

Bundel - Commissie Samenleving 2022-2026 van 10 juni 2025

Agenda bijlagen

Agenda commissie Samenleving 10 juni 2025

- 1 Opening
- 2 Beëdiging nieuw commissielid
In de raadsvergadering van 21 mei jl. is mevrouw S. (Sabrine) Driesen benoemd als commissielid voor de fractie van Lokaal Belang. Beëdiging van mevrouw Driesen vindt in deze vergadering plaats.
- 3 Vaststellen agenda
De commissie wordt gevraagd de agenda vast te stellen.
- 4 Vaststellen verslag vorige vergadering
De commissie wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 13 mei jl. vast te stellen.
Verslag commissie Samenleving 13 mei 2025 (concept)
- 5 Z/25/493155 Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar
Portefeuillehouder: Arthur Boone
Behandeladvies Jaarstukken 2024
Raadsvoorstel en -besluit 1256580 - Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar
Bijlage 1. 1257700 - Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar - versie Raad
Bijlage 2. 1256979 Accountantsverslag Gemeente Zevenaar 2024
Bijlage 3. 1257702 - Jaarrekening in één oogopslag 2024
- 6 Z/23/456636 Vaststellen Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 (IHP)
Portefeuillehouder: Bart Kagei
Raadsvoorstel en -besluit 1251530 - Vaststellen Integraal Huisvestingsplan 2025-2050
Bijlage 1. 1254639 - IHP 2025- 2050, definitieve versie
- 7 Stand van zaken Sociaal Domein
Het college informeert de commissie op hoofdlijnen over de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Er is gelegenheid tot het stellen van vragen aan het college en het voeren van onderling overleg.
Voorwoord tussentijdse cijfers SD
Tussentijdse cijfers SD tm P03-2025
- 8 Agenderingsverzoeken commissie
De leden van de commissie kunnen agenderingsverzoeken aan de commissie voorleggen.
- 9 Mededelingen portefeuillehouders
Gelegenheid voor de portefeuillehouders om namens het college korte actuele en urgente mededelingen te doen.
- 10 Vragen aan het college
De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan het college.
- 11 Sluiting

Agenda Commissie Samenleving 10 juni 2025

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J.W.H. Winters

1	Opening
2	Beëdiging nieuw commissielid In de raadsvergadering van 21 mei jl. is mevrouw S. (Sabrine) Driesen benoemd als commissielid voor de fractie van Lokaal Belang. Beëdiging van mevrouw Driesen vindt in deze vergadering plaats.
3	Vaststellen agenda De commissie wordt gevraagd de agenda vast te stellen.
4	Vaststellen verslag vorige vergadering De commissie wordt gevraagd het verslag van de vergadering van 13 mei jl. vast te stellen.
5	Z/25/493155 Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar Portefeuillehouder: Arthur Boone <i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. de jaarstukken 2024 vast te stellen; 2. kennis te nemen van het accountantsverslag van Baker Tilly. 3. de vrijval van de bestemmingsreserve "Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)" van € 1.190.804 toe te voegen aan de algemene reserve; 4. het restant van het negatieve resultaat van 2024 ad € 3.727.494 in mindering te brengen op de algemene reserve.
6	Z/23/456636 Vaststellen Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 (IHP) Portefeuillehouder: Bart Kagei

	<i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. Het Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 voor het primair onderwijs vast te stellen. 2. De dekking van de investeringen mee te nemen in de meerjarenbegroting 2026-2030 van de gemeente Zevenaar. 3. De standaard afschrijvingstermijn voor onderwijsgebouwen van 40 jaar aanpassen naar 50 jaar.
7	Stand van zaken Sociaal Domein Het college informeert de commissie op hoofdlijnen over de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Er is gelegenheid tot het stellen van vragen aan het college en het voeren van onderling overleg.
8	Agenderingsverzoeken commissie De leden van de commissie kunnen agenderingsverzoeken aan de commissie voorleggen.
9	Mededelingen portefeuillehouders Gelegenheid voor de portefeuillehouders om namens het college korte actuele en urgente mededelingen te doen.
10	Vragen aan het college De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan het college.
11	Sluiting

Zevenaar, 19 mei 2025
 Namens de Agendacommissie,
 Elmira van Welij, commissiegriffier

Verslag Commissie Samenleving d.d. 13 mei 2025

De beraadslagingen zijn terug te kijken en luisteren op de website van de gemeente Zevenaar:
https://channel.royalcast.com/zevenaar/#!/gemeentezevenaar/20250513_1

Tijd	19:30 - 21:35 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Hans Winters
Commissiegriffier	Elmira van Welij
Aanwezigen	Joanneke de Nooij (CDA), Martijn de Vries (CDA), Berend Metz (PvdA), Marco Kerdijk (VVD), Pascal de Winkel (VVD), Gerard Broersen (GroenLinks), Joke Harmsen (Sociaal Zevenaar), Guido Ariessen (Sociaal Zevenaar), Britt van Die (Lokaal Belang), Anita van Loon (WijZZ), Joost du Croix (WijZZ), Lotte van der Velden (Lijst van der Velden), Hans Lombarts (D66)
College	Toon Albers (Wethouder), Aad van Orden (Wethouder), Stef Bijl (Wethouder), Bart Kagei (Wethouder), Arthur Boone (Wethouder)
Afwezig	Ben van Binsbergen (D66), Robert Wiggers (Ons Zevenaar), Frano Hesseling (PvdA)

1	Opening De voorzitter opent de vergadering om 19:30 uur.
2	Beëdiging nieuw commissielid In de raadsvergadering van 23 april jl. is de heer M.A. (Martijn) de Vries benoemd als commissielid voor de fractie van het CDA. Beëdiging van de heer De Vries vindt in deze vergadering plaats.
3	Vaststellen agenda De commissie stelt de agenda ongewijzigd vast.
4	Vaststellen verslag vorige vergadering De commissie stelt het verslag van de vergadering van de commissie Samenleving van 8 april 2025 ongewijzigd vast.
5	Z/25/491804 1e voortgangsrapportage 2025 Portefeuillehouder: Arthur Boone <i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. De eerste voortgangsrapportage 2025 vast te stellen overeenkomstig het aangeboden ontwerp; 2. In te stemmen met 'stand van zaken' en 'voorstel raad' zoals bij de resultaten met een oranje en rode status aangegeven; 3. Het nadelig saldo van deze rapportage ten laste te brengen van het begrotingsresultaat 2025;

	4. In te stemmen met een investeringsbudget van € 350.000 voor bodemsanering Lobith-Zuid. <i>Advies:</i> De commissie adviseert het voorstel als <u>bespreekstuk</u> te behandelen in de raadsvergadering van 21 mei 2025.
6	Z/25/491190 Verordening Jeugdhulp gemeente Zevenaar 2025 Portefeuillehouder: Stef Bijl <i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. De verordening Jeugdhulp gemeente Zevenaar 2025 vast te stellen; 2. De verordening Jeugdwet gemeente Zevenaar 2023 in te trekken. <i>Advies:</i> De commissie adviseert het voorstel als <u>bespreekstuk</u> te behandelen in de raadsvergadering van 21 mei 2025.
7	Z/25/491389 MGR-SDCG: jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2025 en meerjarenbegroting 2026-2029 Portefeuillehouder: Arthur Boone <i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. Kennis te nemen van de jaarrekening en het jaarverslag 2024 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland; 2. Kennis te nemen van en in te stemmen met het indienen van bijgevoegde zienswijze op: a. de gewijzigde begroting 2025 b. het programmaplan 2026 c. de ontwerpmeerjarenbegroting 2026-2029 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland. <i>Advies:</i> De commissie adviseert het voorstel als <u>bespreekstuk</u> te behandelen in de raadsvergadering van 21 mei 2025.
8	Z/25/489651 BVO DRAN, meerjarenbegroting 2026-2029 inclusief gewijzigde begroting 2025 Portefeuillehouder: Stef Bijl <i>Voorgesteld besluit:</i> De raad wordt voorgesteld: 1. kennis te nemen van het ontwerp meerjarenbegroting BVO DRAN 2026-2029, inclusief de gewijzigde begroting 2025; 2. geen zienswijze in te dienen op het ontwerp meerjarenbegroting BVO DRAN 2026-2029, inclusief de gewijzigde begroting 2025.

	<i>Advies:</i> De commissie adviseert het voorstel als <u>hamerstuk</u> te behandelen in de raadsvergadering van 21 mei 2025.
9	Behandeling agenderingsverzoek WijZZ Niet uitgevoerde inflatiecorrectie ondersteuning minima De fractie van WijZZ heeft bijgaand agenderingsverzoek ingediend over niet uitgevoerde inflatiecorrectie ondersteuning minima. De leden van de commissie bespreken dit verzoek met elkaar.
10	Stand van zaken Sociaal Domein Wethouder Bijl doet mondeling een mededeling over de stand van zaken Sociaal Domein. De leden van de commissie stellen vragen aan de portefeuillehouder.
11	Agenderingsverzoeken commissie Er zijn vooraf geen agenderingsverzoeken ingediend.
12	Mededelingen portefeuillehouders Er zijn geen mededelingen.
13	Vragen aan het college De volgende schriftelijke vragen ter mondeling beantwoording zijn van tevoren ingediend: - door de fractie Lokaal Belang inzake taaleis in de Participatiewet. Wethouder Bijl beantwoordt de vragen. - door de fractie Lokaal Belang inzake implementering Wet Integrale Suïcidepreventie. Wethouder Bijl beantwoordt de vragen. - door de fractie WijZZ over speeltoestellen. Wethouder Albers beantwoordt de vragen.
14	Sluiting De vergadering sluit om 21:35 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Samenleving,
gehouden op **[datum]**,

de commissiegriffier,
Elmira van Welij

de voorzitter,
Hans Winters

Planning en Control documenten – Jaarstukken 2024

Nb. Uitleg kleuren -> *lichtgrijs*: de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning; *groen*: de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders; *oranje*: de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk; *rood*: de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk; *donkergrijs*: de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Commissie Samenleving

Programma's:

- 4. Onderwijs
- 5. Sport, cultuur en recreatie
- 5.2 Stimuleren van sport- en beweegdeelname...
- 5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel
- 6. Sociaal domein (6.1. t/m 6.4)
- 7. Volksgesondheid en duurzaamheid
- 7.1 Verbeteren volksgezondheid Zevenaar

Bijlagen

* alleen de teksten ten aanzien van de programma's die tot deze commissie behoren

Commissie Ruimte

Programma's:

- 2. Verkeer, vervoer en waterstaat (2.1 t/m 2.3)
- 5. Sport, cultuur en recreatie
- 5.6. Bevorderen aantrekkelijkheid openbare ruimte
- 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
- 7.2 Inzetten voor uitsluitend gebruik ...
- 7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar
- 7.4 Werken aan een volledig circulaire ...
(m.u.v. 7.4.2)
- 7.5 Voorbereiden op klimaatverandering...
- 7.6 Verbeteren van de luchtkwaliteit
- 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en...
(8.1. en 8.2)

Paragrafen

Grondbeleid (alleen beleidsinhoudelijk)

Bijlagen

* alleen de teksten ten aanzien van de programma's die tot deze commissie behoren

Commissie Middelen

Programma's:

- ALGEMEEN
- * teksten ten aanzien van programma's die tot een andere commissie behoren kunnen in die betreffende commissie aan de orde komen
- 0. Bestuur en ondersteuning (0.1 t/m 0.5)
- 1. Veiligheid
- 3. Economie (3.1 t/m 3.3)
- 5. Sport, cultuur en recreatie
- 5.1 Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid
- 5.4. Optimaliseren van het aanbod van Toeristisch...
- 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
- 7.4.2 Opgave circulaire economie GMR

Alle paragrafen aangaande Financiën

Grondbeleid alleen grondexploitaties

Bijlagen

- Bijlagen jaarverslag
- Financiën
- Bijlagen gecontroleerde jaarrekening
- Controleverklaring accountant

Raadsvoorstel

onderwerp	Raadsvoorstel Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar
zaaknummer	Z/25/493155
documentnummer	INT/25/1256580
portefeuillehouder	A.M. Boone
portefeuille	Financiën

1. Samenvatting

Met de jaarrekening 2024 leggen we verantwoording af over de activiteiten en resultaten van het jaar 2024. De jaarstukken 2024 sluiten met een nadelig resultaat van € 2.536.690. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 3.144.894. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 608.204.

Dit jaar stond in het teken van grote uitdagingen en belangrijke ontwikkelingen.

Gemeenten in Nederland kampen met toenemende schaarste, zowel financieel als materieel. Financiële middelen voor gemeentelijke taken blijven beperkt, ondanks het schrappen van de opschalingskorting, en structurele oplossingen voor de zogeheten ravijnjaren ontbreken nog steeds. Deze situatie wordt verergerd door de hoge inflatie en de oorlog in Oekraïne, die leiden tot schaarste aan bouwmaterialen, stikstofruimte, woningbouwlocaties en opvangplekken. Ook de krapte op de arbeidsmarkt vormt een blijvend probleem.

Het nieuwe kabinet-Schoof I speelt een cruciale rol bij het aanpakken van deze uitdagingen, waaronder stikstofproblematiek, asielbeleid, energietransitie, de Hervormingsagenda Jeugd en de wooncrisis.

Als organisatie blijven we werken aan interne verbeteringen en houden wij ons aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord, ondanks de onzekerheden en risico's die de financiële positie van onze gemeente kunnen beïnvloeden.

De oorlog in Oekraïne ging in 2024 onverminderd door, als gemeente bieden wij daarom nog steeds structurele opvang aan Oekraïners die hebben moeten vluchten voor het oorlogsgeweld. Afgelopen jaar hebben wij op 4 gemeentelijke locaties in de opvang voorzien en zijn er 2 panden aangeschaft om te voorzien in de huisvesting van Oekraïners. Daarnaast was ook in 2024 de reguliere opvang van asielzoekers en statushouders landelijk onderwerp van maatschappelijke discussie.

In 2024 is de Spreidingswet in werking getreden en hoewel het nieuwe kabinet voornemens was om deze weer in te trekken wordt deze in samenhang gezien met de asielcrisiswet en de aanpassingen in de Vreemdelingenwet. Omdat daar in 2024 niets in is gewijzigd was de opgave voor ons als gemeente nog steeds onverminderd hoog. Afgelopen jaar hebben wij daarom besloten om de opvang voor de zogenoemde nareizigers uit te breiden zodat we vrijwel volledig aan onze taakstelling voldoen. De

huisvesting van statushouders is complexer als gevolg van het gebrek aan sociale huurwoningen. Ook hier is een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd. Hieraan hebben we zo goed als mogelijk invulling gegeven.

Eind 2024 deed de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een definitieve uitspraak over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. Deze positieve uitspraak heeft belangrijke gevolgen voor de mobiliteit in de regio. Maar ook voor de ontwikkelingen van 7Poort II, de Fashion Outlet en de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de gemeente Zevenaar.

De wooncrisis was ook afgelopen jaar een grote uitdaging voor ons als gemeente. Het afgelopen jaar heeft het kabinet besloten om sneller te komen tot de beoogde 100.000 woningen per jaar door intensiever te gaan samenwerken met gemeenten, bedrijven en woningcorporaties. Als gemeente hebben we afgelopen jaar diverse stappen gezet om te voldoen aan de jaarlijkse bouwstroom rekening houdend met de behoefte, onder meer door het vaststellen van een integrale Woonzorgvisie, het herijken van de prestatieafspraken met onze drie grootste woningbouwcorporaties en het opstellen van beleid voor het beter benutten van onze huidige woningvoorraad. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet inwerking getreden, in dat kader is afgelopen jaar middels een participatietraject met inwoners en bedrijven gewerkt aan de concept Omgevingsvisie Zevenaar 2040.

Bij deze jaarrekening vindt u wederom een rechtmatigheidsverantwoording. Het college legt hiermee zelf verantwoording af over hoe er is gehandeld op het gebied van financiële rechtmatigheid over het jaar 2024. Dit ter verdere verbetering van de interne beheersing.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. de jaarstukken 2024 vast te stellen;
2. kennis te nemen van het accountantsverslag van Baker Tilly.
3. de vrijval van de bestemmingsreserve "Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)" van € 1.190.804 toe te voegen aan de algemene reserve;
4. het restant van het negatieve resultaat van 2024 ad € 3.727.494 in mindering te brengen op de algemene reserve.

5. Waarom naar de raad

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording af over het gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarstukken bestaande uit de jaarrekening en het jaarverslag. Het vaststellen van deze stukken is, op grond van artikel 198 van de Gemeentewet, een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarbij hoort ook de bestemming van het resultaat. De jaarstukken van ieder jaar moeten vóór 15 juli van het daaropvolgende jaar zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan de eisen van tijdige indiening

6. Doelstelling en beoogd resultaat

Voldoen aan de Gemeentewet en de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de raad invulling te laten geven aan de kaderstellende en controlerende taak.

7. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het boekjaar 2024.

De jaarstukken bestaan uit de jaarrekening en het jaarverslag met bijlagen en hebben als doel:

1. verantwoording per programma over het gevoerde (financiële) beleid en beheer;
2. financiële verantwoording voor de accountantscontrole over de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarstukken zijn een instrument om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. De jaarrekening is ingedeeld volgens de begroting 2024 en bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de diverse programma's en de financiële rekening. Per programma geven wij inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en in relatie tot de gerealiseerde baten en lasten. In de toelichting zijn de afwijkingen tussen de 'begroting na wijziging' en de realisatie nader verklaard. Deze afwijkingen zijn per programma en taakveld weergegeven. In de financiële rekening wordt inzicht geboden in de algemene dekkingsmiddelen en de onvoorziene lasten.

1.2. De jaarstukken 2024 laten een nadelig resultaat zien van € 2.536.690.

De verantwoording over het (financieel) gevoerde beleid en beheer vindt plaats in de programmaverantwoording.

Het totale te verklaren voordeel van € 608.204 (ten opzichte van de begroting na wijziging) wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
1. Pensioenvoorziening wethouders dotatie	-456	I
2. Organisatieontwikkeling	510	I
3. Grondexploitaties	-1.014	I
4. Sportaccommodaties - Sportbedrijf gebouwen	-257	S
5. Inkomensregelingen - inkomensvoorzieningen	327	I
6. Jeugdhulp - zorgkosten	376	I
7. Wmo - zorgkosten	-282	I
8. Reserve Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.191	I
9. Rioleringsmutatie voorziening	320	I

Voor een toelichting op deze posten verwijzen wij u naar de "Financiële hoofdlijnen" van de jaarstukken. Een meer uitgebreide toelichting, ook op de overige ontwikkelingen gedurende 2024, kunt u vinden in de programmaverantwoordingen in de jaarrekening.

2.1 De accountant geeft een goedkeurend oordeel over de getrouwheid

De jaarstukken 2024 zijn gecontroleerd door de accountants van Baker Tilly. Naar aanleiding van deze controle is een accountantsverslag opgesteld. Dit verslag is bij de vergaderstukken gevoegd. Het controleprotocol is voor meerdere jaren vastgesteld en wordt alleen bij belangrijke wijzigingen geactualiseerd. Dit protocol vormt de basis voor de accountantscontrole over 2024. Voor een

totaaloverzicht van de accountantscontrole en bevindingen verwijzen wij u naar de bestuurlijke samenvatting vanaf pagina 5 in het accountantsverslag.

Het college van B&W heeft dit jaar wederom een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en licht daarmee het handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De accountant heeft hier een controle op uitgevoerd.

Getrouwheid

De accountant heeft een goedkeurend oordeel verstrekt voor de getrouwheid.

Rechtmatigheid

De accountant heeft vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van de geconstateerde en verantwoorde rechtmatigheidsfouten. De rechtmatigheidsfouten overschrijden de 3% tolerantiegrens niet die is opgenomen in de financiële verordening.

De rechtmatigheidsfouten zijn onderverdeeld in de volgende hoofdbevindingen:

1. Begrotingsrechtmatigheid
2. Voorwaardencriterium
3. Misbruik & oneigenlijk gebruik

Bij het onderdeel financiën, onderdeel rechtmatigheid staan de hoofdbevindingen opgenomen. In de paragraaf bedrijfsvoering vindt u een toelichting op de geconstateerde onrechtmatigheden en de verbeteringen die worden doorgevoerd.

Begrotingsrechtmatigheid

Er zijn voor in totaal € 3.256.000 aan begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd. Op basis van de afspraken in de financiële verordening 2025 past hiervan € 2.787.000 binnen de afspraken. Voor het bedrag van € 469.000 is in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting opgenomen.

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaarden criterium zijn twee onrechtmatigheden opgenomen, zijnde niet-naleving vereisten Europese aanbesteding en geen zichtbaar uitgevoerde controle op de identiteit. Beide zijn nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

1. Europese aanbestedingen

Bij de Europese aanbestedingen zijn meer onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd dan vorig jaar. In aantal (12) en bedrag (€ 1.872.000). De geconstateerde aanbestedingen volgen uit 2023 of begin 2024, voordat de eigen inkooporganisatie is ingericht. In 2025 gaan wij verbeteringen realiseren. Een gedetailleerde toelichting is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

2. Identificatie

In 2024 is er een bedrag van € 2.326.000 als onrechtmatig aangemerkt. In 2023 was deze onrechtmatigheid opgenomen onder het misbruik en oneigenlijk gebruik met een omvang van € 8.500.000. De onrechtmatigheid is gedaald doordat de controles beter zijn vastgelegd, maar zoals afgesproken bij de jaarstukken 2023 loopt deze onrechtmatigheid door de jaren heen af vanwege de beschikkingen uit eerdere jaren. In 2025 zullen wij de verbeteringen blijven monitoren.

Misbruik & oneigenlijk gebruik

Dit jaar zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd op dit onderdeel. De onrechtmatigheden die in 2023 waren geconstateerd zijn nu opgenomen onder het voorwaarden criterium naar aanleiding van de evaluatie van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023.

Accountantsverslag

In het accountantsverslag heeft de accountant de belangrijkste constatering en bevindingen beschreven en voorzien van adviezen. De adviezen van de accountant betreffen wij bij de verbetering van de interne beheersing.

3.1 Toevoegen vrijval bestemmingsreserve "tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)" aan algemene reserve

Volgens raadsbesluit is op 1 juli 2024 het ingestelde noodfonds ten einde gekomen. In de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het restant van opgeheven bestemmingsreserves toegevoegd wordt aan de algemene reserve, tenzij de raad een ander besluit neemt.

4.1 Het nadelige resultaat van 2024 dient bestemd te worden door de raad.

Wij stellen u voor het restant van het nadelige resultaat van 2024 van € 3.727.494 in mindering te brengen op de algemene reserve.

De weerstandsratio bedraagt 2,85. De beschikbare en benodigde capaciteit zijn nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Alternatieven

Niet van toepassing

8. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Deze jaarstukken maken onderdeel uit van de Planning en Controlcyclus. Door middel van tussentijdse rapportages en deze jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten. Structurele effecten die voortvloeien uit deze jaarstukken worden meegenomen in de volgende documenten in de cyclus.

9. Klimaat en duurzaamheid

Niet van toepassing.

10. Communicatie

De digitale versie van deze jaarstukken 2024 presenteren wij op de portal van de gemeente Zevenaar <https://zevenaar.pcportal.nl>. Bij dit raadsvoorstel treft u de jaarstukken in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dat is een technisch gevolg van het werken met een website.

11. Kosten, baten en dekking

Alle financiële ontwikkelingen over 2024 zijn verwerkt en toegelicht in de jaarrekening en de overige beschikbaar gestelde documenten.

12. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/25/1257700	Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar
2.	INT/25/1256979	Accountantsverslag Gemeente Zevenaar 2024
3.	INT/25/1257702	Jaarrekening in één oogopslag 2024

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Raadsvoorstel Jaarstukken 2024 Gemeente Zevenaar
zaaknummer Z/25/493155
documentnummer INT/25/1256580

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de jaarstukken 2024 van de gemeente Zevenaar vóór 15 juli 2025 dienen te worden vastgesteld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 197, 198 en 200 van de Gemeentewet.

besluit:

1. de jaarstukken 2024 vast te stellen;
2. kennis te nemen van het accountantsverslag van Baker Tilly.
3. de vrijval van de bestemmingsreserve "Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)" van € 1.190.804 toe te voegen aan de algemene reserve;
4. het restant van het negatieve resultaat van 2024 ad € 3.727.494 in mindering te brengen op de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 25 juni 2025.

De griffier
Lennart Sluis

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Jaarstukken

2024

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Algemeen.....	3
Bestuurlijke hoofdlijnen	3
Financiële hoofdlijnen	5
Leeswijzer	8
JAARVERSLAG	9
Programma's	10
0. Bestuur en ondersteuning	11
1. Veiligheid	34
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	40
3. Economie	50
4. Onderwijs	59
5. Sport, cultuur en recreatie	64
6. Sociaal domein	79
7. Volksgezondheid en duurzaamheid	96
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	112
Paragrafen	124
Lokale heffingen	125
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	135
Onderhoud kapitaalgoederen	148
Financiering	157
Bedrijfsvoering	165
Verbonden partijen	177
Grondbeleid	197
Openbaarheidsparagraaf	205
Bijlagen jaarverslag	207
Kerngegevens	207
JAARREKENING	208
Financiën	209
Resultaat	210
Overzicht van baten en lasten	215
Toelichting op overzicht Baten en Lasten per programma	217
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	240
Overzicht van algemene dekkingsmiddelen	240
Overzicht van incidentele baten en lasten	242
Rechtmatigheid	246
Wet Normering Topinkomens (WNT)	249
Balans en de toelichting	251
Bijlagen gecontroleerde jaarrekening	291
Overzicht van baten en lasten per taakveld	292
Investeringsoverzicht	300
Overzicht reserves	349
Overzicht voorzieningen	350
Overzicht langlopende geldleningen	351
Overzicht grondexploitaties	352
Single information, Single audit (SiSa)	353
Controleverklaring accountant	389

ALGEMEEN

BESTUURLIJKE HOOFDLIJNEN

Met de jaarrekening 2024 leggen we verantwoording af over de activiteiten en resultaten van het jaar 2024. Dit jaar stond in het teken van grote uitdagingen en belangrijke ontwikkelingen.

Gemeenten in Nederland kampen met toenemende schaarste, zowel financieel als materieel. Financiële middelen voor gemeentelijke taken blijven beperkt, ondanks het schrappen van de opschalingskorting, en structurele oplossingen voor de zogeheten ravijnjaren ontbreken nog steeds. Deze situatie wordt verergerd door de hoge inflatie en de oorlog in Oekraïne, die leiden tot schaarste aan bouwmaterialen, stikstofruimte, woningbouwlocaties en opvangplekken. Ook de krapte op de arbeidsmarkt vormt een blijvend probleem.

Het nieuwe kabinet-Schoof I speelt een cruciale rol bij het aanpakken van deze uitdagingen, waaronder stikstofproblematiek, asielbeleid, energietransitie, de Hervormingsagenda Jeugd en de wooncrisis.

Als organisatie blijven we werken aan interne verbeteringen en houden wij ons aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord, ondanks de onzekerheden en risico's die de financiële positie van onze gemeente kunnen beïnvloeden.

De oorlog in Oekraïne ging in 2024 onverminderd door, als gemeente bieden wij daarom nog steeds structurele opvang aan Oekraïners die hebben moeten vluchten voor het oorlogsgeweld. Afgelopen jaar hebben wij op 4 gemeentelijke locaties in de opvang voorzien en zijn er 2 panden aangeschaft om te voorzien in de huisvesting van Oekraïners. Daarnaast was ook in 2024 de reguliere opvang van asielzoekers en statushouders landelijk onderwerp van maatschappelijke discussie.

In 2024 is de Spreidingswet in werking getreden en hoewel het nieuwe kabinet voornemens was om deze weer in te trekken wordt deze in samenhang gezien met de asielcrisiswet en de aanpassingen in de Vreemdelingenwet. Omdat daar in 2024 niets in is gewijzigd was de opgave voor ons als gemeente nog steeds onverminderd hoog. Afgelopen jaar hebben wij daarom besloten om de opvang voor de zogenoemde nareizigers uit te breiden zodat we vrijwel volledig aan onze taakstelling voldoen. De huisvesting van statushouders is complexer als gevolg van het gebrek aan sociale huurwoningen. Ook hier is een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd. Hieraan hebben we zo goed als mogelijk invulling gegeven. Eind 2024 deed de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een definitieve uitspraak over de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. Deze positieve uitspraak heeft belangrijke gevolgen voor de mobiliteit in de regio. Maar ook voor de ontwikkelingen van 7Poort II, de Fashion Outlet en de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de gemeente Zevenaar.

De wooncrisis was ook afgelopen jaar een grote uitdaging voor ons als gemeente. Het afgelopen jaar heeft het kabinet besloten om sneller te komen tot de beoogde 100.000 woningen per jaar door intensiever te gaan samenwerken met gemeenten, bedrijven en woningcorporaties. Als gemeente hebben we afgelopen jaar diverse stappen gezet om te voldoen aan de jaarlijkse bouwstroom rekening houdend met de behoefte, onder meer door het vaststellen van een integrale Woonzorgvisie, het herijken van de prestatieafspraken met onze drie grootste woningbouwcorporaties en het opstellen van beleid voor het beter benutten van onze huidige woningvoorraad. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, in dat kader is afgelopen jaar

middels een participatietraject met inwoners en bedrijven gewerkt aan de concept Omgevingsvisie Zevenaar 2040.

Bij deze jaarrekening vindt u wederom een rechtmatigheidsverantwoording. Het college legt hiermee zelf verantwoording af over hoe er is gehandeld op het gebied van financiële rechtmatigheid over het jaar 2024. Dit ter verdere verbetering van de interne beheersing.

FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2024 sluiten met een nadelig resultaat van € 2.536.690. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 3.144.894. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 608.204.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	165.455	174.747	174.092	-655
Lasten	165.847	177.892	176.629	1.263
Resultaat 2024	-391	-3.145	-2.537	608

Toelichting op hoofdlijnen

Het totale voordeel van € 608.204 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
1. Pensioenvoorziening wethouders dotatie	-456	I
2. Organisatieontwikkeling	510	I
3. Grondexploitaties	-1.014	I
4. Sportaccommodaties - Sportbedrijf gebouwen	-257	S
5. Inkomensregelingen - inkomensvoorzieningen	327	I
6. Jeugdhulp - zorgkosten	376	I
7. Wmo - zorgkosten	-282	I
8. Reserve Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.191	I
9. Riolering mutatie voorziening	320	I

Toelichtingen bij de grootste afwijkingen:

1. De toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol. Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente. Als gevolg van de daling van de rekenrente was een toevoeging van € 456.000 noodzakelijk. Dit in tegenstelling tot de begroting waarin geen rekening was gehouden met een storting.
2. In de meerjarenbegroting 2023-2026 is een budget van € 600.000 beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. Daar bovenop is door de Provincie Gelderland een subsidie Vitaal Bestuur toegekend van € 120.000. Dit brengt het totale meerjarige budget op € 720.000. In 2024 zijn uitgaven gedaan met name voor de werving en selectie van de domein- en teammanagers. Eind 2024 is een bedrag van € 510.000 nog niet besteed, een voordeel in 2024. Dit is bedoeld voor de verdere doorontwikkeling in 2025 en 2026, onder meer voor de detaillering van structuren en processen.
3. Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In de uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat per grondexploitatie becijferd op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar

per saldo een verslechtering van € 1.014.000 NCW. Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

- De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitaties, op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van (bedrijfs)kavels, bedraagt € 3.649.000 positief.
 - Enkele deelgrondexploitaties zijn voor een groot deel woonrijp gemaakt. In deze deelgebieden heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In de grondexploitaties is het budget behouden ten behoeve van het woonrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 1.721.000.
 - Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 5.164.000.
 - De vertraging rond het Tracébesluit Via15 heeft evenals vorig jaar gezorgd voor een vertraging. Deze vertraging in de uitgifte heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 600.000.
 - Vanwege langere procedures dan in het verleden verwacht werd, worden meer kosten gemaakt om het project tot een goed einde te laten komen. Deze vertraging heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 401.000. Deze extra kosten kunnen gecompenseerd worden met vrijgevallen budgetten binnen het project Zevenaar Oost Wonen.
 - De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 219.000 nadelig.
4. De lasten zijn in totaal € 257.000 hoger. Dit heeft een drietal oorzaken.
- Een correctie in verband met het BTW compensatie fonds (BCF). Uit de BTW controle is gebleken dat onterecht BTW is gecompenseerd. De BTW wordt voortaan kostprijsverhogend geboekt en heeft dus een structureel karakter structureel (€ 115.000).
 - Een 'naheffing' van Ataro voor de elektriciteitskosten van het Lentebad. Doordat DVEP (de leverancier van elektriciteit van Ataro) failliet is gegaan in 2022, komen nu pas de laatste rekeningen van de curator binnen (€ 125.000).
 - Terugbetaling aan Ataro BV naar aanleiding van de dienstverleningsovereenkomst 1e kwartaal 2024 en afrekening 2022 (€ 20.000).
5. In het tweede halfjaar 2024 is sprake van een stijging in de uitgaven voor loonkostensubsidies en zijn de indexeringen over 2024 verwerkt. Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage (VGR) 2024 is sprake van hogere lasten (nadeel € 455.000). Daarnaast is de definitieve BUIG uitkering over 2024 vastgesteld door het Rijk. Per saldo bedraagt het voordeel op de BUIG t.o.v. de tweede VGR 2024 € 327.000.
6. We zien bij de jeugdhulp een voordeel van afgerond € 375.000. Het voordeel ligt vooral bij uitgaven die zijn teruggevorderd bij andere gemeenten. Dit omdat de kosten ten onrechte zijn betaald door onze gemeente maar op basis van het woonplaatsbeginsel bij andere gemeenten horen. Daarnaast zien we per onderdeel wel verschuivingen. We zien nog steeds dat we onvoldoende grip hebben op verwijzingen van bijvoorbeeld huisartsen. Positief is de verschuiving die we zien van zorg in verblijf naar begeleiding.
7. De Wmo laat een tekort zien van € 282.000 bij de begeleiding en dagbesteding. Deels wordt deze overschrijding veroorzaakt door gestegen kosten voor zorgbemiddeling (de zogenaamde 'bemoeizorg').
8. De vrijval van de reserve tijdelijk energiefonds leidt tot een voordeel. Het resterend saldo van deze reserve na inzet in 2023 en 2024 bedraagt € 1.191.000. Het tijdelijk energiefonds was ingesteld voor de periode 1 juli 2023 tot juli 2024.
9. In 2024 hebben we een storting begroot van € 617.000. In realisatie heeft een storting van € 297.000 plaatsgevonden. Hierdoor een voordeel van € 320.000.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen onze gemeente kunnen manifesteren. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{25.454.000}{8.926.000} = 2,85$$

De berekende ratio duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

LEESWIJZER

Inleiding

Door de jaarstukken leggen wij als college verantwoording af aan uw raad over het gevoerde beleid. Tevens zijn deze jaarstukken een instrument om uw raad te ondersteunen bij de kaderstellende en controlerende taken. De jaarstukken hebben wij ingericht op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording hierna BBV). Verder hebben wij nadrukkelijk gekeken naar de informatieve waarde voor u als raad. De komende jaren willen wij hierin in overleg met u nog verdere stappen zetten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag is opgebouwd uit de verschillende programma's en de paragrafen. In de programma's presenteren wij ons gemeentelijke beleid op hoofdlijnen. De paragrafen richten zich op het beleid ten aanzien van relevante beheersaspecten, zoals de bedrijfsvoering, het weerstandsvermogen, onze kapitaalgoederen en de lokale heffingen. De financiële jaarrekening gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente.

Programma's

Bij de programma's komen de zogenaamde 3 W-vragen terug:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Op programmaniveau hebben wij ook de vastgestelde beleidskaders opgenomen. U kunt deze digitaal direct openen. Hiermee hebt u per programma het meest relevante vastgestelde beleid direct beschikbaar.

Per programma maken wij onze doelstellingen (Wat wilden we bereiken?) inzichtelijk. Hierbij presenteren wij u ook de verplichte beleidsindicatoren vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording.

Bij het onderdeel 'Wat hebben we gedaan?' staan de activiteiten die wij in 2019 in het kader van autonome ontwikkelingen, actualisatie van bestaand en nieuw beleid uitgevoerd hebben. Over onze reguliere taken informeren wij u alleen indien hier aanleiding voor is. Bij deze jaarstukken leggen wij hier verantwoording over af. De kleuren bij de stand van zaken betekenen het volgende:

Lichtgrijs	de activiteit is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning.
Groen	de activiteit loopt op schema binnen de gestelde kaders (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel).
Oranje	de activiteit dreigt óf qua beleidsdoel/resultaat óf qua tijdsplanning óf financieel uit de pas te gaan lopen, bijsturing is noodzakelijk.
Rood	de activiteit loopt uit de pas, dit geldt voor 1 of meer indicatoren (beleidsdoel/resultaat, tijdsplanning en financieel). Corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk.
Donkergrijs	de activiteit is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten.

Wij presenteren ook op hoofdlijnen informatie over de verbonden partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de uitvoering van ons beleid. Uitvoerige informatie over de verbonden partijen is opgenomen in de betreffende paragraaf.

Per programma presenteren wij ook financiële informatie (Wat heeft het gekost?). Hier hebben we de ontwikkelingen aangegeven en de toelichting op deze ontwikkelingen. Op grond van de voorschriften (BBV) presenteren wij de financiële informatie ook op taakvelden. Indien van toepassing bieden wij u ook inzicht in de incidentele baten en lasten per programma. Hetzelfde geldt voor de mutaties in de reserves en voorzieningen per programma. Bedragen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen verschillen voorkomen.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA'S

o.BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden bestuur, gemeentelijke organisatie, dienstverlening en belastingen.

Wat willen we bereiken?

Wij stellen in ons handelen goede dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties centraal. We willen meer gebruik maken van digitalisering om dienstverlening te verbeteren en zetten daarbij ook in op het versimpelen en digitaal toegankelijk maken van onze dienstverlening. We nemen onze inwoners serieus en betrekken hen actief bij het maken van ons beleid en de uitvoering.

Door vanuit respect, gelijkwaardigheid en transparantie te denken en te doen, zorgen we voor een goede basis voor de organisatie van morgen. We werken daarom ook aan strategisch personeelsbeleid.

De financiën van onze gemeente zijn op orde en dat willen we zo houden.

Ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling en domeingericht werken

In 2024 hebben we gewerkt aan de organisatieontwikkeling met als doel om samen verder te bouwen aan een organisatie die goed in staat is om toekomstige taken, voortkomend uit veranderende eisen, politieke beslissingen of organisatorische overwegingen, effectief te organiseren. We maakten een start met de inrichting van 3 domeinen; Dienstverlening en Bedrijfsvoering, Fysiek en Sociaal. Begin 2024 hebben we met succes 3 domeinmanagers geworven en geselecteerd. De huidige managers zijn zorgvuldig in de nieuwe structuur geplaatst. De werving en plaatsing van 12 teammanagers is voltooid. Het werken in verschillende domeinen en daarbij horende teams helpt mee om de aansturing en beheersing binnen de organisatie effectiever en efficiënter te maken en om onze strategische slagkracht te vergroten. Ook is er ingezet op de detaillering van structuren, processen en regelingen zodat het aansluit bij de nieuwe organisatiestructuur. Het organisatiebesluit biedt duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden en vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Naast de structuurinrichting van onze organisatie vinden we het belangrijk om aandacht te geven aan het vinden van manieren hoe we beter met elkaar kunnen samenwerken. Hier maken we samen werk van door invulling te geven aan het Programma Organisatie in Ontwikkeling.

Bestuurlijk ambtelijk samenspel

Afgelopen jaar zijn er ook stappen gezet in de ondersteuning op de beeldvormende raadsbijeenkomsten. Onder leiding van een voorzitter uit de raad krijgen de discussies in 'informatieve raadsbijeenkomsten' nu een meer beeldvormend karakter. De (politieke) beeldvorming is een belangrijke plek in het besluitvormingsproces. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het bestuurlijk ambtelijk samenspel.

Toekomstbestendige regionale ICT-dienst (RID)

In het tweede kwartaal 2024 hebben de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten besloten de I&A-visie en -strategie vast te stellen. Met als uitgangspunt de zogenoemde minimumvariant gaan we de komende jaren investeren om de RID en de ICT-samenwerking robuust en toekomstbestendig te maken. Daarbij is de opdracht meegegeven om de speerpunten nader uit te werken in prestatie-indicatoren. De gemeenten kunnen hiermee bijvoorbeeld richting geven aan de prioriteiten van de RID en hebben hiermee een objectieve manier om de prestaties te meten en te evalueren. Ook zal een overzicht worden gegeven van de inverdieneffecten die de investering in de RID zal gaan opleveren. In de tweede helft van 2024 is er gewerkt aan de realisatie van een aantal van de speerpunten uit de I&A-visie en -strategie. Onder meer het portfolioproces is geactualiseerd. Dit stelt de gemeente in staat om de juiste prioritering in projecten aan te brengen. Ook zijn verschillende formatieplaatsen ingevuld met vaste personeel. Het neerzetten van een robuuste ICT-samenwerking kost tijd en in 2024 zijn de eerste stappen hierin gezet.

Beleidskaders

- [Visie op dienstverlening 2024-2028](#)
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 Liemerse gemeenten en SDL
- Collegeprogramma 2022-2026 (2022)
- Financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) 2023
- Verordening controle financieel beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) 2023
- [Nota Verbonden partijen](#)
- [Nota reserves en voorzieningen 2018](#)
- Nota activerings- en afschrijvingsbeleid 2024
- Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023
- Nota garantiebeleid 2023
- Normen- en toetsingskader 2023
- Verordening Rekenkamer 2023
- Verordening op de raadscommissies (3e wijziging, 2023)
- Datastrategie 2023-2025
- I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter samen"

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

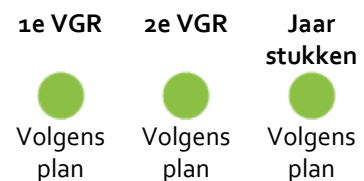
o.1 Verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen

o.1.2 Wij breiden onze online dienstverlening uit

2022-2026

Inwoners kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en online regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. We ondersteunen inwoners die minder digitaal vaardig zijn bij hun aanvraag. Persoonlijk contact blijft mogelijk. We bouwen digitale formulieren die waar nodig in te vullen zijn met DigiD, e-Herkenning of e-IDas. We implementeren de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet geeft inwoners het recht om hun zaken met de gemeente digitaal te regelen.

Stand van zaken

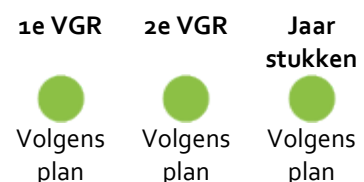
De WMEBV is uitgesteld tot 1-1-2026. De inventarisatie voor te digitaliseren processen in 2024 is afgerond.

o.1.3 Wij communiceren in begrijpelijke taal

2022-e.v.

Dat alle inwoners onze brieven, e-mails en de informatie op onze websites kunnen begrijpen vinden wij belangrijk. Documenten die online gedeeld worden zijn begrijpelijk geschreven. We trainen medewerkers hierin wanneer ze in dienst komen. We zorgen ervoor dat iedereen, ook bezoekers met een beperking, onze websites goed kunnen gebruiken omdat deze voldoen aan de meest recente richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Stand van zaken

Opleidingen zijn geborgd in de Zevenaar Academie.

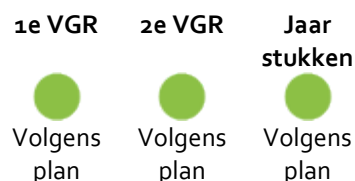
In 2024 zijn in de organisatie taalexperts aangesteld. Zij gaan aan de slag met het herschrijven van brieven en staan klaar om collega's te helpen met begrijpelijke taal.

0.1.4 Wij maken onze processen klantgericht

2024-2026

Contact met de gemeente is prettig, open en duidelijk. We denken in oplossingen en vragen inwoners met ons mee te denken. We verplaatsen ons in de inwoner door 'klantreizen' te maken. In een klantreis interviewen we inwoners over hoe zij de contactmomenten met de gemeente hebben ervaren. We gebruiken de ervaringen van inwoners om onze werkprocessen klantgericht in te richten.

Stand van zaken

In 2024 zijn we gestart met een eerste klantreis binnen het team WMO. In 2025 wordt hieraan een vervolg gegeven met meer klantreizen.

0.2 Stimuleren van betrokkenheid van inwoners, ondernemers en instellingen

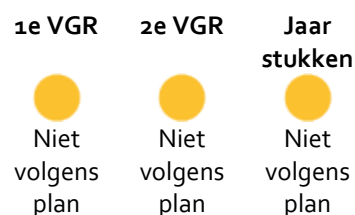
0.2.1 Wij coördineren participatie

2023-2024

Participatie gaat over op welke manieren inwoners mogen meedenken en meepraten over onderwerpen en beleid in de gemeente. Participatie is een belangrijk thema voor onze bestuursperiode. Participatie is een rode draad in het coalitieakkoord en in dit collegeprogramma, maar ook onderwerp op de raadsagenda. In verschillende resultaten in dit collegeprogramma is participatie concreet benoemd, onder andere bij energietransitie (7.2.1), ruimtelijke plannen en wonen (8.2.3), invoering van de omgevingswet (8.2.2) en openbare ruimte (5.6.5 en 8.2.3).

Wij brengen de verschillende initiatieven op het gebied van participatie samen in een uniforme werkwijze door hiervoor een programma participatie in te richten. We stellen hiervoor een toolbox samen. De middelen en methodes uit deze toolbox helpen medewerkers en inwoners om op een effectieve manier participatie in te zetten. We stellen een tijdelijke programmamanager aan om dit te realiseren.

Stand van zaken

Er zijn gesprekken gevoerd om een duidelijke taakstelling voor de programmamanager participatie te krijgen. Er is een vacature opgesteld in samenspraak met sociaal beleid. Wij verwachten voorjaar 2025 de werving succesvol af te ronden.

Voorstel raad

We komen in het eerste halfjaar van 2025 met een concreet voorstel om participatie structureel te verankeren in onze organisatie. De nadruk komt te liggen op de samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit omvat duidelijke richtlijnen over hoe en wanneer inwoners worden betrokken bij beleidsprocessen, met als doel participatie een vast onderdeel te maken van onze werkwijze. Het jaar van realisatie van dit resultaat is bepaald op 2024. Wij stellen voor om dit aan te passen naar 2025.

0.3 Optimaliseren van bestuurlijk ambtelijk samenspel

0.3.1 Wij werken aan verbetering van de (organisatie)cultuur

Doorlopend

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen richt zich op verschillende dimensies. In de eerste plaats raakt dit het functioneren van de raad zelf. Daarnaast gaat het om de betrekkingen tussen het college en de raad. Verder is er het samenspel tussen het bestuur en de ambtelijke organisatie en tenslotte het samenspel met de samenleving. Van belang is dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat met ruimte voor eenieders mening en standpunt. Het debat wordt op een goede en toegankelijke manier gevoerd, het besluitvormingsproces is helder en duidelijk en men gunt elkaar een succes.

Raad en college moeten vanuit een duidelijke taakverdeling werken met een heldere rolverdeling in termen van opdrachtgever- en opdrachtnemersrol. Het college ondersteunt de raad bij het nemen van uitvoerbare

besluiten en voert deze besluiten uit. Rolzuiverheid, verantwoording, evalueren en leren moeten structureel onderdeel zijn van het samenspel tussen raad en college.

De ambtelijke organisatie ondersteunt het college (en de raad) vanuit een integrale werkwijze en fungeert als antennefunctie voor het bestuur. Zij informeert het bestuur over belangrijke opgaven en urgente ontwikkelingen in de samenleving. In de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie hebben we de uitdaging om onze organisatie hierop nog beter in te richten en onze medewerkers daarvoor de goede uitrusting te geven.

Voor een goed samenspel met de samenleving is het van belang om samen op te trekken en zuiver te zijn over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden. Rond concrete maatschappelijke opgaven organiseren we samenwerking en bundelen we de krachten. Participatie vormt een rode draad in de aanpak van de ambities uit dit collegeprogramma.

Het verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke werk- en omgangsvormen is een proces van lange adem. Een allesomvattende aanpak is er eigenlijk niet. De bereidheid om te willen veranderen en het inzicht in de mogelijkheden en kansen om elkaar te versterken en te helpen, zijn de eerste stappen naar een verbeterde samenwerking. In de raadagenda wordt de verdere aanpak uitgewerkt.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De raad en de raadsleden hebben gewerkt aan hun persoonlijke ontwikkeling en debatvaardigheden door het volgen van trainingen en delen van kennis. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden onder de (commissie)voorzitters en hieruit volgend komt er een training in 2025. Daarnaast is de raad collectief aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Raadsleden.

Afgelopen jaar is gewerkt aan de stroomlijning van het besluitvormingsproces. De beeldvormende bijeenkomsten zijn in september gestart en bieden een mogelijkheid om verschillende perspectieven uit te wisselen en inzichten uit de samenleving op te halen. De beeldvormende bijeenkomst 'strategiebepaling voor een gezonde toekomst', met een voorzitter uit de raad, heeft een goed gesprek onder uw leden opgeleverd en bracht input voor een gezamenlijke analyse, die bij de begroting 2025-2028 tot een besluit heeft geleid over de mogelijke richting van indicatieve zoekrichtingen voor bezuinigingen. Het betrekken van belangstellenden en belanghebbenden, bijvoorbeeld fysieke aanwezigheid dan wel via een livestream was nog een punt van aandacht.

Met herziening van bepaalde afspraken werd actief gewerkt aan de bestuurlijke en ambtelijke omgangsvormen, zo is er meer bewustwording gecreëerd voor rol zuiverheid, verantwoording en evaluatie. Het type bijeenkomst 'Raad in gesprek', dat in 2024 zijn intrede heeft gedaan, bood een goed platform voor het werken aan deze omgangsvormen. Er zijn bijeenkomsten gehouden over mogelijke herindeling en de ontwerp Omgevingsvisie Zevenaar 2040. Betere afspraken over verantwoording heeft ook opgeleverd dat door uw raad aangenomen moties voortaan per RIB worden afgedaan.

Er zijn eerste stappen gezet richting een optimalisatie door uw raad (Auditcommissie) van de Planning & Control-cyclus.

Ook een bijdrage vanuit de jeugd telde mee. Aan de 'motie kinderraad' is uitvoering gegeven door de griffie, hierover is een Raadsinformatie Brief (RIB) gestuurd aan uw raad.

Het griffieteam kende een aantal mutaties. Om een goede impuls te geven aan de versterking van de decentrale volksvertegenwoordiging, is er qua capaciteit invulling gegeven aan de door uw raad gewenste niveau van ontwikkeling.

Voorstel raad

De raad, raadsleden en ondersteuning werken aan hun persoonlijke ontwikkeling en debatvaardigheden. De ontwikkelingen worden voortgezet conform eerder beschreven stand van zaken.

o.4 Verbeteren van de bedrijfsvoering (betere sturing en beheersing van processen) als ondersteuning aan het realiseren van taken en doelen van de gemeente

o.4.1 Wij verbeteren onze interne beheersing

Doorlopend

Een goede interne beheersing is de basis voor een transparante en betrouwbare gemeente, die zijn doelstelling weet te realiseren en verantwoord omgaat met de middelen die zij beheert. We willen een (digitaal) toegankelijke, betrouwbare organisatie zijn waarbij veiligheid en zorg voor onze inwoners voorop staat. Om dit te kunnen realiseren moet de interne beheersing van onze bedrijfsvoeringsprocessen op orde zijn.

Wij zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de risico's en moeten daar adequate maatregelen voor inrichten. Hiervoor is concernbreed aandacht, ook waar het gaat om de beschikbare capaciteit om de uitvoering van de bestuurlijke ambities te realiseren vanuit alle domeinen (fysiek, sociaal en bedrijfsvoering). Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van de doelen in het coalitieakkoord en dit collegeprogramma.

Wij leggen verantwoording af aan de raad over de kwaliteit van de interne beheersing in de paragraaf bedrijfsvoering van de documenten uit de planning en controlcyclus. Daar gaan we in op de kwaliteit van de interne beheersing met specifieke aandacht voor onderwerpen als rechtmatigheid, privacy en informatieveiligheid. Met name ook de verwachte toename van het aantal cyberincidenten de komende jaren, vereist dat cybersecurity integraal onderdeel moet zijn binnen onze processen. We blijven dan ook investeren in het veilig inrichten van onze bedrijfsvoeringsprocessen en zorgen voor bewustwording bij onze medewerkers.

Ter ondersteuning hiervan starten we met de doorontwikkeling van meetlatten en (beleids)indicatoren om de effectiviteit van beleid beter te kunnen meten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

In de jaarstukken 2023 die in juli 2024 zijn vastgesteld door de raad is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. Deze gaf aanvullend op andere onderdelen inzicht in de interne beheersing van de organisatie. De accountant heeft in zijn accountantsrapport bij de jaarstukken een beeld gegeven over de kwaliteit van de interne beheersing. In de managementletter 2024 is door de nieuwe accountant ook een beeld opgenomen. Het college heeft daar ook reacties op gegeven, welke zijn besproken met de auditcommissie.

Belangrijk ander aspect van de interne beheersing is de inrichting en sturing van de organisatie. In 2024 is de organisatieverbetering in gang gezet en is de basis voor een betere interne beheersing verder vorm gegeven. Belangrijk punt uit de managementletter is dat wij nog onvoldoende kunnen steunen op de controlemaatregelen in de processen. Daardoor moeten wij meer controles verrichten om de rechtmatigheidsverantwoording 2024 op te kunnen stellen. Door beperktere inzetbaarheid van de capaciteit van deze functie zijn een deel van de werkzaamheden doorgeschoven naar 2025.

Voorstel raad

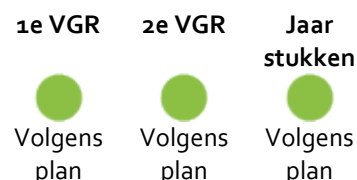
Het verbeteren van de organisatie is een continu proces en is niet afgerond in 2024. Wij voeren verdere verbeteringen door om in control te komen. We hebben specifieke aandacht voor onderwerpen als rechtmatigheid, privacy en informatieveiligheid.

0.4.10 Wij herijken het Integraal Accommodatiebeleid 2020-2040

2025-2026

De raad heeft eind 2020 het Integraal Accommodatieplan (IAP) voor gemeentelijk vastgoed vastgesteld. Dit is een strategisch plan dat aangeeft welke gemeentelijke accommodaties wij willen behouden en welke wij op termijn willen afstoten. Ook geeft het plan aan voor welke maatschappelijke doelgroepen wij in principe huisvesting aanbieden en voor welke functies. De beleidskaders worden elke vier jaar opnieuw onder de loep genomen om rekeningen te kunnen houden met actuele ontwikkelingen en inzichten. Specifieke aandachtspunten bij de herijking van het IAP zijn verduurzaming en het beoordelen of leegstaande gemeentelijke panden een nieuwe functie kunnen krijgen in de buurt, wijk of het dorp bij voorkeur in combinatie met wonen.

Stand van zaken

Er wordt momenteel gewerkt aan de herijking van het IAP. Naar verwachting wordt de herijking einde van het jaar voorgelegd aan het college en de raad.

0.4.2 Wij herijken het inkoopbeleid en positioneren de inkoopfunctie

2023-2024

Om de lokale economie te stimuleren, zetten we in op het gebruik van lokale producten. Dit geldt ook voor lokale diensten. In verband met de complexiteit van inkoop en aanbesteding en de toenemende aandacht vanuit rechtmatigheid is het noodzakelijk om voor dit onderwerp vol aandacht te hebben. Dit thema – en ook social return en duurzaamheid – komt nadrukkelijk aan bod bij het herijken van ons inkoopbeleid. Tevens positioneren we de inkoopfunctie zodanig dat deze past bij de huidige ambitie van de organisatie en het bestuur.

Stand van zaken

Het proces om inkoop, aanbesteding en contractmanagement binnen de gemeente Zevenaar te organiseren loopt, echter er blijft een afhankelijkheid van de SDL. We werken aan aanvullende afspraken over de wijze van uittreding en de financiële consequenties. We zijn overeengekomen dat, met terugwerkende kracht, per 1 juli 2024 de gemeente Zevenaar inkoop, aanbesteding en contractmanagement niet meer afneemt van SDL.

Voorstel raad

Door SDL en de gemeente Zevenaar wordt constructief gewerkt aan de ontvlechting van inkoop, aanbesteding en contractmanagement. Er zijn nog enkele organisatorische punten die we moeten afronden. We maken in 2025 met SDL aanvullende afspraken. We hebben het vertrouwen dat in 2025 het gewenste resultaat wordt behaald.

0.4.3 Wij groeien verder als aantrekkelijke werkgever

2022-2026

Er is sprake van een aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. We willen ook nu in staat blijven om (nieuwe) medewerkers aan te trekken, te boeien, te binden en te behouden. We vinden het belangrijk dat alle medewerkers volledig zichzelf kunnen zijn, dat iedereen erbij hoort en dat iedereen dat ook zo voelt. Daarin geven we zelf het goede voorbeeld.

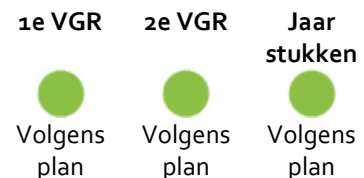
Wij nemen maatregelen die zijn gericht op het faciliteren van groei in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Daarnaast richten we ons op het kunnen bieden van moderne marktconforme arbeidsvoorwaardelijke ontwikkelingen en aandacht voor diversiteit en inclusiviteit. Deze maatregelen vragen om een meer centrale aanpak.

We investeren in centrale regievoering op werving en selectie, het opleiden en begeleiden van medewerkers en de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. Dit heeft een tweeledig doel. Allereerst richten we ons op

ontwikkeling en behoud van onze huidige medewerkers. Daarnaast willen we ook een gezonde instroom in ons personeelsbestand. We zien landelijk dat medewerkers steeds meer betekenisvol werk zoeken. Als gemeente kunnen we dit gezien onze maatschappelijke taak zeker bieden.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het aantrekken van ervaren senior medewerkers steeds uitdagender. We willen door het inzetten van traineeships, stages en ontwikkelfuncties als werkgever aantrekkelijker worden voor de jongere generatie. We investeren daarbij in opleiding en begeleiding van deze doelgroep naar senior medewerkers.

Stand van zaken

Het jaar 2024 stond in het teken van het verder ontwikkelen van onze medewerkers en het aantrekkelijk blijven als werkgever. Met het aanstellen van de domein- en teammanagers is er een heldere taakafbakening en een werkbaar span of control. Met een gericht inwerkprogramma zijn de nieuwe managers geïnformeerd over de organisatie, hun rol, team en uitdagingen. Hiermee kunnen alle teammanagers een coachende rol vervullen, is er meer aandacht voor begeleiding in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers.

Om de gemeente Zevenaar als aantrekkelijke werkgever te blijven positioneren, is de arbeidsmarktcommunicatie versterkt. Onze "Werken bij de gemeente Zevenaar" pagina laat zien waar wij als werkgever voor staan en wat het werken bij de gemeente aantrekkelijk maakt. Daarnaast is in september een "moodfilm" gelanceerd die een goed beeld geeft van de uiteenlopende werkzaamheden en functies binnen de gemeente Zevenaar. Met de komst van onze recruiter in 2024 is er meer focus en regie op het werving- en selectieproces en de arbeidsmarktbenadering. Daarnaast wordt actief ingezet op stage- en afstudeeropdrachten. We nemen deel aan traineeprogramma's die geïnitieerd zijn door Werken in Gelderland. Hiermee trekken we jong talent aan en begeleiden we hen naar een baan bij de overheid. De Zevenaar Academie heeft zich verder doorontwikkeld. We hebben leerpaden geoptimaliseerd om nieuwe medewerkers sneller wegwijs te maken in de organisatie. Daarnaast zijn specifieke trainingen aangeboden, zoals voor de medewerkers van Publiekszaken en het Sociaal domein in het kader van wettelijke registraties.

0.4.4 Wij voeren een strategisch personeelsbeleid

2023-2024

Het uitgangspunt hierbij is dat er aansluiting is op de visie en missie van de organisatie. Het doel van het strategisch personeelsbeleid is om ondersteunend te zijn aan het realiseren van doelstellingen (beleidsmatig en organisatorisch) door adequate inzet van personeel en organisatie. Het stapsgewijs toewerken naar een vernieuwd strategisch personeelsbeleid stelt ons in staat om in te spelen op veranderingen in de toekomst. Na de herindeling in 2018 zijn we vooral bezig geweest met consolideren en de basis van de organisatie op orde brengen. We willen nu meer gaan kijken naar veranderingen in de samenleving, maatschappelijke opgaven, nieuwe taken en de arbeidsmarkt. We brengen op basis daarvan kansen en uitdagingen in beeld.

Door dit anticiperend inzicht kunnen we tijdig interventies in gang zetten om de organisatie wendbaar te houden. Bijvoorbeeld door:

- Arbeidsmarktcommunicatie.
- Doorontwikkeling van de Zevenaar Academie.
- Beleid voor duurzame inzetbaarheid.
- Verhogen van digitale vaardigheden.
- Datagedreven werken.
- Digitalisering, automatisering en robotisering.
- Aanpassing van arbeidsvoorwaarden.
- Aansluiting beschikbare formatie t.o.v. uitvoeringsvraag borgen (m.n. binnen fysiek en sociaal domein).

Een onderdeel van het strategisch personeelsbeleid is het opmaken van een strategische personeelsplanning. Op basis van de opgedane inzichten inventariseren we welke competenties noodzakelijk zijn om de doelstellingen en ambities van bestuur en organisatie te realiseren. We brengen kwantitatief en kwalitatief in

beeld wat de huidige situatie is en waar we naar toe willen groeien. Wij houden daarbij rekening met de te verwachten competenties als gevolg van de ambities zoals deze in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Wij sturen op het (verplicht) ontwikkelen en bijhouden van (dienstverlenings)competenties, schriftelijke en mondelinge communicatie en vakinhoudelijke kennis en competenties.

Stand van zaken

In 2024 zijn stappen gezet in de organisatieontwikkeling en de herinrichting van de organisatiestructuur. Het Sociaal plan is opgesteld en er is invulling gegeven aan de leidinggevende posities. Nieuwe domeinmanagers en teammanagers zijn geworven. Zij volgden een gericht inwerkprogramma en hebben een sterke start binnen de organisatie gemaakt.

Strategische Personeelsplanning en Organisatieontwikkeling

De kwantitatieve analyse op het huidige personeelsbestand is gereed. De focus van de nieuwe managers lag eerst op het leren kennen van de organisatie en het opbouwen van een sterke samenwerking met de medewerkers binnen hun teams. Hiermee is een solide basis gelegd voor verdere ontwikkeling en sturing binnen de organisatie. De vervolgstap is de invulling van de detailstructuur en de kwalitatieve analyse. De domeinmanagers kunnen daarop verder bouwen aan een robuuste en wendbare organisatie.

Digitale Vaardigheden en Innovatie

Digitale vaardigheden zijn en blijven een speerpunt. We bieden medewerkers een passend trainingsaanbod om goed voorbereid te blijven op de digitalisering in ons werk. Het gebruik van kunstmatige intelligentie of artificiële Intelligentie (afgekort AI) neemt een enorme vlucht, ook binnen onze organisatie. Daarvoor hebben we in ons leeraanbod een workshop kennismaking met AI en ChatGPT. Verder is nog een aantal HR processen gedigitaliseerd voor zowel managers als medewerkers.

Meer continuïteit binnen de organisatie / minder personele wisselingen

In de afgelopen zes maanden is actief gestuurd op het verminderen van inhuur binnen onze organisatie. Er is geïnvesteerd in het aantrekken van vaste medewerkers waarvan een groot aantal met starters op de arbeidsmarkt. De (stijgende) inhuurkosten worden hiermee beter beheerst en de teams versterkt met eigen medewerkers. Dit draagt bij aan meer continuïteit binnen de organisatie en vermindert personele wisselingen.

Voorstel raad

Vanaf eind 2024 werken we aan de detailinrichting van de domeinen. Uiteindelijk starten we op basis van de definitieve domeinplannen/organisatiestructuur met een kwalitatieve analyse van ons personeelsbestand.

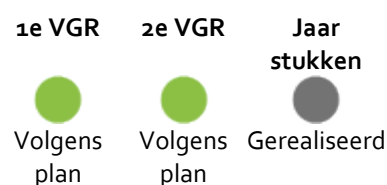
0.4.5 Wij herijken de bestuurlijke opdracht aan RID de Liemers

2022-2024

We leven in een informatiesamenleving. Dit zien we onder meer aan de razendsnelle ontwikkeling van ICT. Om deze ontwikkeling bij te kunnen houden, moeten we in staat zijn om snel en flexibel te handelen. Hiervoor hebben we informatiekundige kennis in eigen huis nodig, maar ook partners om ons heen die mee kunnen gaan in de veranderende vraag.

RID de Liemers is een belangrijke partner als uitvoeringsorganisatie. In Liemers verband stellen we een toekomstvisie voor RID de Liemers op. Hierin wordt ook duidelijk of de RID robuust genoeg is om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. In het uitwerken van de opdracht betrekken we medewerkers, directie, gemeentesecretarissen en bestuurders van de verschillende organisaties.

Stand van zaken

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de robuustheid van de ICT samenwerking. Hieruit is geconcludeerd dat de samenwerking in de huidige vorm, met daarbij een stevige impuls in financiële middelen, personele capaciteit en professionaliteit, het meest optimale scenario is. Om hiertoe te komen is een I&A visie en strategie opgesteld. De gemeenteraden hebben de I&A visie en strategie vastgesteld en de benodigde financiële middelen voor het uitvoeren van de minimale variant beschikbaar gesteld.

Voorstel raad

Het herijken van de bestuurlijke opdracht is afgerond. Wij stellen voor dit resultaat af te sluiten.

o.4.6 Wij verbeteren onze datahuishouding en datagedreven werken in Zevenaar

2022-2026

Het tempo van de digitale transitie is ook binnen onze organisatie de laatste tijd versneld. We willen daarmee meer en beter inspelen op digitale ontwikkelingen in de maatschappij en economie. Als meest nabije overheid hebben we de zorg voor inwoners die zich minder of niet redden in dit digitale tijdperk. Daarnaast zijn we scherp op privacy en informatieveiligheid. Dit is het fundament voor onze kijk op het gebied van digitalisering. We willen de veranderkracht van digitalisering verder te benutten.

Het ontwikkelen van een datastrategie is een prioriteit. In deze strategie worden onder andere datamanagement, governance, beveiliging en bewustwording (bijvoorbeeld rondom het werken met algoritmen) aangestipt. We werken toe naar het kunnen analyseren van trends met data om vooruit te kunnen kijken. Daarvoor moet eerst de basis op orde zijn. Die basis wordt gelegd in deze collegeperiode. We voeren diverse experimenten uit. Bij succesvolle resultaten rollen we deze verder uit.

Aan het einde van de collegeperiode is het goed kunnen analyseren van data ter beoordeling van beleid steeds vaker een dagelijkse gang van zaken. Het verbreedt onze kennis uit en over onze omgeving. We halen data uit onze systemen en tonen deze in verschillende dashboards. Bijvoorbeeld op het gebied van bereikbaarheid, wachttijden en doorlooptijden van onze dienstverlening. Het dashboard maakt zichtbaar waar we met de dienstverlening staan en waar verbeterkansen liggen. Op basis hiervan stellen we doelen voor verdere verbetering.

Stand van zaken

In het verslagjaar 2024 is uitvoering gegeven aan de vastgestelde datastrategie. Conform de ambitielijn 'leren van en met data' hebben medewerkers verschillende trainingen gevolgd, die bijvoorbeeld te maken hadden met het verbeteren van de datakwaliteit. In het kader van de tweede ambitielijn, "datagedreven werken systematischer aanpakken", hebben wij formeel het data-eigenaarschap belegd. Andere geplande acties gaan we gefaseerd aanpakken. Tenslotte hebben we diverse dashboards opgeleverd. Een voorbeeld daarvan is de monitor duurzaamheid.

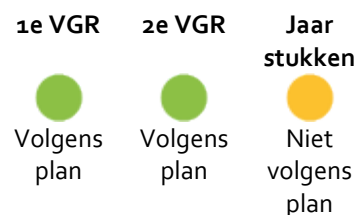
o.4.7 Wij verbeteren het functioneel beheer in de informatievoorziening

2022-2025

Inwoners moeten zoveel mogelijk zaken digitaal, online kunnen regelen. Betrouwbaarheid en veiligheid staan daarbij voorop. Voor wie dit lastig is, blijft persoonlijk contact mogelijk.

Digitalisering van onze dienstverlening en een efficiënt werkende gemeente vragen om goed georganiseerde informatievoorziening. Maar informatievoorziening is meer dan dat, want het is ook een randvoorwaarde voor het behalen van maatschappelijke doelen. De realisatie van de digitale transformatie van de gemeente Zevenaar gaat gepaard met een goede centraal georganiseerde informatievoorziening op het gebied van het functioneel beheer van de gemeentelijke applicaties.

Stand van zaken

De verdere professionalisering van functioneel beheer verloopt goed, maar niet helemaal volgens planning. In 2024 hebben we ons ingezet om de digitalisering van onze dienstverlening te bevorderen. We hebben gewerkt aan het creëren van een functioneel beheer team, het beschrijven en implementeren van processen, en het schrijven van een ontwikkelplan voor functioneel beheer. Daarnaast hebben we op verschillende onderdelen de nut en noodzaak van professioneel functioneel beheer kunnen aantonen en heeft de organisatie de resultaten ervan kunnen zien. De planning voor 2024 is daarentegen niet volledig gehaald. Reden hiervoor is dat op het onderdeel centraliseren van functioneel beheer aansluiting is gezocht bij de verdere inrichting van de organisatie, welke in 2025 wordt doorgezet.

Voorstel raad

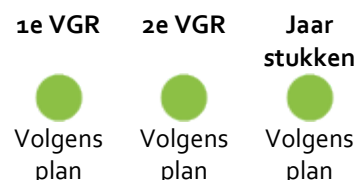
Een onderdeel van de professionalisering is het centraliseren van functioneel binnen de organisatie. Dit is onderdeel geworden van de organisatieontwikkeling. De inrichtingsplannen zullen duidelijkheid geven over de centralisatie van functioneel beheer. Met de huidige functioneel beheerders zijn al wel stappen gezet in professionalisering, vooral op het gebied van procesmatig werken en kennisdeling.

o.4.8 Wij verbeteren het (digitaal) documentenbeheer

2022-2025

Onze manier van werken willen we blijven verbeteren. Belangrijk element daarbij is dat we goed zorg hebben voor de (digitale) documenten die we in huis hebben. We werken systematisch aan het verder op orde en in control brengen van het (digitaal) informatiebeheer. Dit doen we tijdens deze bestuursperiode op basis van een informatiebeheerplan (2023) en met een kwaliteitssysteem informatiebeheer. Belangrijk onderdeel is de zorg voor informatie in vakapplicaties. Daarnaast bereiden we ons voor en sluiten we aan op een e-depot, waarin het opslaan van informatie en het garanderen van de houdbaarheid van deze digitale informatie voor langere tijd is ingericht.

Stand van zaken

In 2024 hebben we het kwaliteitssysteem voor informatiebeheer ingevoerd, met focus op het onderdeel archiefbeheer in het zaaksysteem. Ook is de koers vastgesteld voor het decentraal informatiebeheer (archiving by design). Dit zorgt voor duurzaam toegankelijke informatie. Tenslotte startten we op teamniveau met het project Informatiebeheerplannen.

Het project e-depot, en als onderdeel daarvan de aanschaf van een collectiebeheersysteem, wordt in verband gebracht met een toekomstvisie voor het Streekarchief de Liemers en Doesburg (SALD). Deze visie wordt in 2025 vastgesteld.

o.4.9 Wij voeren de Wet open overheid (Woo) uit

2022-2027

Een open cultuur vinden wij belangrijk, we willen duidelijk zijn in wat we doen en waarom.

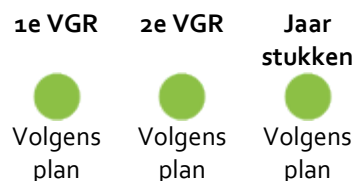
De invoering van de Wet open overheid faciliteert dit:

- We voeren een analyse uit om te bepalen wat de impact is van de Woo op de gehele organisatie.
- We stellen een strategie op voor het uitvoeren van de Woo, waarin onder andere ambitieniveau, communicatiewijze (intern en extern) en participatie aan bod komen.
- Wij voeren actieve openbaarmaking in (het online publiceren van minstens de 11 aangewezen informatiecategorieën: wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen, klachten). Hierbij houden we de landelijke planning aan.

De aanpak richt zich daarnaast op de gemeentelijke systemen (o.a. aanschaf van software), cultuur (o.a.

trainen medewerkers) en het op orde brengen van de informatiehuishouding (o.a. vastleggen van meta-gegevens bij te bewaren documenten).

Stand van zaken

Op het gebied van actieve openbaarmaking (uit eigen beweging documenten online publiceren) voldoet Gemeente Zevenaar aan de eerste tranche die per 1 november 2024 verplicht is. Dit houdt in dat we wet- en regelgeving, besluiten van algemene strekking, organisatiegegevens incl. organogram en bereikbaarheidsgegevens online hebben staan. Daarnaast lopen we iets vooruit op de landelijke planning: ook de woo-verzoeken en -besluiten en convenanten zijn al online te vinden via <https://zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports>.

Meer informatie over de uitvoering van de Wet open overheid vindt u in de openbaarsheidsparagraaf.

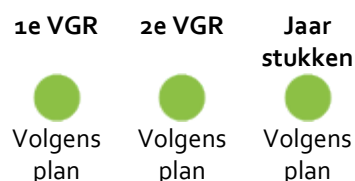
0.5 Zorgen voor een betrouwbare en een houdbare financiële huishouding

0.5.1 Wij voeren de planning- en controlcyclus uit

2022-2026

In ons financieel beleid is het uitgangspunt: een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting en voldoende weerstandsvermogen. Wij geven uitvoering aan de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) door het opstellen van een kadernota, begroting, voortgangsrapportages en jaarstukken. De beschikbare middelen zijn integraal afgewogen bij de kadernota en de begroting. We blijven de P&C-cyclus doorontwikkelen.

Stand van zaken

De planning- en controlcyclus bestaat uit de kadernota, meerjarenbegroting, twee voortgangsrapportages en de jaarrekening. Met deze cyclus houden wij als gemeente inzicht in hoeverre onze doelstellingen zijn bereikt en welke (financiële) middelen daarbij nodig zijn. Op deze manier beheersen wij het beleid en de bedrijfsvoering van onze gemeente. Wij hebben de planning- en controlcyclus volgens plan doorlopen. Alle documenten zijn door de raad vastgesteld.

Wij hebben deze raadsperiode steeds een reëel sluitende (meerjaren)begroting gerealiseerd. Om dit ook in de zogenaamde ravijnjaren (vanaf 2026) te kunnen blijven realiseren is ter voorbereiding daarop een 'strategiebepaling voor een gezonde toekomst' opgesteld. Hierbij richten wij ons op maatregelen in de kadernota 2026-2029. Eén van de eerste stappen in dit proces was het (benchmark)rapport van BMC. Dit proces is samen met de raad doorlopen. Op basis van de in november 2024 door de raad vastgestelde kaders is een proces gestart met als doel ombuigingsmaatregelen voor te bereiden voor een financieel gezonde toekomst vanaf 2026.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2024
Gemeenschappelijke regeling		
Euregio Rijn-Waal	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.	12
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.	414
Samenwerking De Liemers	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.	7.545
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.	206
Vennootschap		
Alliander NV	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.	0
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	0
Leisurelands BV	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.	0
Vitens NV	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.	0

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil

Apparaatskosten (in € per inwoner)

882,00 921,00 39,00

De beleidsindicatoren van dit programma (apparaatskosten, bezetting, externe inhuur, formatie en overhead) zijn niet opgenomen op waarstaatjegemeente.nl. Daarom zijn niet alle waardes gevuld.

De apparaatskosten zijn becijferd door een totaalstelling van salarissen, inhuur, P&O, Huisvesting, Intern Beheer en I&A. Wordt uitgedrukt in € per inwoner.

Bezetting (aantal Fte per 1.000 inwoners)

7,11 7,58 0,47

De bezetting per 31-12-2024 bedraagt 341 fte, uitgedrukt per 1.000 inwoners is dat 7,58. De bezetting met eigen medewerkers is de afgelopen jaren (2022-2025) toegenomen. Dit houdt verband met uitbreiding van de formatie, gehonoreerd in eerdere meerjarenbegrotingen.

Externe inhuur (kosten in % totale loonsom en inhuur externen)

30,00 34,00 4,00

Het gaat hier om het bedrag van de totale inhuur als % van de loonsom. De inhuur is inclusief inhuur ten laste van projecten, GREX, investeringen en inclusief inhuur wegens ziekte. De externe inhuur is als gevolg van inhuur op projecten en vacatures in de reguliere formatie hoger dan ons streefcijfer. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het lastig om personeel aan te trekken. Om het werk toch gedaan te krijgen, zijn we genoodzaakt externe inhuur in te zetten. De verhouding tussen externe inhuur en de inzet van eigen medewerkers loopt verder uiteen. Dit leidt tot een hoog percentage.

Formatie (aantal Fte per 1.000 inwoners)

8,30 8,30 0,00

De vastgestelde formatie per 31-12-2024 is 373 fte. Dit is inclusief nieuw toegekende formatie voor de uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026. In deze indicator wordt de formatie uitgerekend per 1.000 inwoners. Afhankelijk van veranderingen en ontwikkelingen in het takenpakket van gemeenten in de nabije toekomst kan deze indicator wijzigen.

Overhead (in % van totale lasten)

11,20 10,66 0,54

Het totaal van de loonkosten, kosten van ICT, P&O, facilitaire zaken, huisvesting en overige overhead wordt uitgedrukt in een % van de totale lasten. De berekening van overhead sluit aan bij het taakveld 0.4 overhead.

De gevolgen van diverse organisatorische en externe ontwikkelingen zoals datasturing, informatisering & automatisering, gehonoreerde uitbreiding van formatie en organisatieontwikkeling zijn meegenomen in de overhead.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	116.816	120.806	120.773	-34
Lasten	27.105	29.586	30.148	-562
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	89.712	91.220	90.625	-595
Mutaties reserves				
Baten	2.492	3.616	3.352	-264
Lasten	2.085	2.584	2.584	0
Totaal mutaties reserves	407	1.033	768	-264
Gerealiseerd resultaat	90.119	92.253	91.393	-859

Verschillenanalyse

o. Bestuur en ondersteuning

o.1 Bestuur - Accountantskosten

Lasten -33.000 N I

De BBV schrijft voor dat de lasten van de jaarrekeningcontrole verantwoord moeten worden in het jaar waarin de werkzaamheden zijn uitgevoerd. De accountant heeft eind 2024 al een deel van de controle uitgevoerd in de vorm van de interimcontrole. Deze kosten verantwoorden we in 2024 en veroorzaken een nadeel van € 33.000.

o.1 Bestuur - Diverse vergoedingen

Lasten -45.000 N I

Voormalige wethouders hebben op basis van de Wet Appa (Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers) recht op begeleiding bij re-integratie en outplacement. In combinatie met overige personeelslasten van het bestuur melden we een incidenteel nadeel van € 45.000.

o.1 Bestuur - Interim griffier

Lasten -70.000 N I

De interim griffier is voor een langere periode ingezet dan vooraf was ingeschat. Dit leidt tot hogere uitgaven van € 50.000. Daarnaast zijn er kosten gemaakt (€ 20.000) voor de werving en selectie van de nieuwe griffier.

o.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders

Lasten -456.000 N I

De toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol. Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente. Als gevolg van de daling van de rekenrente was een toevoeging van € 456.000 noodzakelijk. Dit in tegenstelling tot de begroting waarin geen rekening was gehouden met een storting.

o.11 Resultaat van de rekening

Lasten -3.145.000 N I

Het verschil tussen het begrote, negatieve resultaat na wijziging en het gerealiseerde resultaat komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen In 2024 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten. Er zijn in 2024 minder documenten aangevraagd, zodat de afdrachten aan het Rijk € 55.000 lager waren dan begroot.	Lasten	55.000	V	I
0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen In 2024 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten. Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 120.000 minder zijn dan begroot.	Baten	-120.000	N	I
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Gebouwen algemeen De kosten zijn in totaal € 135.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk door lagere gaskosten. De eindafrekening over 2023 betreft een forse teruggaaf als gevolg van hoge energieprijzen in 2023, welke in 2024 is ontvangen, hetgeen een voordeel oplevert (€ 80.000). Ook de kosten van duurzame energie zijn lager (€ 20.000). Daarnaast lagere sloop- en verwijderingskosten (€ 39.000). Bij de lasten totaal een voordeel van € 135.000.	Lasten	135.000	V	I
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Gebouwen algemeen De opbrengsten zijn in totaal € 34.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een huurachterstand. Eind maart moet de huurder het pand verlaten. Bij de baten totaal een nadeel van € 34.000.	Baten	-34.000	N	I
0.4 Overhead - Abonnementen De kosten van abonnementen en digitale uitgaven, zoals online kennisbanken, zijn gestegen. Dit is gerelateerd aan diverse ontwikkelingen in de wet- en regelgeving in het juridische vakgebied en de complexe materie in de uitvoering van de Jeugdwet, wet Inburgering en WMO.	Lasten	-58.000	N	I
0.4 Overhead - ARBO Het ARBO-budget is overschreden met € 55.000. Het ziekteverzuim is toegenomen van 6,04% in 2023 naar 7,88% in 2024. De kosten van preventie, re-integratie en diversie interventies zoals bedrijfszorg zijn gestegen. We zien een toename in de doorverwijzingen naar externe zorg voor vraagstukken op het gebied van stress, werkdruk en werk-privébalans. Door nog meer in te zetten op preventie en vitaliteit streven we er naar het ziekteverzuim en daarmee de kosten onder controle te houden.	Lasten	-55.000	N	I
0.4 Overhead - Digitaliseren dienstverlening Voor 2024 was er een budget van € 188.000 beschikbaar voor het verder digitaliseren van de dienstverlening. Door uitstel van de invoeringsdatum van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) naar 1 januari 2026 is een deel van dit budget niet gebruikt. De overige activiteiten hebben ook vertraging opgelopen, onder andere door organisatorische veranderingen en prioriteiten. Hiermee hebben we in het 4e kwartaal van 2024 alsnog een start gemaakt. Van het budget is € 150.000 nog niet gebruikt. Omdat begin 2025 een start is gemaakt met de voorbereiding van de Wmebv en ook de andere activiteiten in 2025 verder worden opgepakt, vragen wij dit budget bij de 1e VGR 2025 opnieuw aan.	Lasten	150.000	V	I
0.4 Overhead - Extern juridisch advies De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers wordt er extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in gewonnen. Met de kennis van de afgelopen jaren is het onzeker of het (verlaagde) budget vanaf 2025 voor juridisch advies toereikend zal zijn.	Lasten	-75.000	N	I

0.4 Overhead - Gemeentehuis De kosten zijn in totaal € 29.000 hoger dan begroot. Dit heeft diverse oorzaken en wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor belastingen (€ 7.000), brand- en opstalverzekering (carillion) (€ 12.000), onderhouds-schoonmaakkosten (€ 10.000) als gevolg van prijsstijging. Bij de lasten totaal een nadeel van € 29.000.	Lasten	-29.000	N	I
0.4 Overhead - I&A Bij de kosten van I&A is een voordeel zichtbaar van € 75.000. Dit houdt verband met lagere kosten bij de RID. Op onderhoud applicaties is een voordeel behaald door verbeterd contractmanagement en het opheffen van overbodige licenties. Hier ligt een verband met de uitvoering van de I&A visie en -strategie. Ook zijn vanwege capaciteitsgebrek bij de RID minder projecten uitgevoerd hetgeen tot lagere kapitaallasten heeft geleid. De doorontwikkeling van de ICT samenwerking is op basis van de 'minimale variant' in gang gezet, en mede door het gebrek aan personele capaciteit zijn de doelen voor 2024 deels behaald. De daaraan gelieerde kosten van onderhoud van software zijn daarmee ook lager.	Lasten	75.000	V	I
0.4 Overhead - Materieel openbare werken De kosten zijn in totaal € 41.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door dubbele verzekering (€ 32.000 nadeel) vanwege overlap in de afstoot van oude voertuigen en aanschaf van nieuwe voertuigen. En anderzijds een lager verbruik van brandstof mede als gevolg van prijsdaling ten opzichte van 2023 (€ 73.000 voordeel). Bij de lasten totaal een voordeel van € 41.000.	Lasten	41.000	V	I
0.4 Overhead - Opleidingsbudgetten medewerkers De beschikbare opleidingsbudgetten voor onze medewerkers zijn meer dan 100% benut. Dit weerspiegelt een investering in een toekomstbestendige organisatie en de groei naar een aantrekkelijke werkgever. In totaal verantwoorden we meerkosten van € 90.000. Dit heeft in het bijzonder te maken met de instroom van nieuwe en jongere, onervaren medewerkers. Ook zijn opleidingen gedaan in het kader van de SKJ registratie (kwaliteitsregister Jeugd). Daarnaast hebben medewerkers van burgerzaken wettelijk verplichte opleidingen gevolgd en zetten we in op opleidingstrajecten voor adviseurs in data- en informatiemanagement. Deze strategische keuzes ondersteunen zowel de vaktechnische als persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers, wat de kwaliteit van onze dienstverlening en de organisatie als geheel versterkt.	Lasten	-90.000	N	I
0.4 Overhead - Organisatieontwikkeling In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft u budget van € 600.000 beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. Daar bovenop is door de Provincie Gelderland een subsidie Vitaal Bestuur toegekend van € 120.000. Dit brengt het totale meerjarige budget op € 720.000. In 2024 zijn uitgaven gedaan met name voor de werving en selectie van de domein- en teammanagers. Eind 2024 is een bedrag van € 510.000 nog niet besteed, een voordeel in 2024. Dit is bedoeld voor de verdere doorontwikkeling in 2025 en 2026, onder meer voor de detaillering van structuren en processen. Wij vragen daarom het bedrag bij de 1e voortgangsrapportage 2025 opnieuw aan.	Lasten	510.000	V	I
0.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 195.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. De totale analyse van personeelslasten en inhuur vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.	Lasten	195.000	V	I

o.4 Overhead - Rechtmatigheidsverantwoording Vanaf het verslagjaar 2023 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Doordat het wetgevingstraject lange tijd onduidelijk was en wij de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf hebben kunnen uitvoeren is dit budget in 2024 niet nodig geweest. In 2024 hebben wij de eerste verantwoording opgesteld en in de managementletter heeft de accountant zijn belangrijkste aanbevelingen opgenomen. In 2025 zetten wij de nog niet bestede middelen in om met de ervaringen en aanbevelingen aan de slag te gaan.	Lasten	100.000	V	I
o.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel Medewerkers kunnen vanaf 2024 deelnemen aan de regeling vervroegde uitkering (RVU). Het afgelopen jaar hebben we met enkele medewerkers een RVU-overeenkomst afgesloten. Hiertoe is € 140.000 in de voorziening RVU gestort. Op basis van het door medewerkers opgebouwde saldo van verlofsparen is € 90.000 aan de voorziening toegevoegd. Dit betreft de bovenwettelijke verlofuren. Op een later moment kan het verlofspaarsaldo door de medewerker worden opgenomen waarna de voorziening wordt aangesproken. De stortingen in de voorziening leiden in 2024 tot een nadeel in de exploitatie van € 230.000. Indien de kosten zich in de komende jaren voordoen, gaan deze ten laste van de voorziening en hebben we hiervoor geen afzonderlijke dekking meer nodig.	Lasten	-230.000	N	I
o.4 Overhead - Materieel openbare werken Dit betreft de incidentele opbrengst van diverse afgeschreven voertuigen en materieel welke niet begroot zijn.	Baten	50.000	V	I
o.5 Treasury Door wisselende markttrenten en financieringsbehoeften die continu wijzigen is het lastig om een inschatting te maken voor de rentelasten. In 2024 is de verschuldigde rente op leningen hoger uitgevallen dan verwacht. Ook is er minder rente ontvangen op uitstaande gelden bij het schatkistbankieren. Hierdoor verantwoorden we een nadeel van € 174.000.	Lasten	-174.000	N	I
o.5 Treasury - dividend We hebben in 2024 het restant van de dividenduitkering 2022 ontvangen van Ataro B.V.. Hierdoor melden we een voordeel van € 40.000.	Baten	40.000	V	I
o.61 OZB-woningen - Bezwaar en beroep Op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken bepaalt de gemeente de waarde van woningen en bedrijfspanden. Het hogere aantal beroepschriften leidde tot hogere proceskostenvergoedingen aan de belastingplichtigen. De gemeente betaalt de proceskosten indien het bezaar of beroep gegrond is.	Lasten	-45.000	N	I
o.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen Over het jaar 2024 verklaren we een meeropbrengst OZB woningen van € 36.000. Dit komt doordat een iets lagere WOZ-waardeontwikkeling is ingeschat dan achteraf is gebleken.	Baten	36.000	V	I
o.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven In 2024 verantwoorden wij ten opzichte van de bijgestelde begroting een meeropbrengst OZB niet-woningen van € 94.000. Dit komt met name omdat de actuele data een hogere totale WOZ-waarde van niet-woningen laat zien. Het gaat hierbij om 1,6% van de geraamde opbrengst.	Baten	94.000	V	I

0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren	Baten	-51.000	N	I

De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 51.000 lager dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 41.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren in combinatie met de verhoging van het tarief met € 0,10 per uur vanaf juni 2024 heeft geleid tot een lagere opbrengst parkeergelden in plaats van de verwachte geringe meeropbrengst. Ook het afsluiten van de parkeerplaats aan de Didamsestraat gedurende enkele maanden heeft tot lagere opbrengsten parkeergelden geleid.

Samen met een lagere opbrengst parkeervergunningen (€ 37.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 27.000) leveren de parkeeropbrengsten een nadeel op van € 51.000.

0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire	Baten	-138.000	N	I

In de begroting zijn de ontvangsten tot en met de meicirculaire 2024 verwerkt. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire. Over beide circulaire's hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van.

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 138.000 minder aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie:

€ 391.000 taakmutaties
 -/- € 229.000 hoeveelhedsverschillen (lagere aantallen maatstaven)
 -/- € 239.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond
 -/- € 61.000 afrekeningen voorgaande jaren.
 Totaal -/- € 138.000

Hieronder volgt nog een uitsplitsing van de taakmutaties:

€ 69.000 energietoeslag
 € 57.000 alleenverdienersproblematiek
 € 69.000 compensatie jeugdzorg
 € 58.000 meerkosten Oekraïne sociaal domein
 € 138.000 overige kleinere taakmutaties
 Totaal € 391.000

0.8 Overige baten en lasten - Afdracht Belastingdienst	Lasten	-199.000	N	I

De BTW-suppletieaangiften 2023 en de eindafrekening van de loonheffing (Werkkostenregeling) 2023 resulteren in een nadeel van € 199.000.

0.8 Overige baten en lasten - Impulsgelden klimaatadaptie	Lasten	-93.000	N	I

Betreft specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio de Liemers. De specifieke uitkering is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beschikbaar gesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte in de werkregio. Dit betreft de betaling van het aandeel van Duiven en Westervoort door Zevenaar. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 93.000.

o.8 Overige baten en lasten - Impulsgelden klimaatadaptatie Betreft specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio de Liemers. De specifieke uitkering is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beschikbaar gesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte in de werkregio. Dit betreft de ontvangst van het aandeel van Duiven en Westervoort dat door Zevenaar is ontvangen. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 93.000.	Baten	93.000	V	I
o.8 Overige baten en lasten - Onvoorziene uitgaven De post voor onvoorzien is niet ingezet. Dit resulteert in een voordeel van € 25.000.	Lasten	25.000	V	I
o.9 Vennootschapsbelasting - Eerdere jaren was er geen sprake van belaste prestaties voor de vennootschapsbelasting binnen onze gemeente. Uit recent onderzoek door een adviesbureau is gebleken dat er over 2024 wel een belastbaar resultaat verwacht wordt in verband met nieuwe grondexploitaties. Dit geeft een nadeel van € 146.000.	Lasten	-146.000	N	I
o.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve Van een aantal voorgenomen onttrekkingen ter dekking van lasten, zijn de lasten vervallen of doorgeschoven naar volgend jaar. Dit resulteert in een lagere onttrekking van de algemene reserve en dus een nadeel van in totaal € 50.000.	Baten	-50.000	N	I
o.10 Onttrekkingen reserves - Invoering Omgevingswet De kosten voor de invoering van de Omgevingswet zijn toegelicht onder taakveld 8.1. De totale raming bedroeg € 505.000. Een bedrag van € 291.000 is onttrokken aan de algemene reserve. Een nadeel bij de onttrekkingen van € 214.000.	Baten	-214.000	N	I
Programma o Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	-53.000	N	I

Incidentele baten en lasten

Beleid(skaders)

Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2023.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:

Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten

Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.

Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma o. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	179	355
Lasten			
Organisatie ontwikkeling.	Voor de organisatieontwikkeling zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	79	590
Totaal programma o		100	-235

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve(s)					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	40.957	1.129	3.219	38.867
De algemene reserve is een buffer om onverwachte tegenvallers en fluctuaties in de exploitatie op te kunnen vangen. Daarnaast is de algemene reserve bedoeld als dekking voor risico's. Het gedeelte van de algemene reserve dat niet nodig is als bufferfunctie of voor het afdekken van risico's is vrij aanwendbaar voor bestuurlijke ambities.					
Totaal algemene reserve(s)		40.957	1.129	3.219	38.867

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:

Saldo jaarstukken 2023	954
Vrijval reserve kap.lasten Aanp. tijdelijke huisvesting Platanenlaan (inbreng GREX)	175
Totaal toevoegingen	1.129

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:

Vorming reserves kapitaallasten Vervolgactie Kadernota 2024	2.085
Vorming reserve beregeningsinstallatie sportterreinen	307
Beëindiging ontzanding ontwerp bestemmingsplan Rhederlaag	375
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	82
Invoering omgevingswet	291
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000	79
Totale onttrekkingen	3.219

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.

De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Toevoeging In 2024 heeft er geen storting in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking In 2024 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.

Totaal bestemmingsreserves	66	0	0	66

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	13	492

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9027	Balansverkorting	131	0	5	125

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.017	0	81	936

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9067	Vervanging hardware werkplekken	0	368	92	276

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9068	Vervanging hardware werkplekken 2022	0	36	12	24
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.					
9069	Vervanging hardware werkplekken 2023	0	382	82	300
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.					
9070	Vervanging hardware werkplekken 2024	0	252	0	252
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.					
9071	Vervanging hardware werkplekken 2025	0	192	0	192
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.					
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		1.652	1.230	284	2.598

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	2.141	457	114	2.483
Voor de huidige en voormalige wethouders van de (voormalige) gemeente Zevenaar en de voormalige gemeente Rijnwaarden die nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, is een voorziening gevormd. Eén van de grondslagen die gehanteerd wordt bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening is de zogenaamde rekenrente, welke gebaseerd is op de marktrente. Toevoeging Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente die wordt geadviseerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten. De hoge toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol. Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente. Door de gedaalde rekenrente is een hogere toevoeging noodzakelijk. Over 2024 is een toevoeging van € 456.000 noodzakelijk geweest. Onttrekking Vanwege betaalde pensioenuitkeringen is in 2024 een bedrag van € 114.000 aan de voorziening onttrokken.					
8004	Onderhoud gebouwen	2.138	839	838	2.138

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Toevoeging Dit is de jaarlijkse dotatie

Onttrekking De uitgaven in 2024 zijn ten laste van de voorziening gebracht. Het gaat om een bedrag van € 838.000.

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8013	Wachtgelden wethouders	199	2	121	80
	Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiertoe is bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening. Toevoeging Op basis van een inschatting van de huidige wachtgeldverplichtingen is voor de resterende wachtgeldperiode is een storting van € 2300 noodzakelijk. Dit gaat om wethouders uit de bestuursperiode 2018-2022. Onttrekking De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2024 € 121.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht.				
8014	Verlofsparen	216	109	20	306
	Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, vormen wij hier een voorziening voor. Toevoeging Op basis van het saldo van verlofsparen opgebouwd door medewerkers per 31-12-2024 is € 109.000 aan de voorziening toegevoegd. Dit betreft de bovenwettelijke verlofuren. Op een later moment kan het verlofspaarsaldo door de medewerker worden opgenomen waarna de voorziening wordt aangesproken. Onttrekking Voor een bedrag van € 19.811 zijn in 2024 verlofspaaruren opgenomen.				
8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	52	140	0	192
	Voorziening voor de regeling vervroegde uitkering (RVU). Van medewerkers waarmee een overeenkomst is afgesloten, wordt het benodigde bedrag in de voorziening gestort. Toevoeging Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. In 2024 is met een aantal medewerkers een overeenkomst voor vervroegde uittreding afgesloten. Het benodigde bedrag voor de komende jaren is in de voorziening gestort.				
8016	Sociaal plan	125	0	0	125
	Voorziening voor de kosten die betrekking hebben op het sociaal plan en de organisatieontwikkeling. Toevoeging In 2023 is het besluit genomen om een organisatieontwikkeling in te gaan. Op basis van het vastgestelde sociaal plan is in 2023 € 125.000 in de voorziening gestort. Dit is op basis van mogelijke kosten die in verband staan met dubbelfuncties en loopbaanbegeleiding. Onttrekking Er zijn nog geen kosten gemaakt die betrekking hebben op het sociaal plan.				
Totaal voorzieningen		4.871	1.546	1.093	5.324

1. VEILIGHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over brandweezorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in voor een veilige en leefbare samenleving. Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis, op straat, in het dorp of de stad én in het buitengebied.

Ontwikkelingen

Integrale Veiligheidsagenda

De integrale Veiligheidsagenda 2023-2026 is in de gemeenteraad van 29 maart 2023 vastgesteld. In 2024 zijn we door gegaan met het aanpakken van de gestelde prioriteiten.

Georganiseerde criminaliteit

In 2024 zijn er op 3 locaties drugs aangetroffen. Daarbij pakken we ook drugshandel op straat aan. In 2024 is daar 16 keer een last onder dwangsom opgelegd aan een vermoedelijke drugsdealer. Ook het kernteam heeft de controles in 2023 voortgezet. In totaal zijn er 8 integrale controles uitgevoerd, waarbij 120 adressen zijn bezocht. Zevenaar kan vanuit het regionale programma 'Samen Weerbaar' ondersteuning vragen van het DOT (districtelijk ondermijningsteam) bij de controles. Dit is een specialistisch team dat ons helpt wanneer wij het nodig hebben. Bijvoorbeeld bij een controle van een specifieke of specialistische branche. Het doel van de controles is dat we weer in contact te komen met onze ondernemers en inwoners en laten zien dat we er voor hun zijn. Vooral vanuit ondernemers horen we vaker terug dat ze blij zijn dat we weer langs komen. Zo kunnen we een veilig woon-, leef- en ondernemersklimaat in Zevenaar realiseren.

Aanpak vakantiepark

In het verlengde van de aanpak van de georganiseerde criminaliteit zijn we ook in 2024 druk geweest met de aanpak van één vakantiepark in onze gemeente. Het Ariadne project is een samenwerkingsproject van het OM, politie en provincie in Gelderland. In gezamenlijkheid pakken we criminaliteit en ondermijning aan op en rondom vakantieparken. Op het vakantiepark de Rhederlaagse Meren in Lathum staat de veiligheid en leefbaarheid onder druk, het is geen recreatief vakantiepark meer. In 2024 is als gevolg van de juridische procedures die speelden de aanpak in beperkte mate voortgezet.

Cybercriminaliteit

Cybercriminaliteit is een groeiend probleem. Daarom hebben wij ons als gemeente in 2023 aangesloten bij Hackshield: een cybersecuritygame die kinderen tussen de 8 en de 12 jaar spelenderwijs weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Begin 2024 werden de drie beste Agents gehuldigd.

In april 2024 hebben wij een WhatsApp Buurtpreventie bijeenkomst georganiseerd met als thema Cybercrime. Deze bijeenkomst was erop gericht om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit te vergroten en de recente ontwikkelingen op dit gebied te delen. Tijdens deze bijeenkomst is door een beheerder van één van de whatsappgroepen en tevens IT-security specialist een presentatie geven, samen met digitaal wijkagent gemeente Zevenaar. De deelnemers kregen praktische handvatten om zich beter te wapenen tegen digitale dreigingen en leren hoe ze veilig kunnen navigeren in de onlinewereld.

Zorg en Veiligheid

In juni 2024 zijn er in het sociaal domein drie procesregisseurs gestart. De samenwerking tussen de procesregisseurs, adviseurs veiligheid en later ook de beleidsmedewerkers van het sociaal domein is verstevigd. Er is wekelijkse afstemming en weten elkaar daardoor beter en sneller te vinden. Hiermee voorkomen we dat situaties in buurten en wijken escaleert en kunnen we vaker vroegtijdig interveniëren. Daarnaast kijken wij met team Zorg en Veiligheid, bestaande uit de procesregisseurs, beleidsmedewerkers sociaal domein en adviseur openbare orde en veiligheid, naar ontwikkelingen en beleid. Door de versterkte samenwerking binnen de gemeente van team Zorg en Veiligheid is ook de relatie met de (keten)partners verbeterd. Deze samenwerking zal nog doorontwikkeld worden als het convenant en werkproces "zorg en veiligheid" opgeleverd is. Voor het opstellen van het convenant en onderliggende werkprocessen is in 2024 een subsidie aangevraagd bij het CCV en ook toegewezen gekregen.

Beleidskaders

- Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

1.1 Bestrijden van ernstige overlast en criminaliteit

1.1.1 Wij voorkomen dat jongeren overlast op straat veroorzaken en treden op tegen van overlast gevende en/of criminele jeugdgroepen

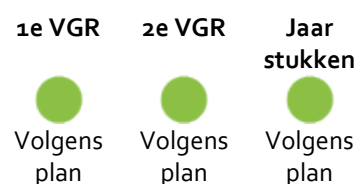
2022-2026

We zetten in op preventief jongerenwerk buiten de organisatie (outreaching) in Zevenaar. Dit jongerenwerk houdt in dat de jongerenwerkers ondersteuning bieden binnen de leefwereld van de jongeren. In 2022 start een pilot jongerenwerk op straat. Dit wordt in 2023 geëvalueerd. Bij preventief beleid kijken we ook naar maatregelen om te voorkomen dat jongeren overlast veroorzaken. Voldoende speel- en sportvoorzieningen en locaties voor het organiseren van activiteiten voor jongeren kunnen preventief werken en overlast elders beperken of voorkomen.

Voor de aanpak van overlast veroorzakende en/of criminele jeugdgroepen werken we samen met betrokken partijen op basis van het in 2022 afgesproken convenant. Gezien de ontwikkeling van de problematiek met overlast veroorzaakt door jeugdigen in onze gemeente willen we, naast het outreachend jongerenwerk, de inzet van jeugdboa's onderzoeken. Een jeugdboa richt zich specifiek op jeugdigen en de daarbij horende overlast. De inzet van een jeugdboa gaat een stap verder dan het jongerenwerk en kan een repressief karakter aannemen. De jeugdboa kan handhavend optreden. In 2023 start een pilot met de inzet van jeugdboa's.

Belangrijk hierbij is dat we deze problematiek vanuit inhoud en bestuurlijk-ambtelijke inzet integraal benaderen vanuit beide prevalentie belangen: zorg voor onze jongeren en zorg voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Stand van zaken

Jongerenwerk en jeugdgroep

Het outreachend jongerenwerk is in 2024 voortgezet. Iedere zes tot acht weken zijn er overleggen over jeugdgroepen en de inzet van politie, jongerenwerk, jeugdboa's, HALT en beleid. Daarbij wordt gekeken hoe we elkaar kunnen versterken. Het convenant "integrale aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag" is geëvalueerd. De deelnemers van het convenant geven aan dat: het vertrouwen in de partners is toegenomen, er sprake is van een duidelijke regie en tijdswaarneming, partners graag willen blijven samenwerken en de (pre)weegtafel willen verbeteren.

Pilot jeugdboa's

In het vierde kwartaal van 2024 is de Jeugdboa-pilot van start gegaan. Drie boa's hebben de opleiding tot Jeugdboa afgerond en zijn vervolgens in het veld praktijkervaring gaan opdoen. Daarnaast is deelgenomen aan bestaande werkoverleggen over jeugdoverlast. Een externe firma ondersteunt de betrokken boa's bij het opdoen van praktijkervaring.

1.1.2 Wij zetten in op het terugdringen van meldingen van personen met verward gedrag en betere begeleiding naar passende hulp

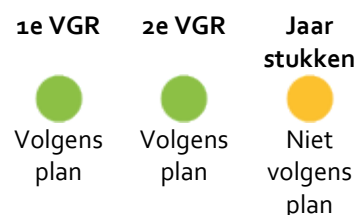
2022-2024

Er kan sprake zijn van ordeverstoring verward gedrag bij bepaalde ziektebeelden, verslavingsproblematiek of andere onderliggende psychosociale problemen. De verbinding tussen zorg en veiligheid is van cruciaal belang voor het integraal bieden van ondersteuning voor kwetsbare inwoners met multiproblematiek en begeleiding naar passende hulp.

We beschrijven onze integrale aanpak op het gebied van preventie en dienstverlening in een lokaal plan kwetsbare inwoners. Dit doen we samen met maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en (vertegenwoordigers van) inwoners. Lokaal richten we ons op voorzieningen als respijtzorg en tijdelijke opvang. We werken daarbij via de lijn: voorkomen en signaleren – dienstverlening – toezicht en handhaving.

Regionale voorzieningen gelden als vangnet. Veiligheid en handhaving is het sluitstuk van de keten. We werken samen met de politie indien er sprake is van verstoring van de openbare orde en veiligheid, maar ook wanneer er sprake is van zorgvragen die door politie geconstateerd worden. Vanuit deze samenwerking zorgen we voor een zorgvuldige en adequate hulpverlening bij huiselijk geweld en overlast gevende personen.

Stand van zaken

In 2024 is de pilot wijk-GGD gestart. De wijk-GGD krijgt meldingen binnen vanuit de politie rondom mensen met onbegrepen gedrag. De wijk-GGD triageert of de inwoner al bij een zorgaanbieder bekend is en zet de melding naar hen door. Wanneer een inwoner nog niet bekend is bij een zorgaanbieder gaat de wijk-GGD bij de inwoner langs om te bespreken welke zorg het best passend is. De pilot Zorg en Veiligheid is omgezet naar een vaste bezetting door het aannemen van drie vaste procesregisseurs. Er wordt een groeiende groep mensen met verward - en/of onbegrepen gedrag verwacht waarbij de oorzaak ligt in dementie. We zijn daarom een dementiescan aan het uitvoeren zodat we weten welke punten wij nog moeten verbeteren om een dementievriendelijke gemeente te worden.

Voorstel raad

Het jaar gered van dit resultaat staat op 2024. Wij stellen voor om dit aan te passen in 2025 om u te kunnen blijven informeren.

1.1.3 Wij vergroten en bewaken de veiligheid en leefbaarheid in alle kernen

2022-e.v.

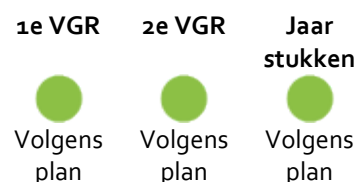
Samen met onze inwoners werken we aan een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Thuis en op straat, in het dorp en de stad én in het buitengebied. We werken hiervoor samen met partners vanuit het werkveld, zoals de politie en partners vanuit het RIEC-verband. Het RIEC is het Regionale Informatie- en Expertise Centrum dat zich richt op bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

We zorgen voor een veilige en prettig leefbare gemeente. Hierbij hebben we een aantal speerpunten:

- De inzet van cameratoezicht zien we als laatste inzetmiddel, we willen dit dus zo min mogelijk inzetten. Tijdelijke inzet van camera's kan een overweging zijn.
- We continueren de inzet van het kernteam ondermijning. We zetten in op kleinschalige controles met interne collega's, waar nodig aangevuld met onze partners uit het RIEC-verband.
- We geven uitvoering aan Uitvoeringsplan Ondermijning 2022-2023.
- We geven opvolging aan de aanbevelingen uit Weerbaarheidsscan (2022) van het RIEC.

Regionaal, vanuit het RIEC, maar ook door de Provincie Gelderland wordt geïnvesteerd in de aanpak van ondermijning op verschillende vlakken. Willen we hiervan profiteren dan is nu het moment om hieraan deel te nemen. Zo zijn we gestart met Ariadne (aanpak vakantieparken). Er is een Districtelijk ondermijningsteam ingesteld dat kan ondersteunen bij integrale controles en is er een platform veilig ondernemen actief, dat zich specifiek richt op het buitengebied.

Stand van zaken

Kernteam Ondermijning

In 2024 heeft het kernteam mooie resultaten behaald. Er zijn 120 locaties zijn bezocht in 8 verschillende controles. Daarnaast lopen er nog controles in het kader van het project Ariadne (samenwerking met provincie).

Beleidsregel drugshandel op straat

Om de overlast van drugs en drugsdealers tegen te gaan is in 2023 de beleidsregels drugshandel op straat vastgesteld. Ook in 2024 hebben we hier in samenwerking met de politie in totaal 16 keer een last onder dwangsom opgelegd aan vermoedelijke drugsdealers. We willen hiermee de leefbaarheid en veiligheid van onze wijken en dorpen behouden en verhogen.

Witte voetjesactie

In juli 2024 hebben wij een "Witte Voetjesactie" georganiseerd samen met de wijkagent en bewoners van de wijk Groot Holthuizen in Zevenaar. In samenwerking met bewoners werd er aandacht besteed aan preventieve maatregelen tegen inbraak en andere veiligheidsrisico's. Door middel van gezamenlijke activiteiten en het uitdelen van "witte voetjes" wordt aandacht gevraagd voor potentiële veiligheidsrisico's.

Training Zevenaar Academie

In het kader van bewustwording is binnen de Zevenaar Academie gestart met de training 'Signalen herkennen van georganiseerde criminaliteit'. Hiermee proberen we de bewustwording voor ondermijnende criminaliteit bij geïnteresseerde medewerkers te vergroten. In 2024 hebben drie trainingen plaatsgevonden. Hier is vanuit de medewerkers van Zevenaar veel interesse voor!

VERBONDEN PARTIJEN

		Bedragen x € 1.000
Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2024
Gemeenschappelijke regeling		
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.	5.003

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil

Diefstal uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)

2024	1,20	0,80	0,50	0,80	0,30
We zitten al behoorlijk laag in Zevenaar ten opzichte van het Gelders gemiddelde. Samen met de buurtwhatsappgroepen, politie en gezamenlijke acties proberen we inwoners te waarschuwen voor inbraken.					

Drugsdelicten: drugsvervaardiging, -handel en -bezit (aantal per 10.000 inwoners)

2024	6,15	8,21	6,31	8,21	1,90
Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het vervaardigen, handelen en bezitten van drugs is strafbaar gesteld als misdrijf. Het aantal door de politie geregistreerde drugsdelicten in Zevenaar ligt iets boven het Gelders gemiddelde. Het streven is om naar het Gelders gemiddelde te dalen. We zetten met onze preventieve ondermijningsaanpak in op het voorkomen van (o.a.) drugsdelicten, maar in ons gebied is het zeker een probleem waar we mee te maken hebben.					

Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)

2024	3,50	2,30	2,40	2,30	0,10
Zevenaar scoort sterk onder het Gelders gemiddelde. We blijven sturen op een verdere daling van het aantal geweldsmisdrijven.					

Politieregistraties overlast door verward persoon (aantal per 10.000 inwoners)

2024	80,00	46,00	35,00	46,00	11,00

Dit is een KPI die aansluit bij de prioritering uit de Integrale Veiligheidsagenda (2023-2026). Het is geen verplichte BBV-indicator. Het aantal politieregistraties van overlast met verwarde personen is een nieuw opgenomen beleidsindicator. In 2024 kwam Zevenaar ver onder het Gelders gemiddelde uit. Nu in 2024 zitten we op 46 politieregistraties. De overlast door personen met verward gedrag is hoog, toch zitten we onder het Gelders gemiddelde. Met onze aanpak hopen we dat we uiteindelijk resultaten te zien en dat dit cijfer gaat dalen.

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)

2024	4,90	4,00	4,00	4,00	0,00

Helaas zijn we iets gestegen ten opzichte van 2023. Desondanks scoren we nog onder het Gelders gemiddelde.

Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)

2024	8,00	11,00	9,00	11,00	2,00

De verwijzingen naar Halt zijn hoger dan het Gelders gemiddelde. Meer Zevenaarse jongeren krijgen een doorverwijzing naar Halt. Mogelijk is dit een effect van de verbeterde samenwerking in het zorg- en veiligheidsdomein, zodat we jongeren eerder en beter in beeld krijgen.

Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)

2024	1,80	0,70	0,80	0,70	0,10

In 2024 zien we een daling in de cijfers. We hopen dit lage cijfer de aankomende jaren vast te houden.

WAT HEEFT HET GEKOST?**Baten en lasten per programma**

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	131	142	171	28
Lasten	4.821	4.984	4.880	104
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.689	-4.842	-4.709	133
Mutaties reserves				
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-4.689	-4.842	-4.709	133

Verschillenanalyse**1. Veiligheid****1.1 Crisisbeheersing en brandweer - bijdrage aan VGGM**

Lasten	75.000	V	I

VGGM sluit het jaar met een positief saldo af. De moeizame invulling van vacatures bij de GGD en vertraging in de levering van nieuw materieel resulteert bij VGGM in een overschot. Voor de gemeente Zevenaar leidt dit op het taakveld brandweer tot een teruggaaf van € 75.000.

1.2 Openbare orde en veiligheid - Handhaving Rhederlaagse Meren Om het project Rhederlaagse Meren goed uit te kunnen voeren heeft u in 2024 € 50.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit voor projectleiding vanuit OOV. Als gevolg van de juridische procedures is de inzet beperkt gebleven en deze hebben we intern opgevangen. We verklaren nu een voordeel van € 50.000.	Lasten	50.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Integraal veiligheidsbeleid Als gevolg van de drugsdumping in Giesbeek afgelopen zomer hebben we kosten gemaakt voor het opruimen van het drugsafval en het saneren van de grond. De kosten zijn voor de helft gedekt uit de ontvangen subsidie "regeling opruiming drugsafval" van de provincie. Voor de gemeente resteert per saldo een nadeel van € 20.000.	Lasten	-20.000	N	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV - voordeel € 24.000 De pilot jeugdboa is uitgevoerd in 2024. Begin 2024 waren er geen jeugdboa's beschikbaar daarom is de pilot aan het einde van het jaar uitgevoerd en voor een kortere periode waardoor de realisatie lager is uitgevallen. Daarnaast is nog een aantal kleinere afwijkingen. In totaal een voordeel van € 24.000.	Lasten	24.000	V	I
Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.	Lasten	4.000	V	I

2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Omschrijving

Dit programma gaat over verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting e.d.), parkeren en openbaar vervoer.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat de gemeente Zevenaar voor elke inwoner en bezoeker goed bereikbaar is. Of je nu wandelt of jezelf met de fiets, auto of het openbaar vervoer verplaatst. Dit moet voor iedereen comfortabel en veilig zijn. Hierbij hebben we oog voor verkeersgedrag, de inrichting van de infrastructuur en het verkeersveiligheidsgevoel van inwoners.

Ontwikkelingen

Project ViA15: doortrekken A15 en verbreden A12

De Raad van State heeft op woensdag 2 oktober 2024 het Tracébesluit ViA15 onherroepelijk verklaard. Met deze uitspraak van de rechter komt, na een beroepsprocedure van zeven jaar, een einde aan de onzekerheid over het tracébesluit. Rijkswaterstaat (RWS) is samen met GelreGroen, het consortium, in overleg over het contract. De verwachting is dat in het voorjaar 2025 duidelijkheid komt over de planning. In ieder geval is aangegeven dat het uitgangspunt blijft om als eerste te starten met de A12 en aansluiting Zevenaar Oost.

Vervanging VRI's Doesburgseweg

Daarnaast speelt nog dat de huidige VRI's op de kruising Doesburgseweg/Ringbaan/Noordeinde al vier jaar technisch zijn afgeschreven en dringend aan vervanging toe zijn. Uitstel is vanuit oogpunt van veiligheid niet meer acceptabel. Over vervanging van deze voorzieningen hebben wij recent met Rijkswaterstaat een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In 2024 hebben we onderzoek gedaan naar de asfaltconstructie. Daaruit bleek dat de gehele asfalttoplaag dringend aan vervanging toe was en dat op sommige plekken ook de wegconstructie verbeterd diende te worden. Volgens planning is in de zomerperiode 2024 de asfalttoplaag vervangen. Medio 2025 gaan we de VRI-armaturen vervangen.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030 \(2013\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan 2020
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstanties (2022)
- Beheerplan wegen en civiele kunstwerken (2022)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

2.1 Optimaliseren van de bereikbaarheid via verkeersveilig infrastructuur

2.1.1 Wij anticiperen op het doortrekken van de A15 en het verbreden van de A12

2024-2028

Een doorgetrokken A15 en verbreding van de A12 met daarbij de aanleg van deze twee nieuwe aansluitingen heeft gevolgen voor het verkeer op ons onderliggend wegennet. Wij zetten ons in om hinder (o.a. sluipverkeer) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Ondertussen werken wij aan een alternatief plan, indien onverhoopt het project A15/A12 niet doorgaat als gevolg van de uitspraak van de Raad van State.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

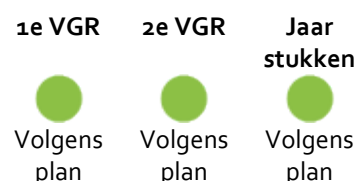
De Raad van State heeft op woensdag 2 oktober 2024 het Tracébesluit ViA15 onherroepelijk verklaard. Met deze uitspraak van de rechter komt, na een beroepsprocedure van zeven jaar, een einde aan de onzekerheid over het tracébesluit. Rijkswaterstaat is samen met GelreGroen, het consortium, in overleg over het contract. De verwachting is dat in het voorjaar 2025 duidelijkheid komt over de planning. In ieder geval is aangegeven dat het uitgangspunt blijft om als eerste te starten met de A12 en aansluiting Zevenaar Oost.

2.1.3 Wij beschermen en geven voorrang aan fietsers, voetgangers en mensen met een beperking in het verkeer

2022-2030

Bij onderhoud of het opnieuw inrichten van wegen houden we rekening met de bescherming van fietsers, voetgangers en mensen met een beperking. Wij streven naar een optimale toegankelijkheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte, wegen, en fietspaden. We stimuleren het fietsen door goede en veilige fietsroutes en zorgen voor voldoende ruimte om fietsen te kunnen parkeren. Binnen ons Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan, dat onderdeel uit gaat maken van een nieuw op te stellen mobiliteitsvisie, geven wij prioriteit aan de thema's fietsverkeer, voetgangers en openbaar vervoer.

Stand van zaken

De focus bij herinrichtingsprojecten ligt op het verbeteren van de fiets- en voetgangersvoorzieningen. Daarnaast dragen projecten zoals herinrichting Babberichseweg, parkeerterrein aan de Didamsestraat, onderzoek naar de fietsverbinding Zevenaar – Doetinchem – Emmerich, realisatie infrastructuur 7Poort, afronding snelfietsroute F12 en het verbeteren van verkeersonveilige verkeerssituaties bij aan het verbeteren van de voorzieningen van de langzame verkeersdeelnemers.

2.1.4 Wij actualiseren het verkeers- en mobiliteitsbeleid

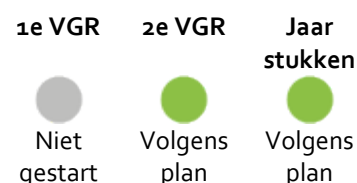
2024-2025

In de bredere mobiliteitsvisie die wij opstellen, actualiseren wij de (beleids)plannen op het gebied van verkeer en vervoer. Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Aan de raad wordt parkeren en het parkeerbeleid voorgelegd voor beeldbepaling en meningsvorming (zie 2.3.1.). Uiteraard betrekken wij onze inwoners en belangengroepen ook bij het opstellen van de visie, onder andere om de locaties waar verkeersonveiligheid ervaren wordt in kaart te brengen.

Verkeersveiligheid krijgt naast mobiliteit en verkeerscirculatie volop aandacht in deze visie. Dat geldt ook voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op de wegen die niet in eigen beheer/eigendom zijn. Hiervoor treden wij actief in overleg met andere wegbeheerders, zoals de Provincie Gelderland.

In het huidige Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP) zijn in het uitvoeringsprogramma doelstellingen gekoppeld aan jaartallen waarin het doel bereikt dient te worden. In deze collegeperiode integreren wij de acties uit het GVVP in de nieuw op te stellen mobiliteitsvisie. Wij onderzoeken of de acties aansluiten op onze visie op een verbetering van de verkeersveiligheid.

Stand van zaken

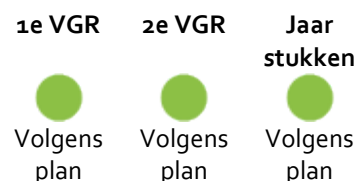
We zijn gestart met de inventarisatie van de ambities uit bestaande documenten, via een enquête en gaan in overleg met belangengroepen. Wij bieden de mobiliteitsvisie dit najaar aan u aan ter vaststelling in combinatie met de voorstellen voor de parkeergarage naast het station.

2.1.5 Wij inventariseren verkeersonveilige situaties en ondersteunen lokale initiatieven

2022-2026

Vooruitlopend op de brede mobiliteitsvisie inventariseren wij in hoeverre de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zich veilig voelen in het verkeer. We brengen in kaart welke plekken niet verkeersveilig zijn in onze gemeente. We kijken dan niet alleen naar de cijfers zoals het aantal ongevallen, maar ook naar hoe (on)veilig inwoners zich voelen op de weg. Wij ondersteunen en maken daarbij gebruik van lokale initiatieven die werken aan verkeersveiligheid. We werken samen met instanties zoals Veilig Verkeer Nederland en ouderenbonden en maken gebruik van het nog op te richten participatieplatform. Verder houden wij een enquête specifiek gericht op het inventariseren van ervaren verkeersonveilige situaties. De input verwerken we in de plannen ter uitvoering van het GVVP.

Stand van zaken

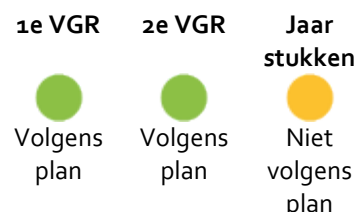
Naar aanleiding van de inventarisatie van verkeersonveilige situaties in Zevenaar zijn voor drie kruispunten schetsontwerpen uitgewerkt en kostenramingen opgesteld. In 2025 komen deze voorstellen naar de raad.

2.1.6 Wij nemen regie op de verbetering van de verkeerssituatie Witte Kruis en stimuleren RWS en de provincie om het wegennet rondom Babberich en Zevenaar te verbeteren en hierop te anticiperen

2022-2030

Wij benutten elke gelegenheid om de gewenste aanpassingen aan het wegennet in en rondom Babberich en Zevenaar (Witte Kruis) onder de aandacht te brengen bij de provincie en Rijkswaterstaat. Wij zetten in op het stimuleren van verbeteringen en anticiperen hierop. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk. De hiervoor reeds gedane inspanningen in de afgelopen jaren zetten wij voortvarend voort in deze collegeperiode. Daarbij zetten wij ons in om de gebiedsoplossing samen met de provincie gerealiseerd te krijgen. Het doortrekken van de Witte Kruis maakt onderdeel uit van de gebiedsoplossing Babberich. Zo nodig en mogelijk treffen wij kleinschalige maatregelen voor wegen waar de gemeente wegbeheerder van is.

Stand van zaken

Momenteel is de Gebiedsoplossing opgenomen in het regioarrangement voor Arnhem-Nijmegen. Of het kabinet ook geld hierin wil investeren moet de komende tijd duidelijk worden. De provincie heeft in het bestuurlijk overleg van oktober 2023 aangegeven vooralsnog geen geld voor het project te hebben. Voor de uitvoering van de gebiedsoplossing zal Zevenaar ook financieel moeten bijdragen. Dit is in de begroting 2023-2026 gehonoreerd. Daarnaast wordt een deel van de doortrekking ook meegenomen in de ontwikkeling van de uitbreidingslocatie Groot Holthuizen. In deze plannen en in de uitbreiding van 7Poort houden wij rekening met de doortrekking. Dit is ook tijdens de gesprekken met de gedeputeerde aangegeven. Wij blijven de provincie actief bevragen op honorering van de voorstellen.

Voorstel raad

Kennis te nemen dat de gesprekken met de provincie nog niet geleid hebben tot financiële bijdragen van de provincie.

2.1.7 Wij anticiperen op wijzigingen in de infrastructuur en op toename van verkeer

2024-2025

Bij het opstellen van een brede mobiliteitsvisie zoeken we een oplossing om de toename van verkeer op verschillende plekken in de gemeente in goede en veilige banen te leiden. Waar nodig en mogelijk verminderen we het drukke verkeer. Het project ViA15 brengt met de realisatie van twee nieuwe aansluitingen op de A12 en A15 wijzigingen aan ons wegennet met zich mee. Wij passen ons wegennetwerk hier verder op aan en maken bewuste keuzes over via welke wegen wij het verkeer willen afwikkelen (categoriseringsplan). Hierdoor kunnen wij wegen in- en rondom woonwijken afwaarderen/anders categoriseren. Dit sluit aan op de motie die onlangs in de Tweede Kamer is aangenomen om de maximum snelheid binnen de bebouwde kom terug te brengen van 50 naar 30 kilometer per uur. Dit vraagt een herinrichting van wegen binnen de bebouwde kom.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet gestart	Niet gestart	Niet gestart

Door de uitspraak van de Raad van State omtrent project ViA15 worden de verwachte wijzigingen op de A12 en A15 als harde plannen opgenomen voor het toekomstige wegennetwerk, wat als basis dient voor het categoriseringsplan. Vooruitlopend op toekomstige ontwikkelingen zijn wij gestart met de voorbereidingen van een netwerkanalyse om te bepalen welke aanpassingen er op ons wegennetwerk noodzakelijk zijn. De aanpassingen nemen we op in het te actualiseren mobiliteitsbeleid.

2.1.8 Wij richten de Edisonstraat opnieuw in

2024-2028

Het opnieuw inrichten van de Edisonstraat is nodig om een goede aansluiting van de diverse bedrijventerreinen (vooral Mercurion) op de nieuwe aansluiting op de A12 bij Zevenaar Oost te realiseren. De Edisonstraat wordt hiervoor aangepast.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Niet volgens plan

Er is een verkeersstructuur opgesteld voor Hengelder en Tatelaar. De Edisonstraat maakt hier deel van uit. Het concept ontwerp wordt verder uitgewerkt met kruispuntoplossingen. In 2025 wordt het ontwerp besproken met de ondernemers. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt op welke wijze de Edisonstraat doorgetrokken wordt richting bedrijventerrein Mercurion.

Voorstel raad

ter kennisname

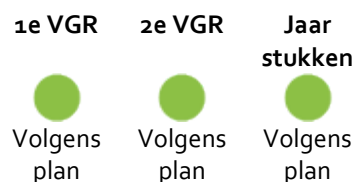
2.2 Verbeteren van de bereikbaarheid van de kernen via openbaar vervoer

2.2.1 Wij spannen ons in voor de komst van hub Zevenaar Oost

2023-2030

Er zijn en worden veel woningen gebouwd op Groot Holthuizen. Eveneens staat de realisatie van de Fashion Outlet op de planning en worden steeds meer bedrijven op 7Poort gerealiseerd. Goede bereikbaarheid, ook met het openbaar vervoer vinden we van groot belang. We blijven ons inzetten voor een station Zevenaar Oost. De Groene Metropoolregio (GMR) heeft onlangs een verkenning opgestart om de potentie van een mobiliteitshub Zevenaar Oost te onderzoeken. Een hub is een vervoersknooppunt waar je kunt overstappen van het ene naar het andere vervoersmiddel. Na de zomer van 2022 wordt het rapport door de GMR opgeleverd aan de gemeente Zevenaar. Het doel zoals opgenomen in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2020 – 2030 blijft vooralsnog dat Zevenaar Oost in 2030 fungeert als mobiliteitshub.

Stand van zaken

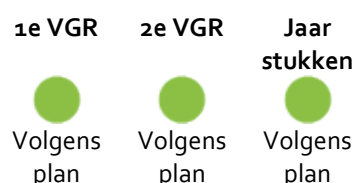
Door de uitspraak van de Raad van State omtrent project ViA15 worden de verwachte wijzigingen op de A12 en A15 harde plannen. Afhankelijk van de planning van de uitvoering A12, aansluiting Hengelder, wordt een planning opgesteld voor de Fashion Outlet. In de uitwerking van de mobiliteitsvisie wordt de mobiliteitshub opgenomen en een prioriteit aan gegeven.

2.2.2 Wij behouden de buurtbus

2022-2030

De buurtbus vervult een belangrijke rol om de kleine kernen van onze gemeente bereikbaar te houden. Om de buurtbus te behouden gaan wij de vrijwilligers meer ondersteunen. Als eerste actie overleggen wij met de organisatie en de vrijwilligers om de knelpunten die zij ervaren in kaart te brengen.

Stand van zaken

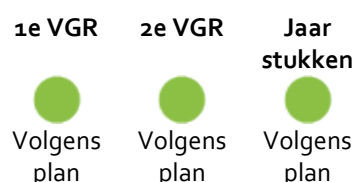
Door het in de afgelopen periode ingezette structureel overleg met het bestuur van de Buurtbusvereniging kan geconstateerd worden dat de samenwerking met de buurtbus goed is.

2.2.3 Wij zetten in op het voorkomen van de realisatie van de Noordtak

2022-2026

We zijn tegen de aanleg van een Noordtak van de Betuweroute. Aanleg van de Noordtak leidt ertoe dat Zevenaar steeds meer ingeklemd wordt door grootschalige infrastructuur. Dit heeft een negatieve invloed op het woon- en leefplezier van onze inwoners in met name Zevenaar Oost en Babberich. Daarnaast is de impact op de natuur en het landschap groot. Dit standpunt blijven wij duidelijk maken in ambtelijke en bestuurlijke gremia. We trekken hierin samen op met de regio Achterhoek en de Liemerse gemeenten. Wij dragen ons standpunt regionaal uit. Daarom wordt er allereerst actief gestuurd op het onderzoeken van het nut en de noodzaak van de voorgestelde varianten voor het goederenvervoer.

Stand van zaken

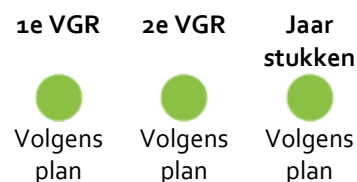
Wij conformeren ons nog steeds aan het standpunt van de regio Achterhoek en handelen en participeren daarin met inachtneming van de motie. Het onderzoek van I&W naar het nut en noodzaak heeft vertraging opgelopen in de aanbestedingsprocedure. De verwachting is dat het onderzoek van het nut en noodzaak naar het Goederenvervoer Noord Oost Europa, waar de Noordtak een onderdeel van vormt, pas in 2026 opgeleverd zou kunnen worden.

2.2.4 Wij nemen deel aan de Groene Metropoolregio: opgave Verbonden Regio

2021-2026

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Een integrale gebiedsaanpak voor mobiliteit is nodig om onze ambities op het gebied van verstedelijking, duurzaamheid en leefbaarheid kans van slagen te geven. Binnen de opgave Verbonden Regio zetten we in op het verder verminderen, veranderen en verduurzamen van de mobiliteit. Regionale projecten voeren we uit binnen de speerpunten gebiedsgerichte corridors, fiets, hubs en knooppunten (o.a. Zevenaar-Oost), gedrag en duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid.

Stand van zaken

Wij nemen opnieuw deel aan de regionale agenda 2025-2028 van de GMR.

2.3 Met een doelmatig parkeerbeleid de leefbaarheid en veiligheid in de kernen bevorderen

2.3.1 Wij actualiseren het parkeerbeleid.

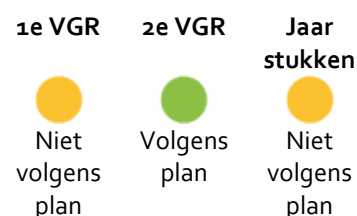
2022-2024

Met de gemeenteraad en samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers onderzoeken we wat er goed is en wat kan worden verbeterd aan het parkeren in de gemeente Zevenaar. Op de raadsagenda staat dit onderwerp opgenomen als onderdeel van het thema Mobiliteitsvisie (zie 2.1.4).

Met actieve betrokkenheid van genoemde groepen maken we een plan waarin in ieder geval de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- Het opstellen van een parkeerbeleid voor de gehele gemeente (o.a. parkeernormen).
- Een evaluatie en zo nodig het bijstellen van het betaald parkeren en vergunningen-parkeren in het reguleringsgebied in Zevenaar.
- Het zo nodig actualiseren van de Parkeerverordening Zevenaar 2017.

Stand van zaken

In 2023 is er een evaluatie geweest van het parkeerbeleid, gericht op het onderdeel betaald parkeren/vergunninghoudersgebieden. N.a.v deze evaluatie heeft de raad in 2024 ingestemd met een aantal wijzigingen en zijn deze inmiddels uitgevoerd.

In 2024 is de opdracht voor het actualiseren van de parkeernormen verstrekt en is het startgesprek met het adviesbureau geweest. In het tweede kwartaal van 2025 wordt, met input vanuit de mobiliteitsvisie een parkeernota uitgewerkt.

Voorstel raad

Het jaar van realisatie van dit resultaat is bepaald op 2024. Wij stellen voor om dit aan te passen naar 2025.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	280	502	680	178
Lasten	7.019	6.933	7.226	-292
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-6.738	-6.431	-6.546	-115
Mutaties reserves				
Baten	202	46	49	2
Lasten	0	45	45	0
Totaal mutaties reserves	202	1	4	2
Gerealiseerd resultaat	-6.537	-6.429	-6.542	-113

Verschillenanalyse

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid Lasten -67.000 N I

- Voor het opstellen van de mobiliteitsvisie is voor 2024 € 38.000 beschikbaar gesteld. De werkelijke lasten bedroegen € 53.000. Een overschrijding van € 15.000. De verklaring hiervoor is dat de kosten van een enquête in het centrum en het uitwerken van ontwerpen voor het centrum niet opgenomen waren in het begrote budget.

- Daarnaast zijn in 2024 inhuurkosten voor het opstellen van de mobiliteitsvisie en kleding voor de chauffeurs van de buurtbus ten laste van de subsidie sterk bestuur - verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat gebracht. Dit bedrag wordt volledig gedekt uit een provinciale subsidie. Bij de lasten een nadeel van € 44.000 (zie ook bij baten).

- Om toenemende meldingen over verkeer binnen een redelijke termijn af te doen is extra hulp ingeschakeld. Hierdoor konden de situaties zorgvuldig worden geïnventariseerd, beoordeeld en van advies worden voorzien. De inzet van extra capaciteit heeft geleid tot € 13.000 aan hogere kosten dan oorspronkelijk voorzien. Tenslotte is op een aantal onderdelen een voordeel op de lasten gerealiseerd van € 5.000. In totaal een nadeel in 2024 van € 67.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid Baten 44.000 V I

De activiteiten voor het project 'verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat' worden gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn de baten en lasten voor dit onderdeel in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 44.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding Lasten -62.000 N I

- Vanwege gladheid is meer ingehuurd dan voorzien (€ 16.000).

- Er zijn in totaal 4 voertuigen omgebouwd van handmatig strooien naar automatisch strooien op basis van GPS. Dit maakt het aantal handelingen voor de medewerkers minder. Het wordt voor meer mensen mogelijk om de werkzaamheden uit te voeren en het komt de efficiëntie ten goede (€ 28.000).

- Daarnaast licentiekosten voor gladheidsbestrijding (€ 18.000).

Bij de lasten totaal een nadeel van € 62.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Openbare verlichting Lasten -59.000 N I

In 2024 is het budget voor electriciteit verlaagd mede op basis van het voorschot. Bij de eindafrekening blijkt dat er moet worden bijbetaald (€ 47.000). Daarnaast zijn er meer storingen geweest (€ 12.000). Bij de lasten totaal een nadeel van € 59.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Wegen Baten 165.000 V I

De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Ook krijgen we een vergoeding voor de aanleg van nieuwe inritten. Deze ontvangsten voegen we aan de voorziening wegen toe, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze vergoeding is € 165.000 hoger dan begroot. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 165.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Wegen	Lasten	-165.000	N	I
De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Ook krijgen we een vergoeding voor de aanleg van nieuwe inritten. Deze ontvangsten voegen we aan de voorziening wegen toe, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze vergoeding is € 165.000 hoger dan begroot. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 165.000.				
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen	Lasten	-28.000	N	I
De kosten op materiaal / levering diensten zijn mede als gevolg van prijsstijgingen hoger dan begroot (nadeel € 34.000), daarnaast is de doorbelasting vanuit andere afdelingen hoger per saldo (nadeel € 21.000). De rentekosten zijn lager in verband met het doorschuiven van een aantal investeringen waardoor de afschrijving later start dan gepland (voordeel € 27.000).				
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen	Lasten	57.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.				

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	36	30
Totaal programma 2		36	30

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9012	Snelfietsroute F12	393	0	1	393
In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.					
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.					

9037	Herinrichting Tengenelwaard	50	0	1	48

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengenelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengenelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	166	0	0	166

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

9072	Vervanging software centrale afsluiting parkeren	0	45	11	34

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	709	45	13	741

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8006	Openbare verlichting	206	32	57	181

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting en verkeersregelininstallaties op te vangen.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 32.000 is gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelininstallaties.

Onttrekking In 2024 hebben we een bedrag van € 57.000 uit de voorziening onttrokken voor groot onderhoud aan de lichtmasten.

8007	Wegen	3.328	2.273	2.925	2.675

Afdekken van verplichtingen en om schommelingen in het wegenonderhoud op te kunnen vangen. Het groot onderhoud aan de wegen is opgenomen in het beheerplan wegen en civiele kunstwerken. Na het vaststellen van het geharmoniseerde beheerplan wordt de reserve wegen van de voormalige gemeente Rijnwaarden naar deze voorziening overgeheveld.

Toevoeging In 2024 hebben we € 165.000 meer gestort in de voorziening wegen dan geraamd. Zoals in programma 2 is toegelicht krijgt de gemeente een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen. In 2024 waren deze ontvangsten hoger, waardoor ook de storting in de voorziening hoger is. Deze ontvangsten doteren we aan de voorziening wegen.

Onttrekking De geraamde onttrekking aan de voorziening hebben we in 2022 aangepast op basis van het geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken. In 2024 hebben we veel groot onderhoud verricht aan de wegen, het restant van de werkzaamheden uit 2023 en alle geplande werkzaamheden groot onderhoud in 2024.

8008	Bruggen	164	122	114	172

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het beheerplan wegen en civiele kunstwerken.

Toevoeging De jaarlijkse storting van € 122.000 is gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde beheerplan wegen en civiele kunstwerken

Onttrekking In 2024 hebben we € 114.000 onttrokken aan deze voorziening voor onderhoud van civiele kunstwerken.

Totaal voorzieningen	3.698	2.427	3.097	3.028

3.ECONOMIE

Omschrijving

Dit programma gaat over economische ontwikkeling, werklocaties, regelingen voor ondernemers en promotie van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Economische ontwikkeling is een essentieel onderdeel van de brede welvaart. We willen 'Onderneem het in Zevenaar!' op de kaart zetten. Dit doen we om economisch groeien, vernieuwen en ondernemen in Zevenaar aantrekkelijker te maken. Daarvoor bieden we ruimte voor ondernemerschap op toekomstbestendige bedrijventerreinen, in een bruisend stadscentrum en in levendige dorpscentra. Ons buitengebied is aantrekkelijk en combineert agrarische en vrijetijdseconomie op duurzame wijze. We zorgen voor het juiste aanbod van kavels op nieuwe bedrijventerreinen en verbetering van de kwaliteit van bestaande. Dat laatste kan als ondernemers zich per bedrijventerrein weten te organiseren rond het thema van 'toekomstbestendige bedrijventerreinen'.

Ontwikkelingen

Economie

Economie relateren we steeds vaker met het begrip Brede Welvaart. Economische prestaties zoals inkomen, werkgelegenheid, bruto binnenlands product, en arbeidsproductiviteit dragen bij aan het algeheel welbevinden van onze inwoners. Zowel nu als in de toekomst. Wanneer we besluiten nemen die betrekking hebben op economische ontwikkelingen zoals de realisatie van werklocaties, een gezonde arbeidsmarkt en een toekomstbestendig centrum, nemen we altijd de bijdrage aan de brede welvaart als afweging mee. Economie is geen einddoel op zich, maar een middel geworden. De rol van de overheid is hierbij het faciliteren van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat. De ondernemers zorgen voor de economische prestaties.

Beleidskaders

- [Centrumvisie Zevenaar 2015 - 2025 \(2015\)](#)
- [Liemers Economische Visie LEV \(2019\)](#)
- Economische Agenda Zevenaar (2021)
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030 \(2012\)](#)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

3.1 Realiseren van een aantrekkelijke binnenstad van Zevenaar voor inwoners en bezoekers 3.1.1 Wij werken samen aan een toekomstbestendig centrum van Zevenaar 2022-2026

Wij zetten in op het behoud van de leefbaarheid en de economische vitaliteit (als bovenlokaal winkelgebied) van het centrum van Zevenaar. Wij starten samen met centrumondernemers en vastgoedeigenaren met het toekomstbestendig maken van het centrum. Ieder vanuit zijn eigen rol. We zetten in op een eenduidige profilering en het compact maken van het kernwinkelgebied tot een centrumgebied.

We voeren het Actieplan Centrum uit, met als doel het centrum te ontwikkelen tot een compleet, compact en comfortabel winkel-, woon-, werk- en uitgaansgebied. We faciliteren de aanstelling van een centrummanager en professionalisering van de samenwerking tussen ondernemers, vastgoed en gemeente. Daarnaast stellen we met de betrokken partners een marketingstrategie en activiteitenplan op en voeren deze uit. Ook starten we met het opstellen van een plan om het centrum compact te maken: een transformatieplan.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Mede door een subsidie van de Provincie Gelderland van € 35.000 hebben we een vervolg gegeven aan het toekomstbestendig maken van het centrum. Samen met de centrummanager, een transformatiemanager, vastgoedeigenaren en ondernemers zetten we in op het compacter maken van het kernwinkelgebied. Dit doen we door het bieden van de mogelijkheid tot het transformeren van winkelpanden aan de randen. Ook bestrijden we de leegstand door actief op zoek te gaan naar nieuwe detaillisten en winkelformules. We hebben het traject naar een BIZ (Bedrijven Investerings Zone) succesvol doorlopen. In dit collectief zijn zowel vastgoedeigenaren als de ondernemers in het kernwinkelgebied van Zevenaar vertegenwoordigd. Een sterke samenwerking waardoor het werken aan een vitaal toekomstbestendig centrum continuïteit (funding) krijgt.

3.1.2 Wij zetten in op het herinrichten en aantrekkelijker maken van de pleinen in het centrum van Zevenaar

2022-2024

We voeren de volgende projecten uit:

- Herinrichting van het Raadhuisplein in Zevenaar

In het najaar van 2022 starten we met de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein. Oplevering is voorzien in 2023. Dit plein behoudt de functie van evenemententerrein en krijgt een sfeervolle en functionele inrichting. Het ontwerp is in samenspraak met omwonenden en ondernemers gemaakt.

- Herinrichting van de Markt in Zevenaar

Een opwaardering van de openbare ruimte in het centrum biedt veiligheid, comfort en beleving voor de consument. Dit leidt tot meer bezoekers en uitgaven en dus omzet voor de ondernemers. Deze maatregel moet specifiek meer ruimte voor horecaondernemers bieden. De start van de herinrichting is gepland voor uiterlijk 2024.

- Herinrichting van het Muldershof

In 2022 starten we met het maken van een ontwerp voor het Muldershof, samen met omwonenden en ondernemers. We hebben specifiek aandacht voor de verblijfsfunctie van het plein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van hittestress en klimaatadaptatie.

Stand van zaken

De genoemde pleinen zijn inmiddels nagenoeg geheel heringericht. In 2025 wordt in het voorjaar nog de beplanting aangebracht op het Plein Muldershof en een extra groenelement in de Grietsestraat tegenover het plein.

In 2024 bleek dat ook het Masiusplein groot onderhoud vergt. U heeft hiervoor in de meerjarenbegroting 2025-2028 middelen beschikbaar gesteld. Eind 2024 is begonnen met de planvorming. Het budget dat resteert gebruiken wij in 2025 voor de aanleg van beplanting.

Voorstel raad

Wij stellen voor om het jaar gereed aan te passen naar 2025.

3.2 Ruimte bieden voor groei- en ontwikkelkansen voor bedrijven

3.2.1 Wij blijven inzetten op de realisatie van de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ)

2017-2024

We blijven inzetten op het realiseren van de Fashion Outlet Zevenaar. Deze ontwikkeling levert circa 500 directe arbeidsplaatsen op. We werken aan een positief effect voor de binnenstad. Daarnaast benutten we de FOZ om de regio te promoten. Dit heeft een economische spin-off. Samen met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) leidt de FOZ haar personeel op.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

Inmiddels is er sprake van een onherroepelijk Tracébesluit ViA15. Dit betekent dat de zekerheid ten aanzien van de realisatie van de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost aanzienlijk groter is geworden. Zoals bekend is een goede ontsluiting van de Fashion Outlet Zevenaar in ieders belang. Als bekend wordt wanneer de realisatie van de ViA15 en dus ook de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost start, zullen naar verwachting vrij snel daarna de gronden aan de Fashion Outlet Zevenaar geleverd worden en gestart worden met de realisatie van de fashion outlet. Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat de gronden dit jaar geleverd worden. De fashion outlet zal op basis van de huidige verwachtingen in 2027 gereed zijn.

Voorstel raad

Kennismaken van de vertraging en het jaar gereed aanpassen naar 2027.

3.2.2 Wij zetten in op het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein Tatelaar/Hengelder

2021-2024

Om de economische structuur en de positie van Zevenaar te versterken investeren we in toekomstbestendige werklocaties, waar duurzaamheid en mobiliteit onderdeel van uitmaken. Om Hengelder en Tatelaar toekomstbestendig te maken, is onderzocht wat de actuele knelpunten zijn. Alternatieve invullingen worden hierbij ook afgewogen. Denk aan de mogelijkheid van transformatie naar een woongebied.

Samen met ondernemersvereniging Lindus voeren we gesprekken met ondernemers. De inzet is gericht op het vergroten van de organisatiegraad en het opstellen en uitvoeren van maatregelen. Voor de uitvoering van de maatregelen dienen we een subsidieaanvraag bij de provincie in.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De afgelopen jaren zijn we samen met een stuurgroep van ondernemers en Lindus actief aan de slag gegaan om een vereniging voor Hengelder en Tatelaar op te richten. De gemeente was trekker in het geheel. De vereniging staat inmiddels en is 16 januari 2025 officieel opgericht. Hiermee voldoen we aan de eisen van o.a. de provincie waarbij een organisatiegraad één van de voorwaarde is voor het verkrijgen van subsidies. Met een aanbestedingsprocedure is een parkmanager voor één jaar geselecteerd met uitzicht op vervolg. De helft van de kosten wordt gesubsidieerd door de provincie, de andere helft door de gemeente. De tweede Dag van Hengelder en Tatelaar is georganiseerd waar ondernemers en vastgoedeigenaren samen komen om over de toekomst van beide bedrijventerreinen te praten. Vanuit de gemeente wordt het groen- en verkeersplan opgesteld en is gestart met het ontwerp van de Edisonstraat.

Voorstel raad

Het jaar van realisatie van dit resultaat is bepaald op 2024. Wij stellen voor om dit aan te passen naar 2025.

3.3 Bevorderen van een beter ondernemingsklimaat

3.3.1 Wij stimuleren partners om in te zetten op meer balans op de krappe arbeidsmarkt

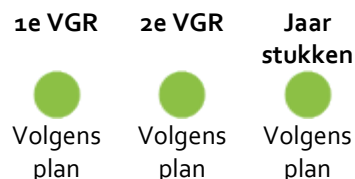
2023-2025

De arbeidsmarkt is uit balans. Er zijn voldoende vacatures, met name in de horeca, zorg, techniek en ICT. Geschikte en beschikbare werknemers zijn lastig te vinden. Vanuit onze rol als gemeente gaan wij in gesprek met partners zoals de Liemerse Ambassade, Groene Metropoolregio, ondernemersverenigingen, onderwijs- en andere kennisinstellingen, Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) en het werkgeversservicepunt (WSP).

We stimuleren om personeel op te leiden, om te scholen en/of om geschikte opleidingen en

werkervaringsplaatsen (stages) aan te bieden en inzet van arbeidsmigranten te faciliteren. We leggen hierbij de nadruk op techniek- en talentonderwijs en hebben oog voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en inclusief werkgeverschap.

Stand van zaken

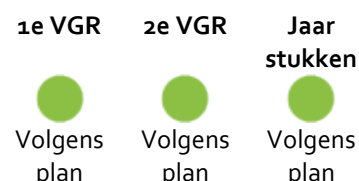
In regionaal verband zijn wij betrokken bij de uitvoering van de Human Capital Agenda. The Economic Board coördineert de uitvoering hiervan. Speerpunten zijn Leven Lang Ontwikkelen voor iedereen, aantrekken en behouden van talent en activeren onbenut arbeidspotentieel. Ook werken we via de Liemerse Ambassade (vervolg op Techniepact) en de Liemers Economische Visie (binnen het speerpunt maakindustrie) aan een arbeidsmarkt die meer in balans komt. Onze rol als lokale overheid is het verbinden van kennisinstellingen met ondernemers om te verkennen waar kansen liggen om potentieel talent en in de regio op leiden en te behouden.

3.3.2 Wij participeren in de Liemerse Ambassade

2023-2026

In 2020 is de Liemerse Ambassade opgericht. De Liemerse Ambassade is het knooppunt in het regionaal economisch netwerk. Deze netwerkorganisatie helpt projectideeën te realiseren van Liemerse inwoners en bedrijven. Dat doen ze door krachten van ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen, overheid en inwoners te verbinden, talenten te ontwikkelen, middelen te verwerven en de resultaten aan het hele land te laten zien. De meerwaarde van deelname is meer samenhang realiseren tussen verschillende gebieden en vergroten van de structurele samenwerking om de economische kracht in de Liemers te versterken. Met name op de arbeidsmarktproblematiek en uitvoering van de Liemers Economische Visie speelt de Liemerse Ambassade een rol.

Stand van zaken

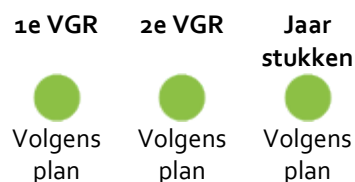
De belangrijkste projecten van de Liemerse Ambassade in 2024 zijn de uitvoering van de Liemerse Economische Visie, het penvoerderschap in het LEADER-project en samen met de agrarische sector werken aan een Agrarische Agenda en de oprichting van een netwerkorganisatie. Binnen het LEADER-project nemen we bestuurlijk en ambtelijk deel aan de Locatie Actie Groep. Belangrijkste taak van deze groep is het beoordelen van de binnengekomen initiatieven of zij in aanmerking komen voor een financiële bijdrage. Inmiddels hebben 5 initiatieven uit de gemeente Zevenaar een positief advies gekregen om een subsidieaanvraag in te dienen. Een externe projectleider begeleidt het project en bewaakt de hieruit voortkomende acties. LEADER loopt nog t/m 2027.

3.3.3 Wij nemen deel aan de Groene Metropoolregio: opgave Productieve Regio

2021-2026

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Binnen het programma Productieve Regio stimuleren we het ondernemerschap in het MKB en versterken we de arbeidsmarkt door uitvoering van de Human Capital Agenda. Ook richten we ons op doorontwikkeling van de clusters Health & Hightech en Energy en zorgen we voor toekomstbestendige werklocaties. We zorgen er tenslotte voor dat de logistiek in onze regio kan verduurzamen, aangezien dit een belangrijke randvoorwaarde is voor een gezond economisch klimaat.

Stand van zaken

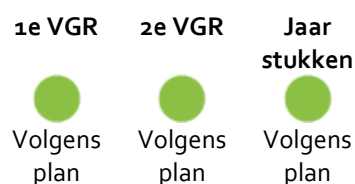
In 2024 hebben we de tweejaarlijkse Ondernemerspeiling uitgevoerd. De resultaten nemen we mee in het verbeteren van de dienstverlening naar ondernemers. De resultaten hebben we verwerkt in de Monitor economie en toerisme, die in 2024 voor de 2e keer uitkwam. Projecten die we uitvoeren zijn het toekomstbestendig maken van Tatelaar/Hengelder. Hier is een vereniging door ondernemers opgericht die zich hiermee gaat bezighouden. Daarnaast hebben we een subsidie vanuit de provincie en VNO NCW binnengehaald om te starten met het organiseren van een ondernemerscollectief op bedrijventerrein Halve Maan in Lobith. Dit is de start van het toekomstbestendig maken van deze werklocatie.

3.3.4 Wij voeren de Economische Agenda Zevenaar uit

2022-2026

We blijven werken aan de uitvoering van de Economische Agenda Zevenaar. We zetten in op meer werkgelegenheid, meer ruimte voor ondernemerschap en meer samenwerken als partners in business. Vermindering van regeldruk en verbetering van de dienstverlening aan ondernemers door de gemeentelijke organisatie zijn hiervoor belangrijke resultaten. We verbeteren onze dienstverlening onder meer door het inrichten van een speciaal ondernemersloket. Door uitvoering van een tweejaarlijkse ondernemerspeiling meten we het effect van de verbetering. In het kader van ruimte voor ondernemerschap gaan we aan de slag met het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein in Lobith en/of Giesbeek, afhankelijk van de organisatiegraad op het terrein. Om de uitvoering van de Economische Agenda te bewaken, stellen we een Economische Monitor op.

Stand van zaken

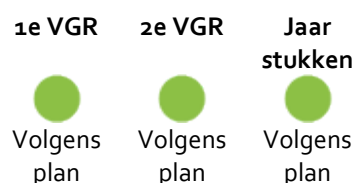
In 2024 hebben we de tweejaarlijkse Ondernemerspeiling uitgevoerd. De resultaten nemen we mee in het verbeteren van de dienstverlening naar ondernemers. De resultaten hebben we verwerkt in de Monitor economie en toerisme, die in 2024 voor de 2e keer uitkwam. Projecten die we uitvoeren zijn het toekomstbestendig maken van Tatelaar/Hengelder. Hier is een vereniging door ondernemers opgericht die zich hiermee gaat bezighouden. We hebben een subsidie vanuit de provincie en VNO NCW binnengehaald om te starten met het realiseren van een organisatievorm op bedrijventerrein Halve Maan, met als uiteindelijke doel het terrein op te knappen en te verduurzamen. We werken in het centrum aan transformatie van winkelpanden aan de randen van het kernwinkelgebied naar andere vormen van dienstverlening of wonen. We hebben een positieve draagvlakmeting georganiseerd om te starten met een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) in het centrum voor, die in 2025 start. Deze vervangt de reclamebelasting.

3.3.5 Wij voeren de Liemers Economische Visie uit

2023-2026

In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de Liemers Economische Visie, samen met de gemeenten Doesburg, Duiven, Montferland en Westervoort. Speerpunten zijn maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. In 2022 ronden we de eerste fase af en stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma 2023-2026 op. Deze voeren we samen met de Liemerse gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen binnen de Liemerse Ambassade uit.

Stand van zaken

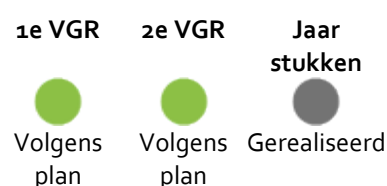
In 2024 is de Liemerse Ambassade gestart met de uitvoering van de Liemerse Economische Visie 2024-2026. Voor het speerpunt logistiek sluiten we ons aan bij de activiteiten van Logistics Valley. Voor vrijetijdseconomie blijven we inzetten op de marketingcampagne "Kijk verder in de Liemers", maar met meer aandacht voor retail en de Duitse bezoeker dan voorheen. Voor versterking van de maakindustrie is een intensievere samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen de doelstelling. In het kader hiervan zijn we een onderzoek gestart om te komen tot een Liemerse onderwijs-arbeidsmarkt tafel, op verzoek van de Liemerse ondernemers. De eerste tafel moet in de eerste helft van 2025 plaatsvinden.

3.3.6 Wij zetten in op een toekomstbestendig ondernemersklimaat voor agrariërs

2022-2024

We werken mee aan het opstellen van een landbouwvisie, waarvan de coördinatie bij de Liemerse Ambassade ligt. Uit deze visie blijkt wat agrariërs nodig hebben in de Liemers om toekomstbestendig te kunnen boeren. Multifunctioneel ruimtegebruik, ruimte voor nevenfuncties, lokale producten (korte ketens), belangenafweging en regelgeving bij duurzame energiebronnen en duurzame bedrijfsvoering kan in deze visie een plek krijgen. Vervolgens worden deze vertaald in onze ruimtelijke plannen.

Stand van zaken

Op 9 april 2024 heeft er een tweede bijeenkomst plaatsgevonden in PLOK, georganiseerd door Liemerse Ambassade (LA). Tijdens deze avond is voor de deelgebieden 't Broek, Azewijn (Montferland) en Gelders Eiland opgehaald wat agrariërs willen. Vervolgens is door PGLD een uitvraag opgesteld voor LA om een eerste verkenning uit te voeren voor 't Broek. Dit verkenningssrapport met de landbouwvisie is opgeleverd. De komende jaren wordt bekeken hoe deze landbouwvisie vertaald gaat worden in onze ruimtelijke plannen.

Voorstel raad

Wij stellen voor dit resultaat af te sluiten.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil

Functiemenging (%)

2023	54,40	48,40	46,50

Het aantal banen en woningen is in de gemeente Zevenaar niet volledig in balans. Vanuit de geplande woningbouw opgave is het zaak om ook ruimte voor economie goed te borgen. Een gezonde economie draagt, net als een gezonde leefomgeving en een inclusieve samenleving, bij aan de brede welvaart. Voor het versterken van de lokale economie zetten we onder andere in op de uitbreiding van bedrijventerrein 7Poort. De voorkeur heeft het om het woon-werkverkeer zo beperkt mogelijk te houden. Naar verwachting vindt dit pas vanaf 2028 plaats. Naar verwachting stijgt de komende jaren het aantal woningen sterker dan het aantal banen.

Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

2023	166,30	149,30	147,95

De gemeente Zevenaar volgt de provinciale en landelijke trend. Het aantal vestigingen ten opzichte van de inwoners in de leeftijdscategorie 15 t/m 64 jaar stijgt. Oorzaak hiervoor is het relatief grote aantal oprichtingen en het beperkt aantal faillissementen. De verwachte stijging zet wel door, maar niet zo fors als in 2023.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	9.178	6.767	653	-6.114
Lasten	9.862	7.383	3.329	4.054
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-684	-617	-2.677	-2.060
Mutaties reserves				
Baten	55	34	34	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	55	34	34	0
Gerealiseerd resultaat	-629	-582	-2.642	-2.060

Verschillenanalyse

3. Economie

3.1 Economisch ontwikkeling - Economische zaken

Lasten 35.000 V I

In de 1e VGR 2024 is € 35.000 beschikbaar gesteld voor het vervolg project compact maken centrum Zevenaar. Echter voor dit project is co-financiering van de provincie vereist. Deze subsidie is pas eind 2024 beschikt waardoor het project in 2024 niet heeft kunnen starten. Het gemeentelijke budget vragen wij opnieuw aan in de 1e VGR 2025 om dit in te kunnen zetten als co-financiering. Een voordeel in 2024 van € 35.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven

Lasten -2.077.000 N I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven becijferd op € 12.689.924 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 2.077.000 NCW. Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie, op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels, bedraagt € 3.516.000 positief.
2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties binnen deze grondexploitatie bedragen € 238.000 voordelig. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft voor deze winstgevende grondexploitatie een voordelig effect. Vertraging in de gronduitgifte, met name de FOZ, levert ook een rentevoordeel op vanwege stijgende grondprijzen voor bedrijfskavels. Dit wordt afgezwakt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% (waarmee het resultaat contant wordt gemaakt) in fluctuerende mate afwijkt van de rekenrente.
3. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 5.081.000.
4. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging leiden

tot een negatief effect van € 334.000 wegens sterkere kostenstijging.

5. De vertraging rond het Tracébesluit Via15 heeft evenals vorig jaar gezorgd voor een vertraging. Deze vertraging in de uitgifte heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 600.000.

6. Het budget voor beheerskosten/WOZ heffingen moest worden bijgesteld. De gronden blijven door vertraging in de uitgifte langer gemeentelijk eigendom, wat zorgt voor een hogere interne doorbelasting van onder meer WOZ-heffingen. Het nadelige gevolg hiervan is € 81.000.

7. Het budget voor civieltechnische werken levert per saldo een voordeel op van € 263.000. Dit wordt veroorzaakt door verschuivingen van budget van bouw- naar woonrijp maken, met daarbij een andere fasering.

8. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo voordelig € 2.000. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

Programma 3 Economie - Overige verschillen	Lasten	-18.000	N	I

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 3. Economie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	34	34
Lasten			
Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 2.077.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	2.077	0
Opstellen lokale ontwikkelstrategie.	Voor versterking van het landelijk gebied is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld verdeeld over meerdere jaren.	69	69
Totaal programma 3		-2.111	-34

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	34	0	34	0

In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

Onttrekking In 2024 is € 34.000 onttrokken aan deze reserve. Hiermee is het saldo nihil.

Totaal bestemmingsreserves	34	0	34	0

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

9051	Herinrichting Muldershof	565	0	0	565

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

9052	Herinrichting Markt Zevenaar	375	0	0	375

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	1.440	0	0	1.440

4. ONDERWIJS

Omschrijving

Dit programma gaat over alle onderwijszaken, zoals het openbaar onderwijs, huisvesting van scholen en leerlingzaken (leerlingenvervoer, kinderopvang, volwasseneneducatie, onderwijskansenbeleid).

Wat willen we bereiken?

We vinden het belangrijk dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan. Hierdoor is de school een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders. Kinderen moeten lopend of met de fiets naar de basisschool kunnen.

Ontwikkelingen

Onderwijskansenbeleid

De gemeenteraad heeft op 24 september 2024 het beleidsplan onderwijskansen (2024-2027) vastgesteld. Er is een start gemaakt met het actualiseren van het uitvoeringsplan, dit in samenwerking met de betrokken partners. Op negen locaties verspreid over de gemeente is voorschoolse educatie aangeboden. In 2024 hebben we evenals in 2022 en 2023 een bijdrage geleverd voor het nieuwkomersonderwijs op Taalschool de Liemers. Vroegsignalering van problematieken bij jonge kinderen was in 2024 een van de speerpunten. Op twee locaties was een jeugdverpleegkundige twee keer per maand aanwezig om af te stemmen met pedagogisch medewerkers. Op beide locaties was er ook een inloopspreekuur voor ouders. Met dit project beogen we de ondersteuning van VVE-peuters en hun ouders te versterken. Ook andere problematieken worden gesignaleerd, waarbij het verwijzen van de ouders naar andere hulp soms ook aan de orde is. Hiermee draagt deze activiteit bij aan het preventieve jeugdbeleid.

Bevorderen van een veilig en zorgzaam schoolklimaat Liemers College

Het jongerenwerk op school is in 2024 volgens afspraak uitgevoerd. Buiten de schooltijden hebben de jongerenwerkers vrije tijdactiviteiten en huiswerkbegeleiding aangeboden. Hierbij is ook oog voor leerlingen die een steuntje in de rug nodig hebben, middels het doorgeleiden naar een wekelijkse activiteit in de vrije tijd of een luisterend oor. Ook is op alle drie de locaties schoolmaatschappelijk werk ingezet. Hiermee zijn 77 ouders/leerlingen geholpen bij problematiek die in de gezinssituatie speelt. Iris Zorg preventie heeft met het project Frisse Start voorlichting gegeven aan leerlingen en docenten van alle leerjaren 1 en 2 van locatie Zonegge en Heerenmaten. Hiermee is bij een groot aantal leerlingen en docenten een bijdrage geleverd aan de bewustwording van de effecten van teveel alcoholgebruik, roken en vaperen. Leerlingen praten er met elkaar over en docenten zijn geschoold om het onderwerp regelmatig onder de aandacht te brengen bij jongeren.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting

Naar verwachting wordt het IHP per 1-1-2026 verplicht. Om tot een gedegen plan te komen is er een projectgroep opgestart binnen de gemeente waarvan verschillende disciplines deel uitmaken (ruimtelijke ordening, onderwijs-inhoudelijk, duurzaamheid). Daarnaast hebben we dit gezamenlijk met de schoolbesturen opgepakt zodat het een breed gedragen beleidsdocument wordt. Wij verwachten dat het IHP in juni 2025 aan de raad wordt aangeboden.

Projecten Onderwijshuisvesting

In 2024 zijn haalbaarheidsonderzoeken opgestart voor het herhuisvesten van IKC De Wissel op de Vincent van Goghstraat 4. De eerste uitkomsten hiervan zijn positief maar nog niet afgerond. Dit wordt in het eerste half jaar van 2025 verwacht. Met het schoolbestuur LiemersNovum zijn in 2024 afspraken gemaakt om eerst prioriteit aan het herhuisvesten van IKC De Wissel te geven om daarna IKC De Tamboerijn op te pakken. Met de gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs de Liemers (GRHVOL) zijn de mogelijkheden verkend voor vervangende nieuwbouw van locatie Zonegge. Hieruit is gebleken dat het wenselijk is om Zonegge te fuseren met Heerenmaten, op de huidige locatie Heerenmaten. In 2025 wordt de haalbaarheid onderzocht. Voor het besluitvoorstel IKC De Wissel is de planning gericht op juni 2025. Voor het project Zonegge/Heerenmaten wordt dit in najaar 2025 verwacht.

Volwasseneneducatie

In de aanpak laaggeletterdheid en lage basisvaardigheden hebben we in 2024 een flinke professionalisering doorgevoerd. Het samenwerkingsverband Liemers Taalhuis is in juni gecertificeerd door certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Enkele voorbeelden; de eerste groep eigen

medewerkers is getraind voor juist signaleren en doorverwijzen van inwoners met een (digi)taalhulpvraag, er is doorlopend een e-learning op dit onderwerp beschikbaar in de Zevenaar academie, er zijn verdere afspraken gemaakt met alle Zevenaarse huisartsen om patiënten met (digi)taalproblemen door te kunnen verwijzen naar de professionals binnen het Liemers Taalhuis en alle deelnemers in de regio die meedoen aan een formeel of informeel taaltraject worden in dezelfde tool (MATCH) geregistreerd. Vanuit Zevenaar sluiten we onze aanpak aan op de afspraken die we maken in de arbeidsmarktregio Midden Gelderland. Binnen deze regio hebben we in 2024 hard gewerkt aan een nieuw meerjarenplan 2025-2028, dat op 14 november is vastgesteld in het Regionaal Portefeuillehoudersoverleg Onderwijszaken.

Beleidskaders

- Beleidsplan onderwijskansen 2024-2027
- [Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 \(2024\)](#)
- Beleidsregels uitvoering gemeentelijke taken Wet Kinderopvang Zevenaar 2019
- Convenant Schoolveiligheid, 14-06-2018 (Liemers College, Politie Basiseenheid Rivierenland-Oost, Gemeente Zevenaar)
- Beleidsregels Handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen 2014 (Liemers) (vastgesteld in 2014)
- Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 (2019)
- Beleidsnota Harmonisatie Kinderopvang Peuterspeelzalen gemeente Zevenaar 2018 e.v. (vastgesteld in 2018)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zevenaar 2020 (2019)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Zevenaar 2019 (2019)
- Verordening leerlingenvervoer Zevenaar 2024
- Subsidieregeling peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (2024)
- Notitie Participatie, een kijk op de samenwerking tussen inwoners en gemeente (2018)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

4.1 Voorzien in gezonde en duurzame leer- en ontwikkelomgeving voor kinderen

4.1.1 Wij vernieuwen het Integraal Huisvestingsplan (IHP)

2023-2025

We stellen samen met het onderwijs een nieuw Integraal Huisvestings Plan (IHP) 2024-2044 op. Hierbij gaan we onder meer uit van een goede spreiding van de schoollocaties, zo dicht mogelijk bij waar kinderen wonen. Het uitgangspunt bij (nieuwe) verzoeken voor onderwijshuisvesting is dat wij eerst nadrukkelijk kijken naar leegstaande lokalen en gebouwen en hoe deze weer geschikt te maken zijn voor moderne en adequate onderwijshuisvesting, voordat we over gaan tot (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding. Tevens onderzoeken we manieren om verduurzaming van schoolgebouwen te stimuleren en verwerken de uitkomsten in het nieuwe IHP. Daarnaast hebben we aandacht voor groene en uitdagende buitenruimten en goede ventilatie van schoolgebouwen.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Niet volgens plan	Volgens plan

In 2024 is verder gewerkt aan het IHP. Zoals gemeld in de 2e VGR is de termijn verlengd om aan te sluiten op de klimaatdoelstellingen. Het IHP wordt in alle waarschijnlijkheid medio 2025 opgeleverd.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000

Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2024

Gemeenschappelijke regeling

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.	940

VERPLICHT BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil

Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

2022	5,00	1,20	1,20

De genoemde waarden hebben betrekking op schooljaar 2021-2022. De definitieve cijfers over schooljaar 2022-2023 zijn nog niet gepubliceerd.

In schooljaar 2021-2022 was het aantal absoluut verzuimers in Zevenaar 1,20 op 1.000 leerlingen, en daarmee lager dan het Gelderse gemiddelde (5,0) en het landelijk gemiddelde (4,2). Waar we eerder een aantal jaren achtereen een (lichte) stijging zagen in absoluut verzuim, lijkt nu weer een daling ingezet te zijn. De scholen in onze gemeente werken goed samen om leerlingen op school te houden. Hierdoor is er wellicht minder sprake van absoluut verzuim. Absoluut verzuim betekent dat een leerling niet staat ingeschreven op een school.

Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)

2023	24,00	45,00	25,00

In schooljaar 2022-2023 was het aantal relatief verzuimers in Zevenaar 45 op 1.000 leerlingen, en daarmee hoger dan het Gelderse gemiddelde (24) en het landelijk gemiddelde (27). Het aantal meldingen was hoger dan het jaar daarvoor, allereerst omdat de scholen sneller contact opnemen met de leerplichtambtenaar bij verzuim dan voorheen. Dat is positief, omdat dan met leerling en leerplichtambtenaar en ouders een plan kan worden gemaakt om het verzuim terug te dringen.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan VO en MBO)

2023	2,20	2,50	1,70

In schooljaar 2022-2023 zien we een stijging van het percentage voortijdig schoolverlaters, in lijn met de regionale en landelijke toename in VSV. De percentages voor Zevenaar (2,50%) liggen weliswaar iets hoger dan het Gelderse (2,20%) en landelijke (2,40%) gemiddelde, maar wijken niet opvallend af.

Het percentage voortijdig schoolverlaters laat de laatste jaren een lichte stijging zien in Nederland en Gelderland. In de Coronaperiode werd vaker een verkeerde studiekeuze gemaakt met als gevolg meer leerlingen die voortijdig stoppen met hun studie zonder startkwalificatie. Bovendien kunnen jongeren nog steeds makkelijk aan een baan komen op de krappe arbeidsmarkt. Het gaat veelal om banen waarvoor een specifieke opleiding niet hoeft te worden afgerond. Jongeren stoppen dan eerder met hun studie. Het Regionaal Bureau Leerplicht heeft de voortijdig schoolverlaters in 2024 via het Doorstroompunt benaderd. Hierbij wordt gestimuleerd terug naar school te gaan om alsnog de startkwalificatie te behalen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	1.077	1.395	1.464	69
Lasten	6.096	6.530	6.404	126
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-5.018	-5.135	-4.940	195
Mutaties reserves				
Baten	193	123	68	-55
Lasten	0	275	275	0
Totaal mutaties reserves	193	-152	-207	-55
Gerealiseerd resultaat	-4.825	-5.287	-5.147	140

Verschillenanalyse

4. Onderwijs

4.2 Onderwijshuisvesting - Onderwijshuisvesting (Integraal Huisvestingsplan (IHP)) Lasten 25.000 V I

In 2024 is incidenteel voor het actualiseren van het IHP 2025-2050 een budget beschikbaar gesteld van € 101.000. De middelen zijn nog niet volledig ingezet in 2024 (voordeel € 25.000) en het proces ronden wij in 2025 af. Omdat het proces over meerdere jaren loopt, is in de 1e voortgangsrapportage 2025 een voorstel opgenomen om het nog resterende incidentele budget weer beschikbaar te stellen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer Lasten 104.000 V I

Het leerlingenvervoer laat ten opzichte van het totaal begrote bedrag (€ 1.036.000) een voordeel zien van € 104.000. De uitvoering van het geactualiseerd beleid en de doorgevoerde verbeteringen vanuit het verbeterplan doelgroepenvervoer hebben geleid tot minder uitgaven voor zowel het leerlingenvervoer via de BVO DRAN als het vervoer in natura. Daarnaast zijn nog geen kosten gemaakt voor maatregelen om zelfstandig reizen te bevorderen en/of meer gebruik te (kunnen) maken van het openbaar vervoer.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Peuteropvang Lasten 40.000 V I

Een deel van de verleende subsidies aan de diverse organisatie voor peuteropvang is bekostigd vanuit de middelen van de specifieke uitkering van het Rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Het voordeel bedraagt € 40.000.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Lasten -88.000 N I

De definitief vastgestelde specifieke uitkering van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor 2024 is hoger ten opzichte van de geraamde voorlopige bijdrage. Tegenover de hogere lasten (nadeel € 88.000) staan voor hetzelfde bedrag hogere baten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) Baten 88.000 V I

De definitief vastgestelde specifieke uitkering van het rijk voor het OAB voor 2024 is hoger (voordeel € 88.000). Tegenover de hogere baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten.

0.10 Onttrekkingen reserves - Afschrijvingslasten onderwijshuisvesting Baten -55.000 N I
De afschrijvingslasten zijn doorgeschoven vanwege uitstel en nog lopende investeringen die niet zijn afgerond. Hierdoor is de geraamde dekking uit de reserve lager (nadeel € 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen Lasten 26.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij verder niet toelichten.

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9028	Onderwijshuisvesting	270	0	10	261
In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.					
9029	Basisschool 't Scathe	1.893	0	59	1.834
In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.					
9034	De Cirkel/De Duim	579	0	28	551
In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.					
9053	Vervangende nieuwbouw Tamboerijn/de Wissel	6.500	0	0	6.500
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de locatie Vestersbos. Het betreft hierbij de aanvulling van € 6.500.000 die extra is toegezegd bij de Kadernota 2022.					
9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	0	275	0	275
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.					
9065	Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan	0	0	0	0
Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering huisvesting Platanenlaan.					
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		9.242	275	96	9.421

5.SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden sport, kunst en cultuur, erfgoed, media (bibliotheek), openbaar groen en vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?

Wij vinden het belangrijk dat inwoners hun vrije tijd op een aangename en zinvolle wijze kunnen invullen. Een goed aanbod van sport, cultuur en recreatie is hiervoor essentieel en draagt bij aan de leefbaarheid, ontmoeting en verbinding. Sport is goed voor de gezondheid en brengt mensen samen. We willen een divers en kwalitatief sterk cultureel en educatief aanbod dat toegankelijk is voor alle inwoners. De gemeente Zevenaar is een mooie bestemming. We hebben diverse natuurgebieden, recreatiegebieden en landgoederen. Zowel inwoners als toeristen moeten zich kunnen ontspannen en vermaken in onze gemeente.

Ontwikkelingen

Kunst & Cultuur

Cultuureducatie had een centrale rol in 2024 in het basisonderwijs, waarbij gebruik werd gemaakt van de middelen voor de combinatiefunctionaris uit de brede SPUK en project gelden uit de Groene Metropoolregio om het werk van de cultuurcoach in het basisonderwijs voort te zetten en te versterken. In schooljaar 2024 is project Kunstbende gestart op alle locaties van het Liemers College en het Candea College (Duiven), gefinancierd vanuit het Cultuur en Erfgoedpact de Liemers. Het huidige pact loopt 2025 af, provincie Gelderland zet de regeling door. Vanuit de Liemers is dit een waardevolle samenwerking die ervoor zorgt dat er met beperkte middelen toch mooie projecten gerealiseerd kunnen worden. Daarom is in 2024 de voorbereiding voor aanvraag van een nieuw pactperiode gestart in samenwerking met de gemeente Duiven en Westervoort.

Beleidsnota Sport 2021-2028

De in 2021 vastgestelde beleidsnota sport wordt momenteel uitgevoerd. Het sportbeleid is gericht op de positieve en preventieve effecten van een gezonde leefstijl met voldoende beweging. We werken hiervoor nauw samen met onze uitvoeringspartner Ataro B.V. en hun team Sportservice. Zij zoeken de verbinding met sportaanbieders, kinderopvang, zorg- en welzijnsaanbieders en het onderwijs. Dit vertaalt zich onder andere in een lokaal Sportakkoord, intensief contact met sportaanbieders en projecten om minder actieven te motiveren een gezonde leefstijl te omarmen. Voor specifieke ondersteuning wordt samengewerkt met Gelderse Sport Federatie en NOC*NSF. Wanneer verenigingen tegen problemen rondom kwaliteit en capaciteit aanlopen wordt getracht samen met hen tot een oplossing te komen. In 2024 zijn in dat kader gesprekken opgestart met Stichting Accommodatie en Support HVZ en met Sport Stichting Zevenaar. Daarnaast wordt op voorspraak met SV Babberich gewerkt aan het overdragen van de opstallen, van een derde persoon naar de vereniging. Afronding van dit traject wordt begin 2025 verwacht.

Beleidskaders

- [Beleidsnota Sport 2021-2028](#)
- Cultuur en erfgoedpact de Liemers 2022-2024 (2022)
- [Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2028 \(2024\)](#)
- [Omgevingsvisie Gelders eiland 2030 \(2017\)](#)
- [Structuurvisie gemeente Zevenaar 2012-2030](#)
- [Een visie op het erfgoed 2015-2019 \(Zevenaar\)](#)
- [Beleidskader vrijetijdseconomie 2030 \(2019\)](#)
- [Archeologie in de gemeente Zevenaar, actualisatie van de archeologische waarden en verwachtingskaart](#)
- Notitie kunstbezit
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Beheerplan openbaar groen (2022)
- Beheerplan speelvoorzieningen (2022)
- Beleidskader de Liemers Kunstwerk! 2022-2025 (2021)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

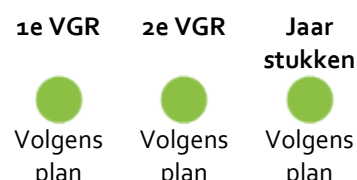
5.1 Werken aan een doelmatiger subsidiebeleid

5.1.1 Wij benutten subsidies beter om onze beleidsdoelstellingen te bereiken

2023-2026

Wij gaan subsidie gericht inzetten om gemeentelijke beleidsdoelen te bereiken en sturen daarmee als gemeente op de gewenste maatschappelijke effecten. Daarnaast verbeteren we de vindbaarheid en rechtmatigheid van onze subsidies. Vanaf 2023 herzien wij daartoe stapsgewijs onze subsidiesystematiek als beleidsontwikkeling daar aanleiding toe geeft. Wij streven er naar dit proces in 2026 af te ronden. Met ingang van 2023 herzien wij de bezuinigingstaakstelling voor culturele festivals.

Stand van zaken

In 2024 zijn we aan de slag gegaan met een nieuw subsidiebeleid. Er is een gespreksnota opgesteld voor de commissie samenleving en de diverse fracties hebben daarop hun input geleverd. Op verzoek van de raad heeft een participatietraject plaatsgevonden. In een tweetal participatierondes hebben ruim 90 verenigingen en stichtingen hun input gegeven. De verdere uitwerking hiervan zal in 2025 gebeuren.

5.2 Stimuleren van sport- en beweegdeelname voor verschillende doelgroepen

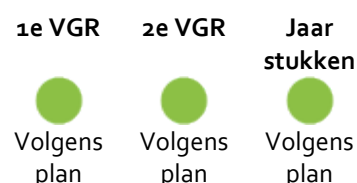
5.2.1 Wij verhogen de sport- en beweegdeelname

2022-2026

We voeren de onderdelen van de Beleidsnota Sport en Bewegen 2021-2028 uit. We stimuleren senioren en kwetsbare groepen om meer te bewegen en hun leefstijl gezonder te maken. Daarvoor zetten we onder meer de combinatiefunctionarissen in, middels de opdrachtverlening aan Ataro B.V.. We richten ons speciaal op die groep waarbij voldoende bewegen kan voorkomen dat zij intensievere zorg en ondersteuning nodig hebben in de toekomst.

Ook stimuleren we de ontwikkeling en deelname aan programma's die gericht zijn op een gezonde leefstijl. Hiervoor werken wij samen met zorgverleners, sport- en beweegaanbieders, dorps- en buurthuizen, verzorgingshuizen en belangenorganisaties. Tevens continueren we de inzet van de Gelrepas en de samenwerking met Stichting Leergeld De Liemers om financiële drempels om te gaan sporten zoveel mogelijk weg te nemen.

Stand van zaken

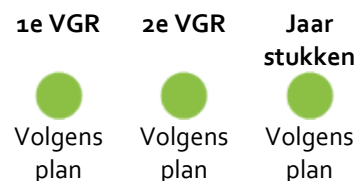
In de Beleidsnota Sport en Bewegen streven we naar de stimulatie van sport- en beweegdeelname. Sport en bewegen heeft ook een prominente plek in het Gezond Actief Leven Akkoord, met o.a. de brede regeling combinatiefuncties en het Lokaal SportAkkoord (LSA). Hierin ligt de focus op preventie wat we op lokaal niveau vertalen naar de kwetsbare doelgroepen qua sportdeelname: ouderen, jonge kinderen, jongeren en inwoners met een lage sociaal economische status (SES). Onze combinatiefunctionarissen voeren programma's uit gericht op deze doelgroepen om hen blijvend aan het sporten en bewegen te krijgen. Met sportbedrijf Ataro B.V. is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) overeengekomen m.b.t. de inzet van de zogenaamde combinatiefunctionarissen ten behoeve van het stimuleren van sport- en beweegdeelname, en de uitvoering van het Valpreventie-project en Jongeren Op Gezond Gewicht. Zo is er aandacht voor bewegen en gezond leven voor jong en oud, en individuen en organisaties.

5.2.2 Wij promoten het sportaanbod

2023-2026

We leggen verbanden tussen scholen en sportverenigingen en zorgen dat kinderen kennismaken met het lokaal sport- en beweegaanbod. Hier zetten we onder andere onze combinatiefunctionarissen voor in, middels de opdrachtverlening aan Ataro. Ook faciliteren we sportverenigingen bij het zichtbaar maken en promoten van kennismakingsactiviteiten voor kinderen.

Stand van zaken

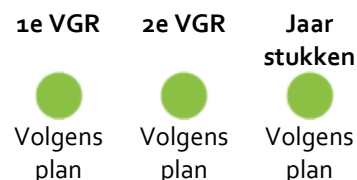

Het contact met scholen, sportverenigingen, kinderopvang, welzijnsorganisaties en zorgaanbiedersteam verloopt grotendeels via Sportservice (combinatiefunctionarissen) van Ataro B.V. Ook zorgt Ataro B.V. voor vakantieactiviteiten, verenigingsondersteuning en brengen ze het al sportaanbod in de gemeente samen op hun website. Hierdoor ontstaat een centrale locatie, waar organisaties en inwoners terecht kunnen met al hun vragen over sport en bewegen. Om het sport en cultureel aanbod extra onder de aandacht van de basisschooljeugd te brengen wordt het project Sjors Sportief georganiseerd.

5.2.3 Wij maken sportpark Hengelder toekomstbestendig 2023-2026

Het initiatief van de verenigingen op Hengelder voor de vernieuwing van het sportpark ondersteunen wij. Wij faciliteren daartoe onder voorwaarden de procesbegeleiding op basis van nader te maken afspraken, zodat zij hun plannen verder kunnen uitwerken. In samenspraak met de verenigingen voeren wij tevens een locatieonderzoek uit waarbij wij meerdere opties voor een toekomstige plek voor de sportactiviteiten beoordelen.

Stand van zaken

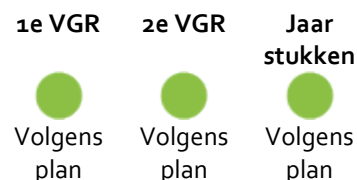

In de periode september 2024 tot en met januari 2025 heeft overleg met verenigingen en zorgpartijen plaatsgevonden en zijn scenario's opgesteld. Inmiddels is er een voorkeursscenario voor de toekomstige invulling van het sportpark. In februari 2025 wordt gestart met het uitwerken van het scenario, waarbij gekeken wordt naar een gefaseerde aanpak. Tijdens een beeldvormende avond op 12 maart 2025 zijn de plannen voor het nieuwe sportpark beeldend gepresenteerd. De financiële, juridische en organisatorische uitwerking zal daaropvolgend plaats vinden.

5.2.4 Wij willen vitalere sportverenigingen en sportaanbieders 2023-2026

Sportverenigingen en sportaanbieders faciliteren wij bij vraagstukken rondom ontwikkelingen in de samenleving. De Rijksoverheid heeft gemeenten gevraagd een eigen lokaal sportakkoord op te stellen. Hierin stemmen lokale sportaanbieders, onderwijs- en zorginstellingen en de gemeente met elkaar af hoe er meer mensen een leven lang kunnen genieten van sport en bewegen. Wij geven uitvoering aan het in 2021 vastgestelde lokale sportakkoord.

Stand van zaken

'Vitale sportverenigingen en sportaanbieders' is een pijler in het gemeentelijk sportbeleid waar uitvoering aan wordt gegeven via het Lokaal Sportakkoord Zevenaar. In dit Sportakkoord zijn diverse organisaties en sectoren vertegenwoordigd, om een integrale aanpak en visie te garanderen. Daarnaast verzorgen Ataro, en indien gewenst partijen zoals de Gelderse Sport Federatie en NOC*NSF, ondersteuning aan verenigingen op specifieke vraagstukken.

5.2.5 Wij stimuleren aangepast sporten 2023-2026

We blijven Uniek Sporten ondersteunen. Wij onderzoeken of wij via ons subsidiebeleid en door verdere samenwerking met verenigingen, zorgaanbieders en het onderwijs, aangepast en inclusief sporten verder kunnen stimuleren.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

Middels Uniek Sporten besteden we specifiek aandacht aan een groep die achterblijft in beweeggedrag en ondersteuning nodig heeft. Dat doen we door een structurele regionale samenwerking. Er wordt continu gekeken naar kansen en mogelijkheden op lokaal niveau als aanvulling op de regionale inzet van Uniek Sporten.

5.3 Stimuleren van het behoud van cultureel erfgoed en een goed aanbod van culturele voorzieningen

5.3.1 Wij stellen een Beleidsnotitie Erfgoed op en geven hier uitvoering aan

2023-e.v.

Bij het opstellen van een Beleidsnotitie Erfgoed betrekken wij actief onze inwoners, ondernemers en instellingen. Het doel van deze beleidsnotitie is behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. In de notitie nemen wij een harmonisatie met het Gelders Eiland mee (inventariseren en aanwijzen van monumenten), we wijzen mogelijk Post'65 monumentale objecten aan, zetten in op het verduurzamen en herbestemmen van monumentaal erfgoed en we bepalen hoe we het erfgoed vermarkten.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De beleidsnotitie wordt, na een uitgebreid participatietraject, eind 2025 opgeleverd.

Voorstel raad

Kennisnemen van de vertraging.

5.3.2 Wij stellen de herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar en een parapluplan Archeologie Zevenaar vast

2023-e.v.

In 2022 hebben wij een herziene archeologische beleidskaart opgesteld. Deze kaart vervangt de verouderde kaarten van de voormalige gemeenten Zevenaar en Rijnwaarden. De conceptkaart is ter consultatie voorgelegd aan inwoners en ondernemers in Zevenaar. De reacties nemen we mee in het bestemmingsplan buitengebied Gelders Eiland. Voor het noordelijke deel van de gemeente en de kernen van het Gelders Eiland stellen we een parapluplan (omgevingsplan) Archeologie op.

De beleidskaart Archeologie Zevenaar is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Niet volgens plan	Niet volgens plan	Niet volgens plan

De herziene Archeologische Beleidskaart is maart 2023 vastgesteld door de raad.

Vanwege omissies bij de publicatie van het plan eind 2023 is het parapluplan Archeologie & Cultuurhistorie in de loop van 2024 opnieuw in procedure gebracht. De ambitie is dit Bestemmingsplan in het derde kwartaal 2025 vast te stellen.

De herziene Archeologische Beleidskaart Zevenaar is opgenomen in het Bestemmingsplan Gelders Eiland. De ambitie is om het bestemmingsplan eind van het eerste kwartaal van 2025 vast te stellen.

Voorstel raad

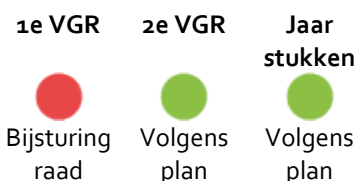
Kennisnemen van de vertraging.

5.3.4 Wij zetten in op doorontwikkeling van de Turmac Cultuurfabriek

2022-2026

Wij stimuleren activiteiten in de Turmac Cultuurfabriek, zowel van gebruikers als van derden. Het doel is een bruisende ontmoetingsplek met een collectief programma voor Zevenaar en de Liemers. We zetten in op een financieel zo gezond mogelijke exploitatie, waarbij we rekening houden met de valse start in de coronaperiode. Voor het beheer onderzoeken we nieuwe mogelijkheden.

Stand van zaken

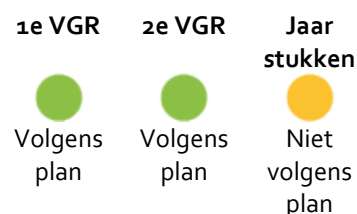
In 2024 is er gewerkt aan de doorontwikkeling Turmac Cultuurfabriek, waaronder het opstellen van een nieuwe visie, met een uitvoeringsplan. Tevens ging het college aan de slag met het opstellen van nieuwe (tijdelijke) overeenkomsten. In januari 2025 is de visie door de raad vastgesteld.

5.3.5 Wij zetten in op doorontwikkeling van de prestatieafspraken met Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar

2022-2026

Met prestatieafspraken geven wij richting aan de rol die Kunstwerk! speelt bij het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Wij hebben bijzondere aandacht voor activiteiten die bijdragen aan preventie en participatie. Ook stellen wij Kunstwerk! en Filmhuis Zevenaar in staat zich te blijven ontwikkelen.

Stand van zaken

Met Kunstwerk! zijn in 2024 de prestatieafspraken verder ontwikkeld en deze zullen bij de monitoring van 2024 ook meer inzage in de (maatschappelijke) effecten van de doelstellingen geven. In de 1e VGR 2024 is er geld toegekend voor een extern onderzoek naar de toekomst van Filmhuis Zevenaar, dit onderzoek is in 2024 ook uitgevoerd. In een beeldvormende sessie met de gemeenteraad zijn de mogelijke toekomstscenario's gepresenteerd en besproken, naar aanleiding daarvan wordt er een voorstel voor het college en de raad uitgewerkt. Hierbij wordt gestreefd naar een integraal voorstel voor Filmhuis en Turmac cultuurfabriek.

Voorstel raad

De richting die meegegeven is tijdens de beeldvormende sessie op 13-11-2024 verwerken in een aangepast college en raadsvoorstel. Hierbij wordt specifiek gekeken naar betere samenwerking binnen de Turmac. Voorstel is dan ook het uitgewerkte scenario voor de toekomst van Filmhuis Zevenaar op te nemen in het totale voorstel voor de Turmac cultuurfabriek.

5.4 Optimaliseren van het aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen

5.4.1 Wij voeren het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 uit

2022-2030

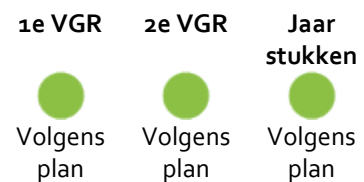
Het Beleidskader vrijetijdseconomie Zevenaar 2030 vormt de basis van onze ambities, doelstellingen, resultaten en dus werkzaamheden op het gebied van recreatie en toerisme. Door in te zetten op vrijetijdseconomie willen wij een bijdrage leveren aan het aantrekkelijker maken van de gemeente Zevenaar als woon- en vestigingslocatie en meer werkgelegenheid in de sector. Om dit te bereiken, hebben wij doelstellingen geformuleerd. We willen meer tevreden inwoners over de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, een toename van bestedingen door toeristen en recreanten en een groei van het aantal overnachtingen. Ook willen we meer tevredenheid over het ondernemersklimaat voor toeristisch-recreatieve ondernemers en een toename van het aantal dagtoeristen. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat we goed omgaan met onze recreatiegebieden. Om deze reden zijn we tegen nieuwe plannen voor zonneparken in deze gebieden.

De resultaten behalen wij binnen de volgende taakvelden:

1. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering): bijvoorbeeld het bereikbaar maken van onze recreatie- en beleavingsgebieden, zoals de Rijnstrangen.
2. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie: bijvoorbeeld het zichtbaar maken van cultuurhistorie, evenementenbeleid, accommodatiebeleid en thematische routes.
3. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap: bijvoorbeeld het oprichten van een Toeristisch Platform voor de Liemers en het ondersteunen van ondernemers met goede toeristisch-recreatieve plannen.
4. Marketing, informeren & inspireren: goed en toekomstgericht gastheerschap, zowel op Zevenaars als Liemers niveau, promoot ons gebied voor zowel eigen inwoners als bezoekers van buiten de regio.

Wij monitoren het beleidskader vrijetijdseconomie in 2023. Jaarlijks stellen wij een uitvoeringsagenda op, waarin activiteiten op de bovenstaande taakvelden worden uitgevoerd.

Stand van zaken

1. Toeristische infrastructuur (paden, routes, bewegwijzering):

Op het gebied van wandelinfrastructuur openen we het klompenpad Giesepad op 29 juni. Wij hebben daarnaast gewerkt aan de ontwikkeling van het kinderklompenpad Giesbeek. Het Babborgapad kreeg een ander startpunt.

Het LAW Romeinse Limespad loopt nu door de gemeente, aan dit initiatief werkten wij mee.

Eind 2024 zijn de beheerovereenkomsten voor het fiets- en wandelnetwerk voor 2025 herzien en vernieuwd.

In regionaal verband zijn gesprekken gevoerd over inrichting van een regionaal routebureau.

Van alle voorzieningen die de afgelopen 1,5 jaar in het openbare gebied langs routes zijn geplaatst is een promotiefilmpje gemaakt dat via de verschillende communicatiekanalen is gedeeld.

2. Ontwikkeling van aanbod voor dag- en verblijfsrecreatie:

Wij adviseerden op het gebied van recreatie en toerisme voor de gebiedsontwikkelingen en de omgevingsvisie. Om nieuwe initiatieven voor verblijfsaccommodaties te kunnen beoordelen, is een nieuw verblijfsaccommodatiebeleid met een toetsingskader ontwikkeld. De hoofdlijnen van dit beleid staan in de omgevingsvisie.

In GMR-verband zaten wij in de begeleidings- en stuurgroep van het opgestelde Masterplan Romeins Verleden voor de regio Arnhem-Nijmegen (en deels rest van Gelderland). De opdracht voor de kwartiermaker om het Romeinse cluster (w.o. Herwen-Hemeling) Zevenaar/Liemers (door) te ontwikkelen is verstrekt.

In het Liemers Museum is het nieuwe – mede door de gemeente Zevenaar mogelijk gemaakte – Romeineneiland gerealiseerd.

Eind november was Zevenaar namens Gelderland gastheer van de landelijke Limesdag.

Ook in GRM-verband hebben we een bijdrage geleverd aan het ambitedocument en plan van aanpak voor Toeristisch-recreatieve verhaallijnen binnen de regio.

Als initiatiefgroep lid en voorzitter van de bestuurlijke kopgroep hebben we in regionaal verband (GMR en IJsselvallei) meegewerkt aan de totstandkoming van een beleavingsconcept voor het 3e waterverhaal van Nederland: De Rivier, je kunt er niet omheen en hebben we stappen gezet om deze te kunnen gaan uitvoeren. Als stuurgroep lid van het Cultuur- en Erfgoedpact leverden we een bijdrage aan de uitvoering ervan, waaronder het beoordelen van binnenkomende subsidieaanvragen.

De nieuwe camperplaatsen bij Spijk zijn gerealiseerd en het beheer ervan is geregeld met het TIC.

Dankzij de inzet van de gemeente Zevenaar kan het digitaal museum Spijk (rondom de opgravingen tijdens de werkzaamheden voor de overnachtingshaven) in de lucht blijven.

3. Samenwerking en kwalitatief & innovatief ondernemerschap:

Vanuit en met de Liemerse Ambassade is vanuit de Liemerse Economische Visie gewerkt aan een nieuw actieplan voor Vrijetijdseconomie. Onderdeel van het nieuw opgestelde actieplan om (waarschijnlijk) te komen tot een toeristisch platform voor de Liemers wordt verder uitgewerkt.

Namens de Liemerse gemeenten heeft Zevenaar zitting gehad als adviseur Vrijetijdseconomie in de Lokale

Actie Groep van LEADER de Liemers.

Er zijn in 2024 twee toeristische cafés georganiseerd.

Het portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie de Liemers is voorbereid en ondersteund. Deelgenomen hebben we aan de opgave Ontspannen Regio binnen de GMR.

4. Marketing, informeren & inspireren:

Via de Liemerse Ambassade levert een marketingmedewerker een belangrijke bijdrage aan toeristisch-recreatieve marketing van de Liemers onder de vlag van Kijk verder in de Liemers. Er is meer ingezet op actieve profilering van de Liemers.

In de TURMAC is een informatiebalie geplaatst waar ook toeristische informatie wordt verstrekt

Onder regie van de GMR is verder gewerkt aan een herziening van de opdracht aan TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen).

Met het Toeristisch Informatiecentrum 't Gelders Eiland is meegedacht in de doorontwikkeling van die organisatie.

Samen met een vertegenwoordiging van toeristisch-recreatieve ondernemers en organisaties zitten wij samen met Duiven/Westervoort in de campagneboard van TVAN.

5. Doeltreffend beleid:

Van alles wat in de periode 2020-2023 (sinds het bestaan van het Beleidskader Vrijtijdseconomie Zevenaar 2030) is gerealiseerd is een filmpje gemaakt. Deze is samen met de uitvoeringsagenda 2024 en doorkijk voor de komende jaren in juni gepresenteerd aan de raad.

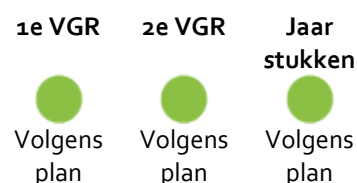
Samen met EZ hebben we gewerkt aan de datamonitor 2024 waarmee we verschillende doelgroepen kunnen informeren met data en weetjes over de beide beleidsvelden.

5.4.2 Wij nemen deel aan de Groene Metropoolregio: opgave Ontspannen Regio

2022-2026

Wij nemen deel aan regionale samenwerking om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Binnen het programma Ontspannen Regio van de Groene Metropoolregio werken we aan een goede balans tussen groei in verstedelijking, mobiliteit en economie, leefbaarheid, duurzaamheid en levendigheid. Als Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zetten we in op een vitale sector voor recreatie en toerisme. Ook werken we aan complete voorzieningennetwerken in centra (project Bruisende Binnensteden Krachtige Kernen) en versterken we onze waardevolle natuur, landschap, cultureel erfgoed en culturele infrastructuur.

Stand van zaken

Behalve lid van de werkgroep Duurzaam Toerisme, hebben we specifiek meegewerkt (stuurgroeplid + deelname begeleidingscommissie) in GMR-verband aan het Masterplan Romeins Verleden voor de provincie Gelderland, met nadruk op de regio Arnhem-Nijmegen en een prominente rol voor Zevenaar. Ook in GMR-verband hebben wij meegewerkt aan de verkenning naar een opzet van een regionaal routebureau en nieuwe samenwerkingsafspraken met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen. Tot slot trokken wij samen met de GMR op in de ontwikkeling van het belevingsconcept "De Rivier, je kan er niet omheen", gevolgd door de opzet van het uitvoeringsprogramma. Ook hierin heeft en speelt Zevenaar een belangrijke rol, zowel inhoudelijk als qua inzet (ambtelijk, maar ook bestuurlijk als voorzitter van de bovenregionale bestuurlijke kopgroep).

5.6 Bevorderen van de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte

5.6.1 Wij hebben meer aandacht voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

2022-2032

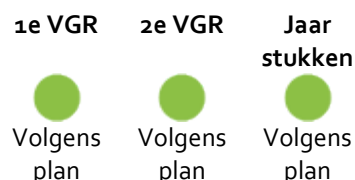
We vinden het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk, schoon en van goede kwaliteit is. De gewenste kwaliteit willen we in een plan vastleggen. Dit geldt voor alle onderdelen van de openbare ruimte zoals bijvoorbeeld groen, wegen en openbare verlichting. Dit plan noemen we het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2032 (IBOR). Het plan geeft inzicht in de huidige omvang, opbouw en kwaliteit van de

openbare ruimte en de visie en doelstellingen die de gemeente heeft voor het verbeteren en beheren hiervan. De uitgangspunten in het plan:

- De basis voor een goed beheer is op orde en achterstanden lopen we in.
- Het beheer draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit.
- De openbare ruimte is klimaatbestendig, aantrekkelijk en uitnodigend.
- Het beheer is duurzaam en circulair.
- We betrekken inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte.

Het IBOR vormt de basis voor de verdere uitwerking in beheerplannen per onderdeel.

Stand van zaken

Op basis van het IBOR en de daaruit voortvloeiende beheerplannen beheren, onderhouden en vervangen wij de openbare ruimte. De raad informeren wij periodiek over de voortgang en resultaten.

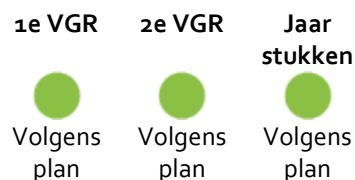
In augustus 2024 hebben wij een beleidsschouw uitgevoerd. De gemiddelde uitkomst van de schouw ligt redelijk op lijn met de door de raad vastgestelde onderhoudsniveaus.

5.6.2 Wij vergroten de biodiversiteit

2023-2026

We willen meer soorten planten en dieren in onze gemeente. We moedigen inwoners aan om hier in hun eigen tuin aandacht aan te besteden. Als gemeente geven we het goede voorbeeld bij de keuze van ons plantmateriaal. Dit moet aantrekkelijk zijn voor vogels en insecten. We plaatsen voorzieningen voor dieren zoals nestkasten en zetten verder volledig in op ecologisch berm- en oeverbeheer. We gaan meer gefaseerd maaien. Waar mogelijk passen we sinusbeheer toe, een speciale manier van gefaseerd maaien. We maaien minder, maar vaker een deel van de bermen.

Stand van zaken

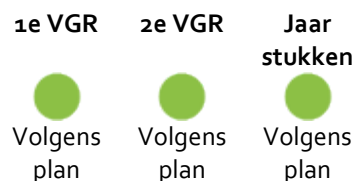
We hebben een kanskaart biodiversiteit opgesteld en verder hebben we een aantal nestgelegenheden aangebracht voor insecten en vogels. We gaan nog een specifiek beleidsplan opstellen met als onderwerp de versterking van de biodiversiteit. In 2024 hebben wij over dit onderwerp met u gesproken tijdens een informatieve raadsvergadering.

5.6.3 Wij breiden het aantal bomen uit

2023-2026

Voor elke nieuw geboren inwoner planten we een boom. Dit zijn er jaarlijks zo'n 400. Vierhonderd bomen per jaar vergen veel ruimte, die kunnen niet zomaar even geplant worden. Wij onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren. Ook kappen we zo min mogelijk bomen. Als we toch een boom kappen, planten we een nieuwe terug. Bij het maken van herinrichtingsplannen kijken we of we extra bomen in het plan kunnen opnemen. We kiezen waar mogelijk boomsoorten die van nature in de gemeente voorkomen.

Stand van zaken

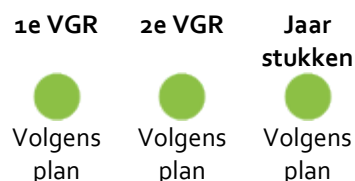
We hebben een locatieonderzoek uitgevoerd in het voorjaar van 2024 waar de extra bomen kunnen worden geplant. Dit najaar worden de plannen verder uitgewerkt, zodat we in het plantseizoen 2024-2025 met de uitvoering kunnen starten. De eerste aanplant vindt plaats in Zevenaar Oost en Hengelder.

5.6.4 Wij bestrijden schadelijke planten

2023-2026

Planten die van nature niet in Nederland voorkomen en schadelijk zijn voor de natuur, mens of dier, bestrijden we. Een voorbeeld is de Japanse Duizendknoop. Wij doen dit door voorlichting aan inwoners te bieden als deze planten zich op privégrond bevinden. Als de planten in de openbare ruimte staan, gaat de gemeente deze intensief (laten) bestrijden.

Stand van zaken

We hebben in 2024 alle locaties digitaal inzichtelijk gemaakt opdat we de effecten van de bestrijding in de tijd kunnen volgen (monitoringssysteem). Verder voeren wij jaarlijks de bestrijding uit waarbij de focus ligt op de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw. Bij de Japanse Duizendknoop hebben wij in 2024 voor het eerst heet water bestrijdingsmethode toegepast. Verder hebben wij bij de revitalisering Angerlo de Japanse Duizendknoop afgegraven en afgevoerd naar een daartoe bestemde stortlocatie.

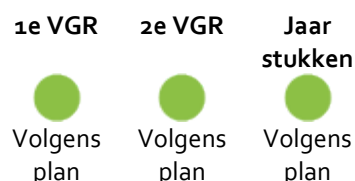
5.6.5 Wij betrekken de samenleving bij de openbare ruimte

2023-2026

Inwoners, woningcorporaties, verenigingen en andere partners dagen we uit om samen met de gemeente iets moois te maken van de openbare ruimte. Nieuwe ideeën voor de openbare ruimte ondersteunen wij waar mogelijk. Binnen het IBOR-plan wordt ook aandacht besteed aan de participatie met de samenleving. Dit maakt weer onderdeel uit van het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid.

Dit onderwerp staat op de raadsagenda. Binnen dit resultaat beschrijven we de reeds gemaakte voorbereidingen inzake, dan wel ons voornemen tot uitvoering. Dit onder voorbehoud van de uitkomsten van de behandeling van dit onderwerp door de raad.

Stand van zaken

Voor de grootschalige integrale vervangingen van de openbare ruimte passen wij een gedegen participatieproces toe. Daarnaast krijgt het afstemmen van belangen, intenties en gevoeligheden met de omgeving bij de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden in de openbare ruimte extra aandacht in de vorm van omgevingsmanagement. De omgevingsmanager verbindt inwoners en partijen met elkaar en eisen en wensen van stakeholders aan (project) doelen van de gemeente. Daarbij besteden we ook aandacht aan een heldere en transparante terugkoppeling van opgehaalde informatie en geven wij aan wat we hiermee wel of niet gaan/kunnen doen. Zo richten we een projectpagina in waarin inwoners naast relevante operationele informatie ook een verslag en terugkoppeling van de participatieronde(s) kunnen nalezen.

Een concreet recent voorbeeld van participatie bij de inrichting van de openbare ruimte is de realisatie van de 'Kop van Tolkamer'. Samen met inwoners zijn geveltuintjes met passende beplanting gerealiseerd. Ook is hier in samenwerking met grondeigenaren, aanwonenden en een lokale zorginstelling een inclusieve speel- en ontmoetingsruimte gerealiseerd. Wij zorgden voor een goede inrichting en hergebruik van speeltoestellen uit een eerder project in Angerlo. De zorginstelling zorgde via Zevenaar Doet voor tuinmeubilair en een grasmaaier voor het onderhoud van het particuliere terrein.

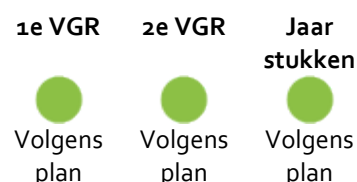
Het project Angerlo is in 2024 afgerond. We evalueren in 2025 hoe inwoners het proces en de resultaten van het project hebben ervaren.

5.6.6 Wij verbeteren speel- en ontmoetingsplekken

2023-2025

Wij onderzoeken de behoefte en gewenste spreiding voor speel- en ontmoetingsplekken voor jong en oud. We leggen hierbij ook een relatie met de aanpak van overlast door jongeren. In een nog op te stellen Nota Speelplekken brengen wij de fysieke speel- en ontmoetingslocaties in kaart. We kijken daarbij in ieder geval naar een goede verdeling tussen en binnen de kernen, de (natuurlijke) inrichting van de speel- of ontmoetingsplek en of iedereen (ook kinderen met een beperking) hier kan spelen of verblijven. In iedere inspectieronde van de speelplekken toetsen we standaard op die uitgangspunten. In het kader van de herinrichting Angerlo gaan we een speelplek inrichten met deze uitgangspunten. Dit kan als voorbeeld dienen voor de nog op te stellen Nota Speelplekken.

Stand van zaken

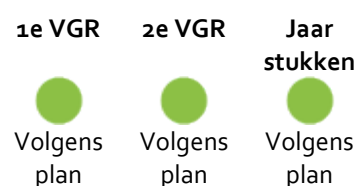
Door middel van een raamovereenkomst hebben wij voor 2 jaar (met optie tot verlenging met nog eens 2 jaar) een partij aan ons gebonden voor het leveren van nieuwe speeltoestellen. Medio 2025 nemen wij een besluit om al dan niet de overeenkomst te verlengen. Bij de aanbesteding vormden aspecten als gebruik van duurzaam en circulair materiaal en materieel en Social Return belangrijke kaders voor de beoordeling. Renovatie van bestaande speelterreinen vindt, op basis van het beheerplan Spelen, over de hele gemeente plaats. Daarbij volgen wij een participatief proces waarbij bewoners binnen bepaalde kaders een keuze maken voor de soort speeltoestellen die geplaatst worden en de inrichting van de speelplek. In 2024 hebben wij in Angerlo de eerste volledig inclusieve ontmoetingsplek ingericht. Het is de bedoeling speelterreinen op meerdere plekken in de gemeente op deze wijze herin te richten. Daarnaast hebben we op verschillende locaties in de gemeente speeltoestellen vervangen o.a. in Pannerden, Stegeslag en Schaapsdriфт. Begin 2025 hebben wij toestellen vervangen o.a. in Babberich (Zwanenwaay), Lobith en Ooy. Verdere vervangingen zijn in voorbereiding. Bij grote revitaliseringsprojecten wordt de vervanging van speeltoestellen standaard meegenomen. Een voorbeeld hiervan is het Koningshof in Lobith. Tot slot zijn wij druk bezig met het opstellen van een Nota Spelen. In die nota gaan we in op aspecten als inclusiviteit, toegankelijkheid voor alle doelgroepen, duurzaamheid, veiligheid etc. Naar verwachting medio 2025 leggen wij de nota ter vaststelling aan u voor.

5.6.7 Wij bevorderen de toegankelijkheid van de openbare ruimte

2023-2026

Het is belangrijk dat iedereen van de openbare ruimte gebruik kan maken en dat deze voor iedereen (ook voor mensen met een beperking) toegankelijk is. Bij de reguliere schouwen van de openbare ruimte wordt toegankelijkheid een vast onderdeel. In nieuwe projecten besteden wij standaard aandacht aan de toegankelijkheid.

Stand van zaken

Bij nieuwe aanleg, vervanging of groot onderhoud van de openbare ruimte kijken wij standaard naar verbetering van de bereikbaarheid van objecten en routes voor alle doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn het standaard verlagen van de trottoirbanden bij de hoeken van straten en de aanleg van ribbelstroken voor visueel gehandicapten bij openbaar vervoervoorzieningen. Recent hebben wij in park Rosorum samen met de visvereniging HSV de Breuly de toegankelijkheid voor vismogelijkheden verbeterd voor mensen die minder mobiel zijn. We zijn van plan om in het voorjaar 2025 een tweede vissteiger aan te leggen die eveneens toegankelijk is voor mensen die minder mobiel zijn.

We hebben in 2024 een onderzoek uitgevoerd onder de inwoners naar de locaties waar de toegankelijkheid van de openbare ruimte onvoldoende is. Uit de enquête zijn geen grote knelpunten naar voren gekomen. De gegevens verwerken we en betrekken we in onze plannen voor revitalisering en groot onderhoud.

In 2023 hebben wij een onderzoek laten uitvoeren naar de toegankelijkheid en inclusiviteit van specifiek onze speelplekken. De resultaten van dit onderzoek vormen de input voor de geplande vervanging van speeltoestellen en voor het mede bepalen van beleidskaders in de nog op te stellen Nota Spelen. De nota Spelen wordt medio 2025 aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

VERBONDEN PARTIJEN

Naam		Openbaar belang en doel	Bijdrage 2024
Bedragen x € 1.000			
Vennootschap			
Ataro B.V.	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.		3.499

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Niet sporters (%)						
	2022	46,80	53,70	49,00		

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	1.420	2.120	2.506	386
Lasten	11.724	13.305	14.237	-932
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-10.304	-11.185	-11.732	-546
Mutaties reserves				
Baten	869	1.083	995	-88
Lasten	307	307	307	0
Totaal mutaties reserves	562	776	688	-88
Gerealiseerd resultaat	-9.742	-10.410	-11.044	-634

Verschillenanalyse

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) Lasten -385.000 N I
De kostprijs voor het uitvoeren van de brede regeling combinatiefuncties (BRC) - onderdeel van de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed)- is hoger dan de bedragen die beschikbaar zijn binnen de specifieke uitkering en het daarvoor beschikbare gemeentelijk budget. In afstemming met de aandeelhouder en Ataro B.V. is besloten de hogere kosten te dragen (per saldo baten/lasten een nadeel van € 19.000). In 2025 is een voorstel in de 1e voortgangsrapportage opgenomen voor verhoging van de bijdrage BRC. In de Kadernota 2026-2029 volgt het voorstel om de structurele verhoging in de

begroting op te gaan nemen. Het nadeel in 2024 als gevolg van hogere lasten bedraagt € 385.000. Tegenover het nadeel staat een voordeel (€ 366.000) onder baten van de specifieke uitkering BRC.

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed)	Baten	366.000	V	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 385.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 366.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).				
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf	Lasten	-214.000	N	I
Het tekort is veroorzaakt door een onvoorzien hoge indexatie (gebaseerd op prijsindex van de Cao VERMO en prijsindex verhuur exploitatie onroerend goed) van de vergoeding vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO - beheer en exploitatie) tussen gemeente en het sportbedrijf.				
5.2 Sportaccommodaties - Sportterreinen	Lasten	-33.000	N	S
De lasten zijn in totaal € 33.000 hoger. Dit enerzijds in verband met de BTW component op de groenwerkzaamheden welke betrekking hebben de sportvelden (€ 22.000) en anderzijds de hogere Onroerende zaak belasting sportterreinen (€ 11.000). Bij de lasten een nadeel van € 33.000.				
5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf gebouwen	Lasten	-257.000	N	S
De lasten zijn in totaal € 257.000 hoger. Dit heeft een drietal oorzaken. - Een correctie in verband met het BTW compensatie fonds (BCF). Uit de BTW controle is gebleken dat onterecht BTW is gecompenseerd. De BTW wordt voortaan kostprijsverhogend geboekt en heeft dus een structureel karakter structureel (€ 112.000). - Een 'naheffing' van Ataro voor de elektriciteitskosten van het Lentebad. Doordat DVEP (de leverancier van elektriciteit van Ataro) failliet is gegaan in 2022, komen nu pas de laatste rekeningen van de curator binnen (€ 125.000). - Terugbetaling aan Ataro BV naar aanleiding van de dienstverleningsovereenkomst kwartaal 1 2024 en afrekening 2022 (€ 20.000). Bij de lasten een nadeel van € 257.000.				
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kulturhus De Brede Blik	Baten	55.000	V	I
De opbrengsten zijn in totaal € 55.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de eindafrekening 2023 van gas- en electriciteitskosten, ontvangen in Q2 2024, fors hoger is door de hoge prijzen in 2023. De begroting is hier niet op aangepast. Bij de baten totaal een voordeel van € 55.000.				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Recreatie en toerisme	Lasten	31.000	V	I
In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft de raad ermee ingestemd om het totale bedrag dat wordt ontvangen voor toeristenbelasting, in te zetten voor het uitvoeren van het beleidskader vrijetijdseconomie. Begin 2023 zijn wij gestart met het invullen van de uitgebreidere uitvoeringsagenda. Echter in 2024 liepen enkele projecten vertraging op door gebrek aan capaciteit. Ook is in een aantal gevallen een ander budget gevonden of vielen onderdelen goedkoper uit. In totaal een voordeel bij de lasten € 31.000.				

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Openbaar groen	Lasten	-76.000	N	I
Binnen openbaar groen is in 2024 een nadeel ontstaan van totaal € 76.000. Dit heeft diverse oorzaken. Een nadeel op de groenbestekken (€ 47.000) in verband met een hogere prijsindex, een nadeel op interne doorbelastingen van kosten van materieel (€ 35.000), hogere kosten in verband met schademeldingen (€ 17.000), Lagere provinciale subsidie klompenpaden vanuit Stichting Landschapsbeheer Gelderland en incidentele kosten voetveer Aerdt (€ 14.000), hogere kosten als gevolg van het acceptabel houden van de beeldkwaliteit. Hierdoor was meer inzet nodig als gevolg van het groeizame seizoen (warm, vochtig en nat) (€ 14.000) en hogere belastingen (€ 9.000). Een voordeel op onderhoud bomen (€ 23.000). De boomveiligheidscontrole en snoeiopname hebben meer tijd gevergd dan gepland. Tenslotte is er een voordeel ontstaan door het niet volledig benutten van het budget voor het inhalen van de werkzaamheden inzake onderhoudsachterstand (€ 37.000). Deze lasten zijn, zoals u kunt zien bij de toelichting op de onttrekkingen reserves, lager uitgevallen. Bij de lasten een nadeel van € 76.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen	Lasten	-37.000	N	I
In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben van de geraamde € 250.000 voor 85% besteed. Dit middels voorbereidingskosten en uitvoering centrum en de Methen en voorbereidingskosten Lentemorgen I en II, De Horst, Tolkamer en Baberich. Het restant van 2024 € 37.000 is niet besteed en wordt in 2025 besteed. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 37.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - reserve kapitaallasten	Lasten	-51.000	N	I
In de begroting is rekening gehouden met de onttrekking aan de reserve kapitaallasten voor de led verlichting sportaccommodaties. De afronding en verantwoording is doorgeschoven naar 2025. Hierdoor heeft geen onttrekking plaatsgevonden. Het nadeel bedraagt € 51.000.				
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen	Lasten	-33.000	N	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij verder niet toelichten.				

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	512	549
Lasten			
Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	427	464
Totaal programma 5		85	85

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9058	Achterstand groen	814	0	427	387

Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.

Toevoeging Op basis van het integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) hebben we in 2022 eenmalig € 1.250.000 gestort in de reserve. We houden geen rekening met verdere stortingen.

Onttrekking In 2024 hebben we € 427.000 besteed aan het inhalen van de achterstanden onderhoud groen. Deze onttrekken we uit deze reserve.

Totaal bestemmingsreserves	814	0	427	387

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9035	Sportvelden RKPSC	60	0	9	51

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	0	100

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

9039	Brede Blik Giesbeek	1.081	0	72	1.009

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

9057	Sportaccommodaties	1.235	0	77	1.158

Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)

9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.

9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	0	307	0	307

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	3.236	307	157	3.387

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8012	Aanspraken overstroomingen Riverparc	132	11	143	0
Deze voorziening dient om de aanspraken op schades van derden die het gevolg zijn van eventuele overstroomingen in Riverparc te financieren. Als de Stichting Woonbelangen Riverparc (SWR) de hoogte van de oever aanpast aan de norm of als de oever door andere omstandigheden voldoet aan de norm, wordt de bijdrage inclusief de opgebouwde rente terugbetaald aan de SWR.					
Onttrekking	In 2024 is het oorspronkelijk gestorte bedrag aangevuld met wettelijke rente terugbetaald aan de SWR. Hiermee is het saldo van de voorziening nihil.				
Totaal voorzieningen		132	11	143	0

6.SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden maatschappelijke ontwikkeling, jeugd, arbeidsparticipatie, leefbaarheid en wijkgericht werken, vrijwilligers- en mantelzorgbeleid. Samen vormen deze beleidsvelden het sociaal domein. Voor het realiseren van de opgaven in het sociaal domein nemen we ook onderdelen uit de beleidsvelden sport, cultuur, veiligheid, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, gezondheid en onderwijs mee die bij andere programma's zijn ondergebracht.

Op 26 juni 2024 is de visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 vastgesteld. Dit document is gemaakt samen met input van onze inwoners, maatschappelijke partners, collega's, participatieraad, het college en gemeenteraad.

In de visie sociaal domein 2020 – 2023 lag de nadruk op financiële beheersbaarheid en haalbaarheid. Er was minder aandacht voor onder andere sociale verbinding, de invloed van leefstijl en het benutten van gemeenschapskracht. Nu willen we meer bouwen en ontwikkelen, met aandacht voor bestaanszekerheid en gelijke kansen voor iedereen. We gaan samen aan de slag met de huidige opgaven en vraagstukken in het sociaal domein, vanuit een andere houding. Daarbij houden we de drie kernwaarden van de gemeente Zevenaar voor ogen: samenwerking, resultaatgerichtheid en klantgerichtheid.

Onze visie:

"In de gemeente Zevenaar staan het sociale netwerk, gezondheid en leefbaarheid centraal. We werken aan de mogelijkheden voor iedereen om een eigen, zelfstandig en betekenisvol leven te leiden. Dit vanuit een stabiele (financiële) basis en gelijke kansen voor iedereen. In een prettige en gezonde leefomgeving. Met en voor elkaar. Zo maken we Zevenaar een nog fijnere plek om te wonen, werken en leven!"

Deze visie en integrale nota:

geven aan wat voor gemeente we willen zijn;
geven richting aan beleid en uitvoering binnen het sociaal domein;
sluiten aan op de woonzorgvisie, omgevingsvisie en onze visie op de dienstverlening.

Om het beleid en de uitvoering vorm te geven, hebben we zes bouwstenen beschreven. Dit zijn:

1. bestaanszekerheid;
2. sociale basis;
3. leefbaarheid;
4. gezondere leefstijl;
5. kansrijk en veilig opgroeien;
6. veerkrachtig ouder worden.

De concrete vertaling van alle doelen, keuzes en uitdagingen in de bouwstenen uiten zich in uitvoeringsplannen per bouwsteen. Bij de uitwerking houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- iedereen doet ertoe en is van waarde (inclusie);
- de mens staat centraal (positieve gezondheid);
- voorkomen is beter dan genezen (preventie);
- niet ieder probleem vraagt om een professional voor de oplossing (normaliseren);
- de kosten gaan soms voor de baten uit (investeren);
- we maken het mogelijk houding (we denken in oplossingen).

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Mensen die hier hulp bij nodig hebben ondersteunen we zo goed mogelijk. We richten ons op preventie: voorkomen is beter dan genezen. Als problemen eerder signaleerd worden, kan er op een laagdrempelige manier een oplossing gezocht worden. Voor werkzoekenden zetten we primair in op het vinden van passend werk.

Ontwikkelingen

Sociaal Domein

In 2024 is de nieuwe visie en integrale nota sociaal domein vastgesteld en is een start gemaakt met de lokale uitvoeringsplannen voor de zes verschillende bouwstenen. In 2024 hebben we ons gericht op het bieden van zorg als dat nodig is en het ontwikkelen van voorliggende voorzieningen als dat kan.

Ontwikkelingen jeugd

In 2024 hebben we onderdelen uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd opgepakt. Belangrijk onderdeel is het vormen van een Sterk Lokaal Team, dat zelf ook lichte hulpverlening biedt. We zijn in 2024 gestart met een intern onderzoek hoe we dit Sterke Lokale Team zo goed mogelijk vorm kunnen geven. Er staat nu een vast team van medewerkers, we hebben kunnen afstappen van inhuur van medewerkers op reguliere functies. Op deze wijze kunnen we kennis en deskundigheid vasthouden. Voor het goed vastleggen van werkprocessen en stroomlijnen van de samenwerking tussen teams en ketenpartners is een (senior) coördinator binnen het team gestart in 2024. Sinds vorig jaar nemen wij aanvragen van Veilig Thuis in behandeling. Dit is een onderdeel van het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming en betekent uitbreiding van de werkzaamheden voor het team van jeugdconsulenten. In 2024 heeft een succesvolle pilot met een gezinscoach gedraaid. De gezinscoach heeft laagdrempelige hulp kunnen bieden aan gezinnen. Daarnaast had dit direct een positief effect op de wachttijden.

In 2024 hebben we diverse preventieve voorliggende voorzieningen ondersteund. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van de praktijkondersteuner jeugd ggz bij de huisarts, het maatschappelijk werk op school en de cursussen 'Grip op ouderschap' voor ouders met kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar. Deze initiatieven hebben resultaat, in een groot aantal gevallen is zwaardere zorg niet nodig. Preventie past binnen onze visie Sociaal Domein en de eerder genoemde Hervormingsagenda Jeugd.

Inburgering

De Wet inburgering 2021 is ingevoerd als lerend stelsel. In 2024 heeft de focus binnen inburgering gelegen op het verbeteren van het bestaande aanbod op het gebied van taal en participatieactiviteiten. Door meer te sturen op contractafspraken met de aanbieders in de verschillende routes in de inburgering hebben we de eerste stappen gezet in deze verbetering. Op uitvoeringsniveau zijn processen in het inburgeringstraject en in de combinatie met trajecten vanuit de Participatiewet beter op elkaar afgestemd. Voor de Zelfredzaamheidsroute en B1-route binnen de inburgering is regionaal een nieuwe inkoop gedaan, welke per 1 januari 2025 is ingegaan. Het aantal inburgeraars blijft stijgen, de uitstroom door het afronden door van de inburgering komt op gang, maar loopt niet gelijk met de instroom. Dit komt door de doorlooptijd van de inburgeringstrajecten. Dit betekent dat er een wachtlijst is ontstaan. We zien dat de budgetten voor de uitvoering van de wet structureel achterblijft. De VNG heeft inmiddels hiervoor bij het ministerie aandacht voor gevraagd. Zonder ingrepen blijft de wachtlijst oplopen.

Huisvesting statushouders

In 2024 is 68% van de taakstelling huisvesting statushouders gehaald. Het niet behalen van de taakstelling heeft twee redenen. Het woningaanbod in de sociale huursector is beperkt voor alle woningzoekenden. Daarnaast is het lastig een woning te vinden voor alleenstaande statushouders zonder nareizigers en grote gezinnen statushouders. In 2024 is het beleidskader voor het beter benutten bestaande woonvoorraad vastgesteld, wat mogelijk kansen biedt voor de groep alleenstaande statushouders zonder nareizigers.

Inwonerraadpleging 'samenleven met vluchtelingen, en hoe'

In november 2024 is in samenwerking met de gemeenten Duiven en Westervoort een inwonerraadpleging gehouden over goed samenleven met vluchtelingen. Aan ruim 27.000 huishouders in de drie gemeenten is gevraagd om deel te nemen aan de online raadpleging. Inwoners die geen uitnodiging ontvangen hadden, konden ook meedoen. De resultaten van deze inwonerraadpleging zijn in het eerste kwartaal 2025 bekend gemaakt.

Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)

In februari 2024 is de Spreidingswet van kracht geworden. Doel van de wet is om voldoende opvangplekken voor asielzoekers te creëren en om tot een evenwichtiger verdeling van de asielopvang in gemeenten te komen. De regio Gelderland-Midden heeft een gezamenlijk plan opgesteld om tot een invulling van deze opgave te komen. Daarbij is het mogelijk tot een uitruil van de verschillende taakstellingen (asiel, huisvesting

Beleidskaders

- Notitie participatie, een kijk op de samenwerking tussen inwoners en gemeente 2018
- Convenant Schoolveiligheid (Financiële en inhoudelijke onderlegger: Samenwerkingsagenda Veilig en Zorgzaam Schoolklimaat)
- [Bestuurlijke opdracht RSD 2024-2026](#)
- Re-integratieverordening 2024
- Beleidsplan Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Participatiewet 2020-2023 (2020)
- [Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 \(2024\)](#)
- [Beleidsnota Armoede en Schuldhelpverlening \(2019\)](#)
- Plan onderwijskansenbeleid 2024-2027
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024.
- Nadere regels- en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024.
- Kadernota Samen aan Zet 2022 en verder (transformatie beschermd wonen naar beschermd thuis).
- Verordening jeugdhulp 2023 inclusief beleidsregels en nadere regels.

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

6.1 Verruimen van de inkomensondersteuning voor meer bestaanszekerheid van inwoners

6.1.1 Bestendigen en versterken samenwerking armoedeplatform 2022-2026

We evalueren de aanpak van de bestrijding van armoede zoals beschreven in de beleidsnotitie armoede en schulden voor de periode 2019-2022. Ook laten we een minima-effectrapportage door het NIBUD uitvoeren, waarbij de financiële gevolgen van het synchroniseren van de inkomensgrens voor inwoners inzichtelijk wordt. Tevens zullen we het NIBUD vragen om inzichtelijk te maken voor welke huishoudtypen er mogelijk sprake is van een armoedeval. Daarnaast kijken we naar wat het verhogen van de inkomensgrens voor de inwoner aan welzijn en preventie oplevert. De uitkomsten van het NIBUD-onderzoek en van de beleidsevaluatie bespreken we met het armoedeplatform. De uitkomsten verwerken we in een nieuwe Beleidsnota armoede en schulden. Samenwerking met het armoedeplatform bestendigen en versterken we.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

We hebben in 2024 een minima-effectrapportage door het NIBUD laten uitvoeren. Hieruit wordt geconcludeerd dat de gemeente Zevenaar een goed beleid heeft en veel ondersteuning biedt voor gezinnen met kinderen. Die ondersteuning is noodzakelijk voor deze gezinnen om de begroting maandelijks rond te krijgen, met name voor paren met oudere kinderen. Huishoudens zonder kinderen onder de AOW leeftijd hebben de minste vrije bestedingsruimte. Zo heeft het alleenstaande zorghuishouden onder de AOW leeftijd bij de laagste twee inkomensniveaus zelfs een tekort. Dat maakt dit huishouden zeer kwetsbaar. De alleenstaande zonder zorgkosten heeft net iets meer ruimte namelijk € 46 op bijstandsniveau. Ook hier geldt dat als deze huishoudens met hogere kosten te maken krijgen dan waar in het onderzoek rekening mee is gehouden (bijvoorbeeld een combinatie van een hogere huur en een onzuinige woning), het positieve saldo kan omslaan in een tekort.

Paren zonder kinderen hebben weer minder bestedingsruimte dan deze alleenstaande zonder zorgkosten, namelijk maandelijks € 19 op bijstandsniveau. Ook zij zitten in een kwetsbare positie met weinig ruimte om onvoorziene uitgaven (of een persoonlijk onvermijdbare uitgaven zoals een zorgvraag) op te vangen.

Geadviseerd wordt om de inkomenspositie van alleenstaanden en paren zonder kinderen in de gaten te houden.

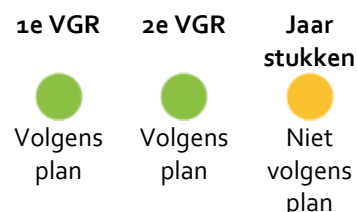
Eind 2024 hebben we samen met al onze ketenpartners een symposium georganiseerd waarbij we hebben ingezet op onderlinge verbinding. Hiermee hebben we een bijdrage geleverd aan het bestendigen en versterken van de samenwerking met elkaar. Komende jaren zal er weer twee keer per jaar een armoedeplatform worden georganiseerd waar we de verbinding en de samenwerking willen bestendigen om zo de doelstellingen genoemd in het Beleidsplan Armoede & Schulden 2025-2028 waar te maken.

6.1.2 Wij synchroniseren waar mogelijk de inkomensgrenzen van minimaregelingen

2022-2024

De ambitie is om dezelfde inkomensgrens te gebruiken voor alle regelingen. Zo is het voor inwoners eenvoudiger te bepalen wanneer zij op welke hulp kunnen rekenen. De inkomensgrenzen voor de minimaregelingen zijn, op de individuele inkomenstoeslag (110%) en de collectieve zorgverzekering (140%, derde pakket) na, allemaal gesteld op 120%. We onderzoeken verdere synchronisatie van de inkomensgrenzen.

Stand van zaken

De inkomensgrenzen voor de minimaregelingen zijn inmiddels, op de individuele inkomenstoeslag na (110%), allemaal gesteld op 120%. We zijn op dit moment bezig met het aanpassen van de beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen en onderzoeken daarbij nog de mogelijkheid van synchronisatie van de inkomensgrens die geldt voor het in aanmerking komen van de individuele inkomenstoeslag.

Voorstel raad

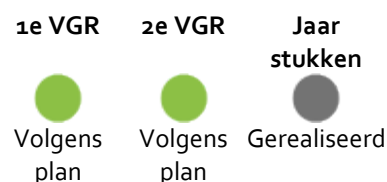
Oorspronkelijk dachten wij in 2024 klaar te zijn. Wij stellen voor om jaar gereed aan te passen in 2025.

6.1.3 Wij breiden de aanpak vroegsignalering schulden uit en zetten in op doorontwikkeling hiervan

2022-2024

We willen nog meer inzetten op het in een vroeg stadium helpen van inwoners die financiële problemen ondervinden. Hiervoor richten wij ons op het doorontwikkelen en uitbreiden van de aanpak vroegsignalering schulden in de uitvoering door onze schuldhulpverleningsconsulenten. Nadere doelstellingen ten behoeve van vroegsignalering schulden werken we in de komende Beleidsnotitie armoede en schulden voor 2023 en verder uit.

Stand van zaken

We hebben in 2024 een pilot gedraaid met Certin waarin maandelijks alle inwoners waarvan we een signaal van betalingsachterstand ontvangen was gebeld zijn. Ook is meer aangesloten bij signaalpartner Baston Wonen waar de vroegsignaleerders aangesloten zijn bij de gesprekken die gevoerd werden inzake huurachterstanden.

Voorstel raad

Voorstel raad is om punt 6.1.3. als afgedaan aan te merken. De doorontwikkeling is genoemd in het beleidsplan Armoede & Schulden 2025-2028.

6.2 Ondersteunen van inwoners door passende jeugd- en maatschappelijke zorg, hulp en ondersteuning aan te bieden

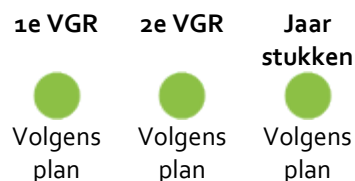
6.2.2 Wij bieden een herkenbare toegang tot het sociaal domein

2023-2025

De toegang tot het sociaal domein moet zowel fysiek, telefonisch als elektronisch te benaderen zijn. De inwoner met een ondersteuningsvraag kan rekenen op goede informatie en advies, kortdurende ondersteuning, verwerking van een hulpvraag, een beschikking en/of een doorverwijzing naar een ander loket, zoals het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor ondersteuning vanuit de Wet Langdurige Zorg of zorg op basis van de Zorgverzekeringswet (ZVW).

De komende jaren zetten wij in op het bieden van een integrale intake voor inwoners met ondersteuningsvragen. Daarbij kijken wij ook naar integrale dienstverlening. Ook voor andere professionals, die contact hebben met inwoners van de gemeente Zevenaar is de toegang tot hulp en ondersteuning een herkenbare en belangrijke partner. Voor inwoners die geen ondersteuningsvraag hebben (maar wel problemen kennen) en multi-probleem casussen bieden wij een integrale aanpak van de vraagstukken.

Stand van zaken

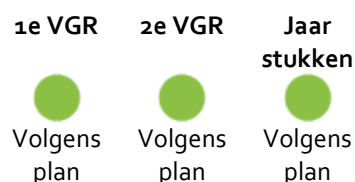
We zijn in 2024 gestart met een intern onderzoek hoe we het Sterke Lokale Team zo goed mogelijk vorm kunnen geven. Verdere aandachtspunten waren het terugdringen van jeugdhulp met verblijf. Hierbij keken we wat het gezin nodig had om ervoor te zorgen dat de jeugdige thuis kon blijven wonen. Bij het KCC zijn enkele medewerkers getraind in het afnemen van de triage voor jeugdhulp. Dit zorgt voor een eenduidige toegang voor de inwoner, en het vangt veel vragen aan de voorkant af wat leidt tot snellere, efficiëntere afhandeling van jeugdhulpvragen.

6.2.3 Wij verbeteren de afspraken en sturen op het aantal contracten met (regionale) aanbieders van jeugdzorg en wmo

2022-2026

De kwaliteit van de zorg aan onze jeugdigen monitoren we continu door middel van cliëntervaringsonderzoeken, accountgesprekken en controle op doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit. In de aanbestedingstrajecten hebben wij altijd aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Voor wat betreft contracten met jeugdhulpaanbieders en Wmo-zorgaanbieders sluiten we aan bij de regionaal aangestuurde inkooptrajecten van de MGR sociaal domein Centraal Gelderland. Bij iedere inkoopronde sturen wij op het afsluiten van langer lopende contracten en het verminderen van het aantal aanbieders.

Stand van zaken

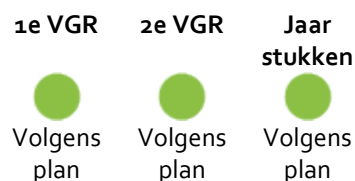
Aan kwaliteit- en toezicht controle is ook in 2024 continu aandacht gegeven. Kwaliteit- en doelmatigheidscontrole voert de MGR uit. Wmo- en Jeugd toezicht voert de toezichthouder rechtmatigheid uit. Inkoop en monitoring zijn steeds in ontwikkeling. Een voorbeeld van een regionaal aangestuurd inkooptraject is het anders organiseren van hoog specialistische zorg, ook wel Essentiële Functies genaamd. Dit door een bovenregionale samenwerking met de zorgaanbieders te organiseren. De bedoeling is om hiermee te voorkomen dat jongeren met een complexe hulpvraag vastlopen in het systeem, dat de vele overplaatsingen worden voorkomen en een kostenreductie wordt gerealiseerd.

6.2.4 Wij werken efficiënt en eenvoudig in het sociaal domein

2022-2026

Binnen het sociaal domein willen we werken vanuit vertrouwen met minder regeldruk en betere efficiëntie. We hebben de ambitie om een betere balans tussen uitgaven en daadwerkelijke zorg te realiseren en minder geld te besteden aan administratieve taken. Met eenvoudig werken willen we geld besparen, aangezien onnodige regels en processen geld kosten. Door te vertrouwen op onze professionals binnen het sociaal domein is er minder verantwoording en administratie nodig.

Stand van zaken

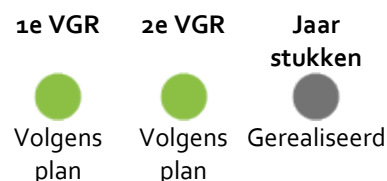
In 2024 zijn de werkprocessen binnen de uitvoerende teams zijn deels geactualiseerd en aangepast op efficiëntie en noodzaak. Zo is binnen team Jeugd de zogenoemde 'verkorte route' ingevoerd, zodat inwoners niet elke keer opnieuw hun hele verhaal hoeven te doen. Binnen team Inkomen & Ondersteuning zijn veel werkprocessen gedigitaliseerd, wat de efficiency ten goede gekomen is. Binnen team Wmo is gestart met een pilot om het hoofdproces Wmo efficiënter te maken. Dit werk wordt in 2025 gecontinueerd.

6.2.5 Wij stellen een verbeterplan doelgroepenvervoer op

2023-2025

Ons doelgroepenvervoer willen we verbeteren. Dit betreft niet zozeer de huidige functie, het wagenpark of de dienstverlening van de BVO-DRAN, maar onze werkwijze en instroombeheersing. We stellen een verbeterplan op en werken in de periode 2023-2025 onder meer aan alternatieven om de instroom te beperken of om te buigen door inzet van voorliggende voorzieningen.

Stand van zaken

Het verbeterplan is in 2024 door u vastgesteld.

In 2024 zijn de organisatorische verbeteringen (werkwijze en beleid) doorgevoerd en/of in gang gezet.

Daarnaast zijn de verbeteringen die de instroom in het doelgroepenvervoer moeten beheersen opgepakt. Met de evaluatie in 2025 maken we inzichtelijk of de verbeteringen zijn geslaagd en tot instroombeheersing hebben geleid.

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

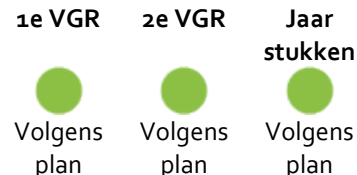
6.2.6 Wij volgen de landelijke (financiële) ontwikkelingen rondom jeugdzorg

2022-2026

Sinds de invoering van de Jeugdwet (2015) is jeugdzorg voortdurend in ontwikkeling. Wij nemen actief deel aan relevante regionale overleggen (via de MGR sociaal domein Centraal Gelderland) en blijven op de hoogte van de ontwikkelingen en oefenen waar mogelijk invloed uit.

Wij volgen de ontwikkelingen via de VNG nauwgezet. Verder volgen wij ook de landelijke ontwikkelingen op het gebied van innovatie. Best-practices nemen we (indien mogelijk) over in Zevenaar.

Stand van zaken

De hervormingsagenda is landelijk vastgesteld en gemeenten hebben tot 2026 om de hervormingsagenda te implementeren. Zevenaar heeft, daar waar mogelijk, al acties ingezet om meer in het voorliggend en preventieve veld op te pakken. Dit ligt in lijn met de hervormingsagenda. Zevenaar is actief (bestuurlijk en ambtelijk) betrokken bij de thema's uit het regionale plan van aanpak dat voortvloeit uit de hervormingsagenda.

Een landelijke commissie heeft in 2024 onderzoek gedaan naar de opgaven van de jeugdhulp / Hervormingsagenda. Hieruit is gebleken dat het rijk de gemeenten een niet uit te voeren opdracht heeft meegegeven.

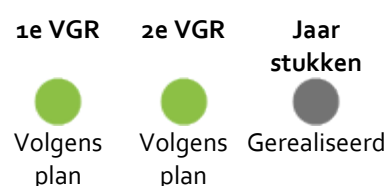
6.3 Stimuleren en waarderen van de zorg van inwoners voor chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, familielid of vriend

6.3.1 Wij onderzoeken een manier van waardering voor mantelzorgers

2022-2024

De inzet van mantelzorgers is van groot belang en van onschatbare waarde, ook om te voldoen in de groeiende zorgvraag. We onderzoeken hoe mantelzorgers een waardering gegeven kan worden, aanvullend op de bestaande mantelzorgondersteuning.

Stand van zaken

In mei 2024 heeft de raad besloten om aan Caleidoz opdrachten te verstrekken voor mantelzorgwaardering in de jaren 2024, 2025 en 2026. In juli is deze opdracht voor 2024 verstrekt. In het eerste kwartaal van 2025 wordt deze opdracht geëvalueerd en in Q2 2025 informeren wij de raad hierover door middel van een raadsinformatiebrief.

Voorstel raad

Wij stellen voor om eind 2024 dit resultaat af te sluiten.

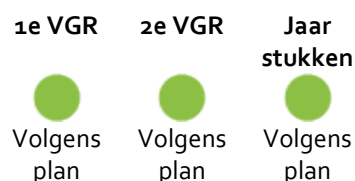
6.4 Stimuleren van de deelname van meer inwoners aan het arbeidsproces

6.4.1 Wij willen een passende uitvoering van de Participatiewet

2022-2025

We houden meer rekening met de menselijke maat bij de uitvoering van de Participatiewet, bijvoorbeeld door het aanpakken van hardheden en knelpunten bij de uitvoering van de Participatiewet. Daarbij hebben we tevens aandacht voor de vorm van onze handhaving.

Stand van zaken

Dit wetsvoorstel wijzigt de Participatiewet om de balans tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving te verbeteren.

Door complexiteit, strenge handhaving en beperkte ondersteuning wordt de Participatiewet soms als te hard ervaren. Om dit aan te pakken introduceert dit wetsvoorstel een pakket van ruim twintig maatregelen die uitvoeringsprofessionals meer ruimte geven om mensen goed te ondersteunen. In eerste instantie om hen aan het werk te helpen en als dat (nog) niet kan te zorgen voor een toereikend inkomen en andere vormen van participatie. Vertrouwen en de menselijke maat komen bij de uitvoering centraal te staan.

Dit wetsvoorstel is onderdeel van het bredere programma Participatiewet in balans, dat bestaat uit drie sporen:

1. Dit wetsvoorstel (maatregelen op korte termijn).
2. Fundamentele herziening van de Participatiewet.
3. Versterken van de vakkundigheid in de uitvoering.

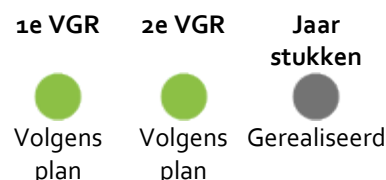
Het voorstel is in behandeling bij de Tweede Kamer.

6.4.2 Wij heroverwegen de bezuinigingen in het maatschappelijke veld

2023-2024

De effectiviteit van een aantal preventieve voorzieningen in het sociaal domein die de afgelopen jaren zijn wegbezuinigd onderzoeken en herzien we waar nodig. Het gaat hier om een heroverweging van bezuinigingen op sociaal raadsliedenwerk, volwasseneneducatie (Caleidoz) en mantelzorgondersteuning (zie ook 6.3.1).

Stand van zaken

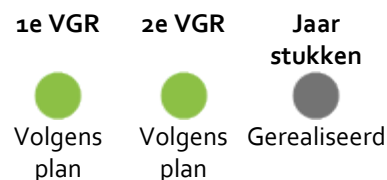
De afgelopen jaren heeft als onderdeel van een grote taakstelling een aantal bezuinigingen plaatsgevonden op een aantal preventieve voorzieningen in het sociaal domein (onder andere op welzijn en maatschappelijke dienstverlening). Een deel van de voorgenomen bezuinigingen was opgeschort, maar is uiteindelijk bij het vaststellen van de begroting voor 2024 alsnog doorgevoerd. Hiermee is dit actiepunt gerealiseerd. Evenwel hebben de preventieve voorzieningen in het sociaal domein een substantiële functie in het kader van uitvoering geven aan de Visie en integrale nota Sociaal domein 2024-2040 die door uw raad is vastgesteld op 24 juni 2024. Bij de verdere uitwerking en concretisering van deze visie (verwacht Q2 2025) wordt verder bepaald hoe de rol van de preventieve voorzieningen dient te worden vormgegeven, inclusief financiële vertaling, in relatie tot de financiële uitdagingen van de gemeente.

6.4.3 Wij experimenteren met de regels voor werkzoekenden voor het verkrijgen van een baan en de regels voor vrijwilligerswerk

2022-2024

Vrijwilligerswerk kan werkzoekenden helpen bij het vinden van een baan en draagt bij aan het voorkomen van eenzaamheid. We willen soepeler omgaan met de regels voor vrijwilligerswerk voor werkzoekenden. Ook met andere regels voor werkzoekenden willen we experimenteren om de kans op het vinden van een passende baan te vergroten.

Stand van zaken

In het 4e kwartaal is de RSD gestart met het experiment 'Mijn weg naar werk'. Binnen dit experiment heeft de inwoner een nog grotere mate van regie over de vormgeving van een traject richting werk.

De RSD geeft enkele randvoorwaarden mee, maar de inwoner bepaalt zelf welke keuzes worden gemaakt ten behoeve van het vinden van werk. Het doel van experiment is om te onderzoeken welk effect het geven van meer regie aan de inwoner heeft op de toeleiding naar werk en de tevredenheid van de inwoner. Bij dit experiment wordt er vanuit gegaan dat wanneer een inwoner meer zeggenschap krijgt over zijn traject, een inwoner meer gemotiveerd is voor een traject en dat dit de terugkeer naar werk verbetert. Vanuit dit experiment moet duidelijk worden wat we kunnen doen om beter aan te sluiten bij wat inwoners nodig hebben en wat nodig is om constructieve en duurzame stappen te zetten richting werk. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomst van dit experiment.

Voorstel raad

Voorgesteld wordt het resultaat af te sluiten.

VERBONDEN PARTIJEN

Naam		Openbaar belang en doel	Bedragen x € 1.000 Bijdrage 2024
Gemeenschappelijke regeling			
MGR sociaal domein Centraal-Gelderland	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.		5.654
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is en dat het vervoer een optimale aansluiting heeft op het openbaar-vervoer-netwerk.		1.487

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin

2023	5,00	4,00	5,00

Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen in Zevenaar vertoont over de jaren 2020 t/m 2023 een stabiel beeld. Dit percentage bedraagt 4% en ligt onder het percentage in Gelderland (5%) en in Nederland (6%).

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend (website: "Waar staat je gemeente").

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

2023	2,00	2,00	1,20

Het aantal werkloze jongeren in de leeftijdscategorie 16 - 22 jaar laten over de 2020 t/m 2023 een stabiel beeld zien. Het beeld in Zevenaar is overeenkomstig het landelijk beeld van 2%.

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend (website: "Waar staat je gemeente").

Banen (aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar)

2023	830,60	707,50	710,00

De Nederlandse arbeidsmarkt komt in 2024 en 2025 in rustiger vaarwater na een turbulente periode tijdens de coronapandemie en het snelle herstel daarna. Dat is de kern van de landelijke arbeidsmarktprognose die UWV heeft uitgebracht.

De banengroei in Zevenaar is over de periode 2020 t/m 2023 toegenomen van 644 tot 707. Dit is 84% van het landelijk aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijdscategorie 15 t/m 64 jaar.

De cijfers over 2024 zijn nog niet bekend (website: "Waar staat je gemeente").

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo

2022	695,00	890,00	940,00

Zevenaar heeft in vergelijking met Gelderland meer inwoners met maatwerkarrangementen vanuit de Wmo. Dit heeft verschillende oorzaken:

1. Zevenaar kent ten opzichte van Gelderland een meer vergrijsde populatie. Vergrijzing blijkt een voorspeller voor Wmo gebruik. Het aantal mensen in Zevenaar dat hulp vanuit de Wmo nodig heeft, is daardoor hoger.
2. In de gemeente Zevenaar is vrijwel de gehele ondersteuning vanuit de Wmo als maatwerk georganiseerd. Er zijn (grote) gemeenten in Gelderland die vormen van ondersteuning als algemene voorziening hebben georganiseerd die in Zevenaar als maatwerk worden ingezet. Hulp bij het Huishouden is hier een voorbeeld van. We zien de laatste tijd wel steeds meer gemeenten dit terugdraaien. Aangezien er binnen de Wmo veel gebruik wordt gemaakt van Hulp bij het Huishouden heeft dit wel nog een verlagend effect op het Gelders gemiddelde. Daarnaast zien we dat het aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo nog steeds stijgt. Naast de vergrijzing in Zevenaar is de invoering van het abonnementstarief en de daaruit (nog steeds) voortvloeiende aanzuigende werking een belangrijke verklaring.

Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)

2023	1,00	1,00	0,80

Er zijn nog geen cijfers voor 2024 beschikbaar.

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	0,90	1,10	1,00	1,10	0,10

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt door de rechter opgelegd. Heel veel invloed hebben we daar niet op als gemeente. Cijfers voor 2024 zijn nog niet beschikbaar.

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

2024	12,10	12,80	12,40

Er is een afname te zien ten opzichte van het vorig jaar. Zevenaar blijft wel iets boven het Gelders en landelijk gemiddelde.

Jongeren met jeugdreclassering (% kinderen 12 tot 23 jaar)

2024	0,20	0,20	0,20

Het streven is om in de pas te lopen met het Gelders gemiddelde, dat is in 2024 gelukt. De inzet van jeugdreclassering is een maatregel die wordt opgelegd door een rechter. Daarmee is onze invloed beperkt en proberen we vooral te voorkomen dat jongeren in dergelijke trajecten terecht komen. Dat gebeurt o.a. door de inzet van jongerenwerk, Halt, Iriszorg, leerplicht, maatschappelijk werk.

Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

2022	195,10	216,90	205,00

Het aantal lopende re-integratievoorzieningen laat een dalende tendens zien over de jaren 2019 t/m 2022. Dit is een gevolg van de daling van het aantal personen met een bijstandsuitkering.

De cijfers over 2023 en 2024 zijn nog niet bekend (website: "Waar staat je gemeente").

Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)

2024	74,00	71,80	72,50	71,80	0,70

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking) is over de jaren 2020 t/m 2024 gestegen van 68,0 tot 71,8. Het beeld in Nederland laat een stijgingspercentage zien van 69,0 tot 73,1%.

Personen met een bijstandsuitkering van 18 jaar en ouder (aantal per 10.000 inwoners)

2024	292,40	252,00	250,00	252,00	2,00

De gemeente Zevenaar streeft naar een zo'n laag mogelijk aantal personen met een bijstandsuitkering. Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners bevindt zich onder het landelijk en Gelders gemiddelde.

Wij zien dat het aantal personen met een bijstandsuitkering in Zevenaar afneemt. Dit wordt veroorzaakt door een verbeterde situatie op de arbeidsmarkt (krapte op de arbeidsmarkt, meer banen) en door de effecten van de door de raad gegeven bestuurlijke opdracht aan de RSD voor het tijdvak 2024 - 2026.

De nieuwe opdracht richt zich op de volgende drie focuspunten:

- Investeren in mensen met onbenut arbeidspotentieel;
- Hen duurzaam aan het werk te houden;
- Mee laten doen naar vermogen wanneer werk (nog) niet aan de orde is.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten	13.690	20.109	22.070	1.961
Lasten	72.477	83.225	84.115	-891
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-58.788	-63.116	-62.045	1.071
Mutaties reserves				
Baten	24	1.009	2.183	1.174
Lasten	0	230	230	0
Totaal mutaties reserves	24	779	1.953	1.174
Gerealiseerd resultaat	-58.763	-62.337	-60.092	2.245

Verschillenanalyse

6. Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - OV-ambassadeurs	Lasten	-25.000	N	I
Wij hebben de ontvangen Rijkssubsidie van € 25.000 verstrekt aan MEE Samen voor uitvoering van het project OV-ambassadeurs.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Subsidie OV-ambassadeurs	Baten	25.000	V	I
In 2024 hebben wij € 25.000 subsidie van het Rijk ontvangen voor het project OV ambassadeurs, een onderdeel van het verbeterplan doelgroepenvervoer.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang	Lasten	28.000	V	I
In 2024 zijn alle locaties (kinderdagopvang, gastouderbureaus en buitenschoolse opvang) geïnspecteerd en is 50% van de gastouders geïnspecteerd. We voldoen hiermee aan de Wet kinderopvang. In 2024 zijn er minder nieuwe locaties bij gekomen en was inspecteren hiervoor dus niet nodig. Tevens zijn er minder handavingsrapporten binnen gekomen, waardoor we minder inspecties na handhaving hebben moeten inplannen. Het voordeel bedraagt € 28.000.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk	Lasten	114.000	V	I
Er is minder uitgegeven en aangevraagd voor incidentele en structurele subsidies voor de AED's (voordeel 14.000). Dit heeft er mede mee te maken dat er nog een vlekkenplan moet worden opgeleverd. Mocht bij het opstellen van het vlekkenplan in 2025 nog extra budget nodig zijn nemen we dit op in de voortgangsrapportage. Daarnaast is in 2024 geen gebruik gemaakt van de incidentele middelen (voordeel € 100.000) voor ondersteuning bij het uitwerken van twee dorpsplannen. Dorpsraden waren in 2024 nog niet zover. Deze middelen zijn voor de jaren 2024 en 2025 beschikbaar gesteld (jaarlijks € 100.000 voor uitwerken van vier dorpsplannen). In 2025 worden naar verwachting twee dorpsplannen uitgewerkt, evenals in 2026. We verwachten de incidentele middelen in de komende jaren alsnog in te zetten. Voor 2025 zijn al incidentele middelen voor de ondersteuning van de uitwerking van twee dorpsplannen beschikbaar. Voor 2026 worden de, in 2024 niet ingezette, middelen opgenomen in de nog op te stellen Kadernota 2026-2029.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen	Lasten	161.000	V	I
Het voordeel is veroorzaakt door de definitieve vaststelling van de subsidie over het jaar 2023 aan Caleidoz. Op basis van de verantwoording in 2024 is de definitieve subsidie lager vastgesteld (voordeel € 161.000).				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Mantelzorg	Lasten	40.000	V	I
Doordat er sprake is van ingroei in het aanvragen in 2023 van mantelzorgwaarderingen door inwoners, is niet het volledig beschikbare budget ingezet (voordeel € 40.000). In 2024 is, o.b.v. de verantwoorde subsidie, bij de definitieve vaststelling van de subsidie over 2023 rekening gehouden met dit voordeel.				

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen / Preventie (SPUK Breed)	Lasten	-196.000	N	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 196.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen / Preventie (SPUK Breed)	Baten	196.000	V	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 196.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 196.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Opvang ontheemden Oekraïne	Lasten	-525.000	N	I
Voor de uitgaven in het kader van de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne is begin 2024 een raming gemaakt. Daarna zijn er voor enkele locaties transitievergoedingen aangevraagd. Deze hebben geresulteerd in een nadeel ten opzichte van de geraamde uitgaven van afgerond € 525.000. Dit nadeel wordt opgevangen door een hogere vergoeding vanuit het Rijk. Dit leidt bij de baten tot een gelijk voordeel.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Opvang ontheemden Oekraïne	Baten	525.000	V	I
Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen wij een vergoeding van het Rijk op basis van een normbedrag. Het normbedrag is voor 2024 verlaagd van € 83 naar 61 per opvangplek per dag. Door deze verlaging moeten wij nu gebruik maken van de uitzonderingsbepaling. Op basis van deze bepaling kunnen wij de werkelijke kosten declareren bij het Rijk.				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	Lasten	130.000	V	I
Er is in de begroting 2024 rekening gehouden met extra kosten voor de opvang en begeleiding Oekraïners die niet gedekt kunnen worden binnen de reguliere middelen. Voor de dekking van deze extra kosten is een bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners'. Er zijn geen extra kosten gemaakt, ten opzichte van de begroting is dit een voordeel van € 130.000. Tegenover dit voordeel staat ook het nadeel omdat er geen bedrag is onttrokken aan de reserve (zie ook toelichting onder 0.10 onttrekkingen reserves).				
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid.	Lasten	93.000	V	I
De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager. Deels door de indexeringsindexering in 2024 en deels door m.n. lagere uitgaven voor de collectieve zorgverzekering. Het voordeel bedraagt € 93.000.				

6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid (tijdelijk energiefonds)	Lasten	-113.000	N	I
In de 2e voortgangsrapportage is een inschatting gemaakt van de te verwachte lasten van de kosten voor uitvoering van het tijdelijk energiefonds. Hiervoor is een onttrekking aan de gelijknamige reserve geraamd van € 625.000. De werkelijke lasten bedragen € 738.000. Het nadeel bedraagt € 113.000. De hogere lasten zijn gedekt door een extra onttrekking voor hetzelfde bedrag (zie toelichting onder 0.10 onttrekkingen reserves).				
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz/Tozo)	Lasten	-455.000	N	I
In het tweede halfjaar 2024 is sprake van een stijging in de uitgaven voor loonkostensubsidies en zijn de indexeringen over 2024 verwerkt. Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage (VGR) 2024 is sprake van hogere lasten (nadeel € 455.000). Daarnaast is de definitieve BUIG uitkering over 2024 vastgesteld door het Rijk. Per saldo bedraagt het voordeel op de BUIG t.o.v. de tweede VGR 2024 € 327.000.				
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz/Tozo)	Baten	698.000	V	I
De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2024 t.o.v. het in april 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Voordeel € 782.000. Voor de Tozo een nadeel van € 84.000 omdat we dit terug moeten betalen aan het Rijk. Per saldo een voordeel van € 698.000.				
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (mutatie voorziening oninbare vorderingen)	Lasten	-285.000	N	I
Na analyse van de werkelijke oninbare vorderingen van voorgaande jaren is gebleken dat het percentage oninbaar te hoog werd aangehouden. In de 2e voortgangsrapportage 2024 is daarom rekening gehouden met een correctie van de voorziening (oninbare vorderingen bij de RSD) voor een bedrag van € 450.000. In werkelijkheid bedraagt de correctie van het aanpassen van de percentages € 525.000. Dit is een voordeel van € 75.000. De mutatie op vorderingen, voorziening oninbare vorderingen en de terugbetalingsverplichting aan het Rijk in 2024 bedraagt € 255.000. Deze mutatie ramen we niet en betekent dan ook een nadeel in de jaarrekening 2024. Per saldo verantwoorden we een nadeel van € 180.000. Dit nadeel komt voor € 285.000 tot uiting op dit taakveld. Het overige voordeel van € 105.000 komt voornamelijk tot uiting op taakveld 6.71A.				
6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening	Lasten	140.000	V	I
Bij de afrekening over 2024 van de bijdrage per fte Wsw aan Scalabor B.V. is rekening gehouden met een lagere bijdrage. De lagere bijdrage is veroorzaakt door extra middelen van het Rijk voor behoud van de infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en nog beschikbare coronacompensatie. Hierdoor kon het bedrag per fte Wsw worden verlaagd van € 2.338 naar 1.192. Het voordeel bedraagt € 140.000.				
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie	Lasten	-108.000	N	I
Over de maanden november en december 2024 is een extra investering gedaan (nadeel € 108.000) door de inzet van re-integratiemiddelen om mensen aan het werk te helpen. Dit heeft ook geleid tot een vermindering van het BUIG-tekort.				
6.5 Arbeidsparticipatie - Activerend werk	Lasten	-32.000	N	I
In het kader van activerend werk kunnen vanuit de zorg specifieke producten worden ingezet. In 2024 laat deze vorm van begeleiding een overschrijding zien van € 32.000 omdat er meer personen gebruik van hebben gemaakt.				

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Voorzieningen De uitgaven voor WMO-voorzieningen (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen) laten een voordeel zien. Dit voordeel zien we met name bij de woonvoorzieningen (€ 218.000). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een laag aantal woningaanpassingen.	Lasten	245.000	V	I
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Eigen bijdragen De eigen bijdragen voor de WMO laten een voordeel zien van € 87.000. Het aantal Wmo-voorzieningen is de laatste jaren gestegen. De eigen bijdrage is niet aangepast aan deze stijging.	Lasten	87.000	V	S
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Invalidenparkeerkaarten De kosten met betrekking tot de invalidenparkeerkaarten laten een overschrijding zien (€ 33.000). Voor het grootste deel door veroorzaakt door de advieskosten.	Lasten	-33.000	N	I
6.71A Wmo hulp bij het huishouden - zorgkosten Op het taakveld hulp bij het huishouden is een voordeel ontstaan van € 204.000 op een begroting van bijna € 7.400.000. Het grootste deel van dit voordeel wordt veroorzaakt door de jaarlijkse bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 114.000). De zorgkosten zelf laten een voordeel zien van € 90.000, vrijwel gelijk aan de raming. We zien nog steeds een stijging van de uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning. Maar we zien nu dat de stijging in kosten vooral wordt veroorzaakt door de tarieven. We zien dat in het indiceren conform het HHM normenkader en goed kijken naar wat nodig is leidt tot een afzwakking van de kostenstijging.	Lasten	204.000	V	I
6.71B/C/D Wmo begeleiding en dagbesteding - zorgkosten De Wmo begeleiding is onderverdeeld in meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring zijn deze samengeteld. Voor 2024 laten de uitgaven een negatief saldo zien. Ten opzichte van de begroting (€ 4.470.000) is € 282.000 meer uitgegeven. Dit nadeel wordt veroorzaakt door een administratieve herverdeling van Wmo kosten in 2024, maar ook door toegenomen kosten voor zorgbemiddeling (de zogenaamde 'bemoeizorg').	Lasten	-282.000	N	I
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - zorgkosten De kosten voor jeugdhulp zonder verblijf zijn verdeeld over meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring worden deze samengevoegd. Totaal is voor deze taakvelden een bedrag van € 7.100.000 geraamd. De kosten bedragen in totaliteit een bedrag van € 7.540.000. Een nadeel van € 440.000.	Lasten	-440.000	N	I
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - zorgkosten Afgelopen jaar is gebleken dat een aantal zorgkosten, op basis van het woonplaatsbeginsel, niet voor rekening diende te komen voor de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op deze taakvelden een voordeel op van afgerond € 177.000.	Baten	177.000	V	I
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - uitvoeringskosten RSD De regionale sociale dienst (RSD) verricht voor ons een aantal diensten op het gebied van de jeugdhulp. Deze kosten worden doorbelast naar het taakveld 6.72A. Afgelopen jaar heeft de RSD voor een bedrag van € 67.000 meer doorbelast.	Lasten	-67.000	N	I

6.73A/B/C Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht / pleegzorg - zorgkosten	Lasten	1.365.000	V	I
De kosten voor jeugdhulp met verblijf zijn verdeeld over meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring worden deze samengeteld. Voor jeugdhulp met verblijf is in 2024 een bedrag van € 9.050.000 geraamd. De uitgaven in 2024 bedragen € 7.700.000. Dit resulteert in een positief resultaat van € 1.350.000. Er is al langere tijd ingezet op zo min mogelijk jeugdigen in verblijf. Waar mogelijk wordt hier nadrukkelijk op gestuurd. We zien nu een positief beeld bij de kosten voor verblijf. We zien wel een (gewenste) verschuiving naar de kosten voor jeugdhulp zonder verblijf.				
6.73A/B/C Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht / pleegzorg - zorgkosten	Baten	75.000	V	I
Afgelopen jaar is gebleken dat een aantal zorgkosten, op basis van het woonplaatsbeginsel, niet voor rekening diende te komen voor de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op deze taakvelden een voordeel op van afgerond € 75.000.				
6.74A/B/C Jeugdhulp GGZ en crisis - zorgkosten	Lasten	-726.000	N	I
De taakvelden 6.74A t/m 6.74C zijn samengeteld in deze verschilverklaring. Het gaat hierbij om de kosten voor jeugdhulp GGZ, de crisis en landelijke opvang en gesloten plaatsingen. In totaal is hiervoor € 4.095.000 geraamd. De kosten zijn uitgekomen op € 4.821.000. Een financieel nadeel van € 726.000. Een deel van deze stijging is toe te wijzen aan het toegenomen aantal toewijzingen via de huisarts.				
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang - Veilig thuis	Lasten	41.000	V	I
De jaarlijkse bijdrage aan de stichting Veilig Thuis (via de VGGM) valt afgerond € 41.000 lager uit dan geraamd (€ 392.000). Dit wordt veroorzaakt door een hogere DUVO bijdrage (decentrale uitkering vrouwen opvang) die de gemeenten Arnhem en Ede hebben ontvangen en hebben bijgedragen aan Veilig Thuis.				
6.82A/B Jeugdbescherming en jeugdreclassering - zorgkosten	Lasten	115.000	V	I
Op deze taakvelden is een bedrag van € 1.274.000 geraamd. We zien dat de kosten in 2024 € 1.159.000 bedragen. Het financiële resultaat is € 115.000. De kosten zijn vrijwel niet te beïnvloeden omdat het vrijwel altijd wordt ingezet vanuit een rechterlijke uitspraak.				
0.10 Onttrekkingen reserves - reserve opvang en begeleiding Oekraïners	Baten	-130.000	N	I
Voor 2024 is een onttrekking geraamd van € 130.000 uit bestemmingsreserve opvang en begeleiding Oekraïners. Er zijn geen kosten gemaakt die niet gedekt kunnen worden binnen de reguliere middelen. Er hoeft daarom geen onttrekking plaats te vinden uit de reserve. Dit betekent ten opzichte van de begroting tot een nadeel van € 130.000.				
0.10 Onttrekkingen reserve - Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	Baten	113.000	V	I
De bestemmingsreserve is in 2024 ingezet voor dekking van de kosten voor uitvoering van tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds). In de 2e voortgangsrapportage is rekening gehouden met een onttrekking van € 625.000. In werkelijkheid is in 2024 een bedrag van € 738.000 ingezet. Het voordeel bedraagt € 113.000.				
0.10 Onttrekkingen reserve - Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	Baten	1.191.000	V	I
Deze bestemmingsreserve is in 2022 ingesteld door storting van € 2 miljoen uit de algemene reserve. Het resterend saldo na inzet in 2023 en 2024 bedraagt € 1.191.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve omdat het tijdelijk energiefonds ingesteld is voor de periode 1 juli 2023 tot juli 2024.				

Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen Lasten -101.000 N I
 Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		Bedragen x € 1.000	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 6.Sociaal domein			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	1.929	1.929
Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.965	5.434
Kindertoeslagen affaire.	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	339	325
Lasten			
Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.961	5.434
Tijdelijk noodfonds.	Voor het tijdelijk noodfonds zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	738	1.929
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	339	325
Totaal programma 6		1.195	0

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9010	Uitvoeringskosten TOZO	202	0	0	202

Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

9060	Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.929	0	1.929	0

De raad heeft besloten om een noodfonds in te stellen om de toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen als gevolg van hoge energiekosten en inflatie. Hiervoor is deze bestemmingsreserve gecreëerd.

Onttrekking De bestemmingsreserve is in 2024 ingezet voor dekking van de kosten voor uitvoering van tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds). Hiervoor is in 2024 een bedrag van € 738.000 ingezet. Het resterend saldo na inzet bedraagt € 1.191.000 wordt (via het jaarrekeningresultaat) toegevoegd aan de algemene reserve omdat het energiefonds ingesteld is voor de periode 1 juli 2023 tot juli 2024.

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9073	Opvang en begeleiding Oekraïners	0	230	0	230
Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.					
Toevoeging	Bij het vaststellen van de jaarstukken 2023 is via resultaatbestemming een bedrag van € 230.000 gestort in deze bestemmingsreserve.				
Totaal bestemmingsreserves		2.131	230	1.929	432

7.VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden volksgezondheid, milieu en duurzaamheid. Volksgezondheid richt zich op een gezonde leefomgeving en leefstijl. Milieu richt zich op de onderdelen lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid (klimaat).

Over duurzaamheid/klimaat zijn in het Nationaal Klimaatakkoord afspraken gemaakt waarbij de uitvoering bij de gemeenten is belegd. De aanpak en invulling van Zevenaar is onderverdeeld in de 'resultaten': energietransitie, warmtetransitie, circulaire economie/Fairtrade gemeente en klimaatadaptatie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen een bijdrage leveren aan een gezonder Zevenaar. Dit bereiken we door meer dan een goede gezondheidszorg alleen. De omgeving waarin we leven is ook belangrijk om ons geestelijk en lichamelijk fit te voelen. We werken ook aan een duurzame samenleving. Zo borgen we de toekomstbestendigheid en leefbaarheid van de samenleving voor onze toekomstige generaties.

Ontwikkelingen

Volksgezondheid

Gemeenten hebben de wettelijke taak zorg te dragen voor de publieke gezondheidszorg voor hun inwoners. Deze publieke gezondheidszorg wordt uitgevoerd door de GGD (VGGM) en biedt gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor alle inwoners (Algemeen Publieke Gezondheidszorg) en preventieve jeugdgezondheidszorg voor 0-18 jarigen (Jeugdgezondheidszorg). Voor de Algemeen Publieke Gezondheidszorg (APG) en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) geldt dat in 2022-2023 een aantal taken tijdelijk niet of minder uitgevoerd zijn vanwege financiële en personele krapte. Voor 2024 heeft een bijstelling van budgetten plaatsgevonden en is personeel geworven, waarmee in 2024 alle basistaken APG en JGZ zijn uitgevoerd.

Ontwikkelingen wettelijk instrumentarium warmte transitie

Naar aanleiding van de klimaatdoelstellingen is het streven om de gebouwen en woningen in Nederland in 2050 aardgasvrij te maken. Collectieve warmtesystemen gaan hier een grote rol in spelen en daarom is de Wet collectieve warmte (Wcw) in het leven geroepen. Op 19 juni 2024 is de Wcw aangeboden aan de Tweede Kamer waarin het advies van de Raad van State is verwerkt.

De eerder gecommuniceerde datum van inwerkingtreding van de Wcw van 1 januari 2025 lijkt niet realistisch en is nu afhankelijk van de snelheid van de behandeling door de Eerste en Tweede Kamer. Vooralsnog is de verwachting dat de Wcw per 1 januari 2026 van kracht wordt.

Beleidskaders

- Milieubeleidsplan 2013-2030 Zevenaar
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2012 Zevenaar
- Nota Bodembeheer 2011 Zevenaar
- Geluidbeleid 2008 Zevenaar
- Geluidbeleid Rijnwaarden
- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (DPRA) (2022)
- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022-2032 (2022)
- Beheerplan water en riolering (2022)
- Beheerplan begraafplaatsen (2022)
- [Visie en integrale nota sociaal domein 2024-2040 \(2024\)](#)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

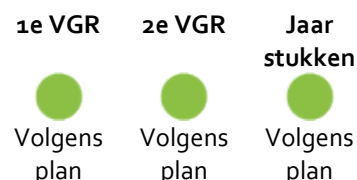
7.1 Verbeteren van de volksgezondheid in Zevenaar

7.1.1 Wij optimaliseren de aanwezigheid van AED's in wijken en dorpen

2022-2025

Er zijn in de afgelopen periode al de nodige AED's geplaatst in wijken en dorpen. We beoordelen in de komende periode of er nog aanvulling gewenst is en hoe we het beheer borgen. We onderzoeken een subsidieregeling, met name voor opleidingen. Crowdfunding en andere vormen van financiering willen we aanmoedigen.

Stand van zaken

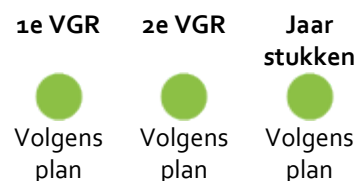
In 2024 is besloten de subsidieregeling Sport, Cultuur en Welzijn 2024 aan te passen. Er is een waarderingssubsidie toegekend aan Stichting Liemers Hartveilig voor het creëren van een dekkend AED-netwerk in wijk Zevenaar (m.u.v. Groot Holthuizen). De subsidieregeling voor de overige wijken blijft ongewijzigd. Ook heeft de gemeente een opdracht verstrekt aan stichting Liemers Hartveilig om namens de gemeente een AED-vlekkenplan te beheren, dit voor alle wijken in Zevenaar. Dit vlekkenplan is begin 2025 opgesteld. Eventuele blinde vlekken kunnen in het resterende deel van 2025 nog worden voorzien van AED's. Omdat de vlekkenkaart in 2024 niet bekend was, is het incidentele budget niet volledig gebruikt. Afhankelijk van de uitkomsten van het rapport kan in de eerste voortgangsrapportage 2025 voorgesteld worden het budget van 2024 alsnog aan te spreken om het netwerk (meer) dekkend te maken.

7.1.2 Wij werken aan verbetering van aanrijdtijden van ambulancezorg

2022-2025

Met de VGGM blijven we in overleg om de aanrijdtijden van ambulance spoedritten te verbeteren in een aantal kernen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de ambulancezorg, infrastructurele werken en positionering van de ambulanceposten in de regio.

Stand van zaken

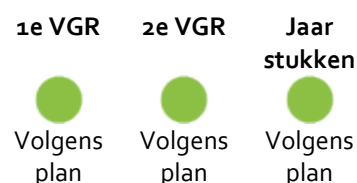
Wij staan continu met de VGGM in verbinding over optimalisatie van de hulp-/dienstverlening. Aanrijdtijden zijn daarin onderwerp van gesprek, evenals infrastructurele werken en positionering van de ambulanceposten in de regio. De ontwikkelingen met betrekking tot woningbouw zijn daar ook mee verbonden. De raad(scommissie) is geïnformeerd over de aanrijdtijden en de context daaromheen.

7.1.3 Wij versterken de ondersteuning van (aanstaande) ouders en bieden van passende hulp aan kwetsbare (aanstaande) ouders

2023-2025

Ook al in de fase voor de geboorte van een kind ondersteunen we kwetsbare (aanstaande) ouders. Hierbij sluiten we sinds 2020 aan bij het landelijke project Kansrijke Start voor alle kinderen. Binnen dit kader bieden we de doelgroep laagdrempelige ondersteuning thuis met initiatieven als Voorzorg en Nazorg voor kwetsbare (aanstaande) ouders en Sterk Ouderschap voor ouders die vragen om een steuntje in de rug. We willen dit aanbod uitbreiden met o.a. groepsbijeenkomsten voor aanstaande jonge ouders. Dit is wat de doelgroep zelf als wens heeft aangegeven. De inzet kan een preventieve werking hebben op de lange termijn.

Stand van zaken

In 2024 zijn wekelijkse inloopbijeenkomsten voor aanstaande ouders en jonge ouders gestart in Zevenaar. Verder hebben we een ontmoeting Kansrijke Start voor betrokken organisaties in Zevenaar georganiseerd.

Dit heeft als resultaat opgeleverd dat kwetsbare zwangere vrouwen beter in beeld zijn en organisaties meer kennis hebben van de sociale kaart. Zo kunnen organisaties ouders sneller in contact brengen met passende hulp. Dit is een onderdeel binnen de uitwerking van de Brede SPUK GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Ook heeft de GGD binnen het project intensieve ondersteuning geboden bij kwetsbare jonge ouders thuis. Alle initiatieven zijn onderdeel van het Plan Kansrijke Start in Zevenaar.

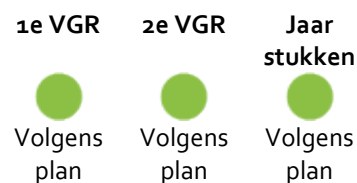
7.1.4 Wij zetten ons in voor behoud van de ziekenhuiszorg in ziekenhuis

2022-2025

Rijnstate Zevenaar

Ziekenhuis Rijnstate Zevenaar blijft behouden voor Zevenaar en omgeving. Met handhaving van het huidige aanbod van zorg onderzoeken we mogelijkheden voor toevoeging van versterkende (specialistische) functies voor gezondheidszorg op deze locatie, bijvoorbeeld geriatrische voorzieningen.

Stand van zaken

Geen bijzonderheden.

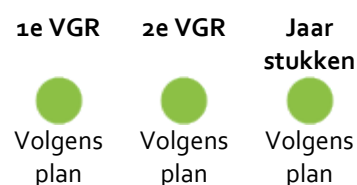
7.2 Inzetten voor uitsluitend gebruik van duurzame vormen van energie

7.2.1 Wij stimuleren maatschappelijke discussie, bewustwording en voorlichting over de energietransitie

2023-2026

Samen met onze inwoners en bedrijven staan we voor de opgave energietransitie. Dat willen we bereiken door ons in te zetten op het besparen van het energieverbruik en op een overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame vormen van energie. Wij geven ruimte aan initiatieven uit de samenleving, die een bijdrage leveren aan de energietransitie. We willen in dialoog met inwoners en andere betrokkenen samen een koers uit stippelen hoe Zevenaar in 2050 CO₂ neutraal is. Samen met onze inwoners gaan we op zoek naar de beste alternatieve energiebronnen voor Zevenaar en op welke locaties deze het best gerealiseerd kunnen worden. Via het energieloket, energievoaches en campagnes als Kids groen en duurzaam, energiebesparing woningvoorraad en door middel van informatievoorziening aan bedrijven (samen met de ODRA) zorgen we voor de nodige bewustwording en gedragsverandering.

Stand van zaken

Dialoog met de samenleving

In 2024 zijn in het kader van de 'Dialoog met de Samenleving' de straatgesprekken uitgevoerd en zijn een drietal dorpen/wijken geselecteerd om met de inwoners te komen tot een dorpsagenda. Medio 2025 zullen de eerste resultaten gereed zijn.

Aanpak Energiecoaches

Sinds 1 juli 2024 werken wij samen met Liemers Kunstwerk! voor de Aanpak Energiecoaches. Een belangrijk onderdeel van deze samenwerking is dat Liemers Kunstwerk! fysieke ondersteuningsloketten inricht in de vier bibliotheken van de gemeente Zevenaar. Inwoners die niet digitaal vaardig zijn, kunnen hier terecht bij een energiecoach. Zij krijgen hulp bij het verkrijgen van online beschikbare informatie of bij het invullen van de digitale Huisscan op het energieloket van de gemeente Zevenaar.

Campagne ZeveNaarMorgen

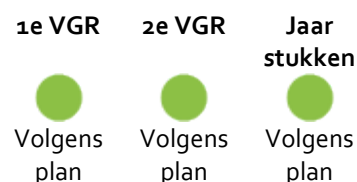
De gemeente Zevenaar gebruikt de campagne ZeveNaarMorgen om inwoners duidelijk en eenduidig te informeren over bijvoorbeeld acties en regelingen in de overgang naar een duurzame samenleving. Daarnaast motiveert en activeert de campagne inwoners om duurzame maatregelen te nemen, zoals het verduurzamen van hun woning of het aanpassen van hun gedrag.

7.2.2 Wij verduurzamen onze eigen organisatie en vastgoed

2025-2026

De CO₂-Prestatieladder zetten we in om als organisatie op de onderdelen energie inkoop, mobiliteit en eigen vastgoed (gemeentehuis, Turmac Cultuurfabriek en de gemeentewerf) 100% CO₂-neutraal zijn.

Stand van zaken

Na de goedkeuring van het Klimaatplan 'Op weg naar een klimaatneutrale organisatie' in november 2023 door het college van B&W, is in juli begonnen met het opstellen van het uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie. Ook worden een klimaatmonitor en een duurzaamheidsrapportage ontwikkeld. In het uitvoeringsprogramma werken wij de doelstellingen uit op het gebied van CO₂- en energiereductie en circulariteit. Het doel is om handelingsperspectief te bieden aan de organisatie: welke acties en maatregelen zijn nodig om de doelstellingen te halen? Volgens de oorspronkelijke planning zou het uitvoeringsprogramma eind 2024 klaar zijn, maar door de complexiteit van de taak en een gebrek aan capaciteit, is de oplevering uitgesteld naar de eerste helft van 2025.

7.2.3 Wij werken in de regio samen aan de regionale energiestrategie

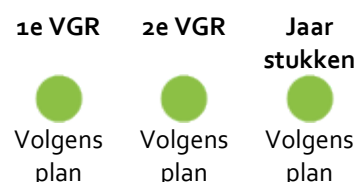
2023-e.v.

Via de Groene Metropoolregio dragen wij bij aan de totstandkoming van een Regionale Energie Strategie (RES). Het RES moet de energietransitie, het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie, mogelijk maken.

Dit gebeurt bijvoorbeeld via zonnevelden, windturbines of warmte uit de bodem. De gezamenlijke ambitie en de zoekgebieden voor duurzame opwek zijn in het RES 1.0 besluit vastgelegd. Verder is de basis gelegd voor de Regionale Structuur Warmte.

Naast duurzaamheid is ook het ruimtelijk aspect van belang. De regio werkt onder andere via een plan Milieueffectrapportage (MER) aan de onderbouwing van de keuzes, die in de RES 2.0 moeten worden gemaakt.

Stand van zaken

In het Uitvoeringsplan Regionale Energiestrategie (RES) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen was de ontwikkeling van RES 2.0 als opvolging van RES 1.0 het uitgangspunt. In het Uitvoeringsplan staat aangegeven hoe de afspraken uit RES 1.0 uitwerking krijgen. Tegelijkertijd is er de afgelopen jaren veel veranderd en hebben we te maken met ontwikkelingen onder meer op het gebied van netcongestie en de Transitievisie Warmte.

Omdat de kaders van de RES 1.0 in de verrijkte versie gelijk blijven, vindt er nu geen herijking plaats in de zin van de Omgevingsverordening van de provincie en is de RES ook geen programma onder de Omgevingswet. De gemaakte afspraken en het bod van 1,62 TWh duurzame elektriciteit opwek binnen de regio blijven onveranderd. Wel zijn de RES afspraken nader uitgewerkt, meer in samenhang bekeken en geoperationaliseerd. De RES 2024 wordt meer vanuit het energiesysteem benaderd, ofwel de combinatie van systemen waarmee we in onze energiebehoefte voorzien (gas, elektriciteit en warmte) met als pijlers duurzame opwek en warmte.

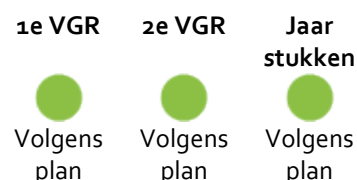
Na vaststellen van deze verrijkte RES door alle partners wordt binnen de Groene Metropoolregio gestart met de RES 2.0 (de 'herijkte' RES) waarin de aanvullende zoekgebieden voor zon en wind worden verankerd. Deze zoekgebieden zijn dan ook verankerd in de Omgevingsvisie Zevenaar; besluitvorming RES 2.0 volgt medio 2025.

7.2.4 Wij zetten in op energiebesparing

2023-2026

De energierekening wordt voor iedereen hoger, de noodzaak en urgentie van de energie- en warmtetransitie is en wordt belangrijker. Daarom moet iedereen mee kunnen doen. We maken slim gebruik van landelijke regelingen en subsidietrajecten. Kennis en kunde worden zoveel mogelijk gedeeld via bestaande platforms/kanalen (zoals het energieloket en energiecoaches). Deelname aan landelijke subsidieregelingen biedt de mogelijkheid van subsidie voor kleine energiebesparende maatregelen. Die deelname zetten wij voort. Ook onze eigen subsidieregeling voor toekomstbestendig wonen blijven we inzetten voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen.

Stand van zaken

Lokale Isolatieaanpak

In het kader van het Nationaal Isolatie Programma van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het college van B&W op 27 februari 2024 het Isolatieprogramma Zevenaar goedgekeurd. Op 10 december 2024 heeft het college ook de Lokale Isolatieaanpak en bijbehorende subsidieregeling vastgesteld. In december 2024 is, na een Europese aanbesteding, een uitvoeringsorganisatie gecontracteerd voor de uitvoering van de Lokale Isolatieaanpak, en is de implementatie van de aanpak gestart.

Soortenmanagementplan (SMP)

In 2024 is gestart met het opstellen van een Europese aanbesteding voor het contracteren van een ecologisch bureau dat gebiedsgericht onderzoek dient uit te voeren naar beschermde soorten en daaropvolgend een soortenmanagementplan dient op te stellen. Volgens de huidige planning start de implementatie in het tweede kwartaal 2025.

Aanpak Energiearmoede

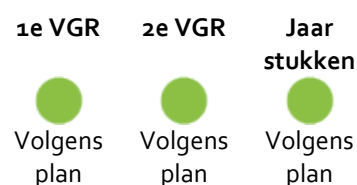
In het kader van de Nationale Aanpak Energiearmoede heeft gemeente Zevenaar de Aanpak Energiefixers georganiseerd. Hierbij helpen fixers huishoudens uit de kwetsbare doelgroep met energiebesparende maatregelen om hun energierekening te verlagen. Tot en met december 2024 hebben 666 huishoudens hulp gekregen bij het verlagen van hun energiekosten.

7.2.5 Wij verruimen de laadinfrastructuur voor elektrische auto's

2022-2026

Via een laadvisie willen we aangeven hoe Zevenaar een bijdrage kan leveren aan de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk laadpalen. Wij sluiten daarbij aan op de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), opgesteld door provincie, gemeenten, marktpartijen en netbeheerders. Wij werken daarvoor samen in de Samenwerkingsregio Oost.

Stand van zaken

ElaadNL, het kennis- en innovatiecentrum dat zich richt op slim en duurzaam opladen van elektrische voertuigen, beschikt over actuele cijfers en groeiscenario's met betrekking tot de realisatie van (openbare) laadinfrastructuur. De gegevens van ElaadNL bevestigen dit beeld: in december 2024 zijn er 291 (semi-)publieke laadpunten gerealiseerd (één laadpaal bevat twee laadpunten). De relatieve afwijking tussen de gerealiseerde aantallen (semi-)publieke laadpunten en de prognose (middenscenario) in 2024 bedraagt -7,4%. Daarentegen waren er in december 2024 23 snellaadpunten gerealiseerd in de gemeente Zevenaar. De relatieve afwijking tussen de gerealiseerde aantallen snellaadpunten en de prognose (middenscenario) in 2024 bedraagt +13,6%. Deze gegevens tonen, in combinatie met de nog te realiseren proactieve laadpalen en het aantal resterende goedgekeurde posities voor laadpalen, aan dat de opgave voor publieke laadinfrastructuur volgens plan verloopt.

7.3 Werken aan een aardgasvrij Zevenaar in 2050

7.3.1 Wij voeren de plannen van de Warmtevisie uit

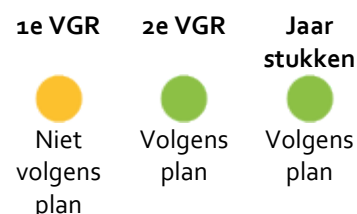
2023-2026

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft de regie van de warmtetransitie bij de gemeenten neergelegd, om te komen tot alternatieven voor aardgas als warmtebron. In Zevenaar moeten ongeveer 20.000 woningen aardgas vrij worden, waarbij betaalbaarheid en betrouwbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. Dit hebben we vastgelegd in de Warmtetransitievisie (vastgesteld 2019).

De planning om het proces in de wijken en dorpen van Zevenaar te starten om aardgas vrij te worden is vanwege financiële afwegingen bij de kadernota 2020-2023 getemporeerd. Er is afgesproken dat vanaf 2023 de verdere uitrol versneld opgepakt gaat worden. De planning wordt daarvoor geactualiseerd. In 2023 starten we de uitvoering van de warmtevisie. Daarin staat de aanpak van het energiezuiniger en aardgasvrij maken van de woningen in de gemeente Zevenaar. Per kern dorp, wijk of en buurt wordt bekeken welke de meest logische alternatieven voor aardgas zouden kunnen zijn en wanneer. Er wordt een termijn van 2 jaar ingepland voor overleg en planvorming met de bewoners.

In Angerlo is al een pilot voor de warmtetransitie opgestart. Het opgestelde plan, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2021, vormt de basis voor een uitvoeringsplan. Voor het opstellen daarvan wordt gewerkt door alle betrokken partijen (bewoners, woningcorporatie, netbeheerder en gemeente) samen in de Programma Organisatie Angerlo. De ervaringen en uitkomsten van deze pilot zijn waarschijnlijk goed bruikbaar voor de uitrol over rest van de gemeente.

Stand van zaken

Warmtevisie

Om invulling te geven aan de warmtetransitie hebben gemeenten een paar jaar geleden al een Transitievisie warmte opgesteld waarin een tijdpad is vastgelegd waarop wijken van het aardgas gaan. Nu heeft het Rijk ter ondersteuning van de gemeenten bij de invulling van de regierol een aantal wettelijke instrumenten opgesteld, waaronder de *Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie* (Wgiw). Deze wet geeft gemeenten de bevoegdheden die nodig zijn om regie te voeren in de wijk- of gebiedsgerichte aanpak van de warmtetransitie.

De Wgiw geeft ook aan dat de transitievisie warmte uiterlijk in 2026 moet worden getransformeerd naar een verplicht *Warmteprogramma* onder de *Omgevingswet*. Hierin wordt onder andere per dorp/wijk aangegeven wat het beste alternatief voor aardgas is. Hiervoor is een eerste verkenning uitgevoerd. Vanaf dan moet het warmteprogramma iedere 5 jaar worden geactualiseerd. In de tweede helft van 2024 is begonnen met het opstellen van het Warmteprogramma.

Uitvoeringsplan Angerlo

In 2024 is het *Wijkuitvoeringsplan* afgerond, waarin de mogelijkheden voor het aardgasvrij maken van Angerlo zijn beschreven. Het plan toont aan dat het realiseren van een collectieve oplossing, zoals een warmtenet, vooral financieel een grote uitdaging is. Daarom is besloten de vervolgfase, inclusief het aanstellen van een projectleider en kwartiermaker, uit te stellen. Begin 2025 wordt het uitvoeringsplan voorgelegd aan het *Gelders Warmte Infrabedrijf* (GWIB) voor een doorrekening. De uitkomst bepaalt of de vervolgfase doorgaat.

7.3.2 Wij zetten in op een warmtenet en het gebruik van restwarmte

2023-2026

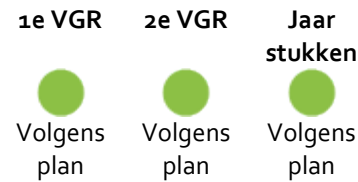
Met de woningbouwcorporaties en de provincie onderzoekt de gemeente de mogelijkheden van een warmtenet voor de stad Zevenaar. Daarvoor is in 2020 een plan opgesteld. De onderzoeksresultaten geven aanleiding over te gaan tot een intentieovereenkomst (einde 2022) en vervolgens toe te werken naar een samenwerkingsovereenkomst (2023) met als doel de aanleg van een warmtenet.

Verder vindt een onderzoek plaats naar de mogelijkheden van het door trekken van dit warmtenet naar Didam (gemeente Montferland).

Op het Gelders Eiland is een businesscase in ontwikkeling voor het gebruik van de restwarmte van de

steenfabriek in Spijk. De provincie, de gemeente en andere partijen dragen ook bij in de kosten van dit onderzoek.

Stand van zaken

Rol- en positie gemeente

Het college heeft samen met de raad verkend wat de mogelijkheden en de wensen zijn voor een eventuele invulling van het publieke aandeel bij warmtenetten door de gemeente. De uitkomsten hiervan zullen betrokken worden bij de lopende warmtenet projecten en bij het opstellen van het Warmteprogramma.

Warmtenet stad Zevenaar

Door landelijke uitspraken over de governance van warmtenetten (o.a. omvang publiek aandeel) hebben private partijen de lopende plannen onhold gezet. Medio 2024 heeft Zevenaar met een bestuurlijk overleg de impasse doorbroken en zijn we weer met de betrokken partijen de mogelijkheden verder aan het onderzoeken.

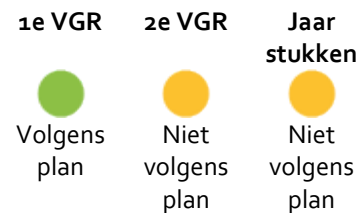
Warmtenet Spijk

Samen met woonstichting Vryleve, de steenfabriek Vandersanden, het Gelders Warmte en Infra Bedrijf (GWIB) en de gemeente Zevenaar is een projectgroep gevormd die de mogelijkheden voor een warmtenet dat gebruikmaakt van restwarmte van de steenfabriek voor de woningen in Spijk heeft verkend. Dit vooronderzoek geeft aan dat er mogelijkheden zijn. Daarom willen de betrokken partijen in 2025 de kans rijkheid van dit restwarmtenet verder onderzoeken en spreken de intentie uit om een samenwerking aan te gaan gericht op dit verdere onderzoek. Dit besluit betekent niet dat het warmtenet per definitie gerealiseerd wordt.

7.4 Werken aan een volledig circulaire economie in 2050
7.4.1 Wij zetten ons in voor het keurmerk Fairtrade gemeente 2023-2026

Met de werkgroep Fairtrade gemeente Zevenaar zetten we ons in om het keurmerk Fairtrade gemeente te verwerven. De voorbereidingen zijn nagenoeg afgerond. Naar verwachting kan het keurmerk nog in 2022 worden aangevraagd en vindt toekenning plaats in 2023. Dat is een eerste stap naar verantwoord inkopen tegen een eerlijke prijs.

Stand van zaken

In 2024 was de werkgroep weer actief tijdens de jaarlijkse avondvierdaagse, dit keer in Zevenaar. Daar werden Fairtrade bananen uitgedeeld aan de wandelaars. Ook was de werkgroep meerdere keren aanwezig op de weekmarkt in Zevenaar, waar bezoekers een Fairtrade kop koffie konden drinken. Daarnaast is de werkgroep een samenwerking aangegaan met Stichting Activiteitencommissie Zevenaar onder pijler 7 'Aardig voor de aarde' van de 7-Aardigheden. In 2024 sloten ook nieuwe ondernemers en instellingen zich aan bij de campagne. Het totaal aantal deelnemers is nu 45.

In 2024 heeft de werkgroep Fairtrade Gemeente een verdiegingsplan opgesteld. Dit plan bevat acties en maatregelen om Fairtrade beter onder de aandacht te brengen van inwoners, bedrijven en instellingen. Een probleem waar de werkgroep tegenaan loopt, is de lage bezetting van vrijwilligers. Op dit moment heeft de werkgroep nog maar twee actieve vrijwilligers, die zich enkele uren per week inzetten voor de campagne. Helaas blijkt dat twee vrijwilligers niet genoeg zijn om de benodigde acties en maatregelen uit te voeren en de titel Fairtrade Gemeente te behouden. Pogingen om nieuwe vrijwilligers aan te trekken hebben tot nu toe weinig resultaat opgeleverd.

Voorstel raad

Kennisnemen van de stand van zaken.

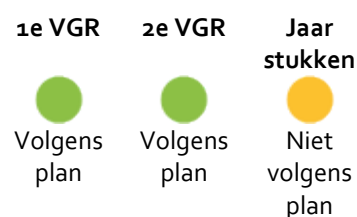
7.4.2 Wij werken aan de opgave circulaire economie, ook via de Groene Metropoolregio

2023-2025

Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn. Via een routekaart circulaire economie zetten we routes uit om dat doel te bereiken.

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. Wij nemen deel aan de opgave circulaire regio van de Groene Metropoolregio 2023-2025. Via deze regionale samenwerking bevorderen we circulaire opdrachtgeverschap en inkoop in de grond-, weg en waterbouw.

Stand van zaken

Circulaire routekaart

In juli 2024 is begonnen met het opstellen van het uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale Organisatie. In dit programma wordt de Circulaire Routekaart ontwikkeld, met als doel de organisatie handvatten te bieden voor verduurzaming. Volgens de oorspronkelijke planning zou het uitvoeringsprogramma in december 2024 klaar zijn. Door de complexiteit van de taak en een gebrek aan capaciteit loopt de planning uit, en wordt het programma nu in de eerste helft van 2025 afgerond.

Regionale samenwerking

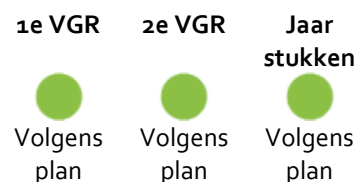
In 2023 is gemeente Zevenaar aangesloten bij de regionale Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen en het programma 'Conceptueel en Circulair Bouwen'. Daarna is begonnen met het opstellen van een regionaal plan van aanpak om de doelstellingen concreet te maken. Het streven was om dit plan eind 2024 af te ronden. Door onverwachte vertragingen neemt het ontwikkelen van het plan meer tijd in beslag, en wordt nu verwacht dat het eind 2025 klaar is.

7.4.3 Wij vernieuwen het afvalbeleid

2024-2025

Het plaatsen van ondergrondse containers voor restafval bij hoogbouw is het laatste grote onderdeel van de harmonisatie van het afvalbeleid. Ook het nieuwe aanbesteding op 7Poort nadert zijn voltooiing. In 2023 kunnen we de effecten van deze ontwikkelingen op het afvalaanbod en de afvalscheiding in kaart brengen. Mede op basis daarvan moet de gemeente brengen we in beeld hoe we verder willen met het afvalbeleid in de toekomst, welke doelen wij nastreven en welke middelen hiervoor nodig zijn. Hierna volgt actualisatie van het afvalstoffenbeleid. Wij moeten daarnaast bepalen hoe wij in overleg met de gemeente Montferland gevolg willen geven aan het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Reinigingsdienst De Liemers (RDL).

Stand van zaken

In januari 2024 is een notitie behandeld in de raad om het ambitieniveau vast te stellen. In de vergadering van juni 2024 heeft de raad een Plan van Aanpak vastgesteld voor de inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. Er zijn tijdelijke rolcontainers voor luiers- en incontinentiemateriaal geplaatst eind 2024. Er loopt op dit moment een aanbesteding voor het plaatsen van ondergrondse containers voor luiers- en incontinentiemateriaal. Eind 2025 worden de maatregelen geëvalueerd. Na de evaluatie van de maatregelen stellen wij eventueel aanvullende maatregelen voor in een beperkt afvalstoffenplan conform het besluit van de raad van 26 juni 2024.

7.5 Voorbereiden op klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor wateroverlast, hitte, verdroging en overstroming

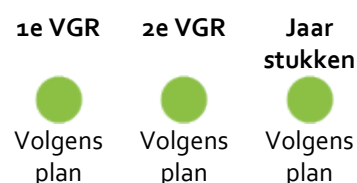
7.5.1 Wij nemen maatregelen ter voorkoming van wateroverlast en droogte

2023-2026

Het klimaat verandert en daar moeten wij op inspelen. Wij hebben samen met de gemeenten Westervoort, Duiven en het Waterschap Rijn en IJssel het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie in de Liemers vastgesteld. Hierin is het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte ten gevolge van klimaatverandering geregeld. Het beperken en voorkomen van hittestress is hierin nog niet geregeld.

In het uitvoeringsplan is gekozen voor het scenario, waarin is gezocht naar zoveel mogelijk samenloop met andere ingrepen en aanpakken binnen gemeente Zevenaar. Maatregelen die worden getroffen in het kader van klimaatadaptatie dragen vaak ook bij aan andere doelen. De kosten van de klimaatmaatregelen worden gedekt uit het watertakenplan.

Stand van zaken

Zoals in het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie beschreven worden klimaatmaatregelen aangelegd wanneer er zich kansen voordoen op termijn, met andere woorden 'meekoppelen waar het kan'.

Ten behoeve van het beperken en voorkomen van wateroverlast en droogte als gevolg van klimaatverandering worden in lopende projecten (revitalisering Angerlo, herinrichting Raadhuisplein) maatregelen gerealiseerd. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor toekomstige projecten (Kop van Tolkamer, wijk Bloemenkamp, Schrijvershoek, Lobith, diverse inbreidingsprojecten, etc.).

Afgeronde taken:

- het maken van een afkoppelkansenkaart (in kaart brengen van potentieel geschikte locaties voor het infiltreren van hemelwater);
- het opstellen van een handboek voor de inrichting van een klimaatadaptieve openbare ruimte;
- een plan voor het stimuleren van het afkoppelen/infiltreren van hemelwater door particulieren op eigen erf;
- een subsidieregeling voor het stimuleren van klimaatadaptieve maatregelen op particulier terrein is door het college en de raad. Deze gaat 1 maart van start;
- het opstellen van een klimaattoets om natuurinclusief en klimaatbestendig ontwerpen de norm te maken;
- het concreet maken en meenemen van klimaatadaptatie in prestatieafspraken.

Daarnaast lopen in Liemers verband de volgende projecten:

- een onderzoek opstellen naar het gemeentelijk vastgoed klimaatadaptief inrichten;
- het opstellen van een actieplan klimaatadaptieve schoolpleinen;

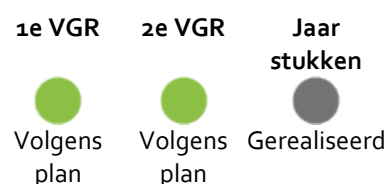
7.6 Verbeteren van de luchtkwaliteit

7.6.1 Wij onderzoeken de mogelijkheden van verbeteren van de luchtkwaliteit

2023-2024

Een goede luchtkwaliteit is belangrijk voor een gezonder en langer leven, met meer kwaliteit. Inzetten op het verbeteren van de luchtkwaliteit is daarom essentieel. We onderzoeken mogelijkheden voor subsidie of cofinanciering voor projecten die hiertoe bijdragen.

Stand van zaken

Op 19 maart 2024 heeft het college besloten om toe te treden tot het Schone Lucht Akkoord (SLA). Vanwege de beschikbare capaciteit (een voorwaarde van het SLA) is het SLA in het vierde kwartaal 2024 ondertekend. De raad is door middel van een RIB geïnformeerd (20 maart 2024 met nummer 2024-415).

Voorstel raad

Wij stellen voor om dit resultaat af te sluiten.

VERBONDEN PARTIJEN

Bedragen x € 1.000		
Naam	Openbaar belang en doel	Bijdrage 2024
Gemeenschappelijke regeling		
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.	890
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.	2.499

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil

Omvang huishoudelijke restafval (kg/inwoner)

2023	94,00	92,00	91,00	88,00	3,00
Het aantal kilo's huishoudelijk fijn restafval per inwoner over 2024 is 88 kg. Dit is op dezelfde manier berekend als voorgaande jaren, zonder de hoeveelheid grof restafval.					

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit (%)

2022	29,00	31,50
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.		

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	11.090	10.858	11.238	380
Lasten	14.521	13.647	13.381	265
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.432	-2.789	-2.144	646
Mutaties reserves				
Baten	562	586	647	61
Lasten	0	92	330	-238
Totaal mutaties reserves	562	494	317	-177
Gerealiseerd resultaat	-2.869	-2.296	-1.827	469

Verschillenanalyse

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid

Lasten 81.000 V I

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VGGM is lager. Een deel van de kosten is verantwoord onder de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026'. Het overige voordeel betreft het uitgekeerde positieve resultaat over 2024 voor het onderdeel GGD. Per saldo bedraagt het voordeel € 81.000.

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)

Lasten -228.000 N I

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 228.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)

Baten 228.000 V I

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 228.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 228.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

7.2 Riolering - Klimaatregelingen

Lasten 57.000 V I

Het budget 'Klimaatadaptatie Maatregelen Gemeente Zevenaar 2024-2027', gericht op het nemen van fysieke maatregelen ter beperking van klimaatrisico's, heeft wegens capaciteitstekorten en vertraagde coördinatie tussen de drie deelnemende gemeenten binnen de DPRA-werkregio De Liemers een achterstand ontwikkeld in de uitvoering. Als gevolg hiervan is een deel van het beschikbare budget in 2024 niet besteed. De samenwerking binnen de werkregio blijft gebaseerd op het oorspronkelijke uitvoeringsprogramma, waarin alle projectuitgaven zijn opgenomen. Derhalve wordt het restant budget van 2024, als aanvulling op het budget van 2025, opnieuw aangevraagd bij de eerste voortgangsrapportage van 2025. Bij de lasten een voordeel van € 57.000.

7.2 Riolering - Elektriciteit

Lasten -87.000 N I

De kosten zijn in totaal € 87.000 hoger. In 2024 is het budget voor elektriciteit verlaagd mede op basis van het voorschot en prijsdaling. Bij de eindafrekening blijkt dat er moet worden bijbetaald. Bij de lasten totaal een nadeel van € 87.000.

7.2 Riolering - Onderhoud en reparaties (vrijverval en mechanische riolering) In 2024 zijn extra kosten gemaakt in verband met afwikkeling van calamiteit de Zwanenwaay in Babberich. Daarnaast meer reinigingen en inspecties van leidingen. Hiervoor en in verband met ziekte is extra capaciteit ingehuurd. Tevens zijn er meer onderzoekskosten gemaakt waaronder onderzoek verharding 't Grieth. Bij de lasten een nadeel van € 225.000.	Lasten	-225.000	N	I
7.2 Riolering - Opbrengst rioolheffing De opbrengsten riolering zijn een fractie hoger uitgevallen dan verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 61.000. Dit is 1,2 % van de totale begrote opbrengst.	Baten	61.000	V	I
7.2 Riolering - Riolering Als gevolg van meer huisaansluitingen zijn de inkomsten hoger dan begroot. Totaal een voordeel bij de baten van € 19.000.	Baten	19.000	V	I
7.2 Riolering - Mutatie voorziening In 2024 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Het voordeel uit de hogere opbrengsten rioolheffing en de vrijval voorziening belastingdebiteuren hebben we ten gunste gebracht aan de reserve. Het resterende resultaat is onttrokken aan de voorziening. Dit zorgt voor een voordeel van € 61.000.	Baten	61.000	V	I
7.2 Riolering - Mutatie voorziening In de voorziening was een storting begroot van € 615.000. Op basis van de storting in de voorziening conform het watertakenplan (€ 297.000) die heeft plaatgevonden geeft dit een een nadeel van € 318.000.	Lasten	318.000	N	I
7.3 Afval - Afvalinzameling Dit wordt enerzijds voornamelijk veroorzaakt door de extra bijdrage die de RDL aan de gemeente vraagt (€ 163.000). Dit als gevolg van een hogere bijdrage aan het aanbiedstation. Voor 8 stromen zijn de verwervingskosten bij verwerkers gestegen, verder zijn er door burgers meer betaalde stromen ingeleverd dan begroot. Wat een versterkende werking heeft. Anderzijds wordt dit veroorzaakt door de per saldo hogere inzamelkosten (€ 34.000). Dit heeft betrekking op hogere kosten voor inzameling containers en GFT en lagere kosten voor huishoudelijk restafval en PMD. Bij de lasten totaal een nadeel van € 197.000.	Lasten	-197.000	N	I
7.3 Afval - Afvalstoffenheffing Er is in totaal € 135.000 meer opbrengst afvalstoffenheffing (3,4 % van de begrote opbrengst) ontvangen dan verwacht.	Baten	135.000	V	I
7.3 Afval - Reiniging inhuur derden De kosten van reiniging zijn als gevolg van extra inhuur in verband met ziekte hoger (zie ook baten).	Lasten	-138.000	N	I
7.3 Afval - Reiniging inhuur derden De kosten van reiniging zijn als gevolg van extra inhuur in verband met ziekte hoger (zie ook lasten).	Baten	138.000	V	I
7.3 Afval - Mutatie voorziening Er was oorspronkelijk een dotatie aan de voorziening afval geraamd van € 113.000. Door het negatieve resultaat op afval, mag er geen reserve gevormd worden. Dit geeft een voordeel van € 113.000.	Lasten	113.000	V	I

7.4 Milieubeheer - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Lasten	392.000	V	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor het vergroten van de capaciteit voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid met als doel het behalen van de doelstellingen van de Klimaatwet. De belangrijkste reden dat de gerealiseerde lasten aanzienlijk lager uitvallen dan de begrote lasten is dat de implementatie van de Lokale Isolatieaanpak eerder in 2024 gepland stond. Door de complexe Europese aanbestedingsprocedure kon de feitelijke implementatie pas eind 2024 starten, waardoor een deel van de begrote kosten naar 2025 verschuift. Daarnaast is het aantal aanvragen binnen de regeling Aanpak Energiearmoede flink teruggelopen, waardoor de kosten in 2024 lager zijn uitgevallen. De gemeente werkt aan een plan om de doelgroep beter te bereiken en te ondersteunen, en om deze middelen alsnog in te zetten voor het doel waarvoor ze bedoeld zijn. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 392.000.				
7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025	Lasten	112.000	V	I
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025 was een bedrag van € 203.000 opgenomen voor 2024. De realisatie was € 91.000. De belangrijkste reden hiervoor is dat wij voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen samenleving vanaf 1 juli 2024 een nieuwe samenwerking zijn aangegaan met Liemers Kunstwerk! voor de "Aanpak Energiecoaches". Het doel is de aanpak beter te positioneren en te verbreden, onder andere door fysieke ondersteuningspunten op te zetten in de bibliotheken van gemeente Zevenaar. De samenwerking startte door aanbestedingsverplichtingen pas in de tweede helft van 2024, terwijl dit oorspronkelijk vanaf begin 2024 gepland was. Hierdoor zijn bepaalde activiteiten nog niet uitgevoerd. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 112.000.				
7.4 Milieubeheer - Aanpak energiearmoede	Lasten	-53.000	N	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak energiearmoede. Deze middelen kunnen tot en met 2027 ingezet worden. Eind 2022 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld waarin wij ons richtten op de inzet van energiefixers. In de praktijk blijkt het echter lastig om de doelgroep te bereiken. Daarom wordt in de eerste helft van 2025 een plan van aanpak opgesteld met aanvullende activiteiten om de doelgroep beter te ondersteunen bij het verlagen van de energierekening. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 53.000.				
7.4 Milieubeheer - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Baten	-392.000	N	I
De uitvoering van de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen worden overgeheveld naar 2025. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een nadeel van € 392.000.				
7.4 Milieubeheer - Aanpak energiearmoede	Baten	53.000	V	I
De uitvoering van de aanpak energiearmoede wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen worden overgeheveld naar 2025. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 53.000.				

7.4 Milieubeheer - Energietransitie	Lasten	48.000	V	I
In navolging van het Klimaatplan 'Op weg naar een klimaatneutrale organisatie' wordt een gedragsstrategie opgesteld om de komende jaren bewustwording en duurzaam handelen onder medewerkers van gemeente Zevenaar te bevorderen. Door capaciteitsgebrek verschuiven deze werkzaamheden naar 2025. In 2024 een voordeel bij de lasten van € 15.000. Daarnaast zijn in 2024 diverse activiteiten georganiseerd om medewerkers van de gemeente Zevenaar te informeren over het transitiebudget. Dit heeft echter niet geleid tot aanvragen voor het gebruik van het budget voor extra verduurzamingsinvesteringen in bedrijfsvoering. Een voordeel bij de lasten van € 33.000. In totaal een voordeel bij de lasten van € 48.000.				
7.4 Milieubeheer - Duurzaamheidsbeleid	Lasten	32.000	V	I
In 2024 zijn in het kader van de 'Dialoog met de Samenleving' de straatgesprekken uitgevoerd en is een drietal dorpen/wijken geselecteerd om met de inwoners te komen tot een dorpsagenda. Nog niet alle prestaties zijn geleverd. Medio 2025 zullen de eerste resultaten gereed zijn. Daarnaast is in 2023 de campagne ZeveNaarMorgen gelanceerd om de transitie naar een duurzame samenleving dicht bij de inwoners te brengen en hen te activeren. Door capaciteitsgebrek zijn de geplande activiteiten voor 2024 niet gerealiseerd en verschuiven deze naar 2025. Per saldo een voordeel bij de lasten van € 32.000.				
7.5 Begraafplaatsen en crematoria - Begraafplaatsen	Baten	71.000	V	I
De baten zijn in totaal € 71.000 hoger. Dit jaar is er meer uitgifte van nieuwe graven geweest en daarnaast is de achterstand met betrekking tot de verlengingen ingelopen. Bij de baten een voordeel van € 71.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025	Baten	-112.000	N	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 203.000. De werkelijke onttrekking is € 91.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 112.000.				
0.10 Toevoeging reserves - Riolering	Lasten	-238.000	N	I
Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met een toevoeging aan de reserve riolering. De werkelijke toevoeging € 238.000 is hoger. Hierdoor hebben we meer gestort in de reserve riolering. Bij de onttrekkingen derhalve een nadeel van € 238.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Afval	Baten	172.000	V	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking van 126.000. De werkelijke onttrekking aan de reserve afval is hoger € 298.000. Bij de onttrekkingen een voordeel van € 172.000.				
0.10 Onttrekkingen reserves - Riolering	Baten	8.000	V	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de reserve riolering van € 167.000. De werkelijke onttrekking € 175.000 is hoger. Hierdoor hebben we meer onttrokken uit de reserve riolering. Bij de onttrekkingen derhalve een voordeel van € 8.000.				
Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen	Lasten	40.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.				

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	380	203
Lasten			
Duurzaamheid.	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	91	203
Totaal programma 7		289	0

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves

Numer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9017	Afval	463	92	299	256

De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Toevoeging In 2024 heeft er een storting van € 92.000 in de reserve plaatsgevonden.

Onttrekking Het resultaat binnen het product afval is in 2024 negatief. Hierdoor hebben we € 298.560 onttrokken uit de reserve afval.

9018	Riolering	581	238	175	644

De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Toevoeging In 2024 hebben we een positief resultaat behaald. Het voordeel uit de hogere opbrengsten rioolheffing en de vrijval voorziening belastingdebiteuren hebben we ten gunste gebracht aan de reserve. Het resterende resultaat is onttrokken aan de voorziening. Hierdoor overschrijdt de stand van de reserve riolering de bovengrens van € 500.000 die we in de nota reserves en voorzieningen hebben opgenomen. Bij een dergelijke overschrijding passen we de tarieven hierop aan. Dit doen wij bij de eerst volgende tariefbepaling riool (tarieven 2026) opnieuw.

Onttrekking In 2024 heeft er een onttrekking uit de reserve plaatsgevonden van € 175.000.

9054	Duurzaamheid	1.459	0	91	1.368

Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Onttrekking In 2024 zijn de kosten (€ 91.000) die gemaakt zijn voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2023-2025 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.

Totaal bestemmingsreserves		2.502	330	565	2.268

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9066	Rioolcombi (kolkenzuiger)	0	400	0	400

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		0	400	0	400

Voorzieningen

Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8009	Begraafplaatsen	96	10	0	106

Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in het beheerplan begraafplaatsen.

Toevoeging In 2022 hebben we het beheerplan begraafplaatsen geactualiseerd. De jaarlijkse storting is conform dit plan.

Onttrekking In 2024 is er geen groot onderhoud uitgevoerd en is de voorziening voor groot onderhoud aan begraafplaatsen niet aangesproken.

8010	Riolering	5.276	297	121	5.452

Deze voorziening riolering waarborgt dat bijdragen van de burger voor riolering specifiek beschikbaar blijven voor riolering.

Toevoeging In 2022 hebben we het Watertakenplan geactualiseerd. In 2024 heeft de storting plaatsgevonden conform dit plan.

Onttrekking In 2024 is er € 121.000 onttrokken uit de voorziening groot onderhoud waaronder voor een calamiteit Zwanenwaay.

Totaal voorzieningen		5.372	307	121	5.558

8.VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Omschrijving

Dit programma gaat over de beleidsvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen) en wonen.

Wat willen we bereiken?

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk en bevorderen de ruimtelijke kwaliteit en een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierbij respecteren wij het landschap en de natuur- en cultuurhistorische waarden. We zetten de veranderopgave van de Omgevingswet in voor een andere manier van werken binnen het fysieke domein. We vinden dat er voor iedereen een geschikte woning moet zijn en dat onze inwoners prettig moeten kunnen wonen in een veilige en schone omgeving.

Ontwikkelingen

Ontwikkeling woningbouw

Binnen het kader van de ruimtelijke (regionale) opgave en ontwikkelingen is gewerkt aan een omgevingsvisie met aandacht voor aspecten zoals wonen, werken, infrastructuur, recreatie, natuur en energietransitie. Dit zal niet alleen bijdragen aan een aansluitende ruimtelijke planning, maar ook een positieve impact hebben op sociaal-maatschappelijke vraagstukken. De vaststelling is in het tweede kwartaal van 2025 voorzien.

Voor de woningbouw is de ambitie om per jaar 150 tot 200 woningen toe te voegen. In 2024 zijn er ca. 213 woningen toegevoegd. De meest recente woningmarktonderzoeken geven aan dat de woningvraag de laatste jaren nog sterker is toegenomen dan eerdere onderzoeken aangaven. Dit impliceert dat de woningaantallen waar wij nu rekening mee houden de komende jaren waarschijnlijk nog verhoogd zullen moeten worden. Daarvoor wordt nu gewerkt aan de update van de woondeal.

We hebben daarom positie genomen in de grondmarkt door het voeren van een situationeel grondbeleid en hebben Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) gevestigd op meerdere locaties binnen onze gemeente. Dit met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie. De verdere verkenning naar de haalbaarheid van de Wvg-locaties op financieel en ruimtelijk vlak is in 2024 uitgevoerd en ligt in het 1e kwartaal van 2025 klaar voor besluitvorming. Een andere belangrijke stap die is gezet is de vaststelling van de uitgangspunten en het openen van de grondexploitatie voor Vestersbos. Daarvoor is in 2024 begonnen met de selectieleidraad. Deze wordt in het 1e kwartaal van 2025 uitgezet.

Wet goed verhuurderschap (arbeidsmigranten)

Sinds 1 januari 2024 heeft de gemeente een meldpunt voor goed verhuurderschap, waar inwoners ongewenst gedrag van verhuurders kunnen melden, zoals oneerlijke kosten, discriminatie of bedreiging, op basis van de Wet goed

verhuurderschap. Er zijn 10 meldingen ontvangen, die niet tot handhaving hebben geleid. Inwoners zijn doorverwezen naar andere organisaties voor passende hulp. Verder is onderzocht of een vergunningsstelsel voor huurders en/of

arbeidsmigranten nodig is voor de gemeente Zevenaar. Vooralsnog blijkt dit niet het geval.

Beleidskaders

- [Structuurvisie Zevenaar 2012-2030](#)
- [Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 \(2017\)](#)
- Woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028
- Plan Woningbouw (2022)
- Nota grondbeleid Zevenaar 2021
- [Woondeal regio Arnhem-Nijmegen 2.0 \(2023\)](#)
- Nota vastgoedbeleid
- [Regionaal Programma Werklocaties \(RPW\) 2021 - 2024](#)
- [Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking \(zon en wind\)](#)
- Integraal accommodatieplan 2020-2040 (IAP)

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

8.1 Zorgen voor een geschikte woning voor iedereen

8.1.2 Wij zetten een doorstroommakelaar in

2023-2026

Een doorstroommakelaar adviseert inwoners (op eigen verzoek) over welke woonsituatie het beste bij hen past. We vragen hiervoor bij een provincie een bijdrage aan vanuit de Verhuiscoachregeling.

Stand van zaken

De gemeente Zevenaar is de focusgemeente voor de Provincie Gelderland waar de verhuiscoach voor sociale huurwoningen wordt ingezet, samen met Duiven, Westervoort en de woningcorporaties.

De verhuiscoach is gestart op 1 januari 2025 en richt zich in de eerste helft van het jaar op de sociale huurmarkt. In de tweede helft komen ook de koopwoningen en vrije huurmarkt aan bod.

Een werkgroep (provincie / gemeenten / corporaties) werkt in 2025 het project verder uit, waarna het in het derde kwartaal wordt geëvalueerd en er een vervolgplan wordt opgesteld om de doorstroming te bevorderen en het project te continueren.

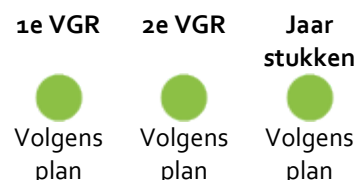
8.1.3 Wij maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties

2023-e.v.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zetten we in op het toevoegen van sociale huurwoningen (30% van de toegevoegde woningvoorraad) en middeldure huurwoningen. Daarnaast zetten we in op verduurzaming bij bestaande woningen en bespreken we de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de corporaties.

In de raamovereenkomst met de corporaties is 25% sociale huur opgenomen, deze passen we aan naar 30%. Wij hebben geen beleid op middeldure woningen, dit is ook niet opgenomen in woonvisies. Dat gaan we nu wel doen. Hiervoor is het nodig om de woonvisies te actualiseren. Daarin gaan we opnieuw de definitie bepalen van wat we betaalbaar vinden, rekening houdend met de huidige marktsituatie en prijsontwikkeling. Daarbij kijken we ook naar instrumenten zoals erfpacht en startersleningen.

Stand van zaken

Voor 2025 zijn de afspraken vastgelegd in een verbeterde opzet, gebaseerd op de woonzorgvisie Zevenaar 2024-2028. De afspraken voor 2024 zijn allemaal gestart en/of afgerond.

De nog openstaande afspraken blijven onze aandacht houden en worden begin 2025 opgepakt.

8.1.4 Wij stellen een woningbouwplan voor een continue bouwstroom op en geven uitvoering aan dit plan

2022-2026

In dit plan staat aangegeven welke woningbouw (nieuwbouw) op welke locaties de komende jaren plaatsvindt. Dit plan is afgestemd op de woningbouwbehoefte.

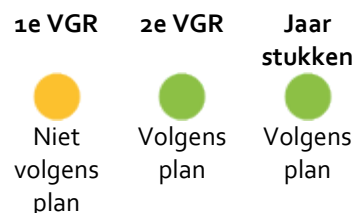
Wij streven naar een continue bouwstroom door het toevoegen van 150-200 woningen per jaar. Wij kijken naar mogelijkheden om woningen sneller te realiseren. Bouwen met nieuwe technieken, bijvoorbeeld fabrieksmatig (prefab) en alternatieve materialen zoals hout, bieden kansen voor versnelling van de realisatietijd. Daarnaast bekijken we hoe wij het proces nog effectiever kunnen inrichten.

Voor leegkomende of leegstaande gebouwen bekijken we of deze een nieuwe functie kunnen krijgen, bij voorkeur wonen. We gaan hiervoor het gesprek aan met eigenaren van leegstaande objecten om te kijken of deze zich lenen voor functieverandering. Dit kan het geval zijn voor individuele objecten maar ook voor een groter gebied dat om herstructurering vraagt. Als het om ons eigen vastgoed gaat zetten we in op een combinatie van maatschappelijke functies en wonen.

Er moet voldoende capaciteit zijn om goed uitvoering te kunnen geven aan de ambitieuze bouwopgaven

(meer bouwen, strakke vergunningverlening) en om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet (o.a. kortere procedures, participatie, integrale besluitvorming).

Stand van zaken

De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In het jaar 2024 zijn er 213 woningen opgeleverd. De komende jaren is onze inzet om het aantal afgesproken woningen te blijven realiseren. Om die reden investeert de gemeente in de ontbrekende grondposities door een meer situationeel grondbeleid te voeren met als doel om meer regie te kunnen voeren op de woningbouwproductie.

8.2 Uitvoeren van de Omgevingswet en ruimtelijke projecten

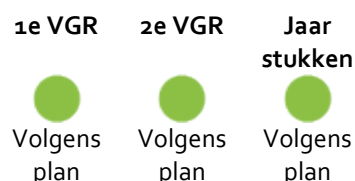
8.2.1 Wij nemen deel aan de Groene Metropool Regio: opgave Groene Groeiregio

2023-2025

Regionale samenwerking is belangrijk om doelstellingen te behalen die wij niet op lokale schaal kunnen bereiken. In de regio geven we uitvoering aan twee speerpunten:

- Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw (uitvoering Woondeal).
- Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven (Opstellen verstedelijkingsstrategie en het ondertekenen van het verstedelijkingsakkoord).

Stand van zaken

Wij werken met de Woondeal 2.0, met als voornaamste doel de versnelling van woningbouw, het aanpakken van woningnood en het realiseren van betaalbare woningen.

Samen met de Liemerse gemeenten en de provincie Gelderland hebben we de spoorzone binnen de kernen Duiven, Westervoort en Zevenaar aangedragen bij het Rijk als kandidaat voor grootschalige woningbouw ontwikkeling. In de gebiedsuitwerking zijn de potenties en randvoorwaarden in kaart gebracht met aansluitend een werkbezoek en besluitvorming in 2025.

Er zijn stappen gezet in de uitvoering van het afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen en de huisvesting van arbeidsmigranten.

De GMR was aanwezig bij de door het ministerie georganiseerde "Woontop" en ondertekende afspraken met als doelstelling om sneller te bouwen via typegoedkeuring van woningen.

Voor het Regio Deal voorstel Toekomstbestendig Bouwen is de subsidiebeschikking afgegeven, waarmee een Rijksbijdrage van €1,37 miljoen is toegekend. Ook zijn investeringsovereenkomsten met meerdere marktpartijen ondertekend. Met deze zekerheden kan de programmaorganisatie voor toekomstbestendig bouwen worden opgezet en verder ontwikkeld, waarna de deelprojecten en activiteiten snel kunnen worden opgepakt en uitgevoerd.

Leefomgeving

Verbinding van de ruimtelijke opgaven in regionaal verband. Er wordt gewerkt aan het gebiedsprogramma De Liemers waarin meer concreet uitvoering wordt gegeven aan de opgaven zoals die zijn vastgesteld in het regioarrangement van provincie en GMR AN (2023) en de Verstedelijkingsstrategie GMR ANF(2022), die beide door de raad zijn vastgesteld.

8.2.2 Wij geven uitvoering aan de Omgevingswet

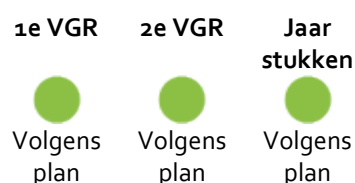
2022-2026

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Of dat ook de definitieve datum is, zal in oktober blijken. Belangrijk is namelijk dat de ICT-problemen verholpen zijn. De implementatie van de Omgevingswet heeft een structureel effect op de gemeente als organisatie (groeierende, krimpende en

veranderende capaciteit, legesopbrengsten, vervallen taken en nieuwe taken). Daarbij biedt de stelselwijziging veel decentrale beleidsruimte (keuzevrijheid) die effect gaat hebben op de organisatie en de financiën. De VNG heeft in samenwerking met een aantal gemeenten het Structureel Effectenmodel Omgevingswet ontwikkeld. Aan de hand van dit model zijn de structurele effecten van de Omgevingswet in beeld gebracht. Omdat er nog inhoudelijke beleidskeuzes gemaakt moeten worden is uitgegaan van een aantal aannames over o.a. vroegtijdige participatie, overname van de zogenaamde bruidsschat en de opzet van de nieuwe omgevingsplannen (globaal of gedetailleerd). De beschikbaar gestelde budgetten voor de invoering van de Omgevingswet zijn deels nog beschikbaar voor de transitiefase, maar behoeven wellicht nog aanvulling.

De Omgevingswet vereist het vaststellen van een omgevingsvisie en 1 omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente. Bij het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan onderzoeken we ook de mogelijkheden voor welstandsvrij bouwen en houden we de taakstelling van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit tegen het licht. Ook verkennen we of (gedeelten van) werklocaties te transformeren zijn naar woongebieden.

Stand van zaken

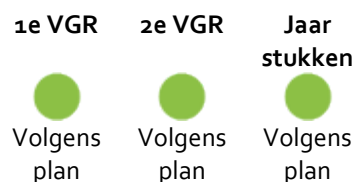
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 ingevoerd. Sinds die tijd werken we met nieuwe werkwijzen en ict-applicaties aan vergunningsaanvragen en conceptverzoeken. Als onderdeel van de Omgevingswet moeten gemeenten een omgevingsvisie vaststellen. In 2024 is deze visie met veel participatie tot stand gekomen. Besluitvorming vindt in 2025 plaats. Verder moeten gemeenten komen tot 1 omgevingsplan voor de hele gemeente. Dit moet uiterlijk 2031 zijn vastgesteld. In 2024 is als pilot gestart met het opstellen van een omgevingsplan voor een afgebakend gebied (Angerlo). Dit is gedaan op basis van de bestaande regels. De pilot wordt in de eerste helft van 2025 afgerond. Leerervaringen benutten we om tot de aanpak voor het omgevingsplan voor de gehele gemeente te komen.

8.2.3 Wij intensiveren participatie bij ruimtelijke plannen en wonen

2022-2026

Inwoners betrekken we meer en op het juiste moment bij de ruimtelijke ordening en wonen o.a. bij gebiedsgericht werken, omgevingsvisie en bouwplannen. Dit sluit aan op het nog op te stellen gemeentebrede participatiebeleid. Voor het toetsen van initiatieven werken wij met de omgevingstafel. Een omgevingstafel is een overlegstructuur waarbij een initiatief voor een ruimtelijk project vanuit verschillende invalshoeken (o.a. ruimtelijk, wonen, natuur, milieu, fysieke en sociale leefomgeving) wordt bekeken en beoordeeld. Deze is nog zeer intern gericht, maar gaan we uitbreiden en meer naar buiten richten. Wij kijken kritisch naar het idee van de conceptaanvraag zoals wij deze momenteel hanteren. We toetsen in een vroeg stadium (idee fase) het initiatief op kansrijkheid. Hierdoor geven we wooninitiatieven van inwoners en ontwikkelaars meer kans en we kunnen sneller besluiten. Ook voorkomen we hiermee dat een initiatiefnemer veel voorbereidingskosten moet maken. Bij het herinrichten van een wijk, zetten we in op wijkgericht werken.

Stand van zaken

Woningbouwplannen

Om de plannen te beoordelen, maken we momenteel actief gebruik van de omgevingstafel. Deze aanpak is voornamelijk intern gericht. Tijdens de omgevingstafel worden de aanvragen integraal besproken en voorzien van een advies voor verdere behandeling. Dit wordt tevens gedaan om vanuit alle disciplines sneller de aanvraag te kunnen beoordelen.

Locaties voor reizigers (woonwagens).

Voor het vraagstuk rondom het tekort aan woonwagenlocaties hebben we met de sector stappen gezet. Doel is te kunnen voorzien in de behoefte aan standplaatsen op bestaande locaties of nieuwe locaties.

Als eerste is toewijzingsbeleid opgesteld en kunnen belanghebbende zich inschrijven op een wachtlijst.

Daarnaast is voor de bestaande locaties en twee nieuwe locaties offerte aanvragen voor onderzoeken uitgedaan voor eventuele

uitbreiding van standplaatsen. Wij blijven in gesprek met de klankbordgroep van woonwagenbewoners en belanghebbenden om het proces verder vorm te geven.

Integraal gebiedsgericht werken

Eind 2024 is een programmamanager integraal wijkgericht werken gestart voor de gemeente en Baston wonen. Deze programmamanager heeft de taak een uitvoeringsprogramma op te stellen en integraal gebiedsgericht werken

te promoten. Dit gebeurt door interne en externe verbindingen te leggen en de samenwerking tussen betrokken partijen te stimuleren, zoals woningcorporaties, huurdersverenigingen, welzijns- en zorginstellingen, wijkagenten en verschillende domeinen binnen onze gemeente.

8.2.4 Wij werken samen met partners aan de realisering van het Rivierklimaatpark

2022-e.v.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst die in oktober 2020 gesloten is met de gemeenten Arnhem, Duiven, Rheden, Westervoort, het waterschap Rijn en IJssel, de provincie Gelderland, de staat der Nederlanden en Natuurmonumenten nemen we in 2022 een besluit over toezegging van financiën voor de uitvoering van maatregelen in het Rivierklimaatpark. Van de gemeente Zevenaar wordt een bijdrage verwacht voor

- Het verbeteren (verkeersveiliger maken) van de Marsweg.
- De opwaardering van de entrees van het gebied.
- Een algemene kwaliteitsimpuls.
- De aanleg van struinroutes.

Stand van zaken

1e VGR	2e VGR	Jaar stukken
		
Volgens plan	Volgens plan	Volgens plan

In 2024 is het Startdocument en Ruimtelijk Perspectief ter visie gelegd. De Nota van Antwoord en het aangepaste Startdocument zijn vastgesteld. Water en Bodem Sturend is geconcretiseerd, het Rivierklimaatpark is onderdeel van de maatwerkregeling. De onderzoeken zijn gestart, er is gewerkt aan het Schetsontwerp en er is extra werk verzet voor het oplossen van de scheepvaartknelpunten en de Koestraat. De agrariërs in het gebied worden geholpen bij het verkrijgen van subsidies. De inventarisatie van vergunningen is gestart er wordt toegewerkt naar een Vergunbaar Ontwerp. In het najaar van 2024 heeft de Stuurgroep de afspraken uit de SamenwerkingsOvereenkomst herbevestigd. In de eerste helft van 2025 worden keuzes gemaakt om te komen tot een voorkeursvariant. Deze wordt medio 2025 voorgelegd aan de Stuurgroep.

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN (BBV)

Beleidsindicatoren

Naam	Jaar meting	Gelderland	Zevenaar	Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
Demografische druk (%)						
	2024	74,30	80,10	80,10	80,10	0,00
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)						
	2024	933,00	871,00	805,00	805,00	0,00
Deze indicator betreft het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afval en riool zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.						
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)						
	2024	996,00	975,00	879,00	879,00	0,00
De indicator heeft betrekking op het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (OZB + afvalstoffenheffing + rioolheffing). Het is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de uitkomst (licht) afwijken van andere publicaties. Voor afvalbeheer en rioolbeheer zijn we kostendekkendheid en voor de OZB hanteren we de inflatiecorrectie.						
Gemiddelde WOZ-waarde (per € 1.000)						
	2024	379,00	320,00	320,00	320,00	0,00
Deze beleidsindicator is een zo goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. De waarde kan daardoor licht afwijken van andere publicaties. De stijging in 2024 ten opzichte van 2023 is 5,6%. De ontwikkeling van de woningmarkt voor de komende jaren schatten wij als volgt in: 2024 --> 2025 +6% 2024 --> 2025 +5%						
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)						
	2023	9,60	2,70	9,60	10,20	0,60
De ambitie voor de woningbouw is het toevoegen van 150 tot 200 woningen per jaar. In 2024 zijn er ca. 213 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Voor de komende jaren zitten er voldoende woningen in het programma om de gemiddelde jaarproductie te kunnen bereiken. Dit neemt niet weg dat we te maken hebben met een aantal onzekerheden. Met name de stikstofproblematiek, netcongestie en beschikbaarheid van personeel (zowel intern als extern).						

WAT HEEFT HET GEKOST?

Baten en lasten per programma

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	6.350	3.586	5.882	2.296
Lasten	9.830	8.766	9.137	-371
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.480	-5.180	-3.255	1.925
Mutaties reserves				
Baten	1.025	1.965	1.328	-636
Lasten	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	1.025	1.965	1.328	-636
Gerealiseerd resultaat	-2.455	-3.215	-1.927	1.288

Verschillenanalyse

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Invoering Omgevingswet Lasten 214.000 V I
 Voor de invoering van de Omgevingswet zijn ook middelen beschikbaar gesteld uit de algemene reserve. Begroot hiervoor was € 505.000. Daarnaast is in de meicirculaire 2024 € 189.000 opgenomen en in de 2e VGR 2024 begroot voor invoeringskosten Omgevingswet. De realisatie in 2024 bedroeg € 480.000. Eind 2024 resteert in de algemene reserve nog een bedrag van € 214.000.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Bestemmingsplan buitengebied Lasten -28.000 N I
 Door personele onderbezetting is voor het bestemmingsplan Gelders Eiland gedurende het gehele jaar 2024 een adviseur ruimtelijke ordening ingehuurd. Ook overdracht na een personele wisseling, diverse aanpassingen, beantwoording van zienswijzen, afstemming met betrokkenen, verwerking van een provinciale zienswijze op archeologie en het mer-traject zijn oorzaak van de overschrijding op deze post.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Dorpendeal Lathum Lasten -58.000 N I
 In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De eerste fase dient te leiden tot een uitgewerkt plan met daarbij behorende investeringsbegroting. Hiermee is in 2023 een start gemaakt en in 2024 is hiermee verder gegaan. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begroot voor 2024 was € 100.000. De realisatie was € 158.000. Een nadeel bij de lasten van € 58.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen Lasten 834.000 V I
 Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Wonen becijferd op negatief € 32.041.205 (excl. De Bem en De Tol) op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten

opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 1.200.000 NCW. Echter mede door het sluiten van deelgrondexploitaties De Bem en De Tol, die samen een positief saldo hebben van € 2.034.000, resulteert dit per saldo in een verbetering van het resultaat van € 834.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden gevonden:

1. Het saldo voor overige opbrengsten heeft daarmee een positief effect van € 771.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra overige opbrengsten uit de aansluitbijdrage warmtenet voor Het Hof. De grondopbrengsten in de grondexploitaties zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit heeft een positief effect van € 8.000. In totaal een voordeel van € 779.000.
2. Enkele deelgrondexploitaties binnen Zevenaar-Oost Wonen zijn voor een groot deel woonrijp gemaakt. In deze deelgebieden heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In de grondexploitaties is het budget behouden ten behoeve van het woonrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 1.386.000.
3. Vanwege langere procedures dan in het verleden verwacht werd, worden meer kosten gemaakt om het project tot een goed einde te laten komen. Deze vertraging heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 401.000. Deze extra kosten kunnen gecompenseerd worden met vrijgevallen budgetten binnen het project Zevenaar Oost Wonen.
4. De rente-effecten bedragen € 702.000 negatief. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking op deze verlieslijdende grondexploitatie. Dit wordt versterkt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% waarmee het resultaat contant wordt gemaakt in fluctuerende mate afwijkt van de rekenrente.
5. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging leiden tot een negatief effect van € 7.000 wegens sterkere kostenstijging.
6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren naar huidig prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 219.000.
7. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 2.000 nadelig. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay	Lasten	229.000	V	I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.702.532 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van € 229.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2025 en onlangs tot stand gekomen overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdrage invulling openbaar gebied. Deze aanpassingen hebben een positieve uitwerking op de grondexploitatie van € 125.000.
2. De rente-effecten bedragen € 76.000 nadelig. De verplichte discontovoet van

2% (waarmee het grondexploitatie resultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in fluctuerende mate af van de rekenrente. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking op deze verlieslijdende grondexploitatie. Het veranderende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt nadelig uit.

3. Deelgrondexploitaties Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. In dit deelgebied heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 72.000

4. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit heeft een positief effect van € 136.000.

5. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging lijden tot een negatief effect van € 30.000 wegens sterkere kostenstijging.

6. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 2.000 voordelig. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op positief € 512.204 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van de openingsbalans is dat een verslechtering van € 37.000 NCW. Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

Lasten -37.000 N I

1. De rente-effecten bedragen € 30.000 positief. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking. Echter door wijziging in percentages in verschillende jaren hebben afwijking van rentepercentages een positief effect.

2. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit heeft een negatief effect van € 95.000.

3. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage opbrengstenstijging en een hogere percentage kostenstijging leiden tot een negatief effect van € 18.000.

4. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijsbrief 2025. Deze aanpassingen hebben een positieve uitwerking op de grondexploitatie van € 46.000.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen

Lasten 636.000 V I

Het was de verwachting dat in 2024 € 914.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit de woon-zorgvisie. Echter de realisatie laat in 2024 maar € 278.000 zien. Een voordeel bij de lasten van € 636.000. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker (als gevolg van complexiteit van de vergunningverlening en beschikbaarheid van productiecapaciteit bij de leverancier) en vertraging bij het wegzetten van de opdracht bij externe bureaus van de onderzoeken naar standplaatsen woonwagens. Tenslotte is de programmamanager Babberich integraal

gebiedsgericht werken pas eind 2024 aangetrokken. In de planning was dit eerder opgenomen.

8.3 Wonen en bouwen - Startersleningen Lasten -35.000 N S

De gemeente Zevenaar verstrekt steeds meer startersleningen. Dit is positief voor de mensen die starten op de koopwoningmarkt. Echter door dit succes stijgt de variabele beheersvergoeding over het saldo van de uitstaande leningen. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Wij komen voor de stijging met een voorstel in 2025. Een nadeel bij de lasten van € 35.000.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Dorpendeal Lathum Baten 29.000 V I

In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De eerste fase dient te leiden tot een uitgewerkt plan met daarbij behorende investeringsbegroting. Hiermee is in 2023 een start gemaakt en in 2024 zijn we hiermee verder gegaan. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begrote subsidie voor 2024 was € 50.000. De realisatie was € 79.000. Een voordeel bij de baten van € 29.000.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht Baten 114.000 V I

In de tweede voortgangsrapportage 2024 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 991.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.015.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2024 meer omgevingsvergunningen zijn vergund dan eerder verwacht.

Daarnaast zijn twee dwangsommen volledig voorzien in 2023. Als gevolg van mediation verwachten wij nu alsnog € 80.000 aan baten. Naast wat kleinere voordelen leidt dit in totaal tot een voordeel van € 114.000.

0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw Baten -636.000 N I

In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 914.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2024 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 636.000.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Lasten 26.000 V I
Overige verschillen

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

Incidentele baten en lasten

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	1.328	1.551
Dorpendeal Lathum.	Voor de dorpendeal Lathum zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld door de gemeente en de Provincie Gelderland.	79	50
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 834.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	834	0
Lasten			
Grondexploitatie Babberich - Middag Oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 229.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	-229	0
Ontzanding Rhederlaag	Voor het beëindigen van de ontzanding Rhederlaag zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	375	375
Invoering Omgevingswet.	De kosten voor invoering van de omgevingswet. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	480	694
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 512.000.	512	475
Dorpendeal Lathum.	Voor de dorpendeal Lathum zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld door de gemeente en de Provincie Gelderland.	158	100
Bevordering woningbouw.	Voor het bevorderen van de woningbouw en doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	278	914
Totaal programma 8		667	-957

Reserves en voorzieningen

Bestemmingsreserves					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	115	0	115	0
Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol. De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer was vertraagd en zou naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee werd ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is aangegeven dat de overdracht is uitgesteld naar 2023. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.					
Onttrekking	De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer heeft in 2024 plaatsgevonden. Daarmee heeft ook de overdracht van het nazorgbudget in 2024 plaatsgevonden. Wij stellen voor de reserve af te sluiten.				
9031	Bestemmingsplannen	51	0	51	0
De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.					
Onttrekking	In 2024 zijn de kosten die gemaakt zijn voor het bestemmingsplan buitengebied ten laste gebracht van de bestemmingsreserve. Het saldo is hierdoor nihil geworden.				
9056	Woningbouw	2.850	0	753	2.097
De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.					
Onttrekking	In 2024 zijn de kosten (€ 278.000) die gemaakt zijn voor het plan woningbouw Zevenaar en voor het project flexwoningen Reisenakker ten laste gebracht van de bestemmingsreserve. Ook is € 475.000 aan de voorziening grondexploitatie Vestersbos toegevoegd vanuit deze reserve.				
9059	Advies en begeleiding project A12/A15	500	0	6	494
De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.					
Onttrekking	In 2024 is € 6.000 ten laste gebracht van de bestemmingsreserve.				
Totaal bestemmingsreserves		3.515	0	924	2.591

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

Inleiding

De lokale belastingen vormen een belangrijk deel (grootweg 20%) van de inkomsten van de gemeente. Deze paragraaf geeft inzicht in de te verwachten of gerealiseerde opbrengsten van de verschillende belastingen, heffingen en retributies. De lokale belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies. De opbrengsten van de algemene belastingen, zoals onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting en toeristenbelasting, behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Bij bestemmingsheffingen en retributies, zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing of leges, is sprake van een samenhang tussen de opbrengst en bepaalde aanwijsbare kosten of tegenprestaties.

In de Gemeentewet en enkele bijzondere wetten, zoals de Wet milieubeheer, staat aangegeven welke belastingen een gemeente mag heffen. Wij benutten een groot deel van de toegestane belastingsoorten. U besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen door het vaststellen van een verordening. Voor elke heffing stelt u een afzonderlijke verordening vast.

Beleid

U stelt de verordeningen vast voor alle gemeentelijke belastingen en heffingen. In deze verordeningen is ook opgenomen of -en tot welk bedrag- kwijtschelding mogelijk is. Bij het vaststellen van de tarieven voor 2024 golden de volgende uitgangspunten:

- De afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges mogen wettelijk gezien maximaal 100% kostendekkend zijn. Concreet betekent dit dat de geraamde baten van deze heffingen niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten die hiermee verband houden. Wij voldoen hieraan. Bij sommige heffingen, zoals marktgelden en lijkbezorgingsrechten, zien wij af van volledige kostendekking;
- Het gehanteerde inflatiepercentage voor 2024 is 7,5% (raming CPB);
- De kosten die wij maken voor heffing en invordering van de belastingen en rechten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend naar de bestemmingsheffingen, zoals afvalstoffen- en rioolheffing en naar één verzamelpost voor de algemene heffingen. Deze verdeelsleutel is een zo goed mogelijke inschatting. Omdat het gros van de werkzaamheden niet specifiek aan één enkele belastingsoort is toe te rekenen, is een meer specifieke inschatting niet te maken.

Beleidskaders

Een essentieel kader is de beperking dat lokale belastingen en heffingen niet afhankelijk gemaakt mogen worden van inkomen, winst of vermogen. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. De specifieke beleidskaders zijn opgenomen bij de verschillende belastingen en heffingen.

Ontwikkelingen

Indien van toepassing zijn er bij de betreffende belastingen of heffingen specifieke ontwikkelingen opgenomen.

OPBRENGSTEN

Bedragen x € 1.000

Belastingen en heffingen	Begroting primitief 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Vershil
Belastingen				
Belasting op eigendom woningen	8.826	8.826	8.862	36
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	5.948	5.948	6.041	93
Precariobelasting	37	37	45	8
Precariobelasting kabels en leidingen	0	0	0	0
Reclamebelasting	105	105	101	-4
Toeristenbelasting	382	382	394	12
Parkeerbelasting - parkeergelden	1.063	965	924	-41
Parkeerbelasting - parkeervergunningen	93	123	86	-37
Totaal belastingen	16.454	16.386	16.453	67

Heffingen (excl. reservemutaties)				
Leges - burgerzaken	110	140	147	7
Leges - paspoorten en rijbewijzen	769	947	826	-121
Leges - opstellen en handhaven APV	60	60	68	8
Marktgelden	36	36	26	-10
Afvalstoffenheffing	4.097	3.971	4.106	135
Lijkbezorgingsrechten	135	135	205	70
Leges - omgevingsvergunningen	891	991	1.015	24
Leges - ruimtelijke ordening	16	16	0	-16
Leges - welstand	43	63	71	8
Rioolheffing	5.101	4.941	5.002	61
Totaal heffingen (excl. reservemutaties)	11.258	11.300	11.466	166
Totaal belastingen en heffingen	27.712	27.686	27.919	233

OVERZICHT KOSTENDEKKENDHEID

Heffingsoort (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024				Rekening 2024			
	Taakveld	Over head	Baten	Dekkings %	Taakvel d	Over head	Baten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	4.018	79	4.097	100%	4.267	136	4.403	100%
Rioolheffing	4.408	693	5.101	100%	4.382	850	5.232	100%
Lijkbezorging	320	185	135	27%	299	185	205	42%
Marktgelden	38	9	36	77%	40	9	26	53%
Leges:								
Titel 1 Algemene dienstverlening	722	303	879	85%	1.002	361	1.080	79%
Titel 2 Omgevings- vergunningen	528	372	911	99%	565	242	1.056	134%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	120	102	51	23%	49	41	58	64%
Totaal leges	1.370	776	1.841	85%	1.616	644	2.194	97%

LOKALE LASTENDRUK

Over de lokale lastendruk wordt jaarlijks door diverse organisaties gepubliceerd. In deze publicaties wordt bij het bepalen van de lastendruk veelal uitgegaan van verschillende gegevensverzamelingen en verschillende methoden van berekening en grondslagen. In de ene publicatie wordt bijvoorbeeld gewerkt met gemiddelden, in de andere worden verschillende standaardprofielen onderscheiden of wordt alleen een aantal tevoren geselecteerde heffingen opgenomen. Hierbij gaat het dan ook vrijwel altijd uitsluitend om de lasten voor bewoners, en dus niet voor bedrijven.

Informatie over lastendruk is onder andere te vinden bij de [Provincie Gelderland](#), het [Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden \(COELO\)](#), op [Waar staat je gemeente](#) en via de [Lokale Lastenmeter](#).

Hieronder vindt u een overzicht van de gemiddelde lastendruk van een meerpersoonshuishouden op basis van de publicatie van COELO. De gemiddelde lastendruk is een zo'n goed mogelijke inschatting op een bepaald moment. Hierdoor kan de lastendruk iets afwijken van andere publicaties.

Belastingsoort	2023	2024
Afvalstoffenheffing	183	198
OZB eigendom woning	405	438
Rioolheffing	233	243

KWIJTSCHELDING EN ONINBAAR

Inleiding

Inwoners die niet in staat zijn de gemeentelijke belastingen te betalen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Beleid

Uw raad is bij de kwijtschelding gebonden aan wettelijk voorgeschreven regels (onder meer de Invorderingswet 1990). De gemeente heeft slechts een beperkte beleidsvrijheid.

Binnen deze beperkte beleidsvrijheid heeft uw raad in haar Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen o.a. bepaald voor welke belastingsoorten kwijtschelding mogelijk is en maakt uw raad gebruik van de mogelijkheid het percentage van de kosten van bestaan op 100% te stellen. Dit betekent dat belastingsschuldigen met een inkomen rond of op 100% van het minimuminkomen (volgens de bijstandsnorm) in aanmerking kan komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kengetallen

Aantal kwijtscheldingsverzoeken:

Geautomatiseerd toegekend: 288 aanslagbiljetten

Aantal handmatige verzoeken: 501

- Waarvan 237 geheel of gedeeltelijk toegekend
- Waarvan 243 afgewezen
- Waarvan 21 ingetrokken/retour

Aantal vorderingen oninbaar en op welke gronden:

In 2024 zijn er ongeveer 512 vorderingen over de heffingsjaren tot en met 2024 oninbaar geleden.

De gronden waarop een vordering oninbaar kan worden geleden zijn:

- Op voorstel van de deurwaarder, geen verhaalsmogelijkheden;
- Overleden, erfgenamen niet traceerbaar;
- Oninbaar schuldhelpverlening;
- Oninbaar failliet;
- Oninbaar vertrokken onbekend waarheen.

Aantal vorderingen overgedragen aan deurwaarder in 2024: 912

Onroerende zaakbelasting

Inleiding

De onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt geheven op grond van artikel 220 van de Gemeentewet. Er worden twee soorten belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van de eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- een gebruikersbelasting van de gebruikers van niet-woningen.

Bij niet-woningen met woondelen (zoals een boerderij of een winkelpand met bovenwoning) wordt voor de gebruikersbelasting de waarde van die woondelen buiten beschouwing gelaten.

Grondslag

De grondslag voor de OZB is de waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Begin van het jaar heeft iedere belastingplichtige een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen gecombineerd met de aanslag.

Gebruik WOZ-waarde in Woningwaarderingstelsel

De WOZ-waarde heeft invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen. Het puntensysteem van het Woningwaarderingstelsel is deels gebaseerd op de WOZ-waarde van de woning. Veel huurders van woningen hebben daardoor een formeel belang bij de WOZ-waarde van hun woning. Immers kan de jaarlijkse huurverhoging beïnvloed worden door de maximaal redelijke huurprijs die direct samenhangt met de WOZ-waarde. Daarom is het van belang dat ook de huurder van woningen de mogelijkheid heeft om bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en zij hebben dus eveneens een WOZ-beschikking ontvangen.

Beleid

Opbrengst

Bij de raming van de OZB-opbrengst 2024 hebben wij rekening gehouden met een meeropbrengst van 7,5%. Dit is verwerkt in de tarieven.

OZB en gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds van een gemeente hangt onder andere af van de zogenoemde 'OZB-belastingcapaciteit' van een gemeente. Het idee daarachter is eenvoudig: hoe meer geld een gemeente aan OZB kan binnenhalen, des te minder geld uit het Gemeentefonds nodig is. Zonder de toepassing van de OZB-belastingcapaciteit bij de verdeling van het Gemeentefonds zouden gemeenten met een hoge waarde aan onroerende zaken een hoger voorzieningenniveau of lagere belastingtarieven kunnen bieden dan gemeenten met een lage waarde.

Bij een gelijk tarief zijn de OZB-inkomsten in een gemeente met hoge WOZ-waarden immers hoger dan in een gemeente met lage WOZ-waarden. Een andere mogelijkheid is dat de tarieven in de gemeente met hoge WOZ-waarden lager uitvallen, terwijl de voorzieningen op een gemiddeld peil worden geboden.

Reken-/normtarieven

De belastingcapaciteit is afhankelijk van de WOZ-waarden in een gemeente. Hoe hoger de waarde, hoe hoger de belastingcapaciteit, hoe hoger de 'OZB-aftrekpost' bij de verdeling van het Gemeentefonds. Gemeenten worden afgerekend op de zogenoemde reken- of normtarieven. Er zijn drie reken- of normtarieven:

- voor eigenaren van woningen
- voor gebruikers van niet woningen
- voor eigenaren van niet-woningen

Deze drie tarieven zijn voor alle gemeenten gelijk. Verschillen tussen gemeenten in de OZB-aftrekpost worden dus alleen bepaald door verschillen in de waarde van onroerende zaken. De tarieven die de gemeenten werkelijk in rekening brengen bij de gebruikers en eigenaren van onroerende zaken spelen hierbij geen enkele rol. Dit betekent dat een verhoging of verlaging van de OZB-tarieven door de gemeente geen gevolgen heeft voor de uitkering uit het Gemeentefonds. Alleen als de totale WOZ-waarde verandert, door de jaarlijkse hertaxatie of door nieuwbouw of sloop, verandert de Gemeentefondsuitkering.

Beleidskaders

Verordening onroerende zaakbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711230>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Parkeerbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn op grond van artikel 225 van de Gemeentewet bevoegd parkeerbelastingen te heffen. De parkeerbelastingen zijn aan te merken als algemene en zakelijke belastingen. 'Algemeen' omdat de opbrengsten vrij besteedbaar zijn voor de gemeenten en 'zakelijk' omdat geen rekening wordt gehouden met persoonlijke omstandigheden.

Beleid

De parkeerbelasting is ingevoerd in het kader van parkeerregulering. De kostenopslag bij de naheffingsaanslagen mag maximaal kostendekkend zijn en is gemaximeerd.

Beleidskaders

Verordening parkeerbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711231/1>

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Precariobelasting

Inleiding

De precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Beleid

In de gemeente Zevenaar is de precariobelasting met name bedoeld voor het innemen van een terras op gemeentegrond.

Beleidskaders

Verordeningen precariobelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711232/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Reclamebelasting

Inleiding

Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg. Vanaf 2010 heffen wij voor het centrumgebied van Zevenaar reclamebelasting.

Beleid

De opbrengst van de reclamebelasting storten wij onder aftrek van de perceptiekosten naar een ondernemersfonds. Uit dit ondernemersfonds worden initiatieven van ondernemers in het centrum van Zevenaar bekostigd.

Beleidskaders

Verordening reclamebelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711234/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Toeristenbelasting

Inleiding

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels en pensions, op campings en dergelijke. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Er is in beginsel geen relatie tussen de opbrengsten van deze belasting en de dienstverlening vanuit de gemeente.

Beleid

Belastingplichtig voor de toeristenbelasting is degene die tegen een vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op degene die verblijf houdt.

Beleidskaders

Verordening toeristenbelasting:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711237/1>

Hier zijn ook de tarieven in opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inleiding

Afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de Wet milieubeheer.

Beleid

De afvalstoffenheffing leggen wij op aan de gebruikers van percelen waarvoor wij verplicht zijn huishoudelijk afval in te zamelen.

Wij hanteren het diftar-systeem. Dit houdt in dat wij naast een vast bedrag per huishouden een bedrag per lediging van de afvalcontainer dan wel een bedrag per storting in een ondergrondse container in rekening brengen. Van huishoudens die gebruik maken van een verzamelcontainer (bij sommige hoogbouw) heffen wij een vast bedrag.

Beleidskaders

Verordening afvalstoffenheffing:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711228/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

AFVALSTOFFENHEFFING		
Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	3.208	3.458
Kwijtschelding	153	110
Overhead	79	136
BCF	657	699
Totaal kosten	4.097	4.403
Heffing	4.097	4.105
Reserve mutatie		298
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2024 is een nadeel gerealiseerd op het product afval. Dit nadeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, onttrokken aan de daarvoor bestemde reserve. Op deze manier worden de geïnde heffingen gebruikt voor afval.

Lijkbezorgingsrechten

Inleiding

Voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en het daarbij verlenen van diensten door of vanwege de gemeente worden leges geheven op grond van de 'Verordening lijkbezorgingsrechten'.

Beleid

Wettelijk mogen de lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend zijn op begrotingsbasis. Om deze kosten voor onze inwoners te matigen zien wij af van 100% kostendekkendheid.

Beleidskaders

Verordening lijkbezorgingsrechten:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711226/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LIJKBEZORGINGSRECHTEN		
Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	309	299
Overhead	185	185
BCF	11	0
Totaal kosten	505	484
Rechten	135	205
Kostendekkendheid	27%	42%

Leges

Inleiding

Voor het door ons verlenen van diensten heffen wij leges. In de Legesverordening op grond van artikel 229 van de Gemeentewet is geregeld voor welke diensten leges verschuldigd zijn.

Belastingplichtig is degene die de dienst aanvraagt, dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Voor de Legesverordening nemen wij de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten als basis.

Beleid

De leges zijn in de gemeente Zevenaar conform wet- en regelgeving niet meer dan 100% kostendekkend op begrotingsbasis.

Beleidskaders

Verordening leges:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711241/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

LEGES: TITEL 1 Algemene dienstverlening

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	722	1.002
Overhead	303	361
BCF	5	0
Totaal kosten	1.030	1.363
Leges	879	1.080
Kostendekkendheid	85%	79%

LEGES: TITEL 2 Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	517	565
Overhead	372	242
BCF	17	0
Totaal kosten	906	807
Leges	906	1.056
Kostendekkendheid	100%	134%

LEGES: TITEL 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	120	49
Overhead	102	41
BCF	0	0
Totaal kosten	221	90
Leges	51	58
Kostendekkendheid	23%	64%

Marktgelden**Inleiding**

Marktgeld wordt geheven van degene die goederen of koopwaren uitstalt tijdens de wekelijkse markt. Het is een recht, geheven voor het gebruik van de openbare grond op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is.

Beleid

Marktgeld heffen wij van degene, die de goederen of koopwaren uitstalt. Hiervoor geldt een tarief per strekkende meter die in gebruik is genomen. Bij het tarief marktgeld hebben wij rekening gehouden met de kosten voor promotie van de markt.

Beleidskaders

Verordening marktgelden:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711229/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid**MARKTGELDEN**

Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	32	40
Overhead	9	9
BCF	6	0
Totaal kosten	47	49
Marktgelden	36	26
Kostendekkendheid	77%	53%

Rioolheffing

Inleiding

De Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken is in werking getreden. Dit heeft een verbreding van de gemeentelijke zorgplicht tot gevolg. Tegenwoordig gaat het niet meer slechts om kostenverhaal van een doelmatig werkende riolering. Het gaat om verhaal van kosten die gemoeid zijn met alle collectieve maatregelen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering én om verhaal van kosten van alle overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater, kortom voor de volledige uitvoering van de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet.

Beleid

Wij heffen de rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water (huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater of grondwater) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De opbrengst baseren wij op het watertakenplan de Liemers.

Beleidskaders

Verordening rioolheffing:

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR711235/1>

Hier zijn ook de verschillende tarieven in opgenomen.

Overzicht kostendekkendheid

RIOOLHEFFING		
Omschrijving	Begroting 2024	Rekening 2024
Taakveld	4.158	3.965
Kwijtschelding	0	134
Overhead	693	850
BCF	250	283
Totaal kosten	5.101	5.232
Heffing	5.101	5.002
Reserve mutatie		230
Kostendekkendheid	100%	100%

In 2024 is een nadeel gerealiseerd op het product riolering. Dit nadeel is, conform het besluit begroting en verantwoording, onttrokken aan de daarvoor bestemde reserve en voorziening. Op deze manier blijven de geïnde heffingen beschikbaar voor riolering.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in risicomanagement toegelicht. Hierbij wordt het risicoprofiel en het bijbehorende weerstandsvermogen voor de gemeente Zevenaar weergegeven. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het bestaande beleid aangepast moet worden en zonder dat de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening in gevaar komt.

De gemeente Zevenaar vindt het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk en beheersbaar te maken. Door inzicht in de (financiële) risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze een afweging te maken en besluiten te nemen over de inzet van middelen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van deze risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Beleid

Het beleid op het terrein van risicomanagement heeft als het doel:

- Het inzichtelijk maken van en sturen op (financiële) risico's;
- Het vergroten van het risicobewustzijn;
- Het voorkomen van onaangename (financiële) verrassingen;
- Het aanhouden van voldoende weerstandsvermogen, minimaal ratio 1.0.

De gemeenteraad neemt kennis van het risicoprofiel, bepaalt de financiële omvang van de noodzakelijke risicoreservering en stelt de ratio vast.

Beleidskaders

Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen (2023)

Ontwikkelingen

We werken aan een doorontwikkeling van het risicomanagement. Naast het inventariseren en actualiseren van de financiële risico's gaan we meer focus leggen op risicobebepaling en risicomanagement van doelstellingen. Welke risico's hangen met de doelstellingen van de gemeente samen, welke maatregelen nemen we en hoe gaan we met de risico's om?

OVERZICHT TOPRISICO'S

In de voorbereiding op deze jaarstukken zijn de risico's geïnterpreteerd en geactualiseerd. In het hieronder weergegeven overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de grootste netto impact; dat wil zeggen effect x kans groter dan € 250.000.

Nr.	Risico	Kans op voordoen van risico	Financieel gevolg (maximaal)
Bedragen x € 1.000			
1	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties	*1	2.747
2	Algemene uitkering wijkt af van de begroting	50%	1.900
3	Verbonden partijen	70%	1.350
4	Aantrekken en behouden van gekwalificeerd personeel	70%	1.300
5	Prijsstijgingen bij revitalisering van de openbare ruimte	70%	1.250
6	Aangescherpte ramingen / budgetoverschrijdingen	50%	1.500
7	Bylandse brug	30%	2.000
8	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	50%	1.200
9	Voortgang hervormingsagenda/eigen bijdrage	20%	2.900
10	Sociaal domein / Jeugd / WMO	70%	750
11	Dividendinkomsten	50%	758
12	Tekort op het I-deel / BUIG-budget	50%	600
13	Wachtgeld wethouders	30%	980
14	Uitval ICT systemen	50%	500

Ontwikkeling weerstandsvermogen

In de meerjarenbegroting 2025-2028 is de laatste stand van het weerstandsvermogen bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit in de begroting bedroeg € 7.867.000. Ten opzichte van die stand zijn risico's geactualiseerd en enkele nieuwe risico's toegevoegd.

Op basis van de actualisatie van de risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bijgesteld naar € 8.900.000. Dit is voornamelijk te verklaren door enkele nieuw toegevoegde risico's. De risico's bij de grondexploitaties zijn iets afgenomen.

Marktontwikkelingen en weerstandsvermogen

(CPB februari 2025)

De komende jaren groeit de Nederlandse economie gematigd. Geopolitieke onrust zorgt momenteel voor extra onzekerheid. Volgens de huidige verwachting groeit de koopkracht in 2025 en 2026 en neemt de armoede af. Het economisch beeld voor de middellange termijn is gunstiger dan eerder verwacht, door een hogere arbeidsparticipatie en lagere werkloosheid. De overheidsfinanciën vallen daardoor ook beter uit, al neemt het tekort op middellange termijn nog steeds toe.

De komende jaren laat de Nederlandse economie een gematigde groei zien. Het bbp-volume neemt in 2025 met 1,9% en in 2026 met 1,5% toe. Vooral huishoudens en de overheid stimuleren de economische groei door meer consumptieve bestedingen. De koopkracht herstelt, omdat de loongroei de komende jaren hoger ligt dan de inflatie. Ook lastenverlichting uit het Hoofdlijnenakkoord draagt bij aan de toenemende

koopkracht. In lijn hiermee neemt de armoede af, van 3,5% in 2024 naar 2,9% in 2026. De inflatie blijft nog een aantal jaren hoger dan 2%, door de hoog blijvende loongroei en effecten van beleid zoals de btw-verhoging. Voor de gemeenten geeft dit wel een nadeel. De gemeenten krijgen inflatie gecompenseerd op basis van de ontwikkeling van het BBP. De ontwikkeling van de BBP ligt lager dan de inflatie en daarmee ontstaat een tekort in de gemeentelijke begroting.

De krapte op de arbeidsmarkt neemt iets af. De werkzame beroepsbevolking is in de tweede helft van 2024 voor het eerst sinds 2020 licht teruggelopen; ook de werkgelegenheid in uren groeide niet verder en de vacaturegraad nam wat af. Dit heeft zich nog niet vertaald in een hogere werkloosheid, omdat ook de participatiegraad wat daalde, maar het zijn de eerste tekenen van een iets afnemende spanning op de arbeidsmarkt. We verwachten dat de werkgelegenheid ook de komende jaren niet veel zal groeien, ondanks de bbp-groei. Hogere loonkosten drukken de winstgevendheid van bedrijven, waardoor de dynamiek op de arbeidsmarkt toeneemt. De werkloosheid loopt licht op naar 4,0% in 2026.

Armoede daalt in 2025 en 2026. In 2025 en 2026 daalt de armoede onder personen en kinderen licht, als gevolg van de positieve reële loonontwikkeling, lastenverlichting en stijging van het kindgebonden budget en de huurtoeslag. De armoede ligt ten opzichte van eerdere ramingen op een lager niveau. Deze niveausprong is een gevolg van de overstap op de nieuwe armoededefinitie van het CBS, SCP en Nibud. In maart 2025 verschijnt bij het CPB ook een publicatie over de afstand van mensen in armoede tot de armoedegrens (de armoede-intensiteit).

Toelichting op risico's

1. Grondexploitaties

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.747.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2025-2028 (€ 3.897.000) betekent dit een daling van € 1.150.000.

Dit risicoprofiel van € 2,7 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals het Hof, Waaijakkers, Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. De stijging in het risicoprofiel wordt veroorzaakt doordat de verwachting is dat de rekenrente gaat stijgen, omdat voor nieuwe leningen hogere rente betaald moet worden. De belangrijkste reden voor de afname in het risicoprofiel wordt veroorzaakt door het afsluiten van twee deelgrondexploitaties en gesloten overeenkomsten bij Zevenaar-Oost-Wonen.

In de paragraaf Grondbeleid is een nadere analyse van het risico per project opgenomen.

Grondposities

In de afgelopen periode zijn meerdere stappen gezet om grondposities te verwerven om op langere termijn woningbouw en bedrijventerreinen te ontwikkelen. De raad heeft in 2025 meerdere voorstellen behandeld om grondaankopen mogelijk te maken.

2. Algemene uitkering

De jaarlijkse verhogingen of verlagingen (het accres) van het gemeentefonds zijn onzeker. De hoogte van de algemene uitkering is mede afhankelijk van omstandigheden die buiten de invloedssfeer van de gemeenten liggen. Daarnaast spelen er voor de komende jaren onduidelijkheden over deze systematiek en de wijze waarop de algemene uitkering (verruiming belastinggebied) zal worden vorm gegeven.

Het risico is bepaald op 1,8 miljoen, dit is 2% van 92 miljoen. Bij dit risico is geen rekening gehouden met de hiervoor beschreven onzekerheden in de komende jaren. Dit is verder op in deze paragraaf beschreven.

3. Verbonden partijen

De totale jaarlijkse bijdrage van onze gemeente aan verbonden partijen is ruim 28 miljoen. Het risico bestaat dat verbonden partijen in een bepaald jaar een hogere bijdrage nodig hebben dan begroot. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan bij onverwachte tegenvallers in hun exploitatie. Omdat de verbonden partijen in hoofdzaak niet beschikken over een eigen weerstandsvermogen, worden deze tegenvallers in rekening gebracht bij de gemeente. Door de huidige economische situatie is de kans groter dat er tekorten ontstaan bij verbonden partijen, die zij niet zelf kunnen opvangen.

4. Aantrekken en behouden gekwalificeerd personeel

Zoals opgenomen in de CPB raming blijft de arbeidsmarkt krap. Het gevolg hiervan zien wij terug in het risico in vacatures die langere tijd open staan en soms zelfs niet in te vullen zijn. Met name bij bouwen & wonen, ruimtelijke ordening en sociaal domein staan vacatures open.

Om het noodzakelijke werk op te kunnen leveren, zetten wij van personeel van derden in (inhuur). Het uitgangspunt is dat de kosten van inhuur binnen de formatieve budgetten blijft. De krappe arbeidsmarkt en stijgende inflatie leiden tot stijgende lonen. De hogere lonen leiden tot hogere kosten voor inhuur.

Mocht er ook geen inhuur beschikbaar zijn, dan kan het risico zich voordoen dat geplande activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden. Een geplande activiteit niet meer of anders uitvoeren zal ook tijd en geld kosten. Hierbij kun je denken aan extra kosten voor communicatie en kosten voor alternatieve plannen en verantwoording.

Als maatregel voor dit vraagstuk hebben wij ingezet op de ontwikkeling van aantrekkelijke werkgever. We werken aan de doorontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie. Gelet op het belang en onze ambitie hierin vervult Zevenaar een bestuursrol in het P&O-netwerk / werken in Gelderland. In de begroting zijn budgetten opgenomen om een aantrekkelijker werkgever te worden, aangevuld met budget voor recruitment om daarmee de afhankelijkheid van inhuur te beperken en meer te kunnen ontwikkelen. De maatregelen beperken dit risico enigszins.

Als grondslag voor het bepalen van het risico gebruiken wij de geraamde salarislasten als basis. Er is een risico dat wij 5% meer uit moeten geven dan de geraamde salarislasten om de geplande activiteiten te realiseren. Het risico bedraagt daarmee € 1,3 miljoen met een kans van 70%.

5. Prijsstijgingen bij revitaliserings van de openbare ruimte

In de afgelopen jaren hebben we een aanzienlijke stijging gezien in de prijzen voor lonen, grondstoffen en materieel binnen de grond-, weg- en waterbouw. Sinds 2020 zien we een alarmerende toename van ongeveer 30%. Vooral de asfalteringsprojecten zijn geraakt met een forse stijging van zo'n 45 %. Prijsstijgingen ervaren wij niet alleen in de grond-, weg- en waterbouw maar ook groen en overige objecten van de openbare ruimte hebben te maken met aanzienlijke prijsstijgingen. De beschikbare meerjareninvesteringen in onze begroting hebben onvoldoende buffer om deze prijsstijgingen op te vangen. Investerings- en budgetten voor 2025 worden bijgesteld in de 1ste voortgangsrapportage 2025. De gevolgen voor de meerjarenbegroting worden meegewogen in de het project de financieel gezonde toekomst.

6. Aangescherpte ramingen / budgetoverschrijdingen

In de kadernota 2025-2028 presenteren we een financieel meerjarenbeeld dat in alle jaren op een fors tekort uit komt. Als gevolg van de financieel onzekere situatie en de daarop gemaakte keuzes is onze begroting gevoeliger geworden voor onvoorziene omstandigheden en onverwachte ontwikkelingen. We zijn

genoodzaakt om risicovoller te ramen. Er is sprake van een hoger risico op budgetoverschrijdingen. De budgetten in het sociaal domein zijn in de begroting verhoogd met een indexatie van 1,2 %. Mogelijk is dit percentage niet toereikend en moeten we rekening houden met een hoger percentage. Wij hebben geen hogere indexatie toegepast om één lijn te kiezen voor alle budgetten, ook omdat in 2025 een commissie van deskundigen een advies heeft uitgebracht bij het rijk voor wat betreft de zorgbudgetten en de compensatie die mogelijk wordt gegeven aan gemeenten. Waar dit toe zal leiden is onbekend en betekent een risico in onze begroting.

7. Bylandse brug

De Bylandse brug verkeert in slechte staat en moet op (korte) termijn vervangen worden. Het wegvak over de brug is openbaar en de brug is in particulier eigendom van de steenfabriek Tolkamer (Vandersanden Nederland). De eigenaar stelt dat hij wel eigenaar is maar niet onderhoudsplichtig. De gemeente stelt Vandersanden onderhoudsplichtig is omdat zij in het verleden en nog steeds onderhoud uitvoeren. Er dreigt een juridisch geschil te ontstaan over wie onderhoudsplichtig is. Het risico bestaat dat de gemeente als onderhoudsplichtige wordt aangemerkt en dus ook de kosten voor vervanging op zich moet nemen. In het meerjareninvesteringsplan voor vervanging van kunstwerken is met deze vervanging geen rekening gehouden. De kosten voor vervanging worden geraamd op € 1.500.000 tot € 2.000.000. De kans dat de gemeente volledig opdraait voor vervanging schatten we nu in op 30%.

8. Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Als onderdeel van het integraal accommodatieplan is een financiële doorrekening gemaakt van € 24 miljoen aan verduurzamende maatregelen voor het gemeentelijk vastgoed. Dit gaat om investeringen in nieuwbouw in een tijdshorizon van de komende 20 jaar. Wij schatten in dat een afwijkingsrisico van 25% aanwezig is omdat dit op kengetallen is gebaseerd.

Ervan uit gaande dat we op termijn via de kadernota de investeringsbedragen beschikbaar krijgen, zien wij een risico van zo'n 6 miljoen dat extra investeringen nodig zijn. Het bedrag van € 6 miljoen heeft betrekking op de totale investering voor de komende 20 jaar. Deze totale investering wordt niet in één keer aangevraagd maar jaarlijks een deel op basis van een investeringsprogramma. Voor de risicoberekening gaan we uit van een periode van 4 jaar. We houden rekening met een risico van € 1,2 miljoen ($24 \text{ miljoen} \times 25\% = 6 \text{ miljoen} / 5$). De kans is 50%.

9. en 10. Sociaal domein

Algemene ontwikkeling

De prognose voor het gebruik van jeugdzorg en Wmo is gebaseerd op de werkelijke uitgaven, verhoogd met de verwachte ontwikkelingen in prijs en aantal cliënten. Wij zijn hierbij afhankelijk van factoren die buiten onze invloedssfeer liggen. Een andere factor die buiten onze invloedssfeer ligt is de beschikbaarheid van zorg. De beschikbaarheid staat onder druk, waardoor inwoners niet gelijk kunnen worden geholpen. Hierdoor bestaat het risico dat alternatieve (tussentijdse) zorg ingezet moet worden. Daarnaast hebben ook niet voorspelde demografische ontwikkelingen invloed op de gerealiseerde kosten. In de monitor sociaal domein wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen in de huidige jaar.

Als algemeen risico wordt op basis van het huidige kostenniveau voor de gemeente Zevenaar een bedrag van € 750.000 aangehouden.

Hervormingsagenda jeugd

In januari 2026 heeft de commissie van Ark in het kader van de hervormingsagenda een tussentijdsonderzoek uitgevoerd.

De Hervormingsagenda Jeugd is noodzakelijk, maar op zichzelf onvoldoende om de problematiek in de jeugdzorg het hoofd te bieden. Dat concludeert de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd in het rapport 'Groeipijn'. De commissie roept op om de financiële afspraken tussen het rijk en de gemeenten te herijken.

In de voorjaarsnota heeft het Rijk mede op basis van het rapport compensatie voor 2026 en 2027 toegekend. In totaal ontvangen wij 3,5 miljoen, voor de jeugd ongeveer 2/3 van dit bedrag. We ontvangen ongeveer 1,2 miljoen als structurele bijdrage voor de tekorten jeugdzorg. In 2026 en 2027 wordt het ingroeppad van de korting gedempt. Hiervoor ontvangen wij in 2026 en 2027 ook ongeveer 1,2 miljoen. Vanaf 2028 komen de veronderstelde besparingen met aanvullende maatregelen met een grote omvang weer terug. In de voorjaarsnota wordt geanticipeerd op maatregelen, zoals een eigen bijdrage voor jeugd en verkorte trajecten. De onzekerheid over de haalbaarheid van deze opgave is vanaf 2028 door de maatregelen in de voorjaarsnota groter geworden. In het project financieel gezonde toekomst wordt toegewerkt naar maatregelen om meer grip te krijgen op de tekorten en de tekorten te beperken.

Eigen bijdragen

In de voorjaarsnota 2024 van het demissionair kabinet is een voorstel gedaan om een brede eigen bijdrage in te voeren vanaf 2025. Dit primair als reactie op de stijgende kosten (aanzuigende werking) van de huishoudelijke hulp. De compensatie die gemeenten ontvingen in de algemene uitkering is teruggedraaid, maar de maatregelen zijn nog niet omgezet in wetgeving.

De wetgeving die de invoer van de eigen bijdragen mogelijk moet maken is nog niet in de 2de kamer geweest. Op basis van de laatste communicatie-uitingen zal de eigen bijdrage van af 2027 gaan gelden, dit blijft echter onzeker.

Inflatie/kostenstijgingen

Door de hogere inflatie en stijgende loonkosten (CAO's) nemen de kosten voor zorg toe. In de algemene uitkering ontvangen wij een compensatie die is gebaseerd op de ontwikkeling van het BBP. De stijging van het BBP is (aanzienlijk) lager dan de stijging van de kosten, versterkt door de behoudende inschatting van het CPB over de ontwikkeling van het BBP. Dit aspect is ook onderdeel van de onderhandelingen tussen de VNG en het kabinet in het kader van de voorjaarsnota. Wij blijven in de tussentijd verantwoordelijk voor het opvangen van de kosten die hoger zijn dan wat wij krijgen gecompenseerd.

Voortgang hervormingsagenda/eigen bijdragen/inflatie

Voor al deze onzekerheden en onduidelijkheden in relatie tot de hervormingsagenda, eigen bijdrage en compensatie houden wij rekening met een risico van 5% van het saldo van de bestedingen in programma 6, zijnde 3 miljoen. De kans dat de onzekerheden dit negatieve effect hebben schatten we in op 20%.

11. Dividend deelnemingen

We ramen in de begroting dividendinkomsten van Alliander, Ataro en BNG. Het risico bestaat dat dividendinkomsten lager uitvallen, bijvoorbeeld door tegenvallende bedrijfsresultaten.

12. Tekort I-deel/ BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen. Het risico van het tekort op het BUIG-budget fluctueert. Boven de 12,5% worden tekorten volledig gecompenseerd door de vangnetuitkering. Gemiddeld rekening houdend met vangnetuitkeringen is het tekort € 600.000 en 50%.

13. Wachtgeld wethouders

Om de huidige wethouders te beschermen tegen de gevolgen van werkloosheid na het wethouderschap geldt

een wachtgeldregeling. Na het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appa-ontslaguitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dit is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Waarom het wethouderschap beëindigd is hierbij niet van belang; het recht op de uitkering bestaat ongeacht de reden van het aftreden. De specifieke aanspraak en omvang kunnen pas worden bepaald op het moment dat zich dit voordoet.

14. Uitval ICT-systemen

Een ICT- storing heeft een grote impact op onze gemeentelijke dienstverlening. Het is van groot belang dat beheer en onderhoud op de ICT- omgeving op een adequate manier wordt uitgevoerd. Hierbij wordt de kwetsbaarheid van de RID zichtbaar. Een combinatie van druk op de personele capaciteit, krapte op de arbeidsmarkt, vertraging in projecten en gebrek aan innovatiekracht, dragen er aan bij dat de kwaliteit van de ICT- omgeving onder druk komt te staan. Hierdoor bestaat het risico dat de kans op incidenten toe neemt en wij worden geconfronteerd met kosten. Dit kunnen kosten zijn op het niet beschikbaar zijn van netwerken en/of data door uitval of bijvoorbeeld een hack.

Het risico op incidenten in relatie tot informatieveiligheid zal de komende jaren alleen maar toenemen. Hier moeten we als gemeente voldoende op voorbereid zijn. In het kader daarvan heeft de VNG reeds eerder aandacht gevraagd voor de toenemende kans geconfronteerd te worden met ransomware oftewel gijzelsoftware. In de risico's is nu een bedrag opgenomen van 0,5 mln. met een kans van 50%. Het risico is bepaald op een aantal dagen dat niet gewerkt kan worden als gevolg van het niet beschikbaar zijn van systemen. Als dit het gevolg is van ransomware zullen er naast deze kosten ook andere kosten zijn, zoals het herstellen van data en systemen, inrichten aanvullende maatregelen, verantwoording afleggen over voortgang. De financiële omvang is aanzienlijk groter, maar de kans is kleiner. Met de doorontwikkeling van de RID en het versterken van de I-organisatie wordt dit risico op termijn beter beheersbaar.

Risico's van omvang niet in opgenomen bij de toprisico's

In de bovenstaande beschouwing zijn de toprisico's beschreven op basis van financiële impact. De afgelopen jaren hebben ons laten zien dat er grote risico's op ons af komen. Waar de kans klein van is, maar de impact groot of waar de gemeente niet direct financieel voor verantwoordelijk is.

Droogte/regenval

Perioden van droogte of grote regenval komen steeds vaker voor. In de afgelopen jaren zijn door de lage grondwaterstand problemen met woningen in onze gemeente ontstaan. Hoewel dit risico niet direct financieel is voor de gemeente, heeft onze gemeente wel zorgplicht naar zijn inwoners. Ambtelijke en bestuurlijke capaciteit wordt beschikbaar gesteld om onze inwoners te ondersteunen. Waar nodig worden ook beperkte budgettaire aanvragen gedaan. De invloed die wij als gemeente op dit vraagstuk hebben is beperkt, maar wij dragen bij aan de globale doelstellingen waar nodig en mogelijk. De kans van dit risico wordt dus steeds groter, maar de impact blijft beperkt. Hierdoor staat deze niet in de top 10.

"Ravijnjaren"

Door verschillende ingrepen door de kabinetten in de afgelopen 10 jaar komen in 2026 al deze effecten ineens naar boven. Als gevolg hiervan wordt vanaf 2026 de algemene uitkering 2,4 miljard lager. Daarnaast loopt het verwachte tekort in het sociaal domein in 2028 op naar 3,2 miljard. Als laatste is door het vorige kabinet de inflatiecompensatie (trap-op-trap-af) gewijzigd naar een compensatie op basis van de ontwikkeling van het BBP. Door een lage inschatting van de ontwikkeling van het BBP door het CPB krijgen gemeenten ongeveer 400 miljoen te weinig aan compensatie. Daarbij nog niet betrokken het verschil tussen de ontwikkeling van het BBP en de inflatie op met name personele kosten.

De Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) heeft meerdere rapporten opgesteld dat de (financiële) verhoudingen binnen de overheid en specifiek de rijksoverheid en lagere overheden moet worden herstelt. In de voorjaarsnota 2025 zou hier een eerste stap in gezet kunnen worden. Maar het blijft onduidelijk of het rijk daar invulling aan gaat geven.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die een grote impact kunnen hebben op de financiën van Zevenaar. Het risicoprofiel is een dynamisch geheel gelet op ontwikkelingen in de in- en externe omgeving, het bijstellen van doelstellingen en de werking van beheersmaatregelen. Op het moment dat een bepaald risico in de begroting is geraamd, is het geen risico meer. Op basis van een actuele risicosimulatie heeft de gemeente Zevenaar een weerstandscapaciteit nodig van afgerond € 8,9 miljoen.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote kosten, dat wil zeggen risico's, op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit zit in het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve. Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve van onze gemeente is per 31 december 2024 € 25,5 miljoen. Dit is een toename van de algemene reserve, met name als gevolg van de voorgestelde bezuinigingsvoorstellen in de Financieel Gezonde Toekomst. Het meerjarenperspectief buigt positief om en daarmee komt de algemene reserve terug op niveau.

WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{25.454.000}{8.900.000} = 2,86$$

Duiding

De ratio weerstandsvermogen geeft een beeld van in hoeverre de huidig bekende, kwantificeerbare en ingeschatte risico's kunnen worden afgedekt met beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee geeft het inzicht in de ruimte die er is om meer of minder risico's te nemen bij verschillende ontwikkelingen die nog op de gemeente afkomen.

Kwalificering

De ratio voor het weerstandsvermogen kan worden ingedeeld in een aantal waarderingscijfers.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	$2,0 \leq x$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x < 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De nu berekende ratio van de gemeente Zevenaar valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen om de risico's af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve per 31-12-2024 aangevuld met de verwachte mutaties in het meerjarenperspectief. De weerstandscapaciteit is gedaald als gevolg van de te verwachten negatieve begrotingsresultaten in de komende jaren (ravijnjaren).

Doorrekening algemene reserve (bedragen x € 1.000)	
Saldo algemene reserve per 31-12-2024	38.867
Negatief resultaat jaarrekening 2024	- 2.537
Begrotingsresultaat 2025	- 2.791
Begrotingsresultaat 2026	- 4.903
Begrotingsresultaat 2027	- 1.660
Begrotingsresultaat 2028	- 601
Begrotingsresultaat 2029	1.251
Enmalige onttrekking 2026 t.b.v. begrotingsresultaat	-1.695
Mutaties n.a.v. eerder genomen besluiten 2025-2028	- 478
Totaal	25.453

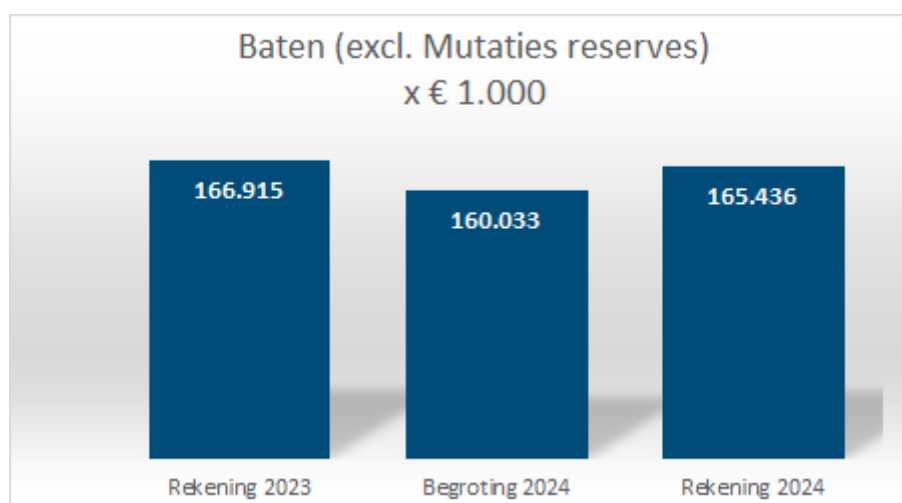
FINANCIËLE KENGETALLEN

Algemeen

De financiële kengetallen geven u een globaal inzicht in de financiële positie van onze gemeente. De kengetallen moeten in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van onze gemeente.

Baten

Bij het bepalen van de kengetallen wordt bij de meeste kengetallen een waarde gedeeld door de totale baten, exclusief mutaties reserves. In meerdere gevallen wijken kengetallen af van de begroting of rekening van vorig jaar omdat de totale baten zijn gewijzigd. In het onderstaande tabel is daarom het verloop van de totale baten weergegeven, die sterk wordt beïnvloed door de baten die samenhangen met de grondexploitaties.

Doordat de werkelijke baten in 2024 weinig afwijken van 2023, zullen de benoemde kengetallen in 2024 weinig veranderen in vergelijking tot 2023 (bij gelijkblijvende noemers). Echter de baten zoals opgenomen in de primitieve begroting 2024 waren aanzienlijk lager dan de werkelijke baten in 2024. De hogere werkelijke baten hebben een verlagend effect op de kengetallen ten opzichte van de begroting 2024 (bij gelijkblijvende noemers).

Bij het beschouwen van de ontwikkeling is bovenstaande van belang om mee te wegen.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
1.a Netto schuldquote	56,1%	78,7%	71,5%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,7%	68,6%	60,5%
2. Solvabiliteitsratio	30,3%	24,6%	27,4%
3. Structurele exploitatieruimte	-1,5%	-2,6%	-1,7%
4. Grondexploitatie	10,0%	19,3%	16,9%
5. Belastingcapaciteit	87%	88,4%	88,4%

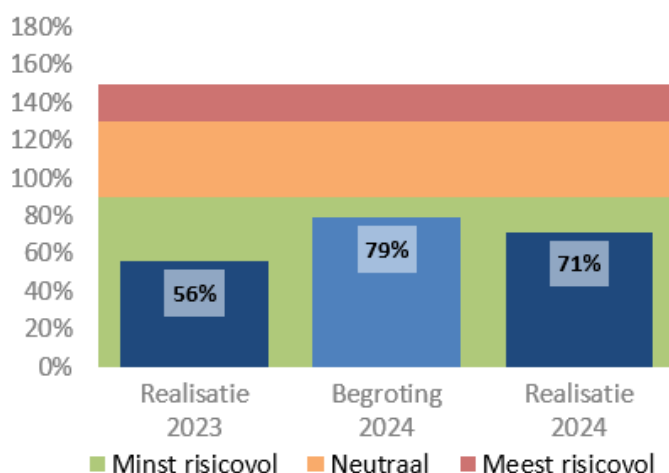
Onderstaand een nadere uitleg van de ontwikkelingen in de financiële kengetallen.

1. Netto schuldquote

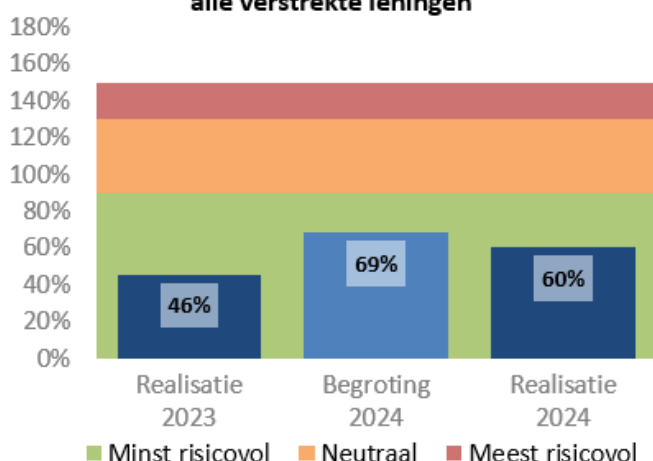
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

- netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

1a. Netto schuldquote

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

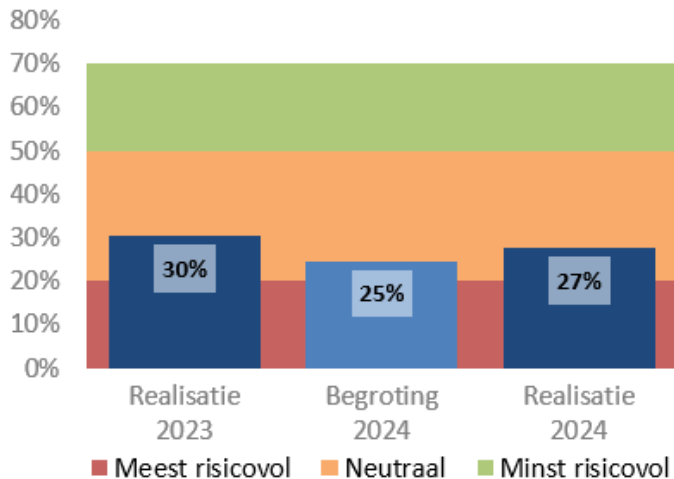

Voor onze gemeente bedraagt het werkelijke percentage van de netto schuldquote in 2024 71,5% (peildatum 31-12-2023) en wijkt af met 7,2% ten opzichte van de begroting 2024. Bij de primitieve begroting werd nog rekening gehouden met een hogere financieringsbehoefte vanwege met name hoge investeringslasten.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Voor onze gemeente zien we een verminderde solvabiliteitsratio van 30,3% (2023) naar 27,4%. De daling wordt veroorzaakt door een hogere afname van het eigen vermogen ten opzichte van de afname van het balanstotaal.

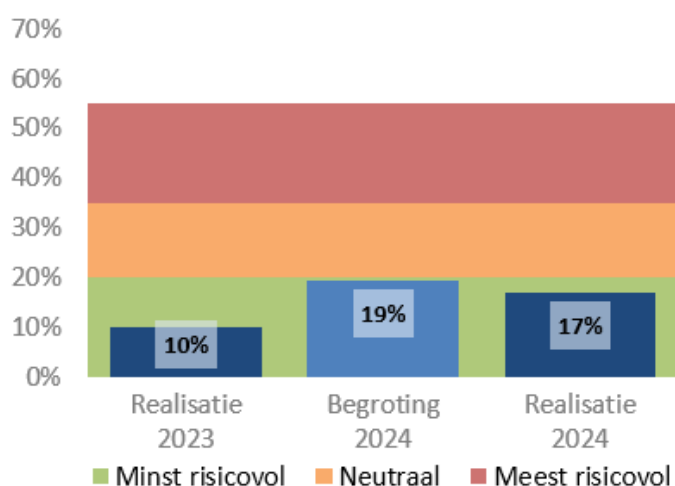
2. Solvabiliteitsratio

3. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale baten. In onze gemeente is sprake van 'in exploitatie genomen bouwgronden' die grotendeels bestaat uit grondexploitaties Zevenaar-Oost en Babberich.

3. Grondexploitatie

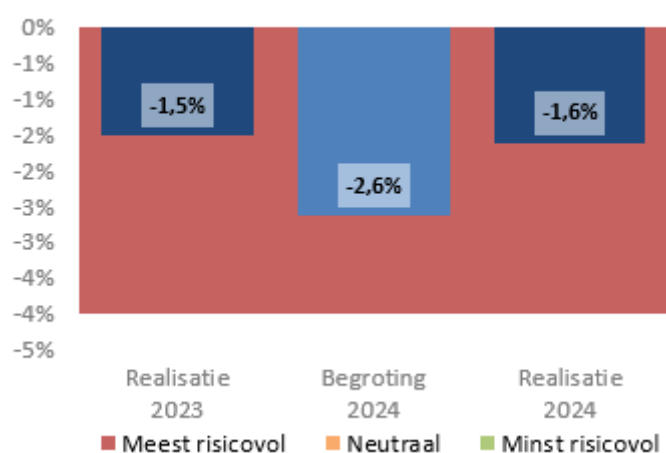

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de grondexploitaties is in 2024 toegenomen ten opzichte van 2023. In 2024 zijn er twee nieuwe grondexploitatie geopend; Vestersbos en Businesspark 7PoortII. Dit verklaart de stijging.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de Algemene uitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit kengetal is relevant voor de beoordeling van de financiële positie, omdat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

4. Structurele exploitatieruimte

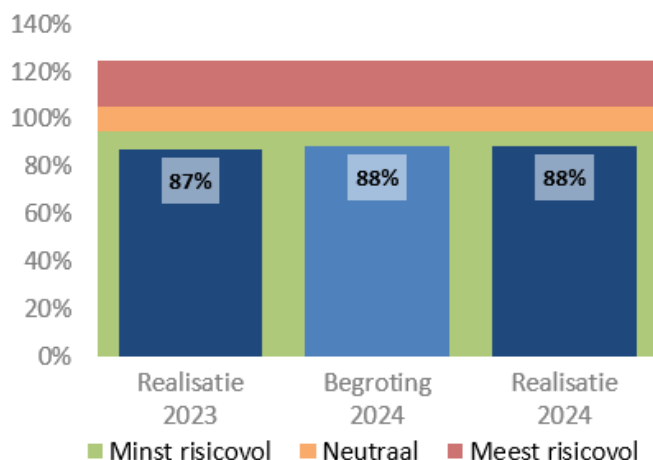
In de verschillende P&C-documenten informeren wij u over de tot dan toe recente ontwikkelingen.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de belastingdruk van de gemeente ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het landelijk gemiddelde is gebaseerd op de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), die jaarlijks een rapport opstelt over de ontwikkeling van de lokale lasten. In de berekening zijn meegenomen de OZB-lasten, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een

gemiddeld gezin. Onze gemeente zit met 88% ruim onder het landelijk gemiddelde en is nagenoeg niet gewijzigd ten opzichte van 2023 en de begroting.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

CONCLUSIE

In de meerjarenbegroting 2025 -2026 heeft de gemeente bewust gekozen om in de komende begrotingsjaren het reële en structurele tekort te laten zien. In de tussentijd heeft de raad besloten om bij de kadernota in 2025 met voorstellen te komen om het begrotingsjaar 2029 sluitend te maken. In aanloop daar na toe zal het verwachte tekort minder groot worden.

Ondanks de negatieve begrotingsjaren beschikt de gemeente nog over voldoende weerstandsvermogen. Bij de kengetallen is de investeringsbehoefte voor met name woningbouw, werkgelegenheid en scholen een reden dat het kengetal solvabiliteit hoger is dan de signaleringswaarde.

Conclusie/samenvatting

Wij hebben een uitdaging in de komende jaren om alle taken die wij moeten vervullen uit te kunnen voeren. Dit in lijn met het landelijke beeld. Financiële maatregelen zullen het beeld verbeteren, maar daarmee zal de maatschappelijke bijdrage van de gemeenten door verminderen.

Voor gemeenten geldt daarnaast dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. De provincie heeft aangegeven dat we dat we onder repressief toezicht staan. Dit stelt ons in staat zelfstandig en autonoom (financieel) beleid te voeren.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De gemeente Zevenaar heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van gebouwen, wegen en bruggen, openbare verlichting, groen, riolering en water. Het onderhoud van deze zaken is een kerntaak van de gemeente en van groot belang voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het onderhoud van kapitaalgoederen is grotendeels vastgelegd in beleids- en onderhoudsplannen. In deze paragraaf wordt per kapitaalgoed ingegaan op onder andere het beleid, de kwaliteitsnormen, het onderhoud, de financiële middelen en de risico's die met het onderhoud samenhangen.

Beleid

Vanwege de grote raakvlakken tussen groen, openbare verlichting, riolering en onderhoud wegen pakken we onderhoudsprojecten integraal aan. Een integraal beleidskader ontbrak echter nog. Op basis van de geactualiseerde beheerdata heeft u in oktober 2022 het integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) vastgesteld. Dit plan bevat de kaders voor het beheer van de openbare ruimte. Naast vaststelling van het gewenste verzorgend en technisch onderhoudsniveau bevat het IBOR ambities op het gebied van biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Op basis van de beleidsmatige en financiële kaders van het IBOR hebben de beheer- en onderhoudsplannen voor de aankomende jaren uitgewerkt per onderdeel van de openbare ruimte (groen, wegen, openbare verlichting etc.). In deze plannen komt tot uitdrukking hoe we met de beschikbare budgetten de openbare ruimte kunnen onderhouden op de vastgestelde onderhoudsniveaus.

Beleidskaders

- Integraal Beheer Openbare Ruimte (2018)
- Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (2022)
- Integraal AccommodatiePlan (2020)

Ontwikkelingen

IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte)

Het IBOR schenkt ruim aandacht aan biodiversiteit, duurzaamheid en circulariteit. We spelen in op de gevolgen van klimaatverandering. De natuur krijgt haar plek terug in de openbare ruimte door meer beplanting toe te voegen en overbodige verharding te verwijderen. Ook gaan we meer gebruik maken van gerecyclede materialen voor de inrichting van de openbare ruimte. In de planning en uitvoering van revitaliseringsprojecten openbare ruimte houden wij zoveel mogelijk rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals de energietransitie of klimaatadaptieve maatregelen zoals vastgelegd in het Watertakenplan. Daarnaast bevat het IBOR concrete doelstellingen over de communicatie met onze inwoners en voor het betrekken van de inwoners bij het beheer en de inrichting van de openbare ruimte. Per project gaan wij hier concreet invulling aan geven.

IAP (Integraal AccommodatiePlan)

In het IAP is op strategisch niveau vastgesteld welk vastgoed nodig is om alle maatschappelijke taken te kunnen vervullen. Dit leidt tot een doelmatigere, duurzamere en meer toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Een belangrijk aspect hierin is de verduurzamingsopgave ten aanzien van de CO₂-reductie en o.p. de meter in 2050. In blokken van 4 jaar (tot aan 2050) zijn objecten gecategoriseerd naar belang en prioriteit, waarbij de hoofdmaatregelen per object zijn weergegeven.

GEBOUWEN

Beleid

In de raadsvergadering van 16 december 2020 heeft u het integraal accommodatieplan (IAP) vastgesteld. De ambitie van de gemeente Zevenaar is te komen tot een doelmatigere, duurzamere en toekomst bestendigere gemeentelijke vastgoedportefeuille, die past bij de wettelijke taken van de gemeente en bijdraagt aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Het IAP geeft concrete invulling aan deze ambitie door het vertalen van deze ambitie in te behalen doelstellingen en het formuleren van een stappenplan om deze doelstellingen te bereiken. Het IAP bevat ook een routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. Dit jaar (2025) vindt er een update plaats van het integraal accommodatieplan.

Beleidskaders

- Nota vastgoedbeleid (2017)
- Integraal accommodatieplan (2020)

Kwaliteitsnormen

Het vaststellen van het onderhoudsniveau van de gemeentelijke panden is gebaseerd op de NEN 2767 methodiek, waarbij niveau 3 als aanvaardbaar wordt beschouwd (redelijke conditie). Hier kan in specifieke gevallen van afgeweken worden. Voor publieke functies kan conditie 2 aangehouden zijn.

Onderhoudsniveau 3 houdt in dat het verouderingsproces over de gehele linie duidelijk op gang is gekomen. Functionele gebreken en gebreken die tot veiligheidsrisico's leiden worden direct verholpen.

In het geval dat panden tijdelijk onderdeel uitmaken van de vastgoedportefeuille en/of op termijn afgestoten of gesloopt worden, kan worden afgeweken van de onderhoudsnormering. Uitgangspunt in deze situatie zal zijn dat er zo min mogelijk onderhoud wordt uitgevoerd. De onderhoudsactiviteiten zijn gericht op het wind- en waterdicht houden van het object, op veiligheid en tijdelijke verhuurbaarheid.

Onderhoud

De actuele staat van onderhoud is conform het uitgangspunt conditieniveau 3 "redelijk". Conform dit niveau is in de afgelopen jaren onderhoud uitgevoerd.

Van de gebouwen die naar verwachting binnen afzienbare periode (< 5 jaar) gesloopt of herbestemd worden, wordt zo min mogelijk onderhoud uitgevoerd.

Ontwikkelingen

Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het IAP zijn in 2023 diverse activiteiten uitgevoerd om voor de komende jaren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed doelmatig en duurzaam te onderhouden en te verbeteren. Dit wordt zo effectief mogelijk aangepakt door het integraal plan voor de grote vastgoedacties (renoveren, afstoten, nieuw bouwen) te combineren met het MJOP. Voor de verduurzaming van het vastgoed hebben we begin 2024 DUMAVA subsidie toegekend gekregen voor de locaties Turmac Cultuurfabriek (isolatie dak) en het Musiater (isolatie buitenschil en verduurzaming verwarmingsinstallaties). Momenteel zijn we bezig met beide aanbestedingen, de werken worden naar verwachting medio tot eind 2025 uitgevoerd.

Daarnaast hebben een aantal acties plaatsgevonden met betrekking tot de bezuinigingsopgave van zes vastgoedobjecten. De locaties aan de Bizetstraat, Steenhuizen en Da Costastraat (allen in Zevenaar) zijn inmiddels gesloopt. De locatie aan de Nieuwe Komstraat in Lobith wordt ook zeer binnenkort gesloopt. De locatie van de Bizetstraat wordt met groen ingericht, de overige locaties worden gebruikt als woningbouwlocaties. Markt 8 in Lobith wordt herontwikkeld tot woningen. De boerderij aan de Reisenakker wordt als onderdeel van de te openen GREX opgenomen. De laatste locatie, twee geschakelde woningen aan de Engeveldweg, moeten nog verkocht worden.

Overige ontwikkelingen: inmiddels zijn er twee objecten in gemeentelijk eigendom ten behoeve van de opvang van Oekraïners. Dit betreffen Huize Mathena en de pastorie in Angerlo. Voor beide locaties zijn de verbouwingswerkzaamheden nagenoeg afgerond en kunnen bijna in gebruik genomen worden.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2024	realisatie 2024	Vershil
Belastingen	230	231	-1
Doorbelastingen	53	8	45
Dotatie voorziening	839	839	0
Huisvestingslasten	1.156	1.418	-262
Leveringen diensten en goederen	308	266	42
Onderhoud gebouwen	346	446	-100
Overige lasten	0	0	0
Totaal	2.932	3.207	-276

Er is in 2024 op een aantal onderdelen niet gewerkt binnen de begroting. Het grootste verschil wordt veroorzaakt door de hogere huisvestingslasten en hogere lasten bij onderhoud gebouwen. Dit komt bij de huisvestingslasten voort uit een correctie in verband met het BTW compensatie fonds (BCF). Uit de BTW controle is gebleken dat onterecht BTW is gecompenseerd. De BTW wordt voortaan kostprijsverhogend geboekt en heeft dus een structureel karakter structureel (€ 115.000).. Daarnaast een teruggaaf van de elektriciteits- en gaskosten over heel 2022 t/m april 2023 op basis van de eindnota 2022 op basis van dienstverleningsovereenkomst.

GROEN

Beleid

Voor het beheer van de openbare ruimte en daarmee voor het openbaar groen heeft u in 2022 het beleidsplan IBOR (integraal beleidsplan openbare ruimte) vastgesteld. Hierin is de gewenste beeldkwaliteit vastgesteld voor het groenonderhoud en zijn de ambities voor het openbaar groen voor de komende jaren benoemd.

Beleidskaders

- Integraal beleidsplan openbare ruimte (2022)
- Beheerplan openbaar groen en bomen (2022)

Kwaliteitsnormen

In het beleidsplan IBOR is het gewenste niveau voor de openbare ruimte vastgesteld en daarmee ook voor het openbaar groen. De beeldkwaliteitsniveaus zijn vastgesteld op basis van kwaliteitsnormen volgens de CROW beeldkwaliteitssystematiek.

Beeldkwaliteit hoog: centrum, begraafplaatsen en accentplekken;

Beeldkwaliteit basis: woonwijken, doorgaande wegen, parken en industrieterreinen;

Beeldkwaliteit laag: buitengebied.

De vastgestelde beeldkwaliteit heeft betrekking op het verzorgende en technische onderhoud van de openbare ruimte.

Onderhoud

Het onderhoud van de groenvoorzieningen wordt voor een deel in eigen beheer uitgevoerd en voor een deel door derden. Voor het reguliere onderhoud maken we een integraal beeldkwaliteitsbestek dat voor meerdere jaren wordt aanbesteed. Daarnaast maken we bestekken voor het onderhoud van bermen, gazon maaien en bomenonderhoud. Deze bestekken inclusief de raamovereenkomst voor het uitvoeren van renovaties zijn in 2023 voor meerdere jaren aanbesteed. In 2024 hebben we geen nieuwe aanbesteding hoeven uit te voeren.

Ontwikkelingen

Op basis van het IBOR beleidsplan en het collegeprogramma 2023-2026 zijn de volgende ontwikkelingen voor het openbaar groen van belang:

Een deel van het openbaar groen verkeert in een slechte technische staat en moet de komende jaren worden vervangen. Daarnaast hebben we een opgave om de veiligheid van ons bomenbestand op orde te brengen zodat we voldoen aan onze zorgplicht. U heeft incidenteel budget beschikbaar gesteld zodat wij deze achterstand in kunnen halen. De achterstanden in het bomenonderhoud met risico's voor de omgeving zijn in 2024 weggewerkt. Nu hanteren wij een cyclus voor structureel boomonderhoud van 1 x per 3 jaar. Voor het wegwerken van achterstanden in het beheer en onderhoud van het openbaar groen is een meerjarenplanning gemaakt. Voor 2025 zijn de volgende wijken ingepland:

- Lentemorgen 1
- Lentemorgen 2
- De Horst
- Tolkamer
- Babberich
- Oud Zevenaar
- Ooy
- Herwen
- Aerdt

Het behouden en versterken van de biodiversiteit is een belangrijke opgave in Zevenaar. De komende jaren geven we verder vorm aan ecologisch bermbeheer en aan een natuur inclusieve inrichting van de openbare ruimte. In 2023 zijn we gestart met het gefaseerd maaien van bermen. Dit maaibeeld is in 2024 voortgezet. Het bestrijden van de invasieve exoten voortkomend uit Europese wetgeving krijgt de komende jaren veel aandacht. In 2024 en komende jaren heeft de bestrijding van de Reuzenberenklauw en de Japanse Duizendknoop in de directe omgeving van tuinen prioriteit.

In 2024 hebben we te maken gekregen met forste prijsstijgingen voor loon, brandstof en materieelkosten (ca 10 tot 15 %). De uitwerking hiervan zal bij een eventuele verlenging c.q. nieuwe aanbesteding van het onderhoudscontract in 2025 merkbaar worden.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2024	realisatie 2024	Vershil
Bestekken onderhoud groen	2.363	2.344	19
Doorbelastingen	1.321	1.356	-35
Leveringen diensten en goederen	556	576	-20
Onkruidbestrijding	102	91	11
Overige lasten	126	177	-51
Totaal	4.468	4.544	-76

Er is een nadeel van € 77.000 behaald op het openbaar groen in 2024. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de er meer is ingehuurd om werkzaamheden te verrichten. Daarnaast zijn de overige lasten toegenomen. Anderzijds wordt dit deels gedekt doordat er op onkruidbestrijding minder is uitgegeven. Deze verschillen zijn nader toegelicht binnen de verschilverklaring in programma 5.

OPENBARE VERLICHTING

Beleid

Voor de gemeente Zevenaar is het van belang om alle beheerdata over de gemeentelijke kapitaalgoederen (waaronder openbare verlichting) op orde te hebben. Deze beheerdata is essentieel om als sturingsmiddel te gebruiken bij het nemen van (strategische) beslissingen over het beheer van de openbare ruimte. Op basis van de geactualiseerde beheerdata hebben wij een nieuw integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie en participatie. Dit plan heeft u in 2022 vastgesteld. Tegelijkertijd hebben wij het beheerplan voor openbare verlichting voor de aankomende jaren uitgewerkt. Hierin komt tot uitdrukking hoe we met de beschikbare budgetten de openbare verlichting onderhouden op het vastgestelde onderhoudsniveau.

Beleidskaders

- Integraal beleidsplan openbare ruimte 2022 - 2032 (2022)
- Beheerplan openbare verlichting (2022)
- Beheerplan verkeersregelinstallaties (2022)

Kwaliteitsnormen

De kwaliteitsnormen zijn vastgelegd in IBOR en uitgewerkt in de beheerplannen openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.

Onderhoud

In 2024 heeft de gemeente opnieuw een Europese aanbesteding gehouden voor beheer, onderhoud en vervanging van openbare verlichting gezamenlijk met de gemeente Duiven en Westervoort. De aanbesteding is gehouden volgens de EMVI-methode waarbij inschrijvers konden scoren op het aspect duurzaamheid. De opdracht is in 2024 verleend voor 2 jaar met optie van 2 x verlenging met 1 jaar.

Ontwikkelingen

Het beheer van de openbare verlichting draagt bij aan het realiseren van doelstellingen van het rijk en de ambities in het IBOR op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Behoudens de actuele aandacht voor duurzaamheid zijn er geen nieuwe externe ontwikkelingen te benoemen.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2024	realisatie 2024	Vershil
Elektriciteit	273	320	-47
Leveringen diensten en goederen	94	106	-13
Doorbelaastingen	91	91	0
Dotatie voorziening	18	18	0
Overige lasten	0	0	0
Totaal	477	536	59

Er is een nadeel behaald in 2024 van € 59.000 op het product openbare verlichting. Deze wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere elektriciteitskosten.

RIOLERING EN WATER

Beleid

In samenwerking met drie Liemerse gemeenten en waterschap Rijn en IJssel wordt het "watertakenplan de Liemers" (WTP) opgesteld. Het WTP heeft een planperiode van vijf jaar. Het watertakenplan is een praktische vertaling van onze visie op de waterketen en klimaatadaptatie naar beleid en maatregelen. In het nieuwe Watertakenplan de Liemers 2022 – 2026 krijgt het beleid t.a.v. klimaatadaptatie met de bijbehorende begroting extra aandacht.

Zowel gemeenten als waterschap ondersteunen hierbij de gekozen strategie, maar behouden hierbij ieder hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden, waarbij iedere organisatie een eigen individuele vastgestelde financiële bijlage heeft. Aanvullend op de bestaande beleidsstukken is door de vier organisaties in dit Watertakenplan gekeken naar een gezamenlijke strategie ten aanzien van interacties binnen de waterketen en klimaatadaptatie. Specifiek voor het gebied De Liemers vormt dit watertakenplan op onderstaande vier thema's een verbijzondering van algemeen beleid. De thema's zijn:

- Basis op orde;
- Klaar voor de toekomst;
- Burgers betrokken;
- Samenwerking De Liemers.

De Liemerse gemeenten en het waterschap hebben een nieuw "watertakenplan de Liemers 2022-2026" opgesteld, het plan is in september 2023 door de raad vastgesteld. In dit WTP is het vastgestelde uitvoeringsprogramma uit het lopende DPRA traject (deltaprogramma ruimtelijke adaptatie) met de bijbehorende begroting opgenomen in het kostendekkingsplan.

Beleidskaders

- Watertakenplan de Liemers 2022-2026 (2022)
- Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2027 (2022)
- Hemelwaterverordening gemeente Zevenaar 2023

Kwaliteitsnormen

De gemeente draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater vermengd met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water. De ontvangst en zuivering van het door de gemeente ingezamelde (stedelijke) afvalwater is de taak van het waterschap. Daarnaast draagt het waterschap zorg voor de waterhuishouding. Deze zorgplichten dienen in onderlinge samenwerking tussen de Liemerse gemeenten en het waterschap goed te worden uitgevoerd. Informatie hierover is beschreven in het rapport "watertakenplan de Liemers 2022-2026".

Onderhoud

Waterschap en gemeenten dragen zorg voor de instandhouding van de afvalwaterketen en het watersysteem zodanig dat voorzieningen goed blijven functioneren en geen gevaar optreden voor de volksgezondheid, het milieu of voor de leefomgeving. Jaarlijks zijn hiervoor activiteiten gepland zoals het vervangen en renoveren van objecten, uitvoeren van onderzoek, planvorming en beleid en zorg dragen voor het beheer en onderhoud. Deze werkzaamheden zijn meestal periodiek en/of cyclisch van aard.

Waterschap en gemeenten willen de komende jaren toegroeien naar een meer risicobewust beheer voor het uitvoeren van de watertaken. Dit is onderdeel van de implementatie van assetmanagement om te komen tot een meer doelmatiger waterbeheer.

In 2024 is de revitalisering Angerlo afgerond. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor revitalisering Lobith, Tolkamer en delen van de kern Zevenaar.

Ontwikkelingen

De problematiek inzake woningverzakkingen als gevolg van onder meer klimaatverandering (langdurige droogte) met name in de kern Zevenaar is nog actueel. Woningen die op stroken zijn gefundeerd, hebben kans op verzakkingen. Er is een comité opgericht binnen de gemeente Zevenaar, in nauwe samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel en gemeenten Duiven en Westervoort. Doel hiervan is om te bekijken in hoeverre de overheden de gedupeerden bij kunnen staan en via klimaat adaptieve maatregelen het risico van verzakking kan verminderen.

Verder hebben we in de dorpen Giesbeek en Angerlo het regenwater afgekoppeld bij woningen. Ca 80 % deed aan deze actie mee met hulp van de woningbouwstichting.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2023	realisatie 2023	Vershil
Beheersystemen en IT	41	27	14
Doorbelastingen	1.323	1.332	-9
Dotatie voorziening	640	23	617
Onderhoud en reparaties	561	674	-112
Onderzoeken	140	163	-22
Overige lasten	419	541	-122
Totaal	3.124	2.759	365

In 2024 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat een hogere dotatie aan de voorziening is begroot dan in werkelijkheid nodig was. Deels is dit gestort in de reserve riool. Daarnaast hogere lasten dan begroot op onderhoud en reparaties mede als gevolg van meer werkzaamheden en inhuur. Deze verschillen zijn nader toegelicht in de verschilverklaring van programma 7.

WEGEN EN BRUGGEN

Beleid

Vanwege de grote raakvlakken tussen riolering, groen en onderhoud wegen worden projecten integraal aangepakt waarbij we ook kijken naar ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, hittestress, energietransitie, gasloos maken en biodiversiteit.

Op basis van de geactualiseerd beheerdata hebben wij een nieuw integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) opgesteld inclusief consequenties die samenhangen met complexe opgaven als bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Tegelijkertijd zijn de beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken uitgewerkt. De komende jaren voeren we deze plannen uit.

Beleidskaders

- Integraal beleidsplan openbare ruimte (2022)
- Beheerplan wegen en kunstwerken (2022)
- Beheerplan straatmeubilair (2022)

Kwaliteitsnormen

Openbare wegen en civiele kunstwerken zijn een onderdeel van de openbare ruimte. In het IBOR hebben wij het gewenste technische onderhoudsniveau van de openbare ruimte vastgesteld en geven wij inzicht in de noodzakelijke omvang van de onderhoudsbudgetten. In de beheerplannen gaan wij specifiek in op de onderdelen van de openbare ruimte, zoals wegen en civiele kunstwerken. Daarbij houden we rekening met het vastgestelde onderhoudsniveau, geplande renovaties en de areaalvergrotingen van de afgelopen en toekomstige jaren.

Onderhoud

Het klein onderhoud van de wegen en civiele kunstwerken wordt in eigen beheer uitgevoerd. Ook is een deel van het onderhoud uitbesteed aan derden. Voor de uitvoering van het onderhoud zijn bestekken gemaakt.

In 2022 en 2023 hebben wij het midden- en groot onderhoud voor straatwerk, asfalt en bebording aanbesteed. In deze aanbestedingen zijn ook duurzaamheidscriteria opgenomen.

Grootschalig onderhoud pakken we zoveel mogelijk integraal op om zo een efficiëntieslag te maken.

Eind 2023 hebben we een grootschalige weginspectie uitgevoerd van o.a. asfalt, elementenverharding en markeringen die om de 2 jaar wordt gehouden. In 2024 hebben we de urgente tekortkomingen aangepakt. Deze aanpak loopt door tot en met 2025.

In 2024 hebben we grootschalig onderhoud uitgevoerd aan diverse fiets-/voetgangerstunnels en autowegviaducten. De fiets-/voetgangerstunnel Babberichseweg in Zevenaar heeft bijzondere aandacht gekregen van de gemeente en Pro Rail. De bouwer van de tunnel heeft inmiddels erkend dat er waarschijnlijk uitvoeringstechnisch fouten zijn gemaakt. Verder onderzoek vindt in 2025 door de bouwer zelf plaats. In verband met wateroverlast en lekkages en hierdoor ontstane gladheid. In 2024 heeft Pro Rail op aandringen van de gemeente onderzoek uitgevoerd en zijn er tijdelijke noodmaatregelen getroffen.

Ontwikkelingen

In de planning en uitvoering van revitaliseringsprojecten openbare ruimte (waaronder wegen) houden wij rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals de komende energietransitie. Dit betekent dat wij in elk (revitaliserings)plan voorwaarden scheppen om de energietransitie in de toekomst mogelijk te maken, zoals het aanleggen van een warmtenet in de kern Zevenaar en een elektranet in de hele gemeente Zevenaar.

De grote revitaliseringsprojecten worden voorbereid via een projectmatige aanpak binnen een projectteam. In 2024 zijn wij gestart met de voorbereiding en uitvoering van de revitalisering van:

- Lobith/Tolkamer;
- Deelgebied Pannerden
- Schrijvershoek
- Bloemenkamp.

De uitvoering vindt gefaseerd plaats. In 2024 is Tolkamer gerevitaliseerd. Verder is ook de herinrichting van het centrum van Lobith gerealiseerd. Begin 2025 starten we met de wijk Bloemenkamp en daarop volgend Lobith Noord (1e fase).

In 2024 is een start gemaakt met de buurtrealisatieplannen om het netwerk van de energieleverancier in de dorpen en wijken te verzwaren. Dit zijn zeer ingrijpende plannen voor de beeldkwaliteit van de fysieke leefomgeving. Gemiddeld 1 op de 3 straten wordt voorzien van nieuwe stroom- en waterleidingen. Deze werkzaamheden vergen dan ook de nodige gemeentelijke betrokkenheid en ambtelijke capaciteit. De gemeentelijke inzet richt zich op het toetsen van plannen vanuit het oogpunt van behoud van een goede kwaliteit van de openbare ruimte, het omgevingsmanagement met name een goed interne en externe communicatie en afstemming met gemeentelijke grootschalige revitalisering- of andere ruimtelijke plannen. In 2024 zijn de locaties voor de extra trafo's voor Babberich en een gedeelte van Pannerden goedgekeurd. De uitvoering in deze dorpen is gepland in 2025 en 2026.

Financiën

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	begroot 2024	realisatie 2024	Vershil
Doorbelastingen	1.021	1.041	-20
Dotatie voorziening	2.229	2.245	-15
Leveringen diensten en goederen	250	268	-17
Overige lasten	312	285	27
Totaal	3.813	3.838	-25

Er is een nadeel behaald op wegen en bruggen van € 25.000. De oorzaak zit deels in hogere doorbelastingen en hogere dotatie aan de voorziening en meer leveringen diensten derden en goederen.

Conclusie

In onderstaande tabel zijn de onderhoudskosten van de verschillende onderdelen binnen de kapitaalgoederen opgenomen ten opzichte van de begroting 2024 inclusief begrotingswijzigingen gedurende het jaar.

Gemeente Zevenaar

Bedragen x € 1.000

Soort kapitaalgoed (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
Gebouwen	2.932	3.207	-276
Wegen en bruggen	3.813	3.838	-25
Openbare verlichting	477	536	-59
Groen	4.468	4.544	-76
Riolering	3.124	2.759	365
Totaal lasten onderhoud kapitaalgoederen	14.814	14.885	-71

De raad heeft in oktober 2022 het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Het IBOR bevat de beleids- en financiële kaders voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. Aan de hand van deze kaders zijn eind 2022 sectorale beheerplannen opgesteld waarin wordt aangegeven hoe wij de kapitaalgoederen op het gewenste niveau gaan brengen en houden. Grootschalige vervangingen pakken wij integraal en gebiedsgericht. In 2024 zijn wij gestart met de voorbereiding en uitvoering van de revitalisering van:

- Lobith/Tolkamer;
- Deelgebied Pannerden
- Bloemenkamp
- Schrijvershoek

De uitvoering vindt gefaseerd plaats.

De financiële kaders zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2024-2027.

Op basis van de huidige meerjarenbegroting is een bedrag van € 14,8 miljoen benodigd voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen binnen de gemeente Zevenaar. Het nadeel in 2024 is met name incidenteel van aard.

FINANCIERING

Inleiding

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij bijvoorbeeld tot uitdrukking in voorschriften voor een verplichte financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening. De risicobeheersing binnen de Wet fido richt zich op renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Definitie van het begrip treasury:

Het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De doelstelling van de treasuryfunctie is dat deze uitsluitend de lokale publieke taak dient. De gemeente Zevenaar hanteert daarom als uitgangspunt dat er defensief en risicomijdend op de geld- en kapitaalmarkt opgetreden wordt. Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen. De controlfunctie is juist belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen en die van de controlfunctie op de baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Beleid

Het beleid van de gemeente Zevenaar is gericht op:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Beleidskaders

Financiële verordening Gemeente Zevenaar 2023 (art. 212 GW)

Treasurystatuut Gemeente Zevenaar 2018

GEMEENTEFINANCIERING

Financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door het saldo van de boekwaarden van vaste activa en grondexploitaties ten opzichte van het totaal aan beschikbare financieringsmiddelen. Per ultimo dienstjaar heeft de gemeente Zevenaar een financieringstekort. Voor dit tekort zijn geldleningen aangetrokken.

In onderstaand overzicht is het verloop van de afgesloten langlopende geldleningen op de balansdatum weergegeven.

Bedragen x € 1.000			
Jaar	Stand 31-12	Rentebedrag	Rente %
2023	108.398	2.390	2,2%
2024	116.207	2.353	2,1%
2025	103.267	2.522	2,3%
2026	85.527	2.307	2,4%

Het gemiddelde rentepercentage is gebaseerd op de te betalen rente van de gesloten geldleningsovereenkomsten gedeeld door het gemiddelde schuldrestant in dat jaar. Doordat 85% van de huidige leningen voor een langere looptijd zijn afgesloten, fluctueert het gemiddelde rentepercentage de komende jaren nauwelijks. De afgesloten leningen die voor een kortere looptijd zijn afgesloten (zogenaamde fixe leningen, welke aan het einde van de looptijd in één keer worden afgelost) hebben een zeer laag tot zelfs negatief rentepercentage en brengen daarmee het gemiddelde rentepercentage naar beneden. Het vrijvallen van deze leningen in de komende jaren, en het afsluiten van nieuwe leningen zullen met de huidige hogere marktrente het gemiddelde rentepercentage op langere termijn laten stijgen. We hebben een nieuwe vaste geldlening in 2024 afgesloten. De aanhoudende financieringsbehoefte in 2024 en de financieringsbehoefteberekening voor het komende jaar gaven de aanleiding om een vaste geldlening af te sluiten met de volgende modaliteiten: vaste lineaire geldlening van € 15 miljoen; rentepercentage 2,6% met een looptijd van 20 jaar.

RISICOBEBEER

Risicobebuur

Risicobebuur is een van de centrale doelstellingen van de Wet fido. Hierbij worden de volgende risico's onderscheiden:

- renterisico's;
- kredietrisico's;
- risico's bij het liquiditeitsbeheer en debiteurenrisico's.

In het financieringsstatuut is aangegeven dat voor het uitzetten van middelen alleen gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen met minimaal een AA - rating, dat wil zeggen zeer kredietwaardige partijen. Uitleenen van gelden aan bedrijven en beleggen in aandelen is niet toegestaan gelet op de risico's die daaraan verbonden zijn.

Bij het verstrekken van leningen voor de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

RENTE EN RENTERISICO'S

De belangrijkste risico's voor de gemeente die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan uit renterisico's. Deze worden getoetst aan twee normen. Dit zijn:

1. De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat een gemeente aan vlottende financieringsmiddelen (looptijd korter dan één jaar) mag opnemen;
2. De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld (looptijd vanaf één jaar) in beeld gebracht.

De ontwikkelingen van deze renten worden hieronder nader toegelicht.

1) De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich mee brengt, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing.

De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van de omvang van de lopende uitgaven.

De kasgeldlimiet voor de gemeente Zevenaar voor 2024 is berekend op 14,4 miljoen en is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang van 160 miljoen (inclusief de begrotingstotalen van de Gemeenschappelijke Regelingen de RDL (Reinigingsdienst De Liemers) en het SALD (Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg).

Overzicht kasgeldlimiet in 2024 (x€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Berekend kasgeldlimiet 2024	14.400	14.400	14.400	14.400
Omvang netto-vlottende schuld	-34.538	-11.848	-8.755	1.868
Ruimte binnen kasgeldlimiet	48.938	26.248	23.155	12.532
Overschrijding van de kasgeldlimiet	0	0	0	0

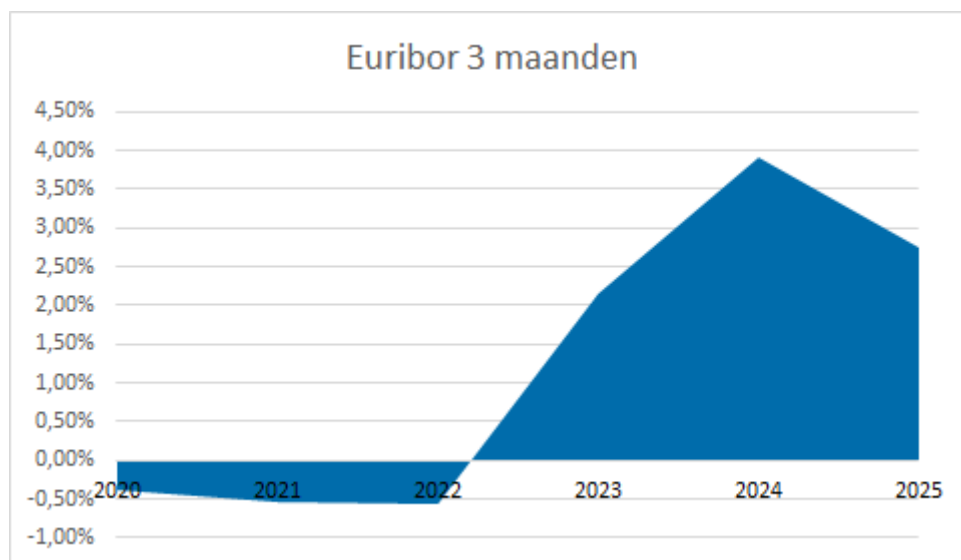
In 2024 is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Als drie kwartalen achtereenvolgens de kasgeldlimiet zou worden overschreden, moet volgens artikel 4 van de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden) de provincie als toezichthouder hiervan op de hoogte worden gebracht. Daarnaast moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring aan de toezichthouder voorgelegd worden.

Uiteraard blijven we de kapitaalmarkt nauwlettend volgen en maken we bij nieuwe financieringsbehoeften steeds weer opnieuw een afweging tussen kort en lang geld.

Renterisico kort geld

De rentelasten van kort geld (kasgeldlimiet) hangen samen met de ontwikkeling van de Euribor. In onderstaande grafiek is het verloop van de Euribor in de afgelopen jaren weergegeven.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt is het kortlopende renteniveau (referentierente: 3-maands Euribor) het afgelopen jaar gedaald. In de eerste maanden van 2025 is de rente wederom gedaald. Dit korte renteniveau staat hoofdzakelijk onder invloed van het monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB heeft als primaire taak om de inflatie te bestrijden. Zij houdt als streefwaarde voor de inflatie 2% aan. In Europa zien we al een tijdje dat de economie aan het afkoelen is. Deze afkoeling van de economie zien we ook terug in de inflatiecijfers. De inflatie in de eurozone betrof in februari 2025 2,4 procent (feb 2024 2,6%). De inflatie in Europa heeft hiermee bijna de streefwaarde bereikt.

Na een reeks van tien renteverhogingen in 2022 en 2023 hield de ECB de depositorente sinds oktober 2023 constant tot aan juni 2024. Met hogere rentes wil de centrale bank de economie afremmen en de te hoge

inflatie richting de ECB-doelstelling brengen. Vanaf halverwege 2024 tot op heden (19 maart 2025) heeft de ECB reeds 6 keer een verlaging van 0,25% doorgevoerd en is de rente nu 2,5%.

Renterisico lang geld

De gemeente Zevenaar gaat uit van totaalfinanciering. Op basis van de behoefte wordt lang geld aangetrokken. Het geld wordt met name aangewend om activa te financieren. In de gemeente Zevenaar worden activa lineair afgeschreven en hier wordt met het langlopende geld bij aangesloten.

Rentelasten van langlopend geld zijn gebaseerd op een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar, waarbij de rente tussentijds niet wordt aangepast. In onderstaande grafiek staat het verloop van de rente in de afgelopen jaren opgenomen (stand 19 maart 2025).

De lange rente heeft vooral in 2021 en 2022 een sterk stijgende trend laten zien. Vanaf 2023 is het tarief wat gestabiliseerd. Het beleid van de ECB heeft ook op de renteontwikkeling van lang geld invloed.

2. Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente voor de rentelasten. Aanpassing van de rentepercentages doet zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in, dat een vervangende geldlening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichtingen van bestaande geldleningen te kunnen voldoen. Bij renteherziening gaat het om het aanpassen van het rentepercentage door de geldgever tijdens de looptijd van de geldlening.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in 2024 niet is overschreden.

Berekening renterisico-norm (x € 1.000)		Begroting 2024	Werkelijk 2024
1a.	Renteherzieningen (leningen)	0	0
1b.	Renteherzieningen (leningen u/g)	0	0
2a.	Aflossingen (leningen)	7.190	7.190
2b.	Aflossingen (leningen u/g)	0	1.365
3.	Renterisico	7.190	5.825
<i>Totaal begroting/jaarstukken</i>		163.454	172.378
<i>Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage</i>		20%	20%
4.	<i>Renterisiconorm</i>	32.691	34.469
	Renterisico op vaste schuld	7.190	5.825
5.	Ruimte onder risico-norm	25.501	28.644

KREDIETRISICO'S

De gemeente loopt kredietrisico op door de gemeente verstrekte gelden. Het risico doet zich voor bij het op beleidsmatige gronden verstrekken van leningen (publieke taak). Het risico bestaat dat leningen niet, niet volledig en/of niet tijdig worden terugbetaald (rentekosten).

Onderstaand volgt een overzicht van de uitgezette gelden per type instelling.

Risicogroep	M/Z*	Restant schuld	
		Bedrag (x € 1.000)	Percentage van het totaal (%)
Leningen aan stichtingen en sportaccommodaties	Z	227	1,2
Leningen aan deelnemingen (Alliander en RDL)	Z	7.223	39,7
Hypothecaire leningen ambtenaren	M	3.451	18,9
Sociale kredieten aan inwoners via Kredietbank	Z	44	0,2
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN):			
Leningen voor verzakte woningen	M	80	0,5
Startersleningen koopwoningen	M	4.434	24,4
Duurzaamheidsleningen	M	293	1,6
Leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	M	2.460	13,5
Totaal		18.212	100%

* Met (M) of zonder (Z) hypothecaire zekerheid

Leningen aan stichtingen sportaccommodaties

Het betreft leningen aan stichtingen, sportaccommodaties en woonwagengebruikers. De aflossing verloopt zoals is overeengekomen. Het kredietrisico voor de gemeente wordt als gering geschat.

Deelnemingen (Alliander en RDL)

Bij raadsbesluit van 24 november 2021 is kennis genomen van het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening. Gedurende de looptijd van deze obligatielening zal de gemeente een vaste marktconforme rentevergoeding ontvangen. De aandeelhouders is verzocht hieraan minimaal naar rato van hun aandelenbelang deel te nemen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen. Op 15 december 2021 is een obligatielening verstrekt van € 2.722.936. Het kredietrisico wordt als gering geschat.

In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbiedstation op 7Poort.

De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Hypothecaire leningen ambtenaren

Tot 1 januari 2009 zijn aan personeelsleden, onder een aantal voorwaarden, hypothecaire geldleningen verstrekt. Met ingang van 2009 is het door de wijziging van de Wet FIDO niet meer mogelijk om hypothecaire geldleningen te verstrekken aan personeelsleden. De verstrekte geldleningen tot 1 januari 2009 blijven bestaan en worden afgelost zoals overeengekomen. Bij het beëindigen van het dienstverband dient tot aflossing van de gehele lening te worden overgegaan. Het restant van de leningen zal door deze wijziging elk jaar afnemen.

Gelet op de hypothecaire zekerheidstelling worden de risico's als gering geschat.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN)

In het kader van de Verordening Stimulering Verzakkingsherstel zijn leningen verstrekt aan eigenaren van verzakte woning. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.

Op grond van de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar zijn voor de aankoop van een woning op "Groot Holthuizen" via de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten startersleningen verstrekt van maximaal € 22.500. De helft van dit bedrag werd door het rijk verstrekt. Alle verstrekte leningen op grond van deze verordening zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat. Vanaf medio 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar van kracht bestemd voor mensen die voor het eerst een woning willen kopen in Zevenaar. Hierbij geldt dat het Rijk of de provincie geen bijdrage doet. Het maximale bedrag is vastgesteld op € 40.000 (vanaf 25 september 2024 op € 35.000). Alle verstrekte leningen worden op grond van deze verordening verstrekt onder hypothecaire zekerheid. Hierdoor worden de risico's als gering geschat.

In 2017 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen via het SVN verstrekt. De risico's worden als gering geschat. Ook zijn via het SVN leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland verstrekt. De helft van dit bedrag wordt door de provincie verstrekt. De risico's worden als gering geschat.

RISICO'S LIQUIDITEITSBEHEER EN DEBITEUREN

De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en wijzigingen in het tempo van uitvoering van voorgenomen investeringen, waardoor als gevolg daarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen, worden zoveel mogelijk beheerst.

Met betrekking tot het risico van debiteuren wordt opgemerkt, dat het beleid gericht is op het tijdig innen van de vorderingen. Voor de inning van achterstallige vorderingen bestaat een vaste procedure.

SCHATKISTBANKIEREN

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal 2024 van € 169.279.000 (indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen zoals in onze gemeente). Het schatkistlimiet bedraagt voor onze gemeente over 2024 € 3,386 miljoen. Bij het berekenen van het genoemde totaal zijn de begrotingstotalen van de gemeenschappelijke regelingen, het Streekarchivariaat en de Reinigingsdienst de Liemers (RDL) meegenomen. Dit is conform de regeling van het schatkistbankieren, omdat deze administraties door onze gemeente worden gevoerd en de treasury ook door de gemeente Zevenaar wordt beheerd.

Onze bank (Bank voor Nederlandse Gemeenten, BNG) roomt elke dag automatisch het positieve saldo van onze gemeente boven de € 400.000 af naar de schatkist van het Rijk. Dit betekent dat we veel meer dan het drempelbedrag van € 3,386 miljoen afkomen naar de schatkist. Bij het schatkistbankieren ontvangen we een hogere rente dan bij de BNG en is het handhaven van het geschetste afroom-beleid het gunstigste voor onze gemeente.

RENTETOEREKENING

Beleid rentetoerekening

In de begroting en deze jaarrekening zijn zowel de stellige uitspraken als de aanbevelingen uit de notitie rente (okt 2023) verwerkt. De belangrijkste onderdelen betreffen:

- Treasury activiteiten worden via het taakveld treasury verwerkt in de begroting;
- Er wordt geen rente over het eigen vermogen verwerkt in de begroting;
- De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

De verwerking van de rente is in onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.990	2.146	2.260
b. Externe rentebaten	-/-	40	38	199
Totaal door te rekenen externe rente		1.950	2.108	2.061
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	373	424	424
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	621	621	456
	-/-	994	1.045	880
d. Saldo door te rekenen rente		956	1.063	1.181
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		956	1.063	1.181
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	956	1.063	1.161
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,75%	0,83%	1,15%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		0	0	-20

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

Toelichting

- a) Werkelijk verschuldigde rente voor de aangetrokken vaste geldleningen en berekende rente over het financieringstekort.
- c) Voor het toerekenen van rente aan de Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het omslagrentepercentage gehanteerd in navolging van de rentenotitie van oktober 2023.
- c) Rente projectfinanciering: Dit betreft investeringen uit het verleden waarvoor vaste rentepercentages gelden.
- d1) en d2) Op aanbeveling van de Commissie BBV en door de harmonisatie is besloten geen rente over het eigen vermogen (bespaarde rente) meer te berekenen.
- f) Het renteresultaat van € 1.181.705 is omgeslagen over de boekwaarde per 1 januari 2024.

BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL & ORGANISATIE

Personeel

Wij blijven ons inzetten voor een duurzame, aantrekkelijke en professionele organisatie. We geven uitvoering aan onze notitie Aantrekkelijk Werkgeverschap uit 2022, die als leidraad dient voor het versterken van onze positie als werkgever. Door gerichte werving, opleidingsmogelijkheden en verbeterde arbeidsmarktcommunicatie zorgen we ervoor dat we talent aantrekken en behouden. Zo blijven we als gemeente een aantrekkelijke werkgever, ook in een krappe arbeidsmarkt.

Ziekteverzuim

Binnen onze organisatie werken we volgens het eigen regiemodel. De verzuimbegeleiding ligt bij de managers, met ondersteuning door P&O. Er wordt regelmatig gebruik gemaakt van het preventief spreekuur bij de bedrijfsarts en kan door medewerkers een beroep gedaan worden op bedrijfspsychologische zorg om verzuim te voorkomen.

De landelijke cijfers voor gemeenten over het jaar 2024 zijn op dit moment nog niet bekend. Het landelijk gemiddelde percentage ziekteverzuim van gemeenten van vergelijkbare grootte over 2023 is 5,2%.

Het verzuimpercentage binnen onze gemeente was in 2023 6,04%. In 2024 zien wij een stijging naar 7,88%.

De oorzaken hiervan zijn divers en niet altijd werk gerelateerd. Door de verhoging van het ziekteverzuim zien we ook een verhoging van de arbo kosten in het kader van preventie en diverse interventies.

	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024
%Ziekteverzuim	6,97	6,04	6,70	7,88

Organisatie

In 2024 hebben we verdere stappen gezet in de ontwikkeling van onze organisatiestructuur. De in 2023 vastgestelde hoofdstructuur, bestaande uit strategische en operationele sturing, is geïmplementeerd en in de praktijk gebracht. Dit zorgt voor een duidelijke taakverdeling en een efficiëntere samenwerking binnen de organisatie. Met deze doorontwikkeling versterken we onze wendbaarheid en slagkracht als organisatie. We zijn beter in staat om maatschappelijke opgaven te vertalen naar concrete acties en een effectieve uitvoering hiervan te waarborgen.

Onderstaand overzicht geeft de vastgestelde formatie per afdeling aan per 31-12-2024. Dit is exclusief de nieuwe functies uit de meerjarenbegroting 2025-2028, deze worden in 2025 toegevoegd.

Afdeling	Totaal formatie
Management/S&B/P&P	11,85
Griffie	3,67
Maatschappelijke Ontwikkeling	22,59
Maatschappelijke Dienstverlening	58,38
Publiekszaken	27,00
Openbare Werken (incl. RDL)	76,14
Beheer Openbare Ruimte	32,65
Ruimtelijke Ontwikkeling	24,59
Vergunning, toezicht en handhaving	35,46
Bedrijfsvoering	31,45
Financiën	30,78
Informatiebeheer	28,91
Totaal	383,46

INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING

Informatievoorziening

In 2024 hebben we opnieuw aanzienlijke vooruitgang geboekt in de doorontwikkeling van onze informatievoorziening. De I&A visie en strategie is vastgesteld en de middelen voor de minimale variant zijn beschikbaar gesteld door uw raad. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om Microsoft 365 veilig te implementeren. Tevens hebben we diverse nieuwe e-diensten voor burgerzaken en belastingen geïntroduceerd. Het project- en portfolioproces is geactualiseerd.

In verband met een toekomstbestendige en robuuste RID zijn wij tevens gestart met het verder professionaliseren van het opdrachtgeversschap vanuit de gemeenten. In samenwerking met 1-Stroom bereiden we functieprofielen en vacatures van informatieprofessionals voor zodat we in 2025 kunnen gaan werven. We blijven ons inzetten voor een succesvolle digitale transformatie en een goed georganiseerde informatievoorziening om de gemeentelijke processen en dienstverlening te optimaliseren.

RECHTMATIGHEID

Boekjaar 2024 is het tweede jaar waarin het college verplicht is om een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. De rechtmatigheidsverantwoording is de schriftelijke verklaring die het dagelijks bestuur afgeeft bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur verklaart daarbij dat zij rechtmatig heeft gehandeld, dat wil zeggen dat alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving en dat alle lasten in het begrotingsjaar vallen binnen de begroting (incl. wijzigingen) zoals door het algemeen bestuur is goedgekeurd.

Het proces rondom de afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording is adequaat ingericht binnen gemeente Zevenaar. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het college, raad, control en ambtelijke organisatie zijn goed beschreven en bekend bij alle actoren.

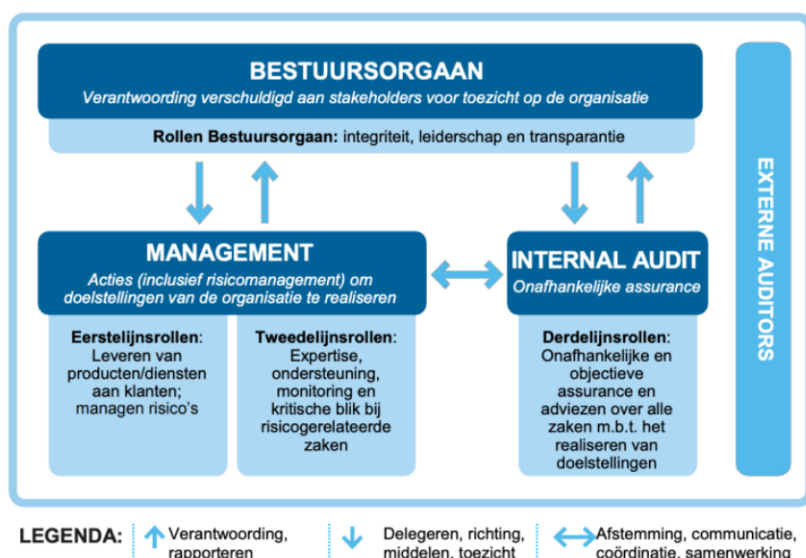
De gemeente heeft 1 fte formatie op de verbijzonderde interne controle. De functionaris die de verbijzonderde interne controle uitvoert is verantwoordelijk voor het vaststellen of in alle relevante processen de financiële rechtmatigheid wordt geborgd en geeft een onafhankelijk oordeel over de naleving. De uitkomsten van de interne controles worden vastgelegd in een checklist en in een verslag gerapporteerd. De VIC heeft over 2024 een interne controle uitgevoerd over onder meer de volgende processen;

- Inkoopfacturen
- Verstrekte subsidies
- Investerings
- Sociaal domein
- EU aanbestedingen
- Krediet overschrijdingen
- Begrotingsonrechtmatigheid

De auditcommissie is de afgelopen jaren uitvoerig meegenomen in de ontwikkelingen in wet -en regelgeving, de controle en verantwoording. Dit ook in samenhang met de rapportages die worden opgesteld door de accountant. In februari 2024 zijn de resultaten en inzichten uit de controles met de auditcommissie gedeeld.

Financiële rechtmatigheid is een element in de procesbeheersing, waar gedurende het proces (1ste lijns) en achteraf (3de lijns) controle op en verantwoording over moet worden ingeregeld. Over 2024 zijn de verdedigingslijnes binnen gemeente Zevenaar versterkt en het raamwerk zal in 2025 doorontwikkeld worden.

Het Three Lines Model van het IIA

Uitkomsten rechtmatigheidscriteria

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium

Onderstaand is per criterium aangeven op welke wijze de gemeente Zevenaar ten aanzien van rechtmatig heeft gehandeld.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Er zijn binnen de gemeente Zevenaar in 2024 geen signalen geweest over (het vermoeden van) misbruik of oneigenlijk gebruik. De VIC-functie heeft bij het uitvoeren van verschillende controles stil gestaan bij potentiële fraudesignalen.

Begrotingsrechtmatigheid criterium

Dit bestaat uit een onrechtmatigheid op investeringskredieten en overschrijdingen van lasten op programmaniveau. De onrechtmatigheden ten aanzien van investeringskrediet ad €208.551 bestaan uit veel verschillende kredieten. De individuele overschrijdingen per dossier zijn relatief laag en liggen ruim onder rapporteringsgrens ad €250.000.

Toelichting niet acceptabele lasten overschrijdingen

In de jaarstukken is een verschillenanalyse per programma opgenomen. Op basis van de afwijkingen per programma is een onrechtmatigheid ad 261.000 geconstateerd die niet acceptabel is. In onderstaand tabel zijn de vijf programma's opgenomen waarbij sprake is van een lastenoverschrijding. Uit de verschillenanalyse blijkt dat €142.000 van de onrechtmatige overschrijdingen niet acceptabel zijn.

- De interim griffier is voor een langere periode ingezet dan vooraf was ingeschat. Dit leidt tot hogere uitgaven van € 50.000. Daarnaast zijn er kosten gemaakt (€ 20.000) voor de werving en selectie van de nieuwe griffier.
- Voor het opstellen van de mobiliteitsvisie is voor 2024 € 38.000 beschikbaar gesteld. De werkelijke lasten bedroegen € 53.000. Een overschrijding van € 15.000. De verklaring hiervoor is dat de kosten

van een enquête in het centrum en het uitwerken van ontwerpen voor het centrum niet opgenomen waren in het begrote budget.

- Door personele onderbezetting is voor het bestemmingsplan Gelders Eiland gedurende het gehele jaar 2024 een adviseur ruimtelijke ordening ingehuurd. Ook overdracht na een personele wisseling, diverse aanpassingen, beantwoording van zienswijzen, afstemming met betrokkenen, verwerking van een provinciale zienswijze op archeologie en het mer-traject zijn oorzaak van de overschrijding op deze post.
- In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De eerste fase dient te leiden tot een uitgewerkt plan met daarbij behorende investeringsbegroting. Hiermee is in 2023 een start gemaakt en in 2024 is hiermee verder gegaan. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begroot voor 2024 was € 100.000. De realisatie was € 158.000. Een nadeel bij de lasten van € 58.000.
- De kosten van abonnementen en digitale uitgaven, zoals online kennisbanken, zijn gestegen. Afwijking bedraagt € 58.000. Dit is gerelateerd aan diverse ontwikkelingen in de wet- en regelgeving in het juridische vakgebied en de complexe materie in de uitvoering van de Jeugdwet, wet Inburgering en WMO (onvoorzien).
- Onze nieuwe accountant, Baker Tilly, hanteert de lijn dat de lasten van de jaarrekeningcontrole verantwoord worden in het jaar waarin de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Afwijking bedraagt €33.000.
- De kosten op materiaal / levering diensten zijn mede als gevolg van prijsstijgingen hoger dan begroot, daarnaast is de doorbelasting vanuit andere afdelingen hoger per saldo (€28.000).

De overige afwijkingen op programmaniveau vallen binnen de afspraken, zoals opgenomen in artikel 12 van de financiële verordening. Een gedetailleerde uiteenzetting van de verschillende analyse per programma is opgenomen in de jaarstukken. Met de Raad zijn nadere afspraken gemaakt op welke wijze, in afwijking van begrotingswijzigingen, de raad tijdig kan worden geïnformeerd over overschrijdingen van baten en lasten en overschrijdingen van baten. Deze afspraken zijn vastgelegd in de financiële verordening. Bij de programma's zijn de verschillende analyses uiteengezet op programmaniveau. Deze begrotingsafwijkingen passen binnen deze door de Raad gestelde kaders ten aanzien van acceptabele afwijkingen (past binnen beleid, direct gerelateerde inkomsten en open-einde regelingen).

Belangrijkste toelichting acceptabele lasten overschrijdingen

Pr.	Programma naam	Toelichting acceptabele afwijkingen
0	Bestuur en ondersteuning	Door wisselende markrenten en financieringsbehoeften die continu wijzigen is het lastig om een inschatting te maken voor de rentelasten. In 2024 is de verschuldigde rente op leningen hoger uitgevallen dan verwacht. Ook is er minder rente ontvangen op uitstaande gelden bij het schatkistbankieren. Afwijking past binnen bestaand beleid omdat sprake is van een vorm van open-einde regeling. Medewerkers kunnen vanaf 2024 deelnemen aan de regeling vervroegde uitkering (RVU). Het afgelopen jaar hebben we met enkele medewerkers een RVU-overeenkomst afgesloten (past binnen bestaand beleid). De beschikbare opleidingsbudgetten voor onze medewerkers zijn meer dan 100% benut. Dit past binnen bestaand beleid omdat de gemeente Zevenaar haar

		medewerkers aanmoedigt om opleidingen te volgen zodat de gemeente toekomst bestendig blijft. Dit is een vorm van open einde regeling. De hogere kosten hebben betrekking op de grotere dossiers, in het bijzonder de raadsenquête. Daarnaast zien we een toename in het aantal klachten en omvangrijke Woo-verzoeken. Afwijking past binnen bestaand beleid omdat binnen Zevenaar zoveel mogelijk geprobeerd wordt om vertraging met betrekking tot Woo-verzoeken en raadsenquête te voorkomen. De toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol (past binnen bestaand beleid en onvoorzien). Voormalige wethouders hebben op basis van de Wet Appa (Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers) recht op begeleiding bij re-integratie en outplacement (past binnen bestaand beleid en onvoorzien).
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	In 2024 is het budget voor elektriciteit verlaagd mede op basis van het voorschot. Bij de eindafrekening blijkt dat er moet worden bijbetaald vanwege meer storingen. Afwijking past binnen bestaand beleid omdat binnen Zevenaar het beleid is dat elektriciteit rekeningen tijdig betaald moeten worden omdat dit anders ten koste gaat van de bedrijfsvoering. Als de storingen niet tijdig verholpen worden leidt dit tot meer financiële gevolgen. Dit is ook een vorm van open-einde regeling. De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 165.000 (direct gerelateerde inkomsten).
5	Sport, cultuur en recreatie	De dienstverleningsafspraken met Ataro zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). In de DVO zijn prijsafspraken gemaakt in artikel 12. Daar staat opgenomen dat wij Ataro compenseren voor indexatie gebaseerd op de CAO VERMO. Daarnaast ontvangen wij een compensatie als de opbrengsten van Ataro boven 105% uit komen. Bij het vaststellen van de 2de voortgangsrapportage was het nog niet duidelijk wat de gezamenlijke effect op de bijdrage aan Ataro zou zijn. Op basis van de jaarstukken van Ataro zijn de kosten die voor indexatie in aanmerking komen hoger dan begroot, maar werden niet gecompenseerd door hogere (meer)inkomsten bij Ataro. Binnen openbaar groen is in 2024 een nadeel ontstaan, omdat er meer werkzaamheden moesten worden verricht om de veiligheid rondom verkeerssituaties te waarborgen. Daarnaast veroorzaakten enkele schademeldingen meer kosten dan waar rekening mee was gehouden. Afwijking past binnen bestaand beleid. Binnen Zevenaar is het belangrijk dat groenbestekken en schademeldingen betaald moeten worden omdat dit ten koste gaat van leef kwaliteit van burgers en het niet tijdig opvolgen van schademeldingen kan leiden tot nog hogere kosten. Ook dit is een vorm van een open einde regeling.
6	Sociaal domein	Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (open einde regeling en direct gerelateerde inkomsten).

		Voor de uitgaven in het kader van de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne is begin 2024 een raming gemaakt. Daarna zijn er voor enkele locaties transitievergoedingen aangevraagd. Dit nadeel wordt opgevangen door een hogere vergoeding vanuit het Rijk (open einde regeling en direct gerelateerde inkomsten). In het tweede halfjaar 2024 is sprake van een stijging in de uitgaven voor loonkostensubsidies en zijn de indexeringen over 2024 verwerkt. Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage (VGR) 2024 is sprake van hogere lasten. Daarnaast is de definitieve BUIG uitkering over 2024 vastgesteld door het Rijk (open einde regeling, direct gerelateerde inkomsten en onvoorzien). Over 2024 zijn op basis van de eindverantwoording meer trajecten uitgezet dan verwacht om inwoners aan het werk te helpen (re-integratie). De afwijking past binnen de open einde regeling en het beleid van de gemeente dat wordt uitgevoerd door de RSD. De regionale sociale dienst (RSD) verricht voor ons een aantal diensten op het gebied van de jeugdhulp. Deze kosten worden doorbelast naar het taakveld 6.72A (open einde regeling en onvoorzien).
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begroot voor 2024 was € 100.000. De realisatie was € 158.000. Afwijking is acceptabel omdat sprake is van direct gerelateerde inkomsten en past binnen bestaand beleid. Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Afwijking past binnen bestaand beleid. De gemeente Zevenaar verstrekt steeds meer startersleningen. Echter door dit succes stijgt de variabele beheersvergoeding over het saldo van de uitstaande leningen. Afwijking past binnen bestaand beleid omdat starters aangemoedigd worden om een starterslening aan te vragen. Zevenaar wil starters aanmoedigen om in de gemeente te blijven wonen. Dit is een vorm van open einde regeling.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Afwijking	Acceptabel	Niet acceptabel	
Lasten							
0.	Bestuur en ondersteuning	27.105	29.586	30.148	562	401	161
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat	7.019	6.933	7.226	293	250	43
5.	Sport, cultuur en recreatie	11.724	13.305	14.237	932	932	
6.	Sociaal domein	72.477	83.225	84.115	890	890	
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.830	8.766	9.137	371	314	57

Voorwaarden criterium

Bij het voorwaarden criterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen gemeente Zevenaar voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Hierbij is het normenkader uitgewerkt in een toetsingskader (recht, hoogte en duur). Qua onderbouwing van de verantwoording op dit gebied wordt gebruik gemaakt van de interne controles die worden uitgevoerd om vast te stellen of voldaan is aan het voorwaarden criterium. De bevindingen ten aanzien van voorwaarden criterium heeft voornamelijk betrekking op de (Europese) aanbestedingen analyse.

Bij de crediteurenanalyse zijn bij 12 dossiers (2023: 6) onrechtmatigheden geconstateerd ad € 1.872.566 (2023: € 832.188). De geconstateerde afwijkingen hebben betrekking op de naleving van de Europese aanbestedingswet en regelgeving en zijn relatief gering. De individuele afwijkingen liggen ruim onder de rapportagegrens ad €250.000 en bestaan voor een deel aanbestedingen uit 2023.

De belangrijkste onrechtmatigheden hebben betrekking op de volgende afwijkingen;

- Contract voor schoonmaak van kantoor locaties is meervoudig aanbesteed terwijl de uitgaven EU drempel hebben overschreden;
- Gemeente Zevenaar heeft geen (raam)overeenkomst met een crediteur voor aanschaf van verkeersborden maar gunt jaarlijks veel verschillende enkelvoudige opdrachten die homogeen zijn aan dezelfde crediteur;
- Van een aantal contracten is de looptijd inclusief verleningen verlopen terwijl er nog geen nieuwe aanbesteding is doorlopen. Deze uitgaven blijven onrechtmatig totdat een nieuw Europees aanbestedingstraject is afgerond.
- In het kader van het bestrijden van energiearmoede heeft de gemeente een opdracht verstrekt. De waarde van deze opdracht is boven de Europese aanbestedingsnorm. De opdracht is abusievelijk niet Europees aanbesteed. Het gevolg van voorstaande is dat er sprake is van een rechtmatigheidsfout.

De geconstateerde onrechtmatige aanbestedingen betroffen aanbestedingen of uitgaven die zijn gestart voor de inrichting van de eigen inkooporganisatie. Voor boekjaar 2025 zullen voor het inkoop- en aanbestedingenproces meer maatregelen genomen worden om onrechtmatigheden tijdig te voorkomen en signaleren binnen gemeente Zevenaar. Door de VIC medewerker zal op 3 momenten een crediteurenanalyse uitgevoerd worden (juni, oktober en december). De focus zal daarbij niet enkel op crediteuren waarvan de uitgaven de EU-aanbestedingsdrempel hebben overschreden maar ook over meervoudige en enkelvoudige opdrachten. De VIC zal hierbij nauwer gaan samenwerken met de inkooporganisatie om nieuwe aanbestedingsfouten te voorkomen.

Voordat een beschikking wordt afgegeven in het kader van de WMO moet de identiteit van de aanvrager worden vastgesteld. De uitgevoerde controle moet reproduceerbaar worden vastgelegd in het dossier. Als dit achteraf niet kan worden vastgesteld, dan leidt dit tot een financiële rechtmatigheidsfout. Tijdens de controles hebben wij geconcludeerd dat er onvoldoende aandacht is geschonken aan het juist vastleggen van de uitgevoerde controle, waardoor de rechtmatigheidsfout is ontstaan van €2.326.289 (vorig jaar 8.500.000).

Bij andere interne controles zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving.

Overzicht van uitkomsten rechtmatigheid

In onderstaand overzicht zijn de uitkomsten opgenomen van het rechtmatigheidsonderzoek.

Begrotingscriterium	Bedrag (Bruto)	Passend binnen financiële verordening & tijdig en acceptabele afwijkingen	Bedrag (Netto)
(*€ 1.000)			
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het algemeen bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 3.048	€ 2.787	€ 261
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 208	-	€ 208
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-	-	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid.	-	-	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 3.256		
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.		€ 2.787	
Voorwaardecriterium			
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 1.872		€ 1.872
Geen zichtbare vastlegging ID WMO	€ 2.326		€ 2.326
M&O Criterium			
Overige bevindingen inzake M&O Criterium			
Totaal	€ 7.454	€ 2.787	€ 4.667

INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY

Als gemeente zijn we schatbewaarder van een breed scala van data, zowel van inwoners als van ondernemers en andere organisaties. Door het gebruik van deze data kunnen wij onze dienstverlening steeds verder verbeteren en optimaliseren en een bijdrage leveren aan realiseren van het raadsprogramma, het coalitie akkoord en de missie en visie van onze gemeente.

Gemeenten moeten zich elk jaar verantwoorden over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit moet verplicht met de audit systematiek Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). ENSIA helpt gemeenten in één keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op de normen van de BIO aangevuld met zelfevaluaties op de Basisregistraties en een audit op de normen van het gebruik van DigiD en Suwinet.

RID

De kwaliteit van de informatieveiligheid en de diverse informatiesystemen worden geborgd in de samenwerking met de RID-ICT. Voor een groot deel worden de general en applicationcontrols ingericht en onderhouden door de RID. Bij de RID zit een belangrijke waarborg voor de betrouwbaarheid van de systemen. De kwaliteit van de RID en de afspraken met de RID zijn daarmee van fundamenteel belang. Vanwege dit belang heeft de accountant ook verschillende adviezen opgenomen in zijn rapporten over de relatie tussen de RID en de gemeente.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Uit de zelfevaluatie op de BIO blijkt dat veel maatregelen al (gedeeltelijk) geïmplementeerd zijn. In 2024 zijn er weer goede stappen gezet door het functioneel beheer binnen de gemeente zelf verder te professionaliseren, maar we zien dat de uitvoer van een aantal maatregelen nog niet volledig gerealiseerd zijn en de gemeente hiermee nog niet voldoet aan de BIO. Ook uit de evaluatie van een aantal (landelijke) beveiligingsincidenten is gebleken hoe belangrijk het is processen en maatregelen op orde te hebben om de risico's beheersbaar te maken. In de I&A-visie en -strategie 2023-2025 "Beter Samen" zijn daarom voor de komende jaren op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy 4 speerpunten benoemd; Basis (processen) op orde krijgen, voldoen aan wet- & regelgeving, digitale weerbaarheid en inzetten op bewustwording.

DigiD en Suwinet

In april 2025 is door het College van B&W een collegeverklaring DigiD en Suwinet afgegeven over de ENSIA verantwoording 2024. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Met de ENSIA-collegeverklaring geeft het college aan in hoeverre de beheersingsmaatregelen voldoen aan de normen die gelden voor Suwinet en DigiD. Uit de zelfevaluatie blijkt dat de gemeente niet aan alle normen voor Suwinet en DigiD voldoet. De bevindingen uit de collegeverklaring zijn in het 1e kwartaal van 2025 nog apart getoetst door een IT-auditor en deze heeft de juistheid van de collegeverklaring bekrachtigd.

Op basis van het assurancerapport van de door RSD De Liemers ingeschakelde IT auditor, is vastgesteld dat de vereiste interne beheersmaatregelen niet allemaal daadwerkelijk zijn geïmplementeerd door RSD De Liemers. Hiervoor is door de RSD De Liemers een verbeterplan opgesteld en de gemeente Zevenaar heeft de RSD gevraagd de geconstateerde problemen met spoed op te lossen en geconstateerd dat de benodigde acties hierop door de RSD zijn uitgezet

Zelfevaluatie Basisregistraties

Over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO), Basisregistratie Personen (BRP) en de Paspoortuitvoeringsregeling (PUN) moet de gemeenten verantwoording afleggen door middel van een verantwoordingsrapportage. De verantwoordingsrapportages geven een oordeel over de borging van het proces en de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van de basisregistraties van de BAG, BGT, BRO en de normen die behoren bij de BRP en PUN. De rapportages laten zien dat de gemeente Zevenaar voor de meeste basisregistraties aan haar verplichtingen voldoet. Acties voortvloeiend uit deze rapportage worden in 2025 verder uitgezet.

Incidenten en datalekken

In 2024 zijn 13 datalekken geregistreerd, waarvan 1 incident een ict incident betrof waarbij een aantal

accounts van medewerkers waren betrokken, van het incident is direct melding gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens. In de overige gevallen was er sprake van menselijk handelen. Afgelopen jaar zijn er (landelijk) een aantal beveiligingsincidenten geweest, deze zijn tijdig gesignaleerd en hebben niet geleid tot ongeoorloofd verlies van beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van de gegevens. Zowel de landelijke als eigen incidenten worden geëvalueerd en aandacht- en verbeterpunten worden doorgevoerd in de processen. De belangrijkste adviespunten liggen hier ook op het gebied van inzicht in en up-to-date houden van de soft- en hardware (patchmanagement en configuratiemanagement)

Privacybescherming - AVG

Privacy is een doorlopend proces dat zich steeds beter verankert binnen de organisatie, maar ook complex is, gezien de diversiteit van taken binnen de gemeente. Het bewustzijn over het verwerken van persoonsgegevens neemt toe maar levert ook weer nieuwe vraagstukken op. We zien dat privacy maatregelen op onderdelen niet voldoende ingebed zijn binnen de processen van de gemeente en dit vraagt de komende jaren ook nog blijvend aandacht. Ook op het gebied van informatiebeheer, opslag en beschikbaarheid tot privacygevoelige informatie staan verbeteracties gepland. Essentieel hierin blijft gerichte aandacht voor het juiste gedrag en de bewuste omgang met informatie. Tot slot zien we een duidelijke ontwikkeling in de samenwerking bij de implementatie van nieuwe processen en wetgeving met de VNG. Hierdoor wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis en ervaring en is privacy ook een standaard onderdeel van het implementatietraject.

In 2023 hebben diverse burgers gebruik gemaakt van het recht op inzage, verwijdering of informatie over de verwerking van persoonsgegevens bij de gemeente Zevenaar. Over een aantal van deze verzoeken lopen nog gerechtelijk procedures. Uitspraken van deze procedures kunnen voor de gemeente eventueel reden zijn tot aanpassen van beleid of aanscherpen van procedures en processen. We zien dat deze verzoeken veel capaciteit van de organisatie vragen. Het hebben van een goede informatievoorziening en dossiervorming is dan van belang om aan de privacywetgeving te kunnen voldoen. Op deze onderdelen zijn nog een aantal verbeterlagen te maken, met name op het gebied van documenteren en archiveren.

Privacybescherming - Wet politiegegevens (Wpg)

Gemeenten (en andere werkgevers) die beschikken over boa's met opsporingstaken zijn op grond van de Wet politiegegevens verplicht om jaarlijks een interne audit uit te voeren. Een auditor heeft ook in de audit in 2023 vastgesteld dat gemeente Zevenaar niet (geheel) voldoet aan het bij of krachtens de wet bepaalde en heeft haar bevindingen vastgelegd in een rapport. Er hebben wel wat verbeteringen plaatsgevonden naar aanleiding van het opgesteld verbeterplan uit 2023. In 2025 zal er weer een externe audit op de Wpg worden uitgevoerd en zullen de overige verbeterpunten moeten zijn geïmplementeerd.

PLANNING & CONTROL

In de reguliere planning & control-cyclus starten wij met een kadernota. Deze heeft een richtinggevend karakter en vormt het moment in de P&C cyclus om voorstellen voor nieuw beleid integraal af te wegen. Hiermee leggen we de basis voor de meerjarenbegroting. In het jaar van uitvoering informeren wij u door middel van twee voortgangsrapportages over de voortgang van de uitvoering, zowel op beleidsmatig als financieel gebied. Als afsluiting verantwoorden wij het uitvoeringsjaar in de jaarstukken. De documenten van de planning & control-cyclus blijven continue in ontwikkeling. Dit geldt voor zowel de inhoud als de vorm. Alle documenten worden digitaal beschikbaar gesteld via een portal.

Het doel is een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting te presenteren. Uit de kadernota 2024-2027 bleek een groot structureel begrotingstekort vanaf 2026. De komende jaren krijgen gemeenten minder inkomsten van het rijk, de zogenaamde ravijnjaren. Wij hebben een 'strategiebepaling voor een gezonde toekomst' opgesteld waarin we verschillende momenten hebben geformuleerd waarop we de benodigde maatregelen kunnen treffen, zodat we ook op de lange termijn een structureel sluitende begroting kunnen presenteren. De raad heeft in de raadsvergadering van februari 2024 gekozen voor het uitgangspunt van gedeeltelijke compensatie van het Rijk, dus we treffen in 2025 bij de kadernota 2026-2029 maatregelen. Onderzoeksbureau BMC heeft als eerste stap een onderzoeksrapport opgesteld dat bij de kadernota is gepresenteerd. Dit rapport heeft geleid tot meer inzicht in de beïnvloedbaarheid van de begroting, bezuinigingsrichtingen en een vergelijking met andere soortgelijke gemeenten (benchmark). In juni was een

informatieve raadsbijeenkomst met een presentatie en toelichting op het rapport. In oktober 2024 was er vervolgens een beeldvormende bijeenkomst met de raad op basis van de benchmark en een verdiepende analyse van de concerncontroller. Dit heeft geleid tot uitgangspunten en richtingen die zijn 'vertaald' naar kaders die bij de meerjarenbegroting ter besluitvorming heeft voorgelegen. Op basis van dit raadsbesluit is het traject om te komen tot maatregelen in gang gezet. In de periode tot aan de kadernota 2026 – 2029 worden door de organisatie potentiële maatregelen en effecten in kaart gebracht. Bij de kadernota leggen wij de maatregelen ter besluitvorming aan de raad voor zodat we daarna een reël en structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029 kunnen presenteren.

COMMUNICATIE

Onze samenleving is in voortdurende beweging, en communicatie speelt een cruciale rol in hoe de gemeente Zevenaar daarop inspeelt. We willen dat iedereen zich gehoord en betrokken voelt. Daarom investeren we in heldere, toegankelijke en effectieve communicatie, die bijdraagt aan een sterke verbinding met onze inwoners en partners. Samen met participatie vormt dit de basis voor een goed functionerende gemeente en een samenleving waarin we samen vooruitkomen. De gemeentepagina blijft het belangrijkste offline kanaal om onze inwoners te informeren over de ontwikkelingen, projecten en besluiten in de gemeente. Daarnaast hebben we ook geïnvesteerd in digitale en visuele middelen om onze communicatie verder te versterken en te moderniseren.

Samenwerking met externe partners is hierbij van grote waarde. We werken samen met fotografen en videografen om visueel aantrekkelijke en krachtige communicatie-uitingen te creëren. Social media blijft daarnaast een belangrijk kanaal, waarmee we snel en direct communiceren met inwoners, vooral door gerichte campagnes rondom actuele thema's. Dit zorgt ervoor dat we onze boodschappen effectief kunnen afstemmen op de behoeften van onze diverse doelgroepen.

We hebben ook geïnvesteerd in presentatiematerialen en andere visuele middelen die zorgen voor een consistente en herkenbare uitstraling. Door deze middelen strategisch in te zetten, maken we informatie niet alleen toegankelijk en begrijpelijk, maar versterken we ook de betrokkenheid van onze inwoners en partners.

In 2024 is de communicatie gericht op verschillende beleidsmatige thema's die aansluiten bij de behoeften van de gemeente en haar inwoners. De grotere thema's waren:

Heldere taal: We blijven onze communicatie vereenvoudigen, zodat onze boodschappen voor iedereen begrijpelijk zijn. Of het nu gaat om brieven, webteksten of socialmediaberichten, we zorgen voor heldere en bondige communicatie die iedereen bereikt.

Woningbouw en samenwerking: Woningbouw is een belangrijk thema geweest. We hebben communicatie verzorgd rondom woningbouwprojecten en woninggerelateerde onderwerpen, vaak in samenwerking met andere overheids- en projectpartners.

Online communicatie versterken: We hebben in 2024 gewerkt aan de verbetering van onze online communicatie. Zo hebben we twee websites geïntegreerd in de hoofdwebsite, zijn we gestart met online adverteren op Facebook, en werken we aan de doorontwikkeling van de hoofdwebsite op het gebied van menustructuur en eenduidige dienstverlening. Door contactformulieren in plaats van losse e-mailadressen te gebruiken en de kwaliteit van de site te waarborgen, zorgen we voor een gebruiksvriendelijke en toegankelijke online ervaring voor onze inwoners.

Arbeidsmarktcommunicatie verbeteren: Ook op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie hebben we stappen gezet. We hebben www.werkenbijzevenaar.nl opgezet, een moodvideo gemaakt en vacatureteksten aantrekkelijker en duidelijker geformuleerd. Zo willen we onze gemeente als werkgever beter profileren en talent aantrekken.

Profilering van het college en samenwerking met de raad: We hebben gewerkt aan de zichtbaarheid en betrokkenheid van het college. Daarnaast hebben we ons gericht op het verkleinen van de afstand tussen de gemeenteraad en het college, zodat de samenwerking wordt versterkt en de politiek toegankelijker wordt voor inwoners.

Ondersteuning bij organisatieontwikkeling: Binnen de gemeente hebben we bijgedragen aan organisatieontwikkeling door te zorgen voor heldere interne communicatie. We ondersteunden verandertrajecten en zorgden ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd zijn over de ontwikkelingen binnen de organisatie.

PWE-raadpleging over samenleven met vluchtelingen: In 2024 hebben we een raadpleging georganiseerd over de opvang en integratie van vluchtelingen in De Liemers. Deze raadpleging gaf inwoners de mogelijkheid om hun ideeën en zorgen te delen over het thema, wat bijdraagt aan een beter begrip en een succesvolle integratie.

INKOOP EN AANBESTEDING

Zevenaar is bezig met het professionaliseren van de inkoopfunctie, met als doel beter in control te komen op de (complexe) inkoopprocessen. Dit wordt beoogd door inkoop en aanbesteden rechtmatig en doelmatig uit te voeren waarbij tevens grip wordt gehouden op de opgaven in het collegeprogramma (duurzaamheid, social return en regionale inkoop).

Vanaf 1 juni 2024 is Zevenaar zelf in regie op inkoop en aanbesteden. We werken met een gecoördineerd besturingsmodel met verantwoordelijkheid binnen de betreffende teams en domeinen, ondersteund door centrale coördinatie op inkoopbegeleiding en ondersteuning. De gewenste professionalisering is enerzijds bekostigd uit de ontvlechting van de RID en anderzijds door de kosten voor inkoopbegeleiding uit de 'flexibele schil' (inhuur van een inkoper en aanbestedingsjurist) op te nemen in de budgetten van het betreffende aanbestedingstraject. Daarnaast is voor het uitvoeren van strategische inkoopcoördinatie structurele formatie ingezet. Voor contract- en leveranciersmanagement is tijdelijke formatie beschikbaar.

JURIDISCHE ZAKEN

We hebben in 2024 vooral ingezet op de reguliere werkzaamheden, waaronder het verzorgen van het secretariaat van de bezwarencommissies en het coördineren van klachten en verzoeken op grond van de Wet open overheid. Dit naast de inzet op de lopende procedures in bezwaar, beroep en hoger beroep. Ook zijn de jaarlijkse trainingen met onze huisadvocaten uitgevoerd en de reguliere vakberaden met alle 1e en 2e lijns juristen. Het verder uitvoering geven aan het projectplan Juridische kwaliteit is in 2024 niet gelukt vanwege de werkzaamheden en procedures die samenhangen met de afwikkeling van langlopende juridische kwesties.

VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Gemeenten kennen in het Nederlands staatsbestel een omvangrijk en uiteenlopend takenpakket, dat door overheveling van rijkstaken naar de gemeenten alleen nog maar groter wordt. Deze ontwikkeling past bij de filosofie van de gemeente als eerste overheid. Waar mogelijk moeten taken worden neergelegd bij de overheid die het dichtst bij de burger staat en vanuit dat oogpunt het beste de belangen van haar inwoners kan behartigen.

Gemeenten kunnen voor de uitoefening van hun taken uit een aantal uitvoeringsvarianten kiezen. Ze kunnen de taken zelf uitvoeren of de taken op afstand zetten. Een taak kan op afstand worden gezet door via inkoop of subsidie een andere partij te contracteren voor de uitvoering van een bepaalde taak. Een andere mogelijkheid vormt het aangaan van een samenwerkingsverband met andere publiek- of privaatrechtelijke partijen voor de uitvoering van een bepaalde taak. In alle gevallen blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inhoudelijke aansturing of opdrachtverlening en de controle daarop.

Omschrijving

Wij spreken van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht - de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen - is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij.

In de gemeenschappelijke regeling heeft de gemeente zowel de rol van eigenaar als opdrachtgever.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2024	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2024	Vreemd vermogen 2024	Resultaat 2024
Gemeenschappelijke regeling					
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem- Nijmegen (DRAN)	1.487	6	0	10.103	1.991
Euregio Rijn-Waal	12	2			
Groene Metropoolregio Arnhem- Nijmegen	414	6	372	6.729	244
Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)	940	45	0		
MGR sociaal domein Centraal- Gelderland	5.654	9	560	4.512	0
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)	890	8	870	6.920	67
Reinigingsdienst de Liemers (RDL)	2.499	45			
Samenwerking De Liemers	7.545	52	100	0	-32

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Bijdrage 2024	Aandeel gemeente	Eigen vermogen 2024	Vreemd vermogen 2024	Resultaat 2024
Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg	206	48	0	81	0
Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)	5.003	6	14.331	47.664	4.059

Vennootschap

Alliander NV	0	0	6.038.000	6.918.000	976.000
Ataro B.V.	3.499	100			
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	0	4.777.000	123.614.000	294.000
Leisurelands BV	0	3			
Vitens NV	0	1	713.600	2.398.400	34.500
Totaal verbonden partijen	28.149				

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)

Omschrijving	Een gemeenschappelijke regeling, gebaseerd op een bedrijfsvoeringsorganisatie.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar en de provincie Gelderland.
Beleid	De verordening leerlingenvervoer, Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning en de nadere- en beleidsregels leerlingenvervoer, Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning vormen de basis waarop uitvoering wordt gegeven aan het doelgroepenvervoer.
Beleidskaders	• Verordening bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024; • Beleidsregels bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Zevenaar 2024; • Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024; • Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024; • Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Zevenaar 2024; • Verordening jeugdhulp gemeente Zevenaar 2023; • Nadere regels Jeugdhulp gemeente Zevenaar 2024; • Visie en integrale nota Sociaal Domein 2024-2040.
Openbaar belang en doel	De vervoersorganisatie is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is en dat het vervoer een optimale aansluiting heeft op het openbaar-vervoer-netwerk.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur van de BVO DRAN wordt de gemeente Zevenaar vertegenwoordigd door een collegelid.
Aandeel in %	6,20

Ontwikkelingen	De Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) is een gemeenschappelijke regeling tussen 18 regio-gemeenten waaronder gemeente Zevenaar. De BVO DRAN is verantwoordelijk voor de inkoop en uitvoering van het doelgroepenvervoer. Het doelgroepenvervoer is onderverdeeld in het vraagafhankelijk Wmo-vervoer, het routegebonden Wmo-vervoer (het zgn. dagbestedingsvervoer), het routegebonden Jeugdwet vervoer en het routegebonden Leerlingenvervoer. Gemeente Zevenaar heeft al het genoemde doelgroepenvervoer in de BVO DRAN ingebracht. Per 1 augustus 2024 zijn de contracten voor het routegebonden vervoer met 2 jaar verlengd en is voor het vraagafhankelijke Wmo-vervoer een nieuw contract voor in totaal 10 jaar gestart. Een blijvend tekort aan chauffeurs is een voortdurend aandachtspunt. Deze situatie leidt naar verwachting de komende jaren tot een hogere loonindexatie. Ook de fluctuerende brandstofprijzen beïnvloeden de financiële situatie van het doelgroepenvervoer. Gelet op beide aspecten wordt vanaf 2025 in de ontwerpbegroting BVO DRAN rekening gehouden met een historisch indexatiegemiddelde van 3% in plaats van 2%.
Prestaties	Geen bijzonderheden.
Website	Website vervoersorganisatie

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	1.402	1.552	1.487
Resultaat partij	3.289		1.991
Eigen vermogen	0		0
Vreemd vermogen	10.691		10.103

Risico's	De inrichting van het doelgroepenvervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Periodiek wordt er gerapporteerd over het volume van het aantal ritten en worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig gecommuniceerd met de klant (gemeente). Buiten de post onvoorzien is er geen weerstandscapaciteit aanwezig bij de BVO.

Programma	6. Sociaal domein

Euregio Rijn-Waal	
Omschrijving	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Partijen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband van 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland.

Beleid	Einde 2020 is de strategische visie "Strategische Agenda 2025+" door de Euregioraad vastgesteld. Hierin zijn vier grensuitdagingen voor de komende jaren gedefinieerd en uitgewerkt. Dit zijn "economie en klimaat", "arbeidsmarkt en onderwijs", "leefbaarheid" en "Euregionale identiteit". De Euregioraad van de Euregio Rijn-Waal heeft op 10 maart 2022 het Euregionaal Mobiliteitsplan 2030 vastgesteld. Met het Euregionale Mobiliteitsplan wordt een belangrijke stap gezet om de komende jaren concrete grensoverschrijdende maatregelen te realiseren, die de mobiliteit en bereikbaarheid van de Euregio Rijn-Waal vergroten en daarbij inspelen op de actuele mobiliteitsontwikkelingen.
Openbaar belang en doel	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.
Bestuurlijk belang	Zevenaar wordt vertegenwoordigd in de Euregioraad met een lid namens het college en twee leden namens de gemeenteraad
Aandeel in %	2,20
Ontwikkelingen	Het programma voor Interreg VI Deutschland-Nederland, ingediend bij de Europese Commissie, is het begin van een nieuwe subsidieperiode, waarin grensoverschrijdende projecten kunnen gaan starten. Voor de Nederlands-Duitse grensregio staat in de periode 2021-2027 een bedrag van ca. 450 miljoen euro ter beschikking. Bedrijven, kennisinstellingen en belangenorganisaties grensoverschrijdend werken samen aan de ontwikkeling van innovatieve producten op het gebied van agrofood, digitalisering, energie, toerisme etc. In het kader van Interreg is in 2023 het Kleinprojectenfonds (KPF) van start gegaan. Met dit fonds worden mini-projecten tot 750 euro en kleine projecten tot een max subsidiebedrag van 25.000 ondersteund. Voor beide projecttypen zijn vorig jaar al de subsidievoorwaarden vereenvoudigd zijn. Zo hoeven projecten geen betaalbewijzen en facturen aan te leveren. Daarnaast is in 2024 gestart met het subsidieproject KPF voor MKB, hiermee wordt de digitale transitie binnen de maakindustrie in het Nederlands-Duitse grensgebied versnelt. Hiervoor is een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar. In totaal kunnen 200 ondernemers uit het MKB hier gebruik van maken, samenwerking tussen Nederlandse en Duitse bedrijven is wel een voorwaarde.
Prestaties	In het kader van Interreg zijn in totaal 42 projecten goedgekeurd, waarvan 22 projecten in de Euregio Rijn-Waal. De Euregio werkt eveneens met het Kleinprojectenfonds (hierna: KPF). De thematische actiethema's van dit fonds zijn People-to-People, Health, Education en Governance. In 2024 zijn diverse projecten goedgekeurd waaronder een project voor de RSD en het Liemers college. Afgelopen jaar heeft de Euregio Rijn-Waal invulling gegeven aan de doelstelling om ook Nederlandse scholen in aanmerking te laten komen voor het certificaat Euregioprofielschool. Op 15 februari 2024 zijn de eerste 4 scholen aan Nederlandse zijde gecertificeerd. In september 2024 vond de tweede certificering plaats.
Website	Website Euregio Rijn-Waal

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	11	13	12
Resultaat partij	-12		
Eigen vermogen	1.747		
Vreemd vermogen	2.788		

Risico's	Het risico is beperkt tot de gemeentelijke bijdrage.
Programma	o. Bestuur en ondersteuning

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Omschrijving	De 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen willen de positie van de regio Arnhem-Nijmegen versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – bewerkstelligen. Daartoe is in 2020 een nieuw samenwerkingsverband opgericht in de vorm van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) als vervanger van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Elst
Partijen	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	In de Regionale Agenda geeft de Groene Metropoolregio aan wat de doelen zijn die zij met regionale samenwerking in deze periode wil bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio is om dit te realiseren.
Beleidskaders	Regionale Agenda 2025 - 2028
Openbaar belang en doel	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De regio staat voor de uitdaging hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit.
Bestuurlijk belang	De colleges van de 18 deelnemende gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar kiezen een vertegenwoordiger in het algemeen bestuur, Het AB bestaat uit 18 leden, van iedere gemeente een collegelid. Uit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur gevormd, bestaande uit 3 leden. De burgemeester van Zevenaar maakt deel uit van het dagelijks bestuur.
Aandeel in %	5,60
Ontwikkelingen	In 2024 hebben we de nieuwe Regionale Agenda vastgesteld die een looptijd kent van 2025-2028. Hierbij hebben we aangegeven voor de komende vier jaar in te tekenen voor alle opgaven. De regionale agenda is opgebouwd uit vijf opgaven en het regiobureau. Voor de periode 2025-2028 ligt de focus op de uitvoering. Deze regionale agenda vormt de basis voor de inzet van menskracht en middelen. De gemeente Montferland is eind 2024 uitgetreden uit de Groene Metropoolregio.
Prestaties	Uitvoering geven aan de vijf opgaven: circulaire regio, verbonden regio, productieve regio, ontspannen regio en groene groeiregio.
Website	Groenemetropoolregio.nl

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	361	430	414
Resultaat partij	198		244
Eigen vermogen	381		372
Vreemd vermogen	5.324		6.729

Risico's	De risico's voor de gemeente zijn beperkt, omdat voor deze regionale samenwerking de financiële verplichtingen voor de regionale agenda steeds voor een beperkte periode (vier jaar) worden aangegaan.
Programma	o. Bestuur en ondersteuning

Huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers (GRHVOL)

Omschrijving	Samenwerkingsverband op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs in de Liemers.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar.
Beleid	Huisvesting Voortgezet Onderwijs in de Liemers
Beleidskaders	IHP 2020-2036
Openbaar belang en doel	Op het gebied van huisvesting voortgezet onderwijs werken de gemeenten Duiven, Montferland en Zevenaar samen in een Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers. Door deze samenwerking kunnen er in alle drie de gemeenten grote renovaties en nieuwbouw plaatsvinden, die de gemeenten zelfstandig moeilijk kunnen realiseren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zevenaar benoemt een van de drie leden van het algemeen bestuur.
Aandeel in %	44,98
Prestaties	Benodigde aanpassingen gemeenschappelijke regeling (n.a.v. gewijzigde Wgr in 2022) zijn doorgevoerd en inmiddels in alle deelnemende raden goedgekeurd. Bevoegdheid voor vaststellen is naar colleges gegaan. Alle deelnemende colleges hebben begin zomer 2024 de nieuwe GR vastgesteld.
Website	geen

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	1.005	1.037	940
Resultaat partij	1.005		
Eigen vermogen	0		0
Vreemd vermogen			
Risico's	De GRHVOL heeft geen rechtspersoonlijkheid en neemt geen eigen besluiten. Financiële risico's zijn hierdoor nihil. De gemeentelijke bijdrage kan wel jaarlijks verschillen, aangezien het aantal leerlingen wijzigt.		
Programma	4. Onderwijs		

MGR sociaal domein Centraal-Gelderland

Omschrijving	De MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) biedt een algemeen kader voor samenwerking op het gebied van het sociaal domein binnen de regio Centraal Gelderland en voorziet in samenwerkingsmodules. Zevenaar neemt deel aan de modules: Inkoop, Werkgevers Service Punt (WSP), Regionaal Bureau Leerplicht (Onderwijs), Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW) en Beheer.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	11 regiogemeenten nemen deel aan de algemene regeling: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Het aantal deelnemende gemeenten per samenwerkingsmodule verschilt.

Beleid	<i>Zorg</i> Inkoop en (juridisch) inkoopadvies, contractmanagement en contractbeheer van maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg, Wmo, beschermd wonen en activerend werk. <i>Regionale Facilitering Zorg</i> Binnen deze module wordt uitvoering gegeven aan het regiosecretariaat Zorg, regioadvies Jeugd en enkele regionale projecten Jeugd. <i>Onderwijs</i> Het RBL ziet toe op de naleving van de leerplichtwet voor leer-en kwalificatieplichtige jeugdigen (5 tot 18 jaar) en voert de regionale meld- en coördinatie-wetgeving voor jeugdigen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie uit. <i>Participatie</i> - Het Werkgeversservicepunt (WSP) voorziet werkgevers met arbeidsmarkt- en personele vraagstukken van advies. Het WSP werkt met en voor alle uitkeringsgerechtigden/werkzoekenden van gemeenten en UWV. - Het steunpunt SROI (Social Return On Investment) richt zich zowel op gemeenten en de taak die inkooporganisaties van gemeenten hebben om in hun aanbesteding SROI-verplichtingen op te nemen, als op de ondernemers die uitvoering geven aan de gemeentelijke contracten. - Werkgeverschap SW (WgSW) zorgt dat het formeel werkgeverschap voor 1.486 SW-ers van de negen deelnemende gemeenten goed geborgd is en aansluit op het aanwijzingsbesluit van deze gemeenten. - Het contractmanagement inburgering (CMI) verzorgt contractbeheer en contractmanagement van inburgeringstrajecten die de deelnemende gemeenten hebben ingekocht ten behoeve van de uitvoering van de wet inburgering.
Beleidskaders	De MGR is een uitvoeringsorganisatie. Opdrachtgeverschap gemeenten verloopt via de bestuurscommissies van de verschillende modules. De afspraken worden jaarlijks vastgelegd in de begroting van de MGR met daarbij een uitvoeringsprogramma voor het komende jaar.
Openbaar belang en doel	Regionale samenwerking in het sociaal domein moet leiden tot kwalitatief goede en efficiënte dienstverlening aan de inwoners van de 11 deelnemende gemeenten. Daarbij is het lokale beleid leidend. De MGR is van en voor de samenwerkende gemeenten.
Bestuurlijk belang	Deelname aan het algemeen bestuur en de verschillende bestuurscommissies.
Aandeel in %	8,70
Ontwikkelingen	<i>Bestuurskrachtonderzoek MGR SDCG</i> Eind 2024 heeft het algemeen bestuur van de MGR besloten om een bestuurskrachtonderzoek uit te laten voeren. Het onderzoek kijkt naar hoe is de governance zo ontstaan, hoe waarderen we de huidige governance en wat kunnen we daarin verbeteren, welke ontwikkelingen komen op de gemeenten af en wat kan dat betekenen voor de samenwerking in de MGR? Hoofdvraag van het onderzoek is "Hoe functioneert de governance van de MGR en welke maatregelen kunnen worden genomen om de governance toekomstbestendig te houden?". De resultaten van het onderzoek worden verwacht in de zomer van 2025. <i>Signalerende, adviserende en faciliterende rol MGR</i> Als regionaal samenwerkingsverband in het sociaal domein heeft de MGR een signalerende, adviserende en faciliterende rol voor gemeenten. De MGR staat met dienstverlening zoals inkoop zorg, leerlingzaken en werkgeversservicepunt voor een inclusieve samenleving en inclusief werkgeverschap. <i>Module Inkoop Zorg</i> De module Inkoop Zorg versterkt de operationele aansturing en de strategische positionering van het inkoopbeleid. Het juridisch advies, dat voorheen incidenteel extern werd ingekocht, wordt nu een vast onderdeel van het team waardoor vaste

expertise opgebouwd wordt. De doorontwikkeling van de regionale inkoopopdracht (wat koopt de MGR in voor de regiogemeenten?) zal bijdragen aan het sturen op en realiseren van beleidsdoelstellingen.

Module Regionale Facilitering Zorg

Het team Facilitering Zorg is nieuw binnen de MGR en vormt zowel intern (binnen de MGR) als extern (binnen de regiogemeenten) een onmisbare schakel in de regionale samenwerking. Er doen zich een aantal op elkaar ingrijpende ontwikkelingen voor de zowel inhoudelijk op Jeugd als binnen de regionale samenwerking, bovenregionaal en op landelijke niveau. Voorbeelden van deze landelijke en bovenregionale ontwikkelingen zijn de bovenregionale verwerving van de Essentiële Functies en de Hervormingsagenda Jeugd.

Module Onderwijs

Binnen de module RBL (Regionaal Bureau Leerlingzaken) is in 2024 de laatste aanpassing van de leerplichtinformatie verwerkt en het organisatieonderzoek geïmplementeerd. Hiermee is geborgd dat het RBL aan blijft sluiten bij wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van leerplicht en schoolverzuim.

Module WSP

Vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben de arbeidsmarktregio's de opdracht gekregen om uiterlijk 1 juli 2026 tot een Werkcentrum te komen. Werkenden, werkzoekenden en werkgevers kunnen zich in het Werkcentrum melden met vragen over werk, loopbaan, scholing en personeel. Gemeenten en UWV zijn aan zet voor de inrichting van een digitaal en fysiek Werkcentrum en krijgen de middelen voor de inzet van de gidsfunctie. In het Werkcentrum wordt de samenwerking gezocht met sociale partners, onderwijsinstellingen en de SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven). Het Werkcentrum komt in de plaats van andere regionale samenwerkingsverbanden. Op termijn verdwijnen de namen Regionaal Mobiliteitsteam, het Leer-werkloket en het Werkgeversservicepunt met de komst van een Werkcentrum. De functionaliteiten van deze samenwerkingsverbanden worden in of via het Werkcentrum ontsloten.

Module WgSW

Het doel van de module werkgeverschap SW is het formeel werkgeverschap voor de SW-medewerkers van de negen deelnemende gemeenten borgen en zorgen voor aansluiting op het aanwijzingsbesluit van deze gemeenten. Eind 2024 heeft Zevenaar nieuwe afspraken gemaakt met Scalabor B.V. voor de periode 2026 - 2028 over het uitvoerend werkgeverschap Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Met de nieuwe afspraken kunnen we onze Sw-medewerkers continuïteit en zekerheid bieden in het werk voor de periode 2026 tot met 2028 en wordt op een passende manier invulling gegeven aan de gemeentelijke zorgplicht voor SW-medewerkers.

Contractmanagement Inburgering

In oktober 2024 is besloten om de inhoudelijke advisering over het contractmanagement en inkoopvraagstukken van de module Contractmanagement Inburgeringstrajecten te beleggen bij de Bestuurscommissie Inkoop Zorg.

Zorg

Voor onze inwoners die dat nodig hebben is kwalitatief goede en passende zorg beschikbaar. Verhoging van de kwaliteit van zorg, samenhang in het zorgaanbod, efficiency in de uitvoering van taken, door eenduidige uitvoering en versnelling van de transformatie door bundeling van kennis en inkoopkracht.

Regionale Facilitering Zorg

Regionale facilitering zorg organiseert activiteiten op het gebied van kind- en

Prestaties

gezinsbescherming, Sterke lokale toegang en complexe hulpvragen, zodat professionals onze inwoners zo optimaal mogelijk kunnen begeleiden en ondersteunen wanneer dit nodig blijkt.

De werkzaamheden voor de nieuwe module zijn in twee hoofdtaken te splitsen: Het regiosecretariaat en het regioadvies Jeugd. Gemeenten hebben met elkaar afgesproken om regionale samenwerking verder te ontwikkelen. Door slim en efficiënt samen te werken

kunnen regiogemeenten meer gedaan krijgen. Voor het regionaal advies Jeugd geldt dat regiogemeenten een jaarlijks uitvoeringsplan Jeugd vaststellen waarin staat welke thema's de komende jaren worden opgepakt. Binnen het uitvoeringsplan zijn de activiteiten verdeeld onder 3 thema's:

- Kind- en gezinsbescherming.
- Sterke Lokale Toegang.
- Complexe Hulpvragen.

Onderwijs

Het RBL volgt de schoolloopbaan van 73.000 leerlingen vanaf 5 jaar, totdat ze een startkwalificatie hebben behaald of 23 jaar worden, met als doel het bieden van professionele ondersteuning in de netwerksamenwerking aan leerplichtige jongeren (tot 18 jaar) waarbij de schoolloopbaan niet altijd soepel verloopt. Deze samenwerking zorgt ervoor dat jongeren die ongeoorloofd verzuimen de draad op school weer oppakken en naar een diploma toewerken.

De wet 'van school naar duurzaam werk' die naar verwachting 1 januari 2026 in werking zal treden vormt een sluitend regionaal vangnet om jongeren te helpen bij het vinden van een passende plek in onderwijs, werk, zorg of een combinatie hiervan. Met als doel een zo zelfstandige mogelijke deelname aan de maatschappij.

WSP

Het WSP Midden-Gelderland geeft werkgevers een compleet pakket aan dienstverlening. Hierbij staat de vraag van werkgevers centraal. In de dienstverlening heeft WSP een aantal focuspunten:

- Preventie en baanbehoud: we bevorderen duurzame inzetbaarheid van werknemers en baanbehoud bij werkgevers en beperken daarmee instroom in een uitkering.
- Inclusieve arbeidsmarkt: we richten ons op aan het werk helpen van mensen die normaal gesproken niet zo makkelijk aan het werk komen.
- Maatwerk: we hebben binnen de dienstverlening vanuit de bedoeling oog voor de menselijke maat en maatwerk.

WgSW

Het vormgeven van het (formeel) werkgeverschap voor 1.486 SW medewerkers, waarvan 138 afkomstig uit Zevenaar. Daarmee krijgen de SW medewerkers hun salaris betaald en zijn HR en arbodienstverlening voor deze medewerkers goed geborgd. De module WgSW ziet erop toe dat de afspraken die zijn gemaakt in de DVO met Scalabor goed worden nageleefd en dat de ontwikkelingen en resultaten worden gedeeld in de bestuurscommissie.

CMI

Het uitvoeren van het contractbeheer over de inburgeringstrajecten.

Het gaat om de volgende taken:

- contractbeheer en contractmanagement.
- toegankelijk maken van contractinformatie.
- informatie ophalen over de behaalde resultaten.
- contractgesprekken voeren op grond van informatie en signalen.
- het verzorgen van rapportages.

Website

[Website MGR](#)

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	5.527	5.787	5.654
Resultaat partij	0		0
Eigen vermogen	714		560
Vreemd vermogen	7.149		4.512

Risico's	Het risicoprofiel voor de MGR (toegelicht in onze nota verbonden partijen) is voor 2025 bepaald op 'gemiddeld/stabiel'.
Programma	6. Sociaal domein

Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)

Omschrijving	De Omgevingsdienst voert taken op het gebied van bouwen, milieu, handhaving en toezicht voor de deelnemende gemeenten en Provincie uit. De ODRA is vanaf 1 april 2013 operationeel.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Gemeente Doesburg, Gemeente Duiven, Gemeente Lingewaard, Gemeente Overbetuwe, Gemeente Renkum, Gemeente Rheden, Gemeente Rozendaal, Gemeente Westervoort, Gemeente Zevenaar en de Provincie Gelderland.
Beleid	Wet milieubeheer.
Beleidskaders	De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem ODRA is per 14 november 2012 in werking getreden. Per 1 april 2013 is vervolgens de Omgevingsdienst van start gegaan.
Openbaar belang en doel	Uitvoering van meerdere taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor gemeenten uit de regio Arnhem. Ook is ODRA voor de deelnemende gemeenten het aanspreekpunt voor milieuvraagstukken.
Bestuurlijk belang	Deelname in het algemeen bestuur door een wethouder. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden. Eén lid vertegenwoordigt de gemeenten Westervoort, Duiven en Zevenaar.
Aandeel in %	7,80
Ontwikkelingen	De wet- en regelgeving is dynamisch. Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen voor onszelf maar ook voor de partners. Deze veranderingen kunnen plaats vinden op gemeentelijk niveau (bijv. handhavingsbeleid of gemeentelijk VTH-beleid), provinciaal niveau (bijv. provinciaal geurbeleid), nationaal niveau (bijv. Omgevingswet) of het Europese niveau (bijv. wijzigingen op het gebied van luchtkwaliteit).
Prestaties	De ODRA heeft met de partners een initiële begroting opgesteld door extrapolatie van de begroting en de realisatie van de voorafgaande begrotingsjaren. Voor de begroting hanteert de ODRA de werkwijze door trendmatig te gaan begroten. Dit houdt in dat er op productgroep/productniveau samen met de partners de trends worden besproken en vertaald naar de werkprogramma's. Voor sommige productgroepen betekent dit een neerwaartse tendens. Voor andere producten een positieve, afhankelijk van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen.
Website	Er wordt uitvoering gegeven aan de VTH-taken op het gebied van milieu overeenkomstig het werkprogramma.
	Website ODRA

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	879	830	890
Resultaat partij	144		67
Eigen vermogen	857		870
Vreemd vermogen	7.099		6.920
Toelichting	De werkzaamheden van ODRA worden bekostigd op basis van outputfinanciering. Er wordt gerapporteerd op basis van afgenomen diensten en op basis van geleverde producten. De daadwerkelijke gemaakte kosten worden verrekend met de partners van de ODRA.		
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze is positief en er is daardoor een laag risico.		
Programma	7. Volksgezondheid en milieu		

Reinigingsdienst de Liemers (RDL)

Omschrijving	Reinigingsdienst De Liemers is een samenwerkingsverband van de gemeenten Montferland en Zevenaar voor uitvoerende taken op het gebied van afval en reiniging.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	De gemeenten Montferland en Zevenaar maken deel uit van de GR.
Beleid	RDL is een uitvoerende organisatie die het beleid van de aangesloten gemeenten uitvoert
Beleidskaders	De vastgestelde GR is het kader op basis waarvan RDL functioneert.
Openbaar belang en doel	RDL zorgt voor de uitvoering van een groot deel van de afvalinzameling en -verwerking, een basistaak van de gemeente.
Bestuurlijk belang	Het bestuurlijk belang is 50%, Zevenaar levert één van de twee bestuurders.
Aandeel in %	45
Ontwikkelingen	Vanaf 2025 zullen de veegtaken niet meer bij de RDL worden belegd, maar zal dit werk door de eigen uitvoerende dienst van de gemeente Zevenaar worden uitgevoerd. Door het wegvallen van de veegtaken van de RdL stijgt de bijdrage van de gemeente aan de RdL minder hard. in 2025 wordt het proces van de verzelfstandiging van de RDL verder uitgerold.
Prestaties	De RdL blijft ook in 2025 bijdragen aan de VANG doelstellingen van de gemeente.
Website	Geen

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	2.386	2.376	2.499
Resultaat partij	156		
Eigen vermogen	0		
Vreemd vermogen	6.787		
Toelichting	De extra bijdrage is enerzijds veroorzaakt door hogere inzamelkosten als gevolg van gestegen lonen en anderzijds omdat de inkomsten op de aanbestedstations lager waren dan geraamd. Het aanbod van afval was niet alleen 18% lager dan in 2022, maar vooral 33% lager dan begroot. Bij de betaalde stromen was het aanbod 44% lager dan begroot en de inkomsten daarmee ook navenant lager. Omdat die inkomstendaling slechts gedeeltelijk is gecompenseerd door minder verwerkingskosten, valt het saldo negatief uit.		

Risico's	Fluctuerende verwerkings- en opbrengstprijzen vormen een risico voor de jaarrekening. Deze kunnen namelijk afwijken van de begroting. Zowel in positieve als negatieve zin. Op het nieuwe aanbestedingsstations betalen bezoekers een vaste prijs per kilo. Voor stromen die daardoor duurder zijn geworden, heeft dat geleid tot minder aanbod. Dat financiële risico is vooraf benoemd, maar er is geen aanname gedaan van de daling.
Programma	7. Volksgezondheid en milieu

Samenwerking De Liemers

Omschrijving	Het uitvoeren van de ICT (RID), sociale dienst (RSD) en de inkoop voor de deelnemende gemeenten: Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Duiven
Partijen	Gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Beleid	Zevenaar blijft alert op de noodzaak van groei in de formatie bij de RSD. Bij een afname van de bestandsontwikkeling verwachten wij dat ook de personeelsformatie mee beweegt. In overleg met SdL is de ontvlechting van de inkoop samenwerking in 2024 afgerond.
Beleidskaders	- I-visie en I-strategie - Businesscase RSD
Openbaar belang en doel	Samenwerking De Liemers is een samenwerkingsverband van Liemerse gemeenten op gebied van ICT, inkoop en werk en inkomen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de SDL de Liemers wordt gevormd door de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Aandeel in %	52
Ontwikkelingen	De doorontwikkeling van de RID is gewijzigd naar de minimale variant. Informatieveiligheid staat hoog op de agenda bij de RID. Het jaar 2024 stond in het teken van de continuerende oorlog in Oekraïne en daaruit voortvloeiende werkzaamheden, de nieuwe Bestuurlijke Opdracht RSD en de doorontwikkeling RID. Daarbij speelden de personeelstekorten op de arbeidsmarkt voor SDL als werkgever een rol. Deze arbeidsmarkt biedt tegelijkertijd ook mogelijkheden voor klanten van de RSD.
Prestaties	De RID is tevreden wanneer de gemeenten ook tevreden zijn over de gezamenlijke uitvoering van de I-Visie en I-Strategie. Uitgangspunten van de I-visie: Digitaal waar zinvol, Toegankelijk, Integraal, Flexibel, Betrouwbaar en Transparant KPI's: - minimaal 90% conformering aan de geldende service level agreement (SLA) voor ICT-verstoringen. - RID blijft onder het landelijk gemiddelde kostenniveau / ICT Benchmark voor gemeenten RSD: - minimaal een 8 voor klanttevredenheid - minimaal 80% duurzame plaatsing, langer dan zes maanden; - 100% van de klanten worden actief begeleid.
Website	Website RSD De Liemers

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	6.145	7.583	7.545
Resultaat partij	-50		-32
Eigen vermogen	132		100
Vreemd vermogen	0		0

Risico's De exploitatielasten incl. eventueel niet begrote kosten worden volledig door de drie deelnemende gemeenten gedragen. Er wordt jaarlijks een begroting opgesteld die via twee tussenrapportages wordt gemonitord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden dan voorgelegd aan het bestuur en aan het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg

Omschrijving	Regionale voorziening voor het beheren van de archiefbescheiden.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Gemeenten Doesburg, Zevenaar, Duiven en Westervoort
Beleid	Een belangrijk speerpunt is de aansluiting op een e-depot. Een e-depot is noodzakelijk om de bestaande wettelijke taak uit te kunnen (blijven) voeren. De gemeente Zevenaar is zich ervan bewust dat de ontwikkeling naar een duurzaam beheer en raadplegen van de te bewaren digitale archiefbescheiden (het zogenoemde e-depot) een stevige opgave is.
Beleidskaders	Archiefwet 1995
Openbaar belang en doel	Het Streekarchivariaat heeft als doel het beheren van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten conform de Archiefwet 1995.
Bestuurlijk belang	Deelname Bestuur.
Aandeel in %	48
Ontwikkelingen	Na een intensieve voorbereiding sluiten SALD en de gemeenten aan op het e-depot van archiefdienst Erfgoedcentrum Achterhoek De Liemers (ECAL). Dit gebeurt stap voor stap. Na het project start de beheerfase voor SALD. Dit betekent meer werk. SALD heeft dan meer kennis en expertise nodig in digitaal archief- en informatiebeheer. De projectleider e-depot maakt hiervoor een toekomstvisie met de financiële gevolgen.
Prestaties	In 2024 liep het project e-depot door, ondanks vertraging door de aanvullende opdracht om een toekomstvisie SALD op te stellen. Binnen Zevenaar zijn belangrijke stappen gezet, zoals de technische en organisatorische voorbereiding van de export van gedigitaliseerde bouwdoSSIERS uit het zaakstelsel. Daarnaast is de noodzaak voor de aanschaf en implementatie van een collectiebeheersysteem duidelijk geworden, zodat archieven beter beheerd en toegankelijk gemaakt kunnen worden. Omdat dit samenhangt met het e-depotproject, wordt dit meegenomen in de toekomstvisie SALD. Deze wordt begin 2025 ter goedkeuring aan het Bestuur voorgelegd.
Website	Website Streekarchivariaat

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	139	185	206
Resultaat partij	-1		0
Eigen vermogen	0		0
Vreemd vermogen	92		81
Toelichting	In de begroting 2025 van het Streekarchivariaat is de bijdrage voor Zevenaar geraamd op € 253.000.		
Risico's	Eventuele tekorten worden verhaald op de deelnemende gemeenten. De financiële omvang van de regeling is echter relatief klein en het risico wordt daarom gering geschat. Een recente risico-analyse van mogelijke risico's van het Streekarchivariaat heeft dit bevestigd.		
Programma	o. Bestuur en ondersteuning		

Veiligheids- en Gezondheidsregio Midden-Gelderland (VGGM)

Omschrijving	Samenwerking op het gebied van de regionale brandweertaken, ambulancevoorziening, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en collectieve preventieve gezondheidszorg ter realisering van deskundigheidsversterking en capaciteitsvergroting.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeente Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort, Zevenaar.
Beleidskaders	- Beleidsplan veiligheidsregio 2020-2023 - Regionaal crisisplan 2020-2023
Openbaar belang en doel	De VGGM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van brandweer, regionale ambulancevoorziening en GGD voor de vijftien gemeenten in de regio Gelderland-Midden.
Bestuurlijk belang	Deelname aan algemeen bestuur door burgemeester en in commissie volksgezondheid door portefeuillehouder.
Aandeel in %	6,45
Ontwikkelingen	Voor het programma samen beter bedrijfsvoeren van de VGGM cumulatieve versterking van € 1 miljoen per jaar opgenomen (tot 2027). Dit naar aanleiding van een extern onderzoek naar de werking van de VGGM. Daaruit is naar voren gekomen dat het op het gebied van bedrijfsvoering tekortschiet. Voor beide pijlers van de GGD is versterking nodig. Dat geldt voor de Algemene Gezondheidszorg en de Jeugdgezondheidszorg. Het is VGGM niet ontgaan dat de gemeentelijke begrotingen stevig onder druk zijn komen te staan. Het bestuur van VGGM heeft besloten een indicatieve besparing van 2% door te voeren op de gemeentelijke bijdrage voor het begrotingsjaar 2025.
Prestaties	Binnen Jeugdgezondheidszorg is het VGGM gelukt om het niveau van dienstverlening terug te brengen tot het basisiniveau. Er is een bestuurlijk traject in gang gezet om te komen tot een toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg en Algemene Gezondheidszorg. Vanuit de landelijke politiek is aandacht voor het risico op natuurbrand en het komen tot een versnelde aanpak door alle partijen.
Website	Website VGGM

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	4.483	5.192	5.003
Resultaat partij	1.731		4.059
Eigen vermogen	9.309		14.331
Vreemd vermogen	48.887		47.664

Risico's VGGM heeft het risicomanagement op orde. Aan de hand van de zogenaamde 'kans x effect'-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. VGGM vindt het eigen weerstandsvermogen op basis van deze inschatting voldoende om de risico's af te dekken.

De bijdrage van Zevenaar aan VGGM bestaat uit de bijdragen voor brandweer, Bevolkingszorg, GGD, JGZ en RVP volgens de vastgestelde begroting van VGGM, aangevuld met maatwerk voor JGZ.

Programma 1. Veiligheid

Alliander NV	
Omschrijving	Alliander N.V. ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf telt 5,8 miljoen klantaansluitingen.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	De grootste aandeelhouders van Alliander N.V. zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland.
Beleid	Klimaatakkoord
Beleidskaders	Afsprakenkader financieringsbehoefte Alliander
Openbaar belang en doel	De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Alliander N.V.
Aandeel in %	0,45
Ontwikkelingen	In 2024 investeerde Alliander bijna € 1,8 miljard. Voor het zesde jaar op rij werd meer geld uitgegeven aan de uitbreiding en het onderhoud van de gas- en elektriciteitsnetten. Op het elektriciteitsnet werd meer capaciteit gerealiseerd en flexibel gebruik zorgde voor extra ruimte op het bestaande net. Maar niet alle ondernemers en consumenten in het verzorgingsgebied van Alliander merkten daar direct iets van. Het wordt steeds moeilijker om te blijven groeien en uitvoeringsplannen op tijd af te ronden. Daarom is verdere versnelling nodig.
Prestaties	In 2024 behaalde Alliander een nettoresultaat van € 976 miljoen (2023: € 267 miljoen). Exclusief de boekwinst op de verkoop van Kenter is dit € 219 miljoen. De bedrijfsopbrengsten kwamen in 2024 uit op € 3.881 miljoen (2023: € 2.779 miljoen).
Website	Website Alliander

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	267.000		976.000
Eigen vermogen	4.749.000		6.038.000
Vreemd vermogen	6.897.000		6.918.000

Risico's Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Wij passen de raming van dividend indien nodig aan op de bijgestelde verwachting. In de begroting is de raming van het dividend structureel € 0,80 per aandeel. In de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is dit risico meegenomen.

Programma o. Bestuur en ondersteuning

Ataro B.V.

Omschrijving	Zevenaar heeft in 2015 het sport- en accommodatiebeleid geprofessionaliseerd en ondergebracht in het gemeentelijk sportbedrijf Ataro.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Zevenaar
Partijen	Zevenaar is enig aandeelhouder
Beleid	Ataro heeft als doel het beheren en exploiteren (verhuren daaronder mede verstaan) van maatschappelijk vastgoed (sportaccommodaties daaronder mede verstaan) en uitvoeren van het sportstimuleringsbeleid middels het sportservicepunt.
Openbaar belang en doel	Ataro B.V. heeft als doel het beheren en exploiteren van maatschappelijk vastgoed.
Bestuurlijk belang	De rol van gemeentelijk aandeelhouder in Ataro B.V. wordt uitgeoefend door de wethouder sport (A. Boone).
Aandeel in %	100
Ontwikkelingen	De afspraken tussen Ataro BV en de gemeente worden jaarlijks vastgelegd in diverse dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Deze hebben betrekking op het beheer, exploitatie en onderhoud gemeentelijke sportaccommodaties en diverse onderdelen met betrekking tot de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) waarvoor een bijdrage van het Rijk wordt ontvangen.

Prestaties

Website [Website Ataro](#)

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	4.088	3.160	3.499
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Risico's De gemeente blijft als enig aandeelhouder bij tegenvallende exploitatieresultaten uiteindelijk financieel verantwoordelijk.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Omschrijving	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Beleid	BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. Gelet op de wijze waarop BNG Bank het openbaar belang behartigt, zien wij ons aandelenbezit in BNG Bank ziet als een duurzame belegging.
Openbaar belang en doel	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank financiert sinds 1914 de publieke sector. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA).
Aandeel in %	0,02
Ontwikkelingen	BNG Bank heeft de eigen strategie vastgelegd in 'ons kompas naar impact'. Het hoofddoel van deze strategie blijft dat de bank zich als belangrijkste kredietverstrekker in het publieke domein zal blijven inzetten voor het socialer en duurzamer maken van Nederland. In 2024 gaven we hier concreet invulling aan met gerichte financiering voor onder andere sociale huurwoningen, de vernieuwing van een zorgkliniek en onderwijshuisvesting, de herontwikkeling van een woonomgeving en circulaire innovaties.
Prestaties	BNG realiseerde in 2024 een nettowinst van € 294 miljoen, een stijging van € 40 miljoen ten opzichte van 2023. Het renteresultaat steeg tot € 536 miljoen, terwijl het resultaat financiële transacties uitkwam op € 15 miljoen negatief, wat een verbetering is ten opzichte van 2023. De stijging van het renteresultaat wordt verklaard door de groei van de leningenportefeuille en door hogere liquiditeitsopslagen in de markt voor overheden en organisaties in de publieke sector. Aan de aandeelhouders is een dividend van € 140 miljoen voorgesteld, € 2,51 per aandeel. Dit is in lijn met het beleid 50% van de nettowinst.
Website	Website BNG

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	254.000		294.000
Eigen vermogen	4.700.000		4.777.000
Vreemd vermogen	110.800.000		123.614.000

Risico's	Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille en het begrote bedrag aan dividend in onze begroting. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Programma	o. Bestuur en ondersteuning

Leisurelands BV

Omschrijving	Leisurelands B.V. is een recreatiebedrijf met 20 openbare recreatiegebieden. Hiervan is één gebied gelegen in Zevenaar, namelijk: Rhederlaag.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Arnhem
Partijen	Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Berg en Dal, Beuningen, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Hatter, Heerde, Nijmegen, Nunspeet, Putten, Renkum, Rozendaal, Voorst, Wijchen en Zevenaar.
Beleid	Op Rhederlaag is het bestemmingsplan 'Rhederlaag' onherroepelijk.
Beleidskaders	In 2020 is de structuurvisie voor Rivierklimaatpark vastgesteld. Deze vormt nu de kaders voor toekomstig beleid.
Openbaar belang en doel	Het doel is het publiekstoegankelijk houden van recreatievoorzieningen en -plassen. Het recreatiegebied Rhederlaag is ondergebracht in Leisurelands BV. Bij het deelnemen aan een verbonden partij staat de vraag centraal of dit de meest geëigende vorm is om de doelstelling van de gemeente (het publieke belang) te realiseren. De gemeente ziet de instandhouding van recreatieplassen als een publiek belang. Het aandeelhouderschap in Leisurelands BV is een middel om invloed te houden op het realiseren van en het laagdrempelig toegankelijk houden van recreatieplassen in Zevenaar en omgeving.
Bestuurlijk belang	Via stemrecht bij de algemene aandeelhoudersvergadering
Aandeel in %	3,45
Ontwikkelingen	Op Rhederlaag maakten landbouw en industrie sinds de jaren zestig geleidelijk plaats voor natuur en recreatie. Het is nu het grootste watersportgebied van Oost-Nederland. De laatste fase van de zandwinning komt eraan. Vanuit het project Rivierklimaatpark IJsselpoort is de insteek om in het gebied Rhederlaag samen met terreineigenaren en ondernemers de mogelijkheden van duurzame economische kwaliteitsimpuls te onderzoeken en uit te werken. Hiervoor wordt op verschillende onderdelen ingezet. Voor wat betreft de Bahrse Pol zoekt Leisurelands samen met de gemeente naar ruimte voor de ontwikkeling van recreatie al dan niet in combinatie met kleinschalige opwekking van duurzame energie. Voor het gebied de Koppenwaard geldt dat met name op natuurontwikkeling wordt ingezet, ook hier heeft Leisurelands gronden in eigendom. In 2016 is een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan, met een aantal afspraken aanvullend op de statuten. De overeenkomst is reeds met 5 jaar verlengd tot aan 31 december 2026. Na 31 december 2026 verloopt de bestaande overeenkomst van rechtswege. De overeenkomst kan niet nogmaals verlengd worden. Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 20 juni 2024 is geïnventariseerd of er draagvlak was voor het vernieuwen van de overeenkomst. Afgesproken is dat de directeur van

Leisurelands alle aandeelhouders bezoekt om het potentieel hernieuwen van de overeenkomst te bespreken. Deze gesprekken moeten leiden tot een besluitvormend moment in de Aandeelhoudersvergadering van juni 2025.

Prestaties	Leisurelands speelt een steeds belangrijkere rol in het mogelijk maken van het 'buiten zijn' en is in 2024 flink op weg om deze beloftes waar te maken. Met trimparcoursen, sportstranden, speelstranden, nieuwe toiletgebouwen, kleedhokjes en wandelroutes is het aanbod verbeterd en vergroot. Ook de grote projecten worden zichtbaar, zoals de Venice Beach boulevard op Veluwe aan Zee. In 2024 resulteerde dit in 4,6 miljoen gratis bezoekers. Rhederlaag telde 363.000 bezoekers.
Website	Website Leisurelands

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij			
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			

Risico's	Gezien het geringe belang van de gemeente hierin is het risico bijzonder klein. Het financieel risico is verlies van maximaal de nominale waarde van de aandelenportefeuille. Leisurelands B.V. keert tot op heden geen dividend uit.
Programma	5. Sport, cultuur en recreatie

Vitens NV	
Omschrijving	Vitens wint, zuivert en levert drinkwater en zorgt voor de instandhouding van het leidingnetwerk. Jaarlijks maakt Vitens meer dan 360 miljard liter drinkwater.
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Utrecht
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 110 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel, provincie Flevoland en provincie Utrecht en het merendeel van de in deze provincies liggende gemeenten.
Beleid	De ambitie van Vitens is om een duurzaam en maatschappelijk verankerd drinkwaterbedrijf te zijn met een positieve impact op mens en natuur, uitgewerkt in de strategie 'Elke druppel duurzaam'. Dit begint bij de kernprocessen winnen, zuiveren en leveren.
Beleidskaders	Beleidsstafel Droogte: aanbevelingen voor het borgen van voldoende drinkwater tijdens extreem droge perioden.
Openbaar belang en doel	Waarborgen van de kwaliteit en levering van drinkwater.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is lid van het platform Nuval. Het platform ondersteunt de gemeenten uit Flevoland en Gelderland bij de invulling van het aandeelhouderschap in Vitens N.V..
Aandeel in %	0,60
Ontwikkelingen	Een betrouwbare drinkwateroperatie heeft prioriteit. Er is urgentie voor een versnelling naar duurzame drinkwaterwinning. Vitens werkt aan een digitale, intelligente infrastructuur en innovatie om verstoringen te voorkomen en de impact ervan te minimaliseren. In 2024 leverde Vitens in totaal 343,4 miljoen kuub drinkwater.

Prestaties Vitens stelt voor om, net als de afgelopen jaren, geen dividend uit te keren aan de aandeelhouders. Volgens het beleid kan dividend formeel gezien worden uitgekeerd bij een solvabiliteit hoger dan 30% en deze grens is niet gehaald. De financiële gezondheid van Vitens staat als gevolg van de investeringsopgave onder druk, waardoor het niet opportuun is om dividend uit te keren.

Website [Website Vitens](#)

Bedragen x € 1.000

Financiële informatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Bijdrage gemeente	0	0	0
Resultaat partij	27.200		34.500
Eigen vermogen	677.700		713.600
Vreemd vermogen	1.559.700		2.398.400

Toelichting De gemeente Zevenaar bezit 34.717 gewone aandelen.

Risico's Andere oorzaak van de lage solvabiliteit is de WACC. Deze systematiek beperkt Vitens in de hoeveelheid winst die mag worden gemaakt. Doordat de huidige WACC (2,95 procent voor de periode 2022-2024) te laag is voor de omvang van de investeringsopgave, moet Vitens veel geld bij lenen waardoor de solvabiliteit afneemt.

Programma o. Bestuur en ondersteuning

GRONDBELEID

Inleiding

Overeenkomstig artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een paragraaf Grondbeleid deel uit te maken van de programmabegroting en het jaarverslag.

Transparantie over het grondbeleid voor u is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen zoals aangegeven in de programma's.

Beleid

Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid gemeente Zevenaar die op 18 maart 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Deze nota is ondersteunend aan de diverse beleidsdoelstellingen van onze gemeente en sluit aan op de diverse beleidsdocumenten, onder meer zoals hieronder genoemd, maar ook het beleid op het gebied van de energietransitie, duurzaamheid en economie. We kiezen in het grondbeleid voor een situationeel grondbeleid wat betekent dat we onze rol per project of locatie op basis van een afwegingskader bepalen. Hierbij wordt gekozen tussen een faciliterende of actieve houding. Aan de hand van de thema's in de nota beoordelen we in hoeverre we een initiatief belangrijk vinden en welke rol we daarin als gemeente willen spelen. Actuele vraagstukken vragen om een andere invulling van het grondbeleid. Zevenaar staat voor een enorme opgave. In het fysieke domein gaat het om transformatie van bestaande bouw, nieuwbouw, klimaatadaptatie, duurzaamheid en de energietransitie. Daarnaast streven we naar verbetering van de economische vitaliteit, leefbaarheid, gezondheid en passende huisvesting. Op basis van deze thema's wegen we af hoe we onze rol bepalen. Hierbij spelen de financiële aspecten uiteraard ook een rol. De afweging vindt altijd gefundeerd plaats.

In de collegevergadering van 4 februari 2025 is de grondprijsbrief 2025 vastgesteld. Door middel van de raadsinformatiebrief - 1240732 bent u hierover op de hoogte gebracht en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud ervan. Jaarlijks wordt de grondprijsbrief geactualiseerd.

Omgevingsvisie

Ten behoeve van de nog op stellen Omgevingsvisie gemeente Zevenaar heeft u in de raadsvergadering van september 2021 een koersdocument vastgesteld. Dit koersdocument geeft richting om als vertrekpunt gesprekken met de samenleving aan te gaan. De Omgevingsvisie is een strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving. Eind 2022 is gestart met de eerste fase van de totstandkoming van de omgevingsvisie van Zevenaar. De ontwerpversies liggen momenteel ter inzage en zijn te bekijken in het Omgevingsloket onder de naam: Omgevingsvisie Zevenaar 2040".

Beleidskaders

Nota grondbeleid gemeente Zevenaar 2024

Grondprijsbrief gemeente Zevenaar 2025

Woonvisie Gemeente Zevenaar 2015-2025

Woonvisie Gelders Eiland 2018

Woondeal 2.0 (Groene metropool regio Arnhem Nijmegen)

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Ontwikkelingen

Op dit moment zijn er veel macro-economische ontwikkelingen die invloed hebben op de woningbouw. Lange tijd waren de materiaal- en energiekosten stijgend, maar deze zijn inmiddels gestabiliseerd. Echter, de hypotheekrentes zijn recentelijk gestegen, wat de vrij op naam (VON)-prijzen onder druk zet. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) waren de prijzen van consumentengoederen en -diensten in 2024 gemiddeld 3,8% hoger dan in 2023. Het CPB verwacht in haar persbericht van februari 2025 een inflatie van 3,2% voor 2025. De Nederlandse economie keert terug naar een gematigd groeipad, met een verwachte groei van 1,6% in 2025. De verwachting is dat de economische groei normaliseert.

Regionaal Programma Werklocaties

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (RPW) vormt de kaders voor het regionaal beleid ten aanzien van regionale bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. Hierin zijn onder meer afspraken vastgelegd als het gaat om:

- Een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, waaronder die voor XXL-logistiek;

Businesspark 7Poort II

In het kader van bovenstaande heeft de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op 17 juni 2021 aanvragen voor nieuwe ontwikkelruimte goedgekeurd. Gemeente Zevenaar kan daardoor beginnen met de ontwikkeling van BusinessPark 7PoortII waarbij het gaat om circa 36 hectare aan nieuwe bedrijfskavels en levert naar schatting ruim 900 arbeidsplaatsen op. In 2024 is de grondexploitatie Businesspark 7Poort II geopend en is een ruim aantal hectare gronden aangekocht. Het bestemmingsplan is op 26 juni 2024 vastgesteld.

Project ViA15

De Raad van State heeft op woensdag 2 oktober 2024 het Tracébesluit ViA15 onherroepelijk verklaard. Met deze uitspraak van de rechter komt, na een beroepsprocedure van zeven jaar, een einde aan de onzekerheid over het Tracébesluit. De verwachting is dat in het voorjaar 2025 duidelijkheid komt over de planning.

Wvg locaties woningbouw

Onder Wvg locaties wordt verstaan de nieuwe ontwikkellocaties binnen de gemeente Zevenaar, te weten: Dijkweg (Oud-Zevenaar), Reisenakker (Zevenaar), Groot Holthuizen A en B (Zevenaar) en Witte Kruis (Babberich). Voor deze Wvg locaties zijn inmiddels voorbereidingskredieten verstrekt voor de te maken plankosten en een verwervingskrediet voor het aankopen van gronden. Momenteel worden verschillende aankoopstrategieën bepaald, haalbaarheidsstudies uitgevoerd en hindercontouren in kaart gebracht. Verwacht wordt dat in 2025 de grondexploitaties geopend zullen worden.

BOUWGRONDEXPLOITATIE (WONINGBOUW EN BEDRIJVENTERREINEN)

7Poort

In 2024 hielden we nog rekening met een totale levering op 7Poort van 2,78 hectare. Wegens de onzekerheid van het Tracébesluit van ViA15 bleef de levering van kavels op 7Poort achter. De planning is bijgesteld ten behoeve van de verkopen, naar verwachting worden 3 kavels verkocht in 2025 ter grootte van 14,85 hectare.

Spoorallee

De levering van de kavels ten behoeve van de outletontwikkeling heeft al lange tijd vertraging vanwege het Tracébesluit ViA15. Zoals eerder benoemd is het Tracébesluit onherroepelijk verklaard, waardoor verdere uitwerking kan plaatsvinden. De verwachting is dat in 2025 de kavels geleverd kunnen gaan worden aan het FOZ.

Landeweer

Voor het noordelijke deel zijn de verwachtingen gematigd positief. De gronden op Landeweer Zuid (13.000 m²) zijn in 2020 uit de grondexploitatie genomen en zijn overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa in de

gemeentelijke boekhouding. Overigens betekent dit niet dat de locatie buiten beeld raakt. Er is inmiddels enige interesse voor diverse invullingen. De planning was om een visie op dit gebied in het eerste halfjaar van 2024 af te ronden. Door verkoop afwikkelingen in 7Poort en de uitwerking van andere plangebieden wordt de ontwikkelvisie doorgeschoven naar medio 2025.

Zevenaar Oost-Wonen

De ontwikkeling van Groot Holthuizen in 2024 stond nog steeds voor een groot deel in het teken van de verkoop van de woningen door de ontwikkelaars in de deelgrondexploitatie De Holtkamp. Ten behoeve van het deelproject Het Hof is er in 2023 een ontwikkelaar geselecteerd. De ontwikkelaar is bezig met de verdere planuitwerking fase 2 en heeft fase 1 inmiddels grotendeels verkocht. Verwacht wordt dat medio 2025 gestart wordt met de bouw van de eerste woningen. Enkel dienen nog afspraken gemaakt te worden over de sociale woningbouw die voorzien is in Het Hof. In 2024 werd verwacht dat er in totaal 2 kavels geleverd zouden worden gelegen in De Stede. Deze kavels zijn uiteindelijk in 2024 niet uitgegeven. In het plangebied van De Stede zijn dus nog 4 vrije kavels te koop/te leveren en de verwachting is nu bijgesteld naar 4 kavels in 2025. In de Tol is ook nog sprake van 1 onverkochte kavel. De verwachting is dat deze kavel ook in 2025 verkocht wordt. In 2024 zijn deelgrondexploitatie De Bem en De Tol afgesloten. Gezamenlijk hadden deze deelgrondexploitaties een positief resultaat.

Naast de projectmatige bouw in het deelproject De Holtkamp zijn er eind 2024 nog 19 vrije kavels in de verkoop gegaan. Met de particulieren worden nu afspraken gemaakt ten behoeve van de verkoop van de vrije kavels. Verwacht wordt dat de vrije kavels verkocht worden verdeeld over de jaren 2025, 2026 en 2027.

Middag Oost & Zwanenwaay

Met betrekking tot de ontwikkeling van de Middag Oost is de bouw van woningen in fase 1 en 2 gereed. Daarnaast zijn eind 2022 en begin 2023 ook twee vrije kavels geleverd. Door de levering van deze twee kavels, zijn er geen vrije kavels meer beschikbaar in de Middag Oost. In het najaar van 2021 heeft een uitvraag plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de 3e fase van de Middag Oost. Medio december 2021 heeft dit geleid tot de gunning aan een ontwikkelaar. Deze gaat een programma van 44 woningen realiseren waarvan de helft in het betaalbare koopsegment en (12 stuks) sociale huur is. De andere helft betreft een programma in het duurdere segment. In 2023 is de Koop- en ontwikkelingsovereenkomst getekend met de ontwikkelaar en de woningcorporatie. Alle woningen van fase 3 zijn verkocht. Verwacht wordt dat het woonrijp maken van het gebied grotendeels in 2025 wordt afgerond en het overige deel in 2026 gaat plaatsvinden.

Tot kort geleden stond de ontwikkeling Zwanenwaay op een laag pitje. Mede gelet op de succesvolle voortgang van de ontwikkeling Middag Oost wordt de ontwikkeling Zwanenwaay weer verder opgepakt. Voor het plan is de civiele raming geactualiseerd en is de selectieleidraad opgesteld. Daarnaast is het programma gewijzigd ten opzichte van het programma dat is vastgesteld. Het oorspronkelijke programma bestond uit vrije kavels. Met het nieuwe programma wordt ingezet op betaalbare en levensloopbestendige woningen. Verwacht wordt dat de verkoop van de woningen plaats gaat vinden in 2026 en 2027 en dat het project in 2029 kan worden opgeleverd.

Waaijakkers

In december 2022 is de grondexploitatie Waaijakkers geopend. Het plangebied Waaijakkers betreft de ontwikkeling van een woongebied in Aerdt. In 2010 is gestart met de bouw van woningen in plangebied Waaijakkers, echter zijn toen slechts 14 woningen gebouwd. Het plangebied heeft een omvang van circa 1,5 ha. Hierin beschikt de gemeente Zevenaar over een grondpositie met een omvang van ca. 0,8 ha. in het plangebied. Op de gemeentelijke gronden is ruimte voor circa 21 woningen. Sinds Q4 2024 is het omgevingsplan in werking getreden en is inmiddels een ontwikkelaar geselecteerd ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied. Verwacht wordt dat de verkoop van gronden plaatsvindt in 2025 en 2026.

Vastgoedlocaties

In 2023 zijn de grondexploitaties voor de vastgoedlocaties geopend. Hiermee wordt de mogelijkheid gecreëerd om 49 woningen te ontwikkelen. Aan het begin van 2025 is de Markt 8 te Lobith geleverd. Verwacht wordt dat de overige vastgoedlocaties ook in 2025 geleverd zullen worden.

Vestersbos

In 2024 is de grondexploitatie Vestersbos geopend. Binnen deze grondexploitatie worden 77 woningen gerealiseerd, variërend tussen gestapelde en grondgebonden woningen. Het programma bevat 23 sociale appartementen, 10 dure appartementen, 16 goedkope appartementen en 28 midden dure rijwoningen. De opbrengsten van de woningen worden verwacht in 2026 en 2027. In 2026 zal gestart worden met de sloop van de bestaande bebouwing en de oplevering staat gepland voor 2029.

Businesspark 7Poort II

Op 26 juni 2024 heeft de raad ingestemd met het vaststellen van het bestemmingsplan, het exploitatieplan en het openen van een grondexploitatie. Dit is gebeurd voor het vervallen van het Wvg recht dat in 2021 is gevestigd. In 2024 is al een significant aantal hectare grond aangekocht. In de aankomende periode wordt verder gegaan met het verwerven van gronden en het doen van diverse onderzoeken om toe te werken naar het bouwrijp maken van het terrein. Binnen het project Businesspark 7Poort II wordt circa 36 hectare grond uitgegeven. De uitgifte van de bedrijfskavels worden verwacht in de periode 2027 en 2032, afhankelijk van het verloop van procedures en bouwrijp maken van de gronden. De uiteindelijke oplevering van het project wordt nu geschat op 2034.

REALISATIE

In onderstaande tabel presenteren wij de gerealiseerde grondverkopen in het jaar 2024 en een prognose voor de komende vier jaar. Ter vergelijking is de realisatie van de jaren 2022 en 2023 eveneens opgenomen. De geprognostiseerde afzet voor de komende jaren is verwerkt in de herziening van de grondexploitaties per 01-01-2025 welke, samen met andere parameters, de basis vormt voor de verwachte resultaten (zie verderop in deze paragraaf).

Aantallen/m2 kavels wonen en bedrijven (realisatie en prognose)							
Naam grondexploitatie	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrijven (in ha.)							
Zevenaar Oost - 7 Poort en Landeweer	1,58	7,04	0,00	6,79	0,00	0,00	0,00
Zevenaar Oost - Spoorallee/FOZ	0,00	0,00	0,00	7,76	0,00	0,00	0,00
Businesspark 7Poort II	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,35	5,35
Mercurion	0,00	0,54	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00
Totaal Bedrijven	1,58	7,58	0,00	14,85	0,00	5,35	5,35
Wonen (in aantallen kavels/woningen)							
Groot Holthuizen	3	53	56	78	36	35	0
Middag Oost & Zwanenwaay	1	31	19	0	15	15	0
Waaijakkers	0	0	0	10	11	0	0
Vastgoedlocaties	0	0	0	49	0	0	0
Totaal Wonen	4	84	75	137	62	50	0

Conform de door het college vastgestelde uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2025 wordt er vanuit gegaan dat de levering van de gronden ten behoeve van de FOZ in 2025 plaatsvindt.

PROGNOSE TE VERWACHTEN RESULTATEN

In BBV artikel 16 lid c is opgenomen dat de paragraaf grondbeleid een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie moet bevatten. Wanneer deze prognose is samengesteld uit positieve en negatieve grondexploitaties, dan is het van belang dat de verwachte resultaten voor alle grondexploitaties op een zelfde wijze worden berekend. Dit gebeurt op basis van de "netto contante waarde" methode. De voorschriften zeggen ook dat de resultaten op eindwaarde dienen te worden gepresenteerd waarbij tevens wordt aangegeven wat de verwachte einddatum van de exploitatie is.

Ten aanzien van de grondexploitaties van onze gemeente kan worden gesteld dat er sprake is van een mix van positieve en negatieve grondexploitaties. Aangezien de afzonderlijke grondexploitaties een verschillende einddatum kennen, zijn de resultaten per datum 1 januari 2025 contant gemaakt. Hierdoor worden de resultaten onderling goed vergelijkbaar.

De geprognosticeerde resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn voor het laatst herzien per 1 januari 2025. Vervolgens hebben wij deze verwerkt in de Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2024 welke woensdag 25 juni 2025 ter vaststelling aan u worden aangeboden. De financiële effecten zijn verwerkt in de jaarstukken 2024.

De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties luiden als volgt:

Financiële resultaten actieve grondexploitaties januari 2024 en januari 2025 (bedragen x € 1.000)								
Naam grondexploitatie	Einddatum exploitatie	Resultaat eindwaarde	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2024	Resultaat 1-1-2024 NCW per 1-1-2025	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2025 (incl. gesloten grexen)	Resultaat herziene grex NCW per 1-1-2025 (excl. gesloten grexen)	Vershil (kolom G-E)	Afwijking in %
A	B	C	D	E	F	G	H	I
Zevenaar Oost - bedrijven	31-12-2027	13.232	14.478	14.768	12.690	12.690	-2.078	-14,1%
Zevenaar Oost - wonen	31-12-2029	-33.005	-30.236	-30.841	-30.008	-32.041	-1.200	3,9%
Totaal Zevenaar Oost	31-12-2029	-19.773	-15.758	-16.073	-17.318	-19.351	-3.278	20,4%
Middag Oost & Zwanenwaay	31-12-2029	-3.913	-3.854	-3.931	-3.703	-3.703	228	-5,8%
Mercurion	31-12-2026	92	94	96	88	88	-8	-8,3%
Waaijakkers	31-12-2028	134	230	235	124	124	-111	-47,2%
Vestersbos	31-12-2029	-566	-475	-485	-512	-512	-27	5,6%
Businesspark 7Poort II	31-12-2034	11.952	2.913	2.971	9.804	9.804	6.833	230,0%
Vastgoedlocaties	31-12-2027	636	629	642	615	615	-27	-4,2%
TOTAAL GROND EXPLOITATIES	31-12-2034	-11.438	-16.221	-16.545	-10.902	-12.935	3.610	-21,8%

Uit bovenstaande tabel zijn de einddata per deelgrondexploitatie (kolom B) op te maken en de resultaten op deze eindwaarde (kolom C). Omdat eindwaarden onderling niet te vergelijken zijn vanwege de verschillende looptijden van de plannen volstaan we met een overzicht van de verschillen op netto contante waarde.

In bovenstaande tabel maken we de vigerende grondexploitatie (kolom D) netto contant op de situatie per 1 januari 2024 (kolom E), alvorens tot een goed vergelijk van de cijfers te komen. Het resultaat van de grondexploitatie wordt immers "opgerent" met een rentepercentage van 2%, zijnde de discontovoet waarmee het resultaat netto contant wordt gemaakt. Deze opgerente cijfers vergelijken we vervolgens met het geactualiseerde resultaat per 1 januari 2025 (kolom F). In 2024 zijn twee deelgrondexploitaties van Zevenaar Oost Wonen afgesloten. Deze twee grondexploitaties hadden gezamenlijk een positief eindresultaat van € 2.033.000. In kolom G is de NCW per 1-1-2025 zonder de gesloten grondexploitaties vermeld. Vervolgens is in kolom H het verschil per grondexploitatie te zien (kolom G minus kolom E) en de afwijking in procenten (kolom I).

In zijn totaliteit is er sprake van een verbetering van het resultaat van € 3.610.000 NCW per 1 januari 2025. Voor wat betreft de grondexploitaties Zevenaar Oost – bedrijven is in de jaarrekening in programma 3 een toelichting verstrekt op de verschillen. Voor de grondexploitaties Zevenaar Oost – wonen, Middag Oost & Zwanenwaay en Vestersbos is de verschillenanalyse terug te vinden in programma 8 van de programmarekening.

Omdat Zevenaar Oost één grondexploitatie is en het positieve resultaat van Zevenaar Oost - bedrijven verrekend wordt met het negatieve resultaat van Zevenaar Oost - wonen, is er een verliesvoorziening gevormd voor een totaalbedrag van € 23.566.000. Deze is terug te vinden in de toelichting op de balans.

WINST- EN VERLIESNEMING

De bovengenoemde uitkomsten worden hieronder vergeleken met de cijfers van de Meerjarenbegroting 2025-2028. Hierdoor is het effect op het rekeningresultaat zichtbaar.

Omdat de BBV-voorschriften eisen dat de grondexploitaties m.b.t. wonen en bedrijven tot verschillende taakvelden behoren, zijn de gevolgen voor "bedrijven" in de jaarrekening verantwoord binnen programma 3 (Economie) en "wonen" in programma 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Verloop verliesvoorziening (bedragen x € 1.000)							
Grondexploitatie	Stand 1-1-2024	Openen grexten	Toevoeging rente	Afsluiting deel complexen	Vrijval door mutatie resultaat	Stand 31-12- 2024	Vershil
Zevenaar - Oost Wonen (prog. 8)	30.236	-	605	2.034	-834	32.041	1.805
Zevenaar - Oost Bedrijven (prog. 3)	-14.478	-	-290	-	2.077	-12.691	1.787
Totaal grex Zevenaar Oost	15.758	-	315	2.034	1.243	19.350	3.592
Vestersbos (prog. 8)	-	475	10	-	28	513	513
Middag-Oost & Zwanenwaay (prog. 8)	3.855	-	77	-	-229	3.703	-152
Totaal	19.613	475	402	2.034	1.042	23.566	3.953

Voor het bedrag van € 3.953.000 wordt de verliesvoorziening verhoogd.

RESERVE, VOORZIENINGEN EN RISICO'S

Eventuele winsten uit de grondexploitaties voegen wij toe aan het resultaat van het desbetreffende boekjaar waarbij de winstbestemming vervolgens wordt voorgelegd aan de raad. Een en ander is bepaald in de Nota

Grondbeleid 2024.

Voor verlieslatende grondexploitaties wordt een verliesvoorziening getroffen, zoals voorgeschreven in het BBV. Voor winstgevende grondexploitaties zijn sinds 2017 gewijzigde BBV-regels van toepassing waarbij aansluiting is gezocht bij algemeen aanvaardbare methodes in het bedrijfsleven en bij fiscale regelgeving. Hierbij is -ten aanzien van tussentijdse winstnemingen- de zogenaamde Poc-methode van toepassing (Percentage of completion). Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft opbrengsten als de kosten, verkeert. Hiermee kan op basis van een deel (percentage) van de realisatie van een project tussentijdse winst worden toegevoegd aan de algemene middelen (voorheen werd uitsluitend winst genomen indien het project in zijn geheel gereed was). Concreet is deze methode uitsluitend op de grondexploitatie Mercurion, Businesspark 7Poort II, Vastgoedlocaties en Waaijakkers van toepassing omdat deze als enige winstgevend zijn. Voor alle projecten zijn beperkte wijzigingen, zodat nog geen sprake is van tussentijdse winstnemingen.

De stand van de verliesvoorziening grondexploitaties bedraagt volgens de jaarstukken 2024 € 23.566.000.

Ten behoeve van de voorliggende meerjarenbegroting heeft een actualisatie van de risico's plaatsgevonden. Het geactualiseerde risicoprofiel laat het volgende beeld zien:

Risicoprofiel actieve grondexploitaties 1-9-2024 en 1-1-2025 (bedragen x € 1.000)				
Grondexploitaties	Risicoprofiel per 1-9-2024	Risicoprofiel per 1-1-2025	Verschil sept. 2024 - januari 2025	Afwijking in %
Zevenaar Oost - bedrijven	342	364	-22	-6,4%
Zevenaar Oost - wonen	1.416	279	1.137	80,3%
Totaal Zevenaar Oost	1.758	643	1.115	63,4%
Middag Oost & Zwanenwaay	274	117	157	57,3%
Waaijakkers	69	23	46	66,7%
Businesspark 7Poort II	1.796	1.801	-5	-0,3%
Vestersbos	0	163	-163	100,0%
Totaal overige grondexploitaties	2.139	2.104	35	1,6%
Totaal risico's	3.897	2.747	1.150	29,5%

Uit een recente risicoanalyse van de grondexploitaties blijkt dat het totale risicoprofiel van de grondexploitaties is gecalculeerd op € 2.747.000. Ten opzichte van het risico in de meerjarenbegroting 2025-2028 (€ 3.897.000) betekent dit een daling van € 1.150.000.

Dit risicoprofiel van € 2,7 miljoen bestaat onder andere uit risico's die worden veroorzaakt door projecten die zich in de beginfase van de ontwikkeling bevinden, zoals het Hof, Waaijakkers, Vestersbos en Businesspark 7Poort II. In deze fase zijn nog veel onzekerheden en kunnen risico's in de toekomst plaatsvinden. Risico's waar we geen grip op hebben zoals kostenstijging en vertraging in de gronduitgifte worden daarom meegenomen in het risicoprofiel. Ook de prijsstijging van materialen is ongekend hoog geweest. Hoe het prijsverloop verder zal gaan is onzeker en vormt daarom een risico. De gevolgen van het Oekraïne conflict zijn vanaf 2022 meegenomen in de grondexploitaties en daardoor geen onderdeel meer van het risicoprofiel. De voornaamste stijging in het risicoprofiel gaat over de rekenrente die verwacht wordt te gaan stijgen, omdat voor nieuwe leningen hogere rente betaald dient te worden.

1. Zevenaar-Oost-Bedrijven:

Het risico met betrekking tot vertraging van de uitgifte in de deelgrondexploitatie 7Poort is naar boven bijgesteld. De kosten van bouw- en woonrijpmaken zijn sterker gestegen dan de opbrengsten van de

bedrijfskavels. Daarnaast werd het risico binnen Zevenaar-Oost-Bedrijven gevormd door de blijvende onzekerheid rond het Tracébesluit A15/A12. Echter sinds 2 oktober 2024 heeft de Raad van State een positief besluit genomen om de vergunning onherroepelijk te verklaren. De verbetering komt vooral door de aanpassing van de rekenrente in het risicoprofiel. Dit komt met name door het rekening houden met een rentestijging voor de aankomende jaren. Aangezien de rente op leningen die op het moment worden aangegaan veel hoger is dan de huidige rekenrente binnen de gemeente. Dit heeft een positief effect voor winstgevende grondexploitaties.

2. Zevenaar-Oost-Wonen:

De risico's voor de grondexploitatie Zevenaar-Oost-Wonen zijn afgezwakt ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028. Dit betekent dat het risico van dit project nog steeds gevormd wordt door onder andere kosten- en opbrengstenstijgingen, maar dat de effecten ervan lager zijn. Mede door het afsluiten van twee deelgrondexploitaties en gesloten overeenkomsten, zijn de risico's voor Zevenaar-Oost-Wonen afgenomen.

3. Middag-Oost & Zwanenwaay:

De risico's voor de grondexploitatie Middag-Oost & Zwanenwaay verbeteren ten opzichte van de begroting. Dit komt vooral doordat de werkzaamheden voor bouw- en woonrijp maken op Middag-Oost bijna zijn afgerond. Nu Middag-Oost bijna is afgerond, wordt Zwanenwaay ook weer verder opgepakt en de selectieprocedure is gestart. De risico's voor deze projecten zijn voornamelijk gebaseerd op stijging of daling van rente, opbrengsten- en kostenstijgingen of vertraging van gronduitgifte.

4. Waaijakkers:

De bestaande risico's voor de grondexploitatie Waaijakkers blijven ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening. Deze ontwikkeling bevindt zich nog in de beginfase van de planuitwerking en heeft daardoor meer onzekerheid. Het risico wordt onder andere gevormd door mogelijke kostenstijgingen en het niet verkrijgen van de exploitatiebijdragen.

5. Businesspark 7Poort II:

Bij het openen van de nieuwe grondexploitatie behoort ook een nieuw risico overzicht. In 2024 is de grondexploitatie Businesspark 7Poort II geopend. In het begin van een ruimtelijke ontwikkeling zitten vaak de grootste risico's. Op dit moment houden we rekening met de volgende risico's: doorlooptijd verbreding A12, de beperkte beschikbaarheid van nutsvoorzieningen met mogelijke vertraging van de verkoop van de bedrijfskavels, aanvullende onderzoeken flora en fauna, mogelijke afwaardering van gronden op het moment dat niet alle gronden worden ontwikkeld en onvoldoende interesse in de bedrijfskavels.

6. Vestersbos

In 2024 is de grondexploitatie Vestersbos geopend, dat betekent dat de ontwikkeling meer risico's met zich mee brengt door de fase waarin het zich bevindt. Vestersbos kent over het algemeen geen grote onvoorziene risico's. De grootste risico's waar rekening mee gehouden wordt is extra sloopkosten voor bestaande bebouwing, langere procedures omgevingsplan, kosten- en opbrengstenstijgingen.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen wordt inzicht verschaft in de verhouding van de grondexploitatie- risico's in relatie tot het risicoprofiel gemeente breed.

OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Inleiding

Op 1 mei 2022 heeft de Wet open overheid (Woo) de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. De Woo geeft burgers het recht op informatie over het handelen van de overheid. Iedereen kan een verzoek om informatie indienen bij de gemeente. Wij maken die informatie vervolgens openbaar door deze online te publiceren, tenzij er een wettelijke uitzonderingsgrond van toepassing is. De gemeente is verplicht om de komende jaren gefaseerd minstens 11 informatiecategorieën openbaar te maken. Denk hierbij aan vergaderstukken voor de raad, maar ook collegebesluiten, onderzoeken, jaarplannen en jaarverslagen. Goede en vindbare informatie is essentieel voor openbaarheid. Daarom geeft de Woo de gemeente meerdere jaren om de informatiehuishouding op orde te brengen. Dat betekent dat we onze systemen (software) steeds beter inrichten.

Beleid

De Wet open overheid is landelijke wetgeving. In artikel 3.5 (openbaarheidsparagraaf) staat dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting toelichting geven op de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet. De openbaarheidsparagraaf is een stok achter de deur, die ervoor zorgt dat er aandacht blijft voor het actief openbaar maken van documenten.

Beleidskaders

Op 10 januari 2023 stelde het college van B&W het 'ambitieniveau actief openbaar maken' vast. Hiermee werd gekozen voor het VNG-ambitieniveau 'basis' en, waar mogelijk, aansluiting te zoeken op ambitieniveau 'medium'. Binnen ambitieniveau 'basis' ligt de focus van de werkzaamheden op het technisch mogelijk maken van het publiceren van documenten en het trainen van medewerkers in het gebruik van de benodigde software. Ambitieniveau 'medium' zet in op participatie en het publiceren van meer documenten dan wettelijk noodzakelijk.

Voor het op orde brengen van onze informatiehuishouding houden we het Meerjarenplan Woo van de VNG aan.

Ontwikkelingen

De Woo heeft drie aandachtsgebieden: 1) actief openbaar maken van documenten, 2) Woo-verzoeken en 3) informatiehuishouding.

1) Actief openbaar maken van documenten

Op het gebied van actieve openbaarmaking (uit eigen beweging documenten online publiceren) voldoet Gemeente Zevenaar aan de eerste tranche die per 1 november 2024 verplicht is (Wet open overheid, art 3.3, 1a, 1b, 1d, 1e, 2b). Dit houdt in dat we wet- en regelgeving, besluiten van algemene strekking, organisatiegegevens incl. organogram en bereikbaarheidsgegevens online hebben staan. Daarnaast lopen we iets vooruit op de landelijke planning: ook de Woo-verzoeken en -besluiten en convenanten zijn al online te vinden via <https://zevenaar.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports>. In 2024 zijn de convenanten voor het eerst in het portaal in te zien. Dit betreft niet alleen nieuwe convenanten, maar ook oude die nog gelden. Daarnaast zijn we met voorbereidingen gestart voor het online plaatsen van klachtoordelen.

2) Woo-verzoeken

In 2024 zijn er in totaal 43 Woo-verzoeken ingediend bij de gemeente Zevenaar. Dat zijn 9 Woo-verzoeken meer dan in 2023. Van deze Woo-verzoeken zijn er 33 verzoeken afgehandeld als formeel Woo-verzoek, en zijn er 10 verzoeken afgehandeld als informatieverzoek. Bij een Woo-verzoek worden de gevraagde stukken online geplaatst. Bij een informatieverzoek worden de gevraagde stukken niet voor iedereen openbaar door publicatie, maar krijgt de vrager de gewenste informatie individueel overhandigd.

Afgewezen of ingetrokken

Er werden 9 Woo-verzoeken afgewezen. Dit kwam doordat de verzoeker dan om documenten vroeg die we niet hebben. Daarnaast werden 2 verzoeken buiten behandeling gesteld. De redenen hiervoor waren het niet gebruik maken van een gelegenheid tot precisering en het niet op de juiste manier indienen van het verzoek, ook niet na het bieden van een herstelgelegenheid. Tenslotte werd er één keer een Woo-verzoek ingetrokken.

Termijn

Woo-verzoeken werden gemiddeld binnen een termijn van 43 dagen afgehandeld. Wettelijk gezien hebben we een beslistermijn van 28 dagen. Er kan met 14 dagen worden verdaagd. In overleg met verzoeker werd in sommige gevallen een ruimere beslistermijn gehanteerd.

3) Informatiehuishouding

In het Meerjarenplan Woo van de VNG staan zeven eisen opgenomen voor een goede informatiehuishouding. Het overzicht Informatiehuishouding op orde toont deze eisen en de planning van realisatie in de gemeente Zevenaar. De percentages in de tabel tonen de landelijke verwachtingen over de implementatie.

Informatiehuishouding op orde

	Eis aan informatiehuishouding	Planning Zevenaar	Landelijke planning		
			1 mei 2023	1 mei 2024	1 mei 2027
1	Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een e-depotvoorziening	Project SALD 2024-2026	10%	30%	100%
2	Binnen iedere applicatie is de selectielijst geïmplementeerd	2025-2027	20%	50%	100%
3	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op email-archivering	2023	10%	30%	100%
4	Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten	2023	10%	30%	100%
5	Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staat)	2024	25%	50%	80%
6	Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	2024	50%	75%	90%
7	Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatieobject metagegevens gekoppeld.	2026	40%	75%	90%

Toelichting op de Zevenaarse planning

- Eis 2 en 7: in 2024 is de nieuwe richting van informatiebeheer vastgesteld: duurzaam en decentraal, volgens het principe van "archiving by design". Nu wordt gewerkt aan de uitvoering: verantwoordelijkheden toewijzen en kaders stellen. Volgende stap is het duurzaam toegankelijk inrichten van de vakapplicaties. Dat betekent het invoeren van de selectielijst waar dit nog niet gedaan is, inrichten processen voor vernietiging en overbrenging en koppelen metadata.
- Eis 3: We zijn gestart met een project voor e-mailarchivering. We hebben de huidige situatie in kaart gebracht en verschillende oplossingen voor e-mailarchivering binnen de huidige techniek onderzocht. In de volgende fase van M365 bekijken we of automatisch archiveren en de Capstone-methodiek toepasbaar zijn binnen Zevenaar.
- Eis 4: Binnen de organisatie geldt het advies om geen werk-gerelateerde communicatie via berichtenapps te laten lopen.
- Eis 5: we hebben het project Informatiebeheerplan per team voorbereid en starten begin 2025 met een pilot.
- Eis 6: we hebben het kwaliteitssysteem voor informatiebeheer ingevoerd. Dit richt zich in eerste instantie op het centrale zaakstelsel. Geleidelijk voegen we ook de decentrale (vak)applicaties toe waarin archiefdocumenten worden beheerd.

BIJLAGEN JAARVERSLAG

KERNGEGEVENS

Onderdeel	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Sociale structuur			
Inwoners 0-19 jaar	8.668	8.566	8.630
Inwoners 20-64 jaar	25.018	24.707	25.090
Inwoners 65 jaar en ouder	11.369	11.747	11.496
Totaal aantal inwoners	45.055	45.020	45.216
Bijstandsgerechtigden	740	751	778
Tewerkgestelden SW	148	144	129

JAARREKENING

FINANCIËN

RESULTAAT

FINANCIEEL OVERZICHT EN TOELICHTING OP HOOFDLIJNEN

Inleiding

Resultaat

(-/- is een nadeel, + is een voordeel)

De jaarstukken 2024 sluiten met een nadelig resultaat van € 2.536.690. Het geraamde nadelige resultaat na wijziging is € 3.144.894 waarvan het verloop hieronder wordt weergegeven. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dus sprake van een voordelig verschil van € 608.204.

Verloop resultaat in begroting 2024	Bedrag (x € 1.000)
Primitieve begroting 2024-2027	-391
Wijzigingen 1e Voortgangsrapportage 2024	-4.815
Wijzigingen 2e Voortgangsrapportage 2024	2.061
Wijzigingen na de begroting 2024-2027	0
Totaal begrotingsresultaat na wijziging	-3.145

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	165.455	174.747	174.092	-655
Lasten	165.847	177.892	176.629	1.263
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2024	-391	-3.145	-2.537	608

Toelichting op hoofdlijnen

Om de leesbaarheid te bevorderen zijn alleen de afwijkingen die budgettaire gevolgen hebben voor het resultaat van meer dan € 250.000 opgenomen.

Het totale voordeel van € 608.204 wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende afwijkingen (groter dan € 250.000) ten opzichte van de ramingen waarbij is aangegeven of deze incidenteel of structureel zijn.

Omschrijving	bedrag x € 1.000	I of S
1. pensioenvoorziening wethouders dotatie	-456	I
2. Organisatieontwikkeling	510	I
3. Grondexploitaties	-1.014	I
4. Sportaccommodaties - Sportbedrijf gebouwen	-257	S
5. Inkomensregelingen - inkomensvoorzieningen	327	I
6. Jeugdhulp - zorgkosten	376	I
7. Wmo - zorgkosten	-282	I
8. Reserve Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.191	I
9. Riolering mutatie voorziening	320	I

1. De toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol. Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente. Als gevolg van de daling van de rekenrente was een toevoeging van € 456.000 noodzakelijk. Dit in tegenstelling tot de begroting waarin geen rekening was gehouden met een storting.

2. In de meerjarenbegroting 2023-2026 is een budget van € 600.000 beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. Daar bovenop is door de Provincie Gelderland een subsidie Vitaal Bestuur toegekend van € 120.000. Dit brengt het totale meerjarige budget op € 720.000. In 2024 zijn uitgaven gedaan met name voor de werving en selectie van de domein- en teammanagers. Eind 2024 is een bedrag van € 510.000 nog niet besteed, een voordeel in 2024. Dit is bedoeld voor de verdere doorontwikkeling in 2025 en 2026, onder meer voor de detaillering van structuren en processen.
3. Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In de uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor per grondexploitatie becijferd op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar per saldo een verslechtering van € 1.014.000 NCW. Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:
 - De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitaties, op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van (bedrijfs)kavels, bedraagt € 3.649.000 positief.
 - Enkele deelgrondexploitaties zijn voor een groot deel woonrijp gemaakt. In deze deelgebieden heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In de grondexploitaties is het budget behouden ten behoeve van het woonrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 1.721.000.
 - Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 5.164.000.
 - De vertraging rond het Tracébesluit Via15 heeft evenals vorig jaar gezorgd voor een vertraging. Deze vertraging in de uitgifte heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 600.000.
 - Vanwege langere procedures dan in het verleden verwacht werd, worden meer kosten gemaakt om het project tot een goed einde te laten komen. Deze vertraging heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 401.000. Deze extra kosten kunnen gecompenseerd worden met vrijgevallen budgetten binnen het project Zevenaar Oost Wonen.
 - Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 5.164.000.
 - De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 219.000 nadelig.
4. De lasten zijn in totaal € 257.000 hoger. Dit heeft een drietal oorzaken.
 - Een correctie in verband met het BTW compensatie fonds (BCF). Uit de BTW controle is gebleken dat onterecht BTW is gecompenseerd. De BTW wordt voortaan kostprijsverhogend geboekt en heeft dus een structureel karakter structureel (€ 115.000).
 - Een 'naheffing' van Ataro voor de elektriciteitskosten van het Lentebad. Doordat DVEP (de leverancier van elektriciteit van Ataro) failliet is gegaan in 2022, komen nu pas de laatste rekeningen van de curator binnen (€ 125.000).
 - Terugbetaling aan Ataro BV naar aanleiding van de dienstverleningsovereenkomst kwartaal 1 2024 en afrekening 2022 (€ 20.000).
5. In het tweede halfjaar 2024 is sprake van een stijging in de uitgaven voor loonkostensubsidies en zijn de indexeringen over 2024 verwerkt. Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage (VGR) 2024 is sprake van hogere lasten (nadeel € 455.000). Daarnaast is de definitieve BUIG uitkering over 2024 vastgesteld door het Rijk. Per saldo bedraagt het voordeel op de BUIG t.o.v. de tweede VGR 2024 € 327.000.
6. We zien bij de jeugdhulp een voordeel van afgerond € 375.000. Het voordeel ligt vooral bij uitgaven die zijn teruggevorderd bij andere gemeenten. Dit omdat de kosten ten onrechte zijn betaald door onze gemeente maar op basis van het woonplaatsbeginsel bij andere gemeenten horen. Daarnaast zien we per onderdeel wel verschuivingen. We zien nog steeds dat we onvoldoende grip hebben op

verwijzingen van bijvoorbeeld huisartsen. Positief is de verschuiving die we zien van zorg in verblijf naar begeleiding.

7. De Wmo laat een tekort zien van € 282.000 bij de begeleiding en dagbesteding. Deels wordt deze overschrijding veroorzaakt door gestegen kosten voor zorgbemiddeling (de zogenaamde 'bemoeizorg').
8. Deze bestemmingsreserve is in 2022 ingesteld door storting van € 2 miljoen uit de algemene reserve. Het resterend saldo na inzet in 2023 en 2024 bedraagt € 1.191.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve omdat het tijdelijk energiefonds ingesteld is voor de periode 1 juli 2023 tot juli 2024.
9. In 2024 hebben we een storting begroot van € 617.000. In realisatie heeft een storting van € 297.000 plaatsgevonden. Hierdoor een voordeel van € 320.000.

Resultaat na bestemming en incidentele mutaties

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
Baten	160.033	166.284	165.436	-849
Lasten	163.454	174.359	172.858	1.501
Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2024	-3.422	-8.075	-7.422	652
Reserve mutaties:				
Onttrekkingen	5.423	8.463	8.657	194
Toevoegingen	2.393	3.533	3.771	-238
Saldo reserve mutaties	3.030	4.930	4.886	-44
Saldo:				
Baten	165.455	174.747	174.092	-655
Lasten	165.847	177.892	176.629	1.263
Gerealiseerd resultaat 2024	-391	-3.145	-2.537	608
Incidentele mutaties				
Baten	2.432		11.615	
Lasten	3.297		11.355	
Structureel resultaat	474		-2.797	

RESULTAAT PER PROGRAMMA

Inleiding

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning	90.119	92.253	91.393	-859
1. Veiligheid	-4.689	-4.842	-4.709	133
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.537	-6.429	-6.542	-113
3. Economie	-629	-582	-2.642	-2.060
4. Onderwijs	-4.825	-5.287	-5.147	140
5. Sport, cultuur en recreatie	-9.742	-10.410	-11.044	-634
6. Sociaal domein	-58.763	-62.337	-60.092	2.245
7. Volksgezondheid en milieu	-2.869	-2.296	-1.827	469
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-2.455	-3.215	-1.927	1.288
Resultaat 2024	-391	-3.145	-2.537	608

ANALYSE PERSONEELSLASTEN

Personeelslasten (bedragen x € 1.000)	begroot	realisatie	saldo
salarissen, incl. vergoeding voor personeel	24.958	25.031	-73
inhuur derden	9.660	9.576	84
inhuur derden wegens ziekte	290	270	20
voormalig en bovenformatief personeel	54	77	-23
Totaal	34.962	34.954	8

Het saldo van personeelslasten en inhuur derden van de ambtelijke organisatie over 2024 komt in totaal uit op een voordeel van € 8.000. De vacatureruimte binnen de afdelingen in de salarisbudgetten is volledig ingezet voor de noodzakelijke externe inhuur. Binnen het totaal van de inhuurbudgetten zijn enkele nadelen ontstaan onder meer bij beheer riolering en raadsondersteuning (griffie). De lasten voor inhuur derden wegens ziekte en zwangerschap zijn binnen de raming. De inkomsten van het UWV (WAZO gelden) zetten wij hierbij als dekking in. Over 2024 was het ziekteverzuim 7,88 %, een toename ten opzichte van 2023 (6,12%). Op de post van voormalig- en bovenformatief personeel is een nadelig verschil zichtbaar van € 23.000. De totale kosten van inhuur binnen de exploitatie komen uit op afgerond € 9,6 miljoen, dit is inclusief inhuur voor projecten maar exclusief inhuur voor investeringen en exclusief inhuur ten behoeve van de GREX.

ANALYSE RENTE EN AFSCHRIJVING

Werkelijke rente

De werkelijke rente is de rente die we betalen voor de aangetrokken vaste geldleningen aan financiële instellingen waar we deze leningen hebben afgenomen.

Rente aan de grondexploitatie

Per december 2023 is er een nieuwe notitie rente van de Commissie BBV. Hierin staat beschreven dat voor het toerekenen van rente aan de grondexploitaties de omslagrente gehanteerd moet worden. In navolging hiervan passen we vanaf de jaarrekening 2024 het omslagrentepercentage toe voor het toewijzen van de rente aan de grondexploitatie.

Afschrijvingen

Afschrijven is het boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van uitgaven, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt, genaamd investeringen of kapitaalgoederen. Het afschrijvingsbedrag vormt een kostenpost op de taakvelden van de exploitatie. De afschrijvingskosten worden bepaald door de aanschafwaarde te delen door de technische of economische levensduur. In onze gemeente wordt volgens de lineaire methode (vast bedrag per jaar) afgeschreven. Uitzonderingen hierop zijn activa waarover afspraken met derden zijn gemaakt waaronder Gemeenschappelijke Regelingen.

De vertraging of versnelling van voorgenomen investeringen leidt tot onvermijdelijke afwijkingen in de afschrijvingen. Voor de verschillen in de investeringsbedragen verwijzen wij u naar het kredietoverzicht dat als bijlage in deze jaarrekening is opgenomen.

Niet alle afwijkingen van de afschrijvingen leiden tot een resultaat door een relatie met een reserve of verhaal via een rijkssubsidie. Hieronder is aangegeven welke afwijkingen een effect hebben op het rekeningsaldo.

De afwijkingen groter dan € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Afschrijvingen	5.326	4.698	4.691	7

Er zijn geen grote afwijkingen in afschrijvingslasten tussen de (gewijzigde) begroting en de realisatie welke toelichting behoeven.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.990	2.146	2.260
b. Externe rentebaten	-/-	40	38	199
Totaal door te rekenen externe rente		1.950	2.108	2.061
c. rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend	-/-	373	424	424
rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	621	621	456
	-/-	994	1.045	880
d. Saldo door te rekenen rente		956	1.063	1.181
d1 Rente over eigen vermogen		-	-	-
d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		956	1.063	1.181
e. De werkelijke aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	956	1.063	1.161
Berekende omslagpercentage volgens Treasurybeleid over boekwaarde 1-1		0,75%	0,83%	1,15%
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		0	0	-20

Voor toerekening van rente aan de grondexploitatie worden de voorschriften opgenomen in de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 (dec 2023) gehanteerd.

Op basis hiervan moet de voorziening contant worden gemaakt tegen 2%.

ANALYSE RESERVES

Reservemutaties per programma (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning	407	1.033	768	-264
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	202	1	4	2
3. Economie	55	34	34	0
4. Onderwijs	193	-152	-207	-55
5. Sport, cultuur en recreatie	562	776	688	-88
6. Sociaal domein	24	779	1.953	1.174
7. Volksgezondheid en milieu	562	494	317	-177
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.025	1.965	1.328	-636
Resultaat 2024	3.030	4.930	4.886	-44

De voornaamste verschillen groter dan € 20.000 worden per programma hieronder weergegeven.

Pr.	Omschrijving	verschil
0.	Stoppen subsidie Kunstwerk! onderdeel volksuniversiteit	-21
0.	Overboeken reserve onderhoud gebouwen naar voorziening	-66
0.	Kosten invoering Omgevingswet	-214
4.	Vrijval kap.lasten reserve (afschrijving is doorgeschoven)	-55
5.	Inhalen onderhoudsachterstand openbaar groen	-37
5.	Vrijval kap.lasten reserve (afschrijving is doorgeschoven)	-51
6.	Vrijval reserve Tijdelijk Noodfonds	1.191
7.	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	-112
7.	Dekking kwijtschelding heffingen inwoners	-29
7.	Besparing elektra 2024 t.g.v. reserve riolering	-37
8.	Aanwending reserve woningbouw	-636

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Baten				
0. Bestuur en ondersteuning	116.816	120.806	120.773	-34
1. Veiligheid	131	142	171	28
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	280	502	680	178
3. Economie	9.178	6.767	653	-6.114
4. Onderwijs	1.077	1.395	1.464	69
5. Sport, cultuur en recreatie	1.420	2.120	2.506	386
6. Sociaal domein	13.690	20.109	22.070	1.961
7. Volksgezondheid en milieu	11.090	10.858	11.238	380
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.350	3.586	5.882	2.296
Totaal baten	160.033	166.284	165.436	-849
Lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	27.105	29.586	30.148	-562
1. Veiligheid	4.821	4.984	4.880	104
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.019	6.933	7.226	-292
3. Economie	9.862	7.383	3.329	4.054
4. Onderwijs	6.096	6.530	6.404	126
5. Sport, cultuur en recreatie	11.724	13.305	14.237	-932
6. Sociaal domein	72.477	83.225	84.115	-891
7. Volksgezondheid en milieu	14.521	13.647	13.381	265
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.830	8.766	9.137	-371
Totaal lasten	163.454	174.359	172.858	1.501
Gerealiseerd saldo van baten en lasten				
0. Bestuur en ondersteuning	89.712	91.220	90.625	-595
1. Veiligheid	-4.689	-4.842	-4.709	133
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-6.738	-6.431	-6.546	-115
3. Economie	-684	-617	-2.677	-2.060
4. Onderwijs	-5.018	-5.135	-4.940	195
5. Sport, cultuur en recreatie	-10.304	-11.185	-11.732	-546
6. Sociaal domein	-58.788	-63.116	-62.045	1.071
7. Volksgezondheid en milieu	-3.432	-2.789	-2.144	646
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-3.480	-5.180	-3.255	1.925
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.422	-8.075	-7.422	652
Mutaties reserves				
0. Bestuur en ondersteuning	407	1.033	768	-264
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	202	1	4	2
3. Economie	55	34	34	0
4. Onderwijs	193	-152	-207	-55
5. Sport, cultuur en recreatie	562	776	688	-88
6. Sociaal domein	24	779	1.953	1.174
7. Volksgezondheid en milieu	562	494	317	-177
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.025	1.965	1.328	-636

Totaal mutaties reserves	3.030	4.930	4.886	-44
Gerealiseerd resultaat	-391	-3.145	-2.537	608

TOELICHTING OP OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

o. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur - Accountantskosten -33.000 N I

De BBV schrijft voor dat de lasten van de jaarrekeningcontrole verantwoord moeten worden in het jaar waarin de werkzaamheden zijn uitgevoerd. De accountant heeft eind 2024 al een deel van de controle uitgevoerd in de vorm van de interimcontrole. Deze kosten verantwoorden we in 2024 en veroorzaken een nadeel van € 33.000.

0.1 Bestuur - Diverse vergoedingen -45.000 N I

Voormalige wethouders hebben op basis van de Wet Appa (Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers) recht op begeleiding bij re-integratie en outplacement. In combinatie met overige personeelslasten van het bestuur melden we een incidenteel nadeel van € 45.000.

0.1 Bestuur - Interim griffier -70.000 N I

De interim griffier is voor een langere periode ingezet dan vooraf was ingeschat. Dit leidt tot hogere uitgaven van € 50.000. Daarnaast zijn er kosten gemaakt (€ 20.000) voor de werving en selectie van de nieuwe griffier.

0.1 Bestuur - Pensioenvoorziening wethouders -456.000 N I

De toevoeging aan de voorziening is voor een groot deel te verklaren door actieve deelnemers, zowel wethouders als wachtgelders, die extra pensioen opbouwen per jaar. Daarnaast speelt het rekenrentepercentage een rol. Bij de berekening van het benodigd doelvermogen van de pensioenvoorziening hanteren we de rekenrente. Als gevolg van de daling van de rekenrente was een toevoeging van € 456.000 noodzakelijk. Dit in tegenstelling tot de begroting waarin geen rekening was gehouden met een storting.

0.11 Resultaat van de rekening -3.145.000 N I

Het verschil tussen het begrote, negatieve resultaat na wijziging en het gerealiseerde resultaat komt binnen dit programma als een nadelig verschil naar voren.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen 55.000 V I

In 2024 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten. Er zijn in 2024 minder documenten aangevraagd, zodat de afdrachten aan het Rijk € 55.000 lager waren dan begroot.

0.2 Burgerzaken - Paspoorten en rijbewijzen -120.000 N I

In 2024 is begroot op basis van het aantal verlopen documenten. Er zijn minder documenten aangevraagd, zodat de baten € 120.000 minder zijn dan begroot.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Gebouwen algemeen 135.000 V I

De kosten zijn in totaal € 135.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk door lagere gaskosten. De eindafrekening over 2023 betreft een forse teruggaaf als gevolg van hoge energieprijzen in 2023, welke in 2024 is ontvangen, hetgeen een voordeel oplevert (€ 80.000). Ook de kosten van duurzame energie zijn lager (€ 20.000). Daarnaast lagere sloop- en verwijderingskosten (€ 39.000). Bij de lasten totaal een voordeel van € 135.000.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Gebouwen algemeen De opbrengsten zijn in totaal € 34.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een huurachterstand. Eind maart moet de huurder het pand verlaten. Bij de baten totaal een nadeel van € 34.000.	-34.000	N	I
0.4 Overhead - Abonnementen De kosten van abonnementen en digitale uitgaven, zoals online kennisbanken, zijn gestegen. Dit is gerelateerd aan diverse ontwikkelingen in de wet- en regelgeving in het juridische vakgebied en de complexe materie in de uitvoering van de Jeugdwet, wet Inburgering en WMO.	-58.000	N	I
0.4 Overhead - ARBO Het ARBO-budget is overschreden met € 55.000. Het ziekteverzuim is toegenomen van 6,04% in 2023 naar 7,88% in 2024. De kosten van preventie, re-integratie en diversie interventies zoals bedrijfszorg zijn gestegen. We zien een toename in de doorverwijzingen naar externe zorg voor vraagstukken op het gebied van stress, werkdruk en werk-privébalans. Door nog meer in te zetten op preventie en vitaliteit streven we er naar het ziekteverzuim en daarmee de kosten onder controle te houden.	-55.000	N	I
0.4 Overhead - Digitaliseren dienstverlening Voor 2024 was er een budget van € 188.000 beschikbaar voor het verder digitaliseren van de dienstverlening. Door uitstel van de invoeringsdatum van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) naar 1 januari 2026 is een deel van dit budget niet gebruikt. De overige activiteiten hebben ook vertraging opgelopen, onder andere door organisatorische veranderingen en prioriteiten. Hiermee hebben we in het 4e kwartaal van 2024 alsnog een start gemaakt. Van het budget is € 150.000 nog niet gebruikt. Omdat begin 2025 een start is gemaakt met de voorbereiding van de Wmebv en ook de andere activiteiten in 2025 verder worden opgepakt, vragen wij dit budget bij de 1e VGR 2025 opnieuw aan.	150.000	V	I
0.4 Overhead - Extern juridisch advies De hogere kosten hebben betrekking op langlopende grote dossiers. Vanwege de complexiteit van deze dossiers wordt er extern juridisch advies bij onze huisadvocaat in gewonnen. Met de kennis van de afgelopen jaren is het onzeker of het (verlaagde) budget vanaf 2025 voor juridisch advies toereikend zal zijn.	-75.000	N	I
0.4 Overhead - Gemeentehuis De kosten zijn in totaal € 29.000 hoger dan begroot. Dit heeft diverse oorzaken en wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor belastingen (€ 7.000), brand- en opstalverzekering (carillion) (€ 12.000), onderhouds- schoonmaakkosten (€ 10.000) als gevolg van prijsstijging. Bij de lasten totaal een nadeel van € 29.000.	-29.000	N	I

o.4 Overhead - I&A Bij de kosten van I&A is een voordeel zichtbaar van € 75.000. Dit houdt verband met lagere kosten bij de RID. Op onderhoud applicaties is een voordeel behaald door verbeterd contractmanagement en het opheffen van overbodige licenties. Hier ligt een verband met de uitvoering van de I&A visie en -strategie. Ook zijn vanwege capaciteitsgebrek bij de RID minder projecten uitgevoerd hetgeen tot lagere kapitaallasten heeft geleid. De doorontwikkeling van de ICT samenwerking is op basis van de 'minimale variant' in gang gezet, en mede door het gebrek aan personele capaciteit zijn de doelen voor 2024 deels behaald. De daaraan gelieerde kosten van onderhoud van software zijn daarmee ook lager.	75.000	V	I
o.4 Overhead - Materieel openbare werken De kosten zijn in totaal € 41.000 lager dan begroot. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door dubbele verzekering (€ 32.000 nadeel) vanwege overlap in de afstoot van oude voertuigen en aanschaf van nieuwe voertuigen. En anderzijds een lager verbruik van brandstof mede als gevolg van prijsdaling ten opzichte van 2023 (€ 73.000 voordeel). Bij de lasten totaal een voordeel van € 41.000.	41.000	V	I
o.4 Overhead - Opleidingsbudgetten medewerkers De beschikbare opleidingsbudgetten voor onze medewerkers zijn meer dan 100% benut. Dit weerspiegelt een investering in een toekomstbestendige organisatie en de groei naar een aantrekkelijke werkgever. In totaal verantwoordt we meerkosten van € 90.000. Dit heeft in het bijzonder te maken met de instroom van nieuwe en jongere, onervaren medewerkers. Ook zijn opleidingen gedaan in het kader van de SKJ registratie (kwaliteitsregister Jeugd) . Daarnaast hebben medewerkers van burgerzaken wettelijk verplichte opleidingen gevolgd en zetten we in op opleidingstrajecten voor adviseurs in data- en informatiemanagement. Deze strategische keuzes ondersteunen zowel de vaktechnische als persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers, wat de kwaliteit van onze dienstverlening en de organisatie als geheel versterkt.	-90.000	N	I
o.4 Overhead - Organisatieontwikkeling In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft u budget van € 600.000 beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. Daar bovenop is door de Provincie Gelderland een subsidie Vitaal Bestuur toegekend van € 120.000. Dit brengt het totale meerjarige budget op € 720.000. In 2024 zijn uitgaven gedaan met name voor de werving en selectie van de domein- en teammanagers. Eind 2024 is een bedrag van € 510.000 nog niet besteed, een voordeel in 2024. Dit is bedoeld voor de verdere doorontwikkeling in 2025 en 2026, onder meer voor de detaillering van structuren en processen. Wij vragen daarom het bedrag bij de 1e voortgangsrapportage 2025 opnieuw aan.	510.000	V	I
o.4 Overhead - Personeelslasten en inhuur Op dit programma is ten opzichte van de bijgeraamde begroting een voordeel ontstaan van € 195.000. Het saldo van de personeelslasten en inhuurbudgetten betreft alle afdelingen van de ambtelijke organisatie, inclusief inhuur wegens ziekte. De totale analyse van personeelslasten en inhuur vindt u bij de analyse van de personeelslasten in het onderdeel Financiën.	195.000	V	I

o.4 Overhead - Rechtmatigheidsverantwoording Vanaf het verslagjaar 2023 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Doordat het wetgevingstraject lange tijd onduidelijk was en wij de meeste voorbereidende werkzaamheden zelf hebben kunnen uitvoeren is dit budget in 2024 niet nodig geweest. In 2024 hebben wij de eerste verantwoording opgesteld en in de managementletter heeft de accountant zijn belangrijkste aanbevelingen opgenomen. In 2025 zetten wij de nog niet bestede middelen in om met de ervaringen en aanbevelingen aan de slag te gaan.	100.000	V	I
o.4 Overhead - Voorzieningen voor personeel Medewerkers kunnen vanaf 2024 deelnemen aan de regeling vervroegde uitkering (RVU). Het afgelopen jaar hebben we met enkele medewerkers een RVU-overeenkomst afgesloten. Hiertoe is € 140.000 in de voorziening RVU gestort. Op basis van het door medewerkers opgebouwde saldo van verlofsparen is € 90.000 aan de voorziening toegevoegd. Dit betreft de bovenwettelijke verlofuren. Op een later moment kan het verlofspaarsaldo door de medewerker worden opgenomen waarna de voorziening wordt aangesproken. De stortingen in de voorziening leiden in 2024 tot een nadeel in de exploitatie van € 230.000. Indien de kosten zich in de komende jaren voordoen, gaan deze ten laste van de voorziening en hebben we hiervoor geen afzonderlijke dekking meer nodig.	-230.000	N	I
o.4 Overhead - Materieel openbare werken Dit betreft de incidentele opbrengst van diverse afgeschreven voertuigen en materieel welke niet begroot zijn.	50.000	V	I
o.5 Treasury Door wisselende markttrenten en financieringsbehoeften die continu wijzigen is het lastig om een inschatting te maken voor de rentelasten. In 2024 is de verschuldigde rente op leningen hoger uitgevallen dan verwacht. Ook is er minder rente ontvangen op uitstaande gelden bij het schatkistbankieren. Hierdoor verantwoorden we een nadeel van € 174.000.	-174.000	N	I
o.5 Treasury - dividend We hebben in 2024 het restant van de dividenduitkering 2022 ontvangen van Ataro B.V.. Hierdoor melden we een voordeel van € 40.000.	40.000	V	I
o.61 OZB-woningen - Bezwaar en beroep Op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken bepaalt de gemeente de waarde van woningen en bedrijfspanden. Het hogere aantal beroepschriften leidde tot hogere proceskostenvergoedingen aan de belastingplichtingen. De gemeente betaalt de proceskosten indien het bezaar of beroep gegrond is.	-45.000	N	I
o.61 OZB-woningen - Belasting op eigendom woningen Over het jaar 2024 verklaren we een meeropbrengst OZB woningen van € 36.000. Dit komt doordat een iets lagere WOZ-waardeontwikkeling is ingeschat dan achteraf is gebleken.	36.000	V	I
o.62 OZB niet-woningen - Belasting op eigendom en gebruik bedrijven In 2024 verantwoorden wij ten opzichte van de bijgestelde begroting een meeropbrengst OZB niet-woningen van € 94.000. Dit komt met name omdat de actuele data een hogere totale WOZ-waarde van niet-woningen laat zien. Het gaat hierbij om 1,6% van de geraamde opbrengst.	94.000	V	I

0.63 Parkeerbelasting - Opbrengsten parkeren -51.000 N I

De opbrengsten van parkeren zijn in totaal € 51.000 lager dan begroot. Het onderdeel parkeergelden (straatparkeren) is € 41.000 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat de invoering van het 2e uur gratis parkeren in combinatie met de verhoging van het tarief met € 0,10 per uur vanaf juni 2024 heeft geleid tot een lagere opbrengst parkeergelden in plaats van de verwachte geringe meeropbrengst. Ook het afsluiten van de parkeerplaats aan de Didamsestraat gedurende enkele maanden heeft tot lagere opbrengsten parkeergelden geleid.

Samen met een lagere opbrengst parkeervergunningen (€ 37.000) en een hogere opbrengst parkeerboetes (€ 27.000) leveren de parkeeropbrengsten een nadeel op van € 51.000.

0.7 Algemene uitkering - September- en decembercirculaire -138.000 N I

In de begroting zijn de ontvangsten tot en met de meicirculaire 2024 verwerkt. In deze jaarrekening verantwoorden wij de mutaties uit de september- en decembercirculaire. Over beide circulaire hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Hieronder geven wij daar een samenvatting van.

In de september- en decembercirculaire is in totaal € 138.000 minder aan algemene uitkering ontvangen. Hieronder de specificatie:

€ 391.000 taakmutaties
 -/- € 229.000 hoeveelheidsverschillen (lagere aantallen maatstaven)
 -/- € 239.000 voorschot BTW-compensatiefonds onder het plafond
 -/- € 61.000 afrekeningen voorgaande jaren.
 Totaal -/- € 138.000

Hieronder volgt nog een uitsplitsing van de taakmutaties:

€ 69.000 energietoeslag
 € 57.000 alleenverdienersproblematiek
 € 69.000 compensatie jeugdzorg
 € 58.000 meerkosten Oekraïne sociaal domein
 € 138.000 overige kleinere taakmutaties
 Totaal € 391.000

0.8 Overige baten en lasten - Afdracht Belastingdienst -199.000 N I

De BTW-suppletieaangiften 2023 en de eindafrekening van de loonheffing (Werkkostenregeling) 2023 resulteren in een nadeel van € 199.000.

0.8 Overige baten en lasten - Impulsgelden klimaatadaptie -93.000 N I

Betreft specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio de Liemers. De specifieke uitkering is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beschikbaar gesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte in de werkregio. Dit betreft de betaling van het aandeel van Duiven en Westervoort door Zevenaar. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 93.000.

o.8 Overige baten en lasten - Impulsgelden klimaatadaptie Betreft specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027, Werkregio de Liemers. De specifieke uitkering is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beschikbaar gesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen of beperken van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte in de werkregio. Dit betreft de ontvangst van het aandeel van Duiven en Westervoort dat door Zevenaar is ontvangen. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 93.000.	93.000	V	I
o.8 Overige baten en lasten - Onvoorziene uitgaven De post voor onvoorzien is niet ingezet. Dit resulteert in een voordeel van € 25.000.	25.000	V	I
o.9 Vennootschapsbelasting - Eerdere jaren was er geen sprake van belaste prestaties voor de vennootschapsbelasting binnen onze gemeente. Uit recent onderzoek door een adviesbureau is gebleken dat er over 2024 wel een belastbaar resultaat verwacht wordt in verband met nieuwe grondexploitaties. Dit geeft een nadeel van € 146.000.	-146.000	N	I
o.10 Onttrekkingen reserves - Algemene reserve Van een aantal voorgenomen onttrekkingen ter dekking van lasten, zijn de lasten vervallen of doorgeschoven naar volgend jaar. Dit resulteert in een lagere onttrekking van de algemene reserve en dus een nadeel van in totaal € 50.000.	-50.000	N	I
o.10 Onttrekkingen reserves - Invoering Omgevingswet De kosten voor de invoering van de Omgevingswet zijn toegelicht onder taakveld 8.1. De totale raming bedroeg € 505.000. Een bedrag van € 291.000 is onttrokken aan de algemene reserve. Een nadeel bij de onttrekkingen van € 214.000.	-214.000	N	I
Programma o Bestuur en ondersteuning - Overige verschillen Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.	-53.000	N	I
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer - bijdrage aan VGGM VGGM sluit het jaar met een positief saldo af. De moeizame invulling van vacatures bij de GGD en vertraging in de levering van nieuw materieel resulteert bij VGGM in een overschot. Voor de gemeente Zevenaar leidt dit op het taakveld brandweer tot een teruggaaf van € 75.000.	75.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Handhaving Rhederlaagse Meren Om het project Rhederlaagse Meren goed uit te kunnen voeren heeft u in 2024 € 50.000 beschikbaar gesteld voor extra capaciteit voor projectleiding vanuit OOV. Als gevolg van de juridische procedures is de inzet beperkt gebleven en deze hebben we intern opgevangen. We verklaren nu een voordeel van € 50.000.	50.000	V	I
1.2 Openbare orde en veiligheid - Integraal veiligheidsbeleid Als gevolg van de drugsdumping in Giesbeek afgelopen zomer hebben we kosten gemaakt voor het opruimen van het drugsafval en het saneren van de grond. De kosten zijn voor de helft gedekt uit de ontvangen subsidie "regeling opruiming drugsafval" van de provincie. Voor de gemeente resteert per saldo een nadeel van € 20.000.	-20.000	N	I

1.2 Openbare orde en veiligheid - Opstellen en handhaven APV - voordeel € 24.000 24.000 V I
 De pilot jeugdboa is uitgevoerd in 2024. Begin 2024 waren er geen jeugdboa's beschikbaar daarom is de pilot aan het einde van het jaar uitgevoerd en voor een kortere periode waardoor de realisatie lager is uitgevallen. Daarnaast is nog een aantal kleinere afwijkingen. In totaal een voordeel van € 24.000.

Programma 1 Veiligheid - Overige verschillen 4.000 V I
 Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid -67.000 N I
 - Voor het opstellen van de mobiliteitsvisie is voor 2024 € 38.000 beschikbaar gesteld. De werkelijke lasten bedroegen € 53.000. Een overschrijding van € 15.000. De verklaring hiervoor is dat de kosten van een enquête in het centrum en het uitwerken van ontwerpen voor het centrum niet opgenomen waren in het begrote budget.
 - Daarnaast zijn in 2024 inhuurkosten voor het opstellen van de mobiliteitsvisie en kleding voor de chauffeurs van de buurtbus ten laste van de subsidie sterk bestuur - verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat gebracht. Dit bedrag wordt volledig gedekt uit een provinciale subsidie. Bij de lasten een nadeel van € 44.000 (zie ook bij baten).
 - Om toenemende meldingen over verkeer binnen een redelijke termijn af te doen is extra hulp ingeschakeld. Hierdoor konden de situaties zorgvuldig worden geïnventariseerd, beoordeeld en van advies worden voorzien. De inzet van extra capaciteit heeft geleid tot € 13.000 aan hogere kosten dan oorspronkelijk voorzien. Tenslotte is op een aantal onderdelen een voordeel op de lasten gerealiseerd van € 5.000. In totaal een nadeel in 2024 van € 67.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Verkeersbeleid 44.000 V I
 De activiteiten voor het project 'verbeteren openbaar vervoer/vervoer op maat' worden gedekt uit een subsidie. Per saldo zijn de baten en lasten voor dit onderdeel in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 44.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Gladheidsbestrijding -62.000 N I
 - Vanwege gladheid is meer ingehuurd dan voorzien (€ 16.000).
 - Er zijn in totaal 4 voertuigen omgebouwd van handmatig strooien naar automatisch strooien op basis van GPS. Dit maakt het aantal handelingen voor de medewerkers minder. Het wordt voor meer mensen mogelijk om de werkzaamheden uit te voeren en het komt de efficiëntie ten goede (€ 28.000).
 - Daarnaast licentiekosten voor gladheidsbestrijding (€ 18.000).
 Bij de lasten totaal een nadeel van € 62.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Openbare verlichting -59.000 N I
 In 2024 is het budget voor electriciteit verlaagd mede op basis van het voorschot. Bij de eindafrekening blijkt dat er moet worden bijbetaald (€ 47.000). Daarnaast zijn er meer storingen geweest (€ 12.000). Bij de lasten totaal een nadeel van € 59.000.

2.1 Verkeer en vervoer - Wegen	165.000	V	I
De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Ook krijgen we een vergoeding voor de aanleg van nieuwe inritten. Deze ontvangsten voegen we aan de voorziening wegen toe, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze vergoeding is € 165.000 hoger dan begroot. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 165.000.			
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen	-165.000	N	I
De gemeente krijgt een vergoeding van nutsbedrijven wanneer er ten behoeve van nieuwe aanleg of schades van nutsbedrijven wegen of trottoirs aangetast worden. Ook krijgen we een vergoeding voor de aanleg van nieuwe inritten. Deze ontvangsten voegen we aan de voorziening wegen toe, zodat we hier in de toekomst groot onderhoud aan diezelfde verhardingen voor kunnen plegen. Deze vergoeding is € 165.000 hoger dan begroot. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 165.000.			
2.1 Verkeer en vervoer - Wegen	-28.000	N	I
De kosten op materiaal / levering diensten zijn mede als gevolg van prijsstijgingen hoger dan begroot (nadeel € 34.000), daarnaast is de doorbelasting vanuit andere afdelingen hoger per saldo (nadeel € 21.000). De rentekosten zijn lager in verband met het doorschuiven van een aantal investeringen waardoor de afschrijving later start dan gepland (voordeel € 27.000).			
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat - Overige verschillen	57.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.			
3. Economie			
3.1 Economisch ontwikkeling - Economische zaken	35.000	V	I
In de 1e VGR 2024 is € 35.000 beschikbaar gesteld voor het vervolg project compact maken centrum Zevenaar. Echter voor dit project is co-financiering van de provincie vereist. Deze subsidie is pas eind 2024 beschikt waardoor het project in 2024 niet heeft kunnen starten. Het gemeentelijke budget vragen wij opnieuw aan in de 1e VGR 2025 om dit in te kunnen zetten als co-financiering. Een voordeel in 2024 van € 35.000.			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven	-2.077.000	N	I
Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Bedrijven becijferd op € 12.689.924 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 2.077.000 NCW. Voor deze verslechtering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:			
1. De bijstelling van de grondopbrengsten in de grondexploitatie, op basis van een marktonderzoek naar grondprijzen van bedrijfskavels, bedraagt € 3.516.000 positief.			
2. De rente-effecten op de diverse deelgrondexploitaties binnen deze grondexploitatie bedragen € 238.000 voordelig. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft voor deze winstgevendende grondexploitatie een voordelig effect. Vertraging in de gronduitgifte, met name de FOZ, levert ook een rentevoordeel op vanwege stijgende grondprijzen voor			

bedrijfskavels. Dit wordt afgezwakt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% (waarmee het resultaat contant wordt gemaakt) in fluctuerende mate afwijkt van de rekenrente.

3. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 5.081.000.

4. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging leiden tot een negatief effect van € 334.000 wegens sterkere kostenstijging.

5. De vertraging rond het Tracébesluit Via15 heeft evenals vorig jaar gezorgd voor een vertraging. Deze vertraging in de uitgifte heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 600.000.

6. Het budget voor beheerskosten/WOZ heffingen moest worden bijgesteld. De gronden blijven door vertraging in de uitgifte langer gemeentelijk eigendom, wat zorgt voor een hogere interne doorbelasting van onder meer WOZ-heffingen. Het nadelige gevolg hiervan is € 81.000.

7. Het budget voor civieltechnische werken levert per saldo een voordeel op van € 263.000. Dit wordt veroorzaakt door verschuivingen van budget van bouw- naar woonrijp maken, met daarbij een andere fasering.

8. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo voordelig € 2.000. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

Programma 3 Economie - Overige verschillen

-18.000 N I

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

4. Onderwijs

4.2 Onderwijshuisvesting - Onderwijshuisvesting (Integraal Huisvestingsplan (IHP))

25.000 V I

In 2024 is incidenteel voor het actualiseren van het IHP 2025-2050 een budget beschikbaar gesteld van € 101.000. De middelen zijn nog niet volledig ingezet in 2024 (voordeel € 25.000) en het proces ronden wij in 2025 af. Omdat het proces over meerdere jaren loopt, is in de 1e voortgangsrapportage 2025 een voorstel opgenomen om het nog resterende incidentele budget weer beschikbaar te stellen.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Leerlingenvervoer

104.000 V I

Het leerlingenvervoer laat ten opzichte van het totaal begrote bedrag (€ 1.036.000) een voordeel zien van € 104.000. De uitvoering van het geactualiseerd beleid en de doorgevoerde verbeteringen vanuit het verbeterplan doelgroepenvervoer hebben geleid tot minder uitgaven voor zowel het leerlingenvervoer via de BVO DRAN als het vervoer in natura. Daarnaast zijn nog geen kosten gemaakt voor maatregelen om zelfstandig reizen te bevorderen en/of meer gebruik te (kunnen) maken van het openbaar vervoer.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Peuteropvang

40.000 V I

Een deel van de verleende subsidies aan de diverse organisatie voor peuteropvang is bekostigd vanuit de middelen van de specifieke uitkering van het Rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Het voordeel bedraagt € 40.000.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

-88.000 N I

De definitief vastgestelde specifieke uitkering van het rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor 2024 is hoger ten opzichte van de geraamde voorlopige bijdrage. Tegenover de hogere lasten (nadeel € 88.000) staan voor hetzelfde bedrag hogere baten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken - Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 88.000 V I
De definitief vastgestelde specifieke uitkering van het rijk voor het OAB voor 2024 is hoger (voordeel € 88.000). Tegenover de hogere baten staan voor hetzelfde bedrag hogere lasten.

0.10 Onttrekkingen reserves - Afschrijvingslasten onderwijshuisvesting -55.000 N I
De afschrijvingslasten zijn doorgeschoven vanwege uitstel en nog lopende investeringen die niet zijn afgerond. Hierdoor is de geraamde dekking uit de reserve lager (nadeel € 55.000).

Programma 4 Onderwijs - Overige verschillen 26.000 V I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij verder niet toelichten.

5. Sport, cultuur en recreatie

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) -385.000 N I
De kostprijs voor het uitvoeren van de brede regeling combinatiefuncties (BRC) - onderdeel van de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed)- is hoger dan de bedragen die beschikbaar zijn binnen de specifieke uitkering en het daarvoor beschikbare gemeentelijk budget. In afstemming met de aandeelhouder en Ataro B.V. is besloten de hogere kosten te dragen (per saldo baten/lasten een nadeel van € 19.000). In 2025 is een voorstel in de 1e voortgangsrapportage opgenomen voor verhoging van de bijdrage BRC. In de Kadernota 2026-2029 volgt het voorstel om de structurele verhoging in de begroting op te gaan nemen. Het nadeel in 2024 als gevolg van hogere lasten bedraagt € 385.000. Tegenover het nadeel staat een voordeel (€ 366.000) onder baten van de specifieke uitkering BRC.

5.1 Sportbeleid en activering - Sportbeoefening en -bevordering (SPUK Breed) 366.000 V I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 385.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 366.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

5.2 Sportaccommodaties - Sportbedrijf -214.000 N I
Het tekort is veroorzaakt door een onvoorzien hoge indexatie (gebaseerd op prijsindex van de Cao VERMO en prijsindex verhuur exploitatie onroerend goed) van de vergoeding vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO - beheer en exploitatie) tussen gemeente en het sportbedrijf.

5.2 Sportaccommodaties - Sportterreinen -33.000 N S
De lasten zijn in totaal € 33.000 hoger. Dit enerzijds in verband met de BTW component op de groenwerkzaamheden welke betrekking hebben de sportvelden (€ 22.000) en anderzijds de hogere Onroerende zaak belasting sportterreinen (€ 11.000). Bij de lasten een nadeel van € 33.000.

5.2 Sportaccomodaties - Sportbedrijf gebouwen De lasten zijn in totaal € 257.000 hoger. Dit heeft een drietal oorzaken. - Een correctie in verband met het BTW compensatie fonds (BCF). Uit de BTW controle is gebleken dat onterecht BTW is gecompenseerd. De BTW wordt voortaan kostprijsverhogend geboekt en heeft dus een structureel karakter structureel (€ 112.000). - Een 'naheffing' van Ataro voor de elektriciteitskosten van het Lentebad. Doordat DVEP (de leverancier van elektriciteit van Ataro) failliet is gegaan in 2022, komen nu pas de laatste rekeningen van de curator binnen (€ 125.000). - Terugbetaling aan Ataro BV naar aanleiding van de dienstverleningsovereenkomst kwartaal 1 2024 en afrekening 2022 (€ 20.000). Bij de lasten een nadeel van € 257.000.	-257.000	N	S
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - Kulturhus De Brede Blik De opbrengsten zijn in totaal € 55.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de eindafrekening 2023 van gas- en electriciteitskosten, ontvangen in Q2 2024, fors hoger is door de hoge prijzen in 2023. De begroting is hier niet op aangepast. Bij de baten totaal een voordeel van € 55.000.	55.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Recreatie en toerisme In de meerjarenbegroting 2023-2026 heeft de raad ermee ingestemd om het totale bedrag dat wordt ontvangen voor toeristenbelasting, in te zetten voor het uitvoeren van het beleidskader vrijetijdseconomie. Begin 2023 zijn wij gestart met het invullen van de uitgebreidere uitvoeringsagenda. Echter in 2024 liepen enkele projecten vertraging op door gebrek aan capaciteit. Ook is in een aantal gevallen een ander budget gevonden of vielen onderdelen goedkoper uit. In totaal een voordeel bij de lasten € 31.000.	31.000	V	I
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Openbaar groen Binnen openbaar groen is in 2024 een nadeel ontstaan van totaal € 76.000. Dit heeft diverse oorzaken. Een nadeel op de groenbestekken (€ 47.000) in verband met een hogere prijsindex, een nadeel op interne doorbelastingen van kosten van materieel (€ 35.000), hogere kosten in verband met schademeldingen (€ 17.000), Lagere provinciale subsidie klompenpaden vanuit Stichting Landschapsbeheer Gelderland en incidentele kosten voetveer Aerdts (€ 14.000), hogere kosten als gevolg van het acceptabel houden van de beeldkwaliteit. Hierdoor was meer inzet nodig als gevolg van het groeizame seizoen (warm, vochtig en nat) (€ 14.000) en hogere belastingen (€ 9.000). Een voordeel op onderhoud bomen (€ 23.000). De boomveiligheidscontrole en snoeiopname hebben meer tijd gevergd dan gepland. Tenslotte is er een voordeel ontstaan door het niet volledig benutten van het budget voor het inhalen van de werkzaamheden inzake onderhoudsachterstand (€ 37.000). Deze lasten zijn, zoals u kunt zien bij de toelichting op de onttrekkingen reserves, lager uitgevallen. Bij de lasten een nadeel van € 76.000.	-76.000	N	I
6.10 Onttrekkingen reserves - Onderhoudsachterstand groen In 2022 zijn wij gestart met het inhalen van de onderhoudsachterstand. Wij hebben van de geraamde € 250.000 voor 85% besteed. Dit middels voorbereidingskosten en uitvoering centrum en de Methen en voorbereidingskosten Lentemorgen I en II, De Horst, Tolkamer en Baberich. Het restant van 2024 € 37.000 is niet besteed en wordt in 2025 besteed. Bij de onttrekking reserve een nadeel van € 37.000.	-37.000	N	I

0.10 Onttrekkingen reserves - reserve kapitaallasten	-51.000	N	I
In de begroting is rekening gehouden met de onttrekking aan de reserve kapitaallasten voor de led verlichting sportaccommodaties. De afronding en verantwoording is doorgeschoven naar 2025. Hierdoor heeft geen onttrekking plaatsgevonden. Het nadeel bedraagt € 51.000.			
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie - Overige verschillen	-33.000	N	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij verder niet toelichten.			
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - OV-ambassadeurs	-25.000	N	I
Wij hebben de ontvangen Rijkssubsidie van € 25.000 verstrekt aan MEE Samen voor uitvoering van het project OV-ambassadeurs.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Subsidie OV-ambassadeurs	25.000	V	I
In 2024 hebben wij € 25.000 subsidie van het Rijk ontvangen voor het project OV ambassadeurs, een onderdeel van het verbeterplan doelgroepenvervoer.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Kinderopvang	28.000	V	I
In 2024 zijn alle locaties (kinderdagopvang, gastouderbureaus en buitenschoolse opvang) geïnspecteerd en is 50% van de gastouders geïnspecteerd. We voldoen hiermee aan de Wet kinderopvang.			
In 2024 zijn er minder nieuwe locaties bij gekomen en was inspecteren hiervoor dus niet nodig. Tevens zijn er minder handavingsrapporten binnen gekomen, waardoor we minder inspecties na handhaving hebben moeten inplannen. Het voordeel bedraagt € 28.000.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Burgerinitiatieven en vrijwilligerswerk	114.000	V	I
Er is minder uitgegeven en aangevraagd voor incidentele en structurele subsidies voor de AED's (voordeel 14.000). Dit heeft er mede mee te maken dat er nog een vlekkenplan moet worden opgeleverd. Mocht bij het opstellen van het vlekkenplan in 2025 nog extra budget nodig zijn nemen we dit op in de voortgangsrapportage.			
Daarnaast is in 2024 geen gebruik gemaakt van de incidentele middelen (voordeel € 100.000) voor ondersteuning bij het uitwerken van twee dorpsplannen. Dorpsraden waren in 2024 nog niet zover. Deze middelen zijn voor de jaren 2024 en 2025 beschikbaar gesteld (jaarlijks € 100.000 voor uitwerken van vier dorpsplannen). In 2025 worden naar verwachting twee dorpsplannen uitgewerkt, evenals in 2026. We verwachten de incidentele middelen in de komende jaren alsnog in te zetten. Voor 2025 zijn al incidentele middelen voor de ondersteuning van de uitwerking van twee dorpsplannen beschikbaar. Voor 2026 worden de, in 2024 niet ingezette, middelen opgenomen in de nog op te stellen Kadernota 2026-2029.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen	161.000	V	I
Het voordeel is veroorzaakt door de definitieve vaststelling van de subsidie over het jaar 2023 aan Caleidoz. Op basis van de verantwoording in 2024 is de definitieve subsidie lager vastgesteld (voordeel € 161.000).			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Mantelzorg	40.000	V	I
Doordat er sprake is van ingroei in het aanvragen in 2023 van mantelzorgwaarderingen door inwoners, is niet het volledig beschikbare budget ingezet (voordeel € 40.000). In 2024 is, o.b.v. de verantwoorde subsidie, bij de definitieve vaststelling van de subsidie over 2023 rekening gehouden met dit voordeel.			

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen / Preventie (SPUK Breed)	-196.000	N	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen afgerond € 196.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Maatschappelijke ondersteuning algemeen / Preventie (SPUK Breed)	196.000	V	I
De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor de onderdelen/taakveld binnen dit programma zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 196.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 196.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Opvang ontheemden Oekraïne	-525.000	N	I
Voor de uitgaven in het kader van de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne is begin 2024 een raming gemaakt. Daarna zijn er voor enkele locaties transitievergoedingen aangevraagd. Deze hebben geresulteerd in een nadeel ten opzichte van de geraamde uitgaven van afgerond € 525.000. Dit nadeel wordt opgevangen door een hogere vergoeding vanuit het Rijk. Dit leidt bij de baten tot een gelijk voordeel.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Opvang ontheemden Oekraïne	525.000	V	I
Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen wij een vergoeding van het Rijk op basis van een normbedrag. Het normbedrag is voor 2024 verlaagd van € 83 naar 61 per opvangplek per dag. Door deze verlaging moeten wij nu gebruik maken van de uitzonderingsbepaling. Op basis van deze bepaling kunnen wij de werkelijke kosten declareren bij het Rijk.			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Minderheden	130.000	V	I
Er is in de begroting 2024 rekening gehouden met extra kosten voor de opvang en begeleiding Oekraïners die niet gedekt kunnen worden binnen de reguliere middelen. Voor de dekking van deze extra kosten is een bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve 'Opvang en begeleiding Oekraïners'. Er zijn geen extra kosten gemaakt, ten opzichte van de begroting is dit een voordeel van € 130.000. Tegenover dit voordeel staat ook het nadeel omdat er geen bedrag is onttrokken aan de reserve (zie ook toelichting onder o.10 onttrekkingen reserves).			
6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid.	93.000	V	I
De kosten voor de uitvoering van het minimabeleid zijn lager. Deels door de indexering in 2024 en deels door m.n. lagere uitgaven voor de collectieve zorgverzekering. Het voordeel bedraagt € 93.000.			

6.3 Inkomensregelingen - Minimabeleid (tijdelijk energiefonds)	-113.000	N	I
In de 2e voortgangsrapportage is een inschatting gemaakt van de te verwachte lasten van de kosten voor uitvoering van het tijdelijk energiefonds. Hiervoor is een onttrekking aan de gelijknamige reserve geraamd van € 625.000. De werkelijke lasten bedragen € 738.000. Het nadeel bedraagt € 113.000. De hogere lasten zijn gedekt door een extra onttrekking voor hetzelfde bedrag (zie toelichting onder 0.10 onttrekkingen reserves).			
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz/Tozo)	-455.000	N	I
In het tweede halfjaar 2024 is sprake van een stijging in de uitgaven voor loonkostensubsidies en zijn de indexeringen over 2024 verwerkt. Ten opzichte van de tweede voortgangsrapportage (VGR) 2024 is sprake van hogere lasten (nadeel € 455.000). Daarnaast is de definitieve BUIG uitkering over 2024 vastgesteld door het Rijk. Per saldo bedraagt het voordeel op de BUIG t.o.v. de tweede VGR 2024 € 327.000.			
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (BUIG/Bbz/Tozo)	698.000	V	I
De hogere baten zijn een gevolg van de hogere vaststelling van het definitief door het Rijk vastgestelde BUIG budget 2024 t.o.v. het in april 2024 gepubliceerde voorlopig budget. Voordeel € 782.000. Voor de Tozo een nadeel van € 84.000 omdat we dit terug moeten betalen aan het Rijk. Per saldo een voordeel van € 698.000.			
6.3 Inkomensregelingen - Inkomensvoorzieningen (mutatie voorziening oninbare vorderingen)	-285.000	N	I
Na analyse van de werkelijke oninbare vorderingen van voorgaande jaren is gebleken dat het percentage oninbaar te hoog werd aangehouden. In de 2e voortgangsrapportage 2024 is daarom rekening gehouden met een correctie van de voorziening (oninbare vorderingen bij de RSD) voor een bedrag van € 450.000. In werkelijkheid bedraagt de correctie van het aanpassen van de percentages € 525.000. Dit is een voordeel van € 75.000. De mutatie op vorderingen, voorziening oninbare vorderingen en de terugbetalingsverplichting aan het Rijk in 2024 bedraagt € 255.000. Deze mutatie ramen we niet en betekent dan ook een nadeel in de jaarrekening 2024. Per saldo verantwoorden we een nadeel van € 180.000. Dit nadeel komt voor € 285.000 tot uiting op dit taakveld. Het overige voordeel van € 105.000 komt voornamelijk tot uiting op taakveld 6.71A.			
6.4 WSW en beschut werk - Sociale werkvoorziening	140.000	V	I
Bij de afrekening over 2024 van de bijdrage per fte Wsw aan Scalabor B.V. is rekening gehouden met een lagere bijdrage. De lagere bijdrage is veroorzaakt door extra middelen van het Rijk voor behoud van de infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven en nog beschikbare coronacompensatie. Hierdoor kon het bedrag per fte Wsw worden verlaagd van € 2.338 naar 1.192. Het voordeel bedraagt € 140.000.			
6.5 Arbeidsparticipatie - Participatiebudget re-integratie	-108.000	N	I
Over de maanden november en december 2024 is een extra investering gedaan (nadeel € 108.000) door de inzet van re-integratiemiddelen om mensen aan het werk te helpen. Dit heeft ook geleid tot een vermindering van het BUIG-tekort.			
6.5 Arbeidsparticipatie - Activerend werk	-32.000	N	I
In het kader van activerend werk kunnen vanuit de zorg specifieke producten worden ingezet. In 2024 laat deze vorm van begeleiding een overschrijding zien van € 32.000 omdat er meer personen gebruik van hebben gemaakt.			

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Voorzieningen	245.000	V	I
De uitgaven voor WMO-voorzieningen (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen) laten een voordeel zien. Dit voordeel zien we met name bij de woonvoorzieningen (€ 218.000). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een laag aantal woningaanpassingen.			
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Eigen bijdragen	87.000	V	S
De eigen bijdragen voor de WMO laten een voordeel zien van € 87.000. Het aantal Wmo-voorzieningen is de laatste jaren gestegen. De eigen bijdrage is niet aangepast aan deze stijging.			
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) - Invalidenparkeerkaarten	-33.000	N	I
De kosten met betrekking tot de invalidenparkeerkaarten laten een overschrijding zien (€ 33.000). Voor het grootste deel door veroorzaakt door de advieskosten.			
6.71A Wmo hulp bij het huishouden - zorgkosten	204.000	V	I
Op het taakveld hulp bij het huishouden is een voordeel ontstaan van € 204.000 op een begroting van bijna € 7.400.000. Het grootste deel van dit voordeel wordt veroorzaakt door de jaarlijkse bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 114.000). De zorgkosten zelf laten een voordeel zien van € 90.000, vrijwel gelijk aan de raming. We zien nog steeds een stijging van de uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning. Maar we zien nu dat de stijging in kosten vooral wordt veroorzaakt door de tarieven. We zien dat in het indiceren conform het HHM normenkader en goed kijken naar wat nodig is leidt tot een afzwakking van de kostenstijging.			
6.71B/C/D Wmo begeleiding en dagbesteding - zorgkosten	-282.000	N	I
De Wmo begeleiding is onderverdeeld in meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring zijn deze samengeteld. Voor 2024 laten de uitgaven een negatief saldo zien. Ten opzichte van de begroting (€ 4.470.000) is € 282.000 meer uitgegeven. Dit nadeel wordt veroorzaakt door een administratieve herverdeling van Wmo kosten in 2024, maar ook door toegenomen kosten voor zorgbemiddeling (de zogenaamde 'bemoeizorg').			
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - zorgkosten	-440.000	N	I
De kosten voor jeugdhulp zonder verblijf zijn verdeeld over meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring worden deze samengevoegd. Totaal is voor deze taakvelden een bedrag van € 7.100.000 geraamd. De kosten bedragen in totaliteit een bedrag van € 7.540.000. Een nadeel van € 440.000.			
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - zorgkosten	177.000	V	I
Afgelopen jaar is gebleken dat een aantal zorgkosten, op basis van het woonplaatsbeginsel, niet voor rekening diende te komen voor de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op deze taakvelden een voordeel op van afgerond € 177.000.			
6.72A/B/C/D Jeugdhulp begeleiding, behandeling en dagbesteding - uitvoeringskosten RSD	-67.000	N	I
De regionale sociale dienst (RSD) verricht voor ons een aantal diensten op het gebied van de jeugdhulp. Deze kosten worden doorbelast naar het taakveld 6.72A. Afgelopen jaar heeft de RSD voor een bedrag van € 67.000 meer doorbelast.			

6.73A/B/C Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht / pleegzorg - zorgkosten	1.365.000	V	I
De kosten voor jeugdhulp met verblijf zijn verdeeld over meerdere taakvelden. In deze verschilverklaring worden deze samengeteld. Voor jeugdhulp met verblijf is in 2024 een bedrag van € 9.050.000 geraamd. De uitgaven in 2024 bedragen € 7.700.000. Dit resulteert in een positief resultaat van € 1.350.000. Er is al langere tijd ingezet op zo min mogelijk jeugdigen in verblijf. Waar mogelijk wordt hier nadrukkelijk op gestuurd. We zien nu een positief beeld bij de kosten voor verblijf. We zien wel een (gewenste) verschuiving naar de kosten voor jeugdhulp zonder verblijf.			
6.73A/B/C Jeugdhulp met verblijf gezinsgericht / pleegzorg - zorgkosten	75.000	V	I
Afgelopen jaar is gebleken dat een aantal zorgkosten, op basis van het woonplaatsbeginsel, niet voor rekening diende te komen voor de gemeente Zevenaar. De betaalde kosten zijn in rekening gebracht bij de juiste gemeente. Dit levert op deze taakvelden een voordeel op van afgerond € 75.000.			
6.74A/B/C Jeugdhulp GGZ en crisis - zorgkosten	-726.000	N	I
De taakvelden 6.74A t/m 6.74C zijn samengeteld in deze verschilverklaring. Het gaat hierbij om de kosten voor jeugdhulp GGZ, de crisis en landelijke opvang en gesloten plaatsingen. In totaal is hiervoor € 4.095.000 geraamd. De kosten zijn uitgekomen op € 4.821.000. Een financieel nadeel van € 726.000. Een deel van deze stijging is toe te wijzen aan het toegenomen aantal toewijzingen via de huisarts.			
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang - Veilig thuis	41.000	V	I
De jaarlijkse bijdrage aan de stichting Veilig Thuis (via de VGGM) valt afgerond € 41.000 lager uit dan geraamd (€ 392.000). Dit wordt veroorzaakt door een hogere DUVO bijdrage (decentrale uitkering vrouwen opvang) die de gemeenten Arnhem en Ede hebben ontvangen en hebben bijgedragen aan Veilig Thuis.			
6.82A/B Jeugdbescherming en jeugdreclassering - zorgkosten	115.000	V	I
Op deze taakvelden is een bedrag van € 1.274.000 geraamd. We zien dat de kosten in 2024 € 1.159.000 bedragen. Het financiële resultaat is € 115.000. De kosten zijn vrijwel niet te beïnvloeden omdat het vrijwel altijd wordt ingezet vanuit een rechterlijke uitspraak.			
0.10 Onttrekkingen reserves - reserve opvang en begeleiding Oekraïners	-130.000	N	I
Voor 2024 is een onttrekking geraamd van € 130.000 uit bestemmingsreserve opvang en begeleiding Oekraïners. Er zijn geen kosten gemaakt die niet gedekt kunnen worden binnen de reguliere middelen. Er hoeft daarom geen onttrekking plaats te vinden uit de reserve. Dit betekent ten opzichte van de begroting tot een nadeel van € 130.000.			
0.10 Onttrekkingen reserve - Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	113.000	V	I
De bestemmingsreserve is in 2024 ingezet voor dekking van de kosten voor uitvoering van tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds). In de 2e voortgangsrapportage is rekening gehouden met een onttrekking van € 625.000. In werkelijkheid is in 2024 een bedrag van € 738.000 ingezet. Het voordeel bedraagt € 113.000.			
0.10 Onttrekkingen reserve - Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.191.000	V	I
Deze bestemmingsreserve is in 2022 ingesteld door storting van € 2 miljoen uit de algemene reserve. Het resterend saldo na inzet in 2023 en 2024 bedraagt € 1.191.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve omdat het tijdelijk energiefonds ingesteld is voor de periode 1 juli 2023 tot juli 2024.			

Programma 6 Sociaal domein - Overige verschillen	-101.000	N	I

Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

7. Volksgezondheid en milieu

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid	81.000	V	I

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VGGM is lager. Een deel van de kosten is verantwoord onder de specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026'. Het overige voordeel betreft het uitgekeerde positieve resultaat over 2024 voor het onderdeel GGD. Per saldo bedraagt het voordeel € 81.000.

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	-228.000	N	I

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 228.000 (nadeel). Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (zie ook toelichting voordeel onder baten bij dit taakveld).

7.1 Volksgezondheid en milieu - Volksgezondheid / Jeugdgezondheidszorg (SPUK Breed)	228.000	V	I

De specifieke uitkering 'versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026' (zgn. SPUK Breed) van het Rijk bedraagt ruim € 912.000 en is verdeeld over 15 onderdelen en diverse taakvelden binnen programma's 5, 6 en 7 (Sport, cultuur en recreatie/Sociaal domein/Volksgezondheid en milieu). De totale werkelijke lasten voor dit onderdeel/taakveld zijn aan het eind van het jaar bekend en bedragen € 228.000. Tegenover de werkelijke lasten wordt het daarvoor beschikbare deel van de SPUK Breed ingezet als dekking (Voordeel € 228.000 / zie ook toelichting nadeel onder lasten bij dit taakveld).

7.2 Riolering - Klimaatregelingen	57.000	V	I

Het budget 'Klimaatadaptatie Maatregelen Gemeente Zevenaar 2024-2027', gericht op het nemen van fysieke maatregelen ter beperking van klimaatrisico's, heeft wegens capaciteitstekorten en vertraagde coördinatie tussen de drie deelnemende gemeenten binnen de DPRA-werkregio De Liemers een achterstand ontwikkeld in de uitvoering. Als gevolg hiervan is een deel van het beschikbare budget in 2024 niet besteed. De samenwerking binnen de werkregio blijft gebaseerd op het oorspronkelijke uitvoeringsprogramma, waarin alle projectuitgaven zijn opgenomen. Derhalve wordt het restant budget van 2024, als aanvulling op het budget van 2025, opnieuw aangevraagd bij de eerste voortgangsrapportage van 2025. Bij de lasten een voordeel van € 57.000.

7.2 Riolering - Elektriciteit	-87.000	N	I

De kosten zijn in totaal € 87.000 hoger. In 2024 is het budget voor elektriciteit verlaagd mede op basis van het voorschot en prijsdaling. Bij de eindafrekening blijkt dat er moet worden bijbetaald. Bij de lasten totaal een nadeel van € 87.000.

7.2 Riolering - Onderhoud en reparaties (vrijverval en mechanische riolering) In 2024 zijn extra kosten gemaakt in verband met afwikkeling van calamiteit de Zwanenwaay in Babberich. Daarnaast meer reinigingen en inspecties van leidingen. Hiervoor en in verband met ziekte is extra capaciteit ingehuurd. Tevens zijn er meer onderzoekskosten gemaakt waaronder onderzoek verharding 't Grieth. Bij de lasten een nadeel van € 225.000.	-225.000	N	I
7.2 Riolering - Opbrengst rioolheffing De opbrengsten riolering zijn een fractie hoger uitgevallen dan verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 61.000. Dit is 1,2 % van de totale begrote opbrengst.	61.000	V	I
7.2 Riolering - Riolering Als gevolg van meer huisaansluitingen zijn de inkomsten hoger dan begroot. Totaal een voordeel bij de baten van € 19.000.	19.000	V	I
7.2 Riolering - Mutatie voorziening In 2024 hebben we een positief resultaat behaald binnen riolering. Het voordeel uit de hogere opbrengsten rioolheffing en de vrijval voorziening belastingdebiteuren hebben we ten gunste gebracht aan de reserve. Het resterende resultaat is onttrokken aan de voorziening. Dit zorgt voor een voordeel van € 61.000.	61.000	V	I
7.2 Riolering - Mutatie voorziening In de voorziening was een storting begroot van € 615.000. Op basis van de storting in de voorziening conform het watertakenplan (€ 297.000) die heeft plaatgevonden geeft dit een nadeel van € 318.000.	318.000	N	I
7.3 Afval - Afvalinzameling Dit wordt enerzijds voornamelijk veroorzaakt door de extra bijdrage die de RDL aan de gemeente vraagt (€ 163.000). Dit als gevolg van een hogere bijdrage aan het aanbiedstation. Voor 8 stromen zijn de verwervingskosten bij verwerkers gestegen, verder zijn er door burgers meer betaalde stromen ingeleverd dan begroot. Wat een versterkende werking heeft. Anderzijds wordt dit veroorzaakt door de per saldo hogere inzamelkosten (€ 34.000). Dit heeft betrekking op hogere kosten voor inzameling containers en GFT en lagere kosten voor huishoudelijk restafval en PMD. Bij de lasten totaal een nadeel van € 197.000.	-197.000	N	I
7.3 Afval - Afvalstoffenheffing Er is in totaal € 135.000 meer opbrengst afvalstoffenheffing (3,4 % van de begrote opbrengst) ontvangen dan verwacht.	135.000	V	I
7.3 Afval - Reiniging inhuur derden De kosten van reiniging zijn als gevolg van extra inhuur in verband met ziekte hoger (zie ook baten).	-138.000	N	I
7.3 Afval - Reiniging inhuur derden De kosten van reiniging zijn als gevolg van extra inhuur in verband met ziekte hoger (zie ook lasten).	138.000	V	I
7.3 Afval - Mutatie voorziening Er was oorspronkelijk een dotatie aan de voorziening afval geraamd van € 113.000. Door het negatieve resultaat op afval, mag er geen reserve gevormd worden. Dit geeft een voordeel van € 113.000.	113.000	V	I

7.4 Milieubeheer - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	392.000	V	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor het vergroten van de capaciteit voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid met als doel het behalen van de doelstellingen van de Klimaatwet. De belangrijkste reden dat de gerealiseerde lasten aanzienlijk lager uitvallen dan de begrote lasten is dat de implementatie van de Lokale Isolatieaanpak eerder in 2024 gepland stond. Door de complexe Europese aanbestedingsprocedure kon de feitelijke implementatie pas eind 2024 starten, waardoor een deel van de begrote kosten naar 2025 verschuift. Daarnaast is het aantal aanvragen binnen de regeling Aanpak Energiearmoede flink teruggelopen, waardoor de kosten in 2024 lager zijn uitgevallen. De gemeente werkt aan een plan om de doelgroep beter te bereiken en te ondersteunen, en om deze middelen alsnog in te zetten voor het doel waarvoor ze bedoeld zijn. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 392.000.			
7.4 Milieubeheer - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025	112.000	V	I
In het uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025 was een bedrag van € 203.000 opgenomen voor 2024. De realisatie was € 91.000. De belangrijkste reden hiervoor is dat wij voor het stimuleren van energiebesparende maatregelen samenleving vanaf 1 juli 2024 een nieuwe samenwerking zijn aangegaan met Liemers Kunstwerk! voor de "Aanpak Energiecoaches". Het doel is de aanpak beter te positioneren en te verbreden, onder andere door fysieke ondersteuningspunten op te zetten in de bibliotheken van gemeente Zevenaar. De samenwerking startte door aanbestedingsverplichtingen pas in de tweede helft van 2024, terwijl dit oorspronkelijk vanaf begin 2024 gepland was. Hierdoor zijn bepaalde activiteiten nog niet uitgevoerd. Dekking van de lasten vindt plaats uit de bestemmingsreserve duurzaamheid. Per saldo zijn de onttrekkingen uit de reserve en de lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een voordeel van € 112.000.			
7.4 Milieubeheer - Aanpak energiearmoede	-53.000	N	I
Door het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak energiearmoede. Deze middelen kunnen tot en met 2027 ingezet worden. Eind 2022 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld waarin wij ons richtten op de inzet van energiefixers. In de praktijk blijkt het echter lastig om de doelgroep te bereiken. Daarom wordt in de eerste helft van 2025 een plan van aanpak opgesteld met aanvullende activiteiten om de doelgroep beter te ondersteunen bij het verlagen van de energierekening. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de lasten een nadeel van € 53.000.			
7.4 Milieubeheer - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-392.000	N	I
De uitvoering van de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen worden overgeheveld naar 2025. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een nadeel van € 392.000.			
7.4 Milieubeheer - Aanpak energiearmoede	53.000	V	I
De uitvoering van de aanpak energiearmoede wordt gedekt door een SPUK-uitkering. De resterende middelen worden overgeheveld naar 2025. Per saldo zijn de baten en lasten in de jaarrekening budgettair neutraal. Bij de baten een voordeel van € 53.000.			

7.4 Milieubeheer - Energietransitie	48.000	V	I
In navolging van het Klimaatplan 'Op weg naar een klimaatneutrale organisatie' wordt een gedragsstrategie opgesteld om de komende jaren bewustwording en duurzaam handelen onder medewerkers van gemeente Zevenaar te bevorderen. Door capaciteitsgebrek verschuiven deze werkzaamheden naar 2025. In 2024 een voordeel bij de lasten van € 15.000. Daarnaast zijn in 2024 diverse activiteiten georganiseerd om medewerkers van de gemeente Zevenaar te informeren over het transitiebudget. Dit heeft echter niet geleid tot aanvragen voor het gebruik van het budget voor extra verduurzamingsinvesteringen in bedrijfsvoering. Een voordeel bij de lasten van € 33.000. In totaal een voordeel bij de lasten van € 48.000.			
7.4 Milieubeheer - Duurzaamheidsbeleid	32.000	V	I
In 2024 zijn in het kader van de 'Dialoog met de Samenleving' de straatgesprekken uitgevoerd en is een drietal dorpen/wijken geselecteerd om met de inwoners te komen tot een dorpsagenda. Nog niet alle prestaties zijn geleverd. Medio 2025 zullen de eerste resultaten gereed zijn. Daarnaast is in 2023 de campagne ZeveNaarMorgen gelanceerd om de transitie naar een duurzame samenleving dichterbij de inwoners te brengen en hen te activeren. Door capaciteitsgebrek zijn de geplande activiteiten voor 2024 niet gerealiseerd en verschuiven deze naar 2025. Per saldo een voordeel bij de lasten van € 32.000.			
7.5 Begraafplaatsen en crematoria - Begraafplaatsen	71.000	V	I
De baten zijn in totaal € 71.000 hoger. Dit jaar is er meer uitgifte van nieuwe graven geweest en daarnaast is de achterstand met betrekking tot de verlengingen ingelopen. Bij de baten een voordeel van € 71.000.			
0.10 Onttrekkingen reserves - Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025	-112.000	N	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve duurzaamheid van € 203.000. De werkelijke onttrekking is € 91.000. Per saldo zijn de lasten en onttrekkingen budgettair neutraal. Bij de onttrekkingen een nadeel van € 112.000.			
0.10 Toevoeging reserves - Riolering	-238.000	N	I
Op begrotingsbasis is geen rekening gehouden met een toevoeging aan de reserve riolering. De werkelijke toevoeging € 238.000 is hoger. Hierdoor hebben we meer gestort in de reserve riolering. Bij de onttrekkingen derhalve een nadeel van € 238.000.			
0.10 Onttrekkingen reserves - Afval	172.000	V	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking van 126.000. De werkelijke onttrekking aan de reserve afval is hoger € 298.000. Bij de onttrekkingen een voordeel van € 172.000.			
0.10 Onttrekkingen reserves - Riolering	8.000	V	I
Op begrotingsbasis is rekening gehouden met een onttrekking uit de reserve riolering van € 167.000. De werkelijke onttrekking € 175.000 is hoger. Hierdoor hebben we meer onttrokken uit de reserve riolering. Bij de onttrekkingen derhalve een voordeel van € 8.000.			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu - Overige verschillen	40.000	V	I
Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.			

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8.1 Ruimte en leefomgeving - Invoering Omgevingswet 214.000 V I

Voor de invoering van de Omgevingswet zijn ook middelen beschikbaar gesteld uit de algemene reserve. Begroot hiervoor was € 505.000. Daarnaast is in de meicirculaire 2024 € 189.000 opgenomen en in de 2e VGR 2024 begroot voor invoeringskosten Omgevingswet. De realisatie in 2024 bedroeg € 480.000. Eind 2024 resteert in de algemene reserve nog een bedrag van € 214.000.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Bestemmingsplan buitengebied -28.000 N I

Door personele onderbezetting is voor het bestemmingsplan Gelders Eiland gedurende het gehele jaar 2024 een adviseur ruimtelijke ordening ingehuurd. Ook overdracht na een personele wisseling, diverse aanpassingen, beantwoording van zienswijzen, afstemming met betrokkenen, verwerking van een provinciale zienswijze op archeologie en het mer-traject zijn oorzaak van de overschrijding op deze post.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Dorpendeal Lathum -58.000 N I

In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De eerste fase dient te leiden tot een uitgewerkt plan met daarbij behorende investeringsbegroting. Hiermee is in 2023 een start gemaakt en in 2024 is hiermee verder gegaan. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begroot voor 2024 was € 100.000. De realisatie was € 158.000. Een nadeel bij de lasten van € 58.000.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Zevenaar-Oost Wonen 834.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Zevenaar-Oost Wonen becijferd op negatief € 32.041.205 (excl. De Bem en De Tol) op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verslechtering van € 1.200.000 NCW. Echter mede door het sluiten van deelgrondexploitaties De Bem en De Tol, die samen een positief saldo hebben van € 2.034.000, resulteert dit per saldo in een verbetering van het resultaat van € 834.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden gevonden:

1. Het saldo voor overige opbrengsten heeft daarmee een positief effect van € 771.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra overige opbrengsten uit de aansluitbijdrage warmtenet voor Het Hof. De grondopbrengsten in de grondexploitaties zijn bijgesteld op basis van tot stand gekomen overeenkomsten. Dit heeft een positief effect van € 8.000. In totaal een voordeel van € 779.000.
2. Enkele deelgrondexploitaties binnen Zevenaar-Oost Wonen zijn voor een groot deel woonrijp gemaakt. In deze deelgebieden heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In de grondexploitaties is het budget behouden ten behoeve van het woonrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 1.386.000.
3. Vanwege langere procedures dan in het verleden verwacht werd, worden meer kosten gemaakt om het project tot een goed einde te laten komen. Deze vertraging heeft effect op de VTU- en plankosten. Dit heeft een nadelig effect van € 401.000. Deze extra kosten kunnen gecompenseerd worden met vrijgevallen budgetten binnen het project Zevenaar Oost Wonen.
4. De rente-effecten bedragen € 702.000 negatief. De hogere rentevoet (1,468% in 2025,

2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking op deze verlieslijdende grondexploitatie. Dit wordt versterkt door het feit dat de verplichte discontovoet van 2% waarmee het resultaat contant wordt gemaakt in fluctuerende mate afwijkt van de rekenrente.

5. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging leiden tot een negatief effect van € 7.000 wegens sterkere kostenstijging.

6. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren naar huidig prijsniveau. Dit levert een nadeel op van € 219.000.

7. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 2.000 nadelig. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Babberich - Middag Oost & Zwanenwaay 229.000 V I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Middag Oost & Zwanenwaay berekend op negatief € 3.702.532 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van vorig jaar is dat een verbetering van €229.000 NCW. Voor deze verbetering kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijzbrieven 2025 en onlangs tot stand gekomen overeenkomsten. Daarnaast zijn extra overige opbrengsten ontvangen uit bijdrage invulling openbaar gebied. Deze aanpassingen hebben een positieve uitwerking op de grondexploitatie van € 125.000.

2. De rente-effecten bedragen € 76.000 nadelig. De verplichte discontovoet van 2% (waarmee het grondexploitatieresultaat contant wordt gemaakt) wijkt de laatste jaren in fluctuerende mate af van de rekenrente. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking op deze verlieslijdende grondexploitatie. Het veranderende verschil tussen discontovoet en rekenrente werkt nadelig uit.

3. Deelgrondexploitaties Middag Oost is voor een groot deel woonrijp gemaakt. In dit deelgebied heeft dit gezorgd voor gedeeltelijke vrijval van kosten die geraamd waren, maar niet meer benodigd zijn voor het bouwrijp maken. In totaliteit heeft dit een positief effect van € 72.000

4. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit heeft een positief effect van € 136.000.

5. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage kostenstijging en een hogere percentage opbrengstenstijging lijden tot een negatief effect van € 30.000 wegens sterkere kostenstijging.

6. De overige niet nader verklaarde verschillen bedragen per saldo € 2.000 voordelig. Dit komt door afrondingen op verschillende deelgrondexploitaties.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) - Grondexploitatie Vestersbos -37.000 N I

Ten behoeve van de jaarlijkse herziening van de grondexploitatie heeft een integrale doorrekening plaatsgevonden. Een en ander op basis van actuele marktontwikkelingen en een notitie parameters welke is vastgesteld op 11 maart 2025. Deze jaarlijkse herziening is vervat in de uitvoeringsrapportage grondexploitatie 2024. In deze uitvoeringsrapportage is het verwachte resultaat voor Vestersbos berekend op positief € 512.204 op basis van netto contante waarde (NCW) per 1 januari 2025. Ten opzichte van de openingsbalans is dat een verslechtering van € 37.000 NCW. Voor deze verslechtering

kunnen de volgende oorzaken worden aangewezen:

1. De rente-effecten bedragen € 30.000 positief. De hogere rentevoet (1,468% in 2025, 2,074% in 2026, 1,234% in 2027 en 2,033% in 2028 e.v. in plaats van 1,177% over alle boekjaren) heeft een negatieve uitwerking. Echter door wijziging in percentages in verschillende jaren hebben afwijking van rentepercentages een positief effect.
2. Er heeft een prijspeilcorrectie plaatsgevonden om de budgetten te actualiseren op het huidige prijsniveau. Dit heeft een negatief effect van € 95.000.
3. De percentages voor kosten- en opbrengstenstijging zijn geactualiseerd op basis van de uitgangspunten herziening grondexploitaties 1-1-2025. Een hoger percentage opbrengstenstijging en een hogere percentage kostenstijging leiden tot een negatief effect van € 18.000.
4. De grondprijzen in deze grondexploitatie zijn aangepast op basis van de grondprijzbrief 2025. Deze aanpassingen hebben een positieve uitwerking op de grondexploitatie van € 46.000.

8.3 Wonen en bouwen - Wonen

636.000 V I

Het was de verwachting dat in 2024 € 914.000 nodig zou zijn voor diverse onderdelen uit de woon-zorgvisie. Echter de realisatie laat in 2024 maar € 278.000 zien. Een voordeel bij de lasten van € 636.000. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door vertraging in het project flexwoningen Reisenakker (als gevolg van complexiteit van de vergunningverlening en beschikbaarheid van productiecapaciteit bij de leverancier) en vertraging bij het wegzetten van de opdracht bij externe bureaus van de onderzoeken naar standplaatsen woonwagens. Tenslotte is de programmamanager Babberich integraal gebiedsgericht werken pas eind 2024 aangetrokken. In de planning was dit eerder opgenomen.

8.3 Wonen en bouwen - Startersleningen

-35.000 N S

De gemeente Zevenaar verstrekt steeds meer startersleningen. Dit is positief voor de mensen die starten op de koopwoningmarkt. Echter door dit succes stijgt de variabele beheersvergoeding over het saldo van de uitstaande leningen. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Wij komen voor de stijging met een voorstel in 2025. Een nadeel bij de lasten van € 35.000.

8.1 Ruimte en leefomgeving - Dorpendeal Lathum

29.000 V I

In november 2022 is de samenwerkingsovereenkomst dorpendeal "Lathum later" ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor samenwerking om de sociale cohesie van Lathum te versterken en vloeit voort uit een lokaal initiatief vanuit de Lathumse gemeenschap. De eerste fase dient te leiden tot een uitgewerkt plan met daarbij behorende investeringsbegroting. Hiermee is in 2023 een start gemaakt en in 2024 zijn we hiermee verder gegaan. De provincie Gelderland heeft € 400.000 subsidie toegekend onder de voorwaarde van 50% co-financiering. Begrote subsidie voor 2024 was € 50.000. De realisatie was € 79.000. Een voordeel bij de baten van € 29.000.

8.3 Wonen en bouwen - Omgevingsvergunningen en toezicht

114.000 V I

In de tweede voortgangsrapportage 2024 is de verwachting uitgesproken dat voor een bedrag van € 991.000 aan leges ontvangen zou worden. In werkelijkheid is € 1.015.000 ontvangen. Dit kan verklaard worden doordat in het vierde kwartaal 2024 meer omgevingsvergunningen zijn vergund dan eerder verwacht. Daarnaast zijn twee dwangsommen volledig voorzien in 2023. Als gevolg van mediation verwachten wij nu alsnog € 80.000 aan baten. Naast wat kleinere voordelen leidt dit in totaal tot een voordeel van € 114.000.

0.10 Onttrekkingen reserves - Bestemmingsreserve woningbouw -636.000 N I
 In de begroting is rekening gehouden met een onttrekking uit de bestemmingsreserve van € 914.000. Zoals bij 8.3 Wonen en bouwen - Wonen is aangegeven is die onttrekking in 2024 lager uitgevallen. Dit levert een nadeel op van € 636.000.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Overige verschillen 26.000 V I
 Naast de omschreven afwijkingen per taakveld zijn er diverse kleine verschillen (< € 25.000) die wij niet verder toelichten.

OVERZICHT STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES

Inleiding

In de bijlage reserves en voorzieningen vindt u een overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Vaak zijn deze toevoegingen en onttrekkingen incidenteel. Structurele toevoegingen en onttrekkingen beïnvloeden het structurele saldo van de begroting. Daarom is in het BBV een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen verplicht gesteld. Hieronder treft u het overzicht aan.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Reserve	2024
Lasten (toevoegingen in reserves)	2.257
Totaal structurele toevoegingen in reserves	2.257
Baten (onttrekkingen aan reserves)	
Algemene reserve	28
Reserves afschrijvingslasten	550
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	578
Saldo toevoegingen minus onttrekkingen	1.679

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald en dus vrij zijn om te besteden. Voor onze gemeente zijn dat de volgende dekkingsmiddelen:

- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie.

Onder dividend dat onder het taakveld Treasury wordt opgenomen is het totaalbedrag van de dividendgelden van Alliander, het waterbedrijf Vitens en de Bank voor Nederlandse gemeenten te zien.

Het saldo van de financieringsfunctie betreft alle betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en de ontvangen baten over de uitzettingen. Deze posten vallen eveneens onder het taakveld Treasury.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2024	Vershil
Algemene uitkering	98.926	99.064	-138
Belasting op eigendom en gebruik bedrijven	6.041	5.948	93
Belasting op eigendom woningen	8.862	8.826	36
Hondenbelasting	0	0	0
Precariobelasting op terrassen	45	37	8
Totaal algemene dekkingsmiddelen	113.874	113.875	-1

Algemene dekkingsmiddelen dividend	Rekening 2024	Begroting 2024	Vershil
Treasury - dividend	808	815	-7

Algemene dekkingsmiddelen saldo van de financieringsfunctie	Rekening 2024	Begroting 2024	Vershil
Treasury - financieringsfunctie	-425	-264	-161

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In Nederland zijn overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Activiteiten of clusters van activiteiten zijn te kwalificeren als Vpb-plichtig als sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, van deelname aan het economisch verkeer en van een winstoogmerk of van structurele overschotten.

Uit een inventarisatie van de activiteiten blijken in onze gemeente vanaf 2024 Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten aanwezig te zijn. De activiteiten op het gebied van de grondexploitatie waren in eerdere jaren niet Vpb-plichtig, maar door het openen van nieuwe grondexploitaties is hier verandering in gekomen. Aan de voorwaarde van winstoogmerk of structurele overschotten wordt naar verwachting vanaf 2024 voldaan.

De gemeente Zevenaar is daarom belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting.

Voor 2024 is er een bedrag van € 146.000 aan vennootschapsbelasting opgenomen.

ONVOORZIEN

Op taakveld 0.8 Overige baten en lasten van programma 0 Bestuur en ondersteuning is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen voor het opvangen van in de loop van het begrotingsjaar noodzakelijke nieuwe uitgaven of de onvermijdelijke verhoging van bestaande posten. Voor 2024 was een raming van € 25.000 beschikbaar. De post voor onvoorzien is niet ingezet. Dit resulteert in een voordeel van € 25.000.

OVERHEAD

Om meer inzicht te geven wordt een apart overzicht opgenomen met de totale kosten van overhead. De term overhead wordt gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Het betreft in hoofdzaak ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en de loonkosten in geval van sturende taken die worden vervuld door hiërarchisch leidinggevenden.

	Bedragen x € 1.000		
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie
Totaal overhead	-17.409	-18.916	-18.392

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Beleid(skaders)

Voor wat betreft de invulling van het begrip 'incidenteel' volgen wij de notitie incidentele Baten en Lasten van de commissie BBV en de handreiking structurele en incidentele baten en lasten van de gezamenlijke provincies. In onderstaande tabel presenteren wij een totaaloverzicht. Conform het advies van de commissie BBV hanteren wij voor het afzonderlijk bepalen en opnemen van incidentele baten en lasten in het overzicht een grensbedrag van € 250.000. Dit grensbedrag is vastgelegd in de financiële verordening gemeente Zevenaar 2023.

Toelichting bij het hanteren van het grensbedrag:

Volgens het BBV zijn alle onttrekkingen aan reserves incidenteel. In het overzicht incidentele baten en lasten moeten daarom alle onttrekkingen aan reserves worden vermeld, ongeacht de hoogte van het bedrag. Daarnaast hanteren wij bij het gebruik van de reserves over een periode van meerdere jaren het totaal van alle begrotingsjaren. Als dit boven de € 250.000 komt dan wordt het bedrag opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daardoor vermeldt het overzicht in afzonderlijke jaren ook bedragen onder € 250.000.

Toelichting incidentele lasten en baten

Structurele baten en lasten zijn in elk geval die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele lasten zijn de uitzondering. De toezichthouder houdt bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten de volgende volgorde aan:

- Aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost)
- Einddatum (duidelijk en onvoorwaardelijk)
- De materiële beïnvloeding (voldoende omvang)

Hulpmiddel voor het invullen van het begrip incidenteel is: baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De aard van de raming (soort of eigenschap van een begrotingspost) gaat echter altijd boven het hulpmiddel.

De in het overzicht opgenomen incidentele lasten en baten betreffen middelen die naar de aard van de post een eenmalig karakter hebben en waarbij een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum vastligt.

Voorbeelden van incidentele posten zijn:

- implementatiekosten;
- verkopen van bezit;
- alle mutaties van grondexploitatie.

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroet
Programma 0. Bestuur en ondersteuning			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	179	355
Lasten			
Organisatie ontwikkeling.	Voor de organisatieontwikkeling zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	79	590
Totaal programma 0		100	-235
Programma 1. Veiligheid			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Totaal programma 1		0	0
Programma 2. Verkeer en vervoer			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	36	30
Totaal programma 2		36	30
Programma 3. Economie			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	34	34
Lasten			
Grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost bedrijven is het verwachte resultaat met afgerond € 2.077.000 nadelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	2.077	0
Opstellen lokale ontwikkelstrategie.	Voor versterking van het landelijk gebied is vanuit Zevenaar een bedrag van € 274.500 beschikbaar gesteld verdeeld over meerdere jaren.	69	69
Totaal programma 3		-2.111	-34
Programma 4. Onderwijs			
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	0	0
Totaal programma 4		0	0
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	512	549
Lasten			
Openbaar groen.	Voor het inhalen van onderhoudsachterstanden binnen het openbaar groen is incidenteel budget beschikbaar gesteld.	427	464
Totaal programma 5		85	85

Programma 6. Sociaal domein

Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	1.929	1.929
Opvang ontheemden Oekraïne	Voor de ontheemden in verband met de oorlog in Oekraïne zijn opvanglocaties ingericht. De kosten hiervan zien wij als incidenteel.	5.965	5.434
Kindertoeslagen affaire.	Vergoeding van het Rijk voor de uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	339	325
Lasten			
Opvang ontheemden Oekraïne	De uitgaven in verband met de opvang van ontheemden uit de Oekraïne worden door het Rijk vergoed.	5.961	5.434
Tijdelijk noodfonds.	Voor het tijdelijk noodfonds zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	738	1.929
Kindertoeslagen affaire.	Totale uitgaven ten behoeve van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.	339	325
Totaal programma 6		1.195	0

Programma 7. Volksgezondheid en duurzaamheid

Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	380	203
Lasten			
Duurzaamheid.	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2023-2025.	91	203
Totaal programma 7		289	0

Programma 8. Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Baten			
Mutatie reserves	Onttrekkingen uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.	1.328	1.551
Dorpendeal Lathum	Voor de dorpendeal Lathum zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld door de gemeente en de Provincie Gelderland.	79	50

Onderwerp	Omschrijving	Werkelijk	Begroot
Grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Zevenaar-Oost woningen is het verwachte resultaat met afgerond € 834.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	834	0
		0	0
Lasten			
Grondexploitatie Babberich - Middag Oost en Zwanenwaay	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Babberich Middag Oost en Zwanenwaay is het verwachte resultaat met afgerond € 229.000 voordelig bijgesteld. Dit bedrag is verrekend met de verliesvoorziening.	-229	0
Ontzanding Rhederlaag	Voor het beëindigen van de ontzanding Rhederlaag zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	375	375
Invoering Omgevingswet.	De kosten voor invoering van de omgevingswet. Deze worden gedekt uit de algemene reserve.	480	694
Grondexploitatie Vestersbos	Door de ontwikkelingen met betrekking tot de grondexploitatie Vestersbos is een verliesvoorziening gevormd van afgerond € 512.000.	512	475
Dorpendeal Lathum	Voor de dorpendeal Lathum zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld door de gemeente en de Provincie Gelderland.	158	100
Bevordering woningbouw	Voor het bevorderen van de woningbouw en doorstroming op de woningmarkt zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld.	278	914
Totaal programma 8		667	-957
Totaal saldo incidentele baten minus incidentele lasten		260	-1.111

RECHTMATIGHEID

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 29 januari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €5.298.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 7.454.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 5.298.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.787.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Netto onrechtmatigheid bedraagt daarmee € 4.667.000.

Begrotingscriterium	Bedrag (Bruto)	Passend binnen financiële verordening & tijdig en acceptabele afwijkingen	Bedrag (Netto)
(*€ 1.000)			
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het algemeen bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 3.048	€ 2.787	€ 261
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 208	-	€ 208
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-	-	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid.	-	-	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 3.256		
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.		€ 2.787	
Voorwaardecriterium			
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 1.872		€ 1.872
Geen zichtbare vastlegging ID WMO	€ 2.326		€ 2.326
M&O Criterium			
Overige bevindingen inzake M&O Criterium			
Totaal	€ 7.454	€ 2.787	€ 4.667

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Fouten herstel

Boekjaar 2023 was het eerste jaar voor de rechtmatigheidsverantwoording door het college in de jaarrekening. Na evaluatie van het boekjaar 2023 door de Commissie BBV is de Kadernota Rechtmatigheid herzien. Dit heeft geleid tot een voortschrijdend inzicht op 2 van de onderdelen zoals in 2023 gerapporteerd. In de rechtmatigheidsverantwoording van 2023 is de financiële onrechtmatigheid met betrekking tot het niet zichtbaar vastleggen van de identiteit bij WMO en Participatiewet ad € 8.500.000 opgenomen onder misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. Deze financiële onrechtmatigheden hadden onder de voorwaarden criterium verantwoord moeten worden. Deze komen daarmee totaal op € 9.332.000 en het onder misbruik & oneigenlijk gebruik te verantwoorden had €0 moeten zijn.

In de rechtmatigheidsverantwoording van 2023 is een onrechtmatigheid van € 264.000 opgenomen die ontstaan is door kredietoverschrijdingen. In de rechtmatigheidsverantwoording van 2023 is niet expliciet beschreven dat bij programmarekening 5 (Sport, cultuur en recreatie) en 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) ook sprake is van een onrechtmatigheid van in totaal € 657.000. De totale

onrechtmatigheid van 2023 komt daarmee op € 921.000. Op basis van afspraken die in de financiële verordening zijn opgenomen zijn de afwijkingen van € 657.000 bij de programmaoverschrijdingen acceptabel.

Bovenstaande aanpassingen hebben overigens geen andere conclusie van het college inzake het rechtmatig handelen tot gevolg.

EXPLOITATIE LASTEN			
Programma omschrijving	Begroting	Realisatie	Begrotings afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	29.586	30.148	-562
1. Veiligheid	4.984	4.880	104
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	6.933	7.226	-292
3. Economie	7.383	3.329	4.054
4. Onderwijs	6.530	6.404	126
5. Sport, cultuur en recreatie	13.305	14.237	-932
6. Sociaal domein	83.225	84.115	-891
7. Volksgezondheid en milieu	13.647	13.381	265
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.766	9.137	-371
Totaal exploitatielasten	174.359	172.858	1.501

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector mogen niet meer verdienen dan een minister welk bedrag voor 2024 € 233.000 bedraagt. Dit is wettelijk vastgelegd en wordt de Wet normering van topinkomens genoemd (WNT). Hieronder het overzicht over 2024.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024				
bedragen x € 1	Jansen, BJ		Dijk, IM van	
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12		01/01 – 26/05	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.975		37.092	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.571		5.578	
Subtotaal	153.546		42.669	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		89.811	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	153.546		42.669	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2023				
bedragen x € 1	Jansen, BJ		Dijk, IM van	
Functiegegevens	Algemeen directeur/secretaris		Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0		1	
Dienstbetrekking?	Ja		Ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.790		85.602	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.290		12.933	
Subtotaal	140.081		98.535	

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000

Bezoldiging	140.081	98.535

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen
zonder dienstbetrekking in de periode
kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	Steenbergen, C	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2024	2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-05 t/m 31-12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1201	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 221	€ 212
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 231.600	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 153.127	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 153.127	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 153.127	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

BALANS EN DE TOELICHTING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING VAN DE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ook verwijzen wij naar het op 29 januari 2025 door de raad vastgestelde Normenkader 2024.

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we aangegeven dat er bij een gemeente per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsdoelstelling. Deze jaarstukken zijn opgesteld op basis van deze continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen baten en lasten

In de programmarekening worden de baten en de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Het vereiste van toerekenen houdt in dat de gevolgen van transacties en andere gebeurtenissen in de administratie worden geboekt en in de jaarrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen of waarop zij betrekking hebben (en niet wanneer geldmiddelen worden ontvangen of betaald).

Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten, zoals BTW, ingehouden en af te dragen loonbelasting.

Uitzondering op de toepassing van het stelsel van baten en lasten vormen de ontvangen dividenden. Deze worden conform de richtlijnen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) toegerekend aan het jaar waarin ze ontvangen worden (kasstelsel).

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden voor de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Grondslagen voor waardering balansposten

In de financiële verordening gemeente Zevenaar 2025, artikel 14, is opgenomen dat het beleid inzake activeren en afschrijven nader zal worden beschreven in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Deze nota is voor de nadere uitwerking van het beleid van deze aspecten.

Voor deze nota en de actuele afschrijvingstabel verwijzen wij naar de [Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024](#)

Waardering

Waarderingsgrondslagen balansposten

Bij de waarderingsgrondslagen gaat het om de waardebepaling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten (bezittingen), en om een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van de BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In Zevenaar worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs exclusief toegerekende uren gemeentelijk apparaat en overige indirecte kosten (overhead). Rente wordt niet geactiveerd.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen. Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen wel toegestaan of verplicht. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de levensduur als gevolg van schade of milieuvervuiling, wijziging van de bestemming en functie van het vastgoed. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans door een extra afschrijving. De afwaardering vindt plaats onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging.

Desinvestering activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt (bv. verkoop bedrijfsauto of sluiting kantoor), wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Het verrekenen is niet toegestaan op grond van het BBV.

Componentenbenadering

Investerings in de openbare ruimte worden vaak gelijktijdig uitgevoerd (wegenonderhoud, inrichting groen, vervanging riool, aanleg openbare verlichting, aanleg parkeerplaatsen). Zowel de aanvraag voor het investeringsbudget als de uitbesteding gebeurt veelal in één krediet. Vooraf wordt de verdeelsleutel vastgelegd inzake de kosten. De werkelijke uitgaven worden met dezelfde verdeelsleutel verantwoord. In geval van substantieel meerwerk is extra budget nodig. Bij de aanvraag voor extra budget wordt aangegeven naar welke component(en) het meerwerk wordt toegerekend. Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANSPOSTEN

Algemeen

De activa zijn op basis van de nota activerings -en afschrijvingsbeleid 2024 verwerkt. Het uitgangspunt is dat alle activa lineair worden afgeschreven.

ALGEMEEN INVESTERINGEN

Onder investeren wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen in materiële vaste activa, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente en verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Onze gemeente heeft de financiële grens waarboven objecten als investeringen worden beschouwd gesteld op € 25.000..

Bij een bestaand actief is sprake van een investering indien de uitgaven:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en/of;
- leiden tot een levensduurverlenging; en/of;
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften die invloed hebben op de waarde en de levensduur).

Wanneer uitgaven worden gedaan voor het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief, dan is er sprake van onderhoud.

INVESTERINGEN OP DE BALANS

Op de balans maken de investeringen in objecten voor eigen gebruik, die lang mee gaan, deel uit van de vaste activa en wel het onderdeel materiële vaste activa. Volgens artikel 35 BBV worden deze investeringen als volgt op de balans opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringsvoor (riool- en afvalstoffen)heffingen moeten apart op de balans worden opgenomen, omdat de regelgeving over de verslaggeving daarvan en de daaraan gerelateerde lasten tot onduidelijkheden in fiscale procedures hebben geleid. Mede gezien de juridische consequenties die een onjuiste kostentoerekening aan deze taken kan hebben, is deze categorie in het leven geroepen. De bedoelde heffing betreft ook rechten die op grond van artikel 229 lid 1a en b van de Gemeentewet geheven kunnen worden. Dit zijn rechten die maximaal kostendekkend mogen zijn, alleen besteed mogen worden aan het doel waarvoor de rechten zijn geheven en die ook een spaarbedrag voor vervanging van de betrokken activa mogen bevatten.

VASTE ACTIVA

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de volgende soorten vaste activa:

1. Immateriële vaste activa;
2. Materiële vaste activa;
3. Financiële vaste activa.

Immateriële activa

De immateriële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan vaste activa in eigendom van derden.

De gemeente heeft besloten, de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio van geldleningen niet te activeren.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling te verbinden aan een bepaald actief worden geactiveerd als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. De afschrijvingstermijn is dan maximaal 5 jaar. Activering is niet dwingend voorgeschreven. De kosten kunnen eventueel volledig ten laste van de rekening van baten en lasten van het desbetreffende jaar worden gebracht.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd als:

- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals overeengekomen is;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, als de derde in gebrek blijft of onze gemeente recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De immateriële en materiële activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals opgenomen in de nota activerings- en afschrijvingsbeleid. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn stoffelijk van aard. Een uitzondering hierop is software en licenties op software voor onbepaalde duur die in een keer in rekening wordt gebracht.. Op grond van de stellige uitspraak in de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV valt dit ook onder de materiële vaste activa (investeringen met een economisch nut).

Investeringsbijdragen van derden met een direct aantoonbare relatie en geen specifieke terugbetalingsverplichting worden in mindering gebracht op de uitgaven voor de betreffende investering.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Bij materiële vaste activa is het onderscheid van belang tussen activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Een **investering met economisch nut**:

- is verhandelbaar;
- kan bijdragen aan het genereren van middelen;
- *moet geactiveerd* worden (m.u.v. kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde).

Op investeringen met economisch nut wordt afgeschreven volgens afschrijvingstermijnen opgenomen in de [Nota van activerings- en afschrijvingsbeleid 2024](#).

In erfpacht uitgegeven percelen behoren tot de investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

De BBV schrijft voor dat in de toelichting bij de materiële vaste activa wordt aangegeven welke activa in erfpacht zijn uitgegeven.

Een **investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut**:

Met het oog op een betere vergelijkbaarheid van de kosten, is in de nieuwe BBV de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen met ingang van 2017 gelijk getrokken. Dit betekent dat alle investeringen met een maatschappelijk nut, evenals de investeringen met een economisch nut, worden geactiveerd en over de verwachte levensduur worden afgeschreven.

Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak;
- genereert geen middelen;
- moet met ingang van 2017 geactiveerd worden.

In onze gemeente vindt de afschrijving op de materiële vaste activa plaats in het jaar na gereed melding. Concreet betekent dit dat wordt gestart met afschrijven op het moment dat sprake is van een boekwaarde per 1 januari van een jaar.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De onder financiële vaste activa opgenomen leningen zijn onder te verdelen in verstrekte leningen aan woningbouwcoöperaties en overige verstrekte leningen. De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de aflossingen. De aflossingen van de leningen vinden plaats op basis van annuïteiten of op lineaire basis.

Tevens worden onder de financiële vaste activa verantwoord de bijdragen aan activa in eigendom van derden, zoals bijdragen in restauratiekosten, bijdragen achterpad verlichting, bijdragen in investeringen van sportverenigingen e.d. De voorwaarden die ervoor gelden om te mogen activeren zijn opgenomen in artikel 61 van het BBV. Belangrijk is dat de bijdrage teruggevorderd moet kunnen worden als de derde in gebreke blijft.

Vlottende activa

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente, zoals de onze, een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen. Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).

De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.

Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023.

Vorderingen

Vorderingen worden, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene reserves en bestemmingsreserves evenals het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijk is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies (artikel 44 – BBV). Een uitzondering is de pensioenvoorziening. De pensioenvoorziening betreft de in eigen beheer opgebouwde verplichting voor (gewezen) wethouders. De pensioenvoorziening is berekend volgens de actuariële methode.

Voor de actuariële berekeningen zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

Berekeningsdatum : 31 december 2024

Rekenrente : 2,325%

Sterftetafel : GBM/GBV 2017/2022 met leeftijdsterugstelling.

Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de SVB.

Voor een nadere toelichting per voorziening verwijzen wij naar het overzicht van voorzieningen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

Met ingang van 2021 is het niet langer toegestaan in geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties een termijn van 4 jaar te hanteren voor het vormen van en voorziening hiervoor. Er mag geen sprake zijn van een negatieve voorziening bij de jaarrekening dus is een eenmalige last ten gunste van deze voorziening noodzakelijk.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer. De schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde verminderd met aflossingen.

Onder de langlopende schulden worden tevens opgenomen de door derden bij de gemeente belegde gelden.

Vlottende passiva

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Buiten de balans opgenomen Borg- en Garantstellingen

De door de gemeente gewaarborgde geldleningen zijn voor het totaal waarvoor de gemeente garant staat per einde boekjaar opgenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen die na de toelichting op de balans is opgenomen.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid, het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 29 januari 2025 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.
Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 5.408.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 250.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans per 31-12-2024 activa

		Bedragen x € 1.000	
Nr.	Omschrijving	Ultimo 2024	Ultimo 2023
1	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa:		
1.1.1	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
1.1.2	Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	445	584
1.1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	106	116
1.2	Materiële vaste activa:		
1.2.1	Investerings met economisch nut	93.469	94.788
1.2.2	Investerings met maatschappelijk nut	20.576	15.540
1.2.3	Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	31.228	29.715
1.3	Financiële vaste activa:		
1.3.1	Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	35	35
1.3.2	Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
1.3.3	Leningen aan deelnemingen	7.223	7.473
1.3.4	Overige langlopende geldleningen	10.989	9.973
1.3.5	Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa		164.071	158.224
3	Vlottende activa		
3.1	Voorraden:		
3.1.1	Grond- en hulpstoffen	0	0
3.1.2	Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.922	16.691
3.1.3	Gereed product en handelsgoederen	289	289
3.2	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
3.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	12.638	12.094
3.2.2	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	855	997
3.2.3	Schatkistbankieren	1.767	20291
3.2.4	Overige vorderingen	3.749	4.299
3.3	Liquide middelen:		
3.3.1	Kas-, bank- en girosaldi	2.385	2
3.4	Overlopende activa		
	Voorschotten overheidslichamen	1.283	1.105
	Overige nog te ontvangen bedragen	4.229	9.017
Totaal vlottende activa		55.117	64.785
TOTAAL ACTIVA		219.188	223.009

Balans per 31-12-2024 passiva

		Bedragen x € 1.000	
Nr.	Omschrijving	Ultimo 2024	Ultimo 2023
2	Vaste passiva		
2.1	Eigen vermogen:		
2.1.1	Algemene Reserve	38.867	40.957
2.1.2	Bestemmingsreserves	23.731	25.343
2.1.3	Resultaat	-2.537	1.184
2.2	Voorzieningen	13.910	14.073
2.3	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:		
2.3.1	Onderhandse leningen	103.246	108.398
2.3.2	Door derden belegde gelden	16	17
2.3.3	Waarborgsommen	0	0
Totaal vaste passiva		177.233	189.972
4	Vlottende passiva		
4.1	Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
4.1.1	Bank- en giroaldi	0	298
4.1.2	Overige schulden	18.862	6.467
4.1.3	kasgeldlening	0	0
4.2	Overlopende passiva		
	Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	14.521	10.090
	Overige overlopende passiva	8.572	16.182
Totaal vlottende passiva		41.955	33.037
TOTAAL PASSIVA		219.188	223.009
Bedrag aan borgstellingen of garantiestellingen aan natuurlijke en rechtspersonen		200.627	189.797

TOELICHTING BALANS

Een balans bestaat zowel uit bezittingen, de activa, als uit het vermogen, de passiva. Anders gezegd de balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd.

Financiering heeft betrekking op de wijze waarop op de geld- en kapitaalmarkt, of via onderhandse leningen, in de behoefte aan geld en kapitaal wordt voorzien.

Dekking heeft betrekking op de middelen die worden gevonden om de lasten in de begroting op te vangen. Zowel de activa als de passiva worden onderverdeeld. De indeling van de balans is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In de hierna volgende toelichting op de balans worden de balansmutaties in beeld gebracht. De meest in het oog springende verschillen worden in dit onderdeel samengevat.

In de toelichting bij de investeringen worden alleen bedragen boven de € 50.000 opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

Door het afronden per € 1.000 kunnen verschillen voorkomen.

VASTE ACTIVA

De vaste activa kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Immateriële vaste activa;
- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

1.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Boekwaarde per 1 januari 2024	584
BIJ: Investeringen gedurende het jaar	-69
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	70
AF: Bijdragen van derden	
Boekwaarde per 31 december 2024	445

Met ingang van 2022 is een nadere onderverdeling gemaakt in:

1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
2. Voorbereidingskosten grondexploitaties (GREX).

De vermeerdering van kosten van onderzoek en ontwikkeling is:
Onderzoek IKC de Wissel

De vermeerdering van de voorbereidingskosten GREX:
Betreft voorbereidingskredieten Witte Kruis, Groot Holthuizen Veld A en B, Reisenakker en Dijkweg.
Vorbereidingskrediet planvorming 7PoortII is overgeheveld naar de grondexploitatie.

1.1.3. Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Boekwaarde per 1 januari 2024	116
BIJ: Nieuwe bijdragen gedurende het jaar	--
AF: Afschrijvingen gedurende het jaar	10
Boekwaarde per 31 december 2024	106

Deze subsidiebijdragen in activa van derden etc. zijn opgenomen in de Staat van activa en bestaan uit o.a. mechanisatie trekkenwand, tegelpad, Jongerencentrum, aanleg tennisbanen en huisvesting peuterspeelzaal.

Materiële vaste activa

1.2.1 Investerings met economisch nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon- ruimten	Bedrijfsge- bouwen	Grond- weg- en water- bouw- kundige werken	Vervoer- middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal 2024
Aanschafwaarde	10.212	110	96.679	18.554	4.624	10.570	5.315	146.064
Cumulatieve afschrijving	936	110	33.709	6.280	4.050	3.660	2.352	51.097
Boekwaarde 1-1-2024	9.276	0	62.970	12.274	574	6.910	2.963	94.967
Investerings 2024	286	0	541	983	738	551	278	3.377
Desinvesterings	0	0	1.331	0	0	0	0	1.331
Afschrijvingen	0	0	2201	324	71	498	384	3.478
Afname boekwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	65	0	65
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2024	9.562	0	59.979	12.933	1.241	6.898	2.857	93.470

Eigendom bedrijfsgebouwen

Wanneer de gemeente wel het economisch eigendom, maar niet het juridisch eigendom van een materieel vast actief heeft, moet het materieel vast actief op de balans van de gemeente worden opgenomen en wordt in de toelichting de eigendomssituatie toegelicht.

Uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat het eigendom van het schoolgebouw ligt bij het schoolbestuur. Dit eigendom wordt als zodanig vastgelegd in het kadaster via een notariële akte. In het spraakgebruik wordt bij de schoolgebouwen onderscheid gemaakt tussen het juridisch eigendom (schoolbestuur) en het economisch eigendom (claimrecht). De schoolgebouwen in onze gemeente staan onder de bedrijfsgebouwen met economisch nut op de balans.

Gronden en terreinen

Op grond van artikel 35 van de BBV wordt aangegeven welke gronden/terreinen in erfpacht zijn uitgegeven. Van de gronden in de MVA zijn geen gronden uitgegeven voor erfpacht.

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Brandweergarage Pannerden	271
Verduurzaming brandweerkazerne Zevenaar	24
Carrousel/Maatjes verbouw/aanpassing	85
Renovatie IKC De Overlaat	161

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen in de riolering:

Parkeerplaatsen Centrum/Babberichseweg	557
Minigemalen	112
Renovatie	241

Gemalen bouwkundig

38

Vervoermiddelen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is veroorzaakt door de aanschaf van:

9 Iveco wagens

738

Machines, apparaten en installaties

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Beregeningsinstallaties sportvelden (375 - 65 bijdragen derden)

310

Hefbrug 24 ton

104

Diversen plaatsen Carillon

60

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Vervanging hardware werkplekken

275

1.2.2. Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfsge- bouwen	Grond- weg- en water- bouw- kundige werken	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	0	14	27.634	753	592	28.993
Cumulatieve afschrijving	0	0	12.594	719	319	13.632
Boekwaarde 1-1-2024	0	14	15.040	34	273	15.361
Investerings 2024	0	1961	3.439	26	362	5.788
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	332	3	14	349
Bijdragen van derden	0	0	223	0	0	223
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2024	0	1.975	17.924	57	621	20.577

Bedrijfsgebouwen

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt veroorzaakt door de aanschaf van:

Pand Dorpsstraat Angerlo

431

Pand Stationsplein Zevenaar

1.530

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Omschrijving investeringen	Bedrag	wel/geen toename boekwaarde
Revitalisatie wegen	1.116	wel
Herinrichting Muldershof	463	wel
Herinrichting Kop van Tolkamer	442	wel

Herinrichting Babberichseweg	*149	geen
Snelfietsroute F12	107	wel
Herinrichting Markt Zevenaar	141	wel
Vervanging BOV masten en armaturen	408	wel
Reguliere vervanging bomen en groen	265	wel
Toekomstbestendig bedrijventerrein Hengelder en Tatelaar	*66	wel voor 37

Voor de investeringen met een * zijn bijdragen van derden en of subsidies ontvangen.

Machines, apparaten en installaties

In huidig dienstjaar geen investeringen groter dan € 50.000.

Overige materiële vaste activa

De toename van de boekwaarde in 2023 is voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investering:

Speeltoestellen (vervanging en verduurzaming)	270
Straatmeubilair	92

1.2.3. Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Woon- ruimten	Bedrijfsge- bouwen	Grond- weg- en water- bouw- kundige werken	Vervoer- middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	14	0	18	39.318	0	23	2.188	41.561
Cumulatieve afschrijving	0	0	11	11.248	0	15	572	11.846
Boekwaarde 1-1-2024	14	0	7	28.070	0	8	1.616	29.715
Investerings 2024	0	0	0	2.335	0	0	21	2.356
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	1	715	0	1	67	784
Bijdragen van derden	0	0	0	59	0	0	0	59
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12- 2024	14	0	6	29.631	0	7	1.570	31.228

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

De toename van de boekwaarde in huidig dienstjaar wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende grote investeringen:

Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc.	231
Verbetering riolering Angerlo (rioolvervanging)	398
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's	121
Marktplaats Lobith-Zuid: vernieuwen riool-stelsel	988
Bloemenkamp vernieuwen rioolstelsel	174
Zwanenwaay vernieuwen rioolstelsel	133

De bijdrage van derden is ontvangen voor de investering in het vernieuwen rioolstelsel in Bloemenkamp.

Financiële vaste activa

1.3 Financiële vaste activa

1.3.1. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	35
BIJ: Kapitaalverstrekking gedurende het jaar	-
AF: Aflossingen gedurende het jaar	-
Boekwaarde per 31 december 2023	35

Het betreft deelnemingen in de vorm van aandelen. De gemeente is houder van aandelen van:

Vitens	34.717	aandelen
Bank voor Nederlandse Gemeenten	12.934	aandelen
Ataro B.V.	12	aandelen
Alliander	616.132	aandelen ($\pm 0,45\%$ van het totaal)

1.3.3. Leningen aan deelnemingen

Boekwaarde per 1 januari	7.473
BIJ: Verstrekte leningen gedurende het jaar	0
AF: Aflossingen gedurende het jaar	250
Boekwaarde per 31 december 2023	7.223

Het saldo betreft:

Verstrekte reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander N.V. in 2021.

In 2021 is tot het versterken van de kapitaal-structuur van Alliander N.V. overgegaan door het verstrekken van een reverse converteerbare hybride obligatielening van € 2.722.936. Om de capaciteit van de elektriciteitsnetten op veel plekken te verdubbelen zijn grootschalige investeringen noodzakelijk. Alliander verwacht dat de totale investeringen op korte termijn oplopen tot ca. € 1,2 miljard per jaar. Om het daarvoor benodigde geld op de markt te kunnen lenen en tegelijk een financieel solide bedrijf te blijven, was versterking van het eigen vermogen van Alliander nodig. De aandeelhouders hebben naar rato van hun aandelenbelang deelgenomen. De gemeente Zevenaar is aandeelhouder van Alliander met een belang van 0,45% van de in totaal 136.794.964 aandelen. Wettelijk is bepaald dat de aandelen van netwerkbedrijven als Alliander niet in private handen mogen zijn. Alle aandelen zijn dan ook in handen van een aantal provincies, waterschappen en gemeenten. Het belang van de gemeente bij het aandeelhouderschap is tweeledig:

- de gemeente kan (enige) invloed uitoefenen op het beleid van Alliander;
- de gemeente ontvangt dividend van Alliander als het resultaat dat toelaat.

Op termijn zal Alliander naar verwachting de lening converteren oftewel omzetten naar nieuw uit te geven aandelen, welke in plaats van rente een dividendopbrengst zal opleveren.

Het rentepercentage voor genoemde obligatielening is 2,075.

Verstrekte vaste geldlening aan Gemeenschappelijk Regeling Reiniging De Liemers (GR RDL).

In 2022 is aan het bestuur van de GR RDL een vaste geldlening verstrekt van € 5 miljoen voor de bouw van het nieuwe (afval) aanbiedstation op 7Poort.

De GR RDL voert de publieke taken uit in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

1.3.4. Overige langlopende geldleningen

De overige langlopende leningen bestaan uit:

a. Hypothecaire geldleningen personeel	3.451
b. Verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.	227
c. Leningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Nederland (SVN):	
1. Leningen verzakte woningen	80
2. Verstrekte startersleningen	4.436
3. Verstrekte duurzaamheidsleningen	292
4. Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	2.460
d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank	44
Boekwaarde per 31 december	10.990

a. Toelichting hypothecaire geldleningen personeel

Vanaf 1 januari 2009 is het wettelijk niet meer toegestaan om als gemeente nog (nieuwe) hypotheek te verstrekken aan het personeel. De aflossing in huidig boekjaar was in totaal € 391.200.

Boekwaarde per 1 januari	3.842
AF: Aflossingen gedurende het jaar	391
Boekwaarde per 31 december	3.451

b. Toelichting verstrekte geldleningen aan stichtingen c.a.

Het betreft verstrekte geldleningen aan sportverenigingen en aan woonwagengebouwen voor woonwagens. Er resteren in totaal 7 leningen op 31-12-2024.

Boekwaarde per 1 januari	242
AF: Aflossingen gedurende het jaar	15
Boekwaarde per 31 december	227

c1. Verstrekte leningen via SVN voor verzakte woningen

Via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) zijn leningen verstrekt aan particulieren voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de stedelijke vernieuwing in brede zin. Er resteren 2 leningen.

Boekwaarde per 1 januari	85
AF: Aflossingen gedurende het jaar	5
Boekwaarde per 31 december	80

c2. Verstrekte startersleningen via SVN

Tot 1 februari 2017 was het mogelijk voor de kopers in de nieuwbouwwijk Groot Holthuizen een starterslening aan te vragen. Het SVN was belast met de uitvoering. In totaal kon de starterslening maximaal € 22.500 bedragen. De eerste drie jaren zijn de leningen aflossingsvrij.

In 2016 is de laatste starterslening verstrekt. In totaal zijn er 15 leningen verstrekt.

Deze verordening is in 2017 ingetrokken. Er resteren nog 4 leningen.

In juli 2020 is de Verordening Starterslening gemeente Zevenaar 2020 vastgesteld en op 16 juli 2020 in werking getreden. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1 miljoen beschikbaar aan het SVN.

Het maximale bedrag voor de Starterslening Zevenaar is vastgesteld op € 40.000, - met als voorwaarde dat de hoogte van de Starterslening Zevenaar maximaal 20% bedraagt van de totale koop(/aanneem)som van de maximale Nationale Hypotheek Garantie grens (NHG-grens), inclusief eventuele verbeter en/of meerwerkkosten. Een hoger maximum zou kunnen resulteren in een schuldenlast die tot hoge risico's voor de betreffende koper(s) zou leiden. Het minimumbedrag is op € 2.500, - vastgesteld uit efficiency overwegingen.

Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor startersleningen. Bij raadsbesluiten van 1 februari en 1 november 2023 is een nieuw budget beschikbaar gesteld van respectievelijk € 1 miljoen en € 1,5 miljoen. Dat maakt samen het totaal beschikbaar gestelde saldo van € 4,5 miljoen. In 2024 zijn in totaal 37 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 1.348.000

Boekwaarde per 1 januari (oude leningen)	48
AF: Aflossingen gedurende het jaar (oude leningen)	1
Boekwaarde per 31 december (oude 4 leningen)	47
Boekwaarde per 1 januari (nieuwe leningen)	3.314
Verstrekte leningen nieuwe verordening	1.417
AF : Aflossingen gedurende het jaar	342
Boekwaarde per 31 december	4.389
Totaal boekwaarden alle startersleningen per 31-12-2024	4.436

c3. Verstrekte duurzaamheidsleningen via SVN

Bij raadsbesluit op 25 januari 2017 is de verordening Duurzaamheidslening Zevenaar vastgesteld. De duurzaamheidslening is een stimulans om een financiële impuls te geven aan de energiebesparing in de bestaande woningvoorraad en daarmee ook de kwaliteit van de bestaande voorraad te verhogen. De duurzaamheidslening wordt ingezet voor de particuliere woningvoorraad met een bouwjaar van ouder dan 1980 en een WOZ-waarde van minder dan € 200.000. In juni 2019 is deze verordening ingetrokken en hiervoor de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland in plaats gekomen.

In 2024 resteren 84 duurzaamheidsleningen met het volgende verloop :

Boekwaarde per 1 januari	355
AF: Aflossingen gedurende het jaar	64
Boekwaarde per 31 december	292

c4 Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland via SVN

In juni 2019 is de Verordening Toekomstbestendig wonen Gelderland vastgesteld. Hiervoor is een revolverend fonds van in totaal € 1.520.000 beschikbaar. (In een revolverend fonds komt het uitgeleende geld weer terug zodat het opnieuw beschikbaar komt voor nieuwe leningen. Dit is een beproefde manier van duurzaam financieren.)

Op 24 november 2021 is besloten nogmaals € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor het verstrekken van leningen voor de verduurzaming.

In 2024 zijn in totaal 75 leningen verstrekt voor een totaalbedrag van €754.000

Boekwaarde per 1 januari	1.995
BIJ: Verstrekte leningen voor toekomstbestendig wonen in Gelderland	762
AF: Aflossingen gedurende het jaar	297
Boekwaarde per 31 december	2.460

d. Sociale kredieten aan inwoners verstrekt door de Kredietbank

Op grond van de dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland resteren er op 31-12-2024 in totaal 40 sociale verstrekte leningen met een restantbedrag van € 43.589. In 2024 is er 1 nieuwe lening verstrekt.

Boekwaarde per 1 januari	92
BIJ: Verstrekte duurzaamheidsleningen	10
AF: Aflossingen gedurende het jaar	58
Boekwaarde per 31 december	44

Vlottende activa

De vlottende activa kent voor onze gemeente de volgende indeling:

- Voorraden;
- Uitzettingen met de looptijd korter dan 1 jaar;
- Liquide middelen;
- Overlopende activa.

3.1 Voorraden

Volgens artikel 38 van de BBV worden op de balans onder de voorwaarden afzonderlijk opgenomen:

- a. grond- en hulpstoffen;
- b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- c. gereed product en handelsgoederen;
- d. vooruitbetalingen.

b. onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Op grond van de notitie Grondexploitaties is sprake van grondexploitaties als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat betekent dat de gemeente grond koopt, die bouw- en woonrijp maakt en weer verkoopt of in erfpacht uitgeeft aan ontwikkelaars, aannemers en particulieren.

Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Om risico's die samenhangen met lang lopende projecten te beperken mag de looptijd maximaal 10 jaar bedragen. Van deze looptijd mag alleen gemotiveerd worden afgeweken als deze is geautoriseerd door de raad en is voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen om onzekerheden en risico's te mitigeren (matigen).

De actualisatie van onze grondexploitatiecomplexen vindt jaarlijks door de gemeenteraad plaats.

Aan de taakvelden inzake grondexploitaties wordt met ingang van 2024 de rente toegerekend op basis van de rente-omslag die volgt uit de notitie rente 2023.

Algemene toelichting over methodiek marktwaarde en verliesvoorziening

Jaarlijks wordt beoordeeld of de boekwaarde de marktwaarde van de grond overstijgt. Is hier sprake van dan is het verplicht hiervoor een verliesvoorziening te treffen die als een waardecorrectie moet worden gezien. De afgelopen jaren zijn aanvankelijk winstgevende prognoses van een grondexploitatiebegroting omgeslagen naar verliesgevende. De tot dan toe geactiveerde grondexploitatie krijgt dan een lagere waarde. Die lagere waarde kan in de jaarrekening op twee manieren worden gepresenteerd, namelijk:

- via een (niet-herstelbare) afboeking of;
- via het treffen van een verliesvoorziening.

De ingezette beleidslijn om te kiezen voor het treffen van een verliesvoorziening als correctie wordt voortgezet. Deze correctie wordt in mindering gebracht op de boekwaarde in de balans analoog aan de wijze zoals bij de dubieuze debiteuren. In deze jaarrekening is de verliesvoorziening verlaagd op de bouwgronden in exploitatie (BIE).

In totaal bedraagt de verliesvoorziening op 31-12-2024 voor onderhanden werken waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) € 23.566.016.

Het verloop van deze verliesvoorziening ten opzichte van 2023 is als volgt: (x € 1.000)

	Per 31-12-2024	Per 31-12-2023
Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	3.703	3.854
Zevenaar-Oost bedrijven en woningen	19.351	15.759
Vestersbos	512	0
Totaal verliesvoorziening grondexploitaties	23.566	19.613

De verliesvoorziening is gebaseerd op de netto contante waarde (NCW)

3.1.2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)

Op 1-1-2024 is de boekwaarde excl. verliesvoorziening (x € 1.000) 36.305

Mutaties 2024:

Grondverkopen	-4.046
Grondaankopen	12.415
Afwaardering boekwaarde	--
Overige lasten grondexploitatie	5.434
Overige exploitatieopbrengsten	-654
Afsluiting deelgrondexploitatie	2.034
Boekwaarde per 31 december 2024 excl. verliesvoorziening	51.488
Verliesvoorziening per 31 december 2024	-23.566
Boekwaarde per 31 december 2024 incl. verliesvoorziening	27.922

De boekwaarde op 31 december 2024 per complex voor onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE):

Babberich Middag-Oost en Zwanenwaay	-154
Zevenaar-Oost woningen en bedrijven	14.401
Mercurion	-373
Waaijakkers	125
Vastgoedlocaties	1.052
Vestersbos	892
Businesspark 7PoortII	11.979
Boekwaarde per 31 december 2024	27.922

Voor een overzicht van de boekwaarden per complex verwijzen wij naar het overzicht grondexploitaties welke is opgenomen in de bijlagen.

Nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per Bouwgrond in Exploitatie

Bestemmingsplan

(nominale bedragen afgerond op € 1.000)

Onderhanden werken	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten
Mercurion	601	309
Waaijakkers	956	1.219
Zevenaar-Oost Wonen	7.806	7.046
Zevenaar-Oost Bedrijven	17.431	32.286
Middag Oost & Zwanenwaay	2.084	1.902
Vestersbos	2.107	3.129
Businesspark 7Poort II	43.847	69.581
Vastgoedlocaties	616	2.300
Totaal onderhanden werken	75.448	117.772

c. gereed product en handelsgoederen;

Verkoop of buitengebruikstelling van vast actief

Volgens de BBV voorschriften moet wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, de resterende boekwaarden van deze activa worden overgeboekt naar deze balanspost te weten "Vorraden". Een eventueel verkregen opbrengst wordt als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. Indien het object nog een boekwaarde heeft, dan dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De verkoop opbrengst mag ook niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.

Als bezuiniging bij het opstellen van de primitieve begroting 2020-2023 is besloten tot het versneld afstoten van 10 gemeentelijke panden/locaties. Van deze 10 locaties is na beoordeling besloten dat er 8 kunnen worden verkocht. Voor de overige 2 locaties loopt nog een onderzoek. De boekwaarden van de te verkopen panden zijn overgeheveld van andere balansposten naar deze balanspost voorraden te weten handelsgoederen. Het betreft de resterende boekwaarden van in totaal 5 panden voor een bedrag van in totaal € 910.184. De totale opbrengst staat tegenover de eenmalige afschrijvingslast en die is hoger dan de resterende boekwaarden. In 2022 en 2023 zijn in totaal 3 panden verkocht en daarmee ook geheel afgeschreven. In 2024 zijn er geen panden verkocht.

3.1.3. Gereed product en handelsgoederen

Boekwaarde per 1 januari	289
Afschrijving in verband met de verkoop van de panden	-
Boekwaarde per 31 december	289

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

3.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen openbare lichamen is als volgt samengesteld:

Belastingdienst	11.447
Reinigingsdienst de Liemers (RDL) en andere Gemeenschappelijke Regelingen	640
Ministeries/Rijksdienst/Provincies en overige openbare lichamen	464
Diverse omliggende gemeenten	87
Totaal	12.638

Per medio april 2025 was van debiteuren "overheden" nog een bedrag van ruim € 11 miljoen te vorderen. Het betreft voornamelijk de BTW uit het BTW compensatiefonds die op 1 juli 2025 wordt ontvangen.

3.2.2 Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De boekwaarde per 31 december is als volgt samengesteld:

Rek. courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN):	248
Kredietbank Nederland	606
Boekwaarde per 31 december	854

Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN)

Voor een toelichting verwijzen wij naar balanspost 1.3.4. Overige langlopende geldleningen.

De bedragen onder deze balanspost betreffen de bedragen in rekening courant bij de SVN waarvoor nog geen leningen zijn verstrekt voor starters op de woningmarkt en voor toekomst bestendig wonen. Daarnaast betreft het ontvangen rente en aflossingen voor verstrekte leningen die de SVN heeft ontvangen die nog niet met de gemeente zijn afgerekend.

Kredietbank Nederland

Op 29 november 2017 is door de gemeenteraad besloten om een dienstverleningsovereenkomst met de Kredietbank Nederland aan te gaan. Er is in totaal € 650.000 (€ 500.000 voormalige gemeente Zevenaar in 2017 en € 150.000 in 2018 voormalige gemeente Rijnwaarden) verstrekt als werkkapitaal. Om vanaf 1-1-2018 sociale kredieten te verstrekken aan inwoners van de gemeente Zevenaar. Op 31-12-2024 resteert na de aflossingen een bedrag van € 43.589 Dit betekent dat de Kredietbank een restant werkkapitaal van € 606.411 heeft op 31-12-2024 voor het verstrekken van sociale kredieten aan inwoners.

3.2.3 Schatkistbankieren

In 2013 is de Regeling Schatkistbankieren van kracht geworden en is elke gemeente verplicht overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Voor onze gemeente is deze drempel voor 2024 berekend op € 3,386 miljoen (2% van het begrotingstotaal incl. GR RDL en GR SALD)

Onze bank (Bank voor Nederlandse Gemeenten, BNG) bracht vanaf 1 juli 2021 bij een positief saldo van meer dan € 500.000 een negatieve creditrente in rekening. Om dit te voorkomen is het afroom-bedrag voor de schatkist naar beneden bijgesteld naar € 400.000. Waarom dit bedrag? Tussen het afroom-moment voor de schatkist zit een aantal uren. Als na dit moment nog geld op ons bankrekeningnummer bij de BNG wordt ontvangen gaan we hierover alsnog creditrente betalen. Inmiddels is de negatieve creditrente komen te vervallen. Maar omdat we bij het schatkistbankieren een hogere rente ontvangen dan bij de BNG is het handhaven van het geschetste afroom-beleid het gunstigste voor onze gemeente.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag. In onderstaande toelichting wordt voldaan aan deze rapportage-eis in de jaarrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	3385,58			
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	299	224	179	299
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.087	3.162	3.207	3.087
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	169.279			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	169.279			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van					
	Drempelbedrag	3385,58			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1 Kwartaal 2 Kwartaal 3 Kwartaal 4					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	27.199	20.348	16.476	27.481
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	299	224	179	299

Op de balansdatum 31-12-2024 was een saldo van € 1.767.498 bij de schatkist ondergebracht.

Boekwaarde per 31 december	1.767

3.2.4 Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn als volgt samengesteld:

Debiteuren algemeen	1.402
af: Voorziening debiteuren algemeen	-173
Diverse belastingen	1.005
AF: Voorziening dubieuze debiteuren belastingen	-384
Debiteuren RSD (vorderingen op burgers)	2.076
AF: Voorziening dubieuze debiteuren RSD	-177
Boekwaarde per 31 december	3.749

Liquide middelen

3.3.1 Kas-bank- en girosaldi

Het positieve saldo op 31-12-2024 van de gemeente:

Het totaal van onze bankrekeningen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten	2.378
Saldo SimpliCard	5
Het kassaldo bij Burgerzaken	2
Boekwaarde per 31 december	2.385

Overlopende activa

3.4. Onder de overlopende activa vallen de volgende posten:

- de van Nederlandse en Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen. Zoals nog te ontvangen bedragen waarvoor nog geen factuur/aanslag/declaratie is uitgegaan maar de grondslag voor de "vordering" voor de balansdatum is ontstaan. En ultimo het boekjaar geleverde maar nog niet gefactureerde prestaties.

a) De specificatie van het balansbedrag nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen: (Bij de provinciale subsidie wordt in de regel na toekenning een voorschot verstrekt van 80% en wordt het restant na ontvangst van de definitieve afrekening ontvangen)

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen	saldo 1-1-2024	Toevoe- ging	Ontvan- gen	saldo 31-12-2024
<i>Openstaande debiteuren:</i>				
Provinciale subsidie project Fietsinfrastructuur De Stede	15	-	15	-
Provinciale subsidie klompenpaden (uitstel tot 1-10-2024)	8	-	-	8
Provinciale subsidie doorontw. traject gemeente (30-12-2025)	24	-	24	-
Provinciale subsidie Toekomstbestendig Hengelder/Tatelaar (22-4-2025)	7	-	-	7
Provinciale subsidie flexwonen locatie Reisenakker	6	-	6	-
Provinciale subsidie reconstructie Arnhemseweg/Methen en Ringbaan-Noord	55	-	55	-
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inkomensvoorz.Vangnetuitkering (2022 afrek 1e kw 2024))	150	-	150	-
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Hersteloperatie toeslagen 2022	34	-	34	-
Totaal voorschotten overheidslichamen	299	-	284	15

Transitoria nog te ontvangen:

Gemeente Arnhem IZA (Integraal Zorg Akkoord) gelden 2023	350	454	350	454
Ministerie van Financiën Hersteloperatie toeslagen	368	339	368	339
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vangnetuitkering 2023	88	99	88	99
Ministerie van Justitie en Veiligheid GOO 2024 Oekraïne	-	376	-	376
Totaal transitoria nog te ontvangen	806	1.268	806	1.268
Boekwaarde per 31-12-2024				1.283

b) De specificatie van het balansbedrag per 31-12-2024 van de overige nog te ontvangen bedragen van boven de

€ 100.000 (afgerond en weergegeven per € 1.000);

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening van

Ataro B.V. dividenduitkering	138
Scalabor afrekening bijdrage SW begeleiding	140
VGGM voorlopige afrekening 2024	150
Caleidoz retour subsidie 2023	162
Ataro B.V. omzet 4e kw 2024 verhuur sportaccommodaties	322
Nog te ontvangen OZB niet woningen 2023 en 2024	383
Nog te ontvangen toeristenbelasting 2023 en 2024	416
Nog te ontvangen afvalstoffenheffing 2024	887
Totaal bedragen onder de € 100.000	466
Totaal nog te ontvangen bedragen	3.064

Vooruitbetaalde bedragen

Regiovervoer Arnhem Nijmegen 1e kw 2025	421
Totaal bedragen onder de € 100.000	442
Totaal vooruitbetaalde bedragen	863

Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	286
Aparte balansposten	16

Nog te ontvangen voorschotbedragen van Nederlandse overheidslichamen **1.283**

Overige nog te ontvangen bedragen met / of afrekening	3.064	
Vooruitbetaalde bedragen	863	
Nog te ontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	286	
Aparte balansposten (legesafdrachten)	16	
Totaal overige nog te ontvangen bedragen		4.229
Totaal overlopende activa		5.512

VASTE PASSIVA

Vaste passiva kent voor onze gemeente de volgende onderverdeling:

- Eigen vermogen;
- Voorzieningen;
- Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer.

Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt op de balans opgenomen:

- 2.1.1. Algemene reserve;
- 2.1.2. Bestemmingsreserves;
- 2.1.3. Het resultaat.

Nummer Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
Algemene reserve	40.957	1.129	3.219	38.867

Specificatie toevoegingen Algemene Reserve:

Saldo jaarstukken 2023	954
Vrijval reserve kap.lasten Aanp. tijdelijke huisvesting Platanenlaan (inbreng GREX)	175
Totaal toevoegingen	1.129

Specificatie onttrekkingen Algemene Reserve:

Vorming reserves kapitaallasten Vervolgactie Kadernota 2024	2.085
Vorming reserve beregeningsinstallatie sportterreinen	307
Beëindiging ontzanding ontwerp bestemmingsplan Rhederlaag	375
Uitvoeringskosten energieneutrale organisatie	82
Invoering omgevingswet	291
Overige onttrekkingen kleiner dan € 50.000	79
Totale onttrekkingen	3.219

2.1.2. Bestemmingsreserves

De aard en de reden van elke reserve staan op de betreffende programma's in het jaarverslag.

Toelichting volgens de voorschriften:

Reserve	Toevoeging voor:	Bedrag x € 1.000
Afval	Egaliseren saldo exploitatieposten	92
Riolering	Egaliseren saldo exploitatieposten	238
Opvang en begeleiding Oekraïners	Kosten voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen uit Oekraïne	230

Reserve afschrijving	Toevoeging voor:	Bedrag x € 1.000
Vervanging hardware werkplekken 2021-2025	Investerings in hardware werkplekken	1.230
IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	Investerings Lindehagen/Tamboerijn	275
Rioolcombi (kolkenzuiger)	Investerings rioolcombi (kolkenzuiger)	400
Verv. software centr.afsl.park.beheer	Investerings software	45

Beregeningsinstallatie sportterreinen	Investeringen beregeningsinstallatie sportterreinen	307

Reserve	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Centrummanagement	Het behoud van de economische vitaliteit van het centrum	35
Nazorg div. complexen grondexpl.	Kosten onderhoud na sluiten van grondexploitaties	115
Afval	Egaliseren saldo exploitatieposten	298
Riolering	Egaliseren saldo exploitatieposten	174
Bestemmingsplannen	Egaliseren van kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen	51
Advies en begeleiding project A12/A15	Kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering	6
Duurzaamheid	Ontwikkeling in warmte- en energietransitie	91
Woningbouw	Kosten bevordering starters en doorstroming woningmarkt	753
Achterstand groen	Het inhalen van de achterstand	427
Tijdelijk noodfonds	Bijdragen in energiekosten en inflatie bij kwetsbare huishoudens	1.929

Reserve afschrijving voor investeringen voor	Onttrekking voor:	Bedrag x € 1.000
Werkzaamheden gemeentehuis	Afschrijving op activa	13
Balansverkorting	Afschrijving op activa	5
Onderwijshuisvesting	Afschrijving op activa	9
't Scathe	Afschrijving op activa	59
De Cirkel/De Duim	Afschrijving op activa	27
Sportvelden RKPSC	Afschrijving op activa	9
Herinrichting Tegnagelwaard	Afschrijving op activa	1
Brede Blik	Afschrijving op activa	72
Ver-nieuw-bouw gemeentehuis	Afschrijving op activa	81
Sportaccommodaties	Afschrijving op activa	77
Verv. hardware werkplekken 21-23	Afschrijving op activa	186
Verv. software centr.afsl. park.beheer	Afschrijving op activa	11

Naam reserve (x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermin- dering afschrijvin- gen activa	Saldo 31-12- 2024
Algemene reserve	40.957	1.129	3.219	-	38.867
Bestemmingsreserves:					
Centrummanagement	35	-	35	-	0
Nazorg diverse complexen grondexpl.	115	-	115	-	0
Uitvoeringskosten TOZO Reg zelfst ondern	202	-	-	-	202
Afval	464	92	298	-	258
Riolering	580	238	174	-	644
Bestemmingsplannen	51	-	51	-	0
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	66	-	-	-	66
Duurzaamheid	1459	-	91	-	1.368
Woningbouw	2850	-	753	-	2.097
achterstand groen	814	-	427	-	387
Tijdelijk noodfonds tot 1-7-2023	1929	-	1.929	-	0
Advies en begeleiding project A12/A15	500	-	6	-	494
Opvang en begeleiding Oekraïners	0	230	-	-	230
Subtotaal Bestemmingsreserves	9.065	560	3.879	0	5.746
Reserves afschrijvingslasten voor de investeringen:					
Revitalisering Tatelaar fase 2	500	-	-	-	500
Werkzaamheden gemeentehuis	505	-	-	13	492
Snelfietsroute F12	392	-	-	-	392
Balansverkorting	131	-	-	5	126
Onderwijshuisvesting	270	-	-	9	261
Basisschool 't Scathe	1.893	-	-	59	1.834
De Cirkel/De Duim	578	-	-	27	551
Sportvelden RPSC	59	-	-	9	50
Fietspad Geitenwaard	100	-	-	-	100
Herinrichting Tengnagelwaard	50	-	-	1	49
Speelvoorz kinderen met beperking	100	-	-	-	100
Brede Blik Giesbeek	1.080	-	-	72	1.008
Verbouw-nieuwbouw gem.huis	1.016	-	-	81	935
Herinrichting Muldershof	565	-	-	-	565
Herinrichting Markt Zevenaar	375	-	-	-	375
Herinrichting Bizetstraat 1 Zevenaar	166	-	-	-	166
Locatie Vesterbos	6.500	-	-	-	6.500
Ledverlichting sportterreinen	760	-	-	-	760
Sportaccommodaties	1.235	-	-	77	1.158
Beregeningsinstallaties sportterreinen	0	307	-	-	307

Naam reserve (x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermin- dering afschrijvin- gen activa	Saldo 31-12- 2024
IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	0	275	-	-	275
Rioolcombi (kolkenzuiger)	0	400	-	-	400
Vervanging hardware werkplekken	0	368	-	92	276
Vervanging hardware werkplekken 2022	0	36	-	12	24
Vervanging hardware werkplekken 2023	0	382	-	82	300
Vervanging hardware werkplekken 2024	0	252	-	-	252
Vervanging hardware werkplekken 2025	0	192	-	-	192
Verv. software centr.afsl. park.beheer	0	45	-	11	34
Subtotaal Reserves afschrijvingslasten	16.277	2.257	0	550	17.982
Boekwaarde alle reserves op 31-12-2024	66.300	3.946	7.098	550	62.598

DOELSTELLING RESERVES

Hieronder vindt u de doelstelling van de verschillende bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves

Centrummanagement

In de raadsvergadering van 25 januari 2017 heeft de gemeenteraad uit de algemene reserve een bedrag van € 280.000 beschikbaar gesteld voor centrummanagement. Het doel is het behoud van de economische vitaliteit van het centrum als bovenlokaal winkelgebied en het daarbij versterken van de leefbaarheid.

Uitvoeringskosten TOZO

Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren.

Nazorg complexen grondexploitaties

Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor onder andere onderhoud aan wegen, groen, riool etc. na het afsluiten van grondexploitaties te bekostigen. In de Nota reserves en voorzieningen is besloten om de budgetten voor onderhoud na het afsluiten van grondexploitaties direct in de meerjarenbegroting op te nemen. Het saldo van de reserve is in de Nota reserves en voorzieningen herbestemd om in 2019 te gebruiken voor het onderhoud van de Tol.

De overdracht van de deelgebieden Tol en (later) Bem aan Beheer was vertraagd en zou naar verwachting in 2021 plaatsvinden. Daarmee werd ook de overdracht van het nazorgbudget in 2021 verwacht. In de meerjarenbegroting 2022-2025 is aangegeven dat de overdracht is uitgesteld naar 2023. De reserve blijft in stand tot de overdracht van de deelgebieden heeft plaatsgevonden.

Afval

De reserve afval is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten afval. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor afval ook beschikbaar voor afval.

Riolering

De reserve riolering is bedoeld voor efficiency voor- en nadelen en voor hogere/lagere opbrengsten riolering. Hierdoor blijven de middelen die oorspronkelijk bedoeld zijn voor riolering ook beschikbaar voor riolering.

Bestemmingsplannen

De bestemmingsreserve is afkomstig uit de voormalige gemeente Rijnwaarden. De reserve is bedoeld voor het egaliseren van de kosten voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen, maar ook voor kosten die te maken hebben met de procedurele afhandeling.

Onderhoud gebouwen

In 2017 is het restant van de voorziening onderhoud gebouwen Rijnwaarden overgeboekt naar de bestemmingsreserve onderhoud gemeentegebouwen, omdat er voor groot onderhoud gebouwen geen actueel onderhoudsplan meer was.

De reserve is bedoeld voor groot onderhoud van de gebouwen van de voormalige gemeente Rijnwaarden. Na vaststelling van een nieuw onderhoudsplan kan deze reserve vervallen.

Duurzaamheid

Voor de duurzaamheidsprojecten is een bedrag beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve. Deze zal de komende jaren worden benut voor de ontwikkeling op het gebied van warmte- en energietransitie.

Woningbouw

De plannen voor het bevorderen van de woningbouw voor starters en doorstroming op de woningmarkt worden bekostigd uit deze bestemmingsreserve.

Achterstand groen

Deze bestemmingsreserve is gevormd om de achterstanden onderhoud groen in te halen. Zodra deze achterstanden zijn ingelopen heffen we deze reserve weer op.

Advies en begeleiding project A12/A15

De kosten met betrekking tot het project A12/A15 worden gedekt uit deze bestemmingsreserve. Het gaat om de kosten voor advies en begeleiding van de voorbereiding en uitvoering.

Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)

De raad heeft besloten om een noodfonds in te stellen om de toegenomen betalingsproblemen en financiële kwetsbaarheid van huishoudens te voorkomen als gevolg van hoge energiekosten en inflatie. Hiervoor is deze bestemmingsreserve gecreëerd.

Opvang en begeleiding Oekraïners

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor activiteiten op het gebied van opvang en begeleiding van vluchtelingen. Hiermee werken we ook aan de taakstelling voor statushouders en geven we vorm aan het deelwonen, we trainen de woonvaardigheden en kunnen extra taallessen organiseren.

Bestammingsreserve afschrijvingslasten

Revitalisering Tatelaar fase 2

Deze reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten voor Revitalisering Tatelaar fase 2 te dekken.

Werkzaamheden gemeentehuis

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Snelfietsroute F12

In 2015 heeft de raad besloten tot de aanleg van een snelfietsroute F12. Van de totale kosten van € 3.110.000 resteert na cofinanciering een bijdrage van de gemeente Zevenaar van € 376.000. Inclusief rente is hiervoor een reserve gevormd ter dekking van de afschrijvingslasten.

Balansverkorting

In een bezuinigingsronde in 2011 van de gemeente Rijnwaarden is structurele budgettaire ruimte gecreëerd door het afboeken van investeringen (balansverkorting), waardoor de afschrijvingslasten vervielen. Voor investeringen met een economisch nut moet dit volgens de BBV-regels bruto verantwoord worden door tegenover de investering een zelfde bedrag aan reserves te vormen.

Onderwijshuisvesting

In 2006 is in de gemeente Rijnwaarden geïnvesteerd in onderwijshuisvesting. Deze investering is destijds gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. In de Nota reserves en voorzieningen is deze reserve in 2018 vanuit de algemene reserve aangevuld met € 248.661 zodat de reserve nu op het juiste niveau is om de gehele afschrijvingslast van de investeringen in onderwijshuisvesting te kunnen dekken.

Basisschool 't Scathe

In 2012 is de investering in de bouw van de basisschool 't Scathe in Pannerden voor een bedrag van € 650.000 gedekt met eenmalige middelen. Daarom is conform de BBV-regels een reserve afschrijvingslasten gevormd. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 1.737.809 waardoor nu de gehele afschrijvingslast gedekt wordt uit deze reserve afschrijvingslasten.

De Cirkel/De Duim

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden uit de reserve bestedingsvoorstellen jaarrekening 2016 € 280.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de Cirkel en de verhuizing van jeugdsoos de Duim. In 2018 is hiervoor een reserve afschrijvingslasten gevormd. Conform de Nota reserves en voorzieningen 2018 is de reserve in 2018 aangevuld met € 282.000 om de reserve op het juiste niveau te brengen om de gehele afschrijvingslast van de investering te dekken.

Sportvelden RKPSC

In 2017 heeft de raad van de voormalige gemeente Rijnwaarden € 120.350 beschikbaar gesteld voor een investering in de drainage en het vernieuwen van de toplaag van de sportvelden van RKPSC. De reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten.

Fietspad Geitenwaard

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor aanleg van een fietspad in de Geitenwaard. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve fietspad Geitenwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Herinrichting Tengenelwaard

In 2017 heeft de raad van de gemeente Rijnwaarden als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 55.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de Tengenelwaard in Lobith. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar de reserve herinrichting Tengenelwaard ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Speelvoorzieningen kinderen met beperking

In 2017 heeft de raad als onderdeel van de bestedingsvoorstellen jaarrekeningresultaat 2016 een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. In 2018 is dit bedrag overgeboekt van de reserve bestedingsvoorstellen naar deze reserve speelvoorzieningen ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten.

Brede Blik Giesbeek

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Verbouw nieuwbouw gemeentehuis

De reserve is ingesteld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering.

Herinrichting Muldershof

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Muldershof' te dekken.

Herinrichting Markt Zevenaar

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van het krediet 'Herinrichting Markt Zevenaar' te dekken.

Vervangende nieuwbouw Tamboerijn/de Wissel

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de afschrijvingslasten van de locatie Vestersbos. Het betreft hierbij de aanvulling van € 6.500.000 die extra is toegezegd bij de Kadernota 2022.

Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse afschrijvingslasten van de investering 'Herontwikkeling Bizetstraat 1' te dekken.

Sportaccommodaties

Dekking afschrijvingslasten sportaccommodaties (Ataro)

Ledverlichting sportterreinen

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering van ledverlichting bij sportterreinen.

Beregeningsinstallatie sportvelden

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken in verband met investering in beregeningsinstallaties bij sportvelden.

IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn.

Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering huisvesting Platanenlaan.

Rioolcombi (kolkenzuiger)

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in een rioolcombi (kolkenzuiger).

Vervanging hardware werkplekken

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken.

Vervanging hardware werkplekken 2022

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in hardware werkplekken 2022.

Vervanging hardware werkplekken 2023

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2023.

Vervanging hardware werkplekken 2024

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2024.

Vervanging hardware werkplekken 2025

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering vervanging hardware werkplekken 2025.

Vervanging software centrale afsluiting parkeren

Bestemmingsreserve om de afschrijvingslasten te dekken met betrekking tot de investering in vervangingssoftware voor de centrale afsluiting parkeren.

2.1.3. Gerealiseerd resultaat

Het negatieve exploitatiesaldo over 2024 bedraagt € 2.536.690.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn passief-posten in de balans die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Er is een viertal categorieën voorzieningen:

- voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
- voorzieningen ter egalisatie van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud;
- voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is;
- voorzieningen gevormd door overschotten in de exploitatie voor riolering en afvalstoffenheffing door een achterstand in de uitvoering van vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

Het verloop van deze voorzieningen in 2024 wordt hieronder weergegeven.

2.2. Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	ten gunste van de expl. vrijgevallen bedragen	Aanwendungen	Saldo 31-12- 2024
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	2.141	457	0	114	2.484
Voorziening wachtgeldten vm wethouders	199	2	0	121	80
Voorziening verlofsparen	216	109	20	0	305
Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)	52	140	0	0	192
Voorziening sociaal plan	125	0	0	0	125
subtotaal	2.733	708	20	235	3.186
Voor onderhoud/egalisatie					
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.138	838	0	838	2.138
Voorziening openbare verlichting	206	32	0	57	181
Voorziening Groot onderhoud wegen	3.328	2.272	0	2925	2.675
Voorziening Groot onderhoud bruggen	164	122	0	114	172
Voorziening Onderhoud begraafplaats	96	10	0	0	106
subtotaal	5.932	3.274	0	3.934	5.272
Voorziening van derden geormerkte gelden					
Voorziening Aanspraken overstromingen Riverparc.	132	11	143	0	0
subtotaal	132	11	143	0	0
Voorz vervangingsinv. waarvoor heffing (riolering)					
Voorziening Vervanging riolering	5.276	297	61	60	5.452
Totaal voorzieningen	14.073	4.290	224	4.229	13.910

Toelichting:

Voorziening pensioenen wethouders

De actuariële berekeningen 2024 voor de pensioenverplichtingen die de gemeente heeft voor de (gewezen) wethouders en/of gepensioneerde en hun nabestaanden hebben geleid tot een toevoeging van € 457.000 De grondslagen die hierbij zijn gehanteerd zijn:

Berekeningsdatum : 31 december 2024

Rekenrente : 2,325%

Sterftetafel : GBM/GBV 2017/2022 met leeftijdsterugstelling

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) adviseren bij de waardering van de pensioenverplichting een rekenrente te hanteren die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten.

Voorziening wachtgelden vm wethouders

Na het aftreden van burgemeester en wethouders hebben bestuurders recht op een wachtgelduitkering. Hiervoor is een voorziening gevormd. Om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, wordt jaarlijks bij de 2e Voortgangsrapportage bekeken of een aanvulling nodig is in de voorziening. De kosten van wachtgelden van voormalige wethouders bedroegen in 2024 afgerond € 121.000 en zijn ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De bovenwettelijke vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Er is in 2024 € 109.000 toegevoegd aan de voorziening. De € 20.000 vrijval betreft een medewerker die uit dienst is gegaan in 2024.

Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)

Deze voorziening dient om de toekomstige verplichting af te dekken voor lasten van werknemers die vervroegd met pensioen gaan (conform de regeling uit de CAO voor gemeenten). In 2024 is er met 6 werknemers een overeenkomst gesloten.

Voorziening sociaal plan

Met betrekking tot de organisatieontwikkeling is een sociaal plan opgesteld. De hieruit te verwachten toekomstige lasten zijn opgenomen in deze voorziening.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen conform het meerjarenonderhoudsplan. Vorig jaar verwachtten we dat we in 2024 het meerjaren onderhoudsplan gebouwen konden actualiseren. Deze verwachting hebben we bijgesteld en doorgeschoven naar 2025.

Voorziening openbare verlichting

Deze voorziening dient om schommelingen in de kosten van het periodieke onderhoud aan de openbare verlichting op te vangen.

Voorziening Groot onderhoud wegen

Bij raadsbesluit van 19 oktober 2022 is het integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2022-2023 vastgesteld. Hierbij is gekozen voor onderhoudsscenario 1 te weten het huidige beeldkwaliteitsambities behouden, inlopen achterstanden en inzetten op ambities.

Voorziening Groot onderhoud bruggen

Deze voorziening is bedoeld voor de egalisatie van kosten van groot onderhoud aan bruggen conform het meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Onderhoud begraafplaats

Deze voorziening is gevormd in de voormalige gemeente Zevenaar. De voorziening is voor het egaliseren van meerjarige periodieke onderhoudskosten. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening Aanspraken overstroomingen Riverparc.

Deze voorziening dient om de aanspraken op schades van derden die het gevolg zijn van eventuele overstroomingen in Riverparc te financieren. In 2024 heeft de Stichting Woonbelangen Riverparc (SWR) de hoogte van de oever aanpast aan de norm of is door andere omstandigheden voldaan aan de norm. De bijdrage inclusief de opgebouwde rente is terugbetaald aan de SWR. Deze voorziening wordt dan ook opgeheven.

Voorziening Vervanging riolering

Voorziening voor toekomstige vervangingen van riolering.

Schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Schulden zijn op de balansdatum bestaande en qua omvang vaststaande verplichtingen die gewoonlijk door uitstroom van middelen worden afgewikkeld. De schulden worden gesplitst in:

- a. obligatieleningen;
- b. onderhandse leningen;
- c. door derden belegde gelden;
- d. waarborgsommen.

a. Onze gemeente heeft geen obligatieleningen.

b. Het overzicht van onderhandse geldleningen in 2024:

2.3.1. Totaal vaste schulden 2024 van de 24 onderhandse geldleningen (x € 1.000)						
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Restantbedrag van de geldlening op 1-1-2024	Opgenomen geldlening	Rentebedrag	Aflossing	Kortlopend deel van de geldlening op 31-12-2024	Restant van de langlopende geldlening op 31-12-2024
Totaal Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen:						
7.500	5.400	-	63	300	300	4.800
Totaal binnenlandse banken en overige financiële instellingen:						
157.277	75.498	15.000	1.557	5.591	11.360	73.547
Totaal openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.:						
30.000	27.500	-	733	1.300	1.300	24.900
Totaal generaal	108.398	15.000	2.353	7.191	12.960	103.247

Een specificatie van deze onderhandse geldleningen vindt u in het overzicht geldleningen in de bijlagen.

De totale rentelast voor het huidige dienstjaar bedraagt € 2.353.

2.3.2 Door derden belegde gelden : Gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Verloop gelden Stichting burgemeester van Bastelaarfonds

Saldo per 1 januari	17
BIJ: Rente	1
AF: kosten uitreiking prijs	2
Saldo per 31 december	16

Toelichting op uitreiking prijs uit Burgemeester van Bastelaarfonds:

Deze prijs wordt sinds 1987 eens in de twee jaar uitgekeerd aan een instelling of persoon, die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het culturele leven in de gemeente Zevenaar.

Op 15 oktober 2022 is de oud burgemeester Fons van Bastelaar van Zevenaar op honderdjarige leeftijd overleden. Er is besloten dit fonds in stand te houden voor de 2 jaarlijkse prijs.
In 2024 is deze prijs uitgereikt aan Kunstkring Het Gelders Eiland.

2.3.3 Waarborgsommen

Saldo per 31 december 2024	--

Toelichting waarborgsommen

Op de balansdatum is het saldo van de ontvangen waarborgsommen nihil.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva kent voor onze gemeente de volgende indeling;

- Netto vlottende schulden met een looptijd kleiner dan 1 jaar;
- Overlopende passiva.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar vallen onder de netto vlottende schulden en worden opgenomen onder vlottende passiva.

Hieronder vallen:

- e. banksaldi;
- f. overige schulden;
- g. kasgeldleningen.

4.1.2. Overige schulden

Het saldo op 31-12-2024 van de crediteuren	5.901
Kortlopende deel van de onderhandse leningen	12.960
Totaal overige schulden	18.861

Onder de crediteuren is een bedrag opgenomen van € 1.767.715 aan de Belastingdienst en € 325.000 aan Ataro B.V..

4.1.3. Kasgeldleningen

Het saldo op 31-12-2024	--

Op de balansdatum was geen kasgeldlening afgesloten.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn:

- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede, voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen (transitoria);
- vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2024
a. De van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	10.090	14.522
b. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in het volgend jaar tot betaling komen	12.609	6.079
c. Overige vooruitontvangen bedragen die ten gunste van het volgend begrotingsjaar komen	3.574	2.347
Totaal	26.273	22.948

4.2.a Overgehevelde overheidsbijdragen

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2024	Toevoe- gingen in 2024	Vrijval in 2024	Saldo op 31-12- 2024
Voorschot rijk VVE / GOA 2019-2022	1.892	-	1.892	-
Rijksvoorschot subsidie monumenten (BRIM)	11	-	-	11
Provinciale subsidie Fietsinfrastructuur De Stede	-	8	-	8
Terugbetalingsverplichting Ministerie debiteuren RSD	251	89	-	340
Provinciale subsidie Herplantplicht bomen	76	-	-	76
Rijkssubsidie hulp gedupeerden Toeslagenproblematiek (SPUK1/2)	139	58	-	197
Rijkssubsidie verkeersveiligheidsmaatregelen	339	-	-	339
Rijkssubsidie Inhalen Covid-19 onderwijs vertraging	261	-	200	61
Rijkssubsidie Nationale isolatieprogramma (SPUK C94)	1.956	2.893	-	4.849
Rijkssubsidie Aanpak energie-armoede (SPUK C55)	1.185	-	53	1.132
Rijkssubsidie Personele cap. Klimaat en milieubeleid (SPUK K28)	578	939	408	1.109
Rijkssubsidie Wet Inburgering (SPUK G10 en G13)	290	1.044	562	772
Rijkssubsidie Brede SPUK	362	913	790	485
Rijkssubsidie Onderwijs Achterstand	251	836	-	1.087
Rijkssubsidie Duurzaam maatschappelijk vastgoed Kerkstraat Zevenaar	-	342	-	342
Provinciale subsidie Aanpassing Griethse Poort en Edisonstraat	-	1.500	-	1.500
Provinciale subsidie Sterk Bestuur voor:				
Verkeersbeleid	-	234	-	234
Toeristische infrastructuur - klompenpaden	56	-	23	33
Subtotaal Provinciale subsidie Sterk bestuur	56	234	23	267
Rijksbijdrage Spoorwegverdubbeling advies en planvorming	21	-	-	21
Provinciale subsidie Snelfietsroute	258	-	-	258
Provinciale subsidie Fietsverbinding Duitse grens	1.122	-	1.122	-
Provinciale subsidie Herontwikkeling Bizetstraat	79	-	-	79
Provinciale subsidie Bloemenkamp: vernieuwen rioolstelsel etc.	14	-	14	-
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar	82	-	-	82
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat	83	-	-	83

Omschrijving overlopende passiva (overheidsvoorschotten) (x € 1.000)	Saldo op 1-1- 2024	Toevoe- gingen in 2024	Vrijval in 2024	Saldo op 31-12- 2024
Provinciale subsidie Overdracht bodemtaken	24	-	21	3
CCV subsidie proeflokale OOV	-	75	-	75
RVO Subsidie verduurzaming Bommersheufsestraat Zevenaar (DUMAVA)		467	140	327
RVO flexwonen Reisenakker Zevenaar	58	-	-	58
Provinciale mobiliteitssubsidie Witte Kruis onderzoek plan (MER)	-	20	9	11
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp Zevenaar	-	145	-	145
Rijkssubsidie Klimaatadaptieve maatregelen Lobith, Tolkamer, Pannerden	-	145	-	145
Provinciale subsidie Klimaatadaptatie 'bouwsteen water en bodem'	-	80	-	80
Gemeentelijke subsidie Transformatievoorstel Cultuurregio 025 2022- 2025	-	60	-	60
Rijkssubsidie Wijk GGD	-	160	116	44
Provinciale subsidie Centrum Zevenaar vervolg transitie procesondersteuning	-	30	-	30
Rijkssubsidie Advies en begeleiding project A12/A15	87	-	-	87
Rijkssubsidie Bbz	11	-	11	-
Rijkssubsidie (TOZO) steun zelfstandigen	105	84	105	84
Provinciale subsidie vitaliteitsonderzoek gemeenschapsvoorziening	33	-	-	33
Provinciale subsidie in de kosten Dorpendeal Lathum	241	80	79	242
Vooruitontvangen gelden Provincie Gelderland en RVO inzake 2024	225	-	225	-
Totaal	10.090	10.202	5.770	14.522

Als transitoria verantwoorde bedragen

Transitoria zijn opbrengsten en kosten waarvan de daadwerkelijke facturatie niet plaatsvindt in de periode waarop de lasten en baten betrekking hebben. Door het afsluiten van het digitale factuurproces half januari 2025 zijn er meer posten (kosten) opgenomen als "transitoria" en minder via crediteuren. Volgens de richtlijnen van de belastingdienst moeten voor de BTW de facturen met een datum in 2025 verwerkt worden in de administratie van 2025 ook al betreft het 2024. Echter volgens de BBV horen baten en lasten thuis in het jaar waarop de posten betrekking hebben. We maken hier onderscheid tussen nog te betalen lasten (4.2.b) en vooruitontvangen baten (4.2.c).

4.2.b Nog te betalen lasten

We specificeren alleen de lasten boven de € 100.000:

(x € 1.000)

Totaal betaalde facturen in 2025 die nog ten laste van 2024 komen < € 100.000	2.325
BCF Suppletie 2023	166
Bredere opdracht sociaal ontwikkelbedrijven 2024	155
BTW op nota's	107
Greenchoice openbare verlichting 2024	138
Jeugdwet 2024	979
RID eindafrekening bestuur en inkoop 2024	312
RSD afrekening	523
Wmo 2024	122
Vennootschapsbelasting	146

287

Rente vaste geldleningen 2024	1.252
Totaal transitoria Nog te betalen	6.225

4.2.c vooruit ontvangen bedragen voor volgende begrotingsjaren

Vooruitontvangen bedragen diverse projecten faciliterend grondbeleid	700
Ambulantiseringsmiddelen verdeling Regiobudget (Beschermd Wonen)	1.625
Inrichting voetpad Lemm na grondruil met Provincie	23
Totaal vooruit ontvangen bedragen per balansdatum	2.348

Nog te betalen bedragen	6.225
Vooruitontvangen bedragen	2.348
Totaal Overige overlopende passiva	8.573

Borgstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende geldleningen gespecificeerd naar de aard.

Staat van gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen (x € 1.000)

Naam van de geldnemer	Omschrijving doel van de lening	Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening	% van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend	Restant-bedrag lening op 1-1-2024	Restant-bedrag lening op 31-12-2024
Woningbouwverenigingen					
Baston	woningbouwfinanciering	111.073	achtervang WSW	105.765	105.747
Stichting Plavei	woningbouwfinanciering	85.311	achtervang WSW	11.540	13.353
Woonzorg Nederland	woningbouwfinanciering	501.120	achtervang WSW	446	493
Woonstichting Vryleve	woningbouwfinanciering	83.119	achtervang WSW	71.155	80.138
Stichting Mooiland	woningbouwfinanciering	275.184	achtervang WSW	160	326
Stichting Habion	woningbouwfinanciering	75.111	achtervang WSW	291	264
Subtotaal Woningbouwverenigingen				189.357	200.321
Stichtingen en verenigingen					
Stichting Dorsphuis Angerlo	Verbouw Dorpshuis	31	100%	24	22
Stichting Kunstgras Zevenaar/HVZ	aanleg kunstgrasveld	57	50%	15	25
Scouting Abel Tasman	realiseren nieuw clubhuis	43	100%	24	20
Sportvereniging DCS	renovatie/verb accommodatie	133	50%	95	7
Stichting De Liemers Breedtesport	nieuw clubhuis/kleedacc.	225	50%	81	50
EMM Giesbeek	nieuw verenigingsgebouw	350	50%	147	133
Stichting Dierentehuis	Dierentehuis contragarantie	4400	15%	0	0
Angerlo Vooruit	renovatie/bouw kantine	150	50%	54	48
Subtotaal Stichtingen en verenigingen				440	305
Boekwaarde 31-12-2024				189.797	200.626

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten.

Alleen de verplichtingen zijn opgenomen van meer dan € 40.000 en afgerond. (bedragen x € 1.000)

Huurcontracten:

- Raadhuisplein 1d	75
- Markt 5 Lobith	96
- Halve Maan 20a Lobith	83

Bouw- en woonrijp maken 7Poort	56
Herinrichting park.plaatsen centrum/Babberichseweg	68
Advieswerkzaamheden ZO-Bedrijven	98
Advieswerkzaamheden Businesspark 7PoortII	160
Diverse verplichtingen <40.000	79
Totaal verplichtingen	461

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen

Mensen die hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betalen meestal een eigen bijdrage. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp bij het huishouden, begeleiding of een scootmobiel. Iedereen betaalt even veel. Dit noemen ze het 'abonnementstarief'. Het doel van het abonnementstarief is om de zorgkosten voor mensen beter betaalbaar te maken.

Vast bedrag per maand

De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen is € 20,60 per maand.

Dit bedrag is niet afhankelijk van de hoeveelheid zorg. Het CAK kijkt ook niet meer naar het inkomen of het vermogen. Tot 2019 deden ze dat wel. De gemeente geeft de gegevens van de cliënten die een eigen bijdrage moeten betalen aan het CAK door. Het CAK zorgt ervoor dat de facturen worden verstuurd en innen de bijdrage.

Uitzonderingen

Er zijn een aantal voorzieningen waarbij geen eigen bijdrage Wmo betaald hoeft te worden, dat is bij:

- Rolstoelen
- Wmo-voorzieningen bij een meerpersoonshuishouden waarbij tenminste één van de partners nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd heeft. De reden hiervoor is dat het kabinet een aantal jaar geleden besloten heeft dat deze groep geen eigen bijdrage Wmo hoeft te betalen.

Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen die zorgcliënten moeten betalen. Zij keren deze - in verband met de privacy-bepalingen - zonder verdere toelichting aan ons uit. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en dus niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht

Verlofuren

Per 31-12-2024 staan er nog 48.802 uren open aan nog op te nemen verlof bij werknemers. Dit is het saldo exclusief de uren voor verlofsparen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

BIJLAGEN GECONTROLEERDE JAARREKENING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	0	0	3	3
0.10 Mutaties reserves	2.492	3.616	3.352	-264
0.2 Burgerzaken	879	1.087	973	-114
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	816	921	906	-16
0.4 Overhead	1.995	2.383	2.406	23
0.5 Treasury	896	1.049	1.096	47
0.61 OZB woningen	8.826	8.826	8.862	36
0.62 OZB niet-woningen	5.948	5.948	6.041	94
0.63 Parkeerbelasting	1.277	1.289	1.238	-51
0.64 Belastingen overig	224	224	227	3
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	95.940	99.064	98.926	-138
0.8 Overige baten en lasten	16	16	94	78
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
Totaal programma 0.	119.308	124.422	124.125	-298
1. Veiligheid				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	71	71	73	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	60	71	97	26
Totaal programma 1.	131	142	171	28
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
0.10 Mutaties reserves	202	46	49	2
2.1 Verkeer en vervoer	280	502	679	178
2.2 Parkeren	1	1	1	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totaal programma 2.	482	549	729	180
3. Economie				
0.10 Mutaties reserves	55	34	34	0
3.1 Economische ontwikkeling	0	6	3	-3
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.685	6.275	167	-6.109
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	45	32	-13
3.4 Economische promotie	448	440	450	11
Totaal programma 3.	9.233	6.801	687	-6.114
4. Onderwijs				
0.10 Mutaties reserves	193	123	68	-55

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	14	14	11	-3
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.063	1.380	1.452	72
Totaal programma 4.	1.271	1.518	1.532	14

5. Sport, cultuur en recreatie

0.10 Mutaties reserves	869	1.083	995	-88
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	366	366
5.2 Sportaccommodaties	1.197	1.668	1.653	-15
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	161	161	213	52
5.4 Musea	17	17	23	6
5.5 Cultureel erfgoed	24	29	22	-7
5.6 Media	0	197	197	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21	48	32	-16
Totaal programma 5.	2.289	3.203	3.501	298

6. Sociaal domein

0.10 Mutaties reserves	24	1.009	2.183	1.174
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	589	6.777	7.469	691
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2	327	339	12
6.3 Inkomensregelingen	11.464	12.570	13.290	720
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	435	435	526	91
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	105	105
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	0	72	72
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	0	0	51	51
6.73B Gezinsgericht	0	0	170	170
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	12	12
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0
6.74C Gesloten plaatsing	0	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.200	0	0	0

Baten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0
6.82 Geïscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	0	0	38	38
6.82B Jeugdreclassering	0	0	0	0
Totaal programma 6.	13.714	21.118	24.254	3.135

7. Volksgezondheid en milieu

0.10 Mutaties reserves	562	586	647	61
7.1 Volksgezondheid	0	0	228	228
7.2 Riolering	5.115	4.955	5.096	141
7.3 Afval	5.036	4.940	5.205	265
7.4 Milieubeheer	804	828	503	-325
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	135	135	205	70
Totaal programma 7.	11.652	11.443	11.885	441

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

0.10 Mutaties reserves	1.025	1.965	1.328	-636
8.1 Ruimte en leefomgeving	298	83	129	46
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.101	2.422	4.536	2.114
8.3 Wonen en bouwen	951	1.081	1.217	136
Totaal programma 8.	7.375	5.551	7.210	1.660

Totaal baten	165.455	174.747	174.092	-655

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil

o. Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur	2.234	2.305	2.930	-625
0.10 Mutaties reserves	2.085	2.584	2.584	0
0.2 Burgerzaken	1.400	1.568	1.523	45
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.231	2.562	2.430	133
0.4 Overhead	19.405	21.299	20.798	501
0.5 Treasury	540	405	576	-171
0.61 OZB woningen	960	1.112	1.143	-32
0.62 OZB niet-woningen	30	30	28	2
0.63 Parkeerbelasting	0	0	1	-1
0.64 Belastingen overig	262	261	274	-13
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	44	44	300	-255
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	146	-146

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
Totaal programma	29.190	32.170	32.731	-562
1. Veiligheid				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.468	3.463	3.401	62
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.353	1.521	1.479	42
Totaal programma	4.821	4.984	4.880	104
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
0.10 Mutaties reserves	0	45	45	0
2.1 Verkeer en vervoer	5.971	5.826	6.111	-286
2.2 Parkeren	1.032	1.092	1.099	-8
2.5 Openbaar vervoer	16	16	15	1
Totaal programma	7.019	6.978	7.271	-292
3. Economie				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	688	638	596	42
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.685	6.275	2.244	4.032
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	167	159	168	-9
3.4 Economische promotie	322	311	321	-11
Totaal programma	9.862	7.383	3.329	4.054
4. Onderwijs				
0.10 Mutaties reserves	0	275	275	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	10	10	10	0
4.2 Onderwijshuisvesting	3.447	3.496	3.444	52
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.639	3.024	2.951	73
Totaal programma	6.096	6.805	6.679	126
5. Sport, cultuur en recreatie				
0.10 Mutaties reserves	307	307	307	0
5.1 Sportbeleid en activering	431	536	925	-389
5.2 Sportaccommodaties	3.697	4.677	5.170	-493
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.227	1.245	1.251	-6
5.4 Musea	290	310	311	-2
5.5 Cultureel erfgoed	248	203	190	13
5.6 Media	684	880	882	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.147	5.453	5.508	-55
Totaal programma	12.031	13.613	14.545	-932

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6. Sociaal domein				
0.10 Mutaties reserves	0	230	230	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.177	11.579	11.831	-252
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.150	5.915	5.956	-40
6.3 Inkomensregelingen	18.038	19.973	20.770	-797
6.4 WSW en beschut werk	5.393	5.375	5.230	145
6.5 Arbeidsparticipatie	3.266	3.836	4.023	-187
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.346	2.227	2.014	214
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	6.833	7.398	7.195	204
6.71B Begeleiding (WMO)	4.828	4.400	4.680	-280
6.71C Dagbesteding (WMO)	42	65	72	-7
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	10	5	0	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	3.216	3.498	3.398	100
6.72B Jeugdhulp behandeling	4.094	3.400	4.003	-603
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	988	427	437	-10
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	683	20	0	20
6.73A Pleegzorg	810	950	898	52
6.73B Gezinsgericht	2.047	2.115	2.306	-191
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	2.869	6.050	4.690	1.360
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	2.868	3.415	3.991	-576
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	981	330	694	-364
6.74C Gesloten plaatsing	85	350	136	214
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.424	229	244	-15
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	395	392	350	42
6.82 Geïntegreerde zorg 18-	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	750	1.099	1.021	78
6.82B Jeugdreclassering	185	175	176	-1
Totaal programma	72.477	83.455	84.345	-891
7. Volksgezondheid en milieu				
0.10 Mutaties reserves	0	92	330	-238
7.1 Volksgezondheid	2.189	2.198	2.333	-136
7.2 Riolering	4.172	4.094	4.029	65
7.3 Afval	4.388	4.344	4.541	-197
7.4 Milieubeheer	3.449	2.699	2.164	535
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	324	312	314	-2
Totaal programma	14.521	13.739	13.712	27

Lasten per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.761	2.044	1.924	121
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.101	2.905	4.004	-1.100
8.3 Wonen en bouwen	2.968	3.817	3.209	608
Totaal programma	9.830	8.766	9.137	-371

Totaal lasten	165.847	177.892	176.629	1.263

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Vershil
o. Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-2.234	-2.305	-2.927	-622
0.10 Mutaties reserves	407	1.033	768	-264
0.2 Burgerzaken	-521	-481	-549	-68
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.415	-1.641	-1.524	117
0.4 Overhead	-17.409	-18.916	-18.392	524
0.5 Treasury	356	644	521	-123
0.61 OZB woningen	7.866	7.714	7.719	5
0.62 OZB niet-woningen	5.918	5.918	6.014	96
0.63 Parkeerbelasting	1.277	1.289	1.237	-52
0.64 Belastingen overig	-38	-37	-47	-10
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	95.940	99.064	98.926	-138
0.8 Overige baten en lasten	-29	-29	-205	-177
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-146	-146
Totaal programma	90.119	92.253	91.393	-859

1. Veiligheid

0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.397	-3.392	-3.327	64
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.293	-1.450	-1.381	69
Totaal programma	-4.689	-4.842	-4.709	133

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

0.10 Mutaties reserves	202	1	4	2
2.1 Verkeer en vervoer	-5.692	-5.324	-5.432	-108
2.2 Parkeren	-1.031	-1.091	-1.099	-8
2.5 Openbaar vervoer	-16	-16	-15	1
Totaal programma	-6.537	-6.429	-6.542	-113

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
3. Economie				
0.10 Mutaties reserves	55	34	34	0
3.1 Economische ontwikkeling	-688	-631	-593	39
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	-2.077	-2.077
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-122	-114	-136	-22
3.4 Economische promotie	126	129	129	0
Totaal programma	-629	-582	-2.642	-2.060
4. Onderwijs				
0.10 Mutaties reserves	193	-152	-207	-55
4.1 Openbaar basisonderwijs	-10	-10	-10	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-3.433	-3.482	-3.432	50
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.576	-1.644	-1.499	145
Totaal programma	-4.825	-5.287	-5.147	140
5. Sport, cultuur en recreatie				
0.10 Mutaties reserves	562	776	688	-88
5.1 Sportbeleid en activering	-431	-536	-559	-23
5.2 Sportaccommodaties	-2.500	-3.009	-3.516	-508
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.066	-1.084	-1.038	46
5.4 Musea	-273	-293	-288	5
5.5 Cultureel erfgoed	-224	-175	-168	7
5.6 Media	-684	-683	-685	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.126	-5.405	-5.476	-71
Totaal programma	-9.742	-10.410	-11.044	-634
6. Sociaal domein				
0.10 Mutaties reserves	24	779	1.953	1.174
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.587	-4.802	-4.363	439
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-5.148	-5.588	-5.616	-28
6.3 Inkomensregelingen	-6.574	-7.403	-7.480	-77
6.4 WSW en beschut werk	-5.393	-5.375	-5.230	145
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.266	-3.836	-4.023	-187
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.911	-1.792	-1.488	304
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-6.833	-7.398	-7.195	204
6.71B Begeleiding (WMO)	-4.828	-4.400	-4.680	-280
6.71C Dagbesteding (WMO)	-42	-65	-72	-7
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-10	-5	0	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-3.216	-3.498	-3.294	205

Exploitatiesaldo per taakveld (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Na wijziging	Realisatie	Verschil
6.72B Jeugdhulp behandeling	-4.094	-3.400	-3.930	-530
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	-988	-427	-437	-10
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	-683	-20	0	20
6.73A Pleegzorg	-810	-950	-847	103
6.73B Gezinsgericht	-2.047	-2.115	-2.136	-21
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	-2.869	-6.050	-4.690	1.360
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-2.868	-3.415	-3.979	-564
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-981	-330	-694	-364
6.74C Gesloten plaatsing	-85	-350	-136	214
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-224	-229	-244	-15
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-395	-392	-350	42
6.82 Geïscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	-750	-1.099	-983	116
6.82B Jeugdreclassering	-185	-175	-176	-1
Totaal programma	-58.763	-62.337	-60.092	2.245
7. Volksgezondheid en milieu				
0.10 Mutaties reserves	562	494	317	-177
7.1 Volksgezondheid	-2.189	-2.198	-2.105	93
7.2 Riolering	943	860	1.067	206
7.3 Afval	648	596	664	69
7.4 Milieubeheer	-2.644	-1.871	-1.661	210
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-189	-177	-109	68
Totaal programma	-2.869	-2.296	-1.827	469
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
0.10 Mutaties reserves	1.025	1.965	1.328	-636
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.462	-1.961	-1.794	167
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	-483	532	1.015
8.3 Wonen en bouwen	-2.017	-2.736	-1.993	743
Totaal programma	-2.455	-3.215	-1.927	1.288
Totaal saldo	-391	-3.145	-2.537	608

INVESTERINGSOVERZICHT

- De investering is nog niet gestart, dit past binnen de vastgestelde planning
- De investering loopt op schema binnen de gestelde kaders
- Let op, deze investering dreigt qua planning of financieel uit de pas te gaan lopen of er is een risico ontstaan, bijsturing kan noodzakelijk zijn
- De investering loopt uit de pas, corrigerende maatregelen zijn noodzakelijk
- De investering is afgerond en wij stellen voor deze af te sluiten

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>4e verdieping, installaties, inrichting etc.</u> In 2022 hebben we onderzocht of het carrilion op de 4e verdieping teruggeplaatst kan worden. Uit deze onderzoeken zijn aanvullende vragen gekomen, welke zijn beantwoord. De vergunning van het plaatsen van het carrilion, in verband met aanvullende eisen ODRA (akoestisch rapport) zijn inmiddels verleend. Hierop is een zienswijze uit de buurt binnen gekomen. In afwachting van het antwoord hierop, naar verwachting medio september, verwachten wij het carrilion in 2024 te plaatsen. De werkzaamheden voor het aanlichten van het torentje zijn uitgevoerd.	ja	124.121	0	71.671	0	52.450	0	52.450	
<u>Advies/planvorming spoorverdubbeling Zevenaar-Didam</u> Er is een lekkage geconstateerd in de langzaam-verkeer tunnel aan de Babberichseweg en wij zijn in overleg met ProRail om het probleem op te lossen. ProRail heeft aannemer Strukton aansprakelijk gesteld voor de schade	nee	76.940	20.703	405	0	76.535	20.703	55.832	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
en heeft Strukton een aantal maatregelen laten uitvoeren om de eerste wateroverlast te beperken. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke oorzaak van de lekkage. Vervolgens gaat ProRail dit verhalen op Strukton middels een juridisch traject.									
<u>Onderzoek PlanMER Witte Kruis (verbinding Gelders Eiland met A12)</u> Het onderzoek planMER kan als afgerond beschouwd worden. De subsidieverantwoording aan de provincie moet nog plaatsvinden. Naar verwachting zal dit begin 2025 worden afgerond. Hierdoor sluiten we dit budget in 2025 af. De studie Witte Kruis is onderdeel van een ander investeringsbudget nl. Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis.	nee	82.373	62.499	-8.572	9.616	90.945	52.883	38.062	
<u>Snelfietsroute F12 traject 7&9</u> De planvoorbereiding voor de realisatie van het fietspad langs de Edisonstraat, tussen de Didamseweg en de Voltastraat, loopt. Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd ter voorbereiding op de uitvoering. Hieruit is naar voren gekomen dat een milieuontheffing bij de provincie Gelderland nodig is en deze is aangevraagd. Voor realisatie is een deel van de gronden nodig die in gebruik zijn bij SDZZ. Met deze vereniging zijn afspraken gemaakt over een andere terreininrichting en deze zijn inmiddels gerealiseerd. De verwachting is dat medio 2025 dit deel van de route uit wordt gevoerd (mede afhankelijk van vergunning provincie).	nee	810.124	757.666	107.130	0	702.994	757.666	-54.672	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Gimbornhof De afgelopen jaren is er snoeiwerk verricht door medewerkers van Kansrijk de Liemers in het kader van dagbesteding. Dit heeft geen kosten met zich mee gebracht. Deze samenwerking is nu beëindigd. Aan de zijde van het Juvenaats komt een extra toegang tot het park. Realisatie van de toegang hangt mede samen met de ontwikkeling van het Juvenaats. De voorbereiding om de aansluiting te realiseren heeft vertraging opgelopen aangezien de vergunning van het project nog niet verleend is. Hiermee is de inrichting van de buitenruimte ook nog niet geheel helder. De verwachting is de aansluiting in 2025 te realiseren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	30.952	0	0	0	30.952	0	30.952	
Vervanging bouwkundig deel gemalen Methen De rioolgemalen RG Methen en Heerenmäten zijn aan vervanging toe. Uit een eerder uitgevoerd optimalisatieonderzoek is gekozen voor een geïntegreerde oplossing waarbij deze twee gemalen worden vervangen door één geheel nieuw hoofdgemaal. Op basis van de eerste geschatte kosten is één geheel nieuw hoofdgemaal fors duurder en worden de bestaande 2 gemalen gerenoveerd. Naar verwachting voeren wij het werk grotendeels in 2024 uit. De voorbereidingen zijn gereed. Op het geplande moment van uitvoering was de grondwaterstand te hoog. Dit brengt hogere kosten met zich mee op grond waarvan de uitvoering is uitgesteld. Uitvoering staat gepland op	nee	100.484	0	4.989	0	95.495	0	95.495	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
eind april 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget met de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.									
Revitalisering Giesbeek We verwachten het project medio 2024 af te kunnen ronden. In verband met het plaatsen van 13 travostations, waar we op wachten, verwachten we in Q3 2025 de werkzaamheden uit te voeren en het project in 2025 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	73.423	0	76.273	0	-2.850	0	-2.850	
Brede school Groot Holthuizen - 1e inrichting We verwachten voor 1e inrichting meubilair en onderwijsleerpakketten de komende jaren extra te moeten inzetten in verband met toename van het aantal leerlingen op zowel de Bem als de Sterrenschool	nee	277.709	0	0	0	277.709	0	277.709	
Speelvoorziening voor kinderen met beperking Investeringsbudget voor voorzieningen voor kinderen met beperking. Wij verwachten het restant van de middelen in het revitaliseringsproject Angerlo te besteden in het tweede kwartaal 2024. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	29.890	0	30.168	0	-278	0	-278	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Ford Transit pick-up / Iveco V-61-DFP (366) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	86.462	0	88.297	0	-1.835	0	-1.835	
<u>Zevenaar - Bruisend maken centrum</u> Beschikbaar gestelde investering voor het bruisend maken van het centrum vanuit een wens van de centrumondernemers. Plaatsing van een bomenbank in de Grietsestraat wordt meegenomen met de herinrichting van Muldershof in 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven bij de jaarrekening 2024 naar 2025. .	nee	43.036	0	0	0	43.036	0	43.036	
<u>Herinrichten Raadhuisplein</u> De uitvoering is gestart in september 2022. We verwachten het project in 2024 af te ronden. Er moeten nog markthaken worden geplaatst en sluiten niet af in 2024. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	28.408	0	22.922	0	5.486	0	5.486	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Planvorming Herinrichting Edisonstraat Er is een verkeersstructuur opgesteld voor Hengelder en Tatelaar. De Edisonstraat maakt hier deel van uit. Het concept ontwerp wordt verder uitgewerkt met kruispuntoplossingen. In 2025 wordt het ontwerp besproken met de ondernemers. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt op welke wijze de Edisonstraat doorgetrokken wordt richting bedrijventerrein Mercurion.	nee	47.288	0	0	0	47.288	0	47.288	
Invullen gebouw Raadhuisplein 1 In maart 2018 is een raming gemaakt van de te verwachten bouwkosten voor de inrichting van Raadhuisplein 1D. Hier is toen gerekend met kostenkengetallen voor de inrichting van een openbaar toilet, ruimte voor de marktmeester, een kantoor en een grote ruimte voor fietsparkeren. De raming kwam uit op € 130.000, met een aanvullend budget van € 5000 voor de voorbereiding. Later (2021) is daar nog behoefte aan opslag en kleedruimte voor evenementen bij gekomen. Echter, ten tijde van het moment van oplevering (december 2021) van de ruimte aan de gemeente, zijn er opnieuw discussies gevoerd over de invulling van deze ruimte. Na intern beraad en afstemming met het college is er eind 2023 besloten vast te houden aan de in 2018 bedachte invulling. Voor deze invulling is inmiddels een ontwerp uitgewerkt en zijn er offertes opgevraagd. Door stijging van de bouwkosten is het destijds geraamde bedrag onvoldoende om de invulling te realiseren. Bij de	nee	177.840	0	2.694	0	175.146	0	175.146	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
2e vgr 2024 is het budget, op basis van concrete offertes, met € 40.000 verhoogd. Het werk is december 2024 in opdracht gegeven, na ontvangst van de omgevingsvergunningen. De eerste termijn is in 2025 voldaan. De verwachte opleverdatum is eind maart 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.									
<u>Toyota Hi-Lux / Iveco VZF-30-B (364) begraven</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Ivm met een dispuut over de levering van voertuigen als onderdeel van deze aanbesteding is de openstaande factuur die betrekking heeft op dit voertuig nog niet voldaan. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	76.273	0	21.165	0	55.108	0	55.108	
<u>VW Crafter Pick-Up / Iveco V-62-DFP (367 vervangt 352)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te	ja	86.462	0	94.363	0	-7.901	0	-7.901	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.									
VW Crafter Pick-Up / Iveco V-23-DDP (368 vervangt 350) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	86.462	0	94.312	0	-7.850	0	-7.850	
Kolkenzuiger Volvo (vervangt 211) Betreft vervangingsinvestering. In 2024 gaan wij tot vervanging over. De levering zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	400.000	0	0	0	400.000	0	400.000	
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2023 Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. De werkzaamheden zijn in 2024 deels uitgevoerd. Voorgesteld wordt het restant van van dit investeringsbudget met de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	357.060	0	121.183	0	235.877	0	235.877	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Gemalen mechanisch/elektrisch en IBA's 2024 (K) Deze investering is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. We hebben in 2024 een deel van de werkzaamheden afgerond. Voorgesteld wordt het restant van van dit investeringsbudget met de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	234.373	0	36.345	0	198.028	0	198.028	
Lobith-Noord: vernieuwen riool-stelsel etc. Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan in 2019-2020. De investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 en IBOR 2023-2027 hebben wij deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting worden meegenomen. Wij verwachten de werkzaamheden in de periode 2024 t/m 2027 te verrichten. De uitvoering van fase I start in mei 2025. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	784.635	0	230.732	0	553.903	0	553.903	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Verbetering riolering Angerlo rioolvervanging-70jr</u> Als onderdeel van het Watertakenplan 2019-2020 is € 3.500.000 investering verstrekt voor rioleringswerkzaamheden en klimaatadaptatieve maatregelen in Angerlo. Dit is onderdeel van een project met een integrale aanpak waarbij ook wegen, groen en openbare verlichting worden meegenomen. Gezien de stijgende prijzen en het vergroten van het aantal klimaatadaptatieve maatregelen hebben wij investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. De uitvoering is in het derde kwartaal 2022 gestart en is in 2024 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	392.532	0	398.320	0	-5.788	0	-5.788	
<u>Herinrichting openbare ruimte locatie Platanenlaan</u> In 2022 is het plan afgerond en heeft de financiële verantwoording plaatsgevonden. Het krediet sluiten we nog niet af, omdat er vanwege overlast aanpassingen zijn gedaan in 2024 aan het buitenterrein. De laatste aanpassingen zijn in najaar 2024 uitgevoerd. Hier zijn alle facturen voor ontvangen en betaald in 2024. Investeringspost kan worden afgesloten	ja	46.597	0	42.641	0	3.956	0	3.956	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Bouwkundige aanpassing ds. Jonkersschool Dit krediet is beschikbaar gesteld. De Ds. Jonkersschool is m.i.v. augustus 2021 niet meer in gebruik voor het onderwijs. In overleg met inwoners van Lathum wordt bekeken welke gebruiksmogelijkheden er zijn voor de Ds. Jonkersschool. In 2023 is een start gemaakt met de verdere planontwikkelingen 'Lathum Later' waar de Ds. Jonkersschool onderdeel van uit maakt.	nee	25.000	0	0	0	25.000	0	25.000	
Carrousel/Maatjes verbouw - aanpassing De verbouwwerkzaamheden zijn in 2022 gestart en zijn in 2023 afgerond. In 2024 vindt de afrekening plaats. Hiervoor wordt contact opgenomen met LiemersNovum na de zomervakantie. Daarnaast loopt er nog een traject voor de (her)inrichting van de speel- en leertuin van de basisschool en de (her)inrichting van het peuterplein. De eindinspectie voor de speelterreinen heeft in januari 2025 plaatsgevonden. Hiervoor is de laatste factuur betaald in februari 2025. De eindafrekening voor de bouwwerkzaamheden zijn inmiddels ook ontvangen. Dit zal in 2025 worden verwerkt en afgerond. Na 2025 zal deze investeringpost kunnen worden afgesloten.	nee	232.056	0	85.175	0	146.881	0	146.881	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Iveco I / Iveco V-23-DKJ (372) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	15.768	0	0	0	15.768	0	15.768	
Iveco II / Iveco V-05-DRX (373) Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig nog niet geleverd vanwege een lopende discussie met de leverancier met betrekking tot het chassis en de opbouw. Dit investeringsbudget wordt nog niet afgesloten omdat er nog een dispuut is met de leverancier. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	14.715	0	0	0	14.715	0	14.715	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Tractor MF Betreft vervangingsinvestering. De technische kwaliteit is nog goed waardoor we de vervanging uitstellen. In 2025 beoordelen we dit opnieuw en komen wij tot een definitief besluit. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	75.000	0	0	0	75.000	0	75.000	
Fietspadstrooier Betreft vervangingsinvestering. De technische kwaliteit is nog goed waardoor we de fietspadstrooier nog niet vervangen. In 2025 beoordelen we dit opnieuw en komen tot een definitief besluit. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	50.000	0	0	0	50.000	0	50.000	
Service auto VW transporter Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. Dit vervangende voertuig is tot op heden niet geleverd vanwege een lopende discussie met de leverancier met betrekking tot het chassis en de opbouw. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	102.416	0	0	0	102.416	0	102.416	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Ondergrondse restafvalcontainers</u> Investeringsbudget voor het vervangen van de ondergrondse containers voor restafval. In augustus 2024 zijn een tweetal containers geplaatst. Op een aantal plaatsen zijn deze nog niet vervangen vanwege bezwarenprocedures. De verwachting is dat deze afvalcontainers in 2025 worden geplaatst. Voorgesteld wordt het investeringsbudget naar 2025 door te schuiven.	nee	25.153	0	15.091	0	10.062	0	10.062	
<u>Glascontainers</u> Investering voor het vervangen van de containers en bijbehorende betonnen buitenbakken voor nieuwe ondergrondse glascontainers. De glascontainers zijn grotendeels in 2022 geplaatst, waaronder de container bij de nieuwe supermarkt op 7Poort en enkele in 2023. We moeten nog één container in Angerlo plaatsen. In verband met het revitalisatieproject is dit uitgesteld en vindt dit naar verwachting in 2024 plaats. De container is geplaatst. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	5.644	0	5.644	0	0	0	0	
<u>Herinrichting Babberichseweg als fietsstraat</u> De fietsstraat inclusief rotonde is gerealiseerd en het groen is aangeplant. De beschikking van de provincie over de subsidie is ontvangen. Het project kan afgesloten worden.	ja	407.167	461.153	148.688	194.607	258.479	266.546	-8.067	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Haalbaarheidsonderzoek huisvesting de Tamboerijn/de Wissel</u> Vanaf maart 2024 worden er onderzoeken uitgevoerd voor huisvesting op alternatieve locaties (voor 2 basisscholen, IKC en gymaccommodatie). Op het moment lopen er haalbaarheidsonderzoeken voor de verdere uitwerking. Voor nu lijkt het restant van het budget afdoende te zijn voor IKC De Wissel. Voor IKC De Tamboerijn zal in (najaar) 2025 een voorstel voor extra/nieuw budget worden gevraagd	nee	114.891	0	50.812	0	64.079	0	64.079	
<u>Gronden en terreinen buiten plannen</u> In 2023 zijn de gronden van de locatie Flexwoningen Reisenakker overgeboekt naar een apart actief. Voorgesteld wordt deze investering af te sluiten.	ja	-149	0	0	0	-149	0	-149	
<u>Mercedes bus sprinter / Iveco VZF-29-B (365)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	70.089	0	88.014	0	-17.925	0	-17.925	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Vloeistoftank 32000 liter</u> Betreft vervangingsinvestering. Eind 2022 is er een scheur in de betonwand geconstateerd waardoor vervanging noodzakelijk is. Momenteel wordt opnieuw afgewogen wat de beste strooimethodiek is. Nadat dit duidelijk is wordt een keuze gemaakt in het vervangen van deze tank of het aanschaffen van een ander object. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	33.000	0	0	0	33.000	0	33.000	
<u>Servicewagen t.b.v. bordenploeg (nw) / Iveco V-o6-DRX (374)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig nog niet geleverd vanwege een lopende discussie met de leverancier met betrekking tot het chassis en de opbouw. Dit investeringsbudget wordt nog niet afgesloten omdat er nog een dispuut is met de leverancier. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	92.293	0	88.014	0	4.279	0	4.279	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Servicewagen tbv groenploeg Rijnwaarden / Iveco V-90-DDT (369)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	86.462	0	88.014	0	-1.552	0	-1.552	
<u>Servicewagen 2e ploeg begraven (nw) / Iveco V-10-DKJ (370)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	86.462	0	88.117	0	-1.655	0	-1.655	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Servicewagen groenploeg Babberich (nw) / Iveco V-09-DKJ (371)</u> Betreft vervangingsinvestering. In 2021 is de aanbesteding in de markt gezet en gegund. Eerder is melding gemaakt van vertraging als gevolg van chiptekorten, een te verwachte prijsstijging van gemiddeld ca. 8 % en leveringsproblemen vanuit de leverancier in verband met geschiktheid van het te leveren chassis en de opbouw. In 2024 is het vervangende voertuig geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	86.462	0	88.014	0	-1.552	0	-1.552	
<u>Bouw toiletvoorziening Breuly</u> Deze is in 2021 geplaatst maar inmiddels twee keer vernield. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor een nieuwe voorziening. De verwachting is vooralsnog dat deze niet wordt vervangen in 2024. In 2025 wordt vanuit vastgoed bezien of eventuele vervanging moet plaatsvinden.	nee	26.228	0	0	0	26.228	0	26.228	
<u>7Poort - uitvoering aanleg 2e viaduct</u> De realisatie van het 2e viaduct 7Poort is gereed en opengesteld voor verkeer. In afwachting van de realisatie van de nieuwe aansluiting Zevenaar Oost is de aansluiting van het 2e viaduct op de weg Hengelder als een tijdelijke situatie gerealiseerd. Door het uitblijven van een beslissing over het project ViA15 kunnen een aantal onderdelen die opgenomen zijn in het budget van "aanleg 2e viaduct 7Poort" nog niet worden uitgevoerd. Het gaat om het doortrekken van de verharding zijde	ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Hengelderweg, het aanpassen en realiseren van de aansluiting van het viaduct op de Hengelderweg en tijdelijke maatregelen in afwachting van de realisatie van de definitieve herinrichting van de Hengelderweg. De resterende middelen hiervoor zijn in de 1e VGR 2024 toegevoegd aan het investeringsbudget "Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort". De werkzaamheden kunnen dan gecombineerd worden met dit project dat ook vertraging oploopt in afwachting van de uitspraak over het project ViA15. Deze investering is hierdoor afgerond en kan worden afgesloten.									
<u>Duikers (in buitengebied in beeld en herstellen)</u> De investering komt voort uit het Watertakenplan 2021. Begin 2023 zijn wij gestart met de geplande vervanging van duikers. De werkzaamheden duren iets langer dan gepland. In 2024 zijn de werkzaamheden uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	23.059	0	19.101	0	3.958	0	3.958	
<u>Kop van Tolkamer: vernieuwen riool-stelsel etc.</u> In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. De uitvoering van de werkzaamheden starten in 2024 en zullen naar verwachting 2025-2026 gereed zijn. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	37.881	0	10.837	0	27.044	0	27.044	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Marktplaats Lobith: vernieuwen riool-stelsel Investeringsbudget voor geplande aanpassingen en vervangingen aan verouderde en slechte rioolgemalen. Tevens is deze investering bestemd voor klimaatadaptatieve maatregelen en vernieuwingswerkzaamheden. Is onderdeel van de investeringen uit het Watertakenplan 2021. Gezien de stijgende prijzen en het vergroten van het aantal klimaatadaptatieve maatregelen hebben wij investeringen uit het Watertakenplan 2022-2026 deels ingezet om dit budget te verhogen, zoals aan u voorgesteld in de raadsvergadering op 29 maart 2023. Uitvoering eerste fase is in juni 2024 gestart en zal naar verwachting in 2025 gereed zijn. Daarna volgt de tweede fase. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	1.066.815	0	987.762	0	79.053	0	79.053	
Herinrichting Muldershof We starten in het vierde kwartaal 2024 met de uitvoering en dit zal naar verwachting medio 2025 gereed zijn. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	444.000	0	463.413	0	-19.413	0	-19.413	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Herinrichting Markt Zevenaar In oktober 2023 zijn we gestart met de herinrichting Markt Zevenaar. We verwachten dit project medio 2025 af te ronden en sluiten het investeringskrediet niet af in 2024. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	270.844	0	141.043	0	129.801	0	129.801	
Vervanging fietstunnel onder de weg 7Poort Dit project heeft een directe relatie met VIA15 en de aansluiting van de Hengelderweg op de A12 (aansluiting Zevenaar-Oost) en in het verlengde daarvan 7Poort. Dat is de reden dat dit project tot nu toe niet is opgestart. Als er zicht is op een definitieve planning vanuit Rijkswaterstaat dan zal de vervanging van deze fietstunnel ingepland en opgepakt gaan worden. Vanwege de kostenstijgingen in de markt bestaat er een reële kans dat het beschikbaar gestelde investeringsbudget onvoldoende zal blijken te zijn.	nee	25.000	0	793	0	24.207	0	24.207	
Herinr. voorterrein Turmac Cultuurf. en ged Kerkst. Op het voorterrein van de Turmac Cultuur Fabriek vinden ongewenste verkeersbewegingen plaats die overlast veroorzaken voor voetgangers en schade aanbrengen aan de openbare ruimte. Om deze overlast tegen te gaan hebben wij enkele aanpassingen uitgevoerd om het parkeren te ontmoedigen, waaronder bebording, bewegwijzering en handhaving. Via de RIB 'aanpassingen voorterrein Turmac Cultuur Fabriek' hebben wij u al uitgebreider geïnformeerd over de stand van zaken. De werkzaamheden zijn in 2024 nagenoeg	nee	17.128	0	0	0	17.128	0	17.128	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
afgerond. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.									
<u>Krediet actieplan 2e fase revitalisering Tatelaar</u> De afgelopen jaren zijn we samen met een stuurgroep van ondernemers en Lindus actief aan de slag gegaan om een vereniging voor Hengelder en Tatelaar op te richten. De gemeente was trekker in het geheel. De vereniging staat inmiddels en is 16 januari 2025 officieel opgericht. Hiermee voldoen we aan de eisen van o.a. de provincie waarbij een organisatiegraad één van de voorwaarde is voor het verkrijgen van subsidies. Middels een aanbestedingsprocedure is een parkmanager voor één jaar geselecteerd met uitzicht op vervolg. De helft van de kosten wordt gesubsidieerd door de provincie, de andere helft door de gemeente. De tweede Dag van Hengelder en Tatelaar is georganiseerd waar ondernemers en vastgoedeigenaren samen komen om over de toekomst van beide bedrijventerreinen te praten. Vanuit de gemeente wordt het groen- en verkeersplan opgesteld en is gestart met het ontwerp van de Edisonstraat.	nee	78.290	28.290	65.618	28.290	12.672	0	12.672	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Vervanging werkplekken hardware 2024</u> Het vervangen van hardware van de vaste en mobiele werkplekken gaat volgens een vooraf gepland proces. De apparatuur wordt vervangen op basis van een vooraf gedefinieerde levenscyclus. Het gaat onder meer om laptops, thin clients, docking stations, beeldschermen en smartphones. De benodigde vervangingskredieten zijn voor de periode 2022-2025 in totaal € 370.000. In 2024 is aanvankelijk € 267.000 gepland, door de instroom van nieuwe medewerkers is in de 2e VGR 2024 een bedrag van € 40.000 bijgeraamd. In 2025 verwachten wij nog enkele uitgaven van hardware, waarna het krediet afgesloten kan worden.	nee	307.321	0	275.030	0	32.291	0	32.291	
<u>Renovatie in div. schoolgebouwen.</u> Het beschikbare investeringsbedrag wordt ingezet voor verbouwing van de Daltonschool De Overlaat in Tolkamer. In 2023 heeft de raad besloten om extra financiële middelen beschikbaar te stellen voor IKC De Overlaat. In 2024 vindt de betaalbaarstelling van de extra middelen plaats. Er is gebleken dat er wijzigingen in de vergunning brandveilig gebruik noodzakelijk waren. Hierdoor is de verwachting dat in maart 2025 de werkzaamheden zijn afgerond en in april 2025 de verantwoording hiervoor wordt doorgezet naar de gemeente.	nee	177.794	0	160.898	0	16.896	0	16.896	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Reconstructie Arnhemseweg/Methen en Ringbaan-Noord</u> Eind 2023 is positief besloten op de subsidieaanvraag inzake cofinanciering met de provincie Gelderland. De plannen omtrent de reconstructie zijn hierop aangepast. De subsidiebeschikking is ontvangen en de verwachting is dit project medio 2025 af te ronden. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	3.105	54.600	8.320	0	-5.215	54.600	-59.815	
<u>Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2023</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. Het restant bedrag uit 2023 geven we in 2024 volledig uit. Voorgesteld wordt deze investering bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	15.080	0	15.069	0	11	0	11	
<u>Vervangen BOV 2016-2025 masten 2024 (K)</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden zijn conform verwachting in 2024 uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025.	ja	204.000	0	204.000	0	0	0	0	
<u>Vervangen BOV 2016-2025 masten 2025 (K)</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. De werkzaamheden zijn conform verwachting in 2024 uitgevoerd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025.	nee	0	0	8.131	0	-8.131	0	-8.131	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Vervangen BOV 2016-2025 armaturen 2024 (K)</u> Conform beleidsplan openbare verlichting. Het werk is in 2024 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	187.000	0	181.063	0	5.937	0	5.937	
<u>Herinrichting Kop van Tolkamer</u> In de raadsvergadering op 26 april 2023 hebben wij aan u het raadsvoorstel 'Kop van Tolkamer' voorgelegd. Nadat u de gereserveerde investering ad € 900.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte in de Kop van Tolkamer beschikbaar heeft gesteld, starten wij in maart 2024 met de uitvoering van de eerste fase. De tweede fase is in voorbereiding en gestart in augustus. Wij verwachten het project in 2025 - 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	410.000	0	442.217	0	-32.217	0	-32.217	
<u>Vrachtwagen DAF CF75(K)</u> Betreft vervangsinvestering. De verwachting is dat deze vrachtwagen in 2025 wordt geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	410.000	0	0	0	410.000	0	410.000	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Mercedes Sprinter Pick-up Betreft vervangingsinvestering. Het te vervangen voertuig is inmiddels verkocht. In 2025 wordt gezien of dit investeringsbudget in 2025 aangewend kan worden voor het vervangen van een Electrische Veegvuilwagen (921 V-560-FH) omdat de batterij van deze wagen technisch is afgeschreven. Bij de voortgangsrapportage 2025 wordt dit voorgelegd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	62.709	0	0	0	62.709	0	62.709	
Ford Transit Connect Betreft vervangingsinvestering. In 2024 is het oude voertuig verkocht en het nieuwe voertuig besteld (E-voertuig Citroen Jumpy). Deze wordt in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	45.000	0	0	0	45.000	0	45.000	
Hefbrug 24 ton Betreft vervangingsinvestering. De hefbrug is in 2024 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	135.000	0	104.450	0	30.550	0	30.550	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Verduurzaming brandweerkazerne Zevenaar</u> We verwachten in 2024 de verduurzaming van de brandweerkazerne te realiseren. Voor wat betreft de koel- en luchtverversingsinstallaties zijn de werkzaamheden gerealiseerd. Voor het aanbrengen van zonnepanelen is een aanvullend investeringsbudget verduurzaming aangevraagd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget nog niet af te sluiten bij de jaarrekening 2024 en door te schuiven naar 2025.	nee	27.000	0	23.823	0	3.177	0	3.177	
<u>Vervangen Toyota Auris Milieu (472)(K)</u> Betreft vervangsinvestering. Voertuig is besteld en wordt in 2025 geleverd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	35.000	0	0	0	35.000	0	35.000	
<u>Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-3)(K)</u> Betreft vervangsinvestering. Deze wordt in 2025 besteld. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	65.000	0	0	0	65.000	0	65.000	
<u>Vervangen grote zoutsproeier Epoke (GH-7)(K)</u> Betreft vervangsinvestering. Deze wordt in 2025 besteld. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	65.000	0	0	0	65.000	0	65.000	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Zoutsilo</u> Betreft vervangingsinvestering. Momenteel wordt opnieuw afgewogen wat de beste strooimethodiek is. Nadat dit duidelijk is wordt een keuze gemaakt in het vervangen van deze silo of het aanschaffen van een ander object. Bij de voortgangsrapportage 2025 wordt dit voorgelegd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	37.000	0	0	0	37.000	0	37.000	
<u>Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar</u> Provinciale subsidie van € 100.000 is verleend en de definitieve uitgangspunten zijn door u in december 2021 vastgesteld. De school wordt in september gesloopt. De uitvoering van de werkzaamheden, de aanleg van het buurtpark, starten Q4 2024 en worden in Q2 2025 opgeleverd. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	265.936	99.936	64.961	0	200.975	99.936	101.039	
<u>Verkeersregelinstallaties 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Het wel of niet vervangen van de verkeersregelinstallatie Platanenlaan is sterk afhankelijk van de besluitvorming A12/A15 doordat verkeersstromen mogelijk anders gaan lopen. Hierdoor staat deze vervangingsinvestering in 2023 tijdelijk stil. In 2024 wordt de verkeersregelinstallatie vervangen omdat dit gezien ouderdom noodzakelijk is. De voorbereiding is gestart en de aanbesteding loopt. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025. De verwachting is dat de uitvoering van de werkzaamheden	nee	49.000	0	25.690	0	23.310	0	23.310	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
in Q2 2025 gereed zijn.									
<u>Verlichting duurzaam en circulair 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. De voorbereiding is gestart. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025. Uitvoering van de werkzaamheden is naar verwachting in Q2 2025 gereed.	nee	30.000	0	0	0	30.000	0	30.000	
<u>Vervangen oeverbeschoeiing 2024 (K)</u> De investering komt voort uit het Watertakenplan 2022-2026. In 2024 vindt onderzoek plaats en in 2025 vindt uitvoering van de werkzaamheden plaats. Een deel van het investeringsbudget wordt naar 2025 verplaatst. Voorgesteld wordt het investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2024.	nee	15.000	0	0	0	15.000	0	15.000	
<u>Minigemalen 2023</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van mini- en drukgemalen. In de planning is geschoven en zijn gemalen naar voren gehaald waardoor de werkzaamheden gebiedstechnisch logischer op elkaar zijn afgestemd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en is verrekend met het investeringsbudget van minigemalen 2024. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Minigemalen 2024 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van mini- en drukgemalen. In de planning is geschoven en zijn gemalen naar voren gehaald waardoor de werkzaamheden gebiedstechnisch logischer op elkaar zijn afgestemd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De werkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	85.662	0	85.034	0	628	0	628	
Minigemalen 2025 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van mini- en drukgemalen. In de planning is geschoven en zijn gemalen naar voren gehaald waardoor de werkzaamheden gebiedstechnisch logischer op elkaar zijn afgestemd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De werkzaamheden zijn in 2024 ten dele uitgevoerd. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	125.000	0	26.918	0	98.082	0	98.082	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Renovatie 2024 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget zetten we in om plaatselijke renovatie (relinen) van slechte leidingen uit te kunnen voeren. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De voorbereiding is in december 2023 gestart. De werkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van renovatie 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	218.131	0	240.785	0	-22.654	0	-22.654	
Gemalen bouwkundig 2023 Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. In de planning is geschoven en zijn gemalen naar voren gehaald waardoor de werkzaamheden gebiedstechnisch logischer op elkaar zijn afgestemd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. We verwachten de werkzaamheden in 2024 uit te voeren en bij de jaarrekening 2024 het investeringskrediet af te sluiten.	ja	20.634	0	20.237	0	397	0	397	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Gemalen bouwkundig 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor vervanging van het bouwkundige deel van de (hoofd)gemalen. In de planning is geschoven en zijn gemalen naar voren gehaald waardoor de werkzaamheden gebiedstechnisch logischer op elkaar zijn afgestemd. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. We verwachten de werkzaamheden in 2024 deels uit te voeren. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget met de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	246.000	0	17.855	0	228.145	0	228.145	
<u>Ambities wegen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. In de raadsvergadering van 29 maart 2023 hebben wij het voorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte" aan u voorgelegd. O.a. dit investeringsbudget herverdelen wij naar de plannen in de kernen Angerlo, Lobith, Pannerden, Bloemenkamp en Schrijvershoek. Dit betreft het investeringsbudget voor Angerlo en naar verwachting kunnen we dit investeringsbudget medio 2025 afsluiten. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	30.000	0	21.128	0	8.872	0	8.872	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Straatmeubilair 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget is o.a. benut voor de vervanging van (verkeers) borden. Dit investeringsbudget sluiten we met de jaarrekening 2024 af.	ja	90.684	0	91.500	0	-816	0	-816	
<u>Uitbreiding bomen 2026</u> Dit investeringsbudget gebruiken we voor de uitbreiding van bomen. In 2025 wordt hiermee gestart. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	100.000	0	0	0	100.000	0	100.000	
<u>Realiseren rivierklimaatpark</u> Vanuit het project Rivierklimaatpark IJsselpoort zijn er voor gemeente Zevenaar twee belangrijke speerpunten voor Rhederlaag: het vergroten van de verkeersveiligheid van de Marsweg en het versterken van de gebiedsentree aan de Koestraat. Voor aanpassing van de Marsweg is er vanuit provincie en gemeente gezamenlijk een budget beschikbaar van € 2.400.000 (50/50 verdeling). Dit is gepland in 2027. De herinrichting van de Koestraat (de verbindingsweg tussen Rivierweg en Marsweg) is momenteel geen onderdeel van de scope van het project. Deze herinrichting is echter noodzakelijk voor het vergroten van de verkeersveiligheid rondom Rhederlaag en de herkenbaarheid van het gebied. Hiervoor is in 2024 een planstudie gestart. Deze is klaar in de eerste helft van 2025. Voor de financiering van de uiteindelijke uitvoeringskosten van de herinrichting Koestraat wordt gekeken naar het creëren van ruimte binnen het reeds beschikbaar gestelde budget door	nee	75.000	0	0	0	75.000	0	75.000	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
bepaalde werkzaamheden niet of versoerd uit te voeren.									
<u>Reguliere vervanging bomen 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 zijn de werkzaamheden grotendeels uitgevoerd en in 2025 wordt dit afgerond. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	71.564	0	64.093	0	7.471	0	7.471	
<u>Reguliere vervanging bomen 2024 (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen. In 2023 is gestart met de voorbereiding. In 2024 is het kap- en vervangingsplan in beeld gebracht en in 2025 wordt gestart met de uitvoering. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	60.000	0	0	0	60.000	0	60.000	
<u>Reguliere vervanging groen 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc. De plannen zijn gereed en de uitvoering vindt plaats in 2025. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	470.000	0	124.943	0	345.057	0	345.057	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Reguliere vervanging groen 2024(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Tolkamer, Babberich, Lentemorgen 1 en 2, de Horst en Riverparc. De plannen zijn gereed en de uitvoering vindt plaats in 2025. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	220.000		72.493	0	147.507	0	147.507	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten dit in 2024-2025 te realiseren. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	21.500	0	20.128	0	1.372	0	1.372	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen 2024(K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting. We verwachten dit in 2024-2025 te realiseren. Voorgesteld wordt het restant van dit investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	100.000	0	18.164	0	81.836	0	81.836	
<u>Vervanging speeltoestellen 2023</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Dit is in 2024 gerealiseerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af	ja	116.689	0	116.751	0	-62	0	-62	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
te sluiten.									
Vervanging speeltoestellen 2024 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van verouderde speeltoestellen die aan het eind van de technische levensduur zijn. Het budget is deels niet in 2024 besteedt omdat de werkvoorbereiding langer tijd vergde onder andere als gevolg van langer participatietraject dan verwacht. Daarnaast was het wachten op andere werkzaamheden op de locaties voordat met de vervangng van speeltoestellen gestart kon worden. Voorgesteld wordt het restant van het investeringsbudget door te schuiven naar 2025.	nee	191.523	0	48.155	0	143.368	0	143.368	
Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2023 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. In 2024 is dit gerealiseerd. Voorgesteld wordt het investeringsbudget met de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	30.000	0	30.168	0	-168	0	-168	
Duurzaam materieel speelvoorzieningen 2024 Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om een duurzame impuls te geven aan bestaande plannen. Denk hierbij aan het hergebruik van bestaande speelvoorzieningen en het gebruik van duurzaam materiaal. Voorgesteld wordt het restant € 5.000 naar 2025 door te schuiven in verband met de	nee	15.000	0	9.755	0	5.245	0	5.245	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
werkzaamheden die in februari 2025 worden uitgevoerd.									
Gebiedsopgave Babberich met Witte Kruis(K) Momenteel is de Gebiedsoplossing opgenomen in het regioarrangement voor Arnhem-Nijmegen. Of het kabinet ook geld hierin wil investeren moet de komende tijd duidelijk worden. De provincie heeft in het bestuurlijk overleg van oktober 2023 aangegeven vooralsnog geen geld voor het project te hebben. Voor de uitvoering van de gebiedsoplossing zal Zevenaar ook financieel moeten bijdragen. Dit is in de begroting 2023-2026 gehonoreerd. Daarnaast wordt een deel van de doortrekking ook meegenomen in de ontwikkeling van de uitbreidingslocatie Groot Holthuizen. In deze plannen en in de uitbreiding van 7Poort houden wij rekening met de doortrekking. Dit is ook tijdens de gesprekken met de gedeputeerde aangegeven.	nee	50.000	0	0	0	50.000	0	50.000	
Revitalisatie wegen Angelo Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Angerlo. We verwachten deze werkzaamheden medio 2025 af te ronden. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	286.584	0	236.635	0	49.949	0	49.949	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Revitalisatie wegen Lobith-Noord</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Noord. In 2024 zijn we gestart met de voorbereiding en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	100.000	0	117.883	0	-17.883	0	-17.883	
<u>Revitalisatie wegen Lobith-Zuid</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Lobith-Zuid. In 2024 zijn we gestart met de uitvoering en hebben we een deel van het budget naar voren gehaald. We verwachten fase 1 van deze werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. De overschrijding past binnen het door de raad goedgekeurde budget en wordt verrekend met het investeringsbudget van 2025. Voorgesteld wordt dit	nee	100.000	0	112.851	0	-12.851	0	-12.851	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.									
<u>Revitalisatie wegen Pannerden</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Pannerden. We verwachten deze werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	356.090	0	131.571	0	224.519	0	224.519	
<u>Revitalisatie wegen Schrijvershoek</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Schrijvershoek. We verwachten deze werkzaamheden in 2027 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	171.677	0	136.788	0	34.889	0	34.889	
<u>Revitalisatie wegen Bloemenkamp</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Bloemenkamp. We verwachten deze	nee	132.285	0	89.258	0	43.027	0	43.027	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
werkzaamheden in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.									
<u>Zwanenwaay: vernieuwen rioolstelsel</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Zwanenwaay. Deze werkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	132.407	0	133.150	0	-743	0	-743	
<u>Bloemenkamp: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Bloemenkamp. Momenteel werken we de plannen hiervoor nader uit. We verwachten de werkzaamheden van het gehele project in 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	359.324	59.324	174.468	59.324	184.856	0	184.856	
<u>Klimaatadaptieve maatregelen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Angerlo. De werkzaamheden zijn medio 2024 afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget af te sluiten bij de jaarrekening 2024.	ja	59.265	0	59.249	0	16	0	16	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Klimaatadaptieve maatregelen Bloemenkamp (K)</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor klimaatadaptieve maatregelen in Bloemenkamp. Wij verwachten deze werkzaamheden medio 2026 af te ronden. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	74.068	0	0	0	74.068	0	74.068	
<u>Pannerden: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Schrijvershoek. Momenteel werken we de plannen hiervoor nader uit. We verwachten de werkzaamheden van het gehele project in 2026 af te rond. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	139.848	0	93.791	0	46.057	0	46.057	
<u>Schrijvershoek: vernieuwen rioolstelsel etc.</u> Beschikbaar gesteld in het Watertakenplan 2022-2026. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vernieuwing van het rioolstelsel in Schrijvershoek. Momenteel werken we de plannen hiervoor nader uit. We verwachten de werkzaamheden van het gehele project in 2026 af te rond. Dit investeringsbudget is gefaseerd in jaren. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	463.513	0	64.735	0	398.778	0	398.778	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Revitalisatie wegen Spijk Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van wegen in Spijk. We verwachten deze werkzaamheden in 2025 af te ronden en het investeringsbudget af te sluiten bij de jaarrekening 2025. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	342.151	0	268.006	0	74.145	0	74.145	
Klimaatadaptieve maatregelen Zevenaar Beschikbaar gesteld in het "Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie de Liemers" 2023-2027. Hieruit wordt de ontwikkeling van nieuw beleid op het gebied van klimaatadaptatie bekostigd. Voor 2025-2027 verwachten we deze maatregelen uit te voeren. Voorgesteld wordt het investeringskrediet bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	107.231	82.231	0	0	107.231	82.231	25.000	
Klimaatadaptieve maatregelen plein Didamsestraat Het maatregelenpakket waarvoor deze subsidie 'tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie' in december 2022 is aangevraagd betreft de kosten voor klimaatadaptieve maatregelen ter bestrijding van wateroverlast, droogte of gevolgenbeperking overstromingen. We verwachten deze maatregelen in 2024/2025 (project Oud-Zevenaarseweg) en met name bij het revitaliseringsproject Bloemenkamp uit te voeren. Voorgesteld wordt het investeringskrediet bij de	nee	107.645	82.645	16.302	0	91.343	82.645	8.698	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.									
<u>Vervanging speeltoestellen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we om de speeltoestellen in Angerlo te vervangen. De werkzaamheden zijn in juli 2024 afgerond. Voorgesteld wordt het investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	35.000	0	35.197	0	-197	0	-197	
<u>Reguliere vervangingen groen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van groen in Angerlo. Wij verwachten de werkzaamheden medio 2025 af te ronden. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	10.658	0	3.298	0	7.360	0	7.360	
<u>Impuls aantrekkelijk en uitnodigend groen Angerlo</u> Beschikbaar gesteld in IBOR, vanuit de ambitie 'aantrekkelijk en uitnodigend voor iedereen'. Dit investeringsbudget gebruiken we voor nieuwe (diverse) beplanting in Angerlo. Deze werkzaamheden zijn in 2024 afgerond. Voorgesteld wordt het investeringsbudget bij de jaarrekening 2024 af te sluiten.	ja	11.627	0	11.692	0	-65	0	-65	
<u>Reguliere vervangingen bomen Angerlo (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van bomen in Angerlo. Wij verwachten de werkzaamheden medio 2025 af te ronden. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget bij de jaarrekening door te schuiven naar 2025.	nee	7.941	0	0	0	7.941	0	7.941	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Hittestress maatregelen Angerlo (K) Beschikbaar gesteld in IBOR. Dit investeringsbudget gebruiken we voor de hittestress maatregelen in Angerlo. De werkzaamheden zijn in 2024 afgerond. Voorgesteld wordt het investeringskrediet bij de jaarrekening in 2024 af te sluiten.	ja	10.000	0	11.500	0	-1.500	0	-1.500	
Herinrichting park.plaatsen centrum/babberichseweg(K) Het parkeerterrein is aangepast en op 5 juli jl. weer opgesteld. In Q1 2025 wordt het groen aangeplant en daarna kan het project afgesloten worden.	nee	805.042	0	556.838	0	248.204	0	248.204	
Lathum (Koestraat): vernieuwen rioolstelsel etc. Het vernieuwen van rioolstelsel aan de Koestraat in Lathum zou medio dit jaar uitgevoerd worden. De werkzaamheden worden nu naar verwachting medio 2025 gerealiseerd. Voorgesteld wordt het investeringskrediet bij de jaarrekening 2024 door te schuiven naar 2025.	nee	30.979	0	2.243	0	28.736	0	28.736	
Grond Dorpsstraat 33 Angerlo De grond is in 2024 aangekocht. Dit actief kan worden afgesloten.	ja	202.500		202.500	0	0	0	0	
Pand Dorpsstraat 33 Angerlo Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn begin 2025 afgerond. Dit is iets later dan gepland. Na inrichting van het pand kan het pand in het 2e kwartaal van 2025 in gebruik worden genomen voor de huisvesting Oekraïners.	nee	450.500	260.178	430.882	0	19.618	260.178	-240.560	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
Brandweergarage Pannerden Per 01-11-2024 heeft de gemeente Zevenaar de brandweergarage terug gekocht van VGGM. Dit is bij de verkoop in 2013 contractueel overeen gekomen. De overnameprijs is vooraf bepaald op basis van de boekwaarde. Hiermee is destijds een btw voordeel behaald. De bijdrage aan VGGM is verlaagd en met dit vrijgekomen budget dekken we jaarlijks de afschrijvingslasten en exploitatielasten. De notariële overdracht heeft plaatsgevonden en de aankoop is afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget af te sluiten bij de jaarrekening 2024.	ja	303.000		270.796	0	32.204	0	32.204	
Brandweergarage Pannerden (grond) Dit betreft de terugkoop van grond die destijds bij overdracht aan VGGM is vastgelegd. Aankoop is afgerond. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget af te sluiten bij de jaarrekening 2024.	ja			33.195	0	-33.195	0	-33.195	
Klimaatadaptieve mtrg Bloemenk, Schrijversh, Oud Z Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van 2025 ingezet. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven bij de jaarrekening 2024 naar 2025.	nee	0	0	0	0	0	0	0	
Klimaatadaptieve mtrg Lobith, Tolkamer, Pannerden Dit betreft een subsidie van de provincie. Deze wordt ingezet voor klimaatadaptieve maatregelen bij de revitaliseringsprojecten. Deze worden met ingang van	nee	0	0	0	0	0	0	0	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
2025 ingezet. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven bij de jaarrekening 2024 naar 2025.									
<u>Revitalisatie Nieuwstraat Pannerden (K)</u> Beschikbaar gesteld in IBOR en het raadsvoorstel "beschikbaar stellen investeringen voor de uitvoering van geplande vervangingen van de openbare ruimte". Dit investeringsbudget gebruiken we voor de vervanging van de Nieuwstraat in Pannerden. We verwachten deze werkzaamheden in 2025 af te ronden en het krediet bij de jaarrekening 2025 af te sluiten. Voorgesteld wordt dit investeringsbudget door te schuiven bij de jaarrekening 2024 naar 2025.	nee	43.977	0	22.956	0	21.021	0	21.021	
<u>Beregeningsinstallaties sportvelden(K)</u> Om het beregenen van de sportvelden effectiever en efficiënter uit te voeren is een investeringsbudget beschikbaar gesteld. De aanbesteding heeft in het eerste kwartaal van dit jaar plaatsgevonden. Gestreefd wordt naar een afronding van dit project in het derde kwartaal van 2025.	nee	372.679	65.219	374.771	65.219	-2.092	0	-2.092	
<u>Led verlichting sportvelden</u> In 2023 is besloten een investeringsbudget beschikbaar te stellen om sportaanbieders te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie door middel van het investeren in ledverlichting. De investering wordt uitgevoerd door Ataro BV en wordt afgerond en verantwoord in het derde kwartaal van 2025.	nee	-2.014	0	0	0	-2.014	0	-2.014	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
<u>Herstel dak en kozijnen basisschool de Bem</u> In juli 2023 is door de raad besloten om € 100.389 voor herstel van dak en kozijnen beschikbaar te stellen. Op voorschotbasis is € 50.000 beschikbaar gesteld. Het restant vindt na oplevering van het project plaats op basis van de daadwerkelijke uitgaven. De laatste werkzaamheden zijn in najaar 2024 afgerond en de verantwoording wordt opgesteld. Deze zal eind februari/begin maart worden opgestuurd naar de gemeente.	nee	50.260	0	0	0	50.260	0	50.260	
<u>Invest. duurzaamheidsmaatregelen eigen org. 2024(K)</u> Voor de investeringsbudgetten die reeds door de raad zijn toegekend (tot en met de begroting 2023-2026) biedt het transitiebudget vanuit het Klimaatplan de mogelijkheid om in deze gevallen toch duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Hiervoor is voor investeringen 2024 € 400.000 beschikbaar. Het transitiebudget is bedoeld als tijdelijke financiële steun met als doel dat budgethouders duurzame maatregelen omarmen en dient als aanvulling op het reeds beschikbaar gestelde investeringsbudget. Ondanks diverse inspanningen zijn tot nu toe twee verzoeken binnengekomen die gehonoreerd zijn. Deze moeten nog verder uitgewerkt worden.	nee	344.500	0	0	0	344.500	0	344.500	
<u>Voorbereidingskrediet Dijkweg e.o. Oud-Zevenaar</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd	nee	100.000	0	43.302	0	56.698	0	56.698	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.									
<u>Voorbereidingskrediet Reisenakker Zevenaar</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	nee	200.000	0	43.400	0	156.600	0	156.600	
<u>Voorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld A</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.	nee	200.000	0	43.014	0	156.986	0	156.986	
<u>Voorbereidingskrediet Groot Holthuizen Veld B</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor	nee	200.000	0	37.588	0	162.412	0	162.412	

	Afsluiten j/n	Krediet U 2024	Krediet I 2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Restant uitgaven 31-12-2024	Restant inkomsten 2024	Saldo krediet 31-12-2024	Status
een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties. Voor het gebied wordt op dit moment een stedenbouwkundig plan alsmede een grondexploitatie opgesteld.									
<u>Voorbereidingskrediet Witte Kruis e.o. Babberich(K)</u> In de raadsvergadering van 20 december 2023 is voor een vijftal locaties een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Deze bedragen zijn aangevraagd vooruitlopend op een door de raad vast te stellen grondexploitatie en zullen te zijner tijd worden ingebracht in de nog op te stellen grondexploitaties. De fasering van de ontwikkeling van dit gebied is gericht op 2032, waardoor de inhoudelijke doorvertaling in de loop van 2025 zal plaatsvinden.	nee	200.000	0	34.342	0	165.658	0	165.658	
<u>Aankoop pand Stationsplein 4 Zevenaar(K)</u> Het pand is in 2024 aangekocht door de gemeente. De verbouwwerkzaamheden zijn begin 2025 afgerond. Dit is iets later dan gepland. Na inrichting van het pand kan het pand in het 2e kwartaal van 2025 in gebruik worden genomen voor de huisvesting Oekraïners.	nee	1.675.780	776.860	1.530.484	0	145.296	776.860	-631.564	
<u>Grond Stationsplein 4 Zevenaar</u> De grond is in 2024 aangekocht. Dit actief kan worden afgesloten.	ja	50.220	0	50.220	0	0	0	0	

OVERZICHT RESERVES

Algemene reserve(s)					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9000	Algemene reserve	40.957	1.129	3.219	38.867
Totaal algemene reserve(s)		40.957	1.129	3.219	38.867

Bestemmingsreserves					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9005	Centrummanagement	34	0	34	0
9010	Uitvoeringskosten TOZO	202	0	0	202
9013	Nazorg complexen grondexploitaties	115	0	115	0
9017	Afval	463	92	299	256
9018	Riolering	581	238	175	644
9031	Bestemmingsplannen	51	0	51	0
9047	Onderhoud gebouwen	66	0	0	66
9054	Duurzaamheid	1.459	0	91	1.368
9056	Woningbouw	2.850	0	753	2.097
9058	Achterstand groen	814	0	427	387
9059	Advies en begeleiding project A12/A15	500	0	6	494
9060	Tijdelijk energiefonds (voorheen noodfonds)	1.929	0	1.929	0
9073	Opvang en begeleiding Oekraïners	0	230	0	230
Totaal bestemmingsreserves		9.063	560	3.878	5.744

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
Nummer Naam		Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
9006	Revitalisering Tatelaar fase 2	500	0	0	500
9007	Werkzaamheden gemeentehuis	505	0	13	492
9012	Snelfietsroute F12	393	0	1	393
9027	Balansverkorting	131	0	5	125
9028	Onderwijshuisvesting	270	0	10	261
9029	Basisschool 't Scathe	1.893	0	59	1.834
9034	De Cirkel/De Duim	579	0	28	551
9035	Sportvelden RKPSC	60	0	9	51
9036	Fietspad Geitenwaard	100	0	0	100
9037	Herinrichting Tengnagelwaard	50	0	1	48
9038	Speelvoorzieningen kinderen met beperking	100	0	0	100
9039	Brede Blik Giesbeek	1.081	0	72	1.009

Bestemmingsreserve afschrijvingslasten					
9040	Verbouw nieuwbouw gemeentehuis	1.017	0	81	936
9051	Herinrichting Muldershof	565	0	0	565
9052	Herinrichting Markt Zevenaar	375	0	0	375
9053	Vervangende nieuwbouw Tamboerijn/de Wissel	6.500	0	0	6.500
9055	Herontwikkeling Bizetstraat 1 Zevenaar	166	0	0	166
9057	Sportaccommodaties	1.235	0	77	1.158
9061	Ledverlichting sportterreinen	760	0	0	760
9062	Beregeningsinstallatie sportvelden	0	307	0	307
9064	IHP 2007 Lindehagen/Tamboerijn	0	275	0	275
9065	Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan	0	0	0	0
9066	Rioolcombi (kolkenzuiger)	0	400	0	400
9067	Vervanging hardware werkplekken	0	368	92	276
9068	Vervanging hardware werkplekken 2022	0	36	12	24
9069	Vervanging hardware werkplekken 2023	0	382	82	300
9070	Vervanging hardware werkplekken 2024	0	252	0	252
9071	Vervanging hardware werkplekken 2025	0	192	0	192
9072	Vervanging software centrale afsluiting parkeren	0	45	11	34
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten		16.280	2.257	550	17.987

OVERZICHT VOORZIENINGEN

Voorzieningen					
Nummer	Naam	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Eindstand
8002	Pensioenen wethouders	2.141	457	114	2.483
8004	Onderhoud gebouwen	2.138	839	838	2.138
8006	Openbare verlichting	206	32	57	181
8007	Wegen	3.328	2.273	2.925	2.675
8008	Bruggen	164	122	114	172
8009	Begraafplaatsen	96	10	0	106
8010	Riolering	5.276	297	121	5.452
8012	Aanspraken overstromingen Riverparc	132	11	143	0
8013	Wachtgelden wethouders	199	2	121	80
8014	Verlofsparen	216	109	20	306
8015	Voorziening regeling vervroegde uitkering (RVU)	52	140	0	192
8016	Sociaal plan	125	0	0	125
Totaal voorzieningen		14.073	4.291	4.454	13.910

OVERZICHT LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Vaste schulden 2024 door onderhandse geldleningen (x € 1.000)								
Nr	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van (laatste) aflossing	Rente-percentage	Restant-bedrag van de geldlening aan het begin	Opgenomen geldlening	Rente-bedrag	Aflossing	Restant van de geldlening 31-12-2024
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen								
179Z	7.500	2041	1,210	5.400	-	63	300	5.100
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen								
159Z	5.000	2029	3,989	1.200	-	48	200	1.000
160Z	4.000	2025	3,610	400	-	15	200	200
161Z*	9.000	2031	4,398	2.880	-	117	360	2.520
168Z	12.000	2038	4,450	5.700	-	245	400	5.300
170Z	6.000	2038	5,200	3.000	-	152	200	2.800
175Z	15.000	2033	3,100	7.500	-	209	750	6.750
176Z	10.000	2029	2,324	3.499	-	73	666	2.833
177Z	10.000	2030	1,340	4.666	-	59	666	4.000
178Z	10.000	2040	1,525	6.800	-	102	400	6.400
180Z	10.000	2026	0,914	10.000	-	91	-	10.000
183R	6.353	2031	5,765	2.820	-	154	287	2.533
185R	2.000	2032	4,810	599	-	29	66	533
186R	2.000	2033	4,890	998	-	46	80	918
187R	2.000	2028	4,750	400	-	19	80	320
189R	2.000	2036	3,900	866	-	31	66	800
190R	2.500	2041	4,100	1.501	-	61	84	1.417
191R	2.500	2043	3,270	1.668	-	53	85	1.583
194Z	15.000	2034	0,215	11.000	-	23	1.000	10.000
195Z	5.000	2025	-0,160	5.000	-	-8	-	5.000
196Z	5.000	2030	0,130	5.000	-	7	-	5.000
198Z	15.000	2044	2,600	-	15.000	31	-	15.000
				74.297	-	1.526	5.590	69.907
Openbare lichamen zoals Provincies, gemeenten en waterschappen etc.								
193Z	10.000	2038	1,330	7.500	-	94	500	7.000
197Z	20.000	2048	3,300	20.000	-	638	800,00	19.200
Totaal generaal				108.397	15.000	2.352	7.190	116.207

* Vaste geldlening verstrekt door de Waterschapsbank die begin 2009 is verpand aan De Nederlandse Bank (DNB)

OVERZICHT GRONDEXPLOITATIES

Overzicht boekwaarden grondexploitaties (x € 1.000)

Bestemmings plan / onder handen werken:	Boek- waarde 1-1- 2024	Grond- aanko- pen	Sloop- en milieu- kosten	Bouw-/woon rijpma-ken en kunstwerken	Aandeel rente	VTU- en plankosten	aandeel alg. en zakelijke lasten	grond- verkoop incl. overige opbreng- sten	afwaar- dering boek- waarde	Overige expl. opbr. minus kosten	Afsluiting (deel) grex	Tussen- tijdse winst- neming	Boek- waarde 31-12-2024 excl. verlies voorziening	Verlies- voorzie- ning 31-12- 2024	Boekwaarde 31-12- 2024 incl. verlies voorziening
Waaijakkers	47				1	78							126		125
Mercurion	-379				-4	11							-373		-373
Zevenaar-Oost woningen	31.528			1.653	368	485		-3.564		-427	2.034		32.077	-32.041	36
Zevenaar-Oost bedrijven	512			659	6	534	105			-140			1.675	12.690	14.366
Middag Oost & Zwanenwaay	3.710			282	43	55	1	-482		-60			3.549	-3.703	-154
Vestersbos	0	1.331				73							1.404	-512	892
Vastgoed locaties	887		65	2	10	86							1.052		1.052
Businesspark 7Poort II	-	11.084	11			910				-27			11.978		11.978
Totaal	36.305	12.415	76	2.596	424	2.232	106	-4.046	-	-654	2.034	-	51.488	-23.566	27.922

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA)

Specifieke uitkeringen worden verantwoord via SiSa volgens de Financiële Verhoudingswet. De informatie wordt hiervoor in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstr ekker	Uitkerin gcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/03</i>	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	
			8	42	Ja	Ja	Ja	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten				

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>
			€282.614	€ 647.639			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen

			<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			€3.128	€30.868	€28.552	€146.464	€14.776	€79.396
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>	
			€49.392	€49.392	€0	€ 0	€378.462	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i>	Eindverantwoordig (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i>				

			Indicator: C62/01	Indicator: C62/02				
			€ 9.926	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: C92/01	Indicator: C92/02	Indicator: C92/03	Indicator: C92/04	Indicator: C92/05	
			€ 45.035	€ 0	4	282	39	
OCW	D8	Onderwijsachterstanden beleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten				Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05		

			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 579.547	€ 325.211	€ 13.569	€ 0	€ 762.296	€ 1.087.359
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording informatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
				Bedrag		Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1						

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	
			€ 200.000	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i>
			€ 0	€ 260.994	€ 60.994	Nee

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoording sinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/r eferentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
		1	SB240052	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 100.000	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 100.000

			2	SB240053	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 52.000	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 52.000
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
			1	Nee					
			2	Nee					
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>		
				€ 0	€ 48.106	€ 28.376	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		

			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08	
		1	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0		
		2	112 Inrichten van een schoolzone door snelheidsbeïnvloedende maatregelen aantal in st	Nee	1		
		3	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	1		
		4	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0		

			5	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	5		
			6	118 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	0		
			7	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in st	Nee	0		
			8	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Nee	0		

			9	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Nee	0			
			10	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats aantal in st	Nee	0			
			11	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Nee	0			
lenW	E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027		Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44/01	Aard controle R Indicator: E44/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/03	Aard controle R Indicator: E44/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/06
			1	31187648 / 5000006049	€ 0	€ 0	€ 16.302	€ 16.302	Nee

		Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/09	
1	31187648 / 5000006049	Toekenningsbes chikking specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 20021-2027, werkregio De Liemers / IenW / BSK-2023/8965	Nee		
		Kopie beschikingsnummer	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44/13
1	31187648 / 5000006049	Ja			

lenW	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	Besteding (jaar T-1)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E81/01	Aard controle R Indicator: E81/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/04	
				€ 25.000	€ 25.000	Ja	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	

			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
		1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0			
		2	333 As-verspringing aantal in Stuks	Nee	0			
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Beschikkingnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Totale besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E87B/03	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) Aard controle R Indicator: E87B/05	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06

		1	030004 Provincie Overijssel	Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	€ 63.463	€ 365.874	€ 39.337	€ 317.622	
			Kopie beschikkingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08					
		1	Project Zoetwatervoorziening Oost Nederland Gemeente Zevenaar / S2023-0000975	Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 12.434.920	€ 342.995	€ 527.692	€ 1.891	€ 38.307	€ 1.266
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangto eslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)

			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 27.265	€ 1.723	€ 0	€ 1.273.850	€ 4.035	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 3.125	€ 792	€ 6.154	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 62.091	€ 1.818	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.744	€ 170	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.723	€ 202	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 148	€ 147	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 9.376	€ 2.390	€ 158	
6	Totaal		€ 0	€ 0	€ 9.376	€ 73.096	€ 2.495	
	Kopie regeling		Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
6	Totaal	0	0	N.v.t.			
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>		

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>	Gemeente <i>Aard controle D2</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i>		

			Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G10/03</i>	
			€ 472.007	€ 0	Ja	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>
			€ 68.465	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>			
			€ 514.075	€ 795.571			

			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/08</i>
		1	1.3 - Onderhoud	€ 36.706	€ 36.706	€ 0	€ 0	
		2	2.3 - Beheer en exploitatie	€ 758.865	€ 0	€ 758.865	€ 0	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering , cultuurparticipatie en de sociale basis 2023- 2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 40.098	€ 38.492	€ 76.984	Ja	Ja

			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 274.516	€ 327.517	€ 432.514	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachtersta nden	€ 61.689	€ 32.040	€ 64.145	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 49.352	€ 37.972	€ 74.932	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 15.423	€ 8.842	€ 29.569	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 53.978	€ 2.520	€ 26.370	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 146.512	€ 171.142	€ 287.536	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 30.844	€ 0	€ 0	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 7.711	€ 0	€ 7.402	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 111.041	€ 108.069	€ 194.529	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 30.844	€ 29.609	€ 48.275	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 30.844	€ 2.000	€ 24.000	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 29.303	€ 0	€ 4.896	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 7.711	€ 7.711	€ 15.113	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 22.517	€ 27.787	€ 27.787	Ja	Ja

			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: H30/07</i>					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA- doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinform atie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>				
			<i>Indicator: H35B/01</i>	<i>Indicator: H35B/02</i>				
		1	060202 Gemeente Arnhem	€ 453.548				
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)

		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	Aard controle D2 Indicator: J32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
		1 SUVIS21-2-02232631		€ 0	€ 0	Ja		Nee
		Kopie Beschikkingsnummer/ Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Aard controle D2 Indicator: J32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09				
		1 SUVIS21-2-02232631	N.v.t.					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparen de voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/06</i>
			361	€ 39.919	€ 321.700	121	€ 13.380	€ 28.383
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.		Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/09</i>			
			482	€ 0	€ 0			

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			4.938	4.942	0	0	482	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a

			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03475266	€ 0	0	0	0	€ 0
			2 LAI24-03762864	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparen de isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>			
			1 € 0	€ 0	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)

						Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J209/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/04</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: J209/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/06</i>
1		RHA2023-03517660		Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	€ 0	€ 0	€ 0	0
		Kopie Projectnaam		Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/09</i>	<i>Aard controle R.</i> <i>Indicator: J209/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J209/11</i>		
1		Ontwikkeling flexwoningen Reisenakker te Zevenaar	0		Nee	Nee	Nee	

KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: K28/01	Indicator: K28/02	Indicator: K28/03	Indicator: K28/04	Indicator: K28/05	Indicator: K28/06
			€ 50.000	€ 236.741	€ 120.578	€ 621.776	€ 112	€ 112
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t.						
		Indicator: K28/07						
		Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
		€ 4.323.558	€ 227.368		€ 2.291.980	€ 38.271	€ 191.967
	Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
				Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09			
	<i>Aard controle R Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11</i>		
	€ 17.494	€ 16.100	€ 7.560	€ 7.099.178	€ 15.134.177		

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

De controleverklaring zal worden toegevoegd aan het accountantsverslag van Baker Tilly.

Accountantsverslag

Gemeente Zevenaar
Boekjaar 2024

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Onderwerp: Accountantsverslag 2024
Kenmerk: 2506-02462\0089846
Datum: 5 juni 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van gemeente Zevenaar, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 4 oktober 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag 2024 aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden.

Wij hebben u op 5 juni 2025 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. De inhoud van deze rapportage is in de vergadering van de auditcommissie op 3 juni 2025 nader toegelicht.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) B.V.

drs. W.W.L.A. Wentink RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Financiële positie
4. Belangrijkste bevindingen
5. Bevindingen interne beheersing
6. Overige onderwerpen
7. Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Wij hebben bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring verstrekt.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijkt één ongecorrigeerde fout inzake het woonplaatsbeginsel in de jeugdzorg. Deze ongecorrigeerde fout blijft ruim onder de goedkeuringstolerantie.

Wij hebben bij de controle van de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) geconstateerd. Daarnaast merken wij op dat het aantal te verantwoorden regelingen zich lijkt te stabiliseren. Ten opzichte van voorgaand jaar is het aantal te verantwoorden regelingen nagenoeg gelijk gebleven. (2023: 27 regelingen en 2024: 26 regelingen). Evenwel heeft het grote aantal regelingen wederom een extra inspanning van zowel de organisatie als van ons gevraagd.

De gemeente heeft er bewust voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit als gevolg van het uitblijven van de formele wijziging van de BBV en BADO in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze is invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de provincie en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat bij het controleproces op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. Er zijn natuurlijk wel verbeterpunten, deze nemen we in de evaluatie met de organisatie mee om zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren.

Bestuurlijke samenvatting

Het totaal van de rechtmatigheidsbevindingen van het college in 2024 komt uit op € 7,45 miljoen. Daarmee overschrijdt het college onder de door u vastgestelde verantwoordingsgrens. De bevindingen zien enerzijds toe op een overschrijding van de lasten en kredieten (€ 3,26 miljoen). Deze overschrijdingen zijn deels (€ 2,79 miljoen) passend binnen het beleid en de afspraken tussen raad en college. Daarmee zijn deze overschrijdingen als acceptabel aangemerkt. Anderzijds hebben de rechtmatigheidsbevindingen betrekking op het niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels (€ 1,87 miljoen) en het niet controleerbaar vastleggen van de wettelijke identificatieplicht bij de Wmo (€ 2,33 miljoen). Voorts is geconstateerd dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 een tweetal omissies bevatte. Deze zijn, in lijn met wet- en regelgeving toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording 2024. Wij adviseren u kennis te nemen van de toelichting die het college opgenomen heeft in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 in overeenstemming zijn met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2024 van de gemeente Zevenaar voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Inzake de kosten Jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente voor het vaststellen van de prestatielevering (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en Wmo een onzekerheid van € 668.000 respectievelijk € 200.000.

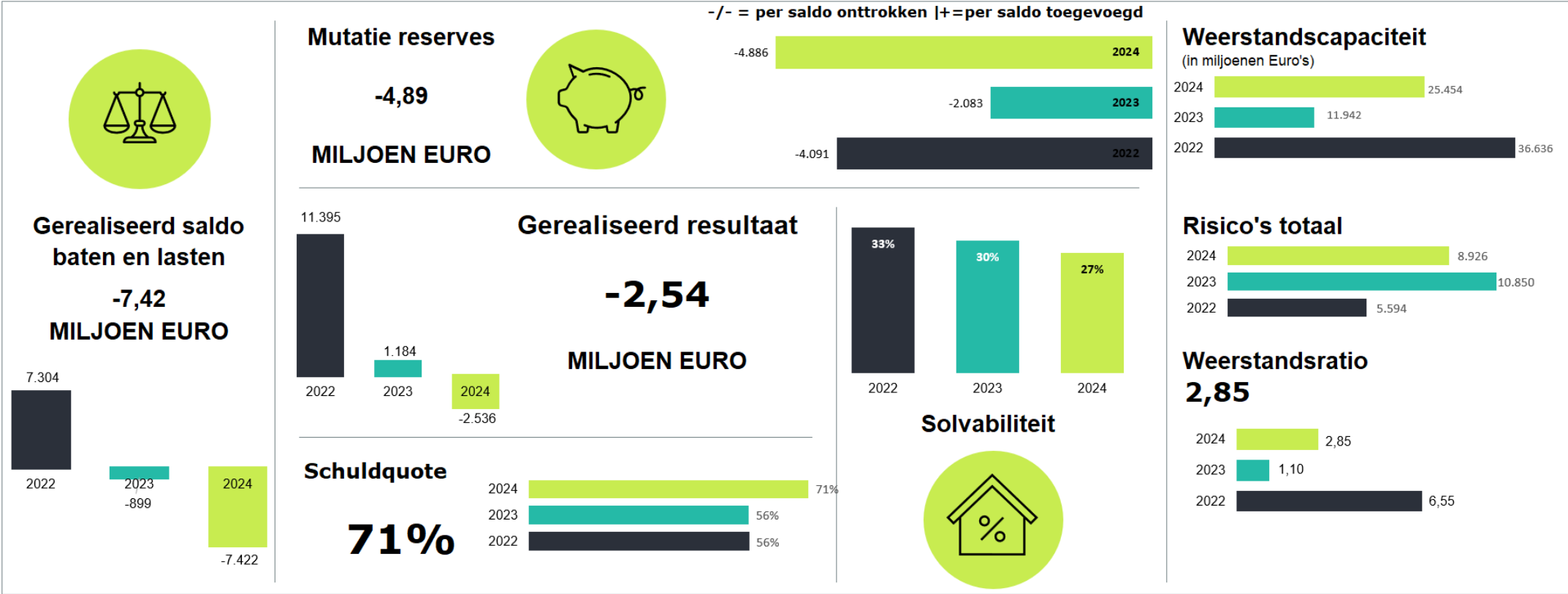
De gemeente heeft de totale kosten inzake de PGB budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Als gevolg hiervan bedraagt de inherente onzekerheid inzake het PGB-budget thans € 458.000.

Het boekjaar 2024 sluit met een financieel resultaat van € 2,54 miljoen (nadelig), waar dit in 2023 € 1,18 miljoen (voordelig) bedroeg. De totale vermogenspositie van de gemeente bedraagt € 60,1 miljoen (2023: € 67,5 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 27% (2023: 40%). De vermogenspositie is degelijk te noemen, wel signaleren we dat de gemeente dichtbij de door de provincie gehanteerde signaleringswaarde van 20% komt. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de weerstandscapaciteit als uitstekend kan worden gewaardeerd. De weerstandscapaciteit is ruim van voldoende omvang om de risico's te kunnen opvangen. Tot slot merken wij op dat de meerjarenbegroting in 2025 nog sluitend is, maar dat de gemeente voor de jaren daarna voor een forse uitdaging staat. De gemeente heeft reeds actie ondernomen: in november is het raadsbesluit Financieel gezonde toekomst genomen, waarin de uitgangspunten voor de benodigde ombuigingen in zijn opgenomen.

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen, waaronder de verplichte bijlage inzake SiSa en de taakvelden.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 4 oktober 2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.766.000. Het materialiteitspercentage van 1% sluit aan op het door de gemeenteraad de voorgeschreven maximale goedkeuringstolerantie.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.766.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5.298.000

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Verantwoordingsgrens	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 5.298.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening vastgesteld op 25 april 2025	€ 250.000

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van uw grondexploitaties (en dan specifiek de nieuw vastgestelde grondexploitaties Businesspark 7Poort II en Vestersbos);
- Prestatielevering inkopen;
- Onterechte batchbetalingen als gevolg van onjuiste mutaties van de crediteurenstamgegevens waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord;
- Onterechte handmatige betalingen waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord;
- Wet Normering Topinkomens;
- Prestatielevering sociaal domein;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels;
- Het risico dat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geen getrouw beeld geeft doordat onrechtmatigheden onvolledig zijn verantwoord in de rechtmatigheids-verantwoording ten aanzien van het onderdeel

aanbestedingsrechtmatigheid.

Uitkomsten

Wij hebben bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring voor de getrouwheid afgegeven.

Uit onze controle blijkt één ongecorrigeerde getrouwheidsfout. Deze komt voort uit de dossiercontrole op de Jeugdwet dossiers. Het hiermee gemoeide (geëxtrapoleerde) bedrag is € 370.000. Deze fout blijft ruim binnen de goedkeuringstolerantie voor fouten van € 1.766.000.

Voorts zijn er onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties in het sociaal domein van in totaal € 1.326.000. De achtergrond van deze onzekerheid lichten wij toe op pagina 32 van dit verslag. Evenwel blijven deze onzekerheden ruim binnen de door u gestelde goedkeuringstolerantie van € 5.298.000.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Wij merken daarbij op dat onze werkzaamheden niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. Onze rapportage naar aanleiding van de interimcontrole (managementletter) bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter opgesteld. De managementletter hebben wij op 13 januari 2025 besproken met de portefeuillehouder en daarna in definitieve vorm uitgebracht. De managementletter hebben we besproken met de auditcommissie op 6 februari 2025.

De interne beheersing kent geen significante tekortkomingen, maar wij zien dat de organisatieontwikkeling de mogelijkheid geeft om (noodzakelijke) verbeterlagen in de interne beheersing te maken.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2024 bevat, gelijk aan voorgaand jaar, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Hierna wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controleaanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Frauderisico - Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt

Het college dan wel het management bevindt zich vanuit haar rol binnen de organisatie in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het op basis van hiërarchie in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn

om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Dit risico ziet in onze optiek met name toe op het verschuiven tussen verschillende budgetten. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Frauderisico - Het risico dat inkoopfacturen niet in overeenstemming zijn met de geleverde prestatie omdat de prestatie niet is ontvangen

Wij hebben vastgesteld dat binnen het gemeentelijke proces inkopen geen sprake is van een functiescheiding tussen prestatieakkoordverklaarder en budgethouder. Hierdoor bestaat het risico dat lasten niet nauwkeurig zijn verantwoord, omdat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie of de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een statistische steekproef op basis van een hoger risicoprofiel waarbij voor elke waarneming op basis van onderliggende stukken is vastgesteld dat de prestatie (zowel de prijs component als de hoeveelheid component) onderbouwd is.

Frauderisico - Het risico dat handmatige betalingen uitgevoerd worden aan niet-rechthebbenden

Dit risico ziet toe op handmatige betalingen waarbij betalingen niet via de reguliere crediteurenadministratie en de daaruit voortvloeiende betaallijsten gedaan worden, maar waarbij handmatig bankrekeningnummers worden ingevuld. Hierdoor bestaat de gelegenheid om via handmatige betalingen bewust betalingen aan onjuiste bankrekeningnummers te doen om zo gelden aan de organisatie te onttrekken.

Met betrekking tot het uitvoeren van handmatige betalingen hebben wij gegevensgerichte deelwaarnemingen op de handmatige betalingen

uitgevoerd. Hierbij hebben wij vastgesteld dat het juiste bedrag volgens de factuur betaald is aan het juiste bankrekeningnummer.

Frauderisico - Het risico dat batchbetalingen uitgevoerd worden aan niet-rechthebbenden als gevolg van onrechtmatige mutaties van de crediteurenstamgegevens

De gemeente beschikt over een collegiale toetsing van mutaties van crediteurenstamgegevens waarbij gebruikt gemaakt wordt van een tweede externe bevestiging om de juistheid van de mutatie te verifiëren. Wij hebben vastgesteld of voor de mutaties in boekjaren 2023 en 2024 deze collegiale toetsing heeft plaatsgevonden. Wij hebben hierbij geen onverklaarde wijzigingen geconstateerd.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd en maar beschikt nog niet over een volledige interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd zijn om deze frauderisico's te mitigeren.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of management.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Voor gemeenten geldt dat vanwege de onbegrensde leencapaciteit bij de BNG (en daardoor altijd aanwezige liquiditeit) per definitie geen onzekerheid kan bestaan over de continuïteitsveronderstelling. Naast feitelijke discontinuïteit is ook de mate waarin de gemeente zelfstandig en autonoom (financieel) beleid kan voeren

een belangrijke veronderstelling. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Zevenaar voor 2025 over een structureel sluitende begroting beschikt. De provincie Gelderland heeft in haar schrijven van 30 januari 2025 de gemeente onder regulier (repressief) toezicht geplaatst. Wij delen de zorg van de provincie over de tekorten die vanaf 2026 geraamd zijn, maar hebben ook vastgesteld dat de gemeente onder het motto van Financieel gezonde toekomst druk doende is om de noodzakelijke ombuigingen vorm te geven. Verder merken wij op dat het weerstandsisico geen reden tot twijfel geeft of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking “Corruptie, werkzaamheden van de accountant” verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. De gemeente Zevenaar beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- De gemeente Zevenaar heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van steekproeven vaststellen of voor alle inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van steekproeven vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente de prijs op een markconforme wijze tot stand is gekomen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Financiële positie

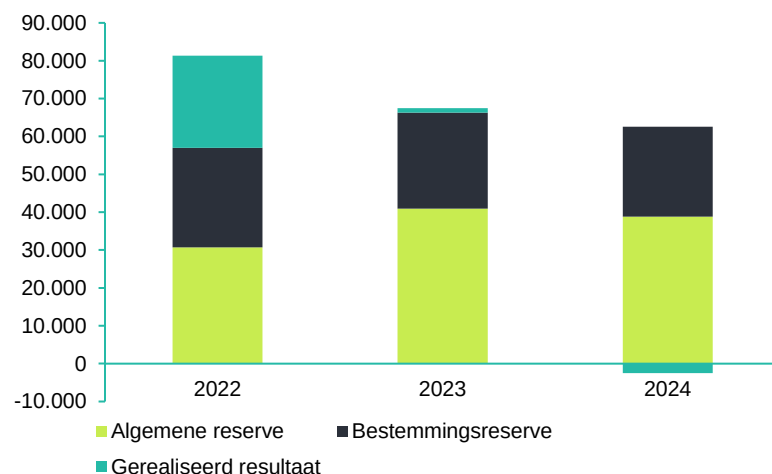

3. Financiële positie

Vermogenspositie

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2024 volgens de jaarrekening € 60,1 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves (exclusief resultaat) ter hoogte van € 62,6 miljoen is € 38,9 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gedaald met € 2,1 miljoen. Per saldo is gedurende 2024 € 4,9 miljoen onttrokken aan de reserves. Het gerealiseerde resultaat in 2024 bedraagt € 2,5 miljoen (negatief).

Analyse van het resultaat

Het resultaat vóór mutaties in de reserves laat een negatief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 7,4 miljoen positief. In de primitieve begroting was rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 3,4 miljoen.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hierna opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat ("gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten" en "gerealiseerde resultaat") weer over de jaren 2022 tot en met 2024.

3. Financiële positie

Wij constateren dat in meerjarenperspectief de operationele resultaten (gerealiseerd saldo van baten en lasten) een negatieve trend vertonen. De gerealiseerde resultaten vanaf 2022 vertonen eenzelfde trend, waarbij verder opvalt dat ieder jaar, gedurende het jaar, meer uit de reserves wordt onttrokken dan wordt toegevoegd met als gevolg dat het eigen vermogen dus ook afneemt.

Ravijnjaar

Vanaf 2026, het zogeheten ravijnjaar, dreigt een groot financieel tekort voor Nederlandse gemeenten. Het dwingt gemeenten tot moeilijke keuzes: vasthouden aan bestaande taken en voorzieningen of ingrijpende hervormingen doorvoeren.

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft.

De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet daarbij dan wel, naar het oordeel van de toezichthouder, voldoende zijn.

Voor boekjaren 2025-2028 is in de meerjarenbegroting een negatief operationeel resultaat tussen de € 4,6 miljoen en € 7,6 miljoen begroot. De begrote resultaten in de meerjarenbegroting 2025-2028 laten voor 2026 en verder daarmee geen structureel sluitende saldo zien. De gemeente is druk doende om onder het motto van een Financieel gezonde toekomst mogelijke maatregelen in beeld te brengen. Op 6 november 2024 heeft de raad besloten over de kaders c.q. uitgangspunten waarbinnen dit vorm moet krijgen. Het uitgangspunt van het programma is dat uiterlijk de begroting 2029 sluitend is. Wellicht ten overvoede merken wij op dat het van belang is om realistische doelstellingen te formuleren en daarnaast de realisatie van de ingerekende besparingen goed te monitoren en waar nodig tijd bij te sturen.

3. Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetal	Gemeente		Landelijk	
	2024	2023	2024*	2023
Netto schuldquote	71%	56%	57%	38%
Netto schuldquote gecorrigeerd	60%	46%	51%	32%
Solvabiliteit	27%	30%	35%	39%
Grondexploitaties	17%	10%	7%	6%
Belastingcapaciteit	88%	87%	101%	100%
Structurele exploitatieruimte	-1,7%	-1,5%	2,0%	3,3%

* = op basis van begroting

We constateren dat de financiële kengetallen van de gemeente Zevenaar op alle punten minder goed zijn als het landelijke gemiddelde. Enige uitzondering hierop is de belastingcapaciteit.

Het kengetal **schuldquote** is gestegen ten opzichte van 2023, hetgeen een verslechtering moet worden gezien. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor de schuldquote geldt een signaalwaarde van 130 en bij percentages tussen de 100 en 130 is voorzichtigheid gevraagd. De schuldquote van de gemeente Zevenaar blijft ruim onder de signaalwaarden.

3. Financiële positie

De **solvabiliteit** neemt af naar 27% in 2024. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Aan de bovenkant oordeelt het VNG dat een solvabiliteit boven de 50% als zeer goed aan te merken is. De gemeente Zevenaar kent derhalve een solide financieringspositie.

Het kengetal **grondexploitaties** geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De zichtbare stijging wordt veroorzaakt doordat in 2024 twee nieuwe majeure projecten (Vestersbos en Businesspark 7Poort II) in exploitatie zijn genomen.

Het kengetal **belastingcapaciteit** laat de lastendruk in de gemeente Zevenaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2024 lager ligt dan het landelijke (begrote) gemiddelde, hetgeen als positief moet worden gezien.

Op basis van het kengetal **structurele exploitatieruimte** blijkt dat er structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Op basis van de begroting 2025-2028 komt dit cijfer volgende jaren onder druk te staan en de verwachting is dat het zal bewegen tussen -2,8% en -4,4%.

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Op de volgende pagina is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is opgebouwd vanuit de algemene als reserve, waar vervolgens ook al de verwachte (nadelige) resultaten van de boekjaren tot en met 2029 in zijn verrekend.

3. Financiële positie

X € 1.000	2024	2023	2022
Weerstandscapaciteit	€ 25.454	€ 11.942	€ 36.636
Risico's	€ 8.926	€ 10.850	€ 5.594
Weerstandratio	2,85	1,10	6,55

Ten opzichte van 2023 zijn de door de gemeente ingeschatte risico's in totale omvang gedaald van € 10,9 miljoen naar € 8,9 miljoen. Het aantal risico's is gelijk gebleven. Bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit neemt de gemeente enkel de risico's mee die een impact en/of kans hebben die leidt tot een bedrag van € 250.000.

De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico's zijn :

- Risico's samenhangend met de grondexploitatie (€ 2,7 miljoen, toegenomen t.o.v. 2023 met € 0,6 miljoen);
- Risico's samenhangend met de ontwikkeling van de Algemene Uitkering (€ 1,9 miljoen, gelijke omvang als voorgaand jaar);
- Risico's samenhangend met de Bylandse brug (€ 2 miljoen, gelijke omvang als voorgaand jaar);
- Risico's die samenhangen met de voortgang van de hervormingsagenda (€ 2,9 miljoen gelijke omvang als voorgaand jaar).

Er is sprake van een forse stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit in 2024 ten opzichte van 2023. In 2023 was er nog sprake van een behoorlijke daling ten opzichte van 2022.

Uw gemeente heeft vervolgens op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 8,9 miljoen (2023: € 10,9 miljoen).

De forse stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit en de daling van de benodigde weerstandscapaciteit leiden ertoe dat de ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2024 verbeterd is van 1,10 naar 2,85. Hiermee kwalificeert het weerstandsvermogen volgens uw eigen kaders als uitstekend.

Belangrijkste bevindingen

4. Belangrijkste bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Met het goedkeuren van een aanpassing van de Gemeentewet door de Eerste Kamer op 27 september 2022 is de verplichting voor de accountant om een oordeel te geven over rechtmatigheid uit de wet gehaald. Sinds voorgaand jaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening. In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college zelf verantwoording af over rechtmatigheid. Dit doet het college door zelf een oordeel te geven of de totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties in overeenstemming is met de door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Deze kaders liggen vast in de begroting en de gemeentelijke verordeningen alsook in bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

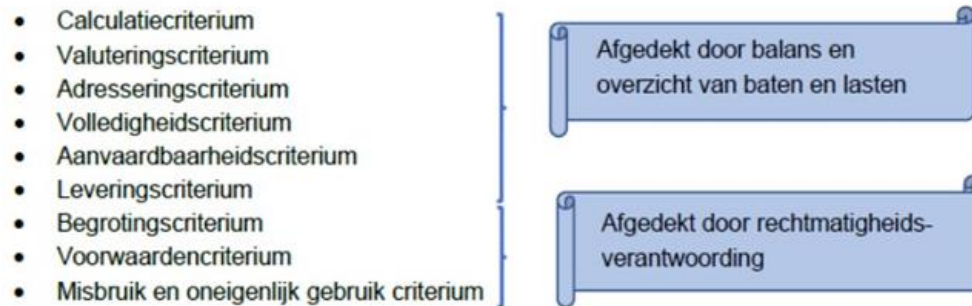
De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole en oordeelsvorming in de controleverklaring is echter nog altijd niet aangepast. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bevatten nog niet de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording.

De gemeente heeft er evenwel voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag. Dat is ook zo vastgelegd in de vigerende gemeentelijke financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) d.d. 25 april 2025. Op deze wijze heeft de gemeente invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt zo invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het college en de gemeenteraad, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 5.298.000) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd. Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten.

4. Belangrijkste bevindingen

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het college is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het college worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheids-verantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Begrotingscriterium

De rechtmatigheidsverantwoording bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van de gemeenteraad met het college. U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

4. Belangrijkste bevindingen

In de Kadernota rechtmatigheid beveelt de commissie BBV daarnaast aan dat het college de afwijkingen op het begrotingscriterium nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het college:

1. bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt en de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast;
2. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doorvoert die niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld en
3. als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot (3) en deze niet tijdig gemeld zijn.

Wij hebben vastgesteld dat er lastenoverschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting op 5 programma's zijn (€ 3.048.000). De overschrijdingen op de kredieten bedragen € 208.000. In de gemeentelijke financiële verordening is door u afgesproken met het college in welke gevallen een begrotings- of kredietoverschrijding acceptabel is. Op basis van de afspraken is, van de € 3.256.000 aan overschrijdingen € 2.787.000 als acceptabel aan te merken.

In 2023 zijn als begrotingsonrechtmatigheden enkel de kredietoverschrijdingen gemeld ad € 264.000. In de rechtmatigheidsverantwoording van 2023 is niet expliciet beschreven dat bij programmarekening 5 (Sport, cultuur en recreatie) en 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing) ook sprake is van een onrechtmatigheid van in totaal € 657.000. De totale onrechtmatigheid van 2023 komt daarmee op € 921.000. Op basis van afspraken die in de financiële verordening zijn opgenomen zijn de afwijkingen van € 657.000 bij de programmaoverschrijdingen acceptabel. De gemeente heeft dit in lijn met wet- en regelgeving goed toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid.

4. Belangrijkste bevindingen

In het door u vastgestelde normenkader is een inventarisatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving opgenomen. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaarden criterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft derhalve een spendanalyse uitgevoerd. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor twaalf gemeentelijke overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 1.873.000 niet de juiste procedure is gevolgd. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Voorts blijkt dat, in lijn met voorgaand jaar, voor een deel van de cliënten in

de Wmo, de wettelijk voorgeschreven identificatieplicht niet op een dusdanig manier is vastgelegd dat deze controleerbaar is. De gemeente heeft na de bevinding in voorgaand boekjaar de procedure hieromtrent aangepast en wij hebben vastgesteld dat die voor alle nieuwe verstrekte indicaties ook conform is uitgevoerd. De gemeente heeft evenwel besloten voor de reeds lopende indicaties voor aanpassing van de procedure geen herstelactie uit te voeren. Dat betekent dat de onrechtmatigheid naar verwachting elk jaar zal afnemen. Voor 2024 is de oude populatie gecontroleerd met een statistische steekproef. Op basis van extrapolatie van de bevindingen is de inschatting van de onrechtmatigheid € 2.326.000. Wij hebben vastgesteld dat dit juist in de rechtmatigheidsverantwoording op is genomen.

Overigens is de onrechtmatigheid met betrekking tot deze situatie voorgaand jaar gerapporteerd onder het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Op basis van de verduidelijkingen van de Commissie BBV in de Kadernota Rechtmatigheid 2024 is geconcludeerd dat dit eigenlijk onder het voorwaarden criterium moet. Het college heeft dit, in lijn met wet- en regelgeving, in de rechtmatigheidsverantwoording 2024 toegelicht.

4. Belangrijkste bevindingen

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Maar ook bij bijvoorbeeld het niet naleven van de termijnen van de subsidieverordening. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaarden criterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is dus hiervoor niet noodzakelijk.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om

overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaarden criterium. Het college heeft een Nota misbruik en oneigenlijk gebruik vastgesteld. Deze is 31 mei 2023 door de raad vastgesteld. Het college heeft een uitspraak gedaan in hoeverre het M&O-beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Hieruit zijn geen zaken naar voren gekomen die gerapporteerd moeten worden.

Gezien het feit dat de bevindingen inzake begrotingsrechtmatigheid (€ 3.256.000) en het voorwaarden criterium (€ 4.198.000) gezamenlijk boven de verantwoordingsgrens uitkomen heeft het college terecht geconcludeerd in de rechtmatigheidsverantwoording dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens van € 5.298.000.

4. Belangrijkste bevindingen

Grondexploitatie

Ten opzichte van 31 december 2023 is de balanswaarde van de post onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie gewijzigd van € 16,7 miljoen naar € 27,9 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2024 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	16.692	25.582
Investerings	17.849	7.196
Grondverkoop en overige opbrengsten	-4.700	-16.443
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	2.034	81
Mutatie verliesvoorziening	-3.953	275
Boekwaarde per 31 december	27.922	16.692

Verliesvoorziening

De voorziening verlieslatende complexen is ten opzichte van 2023 met € 4,0 miljoen toegenomen. Deze toename ziet grotendeels toe op een verslechtering van het verwachte resultaat bij Zevenaar-Oost bedrijven en

woning van circa € 3,6 miljoen.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op diverse schattingen en aannames. Deze leiden tot geraamde nog te maken kosten voor de grondexploitaties binnen de gemeente Zevenaar van € 75,4 miljoen en nog te realiseren opbrengsten van € 117,8 miljoen. Een belangrijk deel daarvan (58% van de nog te maken kosten en 59% van de nog te realiseren opbrengsten betreft complex Businesspark 7Poort II dat in 2024 in exploitatie is genomen.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is, zoals gesteld, voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

4. Belangrijkste bevindingen

Kostenstijging

In de actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2025 is voor de planontwikkelingskosten een kostenstijging van 4% opgenomen voor 2025, 3% over 2026, 2,5% over 2027 en voor de resterende looptijd.

In de actualisatie per 1-1-2025 is voor de civieltechnische kosten een kostenstijging van 3% opgenomen voor 2025 en 2026 en 2,5% over 2027 en verder. De kostenstijging ligt in voor 2025, 2026 en 2027 in lijn met de benchmark.

Voor beide onderdelen geldt dat voor de middellange termijn (nu 2028 en verder) gaan benchmarks altijd uit van het meerjarig streefgemiddelde voor de inflatie: 2%. Voor de waardering van de huidige complexen is de impact van deze afwijking gering. Dat verandert op het moment dat de verkopen op Businesspark 7Poort II gaan lopen. Wij adviseren u, bij de actualisatie van de grondexploitaties voor het jaarwerk 2025 aan te sluiten voor middellange termijn bij het meerjarig streefgemiddelde voor de inflatie.

Opbrengstenstijging

Voor de woningbouw is voor de opbrengstenstijging rekening gehouden met

3% in 2025 en 2,5% voor 2026 en verder.

Voor de bedrijfskavels is per 1-1-2025 een opbrengstenstijging voor 2025 van 1% opgenomen alsook voor de gehele looptijd van de grondexploitatie. Een opbrengstenstijging van 1% is op basis van de benchmarks voor de jaren tot en met 2027 plausibel. Voor op de langere termijn is een opbrengstenstijging van 1% laag, maar ook hier is de financiële impact binnen onze bandbreedtes.

Ook voor de opbrengstenstijgingen geldt dat benchmarks voor de middellange termijn altijd uitgaan van het meerjarig streefgemiddelde van de inflatie.

Voor de levering van gronden aan de verschillende ontwikkelende partijen en die op dit moment in optie zijn of waar al overeenkomst aan ten grondslag liggen wordt uitgegaan van een index van 0%. Voor de gronden die de gemeente levert aan ontwikkelaars worden de indexen uit het contract opgenomen, aangezien de gemeente Zevenaar dit contractueel heeft vastgelegd is het uitgangspunt voor indexatie van de opbrengsten plausibel onderbouwd.

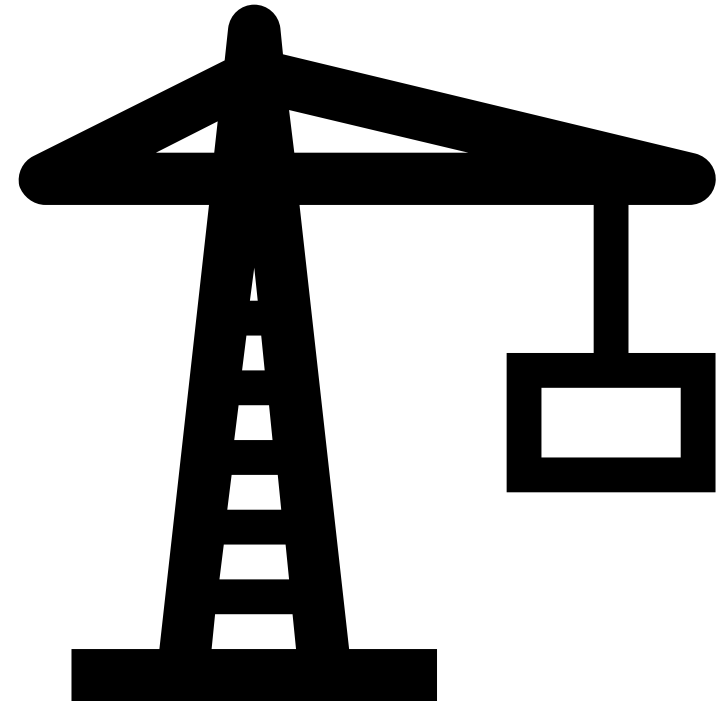
4. Belangrijkste bevindingen

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Rekenrente

De gemeente hanteert de omslagrente cf de nieuwe notitie Rente van de commissie BBV. De belangrijkste wijziging uit die notitie betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Tot en met 2023 was het alleen toegestaan om de werkelijke rente over het vreemd vermogen (naar rato) toe te rekenen aan de grondexploitaties. Nu wordt geen onderscheid meer gemaakt in het BBV tussen grondexploitaties en de rest van de activa. Voor gemeente Zevenaar is de omslagrente voor 2024 bepaald op 1,17%.

4. Belangrijkste bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Zevenaar voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken in sommige gevallen zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	RSD de Liemers	Mandatering
Jeugdwet Zin	Zelfstandig	n.v.t.
Wmo Zin	Zelfstandig	n.v.t.
Pgb's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering

Uitkeringen (Participatiewet)

De taken rondom de Participatiewet laat uw gemeente door RSD De Liemers uitvoeren. Om vast te stellen of de uitkeringen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verantwoord hebben wij kennis genomen van de uitkomsten van de controles van de accountant van de RSD uitgevoerd.

Jeugdwet en Wmo - Zorg in natura

De uitvoering van deze taken vindt plaats binnen de gemeente. Hiervoor zijn zorgleveranciers gecontracteerd, die in opdracht van de gemeente zorg leveren aan cliënten. De verantwoording van de daaruit voortkomende lasten vindt plaats in de jaarrekening van de gemeente, waardoor ook de eindverantwoordelijkheid voor de controle van de prestatielevering uiteindelijk bij de gemeente berust. De gemeente is echter niet de prestatieafnemer. Met de (grote) zorgaanbieders is daarom afgesproken dat zij op basis van het controleprotocol van Ketenbureau i-Sociaal Domein (iSD) een controleverklaring verstrekken over de juistheid en volledigheid van de geleverde en gedeclareerde zorg in natura (hierna: ZIN) over het betreffende boekjaar.

Deze (goedkeurende) controleverklaringen heeft de gemeente nodig om zekerheid te krijgen dat alle gefactureerde zorg conform indicatie is geleverd en gefactureerd, voor de juiste prijs is gefactureerd en aan een inwoner van de gemeente is verstrekt.

4. Belangrijkste bevindingen

Ondanks de tijdige uitvraag van de controleverklaringen heeft uw gemeente nog niet van alle zorgaanbieders een controleverklaring ontvangen. Eveneens is niet bekend wanneer deze controleverklaringen wel beschikbaar zijn voor uw gemeente. Daarbij komt dat geen controleverklaringen worden ontvangen van aanbieders met minder dan € 125.000 omzet. Het voorgaande zorgt in de totale last uit hoofde van ZIN voor onzekerheden op het gebied van de juistheid en volledigheid (getrouwheid en rechtmatigheid) van de kosten inzake de levering van deze ZIN – jeugd en ZIN – WMO van € 668.000 respectievelijk € 200.000.

Deze onzekerheden wegen wij mee in ons oordeel bij de jaarrekening van de gemeente.

Als onderdeel van onze controle voeren wij ook dossiercontroles uit op de verstrekkingen uit hoofde van de Jeugdwet en de Wmo. Bij een van de steekproeven op de Jeugdwet is geconstateerd dat bij 1 dossier het woonplaatsbeginsel niet juist is toegepast. De lasten die door de gemeente Zevenaar verantwoord worden voor deze cliënt blijken voor rekening van een andere gemeente te moeten komen. Omdat de bevinding blijkt uit een

statistische steekproef moet met de bevinding een uitspraak over de gehele gecontroleerde massa gedaan worden. Dit komt voor deze bevinding neer op een geëxtrapoleerde fout van € 370.000. Wij hebben deze fout als ongecorrigeerd controleverschil meegewogen in ons oordeel. Evenwel blijft de fout ruim binnen de goedkeuringstolerantie. Derhalve beïnvloedt deze het uiteindelijke oordeel niet.

Eigen bijdrage Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Zevenaar heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2024 toereikend toegelicht in de sectie Niet in de balans opgenomen verplichtingen.

4. Belangrijkste bevindingen

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2024 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB bedragen op basis van de zogenaamde projectiebrief voor de gemeente Zevenaar blijven onder onze rapporteringstolerantie. Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevring ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen en omdat de gemeente Zevenaar niet aanvullend c.q. zelfstandig onderzocht heeft of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn, werken de onzekerheden door in ons oordeel bij de jaarstukken van de gemeente Zevenaar. Het hiermee gemoeide bedrag bedraagt € 458.000.

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder de staat van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingenesignaleerd.

4. Belangrijkste bevindingen

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de eisen vanuit het BBV.
Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse is een steeds belangrijker thema. In de paragraaf bedrijfsvoering besteed u aandacht aan deze onderdelen. Wij zien dit als een zeer positieve toevoeging.

4. Belangrijkste bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande

elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4. Belangrijkste bevindingen

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Voor 2024 geldt dat tijdelijk naar aanleiding van het vertrek van de griffier een griffier a.i. is aangesteld. Deze kwalificeert als topfunctionaris zonder dienstbetrekking en dient apart vermeldt te worden. Wij hebben vastgesteld dat dit juist heeft plaatsgevonden.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichting geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband)

overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

5

Bevindingen interne beheersing

5. Interne beheersing

Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2024 hebben wij op 17 januari 2025 een management letter uitgebracht. Deze hebben wij op 6 februari 2025 besproken met de auditcommissie.

Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

Wij hebben in onze management letter gerapporteerd dat wij geen significante tekortkomingen in uw AO/IC hebben geconstateerd. Afgelopen periode heeft voor de gemeente Zevenaar in het teken gestaan van de

organisatieontwikkeling. Wij zien dit als een ontwikkeling die bijdraagt aan de mogelijkheid om verdere verbeterlagen te maken in de interne beheersing.

Een adequate beschrijving en (zichtbare) werking van de interne beheersing vormt de basis voor de verbijzonderde interne controle en ons als accountant om te kunnen steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor de verbijzonderde interne controlefunctie meer naar een systeemgerichte controleaanpak kan verschuiven en bovendien minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. De focus komt zo te liggen op de juiste werking van het proces en minder op het achteraf vaststellen of er fouten zijn gemaakt. Kort gezegd: “gaat het goed?” in plaats van “is het goed gegaan?”. Op deze wijze kan de verbijzonderde interne controle ook nadrukkelijker een kwaliteit stuwende rol vervullen met een hoger niveau van interne beheersing tot gevolg. Een hoger niveau van interne beheersing maakt daarnaast de kans op fouten kleiner hetgeen de financiële stuurinformatie betrouwbaarder maakt en u daarmee in staat bent nog scherper en tijdiger bij te sturen, hetgeen met de huidige financiële uitdagingen belangrijker is dan ooit.

5. Interne beheersing

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Onze controle was en is niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen specifieke opdracht van het management ontvangen. Evenwel wordt IT een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekening-controle.

Wij hebben in dat kader het netwerk en de applicaties Key2Financiën en

Suites voor het sociaal domein bekeken. Wij hebben daarbij geconstateerd dat voor beide applicaties nog verbeteringen mogelijk c.q. noodzakelijk zijn op het onderdeel autorisatie. In beide applicaties is sprake van hoge rechten accounts en daarnaast ontbreekt een geformaliseerde functieautorisatie matrix met daaraan gekoppeld een periodieke zichtbare controle. Voor de financiële applicatie geldt daarnaast nog dat ook verbeteringen mogelijk zijn op wijzigingsbeheer. Hierbij kan het proces omtrent de implementatie van softwarewijzigingen nog verder worden aangescherpt.

Wij hebben het college geadviseerd deze zaken op te pakken. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT-omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of

er sprake is van mogelijk conflicterende diensten

- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

6. Overige onderwerpen

Aanpassing BADO en BBV

Op 16 april jl. is de aanpassing van Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gepubliceerd in de Staatscourant. Daarmee komt er een einde aan de imperfecte wet- en regelgeving, die ontstond met het aanpassen van de Gemeentewet. Met die aanpassing werd geen rechtmatigheidsoordeel meer van de accountant gevraagd. Ter vervanging zou in de jaarrekening van de decentrale overheden op grond van aangepaste wet- en regelgeving met ingang van 2023 een rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2024 en oordeelsvorming in de controleverklaring (BADO en BBV) was hierop echter nog niet aangepast.

In de aanpassing van BADO is echter nog een belangrijke wijziging opgenomen: de maximale goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden (dus samen 4%) wijzigt met ingang van boekjaar 2025 in een maximale goedkeuringstolerantie van 2% voor afwijkingen. Met afwijkingen worden zowel fouten als onzekerheden bedoeld. Daarnaast wijzigt ook de

grondslag voor de goedkeuringstolerantie van *lasten inclusief toevoegingen aan de reserves* naar *lasten exclusief toevoegingen aan de reserves*. De lat komt daarmee voor uw organisatie dus hoger te liggen.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt dat deze met ingang van 2025 maximaal 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves mag bedragen, waar dat in 2023 en 2024 nog maximaal 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves mocht zijn.

Om deze wijzigingen goed in de organisatie in te bedden adviseren wij u om te kijken of aanpassing van de financiële verordening, de controleverordening, het controleprotocol en het interne controleplan aan de orde is.

6. Overige onderwerpen

Duurzaamheidsverslaggeving: last of must have?

De eisen rondom duurzaamheidsverslaggeving (Corporate Sustainability Reporting Directive) voor bedrijven zijn de afgelopen jaren zeer actueel geworden. Hoewel op dit moment ter discussie staat welke bedrijven wanneer verplicht moeten gaan rapporteren, is de ontwikkeling echt ingezet.

Ongeacht de precieze kaders van de wettelijke verplichting onderkennen bedrijven dat rapporteren over hun prestaties rondom milieu (**E**nvironment), mensen (**S**ocial) en governance (**G**) ook aanzienlijke voordelen kan opleveren, zeker daar waar eindgebruikers of andere belanghebbenden hier grote waarde aan hechten. Voor de publieke sector gelden er nog zeker geen verplichtingen en de verwachting dat die er snel gaan komen is er ook niet. Tegelijkertijd vinden we het begrip 'duurzaamheid' terug in vrijwel elk coalitieakkoord, programmabegroting of jaarstukken. Ook zaken als de Regionale Energie Strategie (RES), Brede Welvaart en de relatie tussen inwoners en publiek bestuur ontbreken niet, stuk voor stuk onderdelen van ESG (Environment, Social, Governance). Het rapporteren ten aanzien van duurzaamheid is dus niet iets wat bij nul begint.

Onlangs hebben wij een webinar gehouden voor de publieke sector. Duurzaamheidsverslaggeving kwam hierin ook aan de orde. In dit webinar spraken Michiel Ellens, business developer decentrale overheid van de BNG, en David Zijlmans, partner Business Advisory van Baker Tilly, over dit onderwerp. Bij een poll onder de deelnemers aan het webinar blijkt dat van de populatie van gemeenten, waterschappen en provincies, 40% een zelfstandig programma duurzaamheid heeft opgenomen in de P&C documenten. In 26% van de aanwezige populatie wordt gebruik gemaakt van een paragraaf duurzaamheid. De overige 34% heeft geen specifiek onderdeel in begroting en jaarrekening opgenomen.

Michiel Ellens gaf aan dat de BNG, als belangrijke financier van de decentrale overheid, te maken heeft met de verplichtingen vanuit de EU om zorg te dragen voor sustainable finance/duurzame financiering. Dat betekent dat de bank ook inzicht moet hebben en inzicht moet verstrekken in haar jaarverslag of het geld dat als financiering beschikbaar wordt gesteld ook bijdraagt aan de doelstellingen van het verdrag van Parijs (zoals halvering van de CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990). Het zou zelfs zo kunnen zijn dat financiering van duurzame initiatieven goedkoper wordt en financiering van niet-duurzame initiatieven duurder wordt voor de decentrale overheid.

6. Overige onderwerpen

Kortom op korte of iets langere termijn zal de BNG (en dit geldt ook voor andere banken) inzicht willen krijgen in de duurzaamheidsprestaties van gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

David Zijlmans ging in op mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de duurzaamheidsprestaties in kaart te brengen. Hij riep daarbij op om selectief te zijn, zeker in het begin, start bij zaken die al meetbaar zijn en dus ook kunnen worden gerapporteerd. Maak ook gebruik van bronnen en data die al beschikbaar zijn. Wees daarbij alert dat een publieke organisatie enerzijds te maken heeft met de prestaties van de eigen organisatie, maar anderzijds ook de prestaties van het eigen areaal kan beïnvloeden door gerichte beleidsvorming. Landelijk zijn er meerdere initiatieven rondom duurzaamheidsverslaggeving door de decentrale overheid. Zo is er een

handreiking aangeboden aan de commissie BBV, de commissie BADO en het Ministerie van BZK. Wij hebben als Baker Tilly zelf een ESG Overheidskompas ontwikkeld, waarin wij onze expertise vanuit de rapporteringsverplichtingen voor het bedrijfsleven hebben ingezet om tot een overheidsvariant te komen. In dit ESG Overheidskompas komen ook de welbekende 3W-vragen aan de orde:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Zo sluit dit ESG Overheidskompas naadloos aan op de richtlijnen voor de programmabegroting en -verantwoording.

En dan wilt u natuurlijk nog het antwoord op de vraag: duurzaamheidsverslaggeving een last of een must have? – In onze overtuiging een must have voor de publieke sector. Daarbij uitdrukkelijk de kanttekening: stel alleen doelstellingen daar waar je ook significante invloed op kan uitoefenen, draag dan ook zorg voor de juiste brondata en stuur op basis van de uitkomsten. Dan is het een must have voor beleidsontwikkeling.

6. Overige onderwerpen

Grip op grote projecten

Grote projecten komen vooral voor bij (lokale) overheden: waterschappen, gemeenten, provincies. In een snel veranderende wereld beïnvloeden interne en externe factoren de uitvoering van grote projecten. Budgetoverschrijdingen en vertragingen liggen op de loer, maar met een sterke voorbereiding en strategische sturing zet je risico's om in kansen. Transparantie over je projectdoelen en (samen)werkprocessen geven je grip. De juiste strategische aanpak maakt grote projecten succesvol en toekomstbestendig.

In het kader van natuurlijk advies delen wij praktische inzichten met u om te zien hoe dit er in de praktijk uit ziet. In [dit praktijkverhaal](#) vertellen we over het omvangrijke Zeeuwse project 'Dijkversterking Hansweert', dat binnen tijd én budget wordt uitgevoerd.

Datagedreven werken

Naar aanleiding van onze interimcontrole hebben wij vanuit onze natuurlijke adviesfunctie met de gemeente gesproken over datagedreven werken.

Wij hebben geconstateerd dat de gemeente de afgelopen jaren een sterke basis heeft gelegd om datagedreven werken verder te ontwikkelen. Door dit bestuurlijk als speerpunt vast te leggen, onderstreept de organisatie dat zij data

als een belangrijk instrument ziet om beleid en uitvoering te versterken. Deze duidelijke koers biedt een goed vertrekpunt voor verdere professionalisering en groei.

Er zijn al belangrijke bouwstenen aanwezig. De datavisie is bestuurlijk vastgelegd, er is een datawarehouse ingericht en een vast datateam is verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van dashboards. In verschillende domeinen, zoals vergunningen en het sociaal domein, zijn dashboards ontwikkeld die de informatiepositie van de gemeente versterken. Binnen het thema duurzaamheid zijn de eerste stappen gezet richting dashboardontwikkeling, waarbij nog verder gewerkt wordt aan het inzichtelijk maken van de beschikbare data.

Daarnaast is er een model en stappenplan ontwikkeld om de informatiebehoefte binnen de organisatie gestructureerd op te halen en te concretiseren. Dit helpt om vooraf helder te krijgen wat het doel van het dashboard of dataproduct is, welke vragen beantwoord moeten worden en hoe de inzichten uiteindelijk gebruikt gaan worden. Zo ontstaat structuur in de aanpak en wordt voorkomen dat dashboards worden gebruikt zonder duidelijke toepassing of vervolg.

6. Overige onderwerpen

Deze werkwijze biedt niet alleen houvast, maar stimuleert ook dat de vraag centraal staat: eerst bepalen welk vraagstuk speelt en vervolgens kijken welke data en visualisaties nodig zijn. Dit vergroot de kans dat dataproducten daadwerkelijk bijdragen aan beleids- en uitvoeringvraagstukken en versterkt tegelijkertijd de samenwerking met de inhoudelijke teams. Door medewerkers vanaf de start te betrekken, wordt bovendien het draagvlak vergroot en neemt de kans op daadwerkelijk gebruik van de dashboards toe.

Ook op het gebied van data governance is een eerste belangrijke stap gezet. Door proceseigenaren te benoemen als data eigenaren wordt eigenaarschap georganiseerd en ontstaat een duidelijke basis voor verdere concretisering van rollen en verantwoordelijken rondom datakwaliteit en beheer.

Tegelijkertijd biedt deze basis volop kansen om door te ontwikkelen en datagedreven werken verder te verankeren in de organisatie. Op dit moment bestaat het data team uit een teammanager, een data-manager en een trainee. Het team is grotendeels belast met het operationeel houden van de bestaande dashboards en het uitvoeren van beheertaken. Door te investeren in extra capaciteit ontstaat ruimte om proactief bij te dragen aan beleidsontwikkeling, het vergroten van meetbaarheid daarvan en het initiëren van nieuwe

datagedreven initiatieven. Zo wordt niet alleen de afhankelijkheid van enkele functies verkleind, maar ontstaat ook meer continuïteit en wendbaarheid.

Daarnaast zien wij kansen om het gebruik van data en dashboards verder te verbreden binnen de organisatie. Op dit moment zijn deze producten vooral in gebruik bij medewerkers met een natuurlijke data-affiniteit, waardoor het gebruik kwetsbaar en persoonsafhankelijk is. Door meer aandacht te besteden aan de begeleiding en ondersteuning van medewerkers kan het gebruik worden vergroot en verbreed. Denk aan gerichte trainingen, praktische workshops, laagdrempelige inloophmomenten en 1-op-1 begeleiding. Juist door medewerkers te laten ervaren hoe data hen kan ondersteunen en werkprocessen kan vereenvoudigen, groeit het vertrouwen en wordt data daadwerkelijk onderdeel van het dagelijkse werk. Het delen van praktijkvoorbeelden en concrete successen kan hierbij een belangrijke rol spelen en anderen inspireren om ook datagedreven te gaan werken.

6. Overige onderwerpen

Belangrijk daarbij is dat data niet alleen worden ingezet voor het opstellen en monitoren van beleid, het onderbouwen van besluiten en het gericht inzetten van acties. Datagedreven werken raakt daarmee verschillende fases in het proces: van analyse en besluitvorming tot uitvoering, evaluatie en bijsturing. Door deze brede inzet ontstaat een krachtig instrument dat bijdraagt aan zowel de kwaliteit van keuzes als de effectiviteit van de uitvoering.

Een belangrijke vervolgstap ligt daarnaast in het versterken van de datagedreven cultuur binnen de organisatie. Op dit moment is er vooral sprake van een top-down benadering, waarin datagedreven werken een bestuurlijke ambitie is. De ervaring leert dat een duurzame datacultuur echter ook vraagt om voldoende bottom-up enthousiasme en betrokkenheid bij medewerkers. Datagedreven werken groeit niet vanzelf, dit vraagt om structurele aandacht voor het creëren van draagvlak, het delen van inspirerende voorbeelden en het faciliteren van medewerkers om met data aan de slag te gaan.

Ook op het gebied van dashboardgebruik liggen kansen om proactief te werk te gaan. Hoewel het gebruik wordt gemonitord, wordt bij uitblijvend gebruik nu vaak niet onderzocht wat hieraan ten grondslag ligt. Door actiever het gesprek

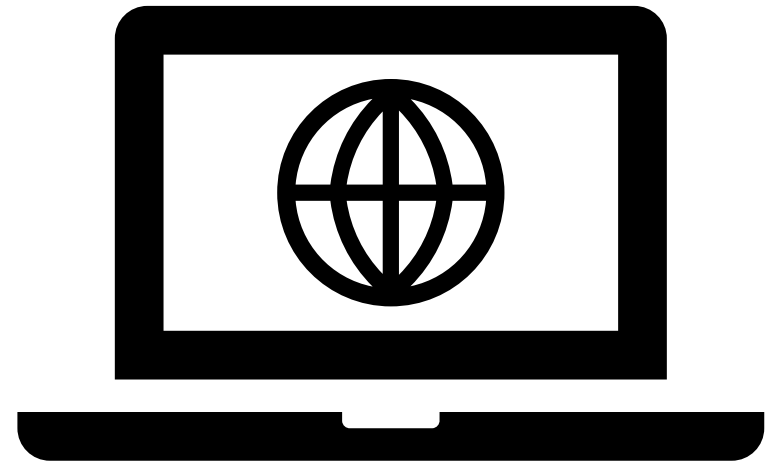
met gebruikers te voeren en te achterhalen waarom bepaalde dashboards minder goed landen, ontstaan waardevolle inzichten die gebruikt kunnen worden om producten verder te verbeteren of beter te positioneren. Zo wordt voorkomen dat waardevolle data oplossingen onbenut blijven en groeit de organisatie naar een meer lerende en wendbare manier van werken, waarbij continu wordt gekeken hoe data optimaal kan bijdragen aan beleid, uitvoering en monitoring.

Het verder uitwerken van data governance biedt eveneens belangrijke kansen. Door de rol van data eigenaren verder te concretiseren en scherpere afspraken te maken over kwaliteitscontroles, actualiteit van data en wijzigingsbeheer, wordt de basis versterkt. De verantwoordelijkheid voor datakwaliteit ligt nadrukkelijk bij de business en de aangewezen data eigenaren. Het datateam kan hierbij een faciliterende rol spelen, bijvoorbeeld door een data kwaliteit monitoring tool beschikbaar te stellen die de data eigenaren ondersteunen in het bewaken en verbeteren van de datakwaliteit. Zo wordt de kwaliteit van data structureel geborgd.

6. Overige onderwerpen

Datagedreven werken biedt de gemeente volop kansen om beter te sturen op maatschappelijke opgaven en de effectiviteit van beleid en uitvoering te versterken. Door data structureel in te zetten in alle fases van het proces- van analyse en besluitvorming tot uitvoering en monitoring- ontstaat een krachtig fundament voor goed onderbouwde keuzes en zichtbare resultaten. De komende periode biedt ruimte om deze ontwikkeling verder te versterken door gericht te investeren in capaciteit, vaardigheden en duidelijke procesafspraken.

Zo groeit datagedreven werken van een bestuurlijke ambitie naar een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijkse werk en wordt een stevige basis gelegd voor een wendbare en toekomstbestendige organisatie die optimaal gebruikmaakt van data en inzichten.

6. Overige onderwerpen

Audit Wet politiegegevens (Wpg)

Zet uw organisatie opsporingsambtenaren in? Heeft u als gemeente boa's in dienst? In dat geval zijn de Wet politiegegevens (Wpg) en Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren (Bpg boa) waarschijnlijk voor uw organisatie van toepassing. Wij informeren u graag over de auditplicht.

Verschil Wpg en AVG?

Bij specifieke taken op het gebied van opsporing is voor de beveiliging van persoonsgegevens de Wet politiegegevens van toepassing, niet de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Wpg komt in grote lijnen overeen met de AVG. Toch zijn er ook belangrijke verschillen. Het meest in het oog springende verschil is de auditplicht op de gegevensverwerking bij opsporingstaken. Jaarlijks bent u verplicht om een interne Wpg audit uit te voeren. Eenmaal in de vier jaar dient uw organisatie een externe Wpg audit uit te laten voeren. De diepgang van de externe Wpg audit betreft opzet, bestaan en werking.

Hoe ziet de cyclus eruit?

Wpg-audit 2024

In 2025 dient de externe Wpg audit over 2024 te worden uitgevoerd. Uiterlijk 1 maart 2026 dienen Boa-werkgevers de Wpg assurance rapportage over 2024 in te leveren bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het is van belang dat uw organisatie tijdig de Wpg audit laat uitvoeren. Baker Tilly voert bij een groot aantal organisaties in de publieke sector de Wpg audit uit. Graag gaan wij met uw organisatie in gesprek over de Wpg audit en op welke wijze Baker Tilly u hierbij kan ondersteunen.

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2025 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021			
E44	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027			
E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022			
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB) _gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB) gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T(exclusief BOB)_gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 2 gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 3 gemeentedeel 2024			
G4	Tozo 4 gemeentedeel 2024			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):

Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:

Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 5 gemeentedeel 2024			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T gemeentedeel 2024			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024			
G10	Wet inburgering gemeentedeel 2024			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T gemeentedeel 2024			
G13	Besteding/baten onderwijsroute gemeentedeel 2024			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen			
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen			
J55	Aanpak energiearmoede			
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen en eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
M16	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten	Aard van de controleverschillen	
	Geconstateerde afwijking dossiercontrole Jeugdwet	€ 370.000
	Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	€ 370.000
	Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	€ 0
	Totaal	€ 370.000
Onzekerheden	Aard van de controleverschillen	Getrouwheid
	Prestatielevering Jeugdwet – zorg in natura	€ 668.000
	Prestatielevering Wmo – zorg in natura	€ 200.000
	Prestatielevering PGB	€ 458.000
	Totaal onzekerheden	€ 1.326.000

Contact

drs. W.W.L.A. (Wout) Wentink RA
Externe accountant

T +31 (0)6 15 38 17 56
w.wentink@bakertilly.nl

Postbus 10525 6500 MB Nijmegen

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Jaarrekening in één oogopslag

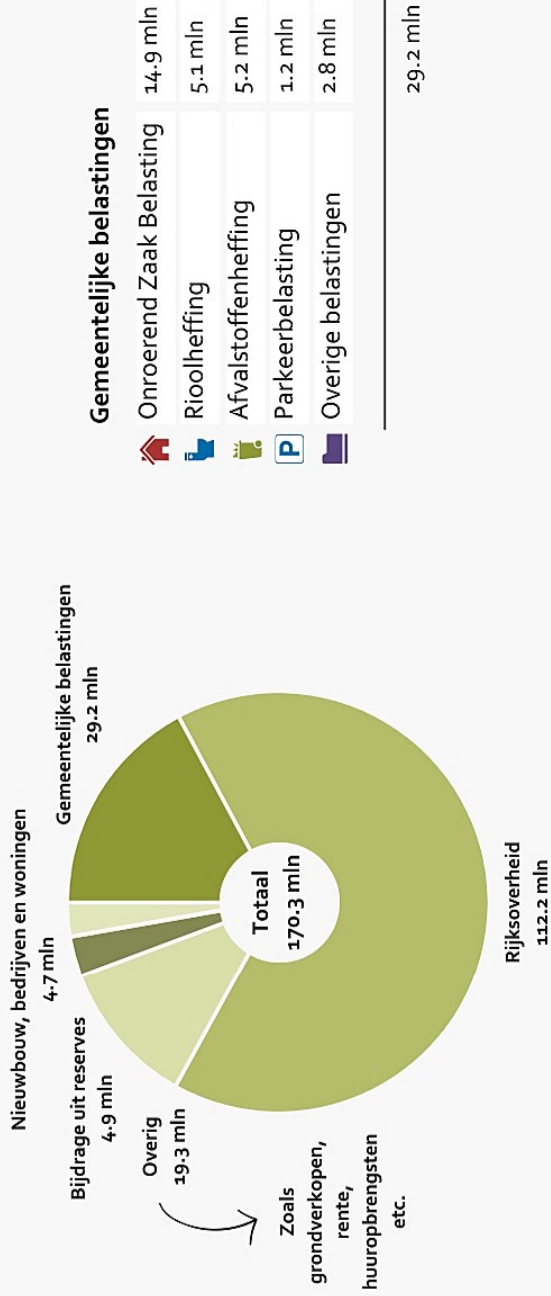

In dit overzicht zie je wat de inkomsten en uitgaven van de gemeente Zevenaar zijn geweest in 2024. We vinden het belangrijk dat het prettig wonen, werken en verblijven is in onze mooie dorpen en stad. Het werk dat we doen, het beleid dat we maken is van en voor onze inwoners.

Het college van burgemeester en wethouders

Inkomsten: waar komt het geld vandaan?

Gemeentelijke belastingen	
Onroerend Zaak Belasting	14.9 mln
Rioolheffing	5.1 mln
Afvalstoffenheffing	5.2 mln
Parkeerbelasting	1.2 mln
Overige belastingen	2.8 mln

29.2 mln

Uitgaven: waar gaat het geld naartoe?

Denk bijvoorbeeld aan:

Jeugd, Wmo, participatie, wijkteams

Bestuur, gebouwen, ambtelijke organisatie

Musea, sportaccommodaties

Afval, milieu, riolering

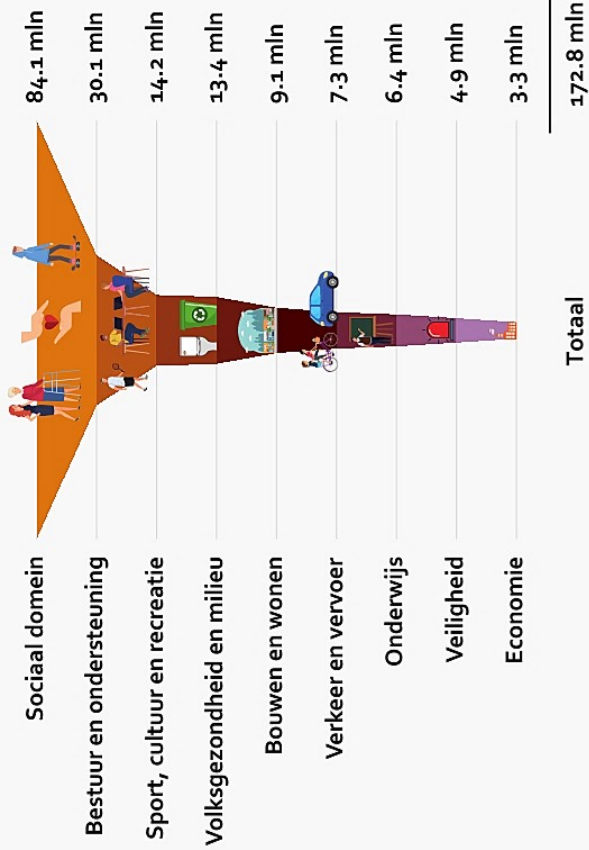
Woningbouw, revitalisering

Wegen, onderhoud, parkeren

Huisvesting, beleid, vervoer

Brandweer, crisisbeheersing

Bedrijventerreinen, stimulering lokale economie

Meer weten?

Je kunt de complete jaarrekening bekijken via <https://zevenaar.pcportal.nl>.
Via deze website kun je ook andere financiële documenten digitaal raadplegen.

Raadsvoorstel

onderwerp	Vaststellen Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 primair onderwijs
zaaknummer	Z/23/456636
documentnummer	INT/25/1251530
portefeuillehouder	Bart Kagei
portefeuille	Onderwijshuisvesting

1. Samenvatting

Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting en wordt opgesteld door de gemeente en de schoolbesturen. Dit plan wordt regelmatig vernieuwd. Het huidige IHP loopt van 2019 tot 2036. Het is nu tijd om het plan te vernieuwen. In het nieuwe IHP staat wat er de komende jaren moet gebeuren met schoolgebouwen. Het gaat dan om de weg naar vervanging en renovatie. Dit IHP is alleen voor het primair onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs wordt een apart plan gemaakt op regionaal niveau binnen de gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs de Liemers (GRHVOL). Dat IHP-VO wordt later aan u voorgelegd voor besluitvorming.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor:

1. Het Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 voor het primair onderwijs vast te stellen;
2. De dekking van de investeringen mee te nemen in de meerjarenbegroting 2026-2030 van de gemeente Zevenaar.
3. De standaard afschrijvingstermijn voor onderwijsgebouwen van 40 jaar aanpassen naar 50 jaar.

3. Waarom naar de raad

U heeft budgetrecht en een kaderstellende rol. Met het vaststellen van het IHP 2025-2050 worden voor de eerste vier jaar afspraken gemaakt. Voor de vier jaar daarna worden intentieafspraken gemaakt. Ook wordt er globaal vooruitgekeken voor de periode daarna. Bij deze afspraken zijn ook investeringen opgenomen om de schoolgebouwen te renoveren en/of te vervangen.

Het is uw bevoegdheid om middelen beschikbaar te stellen (conform artikel 189 van de Gemeentewet). Voor elk onderwijshuisvestingsproject krijgt u een apart voorstel om over te besluiten.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het komen tot goede, passende onderwijshuisvesting in de gemeente Zevenaar, voor de korte en lange termijn. Het doel is om toekomstbestendige en duurzame onderwijsgebouwen te maken. Het IHP moet ook duidelijkheid geven over de geplande investeringen richting de schoolbesturen. Dit stuk geldt voor het primair- en speciaal basisonderwijs in de gemeente Zevenaar.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

Het huidige IHP actualiseren

De gemeente Zevenaar heeft al een IHP. Dit plan is in 2019 als uitvoeringsplan door het college vastgesteld. Met de vaststelling van het nieuwe IHP komt het huidige IHP te vervallen. Bij voorkeur wordt een IHP elke vier jaar vernieuwd. Dat heeft iets langer geduurd dan gebruikelijk. Met dit nieuwe IHP leggen wij onze visie en plannen voor onderwijshuisvesting vast. Het IHP is een meerjarig beleidsplan. Hierbij worden voor jaar 1 tot 4 bindende afspraken gemaakt, voor jaar 5 tot 8 spreken we intenties uit en voor de jaren daarna geven we een (globale) doorkijk.

Het IHP als wettelijke verantwoordelijkheid

In 2026 komt er waarschijnlijk een wetswijziging (wetsvoorstel planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting). Deze wet wil dat gemeenten en schoolbesturen beter en planmatiger samenwerken aan een aanpak voor bouw, beheer en onderhoud van schoolgebouwen. In die wet staat ook dat renovatie een volwaardig alternatief voor nieuwbouw wordt. Gemeenten moeten dan verplicht een IHP maken. Deze verplichting ziet op het opstellen van een IHP voor een langere periode (4 jaar met een doorkijk van 12 jaar). In onderliggend IHP maken we een doorkijk van 25 jaar om zo aansluiting te zoeken bij de klimaatdoelstellingen.

In het meerjarig visiedocument wordt er ook een planning met financiële vertaling gemaakt voor de komende jaren. Met dit IHP bereiden we ons voor op die nieuwe wet. Daarmee vervangt het IHP (zoals opgenomen in de nieuwe wetgeving) de oude manier waarbij schoolbesturen elk jaar een aanvraag indienden. Alleen in onverwachte situaties en calamiteiten blijft dat mogelijk.

Voor dit nieuwe IHP waren er overleggen met de betrokken schoolbesturen. Deze overleggen zijn positief verlopen. Het doel was om het samen eens te worden over het beleid, de investeringen voor komende vier jaar (bindend) en de intentie voor daarna in het meerjarenprogramma. Hierover is overeenstemming bereikt met de schoolbesturen. Dit is een belangrijk verschil met het huidige IHP 2020-2036, wat als uitvoeringsplan door het college is vastgesteld.

Het IHP helpt bij de wettelijke taak van de gemeente voor passende huisvesting

De gemeente moet zorgen voor voldoende en goede huisvesting voor scholen. Dat staat in verschillende onderwijswetten en in de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Zevenaar 2020. Deze verordening is het wettelijk en procedureel karakter voor onderwijshuisvesting. Het IHP laat zien wat de visie van de gemeente en schoolbesturen is op onderwijshuisvesting (inclusief kinderopvang). Ook biedt het plan richtlijnen voor het samen onderbrengen van kinderopvang en onderwijs in één gebouw of vlakbij elkaar.

Dit IHP is het resultaat van een intensief traject met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties

Het opstellen van het nieuwe IHP begon in 2023. Dit traject is samen met de schoolbesturen van het primair en speciaal basisonderwijs en de kinderopvang doorlopen. Ook vanuit diverse afdelingen binnen de gemeente is input geleverd. Op 2 april 2025 was er een overleg met alle partijen (OOGO, gericht op overeenstemming. Hierna zijn de laatste aanpassingen in het plan gedaan.

Het IHP als basis voor sterke en toekomstbestendige gebouwen

In het IHP staat welke schoolgebouwen in de komende jaren vernieuwd moeten worden en in welke volgorde. Dat kan nieuwbouw of renovatie zijn. We willen kwalitatief hoogwaardige gebouwen neerzetten. Waar het kan, worden schoolgebouwen zo opgezet dat deze ook gebruikt kunnen worden voor andere maatschappelijke functies in de wijk. Hiermee is multifunctioneel gebruik mogelijk.

Het IHP is een onderlegger voor de gemeenteraad om financiële middelen in de meerjarenbegroting te reserveren

Het IHP heeft nog geen officiële wettelijke status op grond van de onderwijswetgeving. Maar het nieuwe IHP maakt bindende afspraken voor de eerste vier jaar met de schoolbesturen over welke gebouwen als eerste worden aangepakt. Voor de periode daarna worden intentie-afspraken gemaakt. Hiermee is het voor zowel het college als de gemeenteraad duidelijk welke projecten gestart worden, welke middelen hiervoor nodig zijn en per wanneer dit in de begroting opgenomen moet worden.

Alternatieven

De raad stelt het IHP en/of de benodigde dekking in de meerjarenbegroting niet vast

Er is op dit moment nog geen wettelijke verplichting tot het vaststellen van het IHP. Als uw raad het IHP 2025-2050 niet vaststelt, dan wordt het gezamenlijk proces met de schoolbesturen van de afgelopen jaren teniet gedaan. Over dit plan is namelijk goede participatie geweest met de schoolbesturen en hierop is overeenstemming bereikt.

Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor passende onderwijshuisvesting. Gezien de ouderdom en de staat van een aantal onderwijsgebouwen zijn er in de komende jaren acties én financiële investeringen nodig. Deze gebouwen staan in het IHP op de planning. Een vastgesteld IHP zorgt voor een duidelijke planning voor de komende jaren. Zonder IHP het lastig om geld te reserveren in de meerjarenbegroting en personeel of projectcapaciteit goed in te plannen.

Ook wordt het wetsvoorstel waarschijnlijk in 2026 vastgesteld. Als het IHP dit jaar niet wordt vastgesteld door de raad, moet dat waarschijnlijk vanaf 2026 alsnog.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Nadat het IHP 2025-2050 is vastgesteld en de benodigde dekking is meegenomen in de meerjarenbegroting, kan het college zorgen voor de uitvoering. Per onderwijshuisvestingsproject komt er een apart raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van de financiële middelen. Iedere vier jaar moet het IHP vernieuwd worden. Mogelijkheden tot verbetering in het proces en het IHP worden hierin meegenomen.

7. Klimaat en duurzaamheid

In paragraaf 3.3 is aandacht besteed aan duurzaamheid en klimaat. Hierin staat wat de gemeente financiert en waar de schoolbesturen verantwoordelijk voor zijn. Daarbij is de gemeente verantwoordelijk voor het financieren van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) en Frisse scholen klasse B. Als een schoolbestuur naar hoger duurzaamheidsniveau wil, zijn zij daar (financieel) voor verantwoordelijk. Dit kan tijdens een regulier huisvestingsoverleg met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties besproken worden.

8. Communicatie en participatie

Het plan is gemaakt in de periode 2023 tot 2025. Het vormt de basis voor gesprekken en investeringen voor onderwijshuisvesting in de toekomst. Het IHP is een dynamisch document. We kunnen het aanpassen

als er nieuwe ontwikkelingen zijn (bijv. woningbouwopgave). Gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben samen aan dit IHP gewerkt.

Dit IHP 2025-2050 gaat nu alleen over het primair onderwijs en kinderopvang. Voor het voortgezet onderwijs is de gemeente onderdeel van de gemeenschappelijke regeling huisvesting voortgezet onderwijs de Liemers (GRHVOL). Samen maken zij een regionaal IHP-VO. Dat stuk bevat vooral de gezamenlijke visie op de huisvesting van het voortgezet onderwijs. Het wordt minder uitgebreid dan dit IHP en kan later als onderdeel worden toegevoegd aan dit IHP. Het IHP-VO wordt tegen die tijd ter besluitvorming aan u aangeboden.

9. Kosten, baten en dekking

De geschatte kosten voor de plannen uit het IHP zijn € 28,2 miljoen (prijsspeil januari 2025). Dit is verdeeld over de komende acht jaar. In het plan is opgenomen dat 5 van de 16 basisscholen vervangen worden door nieuwe schoolgebouwen. In deze gebouwen is er ook ruimte voor de kinderopvangorganisatie. Kinderopvangorganisaties zijn commerciële partijen. Daarom betalen zij een kostprijsdekkende huur. Dit geldt ook voor andere commerciële partijen die de door de gemeente gefinancierde (onderwijs)ruimtes willen gebruiken.

Binnen de in het IHP opgenomen bedragen is nog geen rekening gehouden met andere (project)kosten, zoals de kosten voor onderzoeken, sloop en verkeersmaatregelen. Er is alleen gerekend met de kosten voor het ontwerp (inclusief architect), de bouw en de installaties. De genoemde investeringsbedragen vanaf paragraaf 4.4 zijn dus niet genoeg voor het hele project. Omdat de extra kosten erg kunnen fluctueren, zijn deze niet opgenomen in het IHP. Binnen gemeente Zevenaar wordt het geld voor elk project apart aangevraagd bij de raad. In die voorstellen worden de totale projectkosten wel volledig uitgelegd.

Kosten in de begroting

De middelen die nodig zijn voor het vervangen/renoveren van de onderwijsgebouwen drukken nog niet direct op de begroting. De jaarlijkse kosten voor deze investeringen beginnen pas in het eerste kalenderjaar na oplevering van een gebouw. Als bijvoorbeeld IKC De Wissel in (beoogd) 2028 klaar is, komen de kosten vanaf 2029 in de meerjarenbegroting. De uitwerking hiervan, gebaseerd op prijspeil 2025, staat onder paragraaf 6.1 van het IHP. Hierbij is ook de afschrijvingstermijn verhoogd van 40 jaar naar 50 jaar. Mede omdat gebouwen duurzamer worden gebouwd en daardoor langer mee kunnen gaan.. Hierdoor worden de jaarlijkse kosten lager.

Kosten voor scholen door woningbouw

In dit IHP is nog geen geld opgenomen voor mogelijke nieuwe scholen door de woningbouwopgave. Maar we houden dit goed in de gaten. Als nieuwe scholen nodig zijn in nieuwe wijken of uitbreidingen bij bestaande scholen, wordt dit op tijd kenbaar gemaakt. Andere mogelijke wetswijzigingen die kunnen leiden tot hogere kosten, zoals het verplicht maken van Energie Neutraal Gebouw (ENG), zijn nog niet meegerekend in de kosten.

Calamiteiten

Extra investeringen vanwege calamiteiten (brand, lekkages, stormschade) worden via aparte voorstellen aan de raad voorgelegd.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	Z/23/456636/INT/25/1254639	IHP 2025- 2050, definitieve versie

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Vaststellen Integraal Huisvestingsplan 2025-2050
zaaknummer Z/23/456636
documentnummer INT/25/1251530

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 108 en artikel 189 van de Gemeentewet;

overwegende dat

- het huidige Integraal Huisvestingsplan 2020-2036 uit 2019 komt en geactualiseerd moet worden
- het aangeboden Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 (IHP) voorsorteert op een wetswijziging, waarmee het IHP verplicht wordt gesteld;
- hiermee een meerjarig visiedocument en beleidsplan met financiële vertaling;
- er financiële dekking voor de te vervangen/renoveren onderwijsgebouwen in de meerjarenbegroting 2026-2030 moet worden opgenomen;

besluit:

1. Het Integraal Huisvestingsplan 2025-2050 voor het primair onderwijs vast te stellen
2. De dekking van de investeringen mee te nemen in de meerjarenbegroting 2026-2030 van de gemeente Zevenaar.
3. De standaard afschrijvingstermijn voor onderwijsgebouwen van 40 jaar aanpassen naar 50 jaar.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 25 juni 2025.

De griffier
Lennart Sluis

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Integraal Huisvestings Plan

2025-2050

Inhoudsopgave

Samenvatting	3	5. Financieel vertaald: wat kosten de plannen?	19
1. Inleiding	4	6. Meerjareninzicht: wat verwachten we de komende jaren?	20
2. Aanleiding	5	6.1 Totale jaarlasten onderwijshuisvesting	22
2.1 Wetswijziging	5	Bijlage 1: Overzichtskaart schoollocaties	24
2.2 Doelstelling	5	Bijlage 2: Informatie per school	25
2.3 Plan van aanpak en proces	5		
2.4 Organisatie	5		
3. Landelijke en lokale beleidsuitgangspunten en visie	6		
3.1 Onderwijsinhoudelijk (IKC)	6		
3.2 Flexibele onderwijshuisvesting en multifunctioneel bouwen	7		
3.3 Duurzame en gezonde leer- en werkomgeving	8		
3.4 Kinderopvang en school	9		
3.5 Beheer, eigenaarschap en exploitatie MFA en IKC	10		
4. Huisvestingplanning: hoe pakken we het aan?	13		
4.1 Prioriteit bepalen	13		
4.2 Nieuwe wetgeving	13		
4.3 Keuzes	14		
4.4 Planperiode 2025-2029: deze scholen vervangen we eerst	15		
4.5 Planperiode 2030-2034: twee verouderde scholen op de planning	17		
4.6 Planperiode 2035 en daarna: een doorkijk naar de toekomst	18		

De gemeente en schoolbesturen zorgen samen voor goede schoolgebouwen voor leerlingen en medewerkers in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Deze gezamenlijke taak staat in de onderwijswetten¹.

Samenvatting

De gemeente Zevenaar en de schoolbesturen willen samen zorgen voor goede, veilige en duurzame schoolgebouwen. Dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) helpt daarbij. Het plan geldt tot 2050 en bevat duidelijke keuzes en afspraken voor de komende jaren.

Waarom een nieuw IHP?

Veel schoolgebouwen in Zevenaar zijn oud. Vijf daarvan zijn ouder dan 50 jaar. Ze hebben een slecht binnenklimaat, verouderde installaties en zijn niet duurzaam. Tegelijk groeit het aantal leerlingen op sommige locaties. Daarom is vervanging of vernieuwing nodig.

Wat is belangrijk voor de toekomst?

- Duurzaamheid: nieuwe scholen zijn energiezuinig en gezond;
- Flexibiliteit: gebouwen zijn aanpasbaar en multifunctioneel;
- Samenwerking: onderwijs en opvang werken steeds vaker samen in één gebouw;
- Goede planning: we houden rekening met woningbouw en leerlinggroei

Wat gaan we doen?

Er zijn vijf schoolgebouwen die 50 jaar of ouder zijn. Deze scholen zijn technisch verouderd en voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. We stellen voor om deze vijf scholen in de periode 2025–2034 te vervangen:

Jaar	School	Geraamd bedrag	
2025	De Wissel	€ 7.685.000	
2027	De Tamboerijn	€ 5.380.000	
2029	De Trompetter	€ 6.328.000	
2031	De Tragelijn	€ 5.559.000	Intentie
2033	De Sprankel	€ 3.207.000	Intentie

We werken met een vervangingscyclus van eens per drie jaar. Op die manier kunnen we alle 16 scholen in Zevenaar binnen 50 jaar vernieuwen.

Daarbij:

- wordt bij elk project ook ruimte gemaakt voor kinderopvang voor een doorlopende leerlijn
- financiert de gemeente de bouw van die extra ruimtes. Met de opvangorganisatie wordt een huurovereenkomst gesloten, minimaal voor tien jaar. Hierbij is de hoogte van de huur gebaseerd op de werkelijke bouwkosten. Voor de gebruikskosten sluit de opvangorganisatie een overeenkomst met het schoolbestuur van het schoolgebouw;
- stellen we per school 10% van het budget vooraf beschikbaar (voor onderzoek en voorbereiding);
- betalen we de overige 90% in twee gelijke delen tijdens de bouw;
- kiest de gemeente voor 50 jaar afschrijving om de jaarlijkse lasten lager te houden;
- nemen we de effecten van woningbouw vanaf planperiode 2030–2034 mee.
- Vanaf 2035 bekijken we per school opnieuw wat nodig is. Dan maken we samen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties nieuwe afspraken.

De uitvoering van dit plan ligt bij het college van burgemeester en wethouders, na instemming van de gemeenteraad.

1. Inleiding

Met dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) willen we duidelijkheid geven over hoe we in de komende jaren investeren in schoolgebouwen. We maken daarin keuzes voor de korte en de lange termijn. Het plan geldt voor 25 jaar. Voor de eerste vier jaar maken we concrete afspraken. Voor de jaren daarna geven we een doorkijk.

“We willen investeren in schoolgebouwen die passen bij deze tijd en bij wat het onderwijs nodig heeft. Gebouwen moeten veilig, gezond en duurzaam zijn. Leerlingen en medewerkers verdienen een fijne plek om te leren en te werken. We willen verstandig omgaan met het geld dat beschikbaar is.”

Tegelijkertijd merken we dat het bouwen van scholen steeds duurder wordt. Dit komt door wettelijke eisen, duurzaamheid en een dure bouwmarkt. De rijksbijdrage is vaak niet genoeg. Daarom moeten we als gemeente extra investeren.

In dit plan houden we nog geen rekening met nieuwe woonwijken. De komende jaren worden er jaarlijks 180 tot 200 woningen gebouwd, maar het is nog niet duidelijk waar die precies komen. Pas als dat duidelijk is, kunnen we bepalen wat dat betekent voor het aantal

¹Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC).

leerlingen en de schoolgebouwen. We verwachten dat we dit in de volgende planperiode (2030–2034) wel kunnen meenemen.

Conclusie

We maken met dit IHP duidelijke keuzes voor nu en later. Zo zorgen we samen met de schoolbesturen voor goede scholen waar leerlingen en medewerkers prettig kunnen leren en werken.

2. Aanleiding

Elke vier jaar maken we een nieuw IHP. Het huidige plan is verouderd en aan vervanging toe. Er zijn verschillende ontwikkelingen die invloed hebben op het onderwijs en de schoolgebouwen. Een belangrijke ontwikkeling is de bouw van nieuwe woningen in Zevenaar. Meer woningen betekent waarschijnlijk ook meer leerlingen. Daar moeten we op tijd op inspelen.

2.1 Wetswijziging

Het ministerie van OCW werkt aan een wetswijziging over onderwijshuisvesting. Deze wet gaat waarschijnlijk in op 1 januari 2026. De bedoeling is dat gemeenten en schoolbesturen beter gaan samenwerken en plannen maken voor nieuwbouw, onderhoud en renovatie van scholen.

Belangrijke veranderingen zijn:

- Elke gemeente moet een IHP maken;
- Elke schoolbestuur moet een meerjarenplan voor onderhoud hebben;
- Schoolbesturen mogen straks ook zelf investeren in hun gebouwen;
- De regels over renovatie worden duidelijker;
- Scholen worden verantwoordelijk voor een gezond binnenklimaat.

2.2 Doelstelling

Met dit IHP willen we samen duidelijke afspraken maken over de schoolgebouwen in Zevenaar. Dat helpt ons om de juiste keuzes te maken, nu en in de toekomst. Het IHP zorgt voor:

- Concrete afspraken voor de komende vier jaar;
- Duidelijkheid voor alle partijen tot 2050;
- Een goede basis voor goed onderwijs en aantrekkelijke, leefbare kernen en wijken;
- Aandacht voor duurzame, gezonde en betaalbare schoolgebouwen die passen bij deze tijd en bij wat leerlingen nodig hebben.

2.3 Plan van aanpak en proces

Om tot dit plan te komen, zijn we met verschillende partijen in gesprek gegaan. In drie themabijeenkomsten hebben we gesproken over onderwijs en kinderopvang, duurzaamheid en financiën. Ook is er in het reguliere overleg over jeugd en onderwijs (LEAJ) gesproken over het IHP.

Door personeelstekort is het proces tijdelijk vertraagd. In 2024 hebben we het weer opgepakt. Daarbij hebben we het bureau Koopman & Beniers gevraagd om ons te helpen bij het opstellen van het IHP.

2.4 Organisatie

Voor het maken van dit IHP is een projectgroep opgericht. In deze groep zitten functionarissen van binnen en buiten de gemeente. Zij houden elkaar op de hoogte van de stappen die gezet worden. Naast schoolbesturen zijn ook de kinderopvangorganisaties betrokken. Ook was er afstemming in het officiële overleg met de schoolbesturen (OOGO).

3. Landelijke en lokale beleids-uitgangspunten en visie

3.1. Onderwijsinhoudelijk (IKC)

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan betere samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en peuteropvang. Ook wordt er veel aandacht besteed aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Het doel is dat kinderen van 0 tot 12 jaar een goede, doorlopende ontwikkeling kunnen doormaken.

Daarom ontstaan er steeds meer zogenoemde Integrale Kindcentra (IKC's). In zo'n IKC werken scholen en kinderopvangorganisaties nauw samen. De wet maakt dit nog niet altijd makkelijk. Door slim gebruik te maken van afspraken over (ver)huur, kunnen we deze samenwerking toch goed vormgeven.

Zevenaar

Het kind staat centraal in het onderwijs. Vanuit deze gedachte willen we gebouwen waarin kinderen van 0 tot 12 jaar zich goed kunnen ontwikkelen. De gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben samen de verantwoordelijkheid

om dat mogelijk te maken. In dit IHP spreken we af hoe we dat samen doen. Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op:

- Het behouden en versterken van de samenwerking tussen basisscholen, kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang;
- Zoveel mogelijk werken vanuit één visie op de ontwikkeling van kinderen;
- Dit bij voorkeur vormgeven in een IKC.

Praktische aandachtspunten:

Het onderwijs begint voor kinderen vanaf 2-jarige leeftijd. Het creëren van vloeiende leerlijnen is daarbij van belang. Dit uit zich in de volgende aandachtspunten:

- Als er een IKC komt, doet de gemeente de voorinvestering voor de kinderopvang. Deze kosten worden terugverdiend via huur, afgesproken voor minimaal tien jaar;
- De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van alle partijen; 'aandacht voor de keten';
- De samenwerking tussen onderwijs- en kindpartners kan verschillende vormen hebben. In het IHP staan uitgangspunten, maar er is ruimte voor maatwerk per project;
- De inhoudelijke samenwerking is belangrijker dan het gebouw. Maar als het kan, brengen we partijen samen onder één dak;
- Het schoolbestuur blijft verantwoordelijk voor het gebouw en onderhoud;
- Als er minder kinderen naar de opvang komen, ligt het risico op leegstand bij de gemeente.

3.2. Flexibele onderwijshuisvesting en multifunctioneel bouwen

Een goed schoolgebouw helpt bij goed onderwijs. Daarom is het belangrijk dat de huisvesting op orde is. Gebouwen moeten passen bij de manier van lesgeven en flexibel zijn. Dat betekent dat ruimtes makkelijk aan te passen zijn of op meerdere manieren gebruikt kunnen worden. De gemeente en de schoolbesturen willen het beschikbare geld slim en efficiënt gebruiken. Dit geldt niet alleen voor scholen, maar ook voor andere gebouwen zoals sportzalen en buurthuizen. Daarom kijken we steeds vaker of functies in één gebouw gecombineerd kunnen worden. Dat noemen we een multifunctionele accommodatie (MFA).

Zevenaar: hoe pakken we dit aan?

De komende jaren willen we schoolgebouwen bouwen of aanpassen die:

- passen bij het aantal leerlingen;
- ruimte bieden aan meerdere functies, zoals zorg, sport of cultuur;
- kunnen groeien of krimpen bij veranderingen in leerlingenaantallen;
- modulair uitbreidbaar zijn (in delen uit te breiden);
- passen in het straatbeeld en flexibel in te delen zijn;
- multifunctioneel bruikbaar zijn (overdag voor onderwijs, 's avonds voor sport of buurtactiviteiten);
- standaard worden ontworpen en gebouwd om kosten te besparen;
- zo min mogelijk tijdelijke huisvesting nodig hebben tijdens verbouwingen.

Financiering stichtingskosten (VNG-norm)

Om goede schoolgebouwen te kunnen maken, zijn investeringen nodig. De gemeente heeft hiervoor een wettelijke taak. De gemeente blijft

verantwoordelijk voor het financieren van de wettelijke vereisten. Ook schoolbesturen moeten meebetalen aan de huisvesting. Wij krijgen hiervoor geld via het gemeentefonds van het Rijk. Schoolbesturen krijgen sinds 2022 ook een bijdrage van het Rijk. Kinderopvangorganisaties worden weer op een andere manier betaald.

De VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) stelt elk jaar een norm vast voor de kosten van nieuwe schoolgebouwen. Die norm blijkt in de praktijk vaak te laag. Vooral voor grotere of duurzame gebouwen is het geld meestal niet voldoende. Nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs, zoals gelijke kansen voor elk kind, een verlengde schooldag en inclusief onderwijs, vragen ook om meer ruimte. Daar houdt de VNG-norm nu nog geen rekening mee.

Eén van de belangrijke conclusies uit de wetswijziging is dat beleidsontwikkelingen zowel in regelgeving als financieel vertaald moeten worden in het lokale beleid. Dit zorgt in gemeenten vaak voor discussie over de financiering van de onderwijshuisvesting. Vaak zijn er aanvullende middelen nodig. Het grote verschil tussen de werkelijke stichtingskosten en de VNG-norm heeft ook te maken met de overspannen bouwmarkt, de duurzaamheidsambities en wettelijke voorschriften.

Zevenaar: hoe pakken we dit aan?

Het is een grote uitdaging om ondanks de beperkte middelen toch te investeren in goede scholen. Dat vraagt creativiteit en flexibiliteit.

Dit doen we bijvoorbeeld door:

- Investeren te spreiden over meerdere jaren
- Medefinanciering van externe partijen en schoolbesturen waarbij de duur van de afschrijvingen hierbij een rol kunnen spelen.
- Realistische bouwkosten als uitgangspunt te nemen (in plaats van de VNG-norm. Deze normering is voor grotere bouwwerken namelijk niet toereikend.)
- De kosten te berekenen met een betrouwbare landelijke tool (HEVO-kostenconfigurator). In de financiering paragraaf komen wij hierop terug.

3.3. Duurzame en gezonde leer- en werkomgeving

Een schoolgebouw is passend als het helpt bij goed onderwijs én gezond is voor leerlingen en medewerkers. Het gebouw moet passen bij de onderwijsvisie van de school. En die visie kan in de loop van

de jaren veranderen. Daarom moet een gebouw ook flexibel en toekomstbestendig zijn.

Een duurzaam gebouw:

- heeft een goed binnenklimaat (zuivere lucht, goede temperatuur);
- gebruikt weinig energie en stoot weinig CO₂ uit;
- is betaalbaar en past bij het aantal leerlingen;
- is inclusief en toegankelijk voor iedereen.

Zevenaar: hoe doen we dat?

Op dit moment moeten alle aanvragen voor nieuwe schoolgebouwen voldoen aan de eisen van Bijna Energie neutrale Gebouwen (BENG) en Frisse scholen Klasse B. Naar verwachting worden deze eisen binnenkort strenger: gebouwen moeten dan volledig energieneutraal (ENG) zijn. Vanaf 2026 moeten alle nieuwe openbare gebouwen zelfs emissievrij zijn. In de gemeente Zevenaar zijn schoolbesturen al actief bezig met duurzaamheid. Ze kijken bijvoorbeeld:

- waar ze energie kunnen besparen;
- of zonnepanelen of ledverlichting haalbaar zijn;
- hoe ze minder gas kunnen gebruiken.

Vanaf 1 december 2023 moeten alle gebouweigenaren met een energieverbruik vanaf 25.000 m³ gas en/of 50.000 kWh voldoen aan de informatieplicht energiebesparing (IPEB 2023). Dat betekent: alle maatregelen nemen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden. Deze verplichting ligt bij het schoolbestuur.

Er is op dit moment voor zowel gemeenten als schoolbesturen geen bekostiging vanuit het Rijk voor duurzaamheid. Toch zijn we samen verantwoordelijk voor het zorgen voor een duurzaam schoolgebouw. Daarom willen we:

- Meer inzicht krijgen in duurzaamheid;
- Goede afspraken maken en verwachtingen uitspreken;
- Duidelijke doelen stellen;
- Stappen zetten die meetbaar zijn.

De kinderopvang wil ook verduurzamen, maar heeft de samenwerking van de gemeente nodig. Vaak zijn ze afhankelijk van gehuurde ruimtes in schoolgebouwen of huurovereenkomsten met andere partijen.

De duurzaamheidsambitie geldt niet alleen voor de gebouwen maar ook voor de buitenruimte. We willen weer groene schoolpleinen. Die zijn niet alleen leuk en leerzaam, maar ook goed voor de gezondheid, klimaat en biodiversiteit. We dagen kinderen uit, ze kunnen op onderzoek en leren van de natuur.

We stellen geld beschikbaar op basis van realistische bouwkosten. Nieuwe gebouwen moeten aan de eisen voor BENG en Frisse Scholen voldoen. Extra duurzaamheidsmaatregelen bovenop deze norm worden niet door ons betaald. Die kosten kunnen gedragen worden door andere partijen, zoals het schoolbestuur.

Door het investeringsverbod op te heffen (volgens de nieuwe

wetgeving), kunnen schoolbesturen straks zelf ook extra investeren. Dat geld kunnen ze terugverdienen via de exploitatie van het gebouw.

3.4. Kinderopvang en school

In de onderwijswetgeving staat dat schoolgebouwen meestal het (juridisch) eigendom zijn van het schoolbestuur. Alleen als het schoolbestuur en gemeente samen andere afspraken maken, kan dat anders zijn. Als de gemeente een schoolgebouw heeft betaald, rust er een economisch claimrecht van de gemeente op. Het schoolbestuur mag het gebouw dan niet zomaar bezwaren of verkopen. Als het gebouw niet meer gebruikt wordt voor onderwijs, dan gaat het terug naar de gemeente.

Zevenaar: hoe gaan we hiermee om?

In Zevenaar kiezen we er bij nieuwbouw of grote verbouwingen voor om onderwijs en kinderopvang zo veel mogelijk onder één dak te brengen. De gemeente betaalt vooraf de extra ruimte die nodig is voor de kinderopvang. Daarna wordt die ruimte verhuurd aan een kinderopvangorganisatie, voor minstens tien jaar, tegen kostendekkende huur.

Daarnaast heeft het onderwijs de wettelijke taak om te zorgen voor een doorgaande leerlijn basisonderwijs – voortgezet onderwijs (0- 18 jaar). Daarom stimuleren we een vloeiende overgang van kinderopvang naar basisschool en vervolgens naar het voortgezet onderwijs. We doen dat bijvoorbeeld door kennis en ervaringen uit te wisselen in bijeenkomsten over onderwijskansen.

3.5 Beheer, eigenaarschap en exploitatie MFA en IKC

De regelgeving voor onderwijshuisvesting is gericht op dat schoolgebouwen voornamelijk gebruikt worden voor onderwijs. Tegenwoordig is met name in het basisonderwijs de combinatie met kinderopvang niet weg te denken. In dit IHP gaan we ervanuit dat schoolgebouwen steeds vaker worden gedeeld met andere organisaties. Dat betekent dat één gebouw meerdere gebruikers heeft, zoals bij MFA's (multi functionele accommodaties). Dit levert in de praktijk vragen op:

- Wie is eigenaar?
- Wie zorgt voor onderhoud?
- Wie beheert het gebouw?
- Hoe worden de kosten verdeeld?

Er zijn veel verschillende oplossingen, afhankelijk van het type gebouw en de samenwerking tussen de organisaties. Ook zijn er veel verschillen in het gebruik en beheer van de gebouwen door de gekozen oplossingen. Daarnaast is er veel verschil met betrekking tot de investeren, eigendom en beheer.

Zevenaar

We gaan ervanuit dat meervoudige gebouwen nodig zijn. Dat betekent dat één gebouw meerdere gebruikers heeft. We maken onderscheid tussen twee typen meervoudige gebouwen:

1. Kindcentrum in solitaire schoolgebouwen;
2. MFA (Multi Functionele Accommodatie).

Kindcentrum

Een Kindcentrum is een gebouw waarin onderwijs en kinderopvang nauw samenwerken, vanuit een gedeelde visie op het kind. Het gaat hier dus echt om samenwerking vanuit de inhoud. Deze samenwerkingsvorm is structureel en bestendig is. Het is vastgelegd dat het schoolbestuur / de school daarin de regie heeft.

Het onderwijs en de samenwerking met de niet-onderwijspartijen is dominant. Daarom gaat dit model ervan uit dat eigendom, exploitatie en beheer zo maximaal mogelijk de verantwoording zijn van het schoolbestuur. Zij moet alle ruimte hebben om vanuit de samenwerking het gebouw maximaal in te zetten. Hieronder verstaan we bijvoorbeeld het herverdelen van het gebruik en de benodigde aanpassingen.

In dit model:

- Is het schoolbestuur 100% juridisch eigenaar van het hele gebouw;
- Is de gemeente 100% economisch eigenaar van het gehele gebouw en investeert daardoor in het gehele gebouw;
- Is het schoolbestuur verhuurder van de ruimtes aan niet-onderwijspartijen.
- Draagt het schoolbestuur de kale huur af aan de gemeente. De huur is kostendekkend en wordt door de gemeente bepaald. De gemeente heeft een verhuurbeleid waarin een en ander nader bepaald is;
- Vraagt het schoolbestuur toestemming aan de gemeente over mutaties rondom gebruik van niet-onderwijspartijen, inclusief de contracten en betalingen;
- Beheert en onderhoudt het schoolbestuur het hele gebouw en rekent kosten door aan de niet- onderwijspartners op basis van een nog te bepalen verdeling;
- Ontwikkelt de gemeente voor deze vormen van medegebruik een verhuurmodel (zie 3.1).

Dit model geldt vooral bij nieuwbouw of grote verbouwing. Ook bij bestaande gebouwen willen we dit model graag gaan gebruiken, als dat mogelijk is. Er is een analyse van het eigendom bij de bestaande gebouwen nodig om het van toepassing verklaren mogelijk te maken.

MFA (Multifunctionele Accommodatie)

Een MFA is een gebouw waarin meerdere functies zijn samengebracht, zoals een school, een buurthuis of een gymzaal. Hier is de

samenwerking meestal praktisch van aard, niet inhoudelijk zoals bij een kindcentrum.

In dit model:

- Speelt ontmoeting en leefbaarheid een belangrijke rol;
- Heeft elke gebruiker een eigen deel van het gebouw;
- Zijn er gezamenlijke ruimtes, zoals een gymzaal of kantine;
- Is er een gezamenlijk beheer noodzakelijk, bijvoorbeeld via een stichting of een Vereniging van Eigenaren (VvE). Zij zorgen voor het gemeenschappelijk gebruik en de verdeling van kosten en verantwoordelijkheden tussen de gebruikers;
- Is maatwerk nodig: geen MFA is hetzelfde. In een MFA kan een kindcentrum zitten, als één van de gebruikers. Hiermee blijft het geheel qua beheer een MFA.

Wat willen we in Zevenaar?

We willen met de schoolbesturen verkennen of het voorkeursmodel toepasbaar is. Er zijn voorbeelden dat het schoolbestuur (behoudens het 100% juridisch eigendom) of een hiervoor opgerichte beheersstichting 100% verantwoordelijk is voor het onderhouden, beheren en exploiteren van de MFA.

In deze voorbeelden is het schoolbestuur penvoerder/exploitant van de MFA. Het schoolbestuur verrekent de lasten van de investering voor het gebouw. Kortom: de hele exploitatie van de MFA is door de gemeente uitbesteed aan het schoolbestuur (of een beheersstichting). Dit staat in een exploitatieovereenkomst.

Als blijkt dat een MFA de beste optie is, dan onderzoeken we met de betrokken partijen via welke eigendom-, bestuur- en beheers constructie dit ingevuld kan worden. Elke situatie is anders, waardoor maatwerk nodig is!

4. Huisvestingplanning: hoe pakken we het aan?

In dit hoofdstuk laten we zien welke scholen in Zevenaar de komende jaren vervangen moeten worden. Deze keuzes zijn gemaakt op basis van:

- de leeftijd van de schoolgebouwen;
- de bouwkundige staat;
- de verwachte groei of krimp van het aantal leerlingen;
- de noodzaak tot uitbreiding;
- en het onderhoud dat nodig is.

We baseren de kosten op actuele bouw prijzen van vergelijkbare scholen. Prijsstijgingen, veranderende leerlingenaantallen en rente kunnen de uiteindelijke kosten beïnvloeden.

4.1. Prioriteiten bepalen

In een ideale wereld zou je alle scholen tegelijk kunnen vernieuwen, maar dat is financieel niet haalbaar. Daarom moeten we keuzes maken. Samen met de schoolbesturen kijken we welke school als eerste aan de beurt is. We letten daarbij op:

- Hoe oud is het gebouw?
- Hoe groot is de investeringsbehoefte?

- Wie betaalt welk deel van de investering?
- De manier van investeren / financieren
- De exploitatie-afspraken (doorsluizen huurvergoeding)
- Wanneer kan er worden gebouwd of gerenoveerd?
- Is de locatie beschikbaar of moet er grond aangekocht worden?
- Wat gebeurt er met het oude gebouw na de verhuizing?

4.2. Nieuwe wetgeving

Er ligt al jaren een wetsvoorstel (in concept) op de plank bij de landelijke politiek. Waarschijnlijk wordt deze nieuwe wetgeving begin 2026 van kracht. Het doel is om gemeenten en schoolbesturen meer planmatig te laten samenwerken bij bouw, renovatie en onderhoud van schoolgebouwen.

Speerpunten hierbij zijn:

- Een verplicht IHP voor gemeenten; een verplicht MJOP voor schoolbesturen;
- Renovatie wordt een erkende voorziening in de huisvesting;
- Investeringsverbod voor schoolbesturen wordt opgeheven;
- Schoolbesturen krijgen de zorgplicht voor een gezond binnenklimaat.

Renovatie wordt in de wetswijziging omschreven als:

“Vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan door een geheel aan maatregelen, dat erop gericht is de levensduur en geschiktheid van het gebouw of het gedeelte daarvan, voor het onderwijs met tenminste 25 jaar te verlengen”. We wachten de definitieve tekst van de nieuwe wetgeving af.

4.3. Keuzes

Een schoolbestuur kan niet alle huisvestingvraagstukken oplossen. Ook de financiële polsstok van de gemeente is niet oneindig. Er is daarom een aantal keuzes gemaakt om de aanbeveling te onderbouwen.

Ideaalmodel

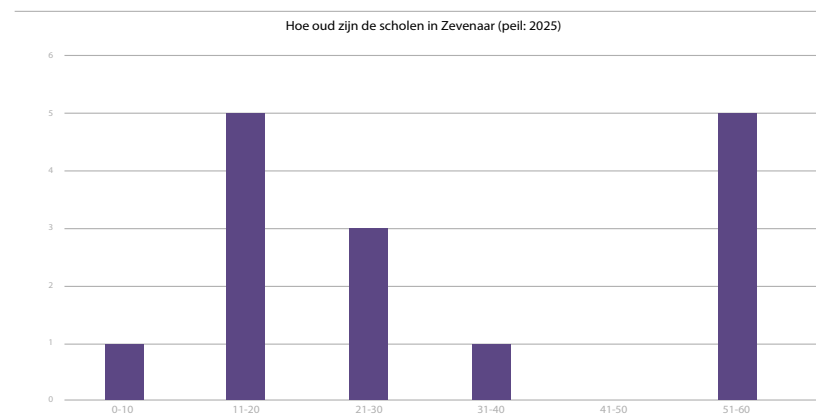
Zevenaar telt 16 basisscholen, waarvan 1 speciaal basisonderwijs. Als we ervan uitgaan dat een schoolgebouw 40 tot 50 jaar meegaat, is het logisch om eens per twee à drie jaar een school te vervangen. Op die manier komen alle scholen in beeld over een periode van 50 jaar. Uit de praktijk blijkt dat de levensduur van gebouwen vaak meer dan 50 jaar is. Daarom is er gekozen voor een afschrijvingstermijn van 50 jaar.

We hebben daarom een vervangingscyclus van drie jaar gekozen.

Dat betekent dat we vanaf 2025 om de drie jaar een nieuwe school aanpakken. Zo houden we het betaalbaar én voorspelbaar voor schoolbesturen en de gemeente. Met deze driejaarlijkse vervanging van schoolgebouwen wordt in dit IHP al rekening gehouden. Samen met de schoolbesturen en opvangorganisaties wordt de periode na 2025 verder afgestemd: wanneer wordt welke school in de toekomstplannen opgenomen.

Eerste de oude gebouwen

In dit plan kijken we eerst naar de oudste schoolgebouwen (categorie 50-60 jaar). Dat zijn:

- De Wissel (1967)
- De Tamboerijn (1969)
- De Trompetter (1973)
- De Tragelijn (1974)
- De Sprankel (1969)

Naast de leeftijd van de gebouwen is gekeken naar de mate waarin uitbreiding van deze scholen noodzakelijk is. De eerste drie scholen hebben bovendien te maken met leerlingengroei. Daarom hebben zij hogere prioriteit dan de andere twee, waar het leerlingenaantal stabiel blijft.

Alle vijf gebouwen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Ze hebben een slecht binnenklimaat en brengen hoge onderhoudskosten met zich mee. Dat is reden om deze scholen als eerste te vervangen.

4.4 Planperiode 2025-2029: deze scholen vervangen we eerst

In deze periode vervangen we drie schoolgebouwen die tussen de 50 en 60 jaar oud zijn. Ze zijn technisch verouderd, voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en brengen hoge onderhoudskosten met zich mee. Soms is ook uitbreiding nodig vanwege leerlingengroei. Daar waar een school in 40 jaar wordt afgeschreven, is deze leeftijd allang overschreden. Dit is te zien aan de staat van de scholen, ondanks dat het schoolbestuur het goed onderhoudt.

Let op: In dit bedrag zitten alle kosten voor ontwerp, bouw, installaties en architect inbegrepen. Extra kosten zoals sloop, verkeersmaatregelen en inrichting van de bouwplaats zijn nog niet inbegrepen.

2 [1] Gebaseerd op de rente en aflossing van de oorspronkelijke investering.

2025 - De Wissel (Zevenaar): vervangende nieuwbouw

Bouwjaar:	1967 (oudste schoolgebouw van Zevenaar)
Problemen:	verouderde installaties, slecht binnenklimaat, te klein voor het aantal leerlingen, hoge onderhoudskosten.
Oplossing:	volledige nieuwbouw van 1.850 m ² (voor 328 leerlingen volgens de prognose)
Kinderopvang:	115 m ² extra ruimte voor voorschoolse activiteiten

Tijdelijke huisvesting nodig tijdens de bouw

Kosten:

- Schooldeel: €7.030.000
- Opvangdeel: €380.000
- Tijdelijke huisvesting: €275.000 (voor circa 2 jaar).
- Totaal: €7.685.000

Extra toelichting

- De Taalschool (vijf lokalen, Vincent van Goghstraat 4) moet ergens anders ondergebracht worden;
- Er moet ook ruimte komen voor de voorschoolse activiteiten. Zo blijft de meerwaarde van het kindcentrum in stand. De gemeente financiert de kosten van deze uitbreiding. De opvangorganisatie betaalt deze ruimte op basis van een kostendekkende huurvergoeding² (voor tenminste tien jaar);
- Het rekenmodel gaat uit van vervangende nieuwbouw. Renovatie kan soms ook een goede oplossing zijn. Dit wordt per situatie bekeken. Renovatie kost minder, maar wordt in 25 jaar afgeschreven. De jaarlast blijft hierdoor bijna gelijk.

2027 – De Tamboerijn (Zevenaar): vervangende nieuwbouw

Bouwjaar:	1969
Problemen:	sterk verouderd gebouw, vervanging nodig
Oplossing:	volledige nieuwbouw van 1.261 m ²
Kinderopvang:	100 m ² extra ruimte voor voorschoolse activiteiten

Geen tijdelijke huisvesting nodig: de school kan tijdelijk in het gebouw van De Wissel. Er zijn dan wel verhuis-en aanpassingskosten

Kosten:

- Schooldeel: € 4.739.054
- Opvangdeel: € 380.000
- Totaal bij prijspeil 2025: € 5.173.054
- Met prijsstijging tot 2027: € 5.380.000
- Gerekend met €3.800 per m²

2029 – De Trompetter (Angerlo): vervangende nieuwbouw

Bouwjaar:	Oud gedeelte vóór 1973, aanbouw uit 2005
Problemen:	oude en technisch verouderde installaties
Oplossing:	gedeeltelijke renovatie en uitbreiding tot 1.342 m ²
Kinderopvang:	200 m ² extra ruimte
Tijdelijke huisvesting is nog afhankelijk van de definitieve bouwplanning	

Kosten:

- Schooldeel: € 5.100.000 (1.342 m² x €3800)
- Opvangdeel: € 760.000 (200 m² x €3800)
- Totaal bij prijspeil 2025: € 5.860.000
- Met prijsstijging tot 2029: € 6.328.000

In deze eerste planperiode vervangen we drie schoolgebouwen die dringend aan vernieuwing toe zijn. We investeren in gezonde, duurzame gebouwen die klaar zijn voor de toekomst. De kosten zijn gebaseerd op reële bouwprizen en voorzien van een jaarlijkse prijsstijging.

4.5. Planperiode 2030-2034: twee verouderde scholen op de planning (intentie afspraken)

In deze planperiode willen we de vierde en vijfde school vervangen die tussen de 50 en 60 jaar oud zijn. Deze scholen hebben minder groei in leerlingaantal, maar kampen wel met hoge kosten en verouderde gebouwen.

2031 – De Tragelijn (Lobith): vervangende nieuwbouw

Bouwjaar:	1974
Problemen:	groot, deels leeg gebouw (1/3e), hoge energiekosten, verouderde installaties, verwarming op aardgas, geen afzuiging
Oplossing:	volledige nieuwbouw van 1.006 m ² voor 155 leerlingen
Kinderopvang:	300 m ² extra ruimte (raming voor drie groepsruimten)

Kosten

- Schooldeel: € 3.822.800 (155 leerlingen x 5.03 m² + vaste voet van 200 m²)
- Opvangdeel: € 1.140.000
- Totaal bij prijspeil 2025: € 4.962.800
- Met prijsstijging tot 2031 (6x2% tot 2031): € 5.559.000

Mogelijkheden voor realisatie:

1. Op de huidige locatie (met tijdelijke huisvesting)

Als deze optie wordt gekozen, worden de totale realisatiekosten verhoogd met kosten voor de tijdelijke huisvesting.

2. Nieuwbouw op een nieuwe locatie

Bijvoorbeeld in de wijk Vierkenshof of een geschikte locatie in de buurt. De huidige school kan dan tijdens de bouw nog gebruikt worden. Als het nieuwe gebouw klaar is, verhuizen de leerlingen. De gymzaal die bij de school hoort hoeft volgens het schoolbestuur niet vervangen te worden. Dit wordt later nog onderzocht.

2033 – De Sprankel (Herwen): vervangende nieuwbouw

Bouwjaar:	1969
Problemen:	oud gebouw, hoge energiekosten, slecht binnenklimaat, verouderde installaties, verwarming op aardgas, geen afzuiging, geen koeling, niet genoeg zonnepanelen
Oplossing:	vervangende nieuwbouw van 628 m ² voor 85 leerlingen
Kinderopvang:	100 m ² extra ruimte (vooralsnog raming 1 groep)

Kosten:

- Schooldeel: € 2.385.000 (85 leerlingen x 5,03 m² en een vaste voet van 200 m² x € 3.800,-)
- Opvangdeel: € 380.000
- Totaal bij prijspeil 2025: € 2.765.000
- Met prijsstijging tot 2033 (8x2%): € 3.200.000

Voor deze school is geen extra gymvoorziening nodig.

In de jaren 2031 en 2033 willen we twee verouderde scholen vervangen. De kosten zijn voorlopig geraamd, inclusief verwachte prijsstijging. De exacte invulling per locatie wordt later samen met de betrokken partijen bepaald.

4.6. Planperiode 2035 en daarna: een doorkijk naar de toekomst

Na 2034 kijken we vooruit naar de lange termijn. De volgende scholen staan op het programma:

Naam school	Plaats	Bouwjaar
Overlaat	Tolkamer	1984
Kofschip*	Zevenaar	1996
Lindehage*	Zevenaar	1996
Carrousel*	Zevenaar	1992
Paulusschool	Giesbeek	2003
Schilderspoort	Zevenaar	2007
Bem	Zevenaar	2010
St. Martinus	Zevenaar	2011
St. Franciscus	Babberich	2011
't Scathe	Pannerden	2012
Sterrenschool	Zevenaar	2021

* Hier is renovatie geweest.

In deze periode wordt per school samen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties bepaald:

- Welke school wanneer aan de beurt is;
- Of het gaat om nieuwbouw of renovatie;
- Wat de verwachte groei of krimp in leerlingaantallen is;
- Welke wensen en eisen er zijn voor het gebouw.

5. Financieel vertaald: wat kosten de plannen?

Overzicht onderwijs vastgoed gemeente Zevenaar

De investeringen bestaan uit:

- Rente en aflossing op leningen;
- Verzekeringen voor de gebouwen;
- OZB-lasten (belasting voor eigendom van gebouwen).

Op 1 januari 2025 zijn deze kosten samen € 1.561.614 per jaar. Deze jaarlijkse lasten worden per school berekend en vormen de basis voor het overzicht van de kosten in de toekomst. Dit is als volgt opgebouwd:

Basisonderwijs

BRIN	School	Adres	Plaats	Bouwjaar	BVO	Boekwaarden	Kapitaallasten
00DW	De Trompetter	Pr. Margrietlaan 8	6986 AT Angerlo	1973	1135	€ 368.685	€ 29.209
03QQ	Tragelij	Graaf Ottoweg 91	6915 VT Lobith	1974	1547	€ 146.452	€ 13.138
03YG	St Franciscus-school	Babborgaplein 3b	6909 DW Babberich	2011	1156	€ 2.242.235	€ 118.801
05BU	De Overlaat	t Laantje 2	6916 CD Tolkamer	1984	1571	€ 576.932	€ 43.373
05BU	Sprankel	Carvium 1	6914AP Herwen	1969	774	€ 18.970	€ 700
06QF	St Martinus	Martinusweg 6	6905 AR Zevenaar	2011	1188	€ 1.627.803	€ 82.028
06TK	Paulusschool	Kerkstraat 68	6987AD Giesbeek	2003	1351	€ 33.310	€ 2.242
07SI	't Scathe	Schoolstraat 1	6911 AX Pannerden	2012	1321	€ 1.834.271	€ 58.769
08JY	Lindhage	Platanenlaan 3	6903 DK Zevenaar	1996	2532	€ 5.701.146	€ 259.260
09JU	De Wissel	Westeinde 101	6904 AC Zevenaar	1967	1230	€ 583.557	€ 42.868
11MW	Tamboerijn	Paganinistraat 17	6904 EG Zevenaar	1969	1370	€ 330.814	€ 4.855
12NF	Het Kofschip	Platanenlaan 1	6903 DK Zevenaar	1996	946	€ 594.103	€ 42.384
13BF	Carrousel	Kard de Jongstraat 2	6904 BE Zevenaar	1992	1156	€ 2.517.691	€ 129.307
30FM	De Bern	Bemlaan 5	6905 VH Zevenaar	2010	3799	€ 4.826.544	€ 259.635
30UX	Sterrenschool	Guido Gazellestraat 42	6901 KZ Zevenaar	2021	1440	€ 3.839.568	€ 173.034

SBO

00ZR	De Schilderspoort	Mercurion 36	6903 PZ Zevenaar	2007	1190	€ 3.402.103	€ 211.052

Gymzalen

Gymzaal	Schilderspoort	Mercurion 36	6903 PZ Zevenaar			zie BSO Schilderspoort	
Sporthal	Heerenrñaten	Heerenrñaten 8	6904 GZ Zevenaar			€ 9.001	€ 2.795
Sporthal	Lentemorgen	Lentemorgen 3	6903 CT Zevenaar			€ 388.524	€ 30.635
Sportzaal	De Brug	Van Beethovenstraat 50	6904 EK Zevenaar			€ 5.896	€ 2.412
Sportzaal	De Bem	Bemlaan 5	5 VH Zevenaar			zie BO De Bem	

totaal	€ 29.047.605	€ 1.506.497
jaarlijks bijkomend verzekeringen		€ 55.117
totale jaarlast per 1-1-2025		€ 1.561.614

6. Meerjareninzicht: wat verwachten we de komende jaren?

Het uitgangspunt blijft dat we elke drie jaar een schoolgebouw vernieuwen. Op die manier zorgen we ervoor dat alle 16 scholen in Zevenaar binnen 50 jaar vernieuwd of vervangen zijn.

In dit hoofdstuk geven we per planperiode een overzicht van de verwachte investeringen. We gaan daarbij voorlopig uit van nieuwbouw. Bij sommige scholen kan later alsnog gekozen worden voor renovatie. Die optie is goedkoper, maar wordt in 25 jaar afgeschreven in plaats van 40 of 50 jaar.

Periodes:

2025–2029: zie eerdere uitwerking – 3 scholen (De Wissel, De Tamboerijn, De Trompetter)

2030–2034: 2 scholen (De Tragelijn, De Sprankel)

Na 2034: andere scholen volgen, in overleg met schoolbesturen en opvangorganisaties

In welke volgorde de scholen vervangen worden, wordt in deze planperiode samen met de scholen/schoolbesturen en opvangorganisaties bepaald.

Voor de komende jaren staan zijn deze investeringen geraamd:

Periode 2025-2029 (bindende afspraken)

Plan	Jaar	Investering	Jaarlast
Vervangende nieuwbouw De Wissel	2025	€ 7.684.392	€ 450.305
Vervangende nieuwbouw De Tamboerijn	2027	€ 5.379.976	€ 315.267
Vervangende nieuwbouw De Trompetter	2029	€ 6.327.588	€ 370.797
totaal 1^e planperiode		€ 19.391.956	€ 1.136.369

Periode 2030-2034 (intentie afspraken)

Plan	Jaar	Investering	Jaarlast
Vervangende nieuwbouw De Tragelijn	2031	€ 5.558.336	€ 325.718
Vervangende nieuwbouw De Sprankel	2033	€ 3.207.040	€ 187.933
totaal 2^e planperiode		€ 8.765.376	€ 513.651

Periode na 2034

Naam school	Plaats	Bouwjaar
Overlaat	Tolkamer	1984
Kofschip*	Zevenaar	1996
Lindehage*	Zevenaar	1996
Carrousel*	Zevenaar	1992
Paulusschool	Giesbeek	2003
Schilderspoort	Zevenaar	2007
Bem	Zevenaar	2010
St. Martinus	Zevenaar	2011
St. Franciscus	Babberich	2011
't Scathe	Pannerden	2012
Sterrenschool	Zevenaar	2021

* Hier is renovatie geweest.

Financieringsopzet:

Voor elk project wordt het geld in drie stappen beschikbaar gesteld:

- 10% vooraf voor voorbereiding (onderzoek door de bouwheer naar renovatie over vervangende nieuwbouw, bouwplan architect, begroting).
- 45% tijdens het eerste bouwjaar.
- 45% tijdens het tweede bouwjaar.

Stappen:

- Het bouwplan wordt ter goedkeuring aan de gemeente voorgelegd;
- Als er akkoord is op het bouwplan en de kostenraming, krijgt de bouwheer de beschikking;
- Tijdens de bouw, afwerking en inrichting werkt de aannemer vaak met betaaltermijnen;
- Verspreid over twee jaar wordt de rest van de bouwsom beschikbaar gesteld aan de bouwheer (na aftrek van het voorbereidingskrediet – 2x 45% van de bouwsom)

Op basis hiervan is onderstaand overzicht gemaakt:

Investerings Zevenaar

					Voorbereidingskrediet (10%)			Uitvoerings-bouw-kosten (90%)							
Gebouw	Reden	BVO	Aanvang uitvoering	Totaal	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
De Wissel	verv nwb (60jr)	1850	2025	€ 7.304.392	€ 730.439	€ 3.286.976	€ 3.286.976								
	opvang	100		€ 380.000	€ 38.000	€ 171.000	€ 171.000								
Tamboerijn	verv nwb (60jr)	1261	2027	€ 4.793.054			€ 479.305	€ 2.156.874	€ 2.156.874						
	opvang	100		€ 380.000			€ 38.000	€ 171.000	€ 171.000						
	Prijsstijging	2x2%		€ 206.922			€ 20.692	€ 93.115	€ 93.115						
De Trompetter	verv nwb (60jr)	1342	2029	€ 5.098.878					€ 509.888	€ 2.294.495	€ 2.294.495				
	opvang	200		€ 760.000					€ 76.000	€ 342.000	€ 342.000				
	Prijsstijging	4x2%		€ 468.710					€ 46.871	€ 210.920	€ 210.920				
Tragelijn	verv nwb (60jr)	1006	2031	€ 3.822.800							€ 382.280	€ 1.720.260	€ 1.720.260		
	opvang	300		€ 1.140.000							€ 114.000	€ 513.000	€ 513.000		
	Prijsstijging	6x2%		€ 595.536							€ 59.554	€ 267.991	€ 267.991		
Sprankel	verv nwb (60jr)	628	2033	€ 2.384.690									€ 238.469	€ 1.073.111	€ 1.073.111
	opvang	100		€ 380.000									€ 38.000	€ 171.000	€ 171.000
	Prijsstijging	8x2%		€ 442.350									€ 44.235	€ 199.058	€ 199.058

Per jaar is (op basis van de 10%-45%-45% beschikbaarstelling) aangegeven welke bedragen beschikbaar gesteld moeten worden.

Pas nadat het gebouw is opgeleverd, worden de jaarlijkse kosten (rente en afschrijving) opgenomen in de gemeentebegroting.

6.1. Totale jaarlasten onderwijshuisvesting

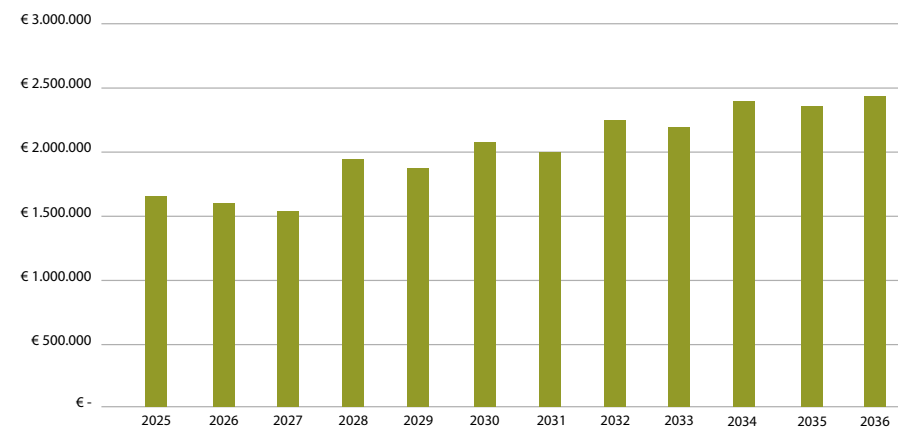
Als de gemeenteraad instemt met dit IHP, betekent dat ook dat de gemeente meer gaat uitgeven aan onderwijshuisvesting. Op dit moment (peildatum 1 januari 2025, zie pagina 19) zijn de jaarlijkse kosten ongeveer € 1,5 miljoen.

Door de geplande investeringen stijgen die lasten. Dit gebeurt stap voor stap, naarmate scholen gebouwd en opgeleverd worden.

We kiezen ervoor om de afschrijving in 50 jaar te doen in plaats van 40 jaar. Dit doen we vanwege de maatregelen voor duurzamere bouw van de schoolgebouwen.

We rekenen met:

- 50 jaar afschrijving,
- een rente van 3,36%.

Op basis van deze aannames:

- stijgt de jaarlast van € 1,6 miljoen in 2025
- naar ongeveer € 2,4 miljoen in 2036

Jaarlasten

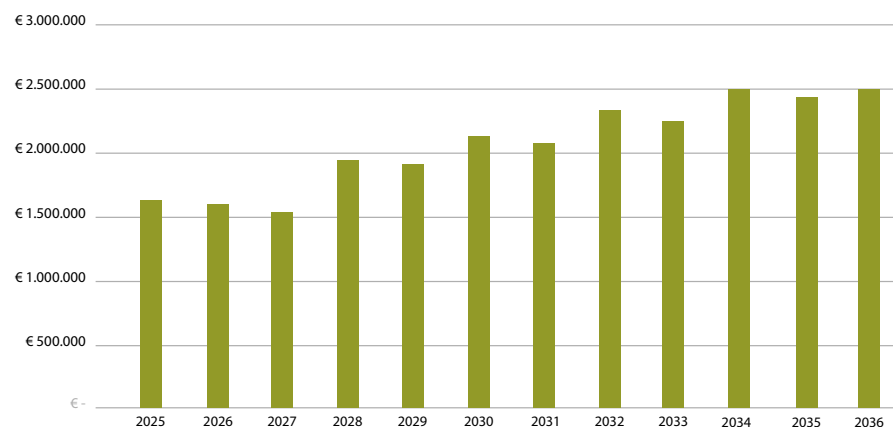
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Bestaande jaarlast	jrl-2,5%	€ 1.561.614	€ 1.522.574	€ 1.484.509	€ 1.447.397	€ 1.812.798	€ 1.767.478	€ 2.004.449	€ 1.954.337	€ 2.236.159	€ 2.180.255	€ 2.416.227	€ 2.355.821
extra jaarlast		-	-	-	€ 411.883	-	€ 288.367	-	€ 339.159	-	€ 297.927	-	€ 171.897
totaal jaarlast		€ 1.561.614	€ 1.522.574	€ 1.484.509	€ 1.859.280	€ 1.812.798	€ 2.055.845	€ 2.004.449	€ 2.293.496	€ 2.236.159	€ 2.478.182	€ 2.416.227	€ 2.527.719
huurinkomsten		-	-	-	€ 20.368	€ 20.368	€ 40.736	€ 40.736	€ 101.840	€ 101.840	€ 162.944	€ 162.944	€ 183.312
Diverse kosten:													
- verzekeringen	jrl-2%	€ 55.117	€ 56.219	€ 57.344	€ 58.491	€ 59.660	€ 60.854	€ 62.071	€ 63.312	€ 64.578	€ 65.870	€ 67.187	€ 68.531
totale kosten		€ 1.616.731	€ 1.578.793	€ 1.541.853	€ 1.897.403	€ 1.852.090	€ 2.075.962	€ 2.025.783	€ 2.254.968	€ 2.198.897	€ 2.381.108	€ 2.320.470	€ 2.412.938

Alternatief: afschrijven in 40 jaar (standaard tot nu toe)

De volgende tabellen laten de gevolgen van deze keuze zien:

Als we de investeringen over 40 jaar afschrijven, leidt dit tot hogere jaarlijkse kosten. In dat geval is de stijging in 2036 ongeveer € 2,5 miljoen. Dit is € 100.000 meer per jaar dan bij 50 jaar afschrijven. Dit maakt het afschrijven in 50 jaar financieel iets beter beheersbaar.

Door gespreid te investeren en slim af te schrijven, blijft de stijging van de lasten beheersbaar. Het verschil tussen 40 en 50 jaar afschrijving is duidelijk. Daarom kiezen we voor 50 jaar. Zo houden we ruimte in de begroting.

Jaarlasten

		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Bestaande jaarlast	jrl-2,5%	€ 1.561.614	€ 1.522.574	€ 1.484.509	€ 1.447.397	€ 1.850.259	€ 1.804.003	€ 1.066.288	€ 2.014.631	€ 2.325.792	€ 2.267.647	€ 2.528.531	€ 2.465.318
extra jaarlast		-	-	-	€ 450.305	-	€ 315.267	-	€ 370.797	-	€ 325.718	-	€ 187.933
totaal jaarlast		€ 1.561.614	€ 1.522.574	€ 1.484.509	€ 1.447.397	€ 1.850.259	€ 1.804.003	€ 1.066.288	€ 2.014.631	€ 2.325.792	€ 2.267.647	€ 2.528.531	€ 2.465.318
huurinkomsten		-	-	-	€ 22.268	€ 22.268	€ 44.536	€ 44.536	€ 111.340	€ 111.340	€ 178.144	€ 178.144	€ 200.412
Diverse kosten:													
- verzekeringen	jrl-2%	€ 55.117	€ 56.219	€ 57.344	€ 58.491	€ 59.660	€ 60.854	€ 62.071	€ 63.312	€ 64.578	€ 65.870	€ 67.187	€ 68.531
totale kosten		€ 1.616.731	€ 1.578.793	€ 1.541.853	€ 1.933.925	€ 1.887.652	€ 2.135.587	€ 2.083.822	€ 2.337.399	€ 2.279.030	€ 2.481.091	€ 2.417.574	€ 2.521.369

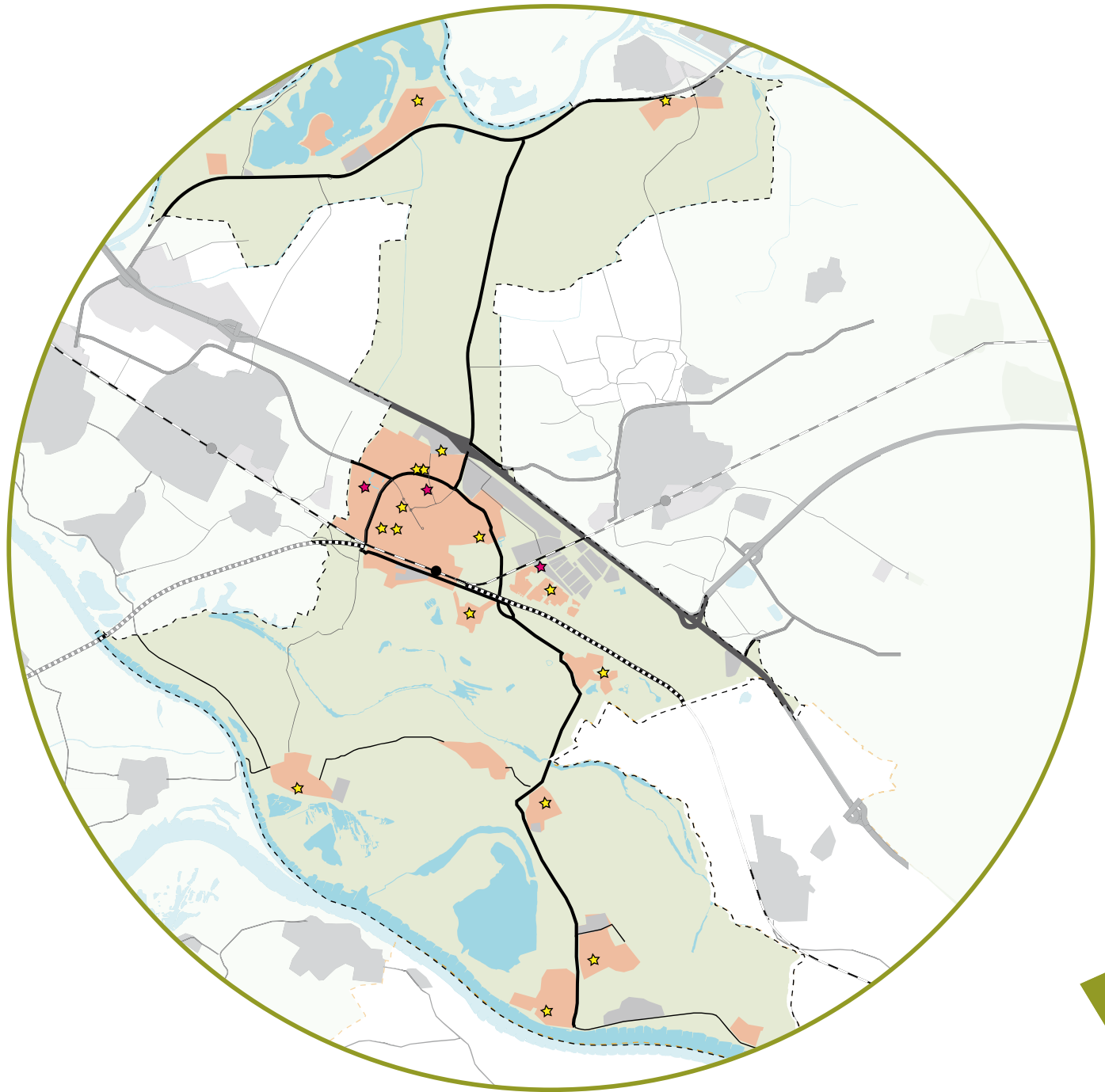
Bijlage 1

Overzichtskaart schoollocaties

Legenda

★ PO/SBO

★ VO

Bijlage 2

Informatie per school

In deze bijlage vindt u per school een overzicht van basisgegevens, de leerlingprognoses in relatie tot de ruimtebehoefte en specifieke ontwikkelingen en bijzonderheden van de school.

Basisgegevens PO/SBO

Gebouwgegevens:	Hoofdgebouw, nevenvestiging of dependance van de school
Adres:	Het fysieke adres
Brin-nummer:	Identificatienummer van de school in de Basis Registratie Instellingen (BRIN)
Bouwjaar:	Het jaar waarin het gebouw is gebouwd
Bouwaard:	Permanent (P) of Tijdelijk (T)
BVO:	Bruto vloer oppervlak (in vierkante meters)
Aantal lokalen:	Aantal leslokalen, speellokalen en andere ruimtes (indien van toepassing)
Bewegingsonderwijs:	De gymzaal waarin de leerlingen vanaf groep 4 bewegingsonderwijs volgen

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Voor alle scholen in het primair onderwijs is een actuele leerlingenprognose (XLLNC, 2024). De prognose geeft de verwachte ontwikkeling van de leerlingenaantallen aan. Hierbij wordt rekening gehouden met de woningbouwplannen in de gemeente. De prognoses voldoen aan de gestelde criteria in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2020 Zevenaar. Hier is bij de Bvo gekeken welke ruimte er per leerlingenaantal nodig zou zijn. Aanvullend daarop is gekeken hoeveel ruimte een school tekort heeft of overhoudt. Binnen de kern Zevenaar kunnen de prognoses nog licht vertekend zijn doordat in de prognoses wel de woningbouwopgave is meegenomen maar dit op het huidige scholenbestand drukt. Nieuw te bouwen scholen vanwege de geplande woningbouw kunnen nog niet worden meegenomen.

de Trompetter

Deze basisschool is gelegen in de kern Angerlo, in het noordoosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:	LiemersNovum
Gebouwgegevens:	Hoofdgebouw
Adres:	Prinses Margrietlaan 10, Angerlo
Brin-nummer:	OODW
Bouwjaar:	1973
Bouwaard:	P
BVO:	725 m ²
Aantal lokalen:	10
Bewegingsonderwijs:	Gymzaal Angerlo (aansluitend)

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	198	210	217	222	228
BVO	1196 m ²	1256 m ²	1291 m ²	1317 m ²	1347 m ²
Tekort / overmaat	-471	-531	-566	-592	-622

Ontwikkelingen:

De school is de laatste jaren hard gegroeid. Een steeds groter deel van de leerlingen komen uit de aanliggende wijk Beinum in Doesburg. Ouders van deze leerlingen kiezen vaak voor de Trompetter, deels omdat zij zelf uit Angerlo afkomstig zijn en deels omdat de kleinschalige school hen aanspreekt. De kinderopvang in Angerlo is nu Villa Pip. Villa Pip is gelegen aan de overkant van de straat. De BSO Pip Kidz is sinds enkele jaren gevestigd in Kindcentrum de Trompetter. Bij het vernieuwen van het schoolgebouw wordt rekening gehouden met meer ruimte voor de kinderopvang bij de school.

Paulusschool

De R.K. Paulusschool ligt in de kern Giesbeek, in het noorden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Kerkstraat 68, Giesbeek

06TK

2003

P

1351 m²

9 lokalen, 1 speellokaal, 2 leegstaand

Sporthal Panoven in Giesbeek

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	171	167	165	162	160
BVO	1060 m ²	1040 m ²	1030 m ²	1015 m ²	1005 m ²
Tekort / overmaat	+291	+311	+321	+336	+346

IKC de Tragellijn

IKC de Tragellijn is gelegen in de kern Lobith in het zuiden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Graaf Ottoweg 91, Lobith

03QQ

1974

P

1547 m²

15 lokalen, 1 speellokaal, 1 aula

Gymzaal de Tragellijn

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	159	155	147	148	143
BVO	1000 m ²	980 m ²	939 m ²	944 m ²	919 m ²
Tekort / overmaat	+547	+567	+608	+603	+628

Daltonschool de Overlaat

Daltonschool de Overlaat is gelegen in de kern Tolkamer in het zuiden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

Stichting Algemeen Basisonderwijs Rijnwaarden

Hoofdgebouw

Het Laantje 2, Tolkamer

04LX

1983

P

1571m²

15 lokalen, 1 speellokaal, 1 aula

Gymzaal de Overlaat

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	254	258	252	260	257
BVO	1478 m ²	1498 m ²	1468 m ²	1508 m ²	1493 m ²
Tekort / overmaat	+93	+73	+103	+63	+78

IKC Sprankel

IKC Sprankel is gelegen in de kern Herwen, in het zuiden van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Carvium 1, Herwen

05BU

1969

P

774 m²

5 lokalen, 1 gemeenschapsruimte

Sporthal de Cluse

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	86	84	85	85	85
BVO	633 m ²	623 m ²	628 m ²	628 m ²	628 m ²
Tekort / overmaat	+141	+151	+146	+146	+146

't Scathe

R.K. basisschool 't Scathe is gelegen in de kern Pannerden, in het zuidwesten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Schoolstraat 1, Pannerden

07Sl

2012

P

1321 m²

9 lokalen, 1 speellokaal

De Pauwenggaard

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	165	173	173	173	172
BVO	1030 m ²	1070 m ²	1070 m ²	1070 m ²	1065 m ²
Tekort / overmaat	+291	+251	+251	+251	+256

IKC St. Martinusschool

IKC St. Martinusschool is gelegen in de kern Oud-Zevenaar, in het oosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

LiemersNovum

Gebouwgegevens:

Hoofdgebouw

Adres:

Martinusweg 6, Zevenaar

Brin-nummer:

o6QF

Bouwjaar:

2011

Bouwaard:

P

BVO:

1188 m²

Aantal lokalen:

8 lokalen, 1 speellokaal

Bewegingsonderwijs:

Gymzaal de Borg, Babberich

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	137	136	140	145	150
BVO	889 m ²	884 m ²	904 m ²	929 m ²	954 m ²
Tekort / overmaat	+299	+304	+284	+259	+234

IKC Franciscus

IKC Franciscus is gelegen in de kern Babberich, in het oosten van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Babborgaplein 3b, Babberich

03YG

2011

P

1156 m²

8 lokalen

Gymzaal de Borg

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	113	110	111	112	112
BVO	768 m ²	753 m ²	758 m ²	763 m ²	763 m ²
Tekort / overmaat	+388	+403	+398	+393	+393

IKC de Wissel

IKC de Wissel is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Westeinde 101, Zevenaar

09JU

1967

P

1230 m²

10 lokalen + 2 lokalen in voormalig speellokaal

Sporthal Lentemorgen

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	292	297	296	295	300
BVO	1669 m ²	1694 m ²	1689 m ²	1684 m ²	1709 m ²
Tekort / overmaat	-439	-464	-459	-454	-479

Ontwikkelingen:

IKC de Wissel heeft al langere tijd een ernstig ruimtetekort. Daarnaast is het pand sterk verouderd, niet klimaatbestendig en voldoet het niet aan de huidige onderwijskundige doelstellingen. Er is nu een onderzoek bezig voor het herhuisvesten van IKC de Wissel op de Vincent van Goghstraat 4. De verwachting is dat de gemeenteraad na de zomer van 2025 een besluit neemt over dit plan.

IKC de Tamboerijn

IKC de Tamboerijn is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat in het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:	LiemersNovum
Gebouwgegevens:	Hoofdgebouw
Adres:	Paganinistraat 17, Zevenaar
Brin-nummer:	11MW
Bouwjaar:	1969
Bouwaard:	P
BVO:	1370 m ²
Aantal lokalen:	10 lokalen + 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs:	Gymzaal De Brug

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	208	205	201	198	198
BVO	1246 m ²	1231 m ²	1211 m ²	1196 m ²	1196 m ²
Tekort / overmaat	+124	+139	+159	+174	+174

Ontwikkelingen:

Ook IKC de Tamboerijn heeft een sterk verouderd gebouw, is niet klimaatbestendig en voldoet niet meer aan de huidige onderwijskundige doelstellingen. Daarom start in het najaar 2025 een onderzoek voor het vernieuwen van IKC de Tamboerijn.

IKC Carrousel

Ligging school: IKC Carrousel is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Zonnemaat van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:	LiemersNovum
Gebouwgegevens:	Hoofdgebouw
Adres:	Kardinaal de Jongstraat 2, Zevenaar
Brin-nummer:	13BF
Bouwjaar:	1992, uitbreiding/vernieuwing 2023
Bouwaard:	P
BVO:	1156 m ²
Aantal lokalen:	10 lokalen + 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs:	Gymzaal De Brug

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	171	167	162	157	154
BVO	1060 m ²	1040 m ²	1015 m ²	990 m ²	975 m ²
Tekort / overmaat	+96	+116	+141	+166	+181

Ontwikkelingen:

IKC Carrousel was eerder op 2 locaties gevestigd (dependance op de Bizetstraat 1). De locatie op de Kardinaal de Jongstraat 2 is verbouwd en uitgebreid zodat de locatie op de Bizetstraat 1 kon worden afgestoten. Dit gebouw is inmiddels gesloopt en hier wordt een buurtpark en een opslag van regenwater gerealiseerd. Eind 2024 zijn de laatste werkzaamheden aan het schoolplein op de Kardinaal de Jongstraat 2 afgerond.

Lindhage

De Lindenhage ligt in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van het centrum van de gemeente Zevenaar

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Platanenlaan 3, Zevenaar

08JY

1996, uitbreiding/vernieuwing in 2020

P

2532 m²

20 lokalen, 1 speellokaal

Sporthal Lentemorgen

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	423	421	415	408	406
BVO	2328 m ²	2318 m ²	2287 m ²	2252 m ²	2242 m ²
Tekort / overmaat	+204	+214	+245	+280	+290

Het Kofschip

Openbare basisschool Het Kofschip is gelegen in de kern Zevenaar, in de wijk Lentemorgen II van het centrum van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Platanenlaan 1, Zevenaar

12NF

1996, uitbreiding/vernieuwing in 2020

P

946 m²

9 lokalen, 1 speellokaal

Sporthal Lentemorgen

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	199	247	243	238	236
BVO	1201 m ²	1442 m ²	1442 m ²	1397 m ²	1387 m ²
Tekort / overmaat	-255	-496	-566	-592	-622

Ontwikkelingen:

De Taalschool valt onder hetzelfde Brin-nummer als Het Kofschip. Hierdoor worden de leerlingen van de Taalschool meegerekend bij de leerlingenaantallen van Het Kofschip. Daardoor komt er een licht vertekend beeld van de benodigde bvo ten opzichte van het leerlingenaantal en het ruimtetekort waar Het Kofschip mee te maken heeft. De Taalschool had op 1 oktober 2024 49 leerlingen. Het Kofschip had op die datum 199 leerlingen.

De Bem

Basisschool de Bem ligt in de kern Zevenaar, in de wijk Groot Holthuizen van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Bemweg 5, Zevenaar

30FM

2010

P

3799 m²

23 lokalen, 1 speellokaal

De Bem

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	502	519	532	555	584
BVO	2725 m ²	2811 m ²	2876 m ²	2992 m ²	3138 m ²
Tekort / overmaat	+1074	+988	+923	+807	+661

De Sterrenschool

Basisschool de Sterrenschool ligt in de kern Zevenaar, in de wijk xxx van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:

Gebouwgegevens:

Adres:

Brin-nummer:

Bouwjaar:

Bouwaard:

BVO:

Aantal lokalen:

Bewegingsonderwijs:

LiemersNovum

Hoofdgebouw

Guido Gezellestraat 42, Zevenaar

30UX

2021

P

1440 m²

8 lokalen, 1 speellokaal

Gymzaal de Sterrenschool

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	193	205	212	219	231
BVO	1171 m ²	1231 m ²	1266 m ²	1302 m ²	1362 m ²
Tekort / overmaat	+269	+209	+174	+138	+78

Ontwikkelingen:

De Sterrenschool zat tot 2021 op de Bemlaan 3. Doordat zowel de Sterrenschool als de Bem zijn gegroeid is gekeken naar alternatieven. De Sterrenschool is in 2021 verhuisd naar de nieuwe locatie op de Guido Gezellestraat. Deze nieuwe school is berekend op zo'n 205 leerlingen. De prognose geeft aan dat er meer leerlingen te verwachten zijn dan er passen. Dit komt o.a. doordat in de prognose de woningbouwplannen zijn meegenomen maar dit nog niet verdeeld is over extra schoolgebouwen.

SBO de Schilderspoort

De school voor speciaal basisonderwijs de Schilderspoort ligt in de kern Zevenaar in de wijk Lentemorgen II van de gemeente Zevenaar.

Schoolbestuur:	SBO de Schilderspoort
Gebouwgegevens:	Hoofdgebouw
Adres:	Mercurion 36, Zevenaar
Brin-nummer:	00ZR
Bouwjaar:	2007
Bouwaard:	P
BVO:	3400 m ²
Aantal lokalen:	24 lokalen, 1 speellokaal
Bewegingsonderwijs:	Gymzaal de Schilderspoort

Leerlingenprognoses in relatie tot ruimtebehoefte

Jaar	2025	2026	2027	2028	2029
Leerlingen	190	191	190	191	192
BVO	1647 m ²	1654 m ²	1647 m ²	1654 m ²	1661 m ²
Tekort / overmaat	+1753	+1746	+1753	+1746	+1739

Ontwikkelingen:

In tegenstelling tot wat de cijfers suggereren is het hele gebouw wel in gebruik. Het SamenwerkingsVerband (SWV) is er ook gehuisvest. Daarnaast worden ruimtes gebruikt door het Taalplein en Leerplein t.b.v. leerlingen uit het SWV. Ook worden er ruimtes verhuurd aan Zozijn, kinderfysiotherapie het Plein en logopedie Lentemorgen.

Colofon

Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar
(0316) 595 111

Samenstelling

Integraal Huisvestings Plan 2025 - 2050

Disclaimer

Hoewel deze documentatie met grote zorgvuldigheid is samengesteld, kunnen hieraan geen rechten worden ontleend. Alle informatie kan aan verandering onderhevig zijn. Niets uit deze brochure en bijlagen mag worden gepubliceerd, verveelvoudigd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

De tussentijdse cijfers sociaal domein gemeente Zevenaar.

Inleiding

Deze tussentijdse cijfers Programma 6 Sociaal Domein betreft een beknopte (financiële) weergave, zodat ontwikkelingen in perspectief kunnen worden geplaatst. Met deze tussentijdse cijfers maken we inzichtelijk wat de stand van zaken is van de Wmo en Jeugdhulp in de gemeente Zevenaar. De tussentijdse cijfers zijn altijd een weergave van wat op basis van beschikbare data op het moment van analyseren bekend is. De cijfers bieden een overzicht van de financiële resultaten en prestaties en geven inzicht in de voortgang ten opzichte van de vastgestelde doelstellingen en begroting. Cijfers in het sociaal domein zijn voortdurend aan verandering onderhevig. Zo kunnen declaraties door zorgaanbieders later worden ingediend, waardoor er verschil tussen rapportages kan zijn. Ook kunnen afgegeven beschikkingen nog niet verwerkt zijn door de backoffice op het moment van rapporteren. Verder kunnen er door achterstanden en wachttijden met terugwerkende kracht administratieve wijzigingen worden doorgevoerd waardoor getallen niet overeenkomen met een eerdere monitor. Dat is helaas niet te voorkomen. We proberen u met deze tussentijdse rapportage altijd zo goed mogelijk te informeren. Als u opmerkingen ter verbetering of verheldering van de rapportage heeft dan horen wij dat graag.

Gegevens

Deze tussentijdse cijfers zijn tot stand gekomen vanuit in eigen beheer gebouwde power BI dashboards en het regionaal dashboard en waar gewenst aangevuld.

Algemeen beeld Wmo en Jeugdhulp (periode 1 januari tot en met 31 maart 2025)

Het sociaal domein staat voor grote uitdagingen en veranderingen als gevolg van maatschappelijke, demografische en beleidsmatige ontwikkelingen. Uit de realisatiecijfers over de periode januari tot en met maart blijkt het volgende:

De totale kosten voor Wmo, jeugdbescherming en -reclassering en Verblijf blijven beneden de begroting. Dit wordt verklaard door een lagere vraag naar jeugdhulp en jeugdbescherming en een efficiëntere inzet van middelen in deze sectoren.

Voor de toegang tot eerstelijnsvoorzieningen en arbeidsparticipatie liggen de kosten boven de begroting. Dit wordt veroorzaakt door intensiever gebruik van toegangsvoorzieningen in de eerste lijn en, hogere uitgaven aan participatieprogramma's activerend werk.

De hogere daadwerkelijke kosten (€ 16.690) voor de post 'toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd' (begroot € 7.500) hebben te maken met een stijging van het product Crisisinterventie. De landelijke visie op jeugdbescherming en uithuisplaatsing is erop gericht om uithuisplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen en om kinderen en ouders te ondersteunen in hun gezamenlijke opvoeding. De focus ligt op het belang van het kind en het zo thuis mogelijk opgroeien, met een terughoudende houding ten aanzien van uithuisplaatsing. Vanuit dit uitgangspunt ligt het in lijn dat de kosten rondom crisisinterventie (preventie) toenemen met o.a. doel om uithuisplaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen

Kanttekeningen

Voor toegang tot eerstelijnsvoorzieningen gaat het om een procentuele stijging van de kosten van meer dan 10%, absoluut gaat het om een relatief klein bedrag van minder van € 10.000.

Hoewel deze tussentijdse cijfers een positief beeld schetsen van € 9.011 moeten hierbij enkele belangrijke kanttekeningen worden geplaatst:

1. Beperkte weergave van de Cijfers:

Deze tussentijdse cijfers beslaan slechts een deel van programma 6 sociaal domein, namelijk enkel de zorgkosten voor Jeugdhulp en Wmo die via het berichtenverkeer worden verwerkt. Het stoplichtmodel in deze rapportage houdt geen rekening met de taakvelden en bedragen die buiten dit berichtenverkeer vallen.

2. Volledige Verantwoording binnen P&C cyclus:

De verantwoording en voortgang van de overige taakvelden binnen het sociaal domein worden behandeld binnen de reguliere planning- en control cyclus, met name in de eerste en tweede voortgangsrapportage. Deze rapportages geven een completer beeld van de financiële situatie.

3. Conjunctuur- en seizoensinvloeden:

Bij de begroting is geen rekening gehouden met conjunctuurschommelingen of seizoensinvloeden, wat de kostenramingen mogelijk vertekent.

Deze kanttekeningen benadrukken de noodzaak van een breder financieel inzicht en voorzichtigheid bij het interpreteren van het huidige positieve resultaat.

4. Indexatie in de begroting 2025:

In de gemeente brede begroting 2025 is op hoofdlijnen uitgegaan van een generieke indexatie-opslag van 1,2%. Voor de Wmo en Jeugdzorg ligt de voorlopig vastgestelde indexering 2025 aanzienlijk hoger:

- Wmo en jeugdzorg ambulant: indexatie 5,23%.
- Jeugdzorg verblijf, jeugdbescherming en -reclassering: indexatie 4,91%.

Een deel van dit verschil wordt gecompenseerd vanuit de extra middelen die voortvloeien uit de meicirculaire 2025. Het is echter van belang om te onderkennen dat de toepassing van de lagere, generieke indexatie (1,2%) leidt tot druk op de uitvoeringsbudgetten.

Toegang / Wachtlijsten

De wachtlijsten Jeugd dalen doordat de werkprocessen zijn veranderd en er meer personele inzet is door minder verzuim.

Tussen maart en mei is het aantal meldingen op de Wmo-wachtlijst afgenomen van 521 naar 335. Tegelijkertijd is het aantal meldingen dat in behandeling is genomen gestegen, wat laat zien dat meldingen sneller worden opgepakt. De gemiddelde doorlooptijd is in deze periode toegenomen, mede als gevolg van gewijzigde werkprocessen. De ingezette verbeteringen in de werkprocessen tonen effect en de komende periode blijven we gericht werken aan het verkorten van de doorlooptijd, een snelle afhandeling en het verder terugbrengen van de wachtlijst.

Leeswijzer

Deze tussentijdse rapportage bestaat uit de volgende drie hoofdstukken en bijlage:

- Hoofdstuk 1 Totaal overzicht kosten Programma 6.
- Hoofdstuk 2 De Toegang.
- Bijlage: Begrippenlijst.

Hierbij presenteren wij de data die relevante ontwikkelingen laten zien. Ook presenteren we begrotingswijzigingen. Zo kunt u de ontwikkeling volgen. Over het algemeen proberen we een vergelijking over dezelfde periode met voorgaand kalenderjaar te geven.

Tussentijdse cijfers

Programma 6

Sociaal Domein

Ter informatie: Commissievergadering Samenleving d.d. 10-06-2025

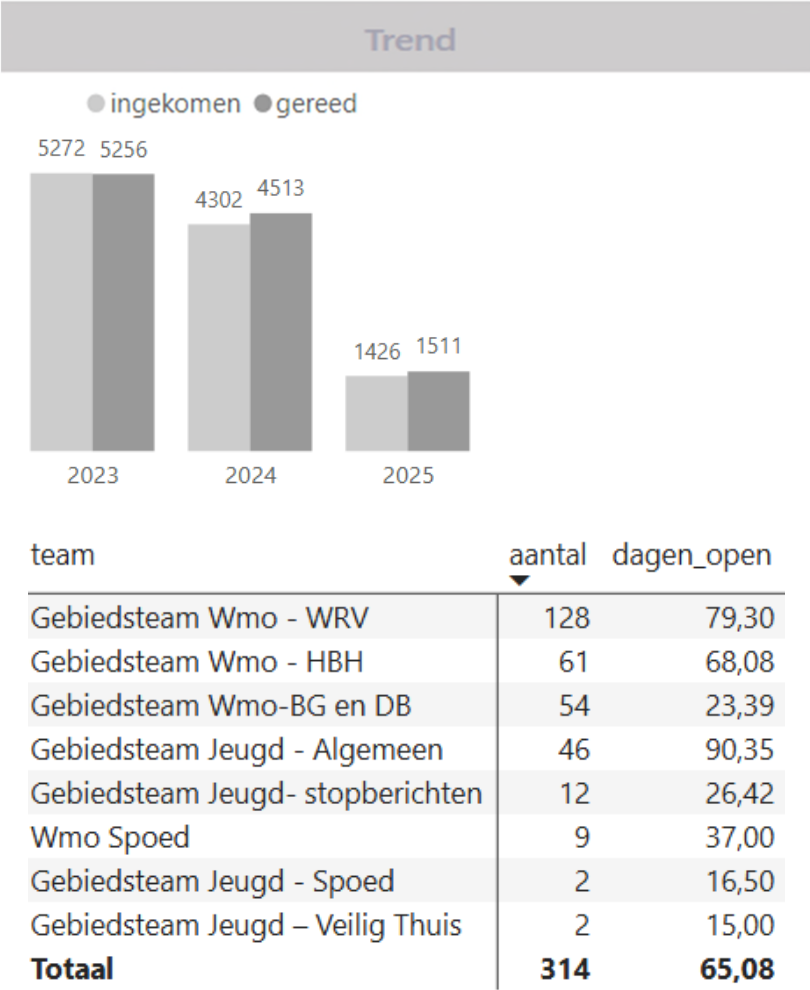
Hoofdstuk 1

[illegible]

Hoofdstuk 2

De Toegang: totaal aantal nieuwe meldingen

Status		
data bij tot	afgelopen 30 dagen ingekomen	wachtlijst
26-5-2025	197	314
oudste melding	afgemeld	meldingen
3-12-2024	223	313
ouderdom gemiddeld		personen
65 dagen	meldingen zonder cliënt (Leea)	in behandeling
		631

Bijlage: Begrippenlijst

Begrippenlijst	
Begrip	Definitie
A-specifieke toewijzing	Een toewijzing met enkel een productcategorie, maar geen productcode
Bijgewerkt op	De data waarop de gepresenteerde cijfers zijn gedraaid.
Cliënt	Een cliënt is een natuurlijk persoon, die ondersteuning ontvangt op grond van de Wmo en/of Jeugdwet.
Dagen_open	De tijd tussen de aanmelding tot het in behandeling nemen.
HDJ	Huidig jaar
Indicatie	Vastgestelde mate en aard van iemands zorgbehoefte.
Jeugdbescherming	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.
Jeugdreclassering	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18de met de politie in aanraking zijn geweest en een procesverbaal hebben gekregen.
PRIM	Primaire begroting
Rekening	Feitelijke uitgaven op moment van draaien monitor
VDJ	Voorgaand jaar
Stoplicht:	
	Afwijking rekening t.o.v. begroting < 10%
	Afwijking rekening t.o.v. begroting komt uit tussen > 10% - <20%
	Afwijking rekening t.o.v. begroting > 20%